

ବାସନ୍ତବିହିଷ୍ଟ, ସ୍ନେହପୁଣ୍ଡ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ନେହଶାଳିନୀ ।
ସ୍ନେହଶାଳୀ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ବାସନ୍ତ-
 ପରୟଶ, ସ୍ନେହମୟ, ବନ୍ଧୁଲାଙ୍କୁତ-
 ବିଶ୍ଵିଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ନେହଶାଳୀ । [ଦେଖ]
ସ୍ନେହସଞ୍ଚାର—ବ. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ନେହଦେବେକ
 ସ୍ନେହସର—ବ. ଅଷ୍ଟେ ସାର, ମଜ୍ଜା ।
ସ୍ନେହସିନ୍ଧୁ—ବ. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ଲ. ଅର୍ଥ;
 ସ୍ନେହାଦ୍ର୍ବ, ସ୍ନେହବୋଲା ।
ସ୍ନେହସିନ୍ଧୁ—ବ. (ଶୂପ-କ.ଧା) ପ୍ରଗାଢ଼
 ସ୍ନେହ, ସମ୍ବ୍ରଦ ସଙ୍ଗେ ଦୁଲନା କହି-
 ଯିବା ସ୍ନେହ । [ଅମୃତ]
ସ୍ନେହସୁଧା—ବ. (ଶୂପ-କ.ଧା) ସ୍ନେହରୂପ
 ସ୍ନେହସ୍ତନ—ବ. (ଗତତ୍ଵ) ସ୍ନେହଶୁଦ୍ଧ,
 ବାସନ୍ତବିହିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ନେହସ୍ତନା ।
ସ୍ନେହା—ବ. (ସ୍ନେହ+ଅନ୍ତ, ସ୍ନେହର ଶବ୍ଦ)
 ଶୈଶବଶେଷ, ବନ୍ଧୁ, ବନ୍ଧୁ, (ଶା.ବ)
 ସ୍ନେହ, (ଶା.ବଂ) ସ୍ନେହ, ଅନୁରକ୍ତ ।
ସ୍ନେହାକୃଷ୍ଣ—ବ. (୩ତତ୍ତ୍ଵ) (ସ୍ନେହ+
 ଆକୃଷ୍ଣ) ଯାହାର ସ୍ନେହ ଦ୍ୱାରା ସ୍ନେହ
 କହି ଆକୃଷ୍ଣ ହୁଏ ।
ସ୍ନେହାତ୍ମ—ବ. (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ନେହରେବାଳା
 ଦେଖ । [ପ୍ରାୟ ।
ସ୍ନେହାଶି—ବ. (ସ୍ନେହ+ଅଣ୍ଠ+କ.ଥ)
 ସ୍ନେହାଶି—ବ. (ଗତତ୍ଵ) ସ୍ନେହପାଦ,
 ସ୍ନେହଭାଜନ ।
ସ୍ନେହତ—ବ. (ସ୍ନେହ+ଇତ୍ତ) ସ୍ନେହ-
 ସ୍ତୁତ, ସ୍ନେହମୁକ୍ତି, ସ୍ନେହାଷି, (ବି)
 ବନ୍ଧୁ ।
ସ୍ନେହତୀ—ବ. (ସ୍ନେହ+ଇତ୍ତ) ସ୍ନେହ-
 ଶିଳ୍ପୀ, ସ୍ନେହମୁକ୍ତି, ଆଦରକାଶ, ତେଜିଆ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ନେହମନ, (ପୁ.ବ) ଚିତ୍ରକର,
 ଚମ୍ପୁଦ, ମିତ୍ର, ମୁହପାଦ ।
ସ୍ନେହତୀ—ବ. (ସ୍ନେହ+କ.ରି) ସ୍ନେହ-
 ଶିଳ୍ପୀ, ସ୍ନେହମୁକ୍ତି, ଆଦରକାଶ, ତେଜିଆ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ନେହମନ, (ପୁ.ବ) ଚିତ୍ରକର,
 ଚମ୍ପୁଦ, ମିତ୍ର, ମୁହପାଦ ।
ସ୍ନେହତୀ—ବ. (ସ୍ନେହ+କ.ରି) ସ୍ନେହା ଶୈଶ-
 ବଶେଷ, ଶୈଶ, ଚନ୍ଦ୍ର ।
ସ୍ନେହୋତ୍ତମ—ବ. (ଗତତ୍ଵ) ଉନାତେଳି ।
ସ୍ନେହୋଦେବୀ—ବ. (୩ତତ୍ଵ) ସ୍ନେହ-
 ସଞ୍ଚାର, ମନରେ ସ୍ନେହକାତ ହେବା ।
ସ୍ନେହୋପହାର—ବ. (କ.ଧା) ସ୍ନେହ-

ସହକାରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଉପଚୌକନ,
 ସ୍ନେହପୁଣ୍ଡ ଯୌତୁଳ ।
ସ୍ନେହୋପହୁଚ—ବ. ସ୍ନେହଦ୍ୱାରା ଉପ-
 ହାର ନିଆଯଇଥିବା
ସ୍ନେହ୍ୟ—ବ. ବ. (ସ୍ତ୍ରୀହ+ମୀ.ଯ)
 ସ୍ନେହ କରସିବାର ଯୋଗୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ସ୍ନେହ୍ୟ ।
ସ୍ନେହ୍ୟ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀହ+ଭ.ଯ) ସ୍ତ୍ରୀହ୍ୟା,
 ମାଧୁର୍ୟ ।
ସ୍ନେହ୍ୟକ—ବ. (ସ୍ନେହ+ଇତ୍କ) ସ୍ନେହ
 ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ତେଲାକ୍ର, ଶୀତଳତାକାରକ ।
ସ୍ନେହ୍ୟ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ଉଷ୍ଣତ୍ର କମ୍ପିବା, ସ୍ନେହ
 ହେବା ।
ସ୍ନେହ୍ୟ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀ+ଭ.ଅ) ଉଷ୍ଣତ୍ର କମ୍ପିନ,
 ପ୍ରକ୍ଷୁରଣ, ଶିର୍ଷର ଓ ଶରୀରର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
 ଅଳ୍ପର ସ୍ନେହ, ତେଇବା, ଚଳନ,
 (ପ୍ରକ୍ରିୟା ବା ନାହିଁ) ଦମ୍ପତ୍ତି ହେବା ।
ସ୍ନେହନ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀ+ଭ.ଅନ୍ତ) ସ୍ନେହ ଦେଖ ।
ସ୍ନେହନରହିତ—ବ. (୩ତତ୍ଵ) ନିଷ୍ଠନ,
 କମ୍ପନସ୍ତନ, ହିର ।
ସ୍ନେହନପବାହୀ—ଯେଉଁ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ରଙ୍ଗ
 ହୃଦୟପିଣ୍ଡ ବେଳ ହୃଦୟାଦାଦି ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷା
 ସବୁ ରଙ୍ଗିତ ହୁଏ ।
ସ୍ନେହନଶୀଳ—ବ. (୩ତତ୍ଵ) ସ୍ନେହନ,
 ହଳତଳ ହେର ନ ଥିବା ।
ସ୍ନେହନ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀ+ତ) କମ୍ପିତ, ସ୍ନେହିତ,
 ଚଳିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ନେହନ, (କ୍ଲୀ.ବି) ସ୍ନେହନ,
 କମ୍ପନ ।
ସ୍ନେହନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସ୍ତ୍ରୀନ୍ତ୍ର+ର) ସ୍ନେହନ
 ଶୀଳିଙ୍ଗ, (ଶା.ସ୍ତ୍ରୀ.ବ) ରଙ୍ଗସ୍ତନା ସ୍ତ୍ରୀ,
 କାମଧରୁ, ସଦା ଦୁର୍ବୁଦ୍ଧତା ଗାଇ ।
ସ୍ନେହନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସ୍ତ୍ରୀନ୍ତ୍ର+ରନ୍ତ୍ର) ସ୍ନେହନ-
 ସ୍ତୁତ, ସ୍ନେହନବିଶ୍ଵିଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ନେହନ ।
ସ୍ନେହନ—ଶା. ବ. (ପଦ୍ମ-ଫ-ସ୍ତ୍ରୀନ୍ତ୍ର) ସ୍ତ୍ରୀ,
 ହୁଇବା ।
ସ୍ନେହନିକ—ଶା. ବ. (ପଦ୍ମ-ଫ-ସ୍ତ୍ରୀନ୍ତ୍ର)
 ସ୍ତ୍ରୀନ୍ତ୍ର, ହୁଇବା ।
ସ୍ନେହନିବା—ଶା. ବ. (ଫ-ସ୍ତ୍ରୀନ୍ତ୍ରଧାର୍ତ୍ତ)
 ସ୍ତ୍ରୀନ୍ତ୍ର କରିବା, ହୁଇବା ।

ସ୍ନେହନିବା—ଶା. ବ. (ଫ-ସ୍ତ୍ରୀନ୍ତ୍ରଧାର୍ତ୍ତ) ସ୍ତ୍ରୀ-
 କରିବା, ହୁଇବା ।
ସ୍ନେହନିବା—ବ. (ଫୁଲ+କ.ତ୍ତ୍ଵଧାର୍ତ୍ତ)
 ସ୍ତ୍ରୀନ୍ତ୍ରକାରୀ, ଆସ୍ତାଳନକାରୀ, ବଢ଼ାଇ
 କରୁଥିବା, ସଦୃଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ତ୍ରୀନ୍ତ୍ର, (ବି-
 ଜୀବମିତି) ଯେଉଁ କୋଣ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
 କୋଣ ସଙ୍ଗେ ମିଶିଲେ ଦୁହେଁ ମିଶି ଦୁଇ
 ସମକୋଣ ବା ୧୮୦ ଡର୍ଗୀ ହୁଏ ।
ସ୍ତ୍ରୀ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ହୁଇବା, ଗ୍ରହଣ କରିବା,
 ଆଣ୍ଟେଷ କରିବା ।
ସ୍ତ୍ରୀ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀ+ଭ.ଅ) ହୁଇବା,
 ତୁରିଦ୍ରୁତ୍ୟାଦାନ୍ୟଗୁଣ, ରୁକ୍ଷା, ଶୈଶ, ଦାନ,
 ବାୟୁ (କ.ଥ) ବର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ, ବର୍ଣ୍ଣଶର୍ମ,
 ‘କ’ ଠାରୁ ‘ମ’ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୫୮ ବର୍ଣ୍ଣ-
 ବର୍ଣ୍ଣ, ରତିବନବିଶେଷ, ଯୋଗ, ପଦାର୍ଥ,
 ପ୍ରତିଧି, ଦୂର, ଗ୍ରହଣ ବା ଉପରାଗରେ
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ବା ତନ୍ତ୍ରକ ଉପରେ ଗ୍ରୁସ୍ତ ପାତର
 ଆରମ୍ଭ, (ସଙ୍ଗୀତ) କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀର
 ଉତ୍ତରତା ହେବା ପୁଣ୍ୟ ବା ପରେ
 ଅନ୍ୟ ପୂଜନବର୍ତ୍ତୀ ସରର ନାମ ମାତ୍ର
 ଉତ୍ତରାଗଣ ଯୋଗୁ ପ୍ରଧାନ ଶୁରର ଅଙ୍ଗ
 ରୁପେ ବ୍ୟବହାର ।

ଶର୍ତ୍ତକ—ପୁଂ, ବି., (ଶୃଣ୍ଟକ.ଅଳକ)
ଶର୍ତ୍ତକାଷ, ଫେଲୁଏଁ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶର୍ତ୍ତିକା ।
ଶର୍ତ୍ତକୋଣ—ବି. (ଜ୍ଞାନିତି) ଦୃଢ଼ ଓ
ଶର୍ତ୍ତକ୍ୟାର ମଧ୍ୟରେ କୋଣ ।
ଶର୍ତ୍ତଜ୍ଞନ୍ୟ(ଜନିତ) —ବି., (ଗ୍ରହିତ)
ପଦ୍ଧାମକ ଘେଗ ।
ଶର୍ତ୍ତଜ୍ଞ୍ୟ—ବି. (ଜ୍ଞାନିତି) ଦୃଢ଼ ଶର୍ତ୍ତଜ୍ଞ୍ୟ ।
ଶର୍ତ୍ତଜ୍ଞ୍ୟ—ବି. (ଜ୍ଞାନିତି) ଦୃଢ଼ ଶର୍ତ୍ତଜ୍ଞ୍ୟ ।
ଶର୍ତ୍ତଜ୍ଞନ—ବି. (କ.ଧା) ଶର୍ତ୍ତଜ୍ଞନତ ଜ୍ଞାନ ।
ଶର୍ତ୍ତଦ୍ଵାଦ୍ଶ—ବି. ବାସ୍ତ୍ଵର ଉପାଦାନକାରଣ,
ଶୁଣ୍ଟଭୁତବିଶେଷ ।
ଶର୍ତ୍ତତ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+ତ+ଆଶ୍ରତ),
ଶର୍ତ୍ତର ଭାବ ବା ଧର୍ମ ।
ଶର୍ତ୍ତଦିଶା—ବି. ଚର୍ବିକର ବା ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର
ଯେଉଁଦିଶରୁ ପ୍ରତିଶର ଶୁଣ୍ଟପାତ୍ର ଆରବ
ହୁଏ ।
ଶର୍ତ୍ତନ—ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+ତ.ଅଳ) ଶର୍ତ୍ତ, ଛୁଇବା,
ଦାନ, ବିତରଣ, ପ୍ରତିଶର, ବାସ୍ତ୍ଵ ।
ଶର୍ତ୍ତମାୟ—ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+ମୀ.ଅମାୟ) ଯାହାକୁ
ଛୁଅଁ ଯାଇପାରେ, ଶୁଣ୍ୟ ।
ଶର୍ତ୍ତନେନ୍ଦ୍ରୟ—ବି. ଶର୍ତ୍ତନେନ୍ଦ୍ରୟ, ଚର୍ମ ।
ଶର୍ତ୍ତପ୍ରେର—ବି. ଶର୍ତ୍ତମଣି ଦେଖ ।
ଶର୍ତ୍ତକ୍ଲା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. କୌଣ୍ଡଦେଶବିଶେଷ
ଶର୍ତ୍ତକ୍ରମ୍ଭ—ବି. (ବ୍ୟାକରଣ) କା ଠାରୁ ମ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୁକ୍ତି ବର୍ଣ୍ଣନାକ୍ରମ୍ଭ ।
ଶର୍ତ୍ତମଣି—ବି. ଦେଖ । ପଥର ଲାଗିଲା
ମାନେ ଜୁଡ଼ାବ ଚନ୍ଦ୍ର ସନ୍ଦା ହୋଇଯାଏ,
ପରଶୁ ପଥର ।
ଶର୍ତ୍ତମଣିପ୍ରତିବନ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ, ସୁନ୍ଦରୀ ।
ଶର୍ତ୍ତମଣି—ବି. ଯଜ୍ଞୀୟ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ସର୍ତ୍ତ ପୂଜକ
ନିଦେବନ ।
ଶର୍ତ୍ତମୟିକ—ପୁଂ. ବି. କାମ୍ପକ, ପାପୀ ।
ଶର୍ତ୍ତଚେଣ୍ଟା—ବି. (ଜ୍ଞାନିତି) ଶର୍ତ୍ତଜ୍ଞ୍ୟ
ଦେଖ ।
ଶର୍ତ୍ତଲଙ୍କା-ବି. ଲକ୍ଷାତୁଳଙ୍କା, ଲଙ୍କାକୁଳୀ ଲକ୍ଷ
ଶର୍ତ୍ତବାନ୍—ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+ବନ୍ତି) ଶର୍ତ୍ତବିଶ୍ଵ,
ଶର୍ତ୍ତପୁତ୍ର, ସୁର୍ପଣକ, କୋମଳ ।
ଶର୍ତ୍ତକ୍ରି—ବି. କୁଇବା ଦ୍ଵାରା ଅନୁଭୂତ
ଦ୍ଵେବା ଶର୍ତ୍ତ ।

ଶର୍ତ୍ତମୁତ୍ତା—ବି. ଶତମୁଲୀ, ଶତାବସ୍ତ୍ର ।
ଶର୍ତ୍ତସଂଜ୍ଞାତୀ—ବି. ଲକ୍ଷାତୁଳଙ୍କା ।
ଶର୍ତ୍ତସଂଜ୍ଞାତୀ—ବି. ରୋମାତ୍ର, ପିଣ୍ଡାତ୍ର,
ଦାତାଶେଜା ।
ଶର୍ତ୍ତସଂଧାର—ବି. ଶୁକଦୋଷବିଶେଷ ।
ଶର୍ତ୍ତସୁଖ—ବି. ଶର୍ତ୍ତଜ୍ଞନତ ସୁଖ, ଶର୍ତ୍ତକାର
ଆନନ୍ଦ ।
ଶର୍ତ୍ତସ୍ୟତ—ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+ସ୍ୟତ+କ.ଅ)
ଭେକ, ବେତ୍ତା ।
ଶର୍ତ୍ତଦାନ(ଲୋପ)—ବି. କେତେକ ସେବା
ଆଦି ଯୋଗୁଁ ଚମତ୍କାର ଶର୍ତ୍ତକ୍ରିତ
ଲୋପ ।
ଶର୍ତ୍ତ—ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+ଆ) ଦେଖାୟ, କୁଳଟା ।
ଶର୍ତ୍ତାକ୍ଷାମକ—ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+ଆକ୍ଷାମକ)
ପଦ୍ଧାମକ (ଘେଗ) ।
ଶର୍ତ୍ତଜ୍ଞ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀର ଜ୍ଞାନସ୍ତ୍ରୀ ।
ଶର୍ତ୍ତନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପ୍ରଦା, ସ୍ତ୍ରୀଜ୍ଞ୍ୟ ।
ଶର୍ତ୍ତମଣି—ବି. କୌଣ୍ଡଦେଶବିଶେଷ
ବା କୌଣ୍ଡମ୍ବି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନ ଛୁଇବା ଭବ
ବା ବିରାମ ।
ଶର୍ତ୍ତକ—ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+କ.ଇକ) ଶର୍ତ୍ତ-
କାଶ, (ବି) ଦାୟୀ ।
ଶର୍ତ୍ତମୀ—ବି. (ଜ୍ଞାନିତି) ଶର୍ତ୍ତଜ୍ଞ୍ୟ ଦେଖ,
(ସ୍ତ୍ରୀ.କି) ଶର୍ତ୍ତର ସ୍ତ୍ରୀକିଙ୍କ ।
ଶର୍ତ୍ତ—ପୁଂ. ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+କ.ଇନ୍) ଶର୍ତ୍ତ-
କାଶ, ଯାହା ଶର୍ତ୍ତ କରିଥାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଶର୍ତ୍ତମୀ ।
ଶର୍ତ୍ତେନ୍ଦ୍ରୟ—ବି. ତୃତିନ୍ଦ୍ରୟ, ଯାହା ଦ୍ଵାରା
ଶର୍ତ୍ତକାର କରେ ।
ଶର୍ତ୍ତୋପଳ—ବି. ପରଶୁ ପଥର ।
ଶର୍ତ୍ତୀ—ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+କ.ତ୍ର) ଉପତାପକ
ମାତ୍ର, ଘେଗ ।
ଶର୍ତ୍ତ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ବ୍ୟକ୍ତିକରିବା, ବାଧାଦେବା ।
ଶର୍ତ୍ତ—ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+କ.ଅ) ରେ, ଗୁରୁପୁରୁଷ,
ଗୁରୁନା, (ଅଧି.ଅ) ଅର୍ଥପର, ଯତ୍ନ, ଯେ
ପ୍ରାଣ ନିରଣେଷ ହୋଇ ଯୁବ କରେ ।
ଶର୍ତ୍ତ—ବି. (ଶୃଣ୍ଟ+ମୀ.ତ୍ର) ବ୍ୟକ୍ତ, ହଫ୍ତା,
ପ୍ରୁଟ, ପକାଣିତ, ପ୍ରକଟିତ, ଜାନେନ୍ଦ୍ରୟ-
ଗୋଚର, ଦିଦ୍ବୁତ, (ବି) ଜ୍ୟୋତିଷେ

ମତରେ ପ୍ରତିମାନଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀତଥାଧନ,
(ବ୍ୟକ୍ତିରଣ) କେତେକ ବର୍ଣ୍ଣର ଉଚ୍ଚା-
ରଣରେ ଏକପ୍ରକାର ପ୍ରସତ୍ତ, ପର୍ବତୀରେ
ଦୁଇତ୍ତେ ପରଶର ଛୁଆଁପ୍ରେର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ତ୍ରୀ ।
ଶର୍ତ୍ତକଥନ—ବି. (ବ୍ୟକ୍ତିରଣ) କଥକଙ୍କ
କଥକାଳିକାଙ୍କ ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଷ୍ଠାରେ
ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କଥନ ।
ଶର୍ତ୍ତକଥା—ଶା. ବି. ସରଳ ଶୁଣ୍ଟ କାଳ୍ୟ ।
ଶର୍ତ୍ତତତ୍ତ୍ଵ—ଦ୍ଵି. ବି. ସର୍ବଭବରେ, ସର୍ବତ୍ତା
ସହକାରେ । [ସର୍ବଭବ ।
ଶର୍ତ୍ତତତ୍ତ୍ଵ—ବି. (ସର୍ବ+ଶ.ତା.ବି)
ଶର୍ତ୍ତପ୍ରସତ୍ତ—ବି. (ବ୍ୟକ୍ତିରଣ) ଦୁଇତ୍ତେର
ପରଶର କୁଇବା 'ଦ୍ଵାରା ଉଚ୍ଚାରଣ
କରାଯିବା କେତେକ ଶ୍ରେସ ବର୍ଣ୍ଣର
ଉଚ୍ଚାରଣରେ ପ୍ରସତ୍ତ ।
ଶର୍ତ୍ତବନ୍ଧୁ—ପୁଂ. ବି. ଯେ ସଫା କଥା କହେ,
ସେ କହାର ମନରକ୍ଷା କରିବା ପଢି
ଦୂଷି ଜ ଦେଇ ସ୍ତ୍ରୀଯ ମନୋଗତଭବି
ପକାଣ ଲାଗେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସର୍ବବନ୍ଧୁ ।
ଶର୍ତ୍ତବାଦିତା(ବି)—ବି. (ଶର୍ତ୍ତବାଦିତ୍ତ+ତା.
ବି) ସର୍ବବାଦିତା ।
ଶର୍ତ୍ତବାଦ—ପୁଂ. ବି. (ଶର୍ତ୍ତ+ବାଦ+
କ.ଇନ୍) ସେ ଶର୍ତ୍ତକଥା କହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଶର୍ତ୍ତବାଦିତା ।
ଶର୍ତ୍ତବନ୍ଧୁ—ପୁଂ. ବି. (ଶର୍ତ୍ତ+ବନ୍ଧୁ+
କ.ଇନ୍) ଶର୍ତ୍ତବନ୍ଧୁ ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଶର୍ତ୍ତବନ୍ଧୁତି ।
ଶର୍ତ୍ତଶ୍ରୀ—ଦ୍ଵି. ବି. ଶର୍ତ୍ତଶ୍ରୀ
ଶର୍ତ୍ତଶ୍ରୀତା—ବି. (ଶର୍ତ୍ତଶ୍ରୀ+ତା) ଶର୍ତ୍ତଶ୍ରୀତା
ଶର୍ତ୍ତଶ୍ରୀତା ।
ଶର୍ତ୍ତଶ୍ରୀତି—ବି. (ପାନିତ ଜ୍ୟୋତିଷଶର୍ତ୍ତଶ୍ରୀତି)
ଜନ୍ମକାଳରେ ରାଶିମାନଙ୍କର ଅଂଶ,
କିଳା, ବିକଳା ଅବ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦର୍ଶିତ
ପ୍ରତିମାନଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଅବସ୍ଥାନ ।
ଶର୍ତ୍ତଶ୍ରୀତି—ବି. (କ.ଧା) ବ୍ୟକ୍ତ ଉବରେ
ନିଶ୍ଚିତ ଅଷ୍ଟର, ବିଶେଳ ହୃଦୟଶ୍ରୀ,
ଶର୍ତ୍ତଶ୍ରୀତା ।
ଶର୍ତ୍ତଶ୍ରୀ—ବି. (କ.ଧା) ନ୍ୟାକୀକୃତ ଅର୍ଥ,
(ବି-ନ.ମ୍ଲୁ) କୋଧିମୟ ।

ପ୍ରଶ୍ନାକରଣ—ବି. ବ୍ୟକ୍ତିକରଣ, ଶୁଣୀ-
କରଣ, ପୂର୍ବରେ ଯାହା ଅବ୍ୟକ୍ତ ବା
ଅନ୍ତରୁକ୍ତ ଥିଲା ତାହାର ପ୍ରକାଶକରଣ ।

ପ୍ରଶ୍ନାକୃତ—ବି. (ପ୍ରଶ୍ନ + ଚି + କୃ + ମ.ସ.)
ବିଭିନ୍ନ କୃତ, ପ୍ରକାଶକରଣ ।

ପ୍ରଶ୍ନାକ୍ଷେତ୍ର—ବି. (କେନାତରଣ) ଯେଉଁଦେଖିଥା
ବା ଗଣନାପଦିତଦ୍ୱାରା କୌଣସି କରିଛୁ
ମୁହଁର୍ତ୍ତରେ କୌଣସି ଗର୍ବର କେଉଁ
ଘରିର କେତେ ଅଙ୍ଗ, କେତେ କଳା
ଓ କେତେ ବିକଳରେ ଅତ୍ସୁତି
ହୋଇଥାଏ ଏହା ପ୍ରଶ୍ନାକ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣାପଡ଼େ

ପ୍ରଶ୍ନାକୃତ—ବି. (ପ୍ରଶ୍ନ + ଚି + କୃ + କ.ତ)
ଯାହା ପୂର୍ବେ ପ୍ରଶ୍ନଦେଇ ନ ଥିଲା ବନ୍ଧୀ-
ମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ହୋଇଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନେତ—ବି. ଅରସ, ଅବ୍ୟକ୍ତ ।

ପ୍ରା—ଯା. ବି. ଧାର୍ଯ୍ୟମୁକ୍ତ ପ୍ରାଣ୍ୟପ୍ରଦ
ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ଭରଣୀ ଥିବା ପ୍ରାନ ।

ପ୍ରାର୍ଥା—ଗ୍ରା. ବି. (ନାମ) ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରୀସର
ଗୋଟିଏ ନଗର ।

ପ୍ରିହି—ଯା. ବି. ଉତ୍ସମୁର, ଅରଣୀ, ମୁର-
ଥାର, ମନର ସ୍ତୁରୀ, ଦସ୍ତ, ଉତେଜନା,
ଜୀବନଶକ୍ତି, ଆସ୍ତା, ଭୁତ, ଗର୍ବପତ୍ର ଆସ୍ତା,
ପୁଣ୍ୟଶରୀରର ମୁଖ୍ୟରେ ସୁଲବରୀରରୁ
ବାହାର ଯେଉଁଶଶର ଶୁଣ୍ୟରେ ବିଚ-
ରଣ କରେ ।

ପ୍ରୁ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ପ୍ରାତି ବା ମେହି କରିବା,
ରକ୍ଷା କରିବା, ପାଳନ କରିବା ।

ପ୍ରୁକୁ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ବି. (ପ୍ରଶ୍ନ + କ.କ୍ରିୟ)
ପ୍ରଶ୍ନୀ, (ବ-ପ୍ରଶ୍ନ + ଗ-କ୍ରିୟ) ପ୍ରଶ୍ନ,
ଛୁର୍କ ।

ପ୍ରୁକ୍ତା—ବ. (ପ୍ରଶ୍ନ + ମ.କାନ୍ତା) ପ୍ରକ୍ତା,
ପିତ୍ରଙ୍ଗଶାଶ, ଲଜ୍ଜାକୁଳତା, ଶତପତ୍ର,
ସେବନା ।

ପ୍ରୁଣ(ଶି)—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଛୁର୍କିବା ।

ପ୍ରୁଣା—ବ. (ପ୍ରଶ୍ନ + ଗ.ଅ+ଆ) ପ୍ରଶ୍ନ,
(ମ.ଅ+ଆ) ସର୍ପାଶୀ, ଭୁକଙ୍ଗପାତିମା
ବୃକ୍ଷ, କଙ୍କାକିକା ଗୁଲୁ, କଣ୍ଠକାଶୀ ।

ପ୍ରୁଣି—ପୁ. ବି. ବିଷ୍ଵାର୍ଣ୍ଣାରିଲାଶୀ ।

ପ୍ରୁଣୀ—ବ. (ପ୍ରଶ୍ନ + ମ.ଅ+ଶି) କଣ୍ଠକାଶୀ ॥

ପ୍ରୁଣୀ—ପୁ. ବି. (ପ୍ରଶ୍ନ + ମ.ସ) ପ୍ରଶ୍ନ
କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ତ୍ରୀଣା ।

ପ୍ରୁଣୁ—ପୁ. ବି. (ପ୍ରଶ୍ନ + ମ.ତ) କୃତ-
ପ୍ରଶ୍ନ, ଯାହା ଛୁଆଁ ଯାଇଥାଏ, ଛୁଆଁ,
ଅନ୍ତରୁକ୍ତ ବସ୍ତର ପ୍ରଶ୍ନଯୋଗୁଁ ଦୂଷିତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ପ୍ରୁଣୁ, (କ୍ଲୀ.ବ—ପ୍ରଶ୍ନ + ଭ.ତ) ପ୍ରୁଣୀ ।

ପ୍ରୁଣୁକ—ବି. (ପ୍ରଶ୍ନ + ଗ.ତ+କ) ଗାତ୍ର
ପ୍ରଶ୍ନ ପୂର୍ବକ ଆଲିଙ୍ଗନ ।

ପ୍ରୁଣୁଗେଦକିତା—ବି. ଲଜ୍ଜାକୁଳତା ।

ପ୍ରୁଣୁପ୍ରୁଣୁ(ସ୍ତ୍ରୀ)—ଅବ୍ୟକ୍ତ ପରଷ୍ପର ପ୍ରଶ୍ନକ,
ଛୁଆଁ ପ୍ରେର ।

ପ୍ରୁଣୁ—ବି. (ପ୍ରଶ୍ନ + ଭ.ତ) ପ୍ରଶ୍ନ ।

ପ୍ରୁଣୁକା—ବ. ପ୍ରଶ୍ନ ।

ପ୍ରୁହ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) କୌଣସି ବନ୍ଧୁପାଇଁ ଇହା
କରିବା, ଆକାଶ୍ତ୍ର କରିବା ।

ପ୍ରୁହଣ—ବ. (ପ୍ରଶ୍ନ + ଭ.ଅତ) ଇହା,
ଅଭିନାଶ ।

ପ୍ରୁହଣୀୟ—ପୁ. ବି. (ପ୍ରଶ୍ନ + ଭ.ଅତ+ପ୍ରଶ୍ନ+ଭ.ଅତ)
ବାନ୍ଧୁମୁଖୀ, ଲୋଭ, ମେହି, ଯୋଗ୍ୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ପ୍ରୁହଣୀୟା ।

ପ୍ରୁହଣୀକୁ—ବି. (ପ୍ରଶ୍ନ + ଭ.ଅତ+କ.ଆକୁ)
ପ୍ରୁହାଶିଳ, ଆକାଶ୍ତ୍ରସ୍ତୁତ୍ୟ, ଲୋଭ ।

ପ୍ରୁହା—ବ. (ପ୍ରଶ୍ନ + ଭିତ + ଗ.ଅ+ଆ)
ଇହା, ଆକାଶ୍ତ୍ର, ଅଭିନାଶ, ପ୍ରତିଶତା,
ଲୋଭ, ଗଣକା, (ନିଃସ୍ଵଦର୍ଶକ) କୌଣସି
ବନ୍ଧୁର ପ୍ରାପ୍ତିପାଇଁ ଧର୍ମାନ୍ତକୁଳ କାମନା ।

ପ୍ରୁହ—ପୁ. ବି. (ପ୍ରଶ୍ନ + କ.ଭିନ୍ନ) ପ୍ରୁହ-
କାଶ, ଅଭିନାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ପ୍ରୁହଣୀୟ ।

ପ୍ରୁହ୍ୟ—ବି. (ପ୍ରଶ୍ନ + ମ.ସ) ଯାହା
ପାଇବା ପାଇଁ ଇହା କରିଯାଏ, ବାନ୍ଧୁ-
ମୁଖ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ପ୍ରୁହ୍ୟା, (କି) କାଶମୁର, ଟତ୍ତ୍ଵ
କର୍ମର, ଦୟାଧାରୀ, ଚନ୍ଦ୍ରବାନ୍ତିମଣି ।

ପ୍ରୁଟୀ—ବ. (ପ୍ରଶ୍ନ + ଭିତ) ପିଟିକିର ।

ପ୍ରୁତ୍ୱ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ପରହାସ କରିବା ।

ପ୍ରୁର—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ପ୍ରୁରଣ କରିବା, ଚଳିବା ।

ପ୍ରୁରଣ—ବ. (ପ୍ରଶ୍ନ + ଗ.ଅନ) ପ୍ରୁରଣ
ଦେଖ ।

ପ୍ରୁଲ(ଲ)—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ପ୍ରୁରଣ କରିବା ।

ସୁଃ—ଆ. (ସୁନ୍ଦର+ଅଧ୍ୟ.କ୍ରି.ପ୍ର) ସୁର୍ଗ, ଆକାଶ, ନିତ୍ୟପୁଣ୍ୟ, ନିରବଜୀନ ସୁଖ, ପରଲୋକ, ଜ୍ଞାନ ତଥା, ପ୍ରଭୁ, ସୁଧାଲୋକ ମହାରୂ ଏକତମ, ସୁର୍ଯ୍ୟଲୋକ ଓ ଧୂରନ୍ଦେଶକର ମଧ୍ୟପ୍ରାନ୍ତ ।

ସୁଃପଥ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ମୁଖ୍ୟ, ସୁର୍ଗର ପଥ ।

ସୁଃପାଳ—ବି. (ସୁ + ପାଳି+ଅ) ସୁର୍ଗ-ପାଳକ, ସୁର୍ଗପାଳ ।

ସୁଃପରିତ୍ୱ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସୁର୍ଗପାଳ ।

ସୁଃପୁନ୍ଦର—ବି. ଅପୂର୍ବ ।

ସୁକ—ସୁ. ବି. (ସୁ + କ) ସୁକାୟ, ସୁକୀୟ, ନିଜର, ଆସୀୟ, ଆସା ସମ୍ମନୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁକା ।

ସୁକମ୍ପନ—ବି. (ନ.ଶ୍ରୀ) ଦାୟୀ ।

ସୁକରଣ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀକାର, ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟ ।

ସୁକର୍ମ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ।

ସୁକର୍ମକୃତ—ବି. ନିଜକାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ।

ସୁକାମୀ—ବି. ନିଜପାଇଁ କାମନାକାରୀ ।

ସୁକାଳ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀୟକାଳ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳ ।

ସୁକାୟ—ସୁ. ବି. (ସୁ+ରୂପ) ସୁକ, ଆସୀୟ, ନିଜର, ନିଜ ସମ୍ମନୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁକାୟ । [ନିଜର ।

ସୁକାୟର—ବି. ସୁକାୟର ଭାବ ବା ଧର୍ମ, ସୁକାୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀଯା ଦେଖ, (ବି) ସୁକାୟର ସୀଳିଙ୍କ ।

ସୁକାୟାପ୍ରାତି—ବି. ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ପ୍ରେମ, ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ପ୍ରେମ ।

ସୁକୁଳ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜର ବଣ ।

ସୁକୁଳକ୍ଷୟ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜ ବଣର ଜାଗ, (ବ.ଶ୍ରୀ) ମସ୍ତ୍ର, (ବି) ନିଜ ବଣର ବିନାଶକ ।

ସୁକୁଳ—ବି. (ସୁକୁଳ + ଯ) ନିଜବଣୀୟ ।

ସୁକୁତ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜ କୃତ, ନିଜେ କରିଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁକୁତା ।

ସୁକୁତଭଙ୍ଗ—ବି. କୁଳୀକବଣରେ ଯେ ପ୍ରଥମେ କୁଳପ୍ରଥା ଭଙ୍ଗ କରିଅଛୁ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ କୁଳପ୍ରଥା ଲଘୁନକାରୀ କୁଳୀନ ।

ସୁକ୍ଷମ—ବି. ସୁନ୍ଦର ଅକ୍ଷୟକୁ ରଥ ।

ସୁଖାତ—ବି. (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜର ଖନତ, ନିଜ କର୍ତ୍ତ୍ଵକ ଶୋଲା ହୋଇଥିବା (ଜଳାଶୟ), (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁଖାତା ।

ସୁଖାତସିଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜ କର୍ତ୍ତ୍ଵକ ଖନତ ଜଳାଶୟର ଜଳ ।

ସୁଖ—(ଧାର୍ଵ) ଚଳିବା ।

ସୁଖତ—ବି. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ଆସଗତ, ମନୋଗତ, କହିବା ଲୋକ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ଯେଉଁକଥା ଶୁଣାଯାଏନାହିଁ, (କ୍ଲୀ.ବି) ମନେ ମନେ ଆଳପମୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଛଡ଼ା ରଙ୍ଗଭ୍ରମିଷୁଥିବା ନିଜମାନଙ୍କର ଶ୍ରବଣ ଯୋଗ୍ୟ ଦାକ୍ୟ, ଅଭିନୟ କାଳରେ କୌଣସି ନିଟ ସନ୍ତିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଗୋପନ କରିବା ନିମ୍ନି ବିଷୟ ବିଶେଷର ମନେ ମନେ ଯେ ଆହୋଳନ କରେ ତାହାର ନାମ ‘ସୁଖତ’ ।

ସୁଖତକଥନ—ବି. ନାଟକାର୍ଯ୍ୟରେ ପାଦ ନିଜେ ନିଜେ କଥା କରିବା ।

ସୁଖତ୍ୱ—ବି. ଶୁକଣିମ୍ବୀ, ବାରତିଙ୍କ, ଲଜକୁଳୀ ଲତା ।

ସୁଖୁତ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜର ଘର, (ଜ୍ୟୋତିଷ) ଶ୍ରହମାନଙ୍କର ନିଜନିଜର ଭବନ, କଳକାର ପକ୍ଷୀ ।

ସୁଖତ୍ୱ—ପୁ. ବି. ବାଲରେଗରିଶେଷ ।

ସୁଖାମ—ବି. ନିଜର ଗ୍ରାମ, ଯେଉଁ ଗ୍ରାମରେ ଯେ ବାସକରେ, ସେହି ଗ୍ରାମ ତାଢ଼ାର ସୁଖାମ ।

ସୁଖ—ବି. କ.ଧା; (ସୁ+ଅଙ୍ଗ) ସୁନ୍ଦର ଅବୂପ, (ବି-ବ.ଶ୍ରୀ) ସୁନ୍ଦର ଅଙ୍ଗିଷ୍ଠ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁଖାମୀ ।

ସୁଖତ୍ୱ—ବି. କି. ବି. ନିଜ ଅଖିରେ (ଦେଖିବା) ।

ସୁକୁ—ବି. (ସୁ+ଅଙ୍କ) ଅତି ନିର୍ମଳ, ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଧାରଣକ୍ଷମ, ଶୁଭ୍ର, ଶୁଭ୍ର, ଶୈଶବ କିମ୍ବା, ନିଷ୍ଠପଟ, ନିର୍ମଳ ଚରିତ, ନିର୍ବିକାଶ ସ୍ଵର୍ଗ, (ପୁ.ବି) ସୁତ୍ତିକ, ବଦର, (କ୍ଲୀ.ବି) ରୌପ୍ୟମଳିକ, ମୁକ୍ତା, ଅଭ୍ର, କର୍ପର, ସୁଷ୍ମିମାଲିକ, ବିମଳ ଉପରସ୍ତ, କୁଣ୍ଡଳିକା, ମୁକ୍ତା, ଅଭ୍ର, ସୁଷ୍ମିମାଲିକ, ବିମଳ ଉପରସ୍ତ, (କ୍ଲୀ.ବି) ମନର ପ୍ରସନ୍ନତା, ମନର ଅକୁଣ୍ଡତ ଭାବ, (ଗ୍ରା.ବି) ଉଚିତ, ଯଥାର୍ଥ, କୁଣ୍ଡଳାରିତ ।

(ଗ୍ରା.ବି) ମନର ପ୍ରସନ୍ନତା, ମନର ଅକୁଣ୍ଡତ ଭାବ, (ଗ୍ରା.ବି) ଉଚିତ, ଯଥାର୍ଥ, କୁଣ୍ଡଳାରିତ ।

ସୁଛତା(ହୁ)—ବି. (ସୁତ୍ତି+ଭା.ତା) ନିର୍ମଳତା, ପ୍ରତିବିମ୍ବଧାରଣ କ୍ଷମତା, ଶୁଭ୍ରତା ।

ସୁଛନ—ସୁ. ବି. ବି. ସୁତ୍ତିନାମି ପ୍ରତିବିମ୍ବଧାରଣ କ୍ଷମତା, ଶୁଭ୍ରତା ।

ସୁଛନ ପ୍ରତିବିମ୍ବଧାରଣ କ୍ଷମତା, ଶୁଭ୍ରତା, ସ୍ଵାଧୀନ, ବାଧାଶୂନ୍ୟ, ଅନ୍ୟମୟତିତ, ନିର୍ବିକାଶ, କୁଣ୍ଡଳ, ସୁଖୀ, ସମ୍ମନ୍ଦ୍ରିୟ, ଅନ୍ୟମୟତିତ, ବିନା ଚେଷ୍ଟାରେ ଉପରେ, ମନକୁ ଉଠିଥିବା (ଗତ), ସୁଶ୍ରୁତ, ଅନାୟାସଲଭ୍ୟ, (ବି-୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସେଷ୍ଟା, ଅନ୍ୟମୟତିତ ଅନ୍ୟମୟତିତ ନିଜର ଜଳା, ସ୍ଵାଧୀନତା, ସ୍ଵାତ୍ମାଭୂବିତ ।

ସୁଛନତ—ବି. (କ.ଧା) ସେଷ୍ଟାଦିମେ ଯେ ସେଷ୍ଟାଦିମେ ଗତ କରେ ।

ସୁଛନତର—ସୁ. ବି. (ସୁତ୍ତିନାମି+ତର) ସୁତ୍ତିନାମି ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁତ୍ତିନାମି ।

ସୁଛନଗୁଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ସୁତ୍ତିନାମିନ୍ଦ୍ରିୟ+ଗୁଣ) ଦେଖିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁତ୍ତିନାମିନ୍ଦ୍ରିୟ ।

ସୁଛନଗୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ସୁତ୍ତିନାମିନ୍ଦ୍ରିୟ+ଗୁଣିକା) ଦେଖିବା ।

ସୁଛନଗୁଣା—ସୁ. ବି. ସେ ଜଳାନୁସାରେ ବିଚରଣ କରେ, ସେଷ୍ଟାବିହାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁତ୍ତିନାମି ।

ସୁଛନଚିତ୍ତ—ବି. (କ.ଧା) ନିର୍ମିତମନ, ସ୍ଵାଧୀନମନ, (ସୁ.ବି-ବ.ଶ୍ରୀ) ସୁଷ୍ମିତେତ୍ରା, ନିର୍ମିତମନାଃ, ସ୍ଵାଧୀନଚେତାଃ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁତ୍ତିନବିଷ୍ଣୁ ।

ସୁଛନତା(ହୁ)—ବି. (ସୁତ୍ତିନାମି+ଭା.ତା) ସ୍ଵାଧୀନତା, ସ୍ଵାତ୍ମତ୍ୱ, ବାଧାଶୂନ୍ୟ ଅବସ୍ଥା, ସୁଖୀ, ସମ୍ମନ୍ଦ୍ରିୟ, ସୁମୁଦ୍ରା, ନିର୍ମଳତା ।

ସୁଛନଭାବ—ବି. ନିଜ ଜଳାନୁସାରେ ଭୁଲିବା, ସୁତ୍ତିନବାରି । [ଜଳାମୁଖ ।

ସୁଛନମରଣ—ଗ୍ରା. ବି. ଜଳାମରଣ, ସୁତ୍ତିନବାରି ।

ସୁଛନବାରି—ଗ୍ରା. କି. ବି. ସେଷ୍ଟାଦିମେ, ଅନାୟାସରେ, ସ୍ଵାଧୀନବୁଝେ, ଅନାୟାସରେ, ବାଧାରିତ ଭାବରେ, ବାଧାରିତ ଭାବରେ ।

ଧର୍ମୀ ତୁଳି ଅନ୍ୟଧର୍ମର ଉପାସକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁଧର୍ମତାନିମା ।
ସୁଧର୍ମନିରତ—ସୁ. ବି. (ଗୁଡ଼) ସୁଧର୍ମର ପାଲନରେ ସଂକାରତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁଧର୍ମନିରତ ।
ସୁଧର୍ମପାଲନ—ବ. (ଗୁଡ଼) ନିଜର ଧର୍ମର ବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଅନୁଷ୍ଠାନ ।
ସୁଧର୍ମଭ୍ରଷ୍ଟ—ସୁ. ବି. (ଗୁଡ଼) ନିଜ ଧର୍ମର ବିଚୁତ, ନିଜ ଜାଗରୁଧର୍ମ ତ୍ୟାଗକାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁଧର୍ମଭ୍ରଷ୍ଟ ।
ସୁଧା—ଶ. (ସ୍ଵର୍ଗ+ମୀ.ଅ+ଆ) ଦେବତା ହୃଦୟରେ କରିବାବେଳେ ଉଚ୍ଛାରିତ ମନ୍ତ୍ରକ୍ଷେତ୍ର, ପିତୃଙ୍କୁ ପିଣ୍ଡ ଓ ତିଳ ଜଳ ଦେବା ସମୟରେ ଉଚ୍ଛାରିତ ମନ୍ତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ.ବି) ଶ୍ରାବି ଅଧ୍ୟାତ୍ମିଦେଖ, ମାତ୍ରକାଦେଖବିଶେଷ, ପିତୃଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅନ୍ତର କାପିଣ୍ଡ, ଅର୍ଣ୍ଣପନ୍ତି, ଶୌରୀୟଦ ଶୋଭଣ ମାତ୍ରକାରେତ ।
ସୁଧାକର—ସୁ. ବି. ଶ୍ରାବି କରିବାର ଅଧ୍ୟାତ୍ମି (ବିକ୍ରି) ।
ସୁଧାକାର—ବ. (ସୁଧା+କୁଳ+ଭା.ଅ) ଶ୍ରାବି ଦେବତା ରୂପରେ ସନ୍ଦରି କରିବାର
ଅଧ୍ୟାତ୍ମି (ବିକ୍ରି) ।
ସୁଧାକାର—ବ. (ସୁଧା+କୁଳ+ଭା.ଅ) ଶ୍ରାବି ଦେବତା ରୂପରେ ସନ୍ଦରି କରିବାର
ଅଧ୍ୟାତ୍ମି (ବିକ୍ରି) ।
ସୁଧାଧପ—ବ. (ଗୁଡ଼) ଅନ୍ତିମ ଅନ୍ତିମ ।
ସୁଧାପ୍ରିୟ—ବ. ଅନ୍ତିମ କୃଷ୍ଣଦିଲ ।
ସୁଧାଭୁକ୍ତ(ଭେଜନ)—ବ. (ସୁଧା + ଭୁକ୍ତ + କ.କିପି) ପିତୃଗୁଣ, ପାଣ୍ଡପୁରୁଷ, ଦେବତା ସୁଧାମୟ—ବି. (ଦ୍ୱାରା + ମୟ) ସୁଧାମୟରୂପ ।
ସୁଧାମୟତମୟ—ବି. ଶ୍ରାବି, ଏହା ସୁଧାମୟ ଅନୁଭୂତି ସ୍ଵରୂପ ।
ସୁଧାଶନ—ବ. ପିତୃଗୁଣ, ଦେବତା ।
ସୁଧାଚରଣ—ବି. ସୁନ୍ଦର ଚରଣ ।
ସୁଧାତମ—ବ. (ସୁଧା+ଶତ) କୁଠାର, ପରଶୁ ।
ସୁଧାତମହିତକ—ବ. ପରଶୁଧାଶନ ଯୋଦ୍ଧା ।
ସୁଧାଷ୍ଟାକ—ବ. ବିଦ୍ୟାର ଉତ୍ସମ୍ଭାବ ସ୍ଵରୂପ ରଥାଦି ।
ସୁଧାଷ୍ଟି—ବ. (ସ୍ଵର୍ଗ+ଅଧିଷ୍ଟି) ଉତ୍ସମ୍ଭାବ ଅବସ୍ଥା ଅବସ୍ଥା ।

ଆସନ ଜମାଇ ବସିଥିବା ।
ସୁଧାତ—ବ. (ସୁ+ଅଧିତ) ସ୍ଵାଧୀୟ, ବେଦାଦ ପାଠ ପାଠ ।
ସୁଧାତ(ଶ)—ବ. ବ. ଶ୍ରୀ; (ସୁ+ଅଧିତ, ସୁଧାତ+ରନ୍) ସ୍ଵାଧୀୟମୟକ, ବେଦାପାଠନିରତ ।
ସୁନ୍ଦ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଶବକରିବା, ଭୂଷଣକରିବା ।
ସୁନ୍ଦ—ବ. (ସୁନ୍ଦ+ଭା.ଅ) ଶବ, ଧୂନ୍ଦ, ପ୍ରାଣମାନଙ୍ଗର ମୁଖୀବିକୁତ ଶବ ।
ସୁନ୍ଦତ—ବ. (ଜ୍ୟୋତିଷ) ନିଜର ଜନ୍ମ ନଷ୍ଟତ, ନିଜର ବାଷିକ ଜନ୍ମଦିନ ।
ସୁନ୍ଦତ—ବ. ରତ୍ନବିଜବିଶେଷ ।
ସୁନ୍ଦତ୍ତ—ବ. ନିଜର ପାଖ, (ବି) ନିଜପରୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁନ୍ଦତ୍ତ ।
ସୁନାମ—ବ. ନିଜର ନାମ, (ବି) ଆପଣର ନାମମୂଳ ।
ସୁନାମଖ୍ୟାତ—ସୁ. ବି. (ଗୁଡ଼) ନିଜର ଦଳ, ନିଜର ପାଖ, (ବି) ନିଜପରୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁନାମଖ୍ୟାତ ।
ସୁନାମଧନ—ବ. (ଗୁଡ଼) ନିଜର ପରଶରୀର ଅପରାଧ ।
ସୁନାମଧନ୍ୟ—ସୁ. ବି. (ସୁନାମଧନ) ନିଜର ଦଳ, ନିଜର କଲାଭକ୍ତି (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁନାମଧନ୍ୟ ।
ସୁନାମଧନ୍ୟ—ବ. ନିଜର ପାଖ, ସାହୀଯାନ୍ୟ ନିରପେକ୍ଷ ହୋଇ ନିଜର ଉତ୍ସମରେ ପ୍ରଣାମପ୍ରାପ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁନାମଧନ୍ୟ ।
ସୁନାମଧନ୍ୟ—ବ. ମେଷ, ମିତି, ନିଜ ନାମରେ ଯୋଗୁଁ ଯୋରେ ବ୍ୟକ୍ତିକ ସଙ୍ଗେ ମିଥିତ ଶ୍ଵାପିତ ହୁଏ ।
ସୁନାମା—ସୁ. ବି. (ସୁ+ନାମିତ୍ତ) ବ. ଶ୍ରୀ;
ସୁନାମଧନ୍ୟ ଦେଖ ।
ସୁନାମୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ସୁ+ନାମିତ୍ତ)
ନିଜର ନାମରେ କୀତ ହୋଇଥିବା (ସମ୍ଭାବ), ନିଜର ନାମରେ ବା ନିଜର ସ୍ଵାକ୍ଷରରେ ପ୍ରକାଶିତ (ପଦ୍ଧାଦି) ।
ସୁନ୍ଦ—ବ. (ସୁନ୍ଦ+ଭା.ର) ସୁନ୍ଦ, ଧୂନ୍ଦ, (କ.ର) ଅନ୍ତିମ ।
ସୁନ୍ଦତ—ବ. (ସୁନ୍ଦ+ମୀ.ର) ଧୂନ୍ଦ, (କ.ର) ଗଜିତ, (ବି-ଭା.ର) ମେଘ-
ଗଜିତ ।
ସୁନ୍ଦାର ଯୋଗ୍ୟ, ସୁପ୍ତବ୍ୟ ।
ସୁପିଣ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପିଣ୍ଡଶର୍କୁରୀ ।

ସ୍ଵପ୍ନିକର୍ମୀ—ୟୁ. ବି. ଶେଷୁନକର୍ମୀ ।
ସ୍ଵପୁର—ବ. ଜିଜ ପୁର ।
ସ୍ଵପୁର—ଆ. ନିନର ପୁର ।
ସ୍ଵପୁର—ବି. (ସ୍ବପ୍ନ+ଉତ୍ତବ୍ୟ) ନିନ୍ଦ୍ରାର୍ଥ ।
ନିନ୍ଦ୍ରାର ଉପଯୁକ୍ତ ।
ସ୍ଵପ୍ନ—ବ. (ସ୍ବପ୍ନ+ଉତ୍ତବ୍ୟ) ନିନା, ନିନ୍ଦ୍ରାତା-
ବନ୍ଧୁରେ ବିଷୟାନ୍ତରେ, (ଲ. ଅର୍ଥ) ବୃଥାକଳନା ବା ଆଶା, (ଗା. ବି ଓ ବିଂ) ନିନ୍ଦ୍ରାତାବନ୍ଧୁରେ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ଦେବତାଙ୍କ
ଆଦେଶପ୍ରାପ୍ତି, ସ୍ଵପ୍ନବୁଝି ମନ୍ତ୍ରପର ଅପ୍ରାପ୍ୟ,
ଆଳଭ୍ୟ, ଅନୁପତ୍ତିତ ।
ସ୍ଵପ୍ନକ—ବି. (ସ୍ବପ୍ନ+କ. ଅକ) ନିନ୍ଦ୍ରାତ,
ନିନ୍ଦ୍ରାଶଳ, ଶେଷୁନଶଳ ।
ସ୍ଵପ୍ନକାରକ—ବି, ନିନ୍ଦ୍ରାକାରକ, ଯାହା
ସ୍ଵପ୍ନ ଘଟାଏ ।
ସ୍ଵପ୍ନକୃତ—ବି. (ସ୍ବପ୍ନ+କୃ+କ. କ୍ରିପ୍ତ)
ସ୍ଵପ୍ନକାରକ ଦେଖ, (ବି) ସୁନ୍ଦରୁନାଥ-
ଶାଗ୍ରା ।
ସ୍ଵପ୍ନଗୁଡ଼—ବ. (କ. ଧା) ପଣ୍ଡାଇବା ଘର ।
ସ୍ଵପ୍ନକାଳ—ବ. (ରୂପକ) ଜଞ୍ଜଳ ବା
ଅବୋଧ ସ୍ଵପ୍ନ ।
ସ୍ଵପ୍ନକାଳ—ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ଵପ୍ନମୟତ ।
ସ୍ଵପ୍ନଜନ—ବ. ସ୍ଵପ୍ନର ଜୀବ, ସ୍ଵପ୍ନର
ଶର୍ଣ୍ଣରୁକ୍ତ ବିଷୟକ ଜୀବ ।
ସ୍ଵପ୍ନଚନ୍ଦ୍ର—ବ. ସ୍ଵପ୍ନ ବିଷୟର ଉତ୍ତବ୍ୟର
ବିଷୟକ ରହୁଥିବା ବିଷୟର ବର୍ଣ୍ଣନା ।
ସ୍ଵପ୍ନଚନ୍ଦ୍ରନ—ବି. ସ୍ଵପ୍ନର ଜୀବ, ସ୍ଵପ୍ନର
ଶର୍ଣ୍ଣରୁକ୍ତ ବିଷୟକ ଜୀବ ।
ସ୍ଵପ୍ନଚନ୍ଦ୍ର—ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ଵପ୍ନର ବିଷୟର
ବିଷୟକ ରହୁଥିବା ବିଷୟର ଉତ୍ତବ୍ୟର
ବିଷୟକ ରହୁଥିବା ବିଷୟର ଉତ୍ତବ୍ୟର ।
ସ୍ଵପ୍ନଚନ୍ଦ୍ରନ—ବି. ସ୍ଵପ୍ନ ବିଷୟର
ବିଷୟକ ରହୁଥିବା, କାଳନିକ, ସ୍ଵପ୍ନ
ଉପରେ ପଢ଼ିଛି ।
ସ୍ଵପ୍ନରନ୍ୟ—ବ. (କ. ଧା) ସ୍ଵପ୍ନର କଳିତ
ଜାଣ, ଅମୂଳକ କଳନା ।
ସ୍ଵପ୍ନରେ ସୁନ୍ଦରୀବିଜୁଲ(ଶାରୀ)ନଥବା—ଗା. କ୍ରି.
କଳନାରେ ସୁନ୍ଦରୀ ବିଜୁଲ କରି ନ ଥିବା ।
ସ୍ଵପ୍ନରକ୍ଷଣ—ବି. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ଵପ୍ନଦର୍ଶନ
କାଳରେ ପ୍ରାସ୍ତ୍ର, ନିନ୍ଦ୍ରାତାବନ୍ଧୁରେ ପ୍ରାସ୍ତ୍ର
ସ୍ଵପ୍ନବୁନ୍ଦଶ—ଗା. ସ୍ବି. ବି. ସ୍ଵପ୍ନବନ୍ଧୁ ଦେଖ
ସ୍ଵପ୍ନବୁନ୍ଦନ—ବ. ନିନ୍ଦ୍ରାବୁନ୍ଦନ, ନିନ୍ଦ୍ରାବୁନ୍ଦନ
ହେବା ।
ସ୍ଵପ୍ନା(ପ୍ରେ)ଇବା—ଗା. କ୍ରି. ସପନାଇବା,
(ଦେବବନ୍ଧୁ) ନିନ୍ଦ୍ରାତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସ୍ଵପ୍ନରେ
ନରେ ଶଶ୍ରୀସ କରିବା ।

ସ୍ଵପ୍ନଦେଶ—ବ. ଦେଶରୁପେ କଳିତ ସ୍ଵପ୍ନ
ସ୍ଵପ୍ନବନ୍ଧୁ ଦେଖ ।
ସ୍ଵପ୍ନଦୋଷ—ବ. (୨ତତ୍ଵ) ସ୍ଵପ୍ନରେ
ଜୟଙ୍ଗର ବିଷୟ ଦେଖିବା, ଦୁଃସ୍ଵପ୍ନ,
ସ୍ଵପ୍ନରେ ଦୃଷ୍ଟି କାମୋଳୀପକ ଦୃଶ୍ୟର
ବା ଶୀଘ୍ରପରିବର୍ତ୍ତନ ଫଳରେ ରେତଙ୍କଳନ
ସ୍ଵପ୍ନକିଳେନ—ବ. ଶୋଇବା ପର,
ଶେଷୁନାଗାର ।
ସ୍ଵପ୍ନାପ୍ରୟ—ବି. ସ୍ଵପ୍ନନବ୍ୟ ଦେଖ ।
ସ୍ଵପ୍ନାପଳ—ବ. (୨ତତ୍ଵ) ସ୍ଵପ୍ନାପ୍ରୟ
ରତ୍ନଧାର ପଳିବାର ବିଗୁର ।
ସ୍ଵପ୍ନାନ୍ତ—ବ. ପ୍ରବୋଧ, ଜାଗରିତ,
ନିନ୍ଦ୍ରାବସାନ ।
ସ୍ଵପ୍ନାନ୍ତିକ—ବ. ସ୍ଵପ୍ନଗୁଡ଼, ନିନ୍ଦ୍ରାବସାନ ।
ସ୍ଵପ୍ନାବନ୍ଧୁ—ଗା. ସ୍ବି. ବି. ସ୍ଵପ୍ନର ଅଧ୍ୟାତ୍ମି
ଦେବତା ବା ଠାକୁରାଣୀ ।
ସ୍ଵପ୍ନାବନ୍ଧୁ—ସ୍ବି. ବି. (୨ତତ୍ଵ) ନିନ୍ଦ୍ରାତ
ଅବସା, ସ୍ଵପ୍ନଦର୍ଶନର କାଳ ।
ସ୍ଵପ୍ନାବନ୍ଧୁ—ବି—ବି. (୨ତତ୍ଵ) ସ୍ଵପ୍ନରେ
ପଳାଶିତ ।
ସ୍ଵପ୍ନାବନ୍ଧୁ—ବି. (୨ତତ୍ଵ) ସ୍ଵପ୍ନରେ
ଅଭିଭୂତ, ସ୍ଵପ୍ନନଷ୍ଟ୍ୟମୁକ୍ତ, (ସ୍ବି)
ସ୍ଵପ୍ନାବନ୍ଧୁ ।
ସ୍ଵପ୍ନାବେଶ—ବ. (୨ତତ୍ଵ) ସ୍ଵପ୍ନର ଆବର୍ତ୍ତନ,
ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖିବା ଅବସା ।
ସ୍ଵପ୍ନାକୁ—ବି. (ସ୍ବପ୍ନ+ଆଳ) ନିନ୍ଦ୍ରାକୁ ।
ସ୍ଵପ୍ନାକୁଶିର—ଗା. ବି. ଏକ ଶିବରିଙ୍ଗଙ୍କ
ନାମ ।
ସ୍ଵପ୍ନାଦ୍ଵାତ୍ର—ବି. (୨ତତ୍ଵ) ସ୍ଵପ୍ନଦର୍ଶନ
ପରେ ଜାଗରତ, ନିଦ୍ରାଦ୍ଵାତ୍ର, (ସ୍ବି)
ସ୍ଵପ୍ନାଦ୍ଵାତ୍ରିତ ।
ସ୍ଵପ୍ନକାଶ-ବି. ସ୍ବିୟ ଶକିବାର ପ୍ରକଳିତ,
ଅନ୍ୟର ବିନା ପାହାଯାଏ ପ୍ରକଳିତ
ବା ଦୃଷ୍ଟି, ବିନା ଆଲୋକରେ ଦୃଷ୍ଟି,
ସ୍ଵପ୍ନକାଶ(ଏକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ଵପ୍ନକାଶ) ।
ସ୍ଵପ୍ନକାଶ—ବି. ସମାନ କରିବାରୀ ।
ସ୍ଵପ୍ନଧାର—ବି. ଆସୁ ନିର୍ଭରଶାଳୀ ।
ସ୍ଵପ୍ନବଶ—ପୁ. ବି. (୨ତତ୍ଵ) ଆମୁବଶ,
ସ୍ବାଧୀନ, (ସ୍ବି) ସ୍ଵବଶ ।
ସ୍ଵପ୍ନବଶତା—ସ୍ବି. ଆମୁବଶତା, ସ୍ଵବଶ
ଭବ ବା ଧର୍ମ ।
ସ୍ଵପ୍ନବଶତା—ସ୍ବି. ଆମୁବଶତା, ସ୍ଵବଶ
ଭବ କା ଧର୍ମ ।
ସ୍ଵପ୍ନବଶତା—ବି. ହେବିକ ଛନ୍ଦେବିଶେଷ ।

ସ୍ଵରଣ୍ଣ—ବିଂ. ନିଜର ବଣ୍ୟ, ନିଜର ବଣୀଭୁତ ।

ସ୍ଵରାସିମ—ସ୍ବୀ.ର. (ସ୍ବୁ+ବଣ୍ୟ+କଳ୍ପ+ର) ଚିରଶୀ, ଆଜନ୍ମ ପିତୃଗୁହ୍ବାଦୀମି (ଚିବାହିତା ବା ଅବିବାହିତା) କିମ୍ବା ।

ସ୍ଵରିଷ୍ଟି-ବି.ନିଜର ବିଶ୍ଵତ୍, ନିଜର ଶଶ୍ଵର |

ସ୍ଵରିଧ—ବି. ସ୍ବୀଯ ବିଧ ।

ସ୍ଵରିଷ୍ଟୁ-ବି.ନିଜର ବିଷ୍ଟୁ, ନିଜ ଦେଶ ।

ସ୍ଵରାଶ—ବି. ଆସା, ନିଜ କାରଣ, ନିଜର ଶର୍ମୀ ।

ସ୍ଵରାଶୀ—ବି.ନିଜର ଶର୍ମୀ, ନିଜର ବଳ ।

ସ୍ଵରାଶୀରୁପ—ପୁଂ.ବି. (ଶତତ) ନିଜର ବଳ ଦ୍ଵାରା ସେ ଆପଣାକୁ ରକ୍ଷାକରେ, (ହୀ) ସ୍ଵରାଶୀରୁପା ।

ସ୍ଵରତ୍ତି-ବି.ନିଜର ହୃଦୀ, ନିଜର ଜୀବିକା ।

ସ୍ଵରତ୍ତା—ବି. ଜମ୍ବୁଶା ବୃକ୍ଷ ।

ସ୍ଵରତ୍ତା—ବି. ନିଜର ଭାଗ୍ୟ ।

ସ୍ଵରତ୍ତନ—ବି. (ସ୍ବୁ+ଭଜନ) ଆଜନ୍ମନ, ଆପଣାମୁନ, ଘୋଜନ୍ୟ, ନିଜର ପାତ୍ର ।

ସ୍ଵରତ୍ତବ—ବି. (ସ୍ବୁ+ରତ୍ତବ) ପ୍ରକୃତି, ପାଣୀର ସଙ୍ଗେ କନ୍ଦହୋଇଥିବା ଶୁଣ, ଆସିବା,

ବର୍ଷର ସହନ ଶୁଣ, ଚରଣ, ଅଭିପ୍ରାୟ, ଉଦେଶ୍ୟ, ସ୍ଵରତ୍ତବକ ଅବସ୍ଥା, ନିଷର୍ତ୍ତ, (ଗ୍ରା.ବି.) ମାତକୁଳରେ ବିବାହାତି

ଦ୍ଵାରା ଦ୍ଵାହନର ମାତତାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ

ନ ଥିବା ଅବସ୍ଥା, ଅଭିଜ୍ଞାନିକନ୍ୟ, ଅଭ୍ୟାସ ।

ସ୍ଵରତ୍ତନକୁଳୀନ—ବିଂ. ଯେଉଁ କୁଳୀନ ବଣ୍ୟରେ କୁଳପଥ ଯଥାଯତ ପ୍ରତିପାଳିତ

ହୋଇ ଆସିଥାଏ, କେବେହେତାହାର ଲାଭନ ହୋଇ ନ ଥାଏ ।

ସ୍ଵରତ୍ତବକୁଳଶ—ଶିଂ. ସ୍ଵରତ୍ତବକ କୃପଣ ।

ସ୍ଵରତ୍ତବର—ବିଂ. (ଶତତ) ପ୍ରକୃତଗତି, ସ୍ଵରତ୍ତବକ ଅବସ୍ଥାପ୍ରାପ୍ତ, (ହୀ)

ସ୍ଵରତ୍ତବତତା ।

ସ୍ଵରତ୍ତବଶୁଣ—ପୁଂ. ବି. (ଶତତ) ପ୍ରକୃତଗତି

* ଶୁଣ, ସ୍ଵରତ୍ତବର ରହିଷ୍ଟା ।

ସ୍ଵରତ୍ତବରଶୁଣ—ଗ୍ରା.ବି. (ସହଚର) ପ୍ରକୃତ

ଓ ମୁଲିଲେନ, ପ୍ରକୃତ ଓ ଆଚରଣ, ଶର୍ମିମାତ ।

ସ୍ଵରବଚିଷ୍ଟା—ଶି. (ଆଧୁନିକ ପ୍ରସ୍ତ୍ରୀଗ) ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରୋଗଗ୍ରେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଛିଦ, ଅପ, ଚେଳି, ମହୁର, ବେମା ଏହି

ପଞ୍ଚଭୁତର ଭିନ୍ନ ପ୍ରସ୍ତ୍ରୀଗ ଦ୍ଵାରା

ଚକିଷ୍ଟା କରିବାର ବନ୍ଧିମାନ ଯୁଗରେ ଆବଶ୍ୟକ ଚକିଷ୍ଟା ପ୍ରଣାଳୀ ।

ସ୍ଵରବଜ—ବିଂ. (ସ୍ବୁଭାବ + ଜନ + କ.ଅ)

ସ୍ବୁଭାବକି, ସହନ, ପ୍ରକୃତଗତ, ସ୍ବୁଭବ-

ସିକ, (ହୀ) ସ୍ବୁଭବକା ।

ସ୍ଵରବଜାତ—ବି. (ଶତତ) ପ୍ରକୃତଗତା,

ସ୍ବୁଭବରୁ ଦିଲ୍ଲି, ସ୍ବୁଭବକ ।

ସ୍ଵରବଜତ—ଆ. (ସ୍ବୁଭାବ + ତ୍ସି) ପ୍ରକୃତ

ବଜତ, ପ୍ରକୃତକଶର, ସ୍ବୁଭବରୁପେ

ସ୍ବୁଭବପ୍ରକୃତ—ଶା.ବି.ସ୍ବୁଭବ କା ପ୍ରକୃତ,

ସ୍ବୁଭବକିରି—ବିଧି

ସ୍ଵରବଜରୁକ(ବରେଧୀ)—ବିଂ. (ଶତତ)

ଅସ୍ଵୁଭବକ, ପ୍ରକୃତର ବରୁକ ।

ସ୍ଵରବଜୋଭ—ବି. (ଶତତ) ପ୍ରକୃତର

ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ଅକୁହିମ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ,

ନୈତିକ ଶୋଭ ।

ସ୍ଵରବଜତ—ବି. (ଶତତ) ସ୍ଵୁଭବର

ଅନୁକୂଳ, ସ୍ଵୁଭବତ, ସ୍ଵୁଭବକ ।

ସ୍ଵରବସ୍ତରଳ—ବି. (ଶତତ) ସ୍ଵୁଭବତଃ

ସହଜ ପାପ୍ୟ, ପ୍ରକୃତ ସୁଲଭ, ସ୍ଵୁଭବ-

କାତ ।

ସ୍ଵରବନ୍ଦୋନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକ-ଶା.ସ୍ଵରବଜୋଭ ଦେଖ

ସ୍ଵରବା—ଗ୍ରା. ବି. (ପ୍ରାଚୀନ ପଦ୍ୟ)

ପ୍ରକୃତଦତ୍ତ ଶୁଣ ।

ସ୍ଵରବେ—ଗ୍ରା. ଦ୍ଵ. ବି. ସହନେ, ସ୍ଵର-

ବଜଃ, ଫଳତଃ, ପ୍ରକୃତରେ, ସ୍ଵରତଃ ।

ସ୍ଵରବୋକ୍ତି—ଶି. (ଶତତ) ଅର୍ଥାଳଙ୍କାର

ବିଶେଷ, ଦ୍ରୁବ୍ୟାଦିର ସ୍ବୁଭବ ବଣ୍ଠନ ରୂପ ଅଳଙ୍କାର । [ଦେଖ ।

ସ୍ଵରୁ—ବି. (ସ+ରୁ + କାଳ୍ପିତ) ସ୍ଵୁପୁରୁଷ ସ୍ଵରୁତ୍—ପୁଂ. ବି. ବାୟୁ ।

ସ୍ଵରୁମ୍ବ—ବି. ନିଜର ଭୂମି, (ପୁଂ.ବି) ଭ୍ରମେଷନଙ୍କ ପୁଷ୍ପବିଶେଷ ।

ସ୍ଵରୁତ୍—ବିଂ. ସମ୍ବରୁପେ ଅଭିଷିକ୍ତ ।

ସ୍ଵରେକ—ବି. ସମ୍ବରୁବ, ବର୍ଷ ।

ସ୍ଵରୁତ୍-ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ଅ. (ସ-ସ୍ବୁପୁରୁତ୍)

ଜରିଆରେ ।

ସ୍ଵରୁତ୍—ଆ. (ପୁଂ.ଅସ୍ଵରୁତ୍) ଶ୍ରୀ, ଆସେ, ନିଜକ, ସାମର୍ଥ୍ୟ ।

ସ୍ଵରୁତ୍-କୃତ—ବିଂ. ଆସୁକୃତ ।

ସ୍ଵରୁତ୍-ପ୍ରା.—ବି. ଶ୍ରୀକାନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିକା, ବାଇଜୁକ୍ତଙ୍କ ।

ସ୍ଵରୁତ୍-ଜେନ୍ଯ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ପରମେଶ୍ୱର ।

ସ୍ଵରୁତ୍-ଦର୍ଶି—ବି. ମୁଣ୍ଡିଶାପ୍ରୋକ୍ଟ ଦ୍ଵାଦଶ-

ବିଧ ପୁଷ୍ଟାନୁର୍ଗତ ପୁଷ୍ପବିଶେଷ ।

ସ୍ଵରୁତ୍-ଦୂତ—ପୁଂ. ବି. ଯେଉଁ ନାୟକ ନାୟିକାଙ୍କଠାକୁ ଅନ୍ୟ ଦୂତକୁ ବା

ଦୂତକୁ ନ ପଠାଇ ନିଜକ ନାୟିକାଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରଶ୍ନୀପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି ।

ସ୍ଵରୁତ୍-ଦୂତ—ସ୍ବୀ. ବି. ଯେଉଁ ପରମୀଯା

ନାୟକା କୌଣସି ଦୂତ ବା ଦୂତଙ୍କ ବିନା ସାହାଯ୍ୟରେ ନାୟକଙ୍କ ନିକଟରେ

ନିଜର ପ୍ରେମ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ।

ସ୍ଵରୁତ୍-ପର୍ବତ—ନିଜେ ବା ଶ୍ରୀଏଣ୍ଟ ପଦ୍ମି

ପଦ୍ମବା । [ଦେଖ ।

ସ୍ଵରୁତ୍-ପକାଶ—ଶି. (ବ.ଗ୍ର.) ସ୍ଵୁପକାଶ

ସ୍ଵରୁତ୍-ପର୍ବତ—ପୁଂ. ବି. (ସ୍ବୁପୁତ୍+ପର୍ବତ)

ବି.ଗ୍ର.; ସ୍ଵୁପକାଶ ଦେଖ, (ଶି) ସ୍ଵୁପୁତ୍-ପର୍ବତ, (ବି) ନୈନମାନଙ୍କର ଶାସ୍ତ୍ରଶିଳ୍ପି ଭାଗ ୨୪ ଜଣ ଅର୍ଦ୍ଧଟଙ୍କ ମଧ୍ୟ ୪୩

ଅର୍ଦ୍ଧତ ।

ସ୍ଵରୁତ୍-ପ୍ରଭା—ସ୍ବୀ.ବି. ମେହୁସାବଣ୍ଟିଭ୍ରଷ୍ଟିକ କିନ୍ୟ, ମେହୁସାବଣ୍ଟିଭ୍ରଷ୍ଟିକ ଅପସରର ପ୍ରିୟସମୀଳି ।

ସ୍ଵରୁତ୍-ପ୍ରମାଣ—ବିଂ. (ବ.ଗ୍ର.) ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରମାଣର ନରଧେଶ ହୋଇ

ସାହା ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ।

ସ୍ବୟଂପଳ—ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ ଉପରୁ ନ ହୋଇ ନିଲେହଁ ନିଜର କାରଣ ଦୋଗଥାଏ ।

ସ୍ବୟଂବର—ବି. (ସ୍ବୟଂ+ବୃ+ବ.ଅ) କନ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ବୟାମ୍ଭ ନିବାଚନରେ ପଢ଼ିବହଣ ରୂପ ବିବାହ ଯେଉଁ ବିବାହରେ ନିମ୍ନିତ ବିଶ୍ଵିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜନ୍ମା ନିଜର ସ୍ବୀମିଙ୍କୁ ବରଣ କରନ୍ତି, ସ୍ବୟମନ୍ତ ସର୍ବ, ଯେଉଁଠାରେ ଜନ୍ମଙ୍କ ପାଶିଗରହଣାର୍ଥ ବରମାନେ ଏକଷ ହେଉଁ ଥିଲେ ।

ସ୍ବୟଂବରଣ—ବି. (ସ୍ବୟଂ+ବୃ+ଅନ) ଇହାନୁରୂପ ପଢ଼ିମନୋନୟନ, ନିଜେ ପଢ଼ିବୁ ବରଣ କରିବା ।

ସ୍ବୟଂବର—ସ୍ବୀ. ବ. (ସ୍ବୟଂ+ବୃ+କ.ଅ+ଆ) ସେହିକାମତ ପଡ଼େନ୍ଦ୍ରିୟୀ ସ୍ବୀ, ଯେଉଁସକଳ ସ୍ବୀ ପିତାମାତା ପ୍ରତିକୁ ଅଣିପଣ୍ଠା ନ କରି ନିଜେ ପଢ଼ିବୁ ବରଣ କରନ୍ତି ।

ସ୍ବୟଂବର—ବି. ନିଜେ ବଣୀଭୂତ ।

ସ୍ବୟଂବହ—ପୁ. ବି. (ସ୍ବୟଂ+ବହ+କ.ଅ) ଯେ ସ୍ବୟଂ ବା ନିଜେ ଅର୍ଥାତ୍ ଅନ୍ୟର ବିନା ସାହାଯ୍ୟରେ ବହେ ।

ସ୍ବୟଂବହୟତ୍-ବି. ସମୟକୁଳପଳ ଜ୍ୟୋତିଷ ଶିକ୍ଷାବିଶେଷ ।

ସ୍ବୟଂବାଦ—ବି. ନିଜର ଉତ୍ତି ।

ସ୍ବୟଂବିତୀ—ପୁ. ବି. ଯେ ନିଜକୁ ଦାସରୂପେ ଅନ୍ୟଠାରେ ବିକି ଦେଇଥାଏ, (ସ୍ବୀ) ସ୍ବୟଂବିତୀତା ।

ସ୍ବୟଂଭୁ(ଭୁ)—ବି. (ସ୍ବୟଂ + ଭୁ + କ. କିପ) ବ୍ରହ୍ମା, ବିଶ୍ୱ, ମହାଦେବ, କାମତେବ, କାଳ, ସମୟ, ମାଷପଣୀ, ଲିଙ୍କିମ, ଲତାବିଶେଷ, କିନ ଚତୁର୍ବିତ୍ତି-ବିଶେଷ, (ବି) ଯେ ଅନ୍ୟ କାହାଠାରୁ ଜାତହୋଇ ନାହାନ୍ତି, ଅନ୍ତରୁକାଳରୁ ବିବାକମାନ ।

ସ୍ବୟଂଭୁ—ବି. (ସ୍ବୟମୁ+ପାର୍ଶ୍ଵ.ଅ) ବ୍ରହ୍ମା, (ସ୍ବୟଂଭୁ+ଅପତ୍ୟାର୍ଥ.ଅ)

ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପୁଣି, ପ୍ରଥମ ମନ୍ତ୍ର, ବନମୁଦ୍ର, ବନମୁଣ୍ଡ ।

ସ୍ବୟଂଭୁବା—ସ୍ବୀ.ବ.ଧୂମପଦ୍ମ, ଧୂଆଁପଦ୍ମ, ଶିବଲିଙ୍ଗୀ ଲତା, ମାଷପଣୀ ।

ସ୍ବୟଂଭୁଲିଙ୍ଗ—ବି. ଯେଉଁ ଶିବଲିଙ୍ଗଙ୍କ କେହି ପ୍ରାପନାକର ନାହିଁ, ସ୍ବୟଂଭୁଭୂତ ଶିବଲିଙ୍ଗ ।

ସ୍ବୟଂଭୋଗ—ବି. (କାମ) ଶିବରାଜଙ୍କର ଏକ ପୁଣି ।

ସ୍ବୟଂଭୋଗ୍ରୁ—ପୁ. ବ. ଶିବ ।

ସ୍ବୟଂଭୋଗ୍ରୁ—ବି. ନିଜର ଚେଷ୍ଟା ଦ୍ୱାରା

ସ୍ବୟଂଭୋଗ୍ରୁ—ବି. ପିତିପାପ, ସ୍ବୟଂଭୋଗ୍ରୁ ।

ସ୍ବୟଂଭୋଗ୍ରୁପଦ—ପୁ. ବ. ସେହିପଦକ ଦେଖ, (ସ୍ବୀ) ସ୍ବୟଂଭୋଗ୍ରୁପଦକ ।

ସ୍ବୟଂଭାରକଣ(ଭାରକା) —ସ୍ବୀ. ବ. ପୁରୁଷବିଶ୍ଵିତା ଜଣେସ୍ବୀ, ବ୍ରହ୍ମାମାନପ- ସ୍ବୟଂ ଦୁଃଖକୁ ଭାରକରେ ଉତ୍ତପନ୍ତି ନିର୍ମିଷ୍ଟିଙ୍କ ଗର୍ଜାତ ଆଠ କୁମାର ଓ ଆଠ କନ୍ୟାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏକତମା କନ୍ୟା ।

ସ୍ବୟଂଭୁ—ବି. ସ୍ବୟଂଭୁ ଦେଖ ।

ସ୍ବୟଂଭୁପ୍ରା—ବି. ସ୍ବୟଂଭୁପ୍ରା ଦେଖ ।

ସ୍ବୟଂଭୁଦ—ବି. ସ୍ବୟଂଭୁ ଦେଖ ।

ସ୍ବୟଂଭୁ—ଅ. ସ୍ବୟଂ ଦେଖ ।

ସ୍ବୟମଧ୍ୟଗତ—ବି. (ସ୍ବୟଂ+ଅଧ୍ୟ+ଗତ) ସ୍ବୟଂଗାନ୍ତ ଦେଖ ।

ସ୍ବୟମନୁଷ୍ଠାନ—ବି. ସ୍ବୟଂ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ନିଜେ ଯାହାର ଅନୁଷ୍ଠାନ କରଦୁଏ ।

ସ୍ବୟମନ୍ତି—ବି. (ସ୍ବୟଂ+ଅନ୍ତି) ଆପଣା ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତକ କରାଯାଇଥିବା ।

ସ୍ବୟମନ୍ତିପାଣୀ—ବି. ଯେ ନିଜେ ମୃତ୍ତିକା ଭେଦକରି ଭାବେ ।

ସ୍ବୟମାନତ—ପୁ.ବି. (ସ୍ବୟଂ+ଆଚାତ) ଯେ ନିଜେ ଆସି ଉପାସ୍ତି ହୁଏ, (ସ୍ବୀ) ସ୍ବୟମାନତ ।

ସ୍ବୟମାସନତୌକନ—କୁ.ବ. ଯୋଗା- ସନବିଶେଷ ।

ସ୍ବୟମାତ୍ରତ—ବି. (ସ୍ବୟଂ+ଆ+ତ୍ରା+ତ) ନିଜେ ଯାହା ଆହୁରଣ କରଦେଇ ଅଛି ।

ସ୍ବୟମିନ୍ଦ୍ରମୋତ୍ତମ—ବ.କ୍ଲୀ. ସ୍ବୟଂପିତି, ସ୍ବୟମିଶ୍ର—ବ.ପରମେଶ୍ୱର, ପରମାତ୍ମା

ସ୍ବୟମିହତଲବଧ—ବି. ନିଜର ଚେଷ୍ଟା ଦ୍ୱାରା ଲବଧ, ନିଜର ଚେଷ୍ଟାରେ ଯାହା ମିଳେ ।

ସ୍ବୟମୁକ୍ତି—ବ. (ସ୍ବୟଂ+ଉତ୍ତି) ସୁତ୍ତି ଶାଷ୍ଟ୍ରେକୁ ପାଞ୍ଚ ପକାର ସାକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ, ଯେଉଁ ସାକ୍ଷୀ କୌଣସି ପଦ- ଦ୍ୱାରା ଆହୁତ ନ ହୋଇ ନିଜେ ଆସି ଧର୍ମଧକରଣରେ ଯାଇଥ ଦିବ ।

ସ୍ବୟମୁକ୍ତୁଳ—ବି. ସାହା ନିଜେ ଉତ୍ତିଲ ।

ସ୍ବୟମୁଦତି—ବି. ସ୍ବୟଂବଦତି ପ୍ରକାଶିତ ।

ସ୍ବୟମୁଦ୍ରାତି—ବି. ସ୍ବୟଂ ଉତ୍ତାପିତି ନିଯେ ଯାହା ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରାହୋଇ ଅଛି ।

ସ୍ବୟମୁପଣ୍ଠି—ବି. ସ୍ବୟଂଆଗତ, ଯେ ନିଜେ ଆଗମନ କରେ ।

ସ୍ବୟମୁପାର୍ତ୍ତ—ବି. (ସ୍ବୟଂ+ଉପାର୍ତ୍ତ) ସ୍ଵୟାପାର୍ତ୍ତ ଦେଖ ।

ସ୍ବୟମୁପତ୍ର—ବି. (ସ୍ବୟଂ+ଉପ+ରତ୍ନ) ସ୍ଵୟମୁପତ୍ର ।

ସ୍ବୟମୁପତ୍ରି—ବି. ସ୍ବୟଂଶୀର୍ଣ୍ଣ, ଯେଉଁ ପଳାଦ ନିଜେ ନିଜେ ପଢ଼ନ୍ତି ।

ସ୍ବୟମୁକ୍ତିକାଶ—ବି. ସ୍ବୟଂପରାକାଶ ଦେଖ ।

ସ୍ବୟମୁତ୍ର—ପୁ.ବି. ସ୍ବୟଂପର୍ବ ଦେଖ ।, ସ୍ବୟମୁତ୍ର—ପୁ.ବି. ସ୍ବୟଂପର୍ବ ଦେଖ ।

ସ୍ବୟମୁତ୍ରିଶୀର୍ଣ୍ଣ—ବି. ନିଜେ ଶାଶ ହୋଇ ଥିଲା । [ହୋଇଅଛି ।

ସ୍ବୟମୁତ୍ରିପ୍ରତି—ବି. ଯାହା ନିଜେ ପ୍ରତିତି ସ୍ବୟମୁର—ବି.ସ୍ବୟଂବର ଦେଖ ।

ସ୍ବୟମୁତ୍ରିପ୍ରା—ଶ୍ଵୀ.ବ. ସ୍ବୟଂବର ଦେଖ ।

ସ୍ବୟମୁତ୍ରିତ—ବି. ସ୍ବୟଂଭୁ ଦେଖ ।

ସ୍ବୟମୁତ୍ରିତୁ—ବି. ସ୍ବୟଂଭୁ ଦେଖ ।

କର ହୋଇଥାର ।	ସ୍ଵରଗତ(ତା)-ଗ୍ରା.(ପଦ୍ୟ)ବିଂ.ସ୍ଵର୍ଗତ ଦେଖି ସ୍ଵରଗପଥର—ଗ୍ରା. ବି. କୁଆପଥର ।	ସ୍ଵରବାସ୍ତ୍ଵ—ବିଂ.ଯେଉଁ ବାଦ୍ୟରୁ କେବଳ ସ୍ଵର ବାହାରେ ଜିନ୍ନ୍ହ ତାଳଆଦି ସ୍ମୃତିତ ହୁଏ କାହାଁ ।
ସ୍ଥାନ, (ବ.ଶ୍ରୀ)ନିଜର ଉତ୍ସବିର କାରଣ ସ୍ଵର(ଧାର୍)—ଆଶେପକରିବା, ଉଜା- ରଣ କରିବା, ଶବକରିବା, ଶବାସ୍ଥମାନ ହେବା ।	ସ୍ଵରଗମ—ବି. (ଉଚ୍ଚତା) ସ୍ଵରାତର ସ୍ପ୍ରେସ୍‌ର ।	ସ୍ଵରବିକାର(ବିକୃତ)——ବି. (ଉଚ୍ଚତା) କଣ୍ଠସ୍ଵର ବିକୃତ, କଣ୍ଠ ବଦିତ୍ତିବା ।
ସ୍ଵର—ଅ. ସ୍ଵର୍ଗ, ସ୍ଵରଲେକ, ଆକାଶ, ପ୍ରଭ, ସୌନ୍ଦର୍ୟ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଧୂ-ବି- ନଷ୍ଟଫର ମଧ୍ୟମାନ, ପରଲେକ, ନିରବଛିନ୍ଦ ମୁଖ, ବ୍ୟାହୁତିବିଶେଷ ।	ସ୍ଵରଙ୍ଗୁଡ଼—ବି. ସ୍ଵରଙ୍ଗୁଡ଼, ଉଜାରଣ ସେଷିବାଦ ଦ୍ୱାରା ସୁଷ୍ଠୁ ସମାଦିତ ।	ସ୍ଵରବିଜନ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ଵରବିଷୟରେ ବିଶିଷ୍ଟ ଜ୍ଞାନ, ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ସ୍ଵର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିଶିଷ୍ଟ ଜ୍ଞାନ ଜାନେ ।
ସ୍ଵର—ବ. (ସ୍ଵର+ଶ୍ରୀ.ଅ)(ବେଦ)ନିଜାଜ ଅନୁଦାନ ଓ ସ୍ଵରିତ ଏହି ତିନି ପକାରର କଣ୍ଠଧୂନି, (ସଙ୍ଗାତ) ତର୍ହି କଣ୍ଠାତ୍ମି ସ୍ଵର୍ଧୁନି, ଶତ୍ରକ, ରଷ୍ଟତ, ନାନାର, ମଧ୍ୟମ, ପଞ୍ଚମ, ପୈଦତ, ନିଷାଦ, ଏହି ସ୍ଵର୍ପିତ ଶାନ୍ତାଧୂନି, (ବ୍ୟାକରଣ) ବ୍ୟାଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣର ବିନା ସାହାଯ୍ୟରେ ଉଜାରିତ ହେବା ୧୪ ଶୋଟ ବର୍ଣ୍ଣ (ଅ ଆ ଇ ଇ ଉ ଉ ର ର ଥ ଥ ଏ ଏ ଓ ଓ) , (ତମ୍ଭମତେ) ପ୍ରାଣଦ ବାସୁର ବ୍ୟାପାର ବିଶେଷ, ନାସାବାସ୍ତ୍ଵ ନାକ ସୁନ୍ଦାବାଟେ ଯିବା ଆସିବା ଶ୍ଵାସବାସ୍ତ୍ଵ, (କେଣ୍ଟିକଷ) ଶୁଭାଶୁଭ ନିଷ୍ଠ୍ରେସ୍ଵର୍ତ୍ତ ପାତତ ଚନ୍ଦରେ ପୁଣିତ କରୁଥିବା ନିଷ୍ଠ୍ରି ସ୍ଵରବର୍ଣ୍ଣ ଲୁହରେ ନିଲାନା କରୁଥାଇଥବା ରାଣୀ, ରହ ଓ ନିଷଦ୍ଧରଣ, ଶୁଭାଶୁଭ ନିଷ୍ଠ୍ରେସ୍ଵର ପନ୍ଥିପୁର, କାକାନ ପକ୍ଷିଙ୍କ ଧୂନି ।	ସ୍ଵରବିତ୍ତି—ବି. କଣ୍ଠ ବିଷିବିବା ରୋଗ, ସ୍ଵର ବିକୃତିକର ରୋଗବିଶେଷ, ଗଳାର ରୋଗବିଶେଷ, ଯେଉଁ ସ୍ଵରରେ ମନୁଷ୍ୟାଦର ସ୍ଵର ଅବକଳ ଗୁପ୍ତତ ଓ ବାଦିତ ହୁଏ, ଗାମୋପନ ।	ସ୍ଵରବିତ୍ତି—ବି. କଣ୍ଠ ବିଷିବିବା ରୋଗ, ସ୍ଵର ବିକୃତିକର ରୋଗବିଶେଷ, ଗଳାର ରୋଗବିଶେଷ, ସ୍ଵରରେ ମନୁଷ୍ୟାଦର ସ୍ଵର ଅବକଳ ଗୁପ୍ତତ ଓ ବାଦିତ ହୁଏ, ଗାମୋପନ ।
ସ୍ଵରକର—ବିଂ. (ସ୍ଵର+କୃତ+କ,ଅ) ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥର ସେବନରେ ତା ବ୍ୟବହାରରେ ଗଳାର ସ୍ଵର ଭବ୍ର ଓ ଷ୍ଟର୍ଟ ବା ମଧୁର ହୁଏ ।	ସ୍ଵରପଦ୍ମି—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସାମବେଦ ।	ସ୍ଵରଭଙ୍ଗ—ବି. (ନାମ) ସତ୍ୟଭାବଙ୍କ ଚର୍ଚାତି ଶ୍ରାବୁଷ୍ଟଙ୍କ ଦଶପୁର ମଧ୍ୟରୁ ଜାଗରିବା ।
ସ୍ଵରମୟ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ଵର ଶୀର୍ଷ- ରୋଗ, ସ୍ଵରଭଙ୍ଗ ।	ସ୍ଵରବନ୍ଧ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଜଳାର ସ୍ଵର ବନ୍ଧହୋଇଯିବା, କଣ୍ଠ ପଢ଼ିଯିବା ରୋଗ ।	ସ୍ଵରଭଙ୍ଗ—ବି. କେବଳ ସ୍ଵର ଦ୍ୱାରା ମନୋଭାବ ପ୍ରକାଶକରିବାରୁପ ସଙ୍ଗୀତର ଗୁରୁତ୍ୱର ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ।
ସ୍ଵରମୟ—ବି.ପୁରାଣାନ୍ତାରେ ମେରୁ ପଞ୍ଚ- ତର ପଥିମ ଭାଗରେ ବହୁଥିବା ଗଞ୍ଜ- ନିମର ଏକ ଧାରାର ନାମ ।	ସ୍ଵରବନ୍ଧ—ବି. ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁ ବର୍ଣ୍ଣମାଳଙ୍କୁ ଉଜାରଣ କରିବାକୁ ବ୍ୟାଞ୍ଜନ- ବର୍ଣ୍ଣ ଲୋଡ଼ା ହୁଏନାହାଁ (ଅ ଠାରୁ ଡି- ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ।	ସ୍ଵରମାଧୁ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ଵର ମଧୁରତା, ଶ୍ରୀତମଧୁରତା ।
ସ୍ଵରଗ—ଶ୍ରୀ. (ପଦ୍ୟ) ବି. (ଫ୍ରେଶର୍) ସ୍ଵର୍ଗ, ଆକାଶ, ଶୂନ୍ୟ ।		ସ୍ଵରମୟ—ପ୍ରା. (ବସ୍ତର) ବିଂ. ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ।

ସ୍ବରଯୋଗ—ବ. ସଙ୍ଗୀତରେ ବାଦ୍ୟ-
ଯହର ସ୍ବରସଙ୍ଗେ କଣ୍ଠସ୍ଵରର
ସମ୍ବୋଗ, ଲମ୍ବ ।

ସ୍ବରଳମ୍ବା(ମ୍ବେ)ଇବା—ଶ୍ରୀ. ଉଚ୍ଚ
ବାହାଧର ଗୀତ ବୋଲିବା ବା କାନ୍ଦିବା
ସ୍ବରଳମ୍ବା—ସ୍ବୀ. ବି. (ଓଡ଼ିଶା) ସ୍ବରରଙ୍ଗ,
ଦେଉପରି କଣ୍ଠିବା ସ୍ବିର ।

ସ୍ବରଳସିକା—ବି. (ସ୍ବର+ଲସ୍+କ.
ଆକ+ଆ) ବଣୀ ।

ସ୍ବରଳସି—ସ୍ବୀ. ବି. (ସଙ୍ଗୀତରେ) ସ୍ବର,
ତାଳ, ମାନ୍ଦ, ଲମ୍ବ ପ୍ରକାଶର ନିର୍ଦ୍ଦର୍ଶକ
ସାଜେତକ ଲିପି ବା ଲିଖନ ।

ସ୍ବରଳସି—ବି. ସ୍ବରସିଦ୍ୟ ଦେଖ ।

ସ୍ବରସ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିକର ଛାଡ଼ା,
ସେହା, (ବୈଦ୍ୟକ) ଶୀଳାରେ ଛେର-
ହୋଇ ଚିପୁଡ଼ା ଯାଇଥିବା ରସ, (ବୃକ୍ଷ-
ଲିତା, ପଦାଦର) ଟିଲାପିଷ୍ଟ ପାଢ଼ିବ
ରସ, ସ୍ଵଦ୍ସତ୍ତ୍ଵଶୁଦ୍ଧି ଶତାବ୍ଦୀ ଓ
ଶୈତପୁରୁଣୀ ପ୍ରଭୁତ୍ର କେତେକ ରହି-
ଛି ମୂଳ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ଦ୍ରୁଷ୍ୟର ପରି
ପ୍ରଭୁତ କୃତ ବାହାର କରୁଯିବା ରସ ।

ସ୍ବରସନ୍ଧି—ବି. (ବ୍ୟାକରଣ) ପୂର୍ଣ୍ଣପଦର
ପ୍ରାନ୍ତିକ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପଦର ଆଦ୍ୟରୁ
ଦୁଇଟି ସ୍ବରବ୍ର୍ତୀର ମିଳନ ଦ୍ଵାରା ଉତ୍ତର୍ପଦ
ବ୍ର୍ତୀର ଏକବ୍ର୍ତୀରେ ପରିଣତ ହେବାର
ଅବସ୍ଥା ଓ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବ୍ୟାକରଣର
ନିୟମ ।

ସ୍ବରସମ୍ବନ୍ଦୀ—ବି. ପ୍ରାଚୀନକାଳର ତତ୍ତ୍ଵ
ବାଦ୍ୟଶେଷ ।

ସ୍ବରତମ୍ପନ୍ଦୀ—ବି. ସ୍ବରଯୁକ୍ତ, ଯାହାର
ସ୍ବର ରହିମ ।

ସ୍ବରତ୍ୟ—ବି. କପିତ୍ତ ପଥକ ନାମକ
ଭିତନ୍ତ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।

ସ୍ବରମାଦ—ବି. ଗଲା ବସିଯିବା, ସ୍ବରଭଙ୍ଗ ।

ସ୍ବରମାଦ—ବି. କଷାୟ, କେତେକ
ଭିଷଧଦ୍ରୁବ୍ୟ ପାଣିରେ ଆଇଟା ହୋଇ
ପ୍ରମୁଦ୍ର କରୁଯିବା ପାରନ ।

ସ୍ବରହା—ବି. ସ୍ବରଦ୍ୱୟ, ସ୍ବରନାଶକ ।

ସ୍ବର—ବି. (ସ୍ବର+ଆ)ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ।

ସହୀ, ଗାୟମୀଙ୍କ ସପହୀ ।

ସ୍ବରଙ୍ଗ—ବି. (୭ତତ୍ଵ) ସ୍ବରର ଅର୍କ
ବା ପାଦ ।

ସ୍ବରଜଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ସ୍ବରଜଳ)
ସ୍ବରଜଳାସୀ ବା ସ୍ବରଦେଶବାସୀଙ୍କ-
ଦ୍ଵାରା ରାଜ୍ୟଶାସନ ପ୍ରଶାଳୀ, ସ୍ବରୂପ-
ଶାସନ ।

ସ୍ବରଜଳଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭାରତ ସ୍ବରଜଳ-
ଲଭ କରିବ ଏହି ଦାଶୀରପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
ବକ୍ଷମତକଦଳ ।

ସ୍ବରଜଳଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନିକର ସଜ ବା
ସ୍ଵରଜଳ ସ୍ବାଧୀନ ସମ୍ପଦ ।

ସ୍ବରଜଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ବରଜଳଳ ସମ୍ବ-
ନୀୟ, ସ୍ବରଜଳଭୁକ୍ତ ।

ସ୍ବରଜଳ—ବି. ନିକର ସଜି, ନିକର
ଦେଶ, ମାତୃଭୂମି, ସ୍ବରଦେଶ, (ଶ୍ରୀ. ବି)
ସ୍ବରଦେଶବାସୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଶାସିତ ସଜି,
ସ୍ବରୂପଶାସନ, ସ୍ବରୂପରେ ସ୍ଥିତ ବା
ଅବସ୍ଥାନ ।

ସ୍ବରଜଳଳ—ବି. (ଆଧୁନିକ ପ୍ରଥ୍ୟୋଗ)
ଭରତର ସାମନ୍ତତିକ ଦଳବିଶେଷ ।

ସ୍ବରହି—ବି. (ସ୍ବର+ରଜଳ+କ.କ୍ଲିପ)
ସ୍ବରୁପକାଶ, ସ୍ବରୁପକାଶ, (ବି) ଭାଷ୍ଟର,
ବୁଝା, ବୈଦିକ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଶୈଖରଣ, ଯେଉଁ
ଭନ୍ଦର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁଇପାଦରେ ଅନ୍ତର୍ଭାଷର
ଓ ଏକପାଦରେ ଦଶାକ୍ଷର ଆଏ, ସ୍ବରଜଳ-
ଶାସନପ୍ରଶାଳୀ ପ୍ରତିନିଧି ଥିବା ରଜ୍ୟର
ଭାଲା ।

ସ୍ବରନୁଭବରଣ—ବି. (୭ତତ୍ଵ) କଣ୍ଠଧୂନିର
ଅନୁକରଣ ।

ସ୍ବରନୁଭବବକତା—ବି. ସ୍ବରବୋଧକନକ ଦୃତି
ସ୍ବରପଗା—ବି. ଗ୍ରହତ୍ରୁ (ସ୍ବର+ଆପଗା)।
ସ୍ବରଗ୍ରହା, ମନାକିଳ ।

ସ୍ବରମକ—ବି. ଆଞ୍ଚିରେଷ ଗାନ୍ଧି ।

ସ୍ବରମୁ—ବି. ବରୁ ।

ସ୍ବରମୁକ—ବି. କଙ୍ଗାଳୀ, ଭେରଳ, ଗାନ୍ଧାର,
ପଞ୍ଚମ ଓ ଶୁର୍ମନ୍ଦ୍ର ରାଶର ମେଳରେ
ରଚିତ ସଙ୍କର ରଗ ।

ସ୍ବରମୁକ—ବି. ଗାନ୍ଧାଳୀ, ପ୍ରାଚୀନ

ଦୌର୍ବ୍ୟଦେଶର ଏକ ନାମ, ତାମହା-
ମନୁଜ ପିତାଙ୍କ ନାମ ।

ସ୍ବରସ୍ତୁପତିବ—ବି. ଯେଉଁ ମହା ଶକ୍ତ୍ୟର
ଆର୍ତ୍ତନାଶ ଶାନନ୍ଦ ବିଷଗର କାର୍ଯ୍ୟ
ବୁଝନ୍ତି ।

ସ୍ବରତ—ବି. (ସ୍ବର+ରତ) ସ୍ବରସ୍ତୁପ,
ଉଚାରିତ, (ସ୍ବର+ମୁତ୍ତ) ଅକ୍ଷିପ୍ର, (ବି)
ଉଦାର ଓ ଅନୁଦାର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ବର,
ମଧ୍ୟମରୂପେ ଉଚାରିତ ସ୍ବର ।

ସ୍ବରତହ—ବି. ସ୍ବରତର ଭାବ, ସ୍ବରତ-
ସ୍ବର ଉଚାରଣ ।

ସ୍ବରତା—ବି. ଶବ୍ଦପ୍ରତିତା, ଶବ୍ଦକାରକ ।
ସ୍ବରତାର—ପୁଂ. ବି. (୭ତତ୍ଵ) ସ୍ବର+ରତର
ସୁରପତ, ରତ୍ନ ।

ସ୍ବରୁ—ବି. (ସ୍ବର+କ.ର) ବନ୍ଦୀ, ସ୍ଵରଣଶ୍ରୀ,
(ଅଧ୍ୟ.ର) ଯଜ୍ଞ, ବୈଧକାସ୍ତ, ଶର୍ତ୍ତ, ବାଣ,
ସୁରୀରଣୀ, ଶର୍ତ୍ତ, ବୃତ୍ତିକ ଭେଦ ।

ସ୍ବରୁ—ବି. (ସ୍ବର+କ.ରସ) ବନ୍ଦୀ ।

ସ୍ବରୁତ—ବି. (୭ତତ୍ଵ) ଯେହା, ନିକର
ବୁଝ, (ସ୍ବର+କ.ରସ) ସ୍ଵେଚ୍ଛା-
ଶ୍ରୀ, ସ୍ଵେଚ୍ଛ, ସ୍ବରୁତ ।

ସ୍ବରୁପ—ବି. (୭ତତ୍ଵ) ନିକର ପ୍ରକୃତ ରୂପ,
ସ୍ବରାବ, ପ୍ରକୃତ, ସ୍ବରାବିକ ଅବସ୍ଥା,
ପଣ୍ଡିତ, କୌଣସି ବନ୍ଧୁର ବା ବନ୍ଦିର
ମୂର୍ଖ ବା ଚିତ୍ତ, ଦେବତାଆଦିକ ଧୃତ-
ରୂପ, ଆସ୍ତା, (ବି) ପଣ୍ଡିତ, ମନୋଜୀ,
ସୁଦର୍ଶା, ଅଭିରୂପ, ଅବିକଳ, ପ୍ରକୃତ,
ଯଥାର୍ଥ, ସତ୍ତ୍ଵାନ୍ତା, ବୁଝି, (ଗା.ବି) ବାନ୍ଦିବିକ
ଘଟନା କା ଅବସ୍ଥା, (ପ୍ର-ରୂପ) ରୂପ,
(ପ୍ରି) ସ୍ଵରୂପା ।

ସ୍ବରୁପକ—ବି. (ସ୍ବରୁପ+କ) ସ୍ବରୁପ ଦେଖ ।

ସ୍ବରୁପତ୍ନୀ—ସ୍ବୀ. ବି. (୭ତତ୍ଵ) ପ୍ରକୃତ-
ରୂପ ଝାନ, ଯଥାର୍ଥର ମନନ ।

ସ୍ବରୁପତ୍ନୀ—ଆ. (ପ୍ରକୃତ+ତ୍ରୁପ୍) ଯଥାର୍ଥ-
ତ୍ରୁପ ପାଦ ।

ସ୍ବରୁପତ୍ରା—ବି. (ସ୍ବରୁପ+ତ୍ରା.ତା,ତ୍ରି)
ଅନନ୍ଦତା, ସାନ୍ତୁଶ୍ୟ ।

ସ୍ବରୁପତ୍ରା—ବି. (ସ୍ବରୁପ+ତ୍ରା.ତା,ତ୍ରି)
ଅନନ୍ଦତା, ସାନ୍ତୁଶ୍ୟ ।

ସ୍ବରୁପତ୍ରା—ବି. (ସ୍ବରୁପ+ତ୍ରା.ତା,ତ୍ରି)
ଅବସ୍ଥାର ବା ରୂପର ନିର୍ଦ୍ଦିତରଣ ।

ସୁରତ୍ତି—ବ. ସୁରତ୍ତିମହି ଦେଖ ।
ସୁରତ୍ତିମୀ—ବ.(ନାମ) ବାହାରସୀର ପଞ୍ଚମୟ
ପ୍ରାଚୀନ ଜନପଦବିଶେଷ ।
ସୁରତ୍ତେଗ—ବ. (୩ତତ) ସୁରତ୍ତ ସୁଖ
ଉପଭୋଗ, ଦିବ୍ୟପୁଣ୍ୟ ଭୋଗ ।
ସୁରତ୍ତମନ—ବ. ସୁରତ୍ତ ଦେଖ ।
ସୁରତ୍ତନ୍ୟ—ବ. ସୁରତ୍ତଲେକ, ପଣ୍ଡାୟ
ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପରଲୋକ ।
ସୁରତ୍ତଯୋଜି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସୁରତ୍ତ କାରଣ,
ଯାଏଯାଇଛି ଶୁଭକର୍ମ ଦ୍ଵାରା ସୁରତ୍ତର
ହୃଦ, ଏହି ହେଉଥିରୁ ଶୁଭକର୍ମକୁ ସୁରତ୍ତ
ଯୋଜି କହନ୍ତି, ସୁରତ୍ତମନର କାରଣ ।
ସୁରତ୍ତନ୍ତି—ବ. (୩ତତ) ପୁଣ୍ୟବଳରେ
ସୁରତ୍ତବାସ, ମୁଖ ।
ସୁରତ୍ତଲେକ-ବ. (ପୁରାଣ) ଦେବଲୋକ, ସୁରତ୍ତ ।
ସୁରତ୍ତଲେକଶ—ବ. (୩ତତ) ଲତ୍ତ, ଶରୀର
ତତ୍ତ୍ଵ ।
ସୁରତ୍ତଶିଶ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଶ-ସୁରତ୍ତଶିଶ) ସୁରତ୍ତ
ଦେଖ ।
ସୁରତ୍ତସଦ—ସୁରତ୍ତ. ସୁରତ୍ତବାସି ଦେବଶର ।
ସୁରତ୍ତମହି—ବ. ସୁରତ୍ତକୁ କରିବାରୁପ
ଅଶ୍ୟାଧୀ ବା ବିଭବ, ସୁଖର ପଶକାଷ୍ଟ,
ସୁରତ୍ତପୁଣ୍ୟ ଦେଖ ।
ସୁରତ୍ତସରିବର—ବ. (୩ତତ) ଗଙ୍ଗା ।
ସୁରତ୍ତସୁଖ—କ୍ଲୀ. ବ. (କ.ଧ) ସୁରତ୍ତ ସୁଖ,
ଦୂଃଖଲେଶନ୍ୟ ସୁଖ, ସୁବିମଳ ଆନନ୍ଦ
ସୁରତ୍ତୀ—ବ. (୩ତତ) ଅସୁରଭାଗଣ ।
ସୁରତ୍ତସ୍ତ—ସୁରତ୍ତ. ବଂ. (୩ତତ) ସୁରତ୍ତରେ
ଅବସ୍ଥିତ, ସୁରତ୍ତ, ମୁତ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁରତ୍ତସ୍ତ ।
ସୁରତ୍ତଗଲ—ବ. (୩ତତ) ସୁମେହୁପବନ ।
ସୁରତ୍ତପଶ—ବ. (୩ତତ) ଗଙ୍ଗା, ମଦାକିମା ।
ସୁରତ୍ତମୀ—ସୁରତ୍ତ. ବଂ. (ସୁରତ୍ତ+ମେତ୍+ରନ୍)
ସୁରତ୍ତମୀ, ଯେ ସୁରତ୍ତ ମନ କରେ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁରତ୍ତମୀ ।
ସୁରତ୍ତରୁତ୍—ବଂ. (୩ତତ) ଯେ ସୁରତ୍ତକୁ
ଆସେହଣ କରିଅଛନ୍ତି, ସୁରତ୍ତ, ମୁତ୍ତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁରତ୍ତରୁତ୍ ।
ସୁରତ୍ତରୋହଣ—ବ. (୩ତତ) ସୁରତ୍ତମନ,
ଦେବଲୋକକୁ ଯିବା, ମୁଖ, ମହା-

ଶରତ୍ତର ଏଣ ପବରୁ ଶେଷପକ୍ଷ ।
ସୁରାବାସ—ସୁରତ୍ତ. ବି. ସୁରାବାସୀ, ଯେଉଁ
ମାନେ ସୁରତ୍ତରେ ବାସ କରନ୍ତି ।
ସୁରିର—ବ. (୩ତତ) ସୁରତ୍ତର, ସୁମେହୁ
ପବନ ।
ସୁରୀ—ସୁରତ୍ତ. (ସୁରତ୍ତ+ରନ୍) ଦେବତା,
(ସୁରତ୍ତ. ବଂ) ସୁରତ୍ତ, ମୁତ୍ତ, ସୁରାବାସୀ,
ଦୟାଶୀଳ, ସତ୍ୟବାନ, ଶୁଭଦେବ
ପଳକ ଓ ସାଧୁଯାଙ୍ଗମକାରୀ (ବ୍ୟକ୍ତି),
(ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁରୀମୀ ।
ସୁରୀୟ—ସୁରତ୍ତ. ବଂ. (ସୁରତ୍ତ+ରମ୍ଭ) ସୁରତ୍ତ
ସମ୍ମାନୀୟ, ସୁରତ୍ତ ସମ୍ମାନୀୟ ମୁଣ୍ଡ,
ଯାହା ସୁରତ୍ତସ୍ତ ଦିଏ, ସୁରତ୍ତସ୍ତ, ସୁରତ୍ତ
ମୁତ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁରୀୟ ।
ସୁରୋକାଃ—ବ. (କ.ଶ୍ରୀ) ଦେବତା ।
ସୁର୍ଯ୍ୟ—ବଂ. (ସୁରତ୍ତ+ସା) ସୁରୀୟ, ଯେଉଁ
କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟାପୀ ଲୋକ ସୁରତ୍ତ ଭୋଗକରେ ।
ସୁରକ୍ଷା—ବ. ସଙ୍କ ଦର୍ଶନ ।
ସୁରତ୍ତ(ନ)—ବ. ଯେଉଁ ଅନ୍ତିରୁ ସୁନ୍ଦର
ଜାଳ ବହର୍ତ୍ତ ଦେଉଥାଏ ।
ସୁରକ୍ଷାର—ବ. ସନ୍ତିକାର, ସାନ୍ତିମାଟ ।
ସୁରକ୍ଷା(କ୍ଲିକ)—ବଂ. (ମୁ + ଅର୍କ + ଇକ)
ସଙ୍କିଳକାଶାର, ସାଜିମାଟ, ସବକାଶ ।
ସୁରକ୍ଷାରାଗ—ବ. ସନ୍ତିକାଶ, ସାଜିମାଟ ।
ସୁରକ୍ଷାକାପାକ୍ୟ—ବ. ସନ୍ତିକାର ।
ସୁରକ୍ଷା—ବ. (ମୁ + ଅର୍କ + ଇକ) ସନ୍ତିକାର,
ଯକାଶାର ।
ସୁର୍ତ୍ତ—ବ. (ସୁ+ରତ୍ତ+ଶାନ୍ତି+କାର୍ଯ୍ୟ+କାର୍ଯ୍ୟ) ସୁ=
ସୁନ୍ଦର ଅଟେ ଅର୍ପ୍ତ୍ତ୍ୟ=ବର୍ଣ୍ଣ ଯାହାର
ସୁନା, ଧାତୁକିଶେଷ, ଧୂପ୍ରତ୍ତ, ଗୌର-
ସୁନର୍ମ୍ଭ ଶାଳ, ନାଗକେଶର, ପୌଷ୍ଟିକି
ନମାଶିଶେଷ ।
ସୁର୍ତ୍ତକ—କ୍ଲୀ. ବ. (ସୁର୍ତ୍ତ+ସୁର୍ତ୍ତି+କାର୍ଯ୍ୟ.କ)
ସୁର୍ତ୍ତିଶାର୍ଥ, ଧୂପ୍ରତ୍ତରଫଳ ।
ସୁର୍ତ୍ତକଣ—ବ. (୩ତତ) ସୁର୍ତ୍ତିର ରେଣୁ,
(କ.ଶ୍ରୀ) କଣଶୁରୁକ୍ତ ।
ସୁର୍ତ୍ତକଣା(କଣିକା)—ବ. (୩ତତ) ସୁର୍ତ୍ତି
କଣିକାର ରେଣୁ ।
ସୁର୍ତ୍ତକୁଣ୍ଠ—ବ. ଧୂନା, ଧୂଶା, ରଙ୍ଗକରିବା ।

ସୁର୍ତ୍ତକଦଳ—ବ. ସୁର୍ତ୍ତିପାଳ, କମ୍ପି-
କଦଳୀ ।
ସୁର୍ତ୍ତକମଳ—ବ. ରିକପଦ୍ମ ।
ସୁର୍ତ୍ତକାୟ—ବ. ସୁର୍ତ୍ତିମୟ ଶିଖିର, ଗୁରୁତ୍ତ,
(ବୁ.ବଂ) ସୁର୍ତ୍ତିବର୍ଣ୍ଣମୁକ୍ତ ଦେହବିଶେଷ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁର୍ତ୍ତକାୟ ।
ସୁର୍ତ୍ତକାର—ବ. (ସୁର୍ତ୍ତି+କୁ+କ.ଅ)
ସୁନାରବଣିଆ, କାନ୍ଦିବିଶେଷ ।
ସୁର୍ତ୍ତକୁମାସ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ରଜପ୍ରାନ୍ତର
ଜନେକ କଣିକୀ ରମଣୀ, କରେ ସୁର୍ତ୍ତିୟ
ସାହିତ୍ୟପ୍ରେମିକା ସୁର୍ତ୍ତକୁମାସ ଦେଖି ।
ସୁର୍ତ୍ତକୁଳ—ବ. ହିମାଳୟର ଶୁଣ୍ଗବିଶେଷ ।
ସୁର୍ତ୍ତକୁତ୍—ବଂ. (ସୁର୍ତ୍ତି+କୁ+କ.କ୍ରିପ୍)
ସୁବର୍ଣ୍ଣପ୍ରମୁଖକାଶ,(ବୁ.ବଂ)ସୁର୍ତ୍ତକାର,
ବଣିଆଳାତ । [କେତେକା]
ସୁର୍ତ୍ତକେତେକା—ବ. ହଳଦିଆ ବର୍ଣ୍ଣର
ସୁର୍ତ୍ତକେଶ—ଭବିଷ୍ୟ ପ୍ରହ୍ଲାଦିତ ବର୍ଣ୍ଣର
ପ୍ରବଳଙ୍ଗରେ ପ୍ରବାହୁତ ଗୋଟିଏ ନମା ।
ସୁର୍ତ୍ତକିଶାର(କଣିକା)—ବ. କଟୁପଣ୍ଡୀ, ଅଗର
ବୁଲ ।
ସୁର୍ତ୍ତକିତ୍ତ—ବଂ. (୩ତତ) ସୁନର୍ତ୍ତମୀତ ।
ସୁର୍ତ୍ତଗର୍ବ—କଳ—ବ. ହମବତ୍ରିଶ୍ଵର ବର୍ଣ୍ଣର
ହିମାଳୟ ଶୁଣ୍ଗବିଶେଷ ।
ସୁର୍ତ୍ତଗିର—ବ. ସୁମେହୁ ପବନ ।
ସୁର୍ତ୍ତଗେରକ—ବ. ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଗେରକ,
ବନମାଟ ।
ସୁର୍ତ୍ତଗୀବ—ବ. ଧନାନ୍ଦୁରବିଶେଷ ।
ସୁର୍ତ୍ତଗୀକା—ବ. କାନ୍ଦିକା ପୁରାଣରେ ଉଚ୍ଚ
ନାଟକଶୈଳେଖ ପୂର୍ବଭାଗରୁ ନିଃସ୍ଵର
ନମାଶିଶେଷ ।
ସୁର୍ତ୍ତଗଟିତ—ବଂ. (୩ତତ) ଯେଉଁ
ଜିଷ୍ପରେ ସୁର୍ତ୍ତ ମନୀତ ହୋଇଥାଏ
ବା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ହୋଇଥାଏ ।
ସୁର୍ତ୍ତଗମ୍—କ. ବୈଦିକ ଅନୁବାଦ ମନ୍ତ୍ର-
ବିଶେଷ ।
ସୁର୍ତ୍ତଗୁଡ଼—ବୁ. ବୁର୍ତ୍ତିକାରୀ ପାଦାର
ଚୁଡାରେ ସୁର୍ତ୍ତିଆହୁ, ଯାହାର ମସ୍ତକ
ସୁର୍ତ୍ତିଭାବ, (ବି) ପକ୍ଷିବିଶେଷ, ମାଲକଣ୍ଠ
ପକ୍ଷି, (ଶା.ବି) ଓଡ଼ିଶାର ନାନାଗିରି

ସୁନ୍ଦର ସାଜଧାମ ସନ୍ଦିହିତ ପଢ଼ଇଲ
 ନାମ, ସୁନ୍ଦର ପଦ୍ମିତ,(ସ୍ତ୍ରୀ)ସ୍ତ୍ରୀରୁତ୍ତା ।
 ସ୍ତ୍ରୀକ—ହିଁ。(ସ୍ତ୍ରୀରୁତ୍ତା+ନନ୍ଦିତକଥା)
 ସ୍ତ୍ରୀରୁତ୍ତା(ଜାଗ),(ବି)ଶାଖାରୁ,ରଙ୍ଗଧାରୁ ।
 ସ୍ତ୍ରୀକାଳି(କା)—ବି.ପୀତବର୍ଣ୍ଣ ଜାଗଫୁଲ,
 ପାତଳାଳ ।
 ସ୍ତ୍ରୀକାଳୀ—ବି.ଗୁଲିଚିଶେଷ,ହେମାହ୍ରା ।
 ସ୍ତ୍ରୀକାଳୀ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀକାଳୀ ।
 ସ୍ତ୍ରୀକାଳୀ—ବି.ସ୍ତ୍ରୀଅନନ୍ଦକାରୀ ନିର୍ମାଣ
 କରି ଯେ ଜୀବିକା ନିଷାହ କରେ ।
 ସ୍ତ୍ରୀଦ—ପୁ. ବି.(ସ୍ତ୍ରୀ+ଦା+କ.ଥ)
 ସ୍ତ୍ରୀଦାନକାଶ, ସ୍ତ୍ରୀଦାତା ।
 ସ୍ତ୍ରୀଦ—ବି. (ସ୍ତ୍ରୀ+ନଦୀ) ଶତକ;
 ସ୍ତ୍ରୀରଙ୍ଗା,ମନ୍ଦାକିନୀ,ସ୍ତ୍ରୀରଙ୍ଗା,ଆସାମ-
 ଦେଶର ଜାମାଖ୍ୟାର ପୂର୍ବଭାଗରେ
 ବହୁଥିବା ନଦୀ, ବୃକ୍ଷିକାଳୀ, ବିରୁଦ୍ଧାତ ।
 ସ୍ତ୍ରୀଦାଧିତ—ବି.ବିଧୁ; (ସ୍ତ୍ରୀରୁତ୍ତା+ଦାଧିତ)
 ଅଗ୍ନି ।
 ସ୍ତ୍ରୀଦୁର୍ଗା—ହୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀକିରିକା ।
 ସ୍ତ୍ରୀଦୁ—ବି. ଆରଗ୍ବଦ୍ଧ, ସୁନାର ମଛ ।
 ସ୍ତ୍ରୀଧାରୁ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀଗେରିକ, ଗେରୁ-
 ମାଟି, ସୁବର୍ଣ୍ଣ ।
 ସ୍ତ୍ରୀନଦୀ—ବୀ. ବି. ଦ୍ଵିମବତ୍ରଣ୍ଣ ବଞ୍ଚିତ
 ଦ୍ଵିମାଳୟରେ ପ୍ରବାହିତ ନଦୀବିଶେଷ ।
 ସ୍ତ୍ରୀନାର—ବି. ଶାଳଗ୍ରାମବିଶେଷ ।
 ସ୍ତ୍ରୀନନ୍ଦ—କ୍ଲୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀଗେରିକ, (ବି)
 ସ୍ତ୍ରୀସତ୍ତ୍ଵ, ସ୍ତ୍ରୀଦୁଲ୍ ।
 ସ୍ତ୍ରୀପକ୍ଷ—ପୁ.ବି. (କ.ଶ୍ରୀ) ସୁବର୍ଣ୍ଣପକ୍ଷ-
 ବିଶ୍ଵ, (ବି) ଗରୁଡ଼, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ତ୍ରୀପକ୍ଷ ।
 ସ୍ତ୍ରୀପତ୍ର-ବି.ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପତ୍ର,ସୁନାର ପାତରୀ ।
 ସ୍ତ୍ରୀପତ୍ରିକା-ବ.ସୁନାମକେଇ,ସୁନାମୁଖୀ ।
 ସ୍ତ୍ରୀପଦୀ(ମୁଣୀ) —-ବି. ସୁନାମକେଇ,
 ସୁନାମଣୀ ।
 ସ୍ତ୍ରୀପଦୁ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀବର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ଵ ପଦୁଫୁଲ,
 (ଏହା ସ୍ତ୍ରୀରଙ୍ଗାରେ ପୁଟେ) ।
 ସ୍ତ୍ରୀପଦ୍ମ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀରଙ୍ଗା, ମନ୍ଦାକିନୀ ।
 ସ୍ତ୍ରୀପତ୍ରୀ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀକାଲୀ ।
 ସ୍ତ୍ରୀପାଠକ—ବି. ଟଙ୍କଣ, ଟଙ୍ଗଣା ।
 ସ୍ତ୍ରୀପାରେବତ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦ୍ଵିପାତ୍ରର

ଶର୍କୁର, ମହାପାରେବତ ଫଳ ।
ସୃଷ୍ଟିପିଞ୍ଜର—ବି.ସୁନାରେ ତିଆର ପିଞ୍ଜୁଗୁ
ସୃଷ୍ଟିପୁର—ବି.(କ.ଧା)ସୃଷ୍ଟିନିମିତ ନଗର,
 ସୁନାରେ ତିଆର ଘର, (ଗ୍ରା.ବି)
 ସୋଦ୍ବୁର ।
ସୃଷ୍ଟିପୁଷ୍ଟ—ବି. (ବ.ଶା) ଚର୍ମୀକ ବୃକ୍ଷ,
 ଆଗରାଧ ବା ସୁନାର ଗଛ, ବରୁର
 ବା କଣ୍ଠାକୁପୁମ, କପିତ୍ତ, ପାଣିକଖାରୁ,
 (କ.ଧା)ସୁନାରେ ତିଆର ଫୁଲ ।
ସୃଷ୍ଟିପୁଷ୍ଟଧକା—ବି.ସୃଷ୍ଟିଲୀ ବୃକ୍ଷ, ସୁନାର
 ଗଛ ।
ସୃଷ୍ଟିପୁଷ୍ଟା—ବି. ମେଣ୍ଟିଫା, ମଡ଼ର, ବିଶ-
 ଲଙ୍ଗୁଳିଆ, ସୁନାର ଗଛ, ସାତଳା, ସୃଷ୍ଟି-
 କେତଙ୍ଗୀ ।
ସୃଷ୍ଟିପୁଷ୍ଟୀ—ବି.ସୁନାର ଗଛ, ସୃଷ୍ଟିକେତଙ୍ଗୀ
 ତିଷଳଙ୍ଗୁଳିଆ ।
ସୃଷ୍ଟିପ୍ରତମା—ଶ୍ରୀ.ବି. (କ.ଧା)ସୃଷ୍ଟିନିମିତ
 ପଢ଼କୁଠ, ସୁନାର ପଢ଼ମା ।
ସୃଷ୍ଟିପର—ପୁ.ବି. (ସୃଷ୍ଟି+ପର)ବ.ଶ୍ର;
 ସୃଷ୍ଟିପର ଆଶ୍ରାମିଷ୍ଟ, (ଶ୍ରୀ) ସୃଷ୍ଟିପରୀ ।
ସୃଷ୍ଟିପ୍ରସ୍ତୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୃଷ୍ଟିପ୍ରସବକାରିଣୀ,
 ସୃଷ୍ଟିପ୍ରସାଦିକା (ଭୂମି) ।
ସୃଷ୍ଟିପସ୍ତ—ବି. କିମ୍ବୁଦ୍ଧିପର ମଧ୍ୟରେ
 ଥିବା ଉପଦ୍ରୁପଦିଶେଷ ।
ସୃଷ୍ଟିପଳ—ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଧାରୁର ।
ସୃଷ୍ଟିପଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ପାତରମ୍ବା, ଚମ୍ପା-
 କଳା ।
ସୃଷ୍ଟିବଣିକ(ସୃଷ୍ଟିବଣିନ)—ବି. ସୃଷ୍ଟିକାର,
 ସୁନାର ବଣିଆ ।
ସୃଷ୍ଟିବଣ୍ଣୀ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସୁନାର ରଙ୍ଗ,
 (ପୁ.ବି.-ବ.ଶ୍ର.)ସୁନାର ବଣ୍ଣିବଣ୍ଣୀ,
 ସୁନାପର ବୌର, (ଶ୍ରୀ) ସୃଷ୍ଟିବଣ୍ଣୀ,
 (ଗ୍ରା.ବି)ସୃଷ୍ଟିବଣ୍ଣ ଦେଖ, କଣ୍ଠଗୁରୁଳ,
 ହରତାଳ, ସୃଷ୍ଟିଗେତିକ, ଦାରୁହଳଦା ।
ସୃଷ୍ଟିବଣ୍ଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହରତ୍ତା, ହଳଦା,
 (ଶ୍ରୀ.ବି) ସୃଷ୍ଟିପର ବଣ୍ଣିବଣ୍ଣୀ ।
ସୃଷ୍ଟିବଣ୍ଣୀକ—ବି. ମୁର୍ଦ୍ଦାରଙ୍ଗେ, କଂକଳ ।
ସୃଷ୍ଟିବଣ୍ଣୀଶ୍ଵର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜୀବନ୍ତୀ ।
ସୃଷ୍ଟିବଳମ୍ବୁ—ବି. (କ.ଧା) ସୃଷ୍ଟିନିମିତ

ହାତଖଣ୍ଡୁ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣବକ୍ଳାନ-ବି.ରଶ୍ୟାଶାକବୃକ୍ଷ,ଜ୍ଞାପଣ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣବକ୍ଳୀ—ବ. ଲତାବିଶେଷ, କାକବକ୍ଳୀ,
 ଆରଗବଧ, ସୁନାର ଶର ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣବାଲୁକା—ବ. (କ.ଧା) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣରେଣୁ
 ମଣ୍ଡିତ ବାଲି, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣରେଣୁ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭଦ୍ର—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣରେଣୁ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକଣା,
 ବିଷ୍ଣୁକର ନାମ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମାଜ—ଚ. ଧାର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡି ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭୟ—ବ.ଆୟୁଷ୍ମେଭୋଦ୍ର ବୈଜ୍ଞାନିକ
 ପତିଯୁଗେ ପାଉଣ୍ଡରୁପେ ପରିଣତ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭାକ—ପୁ. ବ. ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭୁମି—ବ. (କ.ଧା) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣପ୍ରୟୁକ୍ତି ଭୁମି,
 ଅତି ଉଚ୍ଚର ବା ଫଳପ୍ରୟୁକ୍ତି ଭୁମି, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ-
 ଖଣ୍ଡିଯୁକ୍ତ ଭୁମି, ଗୁଡ଼ଭକ୍ତ, ଦାରୁଗଢି ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭୂଷଣ—ବ. (କ.ଧା) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନିମିତ
 ଅଳଙ୍କାର, ଆରଗବଧ, ସୁନାର ଶର,
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଚେତିକ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭୁଜାର—ବ. ଏକପ୍ରକାର ଭୁଜା-
 ରାଜ ଗୁରୁ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭୁଜାର—ବ. (କ.ଧା) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନିମିତ
 ଝର, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭୁଜାରକ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମଣ୍ଡଳ—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଚେତିକ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମଣ୍ଡିତ—ବ. (ଗୁରୁ) ସୁନା ହାର
 ଭୁଷତ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଅଚିତ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୟ—ବ. (ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ+ମୟ) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ+
 ନିମତ୍ତ.ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣରେ ପ୍ରତି,(ଶ୍ଵର୍ଣ୍ଣ)ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୟୀ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୟୀ(ମୟାରଣୀ)—ଶା. ବ. (କାମ)
 ବଜ୍ରଘଦେଶର କାମିନ ବଜାରର ସୁର୍ତ୍ତା
 ଦାନଶୀଳା ଭୁମ୍ୟକାରଣୀ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମହୀ—ବ. (ନାମ)କାଳିକା ପୁରୀଶାକ
 ନିପାବିଶେଷ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମାୟିକ—ବ. ଉପଧାରୁବିଶେଷ,
 ଦେଖିବାକୁ ସୁନାପରି ଉପର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ
 ଭାଙ୍ଗିଲ ମଧ୍ୟଭାଗରେ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣର ଥାର
 ଦେଖାଯାଏ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମାଉଁ—ସ୍ଵ. ବ. ମହାଜନ୍ୟ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ-
 ମାଳା, ହିମାଳମୟୁର କୁଦୁ ନିପାବିଶେଷ ।
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମାରଣ—ବ. ବୈଦ୍ୟାଶ୍ଵେତ ବିଶ୍ୱ

ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି କୁ ଶୋଧନ କରିବା, ଦ୍ରବ୍ୟ ହିସେଗ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଧାତୁକୁ ସୁନାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ।

ସୃଷ୍ଟିମୁଖୀ—ବ. ସୃଷ୍ଟିପରୀ, ସୁନାମକେଇ ।
ସୃଷ୍ଟିମୁଦ୍ରା—ବ. ଅତ୍ସରପୀ, ସୁନାମୋଡ଼ର ।
ସୃଷ୍ଟିମୂଳ—କଥାସରିତସାଗରେକୁ ଶୈଳିଳି ଚିତ୍ରଣ ।

ସୃଷ୍ଟିମୁଖ—ପୁ. ବ. (କ.ଧା) ସୀତାହରଣ ଉଦେଶ୍ୟରେ ରମନ୍ତର୍ମୁଖ ପ୍ରକୋପିତ କରି ଦୂରସ୍ଥ ଅଶ୍ରୁ ନେଇଯିବା ପାଇଁ ରବଣର ଆଦେଶକ୍ରମେ ଧାରଣ କରିବା ପାଇବା ପାଇବା ରାତ୍ରିର ସୃଷ୍ଟିର ଜୀବନ୍ ମୁନମୁଖୀ ।

ସୃଷ୍ଟିମୁଖକ୍ରମୀ—ବ. ପୀଠବର୍ଷି ଯଲପୁଳ
ସୃଷ୍ଟିରମ୍ବା—ବ. ସୃଷ୍ଟିକଦଳୀ, ଚମାକଦଳୀ ।

ସୃଷ୍ଟିମୁଦ୍ରି—ବ. ରଜପିତଳ ।

ସୃଷ୍ଟିରେଣ୍ଟ—ସ୍ବି. ବ. ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଣ୍ଟ ନଦୀ, ସୁବର୍ଣ୍ଣ ର ରେଣ୍ଟ, ବିଦ୍ୟାଧୟାବିଶେଷ ।

ସୃଷ୍ଟିରେଣ୍ଟୁ—ବ. ସୁନାର ବୁନା ।

ସୃଷ୍ଟିରେତା—ପୁ. ବ. ସୁର୍ଯ୍ୟ ।

ସୃଷ୍ଟିଲତା—ବ. ଜ୍ୟୋତିର୍ଷାଖ, ପୁଣିପୁଣିକା ଗୁଲୁ, ସୃଷ୍ଟିଜାବତୀ, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଜୀବଦେହା ସୁନ୍ଦରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ସୃଷ୍ଟିଲୀ—ସ୍ବି. ବ. ସୃଷ୍ଟି ଦୂଷିତୀ, ସୁନାରିଶିକ୍ଷା ।

ସୃଷ୍ଟିଶିଖ—ବ. ମାଳକଣ ପକ୍ଷୀ ।

ସୃଷ୍ଟିଶିର୍ଷ—ବ. (ବ.ବୀ) ସୃଷ୍ଟିବର୍ଷ ମସିକ ବିଶିଷ୍ଟ, ଛାହାର ମସିକ ସୁନାପରି ।

ସୃଷ୍ଟିଶେଷାଳିକା—ବ. ଆରବିବଧ, ସୁନାର ଗଛ, ପୀଠଶେଷାଳିକା ।

ସୃଷ୍ଟିସିଦ୍ଧୁର—ବ. (ବୈଦ୍ୟକ) ରଯିଦିଦୂର, ପାରଦ ଓ ତେଳ ମିଶ୍ରିତ ପୁଟପାଳ-ଶୋଧକ ସୃଷ୍ଟିବିତି ଡିଷ୍ଟରିଶେଷ ।

ସୃଷ୍ଟିସୁଯୋଗ—ଗ୍ର. ବ. ସୃଷ୍ଟିପରି ମୂଲ୍ୟ ବାନ୍ ବା ଶ୍ରେଷ୍ଠସୁଯୋଗ, ଶ୍ରେଷ୍ଠସୁଯୋଗ ବା ଅଗସର ।

ସୃଷ୍ଟିସୁ—ସ୍ବି. ବିଂ, ସୃଷ୍ଟିପ୍ରସିଦ୍ଧି, ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରସବକାରିଣୀ ।

ସୃଷ୍ଟିସ୍ତେନ—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସୁନାରେ,

ଯେ ସୁନା ରୈଶିକରେ ।

ସୃଷ୍ଟିସ୍ତେସ୍ତୁ—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସୁନା ରୈଶି କରିବାରୁପ ପାପ ।

ସୃଷ୍ଟିସ୍ତାଳି—ବ. ଆରବିବଧ, ସୁନାରିଶିକ୍ଷା ।

ସୃଷ୍ଟିସିର—ବ. (କ.ଧା) ଯେଉଁ ଶିରୁ ସୁନା ବାହାରେ ।

ସୃଷ୍ଟିସର—ବ. (କ.ଧା) ସୃଷ୍ଟିଶିକ୍ଷା ଅକ୍ଷର, ସୃଷ୍ଟିପରି ରଙ୍ଗିଳ ଓ ତରିପ୍ଲାସ୍ଟି ଅକ୍ଷର, ଯେଉଁ ଅକ୍ଷର ସହକରେ ଲିଙ୍ଗ ଯାଏନାହିଁ ।

ସୃଷ୍ଟିସୀଂଗ—ବ. ଆରବିବଧ, ସୁନାର ଗଛ ।

ସୃଷ୍ଟିକୁଶୟକ(କ)—ବ. (କ.ଧା) ସୃଷ୍ଟିନିମିତ ଅଙ୍ଗୁଶ୍ୟ, ସୁନାମୁଦ୍ର ।

ସୃଷ୍ଟିକୁତ୍ତି—ବ. (କ.ଧା) ସୃଷ୍ଟିମୟ ପବତ, ସୁମେରୁ ପବତ, ସୃଷ୍ଟିର ପବତ, ପୁଲକିଲାର ଭୁବନେଶ୍ୱର ଶାର୍ଥର ପୌରଣୀକ ନାମାନ୍ତର ।

ସୃଷ୍ଟିଦ୍ୱାରାଦୟ—ବ. (ନାମ) ଭୁବନେଶ୍ୱର ଉତ୍ସର ମହାମ୍ୟ ଓ ସେଠାରେ ପ୍ରଭିଷ୍ଟିତ ଲିଙ୍ଗମାନଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନାମ୍ବକ ପୌରଣୀକ ଗଢ଼ ।

ସୃଷ୍ଟିଭାବ—ବ. (ସ୍ବି. + ଆଭା) ବ. ଗ୍ରୁ ସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରଭାୟକ, (ସ୍ବି) ସୃଷ୍ଟିଭାବ, (ବ) ହରିତାଳ ।

ସୃଷ୍ଟିଭରଣ—ବ. (କ.ଧା) ସୃଷ୍ଟିଭୂଷଣ, ସୃଷ୍ଟିନିମିତ ଗହଣା ।

ସୃଷ୍ଟିଭାଗ—ସ୍ବି. ବ. ପାତପୁଷ୍ପା, ସୁଥକା ।

ସୃଷ୍ଟିଭାଲାର—ସ୍ବି. ବ. (କ.ଧା) ସୃଷ୍ଟି ଭୁଷଣ, ସୁନାରେ ନିମିତ ଆଭରଣ, ସୁନାର ଗହଣା ।

ସୃଷ୍ଟିଭାର—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଗଲକ, ସୀପକ ।

ସୃଷ୍ଟିଭାଗ—ବ. ତତ୍ତ୍ଵ (ସ୍ବି+ନାମ) ସୃଷ୍ଟିଭାଗିକା ଦେଖ ।

ସୃଷ୍ଟିଭାକ—ବ. ସୃଷ୍ଟିଲୀ ଦେଖ ।

ସୃଷ୍ଟିଭାତ୍ରା—ସ୍ବି. ବ. ସୃଷ୍ଟିଭାତ୍ରା ଦେଖ ।

ସୃଷ୍ଟିଭାକୀ—ବ. ଧନିଆ ।

ସୃଷ୍ଟିଭାଲୀ—ବ. ସୃଷ୍ଟିଲୀ, ଆରବିବଧ, ସୁନାଭାଲୀ ।

ସୃଷ୍ଟିଭାତ୍ରା—ପୁ. ବ. ସୃରାଧ୍ୟପତି, ସୃଷ୍ଟିଭାତ୍ରା ନେତା ।

ସୃଷ୍ଟିପାଧାରୁ—ବ. ସୃଷ୍ଟିମାନିକ ଦେଖ ।

ସୃତି—(ଆଭ) ଗତ କରିବା, ଦୂଷଣର କାବନ ଧାରଣ କରିବା, ଆଭଜ୍ୟକ ହେବା ।

ସୃଦ୍ଧ—(ଆଭ) ପ୍ରାତି କରିବା, ରଧାପ୍ରାଦନ କରିବା, ରୁଟିବା ।

ସୃଧିମ୍—ବ. (ସ୍ବି+ଧୂମ) ଗଙ୍ଗା, ସୁରଧିମ୍ ।

ସୃନ୍ଦମ୍—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନ୍ଧବାଦୀ ।

ସୃପତି—ପୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଦେବତାମନ୍ଦିର ଭାବୀ ।

ସୃବ୍ରଧି—ସ୍ବି. ବ. ସୁର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ୍ରୀ, ଅପ୍ତରମାନେ ।

ସୃବ୍ରାପୀ—ବ. ଶକ୍ତାନନ୍ଦ ।

ସୃବ୍ରଣୀ—ବ. ଅପ୍ତର ।

ସୃବ୍ରଦ୍ଧ—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସୃରବ୍ରଦ୍ଧ ଦେବତାମନ୍ଦିର ଚକିତିକ, ଅନ୍ଧିମୁନୀର ଦ୍ୱାସ୍ ।

ସୃବ୍ରନବ—ବ. ଗୋମେତକ ମଣି ।

ସୃବ୍ରନ୍ତ—ବ. (ସ୍ବି+ଭନ୍ତ) ରତ୍ନ, ସତ୍ୟଭାମାନ୍ଦ ଗର୍ଭକାତ ଗ୍ରାନ୍ତିଷ୍ଟକର ସକ ପୁଷ୍ଟ ।

ସୃବ୍ରନୁସୁଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. ସୁର୍ଯ୍ୟ ।

ସୃବ୍ରନୀ—ପୁ. ବ. (ସ୍ବି+ଯା+କ.ତ) ସୃରଗତ, ପରଲୋକଗତ, ମୃତ, (ସ୍ବି) ସୃରାତା ।

ସୃବ୍ରନୀଧାର—ବ. ସୃରଗମନ, ସୃରପ୍ରସାଦ ।

ସୃର୍ଲୋକ—ବ. ସୃରଲୋକ, କ୍ଲୋବଲୋକ, ସୃର୍ଗ ।

ସୃର୍ଗଶ—ବ. (ସ୍ବି+ଅର୍ଦ୍ଧ+ଅନ) ସୃଷ୍ଟି ପୁକା ।

ସୃର୍ଗଭିମ—ବ. ଅତିଶୟ ପୁକ୍ଷ, ପୁକ୍ଷଭିମ ।

ସୃର୍ଗକୁଳ—ବ. ନିଜ ଲକ୍ଷଣୟକୁଳ ।

ସୃର୍ଗକୁଳତ—ବ. ଉତ୍ସମତ୍ତୁମେ ଅଳକୁଳ, ଉତ୍ସମତ୍ତୁପେ ଶୋଭିତ ।

ସୃର୍ଗକିଳି—ବ. ସୃର୍ଗକିଳି, ତିଜ ଚିହ୍ନ, (ବି) ସୃର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରଭିକ୍ଷୁ ।

ସୃର୍ଗକାଳ—ପୁ. ବ. ଭାନବିଶ୍ୱାଶେଷ ।

ସୃର୍ଗକାଳ—ବ. (ସ୍ବି+ଅଳ୍ପ) ହିକିଏ, ଅତିଳ୍ପ, ଅତ କୁଳ, ଅତ ସାମାନ୍ୟ, (ସ୍ବି) ସୃଳାଳ ।

ସୃର୍ଗକି—ବ. (ସ୍ବିଲ୍ଲୁ+କ) ସୃଳାଳକାରୀ ।

ସ୍ଥଳକନ୍ତ—ବ. (ନ.ଗ୍ର.) କଣେରୁ ।
 ସ୍ଥଳକାଷ୍ଟ—ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଶଙ୍ଖଆଳ୍ପ,
 ଶୈତବର୍ଷି ଆଳ୍ପ ।
 ସ୍ଥଳକେଣ୍ଟ—ବି. (କ.ଧା) ଅଛି ସ୍ଥଳ-
 ବାଲ, (ୟୁ.ବିଂ-ବ.ଗ୍ର.) ସ୍ଥଳକେଣ୍ଟ
 ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଥଳକେଣ୍ଟ ।
 ସ୍ଥଳକେଣ୍ଟର(ଗ୍ର.)—ବି. (ସ୍ଥଳ+କେଣ୍ଟର
 + ରନ୍)କୋରଦାରବୃକ୍ଷ, କାଞ୍ଚନଗଢ଼ ।
 ସ୍ଥଳକେଣ୍ଟିମ୍ବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ସ୍ଥଳ+କେଣ୍ଟି
 + ରନ୍ମ+ ଛି) ଅଛ୍ୟଳ୍ପ କେଣ୍ଟବିଣ୍ଠୁ
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ।

ସ୍ଵଳକେଣୀ—ବି. ଭୁଲକେଣ ନାମକ
 ଯାସ, ଶୈତନୁଣା, ଗୋଲୋମୀ, ବର,
 (ୟୁ.୩ି.) ସ୍ଵଳକେଣିଆର ପୁଣିଙ୍ଗ ।
 ସ୍ଵଳପଣ୍ଡା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆରଣ୍ୟ ଶଶ ଚୃଷ୍ଣ,
 ବନ ଶଶ ।
 ସ୍ଵଳପିଟକ—ବି. କାୟାଚଢ଼େଇ ।
 ସ୍ଵଳକମୁକ—ବି. କୋକିଟିଆଳି ।
 ସ୍ଵଳତରୁ(କଟପ) —ବି. କେମୁକ, ଭରତ
 ଦେଶାଳି ଦୃଷ୍ଟିବିଶେଷ ।
 ସ୍ଵଳତୁଷ୍ଟି—ୟୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଶ୍ରୀ)
 କ୍ଷାଣତୁଷ୍ଟି, ଯାହାର ଦୃଷ୍ଟିକୁ କ୍ଷାଣ ।
 ସ୍ଵଳପନ୍ଥକ—ଚ. (ସ୍ଵଳତ୍ତୁପନ୍ଥକିତାକ)
 ଗୌରଣକ, ନିଧକଭେଦ ।
 ସ୍ଵଳପଣ୍ଠୀ—ବି. (ସ୍ଵଳତ୍ତୁପଣ୍ଠୀକିତାକ)
 ମେତା ଦାସର ଅଷ୍ଟର୍ତ୍ତୀୟ ଅଷ୍ଟମ ।

ସୁଲକ୍ଷଣାଳୀ—ବି. ହୃଦୟାରେଦ, ମୟୋକୁଳ
 ପଳବିଶ୍ଵ ଗୁଲବିଶେଷ ।
 ସୁଲକ୍ଷଣାଳୀ—ବି. ମଠର ।
 ସୁଲକ୍ଷଣାଳୀ—ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ତେଜବନ୍ଦୀ ଦୂଷଣ ।
 ସୁଲକ୍ଷଣାଳୀ—ବି. ଯେଉଁ କୁରରେ
 ମଈରେ ମଈରେ ଅଳ୍ପକାଳ ପାଇଁ
 ଦେହର ତାପ କମିଯାଇ ପୁଣି ବଢ଼େ ।
 ସୁଲକ୍ଷଣାଳୀ—ପୁ. ବି. (ସୁଲକ୍ଷଣାଳୀ+ଭାଷା+
 କ.ଲକ୍ଷ୍ମୀ) ଅଛି ଅଳ୍ପ ବାକ୍ୟାଳାପୀ, ଯେ
 ଶୁଦ୍ଧ କମ୍ପ କଥା କହେ, (ସ୍ଥି) ସୁଲକ୍ଷଣାଳୀ
 ସୁଲକ୍ଷଣାଳୀ—ପୁ. ବି. ଓ ବି. ଓ କ୍ର. ବି.
 (ସୁଲକ୍ଷଣାଳୀ+ମାତ୍ରା) ବ. ଶ୍ର.; ଅଛି ଅଳ୍ପମାତ୍ରା
 ବିଶ୍ଵ, ଅଛି ଅଳ୍ପ, (ସ୍ଥି) ସୁଲକ୍ଷଣାଳୀ ।

ସ୍ଵଳ୍ପମାତ୍ରା—ବି. (କ.ଧା) ଅଛି ଅଳ୍ପ-
ପରିମାଣ, (୩୧.୧୦) ସ୍ଵଳ୍ପମାତ୍ରା ସ୍ଥାନିକଙ୍ଗ
ସ୍ଵଳ୍ପଶବ୍ଦିକାର୍ଯ୍ୟଦୋଷ—ବି. ରସଦୋଷ-
ବିଶେଷ ।
ସ୍ଵଳ୍ପଶବ୍ଦିକାର୍ଯ୍ୟ—ବି. ଶାଶ୍ଵତପୁଣୀ ।
ସ୍ଵଳ୍ପଶବ୍ଦିକାର୍ଯ୍ୟ—ବି. ହୃଦ୍ରକାୟୀ, ଷ୍ଟୁଟ-
ଦେହବିଶେଷ ।
ସ୍ଵଳ୍ପଶବ୍ଦାଳ—ବି. ରୋହିତକ ମୁଗ,
ବଜରୋହା ।
ସ୍ଵଳ୍ପଶବ୍ଦାଳୀ—ବି. ପଞ୍ଚବିଶେଷ,
ଶରମନ୍ଦୟା ପାଣୀ ।

ସ୍ଵଲୋକ୍ଷେ—ବିଂ. ଅତ୍ୟଳେ ଜାହାୟୁଦ୍ଧ,
ଅତିଶୀଘ୍ର ଅଳ୍ପାଭିନାଷ୍ଟବିଶିଷ୍ଟ ।
ସ୍ଵାମୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆସ୍ତାମାପା, ନିଜର ଶ୍ରୀଦା
ମହାପାପ ଏହି ହେଉଥିବୁ ସଂତୋ-
ଭବରେ ଏହା ପରିନ୍ୟାଗ କରିବା ବିଧେନ୍ତ
ସ୍ଵପ୍ନବିଦ୍ୟ— ବିଂ. ଅଗୋଚର, ଯେ କଣ୍ଠ-
ସୂର ବିଷୟୀଭୂତ ନୁହନ୍ତି, (ବି) ନିଜର
ପଞ୍ଜୀ ।
ସ୍ଵପ୍ନବିଦ୍ୟ—ବିଂ. ଆପଣା କଣ୍ଠିକ ଉପିତ ।
ସ୍ଵପ୍ନବେଦନ—ବି. ଆପଣାର ଅନୁଭବ ।
ସ୍ଵପ୍ନବେଦନ—ବିଂ. ଆପଣା କଣ୍ଠିକ ପ୍ରବେଦନ
ସ୍ଵପ୍ନବୁଦ୍ଧି—ବିଂ. ଆପଣାର ସତ୍ତବ ନିଜରୁଲ୍ଲାଙ୍ଘ ।
ସ୍ଵପ୍ନମାନ—ବିଂ. ସ୍ଵପ୍ନବୁଦ୍ଧି, ନିଜରୁଲ୍ଲାଙ୍ଘ,
ଆସ୍ତାନୁଭବ ।

ସ୍ଵସମୁଦ୍ର—ବିଂ. ସ୍ଵାଭାବିକ, ନିଜଠାରୁ ଜାତ ।
 ସ୍ଵସମୁଦ୍ର—କି. ଆସୁଥାମୁଦ୍ର, ଆସାଠାରୁ
 ଯାହାର ଉପରେ ହୃଦୟ ।
 ସ୍ଵସମୁଦ୍ର—ବିଂ. ସ୍ଵାସୁମୁଦ୍ର, ତ ।
 ସ୍ଵସର—ବି. ଶୁଷ୍ଟ, ଘର, କିଳ ।
 ସ୍ଵସର—କ୍ଲାମ. କି. ସରସ୍ଵୀ ।
 ସ୍ଵସା—ପ୍ରାଣ. କି. (ସ୍ଵ + ଅସ୍ତ୍ର + କ.ର)
 ଭରିମା, ଭରଣୀ, ଭେଜିବାଙ୍ଗ ।
 ସ୍ଵରିତ—ବି. ଅଭିଶଯ୍ୟ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଦୃଷ୍ଟି—(ଧାରୁ) ଚତ କରିବା ।
 ସ୍ଵର୍ତ୍ତର—ବି. ନିକଟାନ ।
 ସ୍ଵର୍ତ୍ତି—(ସୁ + ଅସ୍ତ୍ର + କି.ତ) (ଆଣିଖାଦ,
 ମଙ୍ଗଳକାମନାଆଦି ଭିଦେଶୀରେ
 ବ୍ୟବହାର ଅବଧ୍ୟ ଶବ୍ଦ, ତୁମ୍ଭର ମଙ୍ଗଳ

ହେଉ) ବ). ଆଣୀବାଦ, ପୁଣ୍ୟ, କଲ୍ପାଶ,
ଶୁଭ, ମଙ୍ଗଳ, ସ୍ମୀକାର, ତୃପ୍ତି ସନ୍ତୋଷ,
ଶାନ୍ତି, ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମହା ଜଣେ,
(ଅ)ଆଣୀବାଦ ଓ ମଙ୍ଗଳକାମନାବେଳେ
ବ୍ୟବହୃତ ଶୈଖ, ତୁମ୍ଭର କଲ୍ପାଶ ହେଉ,
ମଙ୍ଗଳକର୍ମରେ ମୃତ୍ୟୁ ଶକ୍ତିମୁକ୍ତ ମହ,
ଦାନ, ସ୍ମୀକାର ମହ, (ଗ୍ରା.ବି) ମଙ୍ଗଳ,
ମନର ଶାନ୍ତି, ଉଚ୍ଚ କରିଥାନତା, ସ୍ଵର୍ଗଦତ୍ତା,
ସଂନ୍ତୋଷ, ସୁଖ ଓ ଶାନ୍ତିମୟ ଅବସ୍ଥା,
ମଙ୍ଗଳପ୍ରତିକ ଶାତ ।

ମୁଣ୍ଡକ—ବ. (ସୁପ୍ରିଟିକ) ମଙ୍ଗଳଦୁର୍ବଧ,
ପିଠା ନା ଗୁରୁତଳଚୂନା ନିମତ ଏକ
ପ୍ରକାର ଅଧିକାସ ଦ୍ରୁତ୍ୟ, ଚତୁର୍ବୀପ, ଛଇ,
ଚରକ, ଚତୁଷ, ସମ୍ମିଳିତ ବାରାହୀ ବା
ଗୁମନିଯୁକ୍ତ ଘୃତ, ପିଣ୍ଡକଳିକାର ପିଠା,
(ପ୍ରିଂ) ରତ୍ନପାଳିକ, ତିତ୍ରୁ, ବୃକ୍ଷଦେଵାଙ୍ଗ
ଜର ଚରଣର ଶ୍ରୀପ, ବୌଦ୍ଧମାନଙ୍କର
ଚର୍ବିବୀଶତ ଚନ୍ଦ୍ରାନ୍ତରତ ଚନ୍ଦ୍ର ବା
ଧୂଜବିଶେଷ, ବିତାଦର ଶାକ, ସୁନୁ-
ସୁନୁଆଁ ଶାଖ, ସୁପ୍ରିଟିକାସନ, ଯୋଗାଙ୍ଗ-
ସନବିଶେଷ, ସର୍ପପଣଶା, ସର୍ପପାଗକୁତ
ଅଞ୍ଜଳି, ଯନ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ଶଲୋକାରଣ
ସନ୍ତ୍ର, ଶୁରସ୍ତୁତକ ବନ୍ଦୁଚନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ,
ରଥୋନ, ରଷ୍ମୀ, ରକ୍ତାଳ୍କୁ, ମୁଳା, (ପାମୁ-
ଦ୍ଵିଜ) କେତେକ ଲୋକଙ୍କର ଶିଶୁରରେ
ପ୍ରକଣିତ ଶୁଭକର ସୁପ୍ରିଟିକ ଚନ୍ଦ୍ର, ଯାଆ
ଓ ବିଥାକି ନନ୍ଦାଯିକା ଏକପ୍ରକାର ପଣ୍ଡ,
ସର୍ପପଣଶା ଉପରେ ଥିବା ମାଳବଣ୍ଟ
ରେଣ୍ଟ, ପ୍ରାଚୀନକାଳରେ ରଜାଙ୍ଗ
ବ୍ୟବହାରୀୟ ଉତ୍କଳ ନୌକା ।

ଦୁଷ୍ଟିକମ୍ପ—ବ. ଯତ୍ନରଶେଷ, ଶଳେଖା-
 କାଗଣ ଦୟା ।
ଦୁଷ୍ଟିକର୍ମ—ବ. ମଙ୍ଗଳଜନକ କର୍ମ ।
ଦୁଷ୍ଟିକୃତ—ପୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. କି. (ଦୁଷ୍ଟି + କୃ
 + କ. କୃପ) କଲ୍ୟାଣକାରୀ, (ତ୍ରି) ଶିବ ।
ଦୁଷ୍ଟିଗୋପ—ବ. ଚଣ୍ଡିଶା ପାଇବା ବ୍ରାହ୍ମଣ-
 ମାନଙ୍କର ସ୍ଵର୍ତ୍ତିକର ଉଚ୍ଚାରଣ ।
ଦୁଷ୍ଟିଦ—ପୁ. ବ. (ଦୁଷ୍ଟି + ଦା + ଥ)
 ଶିବ, (କି) ମଙ୍ଗଳଦାୟୀ ମାଧ୍ୟ ।

ସ୍ଵପ୍ନିବାଚ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସ୍ଵପ୍ନିବାକ୍ୟ, 'ଶୁଭମହିଳା'
 ଏହିରୂପ କାଣ୍ଡ ।
 ସ୍ଵପ୍ନିବାଚନ—ଶ. ମାଙ୍ଗଲ କର୍ମୀରମୁଖେ
 'ସ୍ଵପ୍ନି ! ସ୍ଵପ୍ନି !' ମନ୍ତ୍ର ଉଚାରଣ ପୂର୍ବକ
 ଅନ୍ତରିକ୍ଷରଣ ଓ ଦେବତାଙ୍କର
 ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରାର୍ଥନା ।
 ସ୍ଵପ୍ନିବାଚନିକ—ବି. (ସ୍ଵପ୍ନିବାଚନ +
 ଇକ) ସ୍ଵପ୍ନି ବାଚନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ସ୍ଵପ୍ନି-
 ବାଚନ ଉଚାରଣକାରୀ ।
 ସ୍ଵପ୍ନିମୁଖ—କ. (ବ. ସ୍ଵପ୍ନି) ବ୍ରାହ୍ମଶ, ଭଟ,
 ବନୀ, ରଷି, ଲେଖ, ପତି ।
 ସ୍ଵପ୍ନେସ୍ଥନ—ବ. ବ. ଗ୍ରୂ; (ସ୍ଵପ୍ନି+ଆ+ଇ
 + ଭା. ଅନ) କର୍ତ୍ତୃହଙ୍କ ଶାନ୍ତି କରିବା
 ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋମାଦି ମଙ୍ଗଳକର୍ମ,
 ଗ୍ରହୀରାଗ, ଦାନପ୍ରସାଦ, ବ୍ରାହ୍ମମାନଙ୍କ
 ଦ୍ୱାରା ସ୍ଵପ୍ନିବାଚନ ପୂର୍ବକ ଆଶୀର୍ବାଦ ।
 ସ୍ଵପ୍ନ—ମୁ. ବି. (ମୁ + ପ୍ଲା + କ. ଅ) ସ୍ଵପ୍ନ,
 ସମଦୋଷଧାତ୍ରୀ, ନିରୁଦ୍ଧିନ୍ଦ, ପକ୍ଷଦଶ୍ଵ
 ପ୍ରିର, ମରୋଗ, ସର୍ଗପ୍ରାୟ, ମୁତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵପ୍ନ
 ସ୍ଵପ୍ନିତତ—ମୁ. ବି. ସାନ୍ଧାର ତଥ ସ୍ଵପ୍ନ
 ବା ଶାନ୍ତି ହୋଇଅଛି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵପ୍ନିତତ ।
 ସ୍ଵପ୍ନିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସ୍ଵପ୍ନି + ତ + ଆ) ସ୍ଵପ୍ନିର
 ଭବ ବା ଧର୍ମ, ସ୍ଥାନ୍ୟ, ସ୍ଵପ୍ନିତା ।
 ସ୍ଵପ୍ନିତା—କ୍ଲୀ. କି. ସ୍ଵପ୍ନିର ଆଚରଣ
 ଯେଉଁ ବିଧ ଆଚରଣ କଲେ ଶଶର
 ସ୍ଵପ୍ନ ଥାଏ ।
 ସ୍ଵପ୍ନାନ—ବି. (ଗତତ) ଆପଣାର ଅନ୍ତରୁକ୍ତ
 ସ୍ଥାନ, ନିଜପ୍ଲାନ, ନିଜର ପଦ ।
 ସ୍ଵପ୍ନାନ୍ତି—ବି. ଅଣ୍ଟର ମୃଦୁତିରୁ ।
 ସ୍ଵପ୍ନ—(କିଶେଷଶୀୟ ସଂକାମ) ନିଜନିଜ
 ପୃଥକ୍ ପୃଥକ୍ ।
 ସ୍ଵପ୍ନୀୟ—ପୁ. ବ. (ସ୍ଵପ୍ନି + ଇକ୍ୟ) ଭଗି-
 ନେୟ, ଉଚେକା, ବି-ଉଚେନ୍ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵପ୍ନୀୟ । [ବୋଲୁ
 ସ୍ଵପ୍ନୀୟବିଧୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗତତ) ଉଚେକା
 ସ୍ଵପ୍ନୀୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସ୍ଵପ୍ନୀୟ + ଆ) ଭଗି
 ନେୟ, ଭାଗନୀ ।
 ସ୍ଵଦସ୍ତ୍ର—ବି. (ଗତତ) ନିଜର ଭାଗ ।
 ସ୍ଵଦସ୍ତ୍ରପାକ—ବି. (ଗତତ) ନିଜ ଭାଗରେ

ସୁନ୍ଦରି—ବି. (୭୭୭) ନିଜର
 ସୁନ୍ଦରି ।
 ସୁନ୍ଦରାଜିତ—ବି. (୩୭୭) ନିଜର ହାତ-
 ଦାର ଲେଖା ।
 ସୁନ୍ଦର—ବି. (୭୭୭) ନିଜର ମଙ୍ଗଳ ।
 ସ୍ଵାକ—ଶା. ବି. (ସ୍ଵ-ସପାଦ) ସୁଆର,
 କରଇ ଦିଆକିବା ଧାନ ଉପରେ
 ଆଦାୟ କରିଯିବା । ପରମିତ ସୁଧ,
 ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ।
 ସ୍ଵାର—ଶା. ବି. (ସ୍ଵ-ସାମୀ) କେତେକ
 କୃଷକ ଓ ବଳରମଗୋଟୀ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ
 ବଣେପାଧ । { ଆକାର ।
 ସ୍ଵାକାର—ବି. ସ୍ଵାଭାବିକରୂପ, ସ୍ଵୀୟ
 ସ୍ଵାକ୍ଷର—କୀ. ବି. ସ୍ଵୀୟର ଅଞ୍ଚଳ ।
 ସ୍ଵାକ୍ଷରାତ—ବି. (ସ୍ଵ-ଅକ୍ଷରାତ) ନେୟ-
 ଯୁକ୍ତ, ତାଙ୍କିକ ।
 ସ୍ଵାକ୍ଷର—ବି. (୭୭୭) ଦସ୍ତଖତ, ସହ,
 ନିଜର ସୁନ୍ଦରାଜିତ ।
 ସ୍ଵାକ୍ଷରକାଶ—ପୁ. ବି. କୌଣସି
 ଲେଖାରେ ଯେ ସ୍ଵାକ୍ଷର କରି ଅଛନ୍ତି,
 (ସ୍ଵା.) ସ୍ଵାକ୍ଷରକାରୀ ।
 ସ୍ଵାକ୍ଷରତ—ଶ. (ସ୍ଵାକ୍ଷର+ରତ) ସ୍ଵାକ୍ଷର-
 ସ୍ଵକ୍ଷର, ଦସ୍ତଖତ ।
 ସ୍ଵାକ୍ଷରତ—ବି. ଉତ୍ସମ୍ଭୁପେ କଥତ ।
 ସ୍ଵାଗତ—ବି. (ସ୍ଵ-ଆଗତ) ସୁଖରେ
 ଥାସି ପଡ଼ିବା, ଶୁଭରମନ, କୁଣଳ,
 ଆଗନ୍ତୁକ ବିଶ୍ଵ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କରିଯିବା
 ଅଭିନନ୍ଦନ, ଅଭିର୍ଥନା, ପୁ. ବି.
 କୁଣଳରେ ଆଗତ, (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାଗତ ।
 ସ୍ଵାଗତିକଙ୍କାରୀ(ପଶ୍ଚ)— ବି. (୭୭୭)
 ସୁଖରେ ଆସିଛି କି ନାହିଁ ପଶ୍ଚିମବା,
 କୁଣଳ ଜିଜ୍ଞାସା ।
 ସ୍ଵାଗତପତ୍ରକ(ଉତ୍ତିକ୍ଷ୍ଣ)—ସ୍ଵା. ବି. (ବ. ପ୍ର.,
 ସ୍ଵାଗତ+ପତ୍ର + କ + ଆ) ଏକ ଶ୍ରେଣୀର
 ନାୟିକା, ଆପଣାର ପଦ କିମ୍ବାରୁ
 ଫେରି ଆସିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ସମଦ୍ଵୀଳ
 ତିରରେ ଅଭିର୍ଥନାକାରୀ ନାୟିକା

ସ୍ଥାଗତପ୍ରିୟା—ପୁ. ବି. (ବି.ଶ୍ରୀ, ସ୍ଥାଗତ +
ପ୍ରିୟା) ଏକ ଶ୍ରେଣୀର ନାୟକ,
ବିଦେଶରୁ ଫେରିଥାଏ ପର୍ମାଙ୍କ ପ୍ରତି
ପ୍ରସନ୍ନ ନାୟକ ।

ସ୍ଥାଗତସ୍ଥାଷଣ—ବି. ଆଗନ୍ତୁକ ବନ୍ଧୁଙ୍କ
ଭେଟିଲାନେଲେ ସ୍ଥାଗତ କିଞ୍ଚିତାପୂର୍ବକ
ଅଭିନନ୍ଦ ।

ସ୍ଥାଗତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଛନ୍ଦୋତ୍ତମେ, ଏହି
ରନ୍ଧର ପ୍ରତି ଚରଣରେ ଏକାରଣ୍ଟି
କରି ଅଷ୍ଟର ଥାଏ—ତମ୍ଭାଖରୁ ୧,୩,୭,
୧୦ ଅଷ୍ଟର ଗୁରୁ, ଏହାରିନ୍ଦ ଅଷ୍ଟର
ସକଳ ଲିପ୍ତ ।

ସ୍ଥାଗତକ—ପୁ., ବି. (ସ୍ଥାଗତ + ରକ)
ସ୍ଥାଗତକାଶ, ସମାଗତ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସାଦର
ସମୃଷ୍ଟକାଶ, (ଶ୍ରୀ) ସ୍ଥାଗତକା ।

ସ୍ଥାଗମ—ବି. (ସ୍ଥା +ଆଗମ) ସ୍ଥାଗତ ଦେଖ
ସ୍ଥାଜିକ—ବି. (ସ୍ଥା +ଅଙ୍କ + ରକ) ମାର୍ଦ୍ଦ-
ଜିକ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ମୁଦରଙ୍ଗ ବଜାନ୍ତି,
(ଶ୍ରୀ) ସ୍ଥାଜିକା ।

ସ୍ଥାଙ୍ଗ—ବି. (ସ୍ଥା +ଅଙ୍ଗ) ନିଜର ଅଙ୍ଗ ।

ସ୍ଥାକ୍ଷର୍ଯ୍ୟ—ବି. (ସ୍ଥାକ୍ଷର + ସ୍ଵ, ସା) ସ୍ଥାକ୍ଷରତା,
ଆରାମ, ସ୍ଥାପ୍ତ୍ୟ, ସ୍ଥାଧୀନତା ।

ସ୍ଥାକ୍ଷର୍ଯ୍ୟ—ବି. (ସ୍ଥା କ୍ଷର + ଶ୍ଵ. ଯ) ସ୍ଥାକ୍ଷର୍ଯ୍ୟତା,
ସ୍ଥାନ୍ନାବ(ନ୍ଯ)=—ବି. (ବି. ଶ୍ରୀ, ସ୍ଥା + ଆନ୍ତରାବ)
ଯେଉଁ ଶ୍ଵାନରେ ବା ଦେଶରେ କୃଷି
ବାଣିଜ୍ୟାଦି ଜୀବିକା ସୁଲଭ ଅଟେ ।

ସ୍ଥାଞ୍ଚଲ୍ୟକ—ବି. ଉତ୍ତମବୁଧେ ଅଞ୍ଚଳିବର୍ଷ-
ହୋଇ ଥିବାପ୍ରକାର ।

ସ୍ଥାତ୍ରିକଂରଣ—ବି. ଅତିଶୟ ସମ୍ବନ୍ଧି-
ସାଧନ, ରୁକ୍ଷିପତ୍ରାଦନ ।

ସ୍ଥାତ୍ରିତ୍ୱ—ବି. (ସ୍ଥାତ୍ରିତ୍ୱ + ଅ) ସ୍ଥାତ୍ରିତ୍ୱ,
ସ୍ଥାତ୍ରିତ୍ୱତା, ସ୍ଥାତ୍ରିତ୍ୱର ଭବ ବା ଧର୍ମ ।

ସ୍ଥାତ୍ରିତ୍ୱ—ବି. (ସ୍ଥାତ୍ରିତ୍ୱ + ଶ୍ଵ. ଯ) ସ୍ଥାତ୍ରିତ୍ୱତା,
ବ୍ୟକ୍ତି ହ, ସ୍ଥାଧୀନତା ।

ସ୍ଥାତ୍ରିତ୍ୱ—ବି. (ସ୍ଥା + ଅତ୍ରି + କ. ଲ) ସ୍ଥାତ୍ରିତ୍ୱକ
ଏକ ପର୍ମା, ଶ୍ଵତ୍ତୁ, ବହୁ ଶାଖତଣୁଶରେଷ୍ଟ,
ଜ୍ୟୋତିଷୋକ, ସମ୍ବନ୍ଧତତ୍ତ୍ଵ, ନନ୍ଦି
ମଧ୍ୟରୁ ପଞ୍ଚଶର ନନ୍ଦି, ଶା. ବି. ଟର୍ବ-
ପରି ଶକ୍ତିକାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟର ପ୍ରଳ, ରୁତି

ବର୍ଷା, ଲଗାଗ, ବିତାସ ।
 ସ୍ମୃତି(ହା)ଯୋଗ— ଚି. (କେଣାଦିଷ୍ଟ)
 ଆଶାମିମୀ ଶୁଳ୍କ ପର୍ଷରେ ଚନ୍ଦ୍ରକର
 ସ୍ମୃତି ନିଷ୍ଠା ସଂକ୍ଷେପ ସଂପୋଗ, ରବି-
 ବାର, ଶାନ୍ତିବାର ବା ମଙ୍ଗଳବାର ଦିନ
 ଅମାବାସ୍ୟ ହେବାରେ ପେଦିନ ରବିଜ୍ଞତ
 ସ୍ମୃତି ନିଷ୍ଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ ରୂପ
 କେଣାଦିଷ୍ଟକ ଯୋଗ ।
 ହୃଦ୍ର(ଧାର୍) —ପ୍ରାତି କରଣ, ରଘୋତ୍ୱ-
 ତତ, ରସଗ୍ରହଣ ।
 ସ୍ମୃତି—ଚି. (ସ୍ମୃତି + ଭାବ) ଆସ୍ମୀଦନ,
 ଜୀବାଦ୍ଵାରା ପଦାର୍ଥର ରୟତ୍ତବୀ,
 ରୁକ୍ଷିବା, ପ୍ରୀତିକରଣ, କାର୍ଯ୍ୟାଦିର ରସ
 ଆସ୍ମୀଦ, ରୁକ୍ଷିବ ଦ୍ୱାରା ପଦାର୍ଥ ଖଟ
 କି ମିଠା; ଜୀବାଦ୍ଵାରା ଏହି ଅନୁଭୂତି,
 (ଲାର୍ଥ୍ଯ) ଜନ୍ମୟୁଦ୍‌ଧାରି ଦ୍ୱାରା ଲକ୍ଷ୍ୟ
 ଅନୁଭୂତି, ଗା.ବି. (ସଂ-ସ୍ମୃତୁ) ମିଠା-
 ଲିଆ, ମିଠା, ସୁମୁଦ୍ରୁଷ୍ଟି, ମଧୁର ।
 ସ୍ମୃଦଂଶ୍ତ୍ରୀ—ଚି. ଗୋକୁଳ, ଗୋଖରୀ ।
 ସ୍ମୃଦକୁସୁମ—ବି. ଅରଣ୍ୟକାତ ବୃଦ୍ଧତି
 ତୁରୁବିଶେଷ ।
 ସ୍ମୃଦଗନ୍ଧ—ଚି. (ଦ୍ରଦ) କୌଣସି ପଦା-
 ର୍ଥର ସ୍ମୃତ ଓ ବାସ ।
 ସ୍ମୃଦଗ୍ରହଣ—ଚି. (ଗତତ) କୌଣସି
 ପଦାର୍ଥକୁ ରୁକ୍ଷିବା ଦ୍ୱାରା ଭାହାର
 ରସାନୁଭୂତି, କଥାବ ବା ଲିଖିତ ବିଷ-
 ସ୍ଵର ରସାନୁଭୂତି ।
 ସ୍ମୃଦଗାସ୍ତ୍ର—ପୁ. ବି. (ସ୍ମୃତି+ଗତତ+
 କି.ରନ) ଆସ୍ମୀଦଗ୍ରହଣକାଣ୍ଡ, ରଘୋତ୍ୱ-
 ଭବକାଣ୍ଡ, କାର୍ଯ୍ୟାଦିର ରସଗାସ୍ତ୍ର, ପ୍ରୀତି-
 ସ୍ଵର୍ତ୍ତ, ପ୍ରୀତିଶୀଳ, (ସା) ସ୍ମୃଦଗାହଣୀ ।
 ସ୍ମୃତନ—ଚି. (ସ୍ମୃତି + ଭାବାନ)ରଘୋତ୍ୱ-
 ଭନ, ରୁକ୍ଷିବା, ରସଗ୍ରହଣ, ପ୍ରୀତିକରଣ,

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କାରଙ୍ଗା ।
ଶାଦମନୀୟ—ବିଂ.(ସ୍ଵଦ + ମୀ.ଅନ୍ତାୟ)କଣା
ହେବାର ଯୋଗୀ, ଯହିଁର ରଷ ଅନୁ-
ଭବକରିବା ଯୋଗୀ, ସ୍ଵମ୍ଭାବୁ ।
ଶ୍ରାବନ୍—ବିଂ: ଅନ୍ତାୟ ଆଦରଯୁକ୍ତ,

(୧୦) ଉତ୍ତମରୂପେ ଆଦର, ଅସ୍ତ୍ରୀରବ ।
ପ୍ରାଦି—ଶା. ବି. (ସ୍ଵ-ପ୍ଲାଟ୍‌ଫୁ) ସୁସ୍ଥାନ୍,
ମଧୁର, ସୁଆଦିଆ ।
ପ୍ରାଦିଆ—ଶା. ବି. ସୁସ୍ଥାନ୍ ।
ପ୍ରାଦିତ—ବି. (ସ୍ଵଦ୍‌କ୍ରିତ) ଆସ୍ତ୍ରାଦିତ,
ବୃଷତ, ସାଦ, ଶଙ୍ଖ ପ୍ଲାନେଟିକା, ପ୍ରାତ,
ଲକ୍ଷିତ, ମିଷ୍ଟକୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵାଦିତା ।
ପ୍ରାଦିତା(ହ୍) —ବି. (ସ୍ଵାଦିତ + ରମ୍‌ଭା) ରମ୍‌
ସାଦା ହେବାର ଘବ ।
ପ୍ରାଦିମା—ବି. (ସ୍ଵାଦିତ + ରମ୍‌ଭା) ରମ୍‌
ମାଧୁରୀଖ, ମିଠାପଣ ।
ପ୍ରାଦିଷ୍ଟ—ବି. (ସ୍ଵାଦିତ + ରଷ୍ଟ) ସୁସ୍ଥାନ୍,
ଅତ ମିଠା, ମଧୁରତମ ।
ପ୍ରାଣୀ—ପୁ. ବି. (ସ୍ଵଦ୍‌କାରୀ, ଯେ ବୁଝେ, ରସୋଧ
ଭେଗକାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵାଦିମା, (ପୁ. ବି)
ଚପିକ ବ୍ୟକ୍ତି ।
ପ୍ରାଣୀୟାନ୍—ପୁ. ବି. (ସ୍ଵାଦିତ + ରସ୍‌ତ୍ଵ) ଦୁଇଦେଷ୍ଟ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖିମିଠା, ମଧୁର-
ତର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵାଦାୟୁଗୀ ।
ପ୍ରାଦୁ—ବି. (ସ୍ଵଦ୍‌କ୍ରିତ) ମଧୁର ରଷ୍ଟ,
ମିଠାପଣ, ଗୁଡ଼, ଖବକ ଜାମକ ଡିଷ୍ଟାଈ,
ସୁରକ୍ଷତ୍ରବ୍ୟ ଭେଦ, ଏକପ୍ରକାର ଝୁଣ୍ଣା,
ତ୍ରାଷା, ମଧୁକ ବୃକ୍ଷ, ପିଯୁଳ ବୃକ୍ଷ, ଦାଢ଼ିମୟ
ବୃକ୍ଷ, ମାତୁଙ୍କଙ୍କ ବୃକ୍ଷ, କମଳାଲେମ୍ବୁ,
କାଶତୃଣ, ବଦର, ଦୁର୍ଗ, ସେଇବଳବଣଶ,
(ପୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି) ମିଷ୍ଟ, ମଧୁର, ମନୋଜ୍ଜ,
ରଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵାଦ୍ରୀ ।
ପ୍ରାଦୁକନ୍ଧକ—ବି. ବିକଙ୍ଗତ ବୃକ୍ଷ, ଭୁର୍ବୁଲ
ଗଛ, ଗୋକୁରକ, ଗୋଖରୀ ।
ପ୍ରାଦୁକନ୍ଧକ—ବି. ଶକରକନ୍ଧ, ପିଣ୍ଡାକ୍ତ,
ଧଳା ଆକ୍ତ, ଉଲ୍‌କୋଣି, ଭୁମିକୁଣ୍ଟାଣ୍ଟ ।
ପ୍ରାଦୁକନ୍ଧା—ବି. ବିକାଶ, ଭୁର୍ବୁଲକଣ୍ଠ,
କାରହୁକନ୍ଧ ।
ପ୍ରାଦୁକର—ବି. ସ୍ଵାଦୁକାରକ, ପାହାଦୁର
ସ୍ଵାଦୁ ହୃଦ, (ବି) ମହାଭାରତରେ
ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟର ବର୍ଣ୍ଣପକ୍ଷର ଜାତିବିଶେଷ ।
ପ୍ରାଦୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ଜାଗରନୀ, ବିକ୍ରିଅଥବା

ସ୍ଥାଦୁକାମ—ବି. ମଧୁର ରଷକାମୀ, ଯେ
 ସ୍ଥାଦୁକାମ କାମନା କରେ ।
 ସ୍ଥାଦୁକୋଶାତଙ୍ଗୀ-ବି. ମଧୁର କୋଶାତଙ୍ଗ
 ସ୍ଥାଦୁକୀର—ପୁ. ଚଂ. (ଚ.ଶ୍ର.) ଯାହାର
 ଶୀର ମିଠା, (ଶୀ) ସ୍ଥାଦୁକୀର ।
 ସ୍ଥାଦୁଖେଣ୍ଟ—ବ. ଶୁଭ, କୌଣସି ମିଠା-
 ବନ୍ଧୁର ଖଣ୍ଡ, ମଧୁର ଶର ।
 ସ୍ଥାଦୁଗନ୍ଧିତଦା—ଶୀ. ବ. କୃତ୍ତବୂଳସୀ ।
 ସ୍ଥାଦୁଗନ୍ଧା—ବ. ତୁମିକୁଣ୍ଡାଣ୍ଡ, ଭୁଲ କଣ୍ଟା,
 ରକ୍ତଶୋଘଞ୍ଜନ, ନାଳିପଜନା ।
 ସ୍ଥାଦୁଗନ୍ଧ—ବ. ରକ୍ତଶୋଘନ, ନାଳିପଜନା ।
 ସ୍ଥାଦୁଜାତ—ଗା. ବ. ସ୍ଥାଦୁଗୁଣ, ଉତ୍ତମ-
 ଜାତ ।
 ସ୍ଥାଦୁତା—ଶୀ. ବ. ସ୍ଥାଦୁର ଘବ ବା ଧର୍ମ ।
 ସ୍ଥାଦୁତକ—ବି. ମିଠା ଓ ପିତା, (ବି)
 ପିଲୁଫଳ ।
 ସ୍ଥାଦୁତିକଞ୍ଚଳ—ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଝରବନ୍ଧ
 ଚକ୍ର, ଲେମ୍ବୁ ଗଛ ।
 ସ୍ଥାଦୁଧନ୍ଦ—ପୁ. ବ. (ସ୍ଥାଦୁ + ଧନୁସ୍)
 ବ. ଶ୍ରୀ କାମଦେବ, ମଦନ ।
 ସ୍ଥାଦୁପଟୋଳକ(ପଦ)-ବି. ପଟୋଳ ଲତା ।
 ସ୍ଥାଦୁପଣ୍ଡି(ପୁଣିକା)—ବ. ଦୁର୍ଧକା,
 ତିରାକୁଣୀ ଗୁଲୁ, ଦବୟା ଗୁଲୁ ।
 ସ୍ଥାଦୁପାକ—ବି. ସ୍ଥାଦୁପାକବଣିୟ ।
 ସ୍ଥାଦୁପାକଫଳ—ଶୀ. ବ. କାକମାତିକା ।
 ସ୍ଥାଦୁପାକ—ବ. କାକମାତି, ନୁଶନୁଣିଆ
 ଗୁଲୁ ।
 ସ୍ଥାଦୁପଣ୍ଡି—ବ. ପଣ୍ଡଗଲୁ ।
 ସ୍ଥାଦୁପୁଣ୍ୟ(ଶୀ)-ବ. କଟକୁ, କଣ୍ଟାତିରିଷଗଛ ।
 ସ୍ଥାଦୁପୁଣ୍ଡିକା—ଶୀ. ବ. ଦୁର୍ଧକା, ଗୁଲୁ ।
 ସ୍ଥାଦୁଫଳ—ବି. ବଦରିଫଳ, ବରକୋଳି,
 ଧନୀଳ ଚକ୍ର, ତାମଣ ଗଛ ।
 ସ୍ଥାଦୁଫଳକ—ବ. ଦାଖା, ବରକୋଳି,
 କେନ୍ଦ୍ର ତେ, କଢଳୀ ତେ, କପିଳ ଦ୍ଵାରା,
 ମୁନକା ।
 ସ୍ଥାଦୁବନ—ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଅଶ୍ଵତ୍ତ ଗଛ ।
 ସ୍ଥାଦୁମକ(କ୍ଷା)—ବ. ପାତକ ପାତ୍ରବୁନ୍ଧ,
 ଗୁଣଫଳ ।
 ସ୍ଥାଦୁମସ୍ତକ—ଶୀ. ବ. ଶୁଦ୍ଧ, ଲେଖ ତେ ।

ସ୍ବାଦୁମାଂଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ, ବି. କାକୋଳୀ ।

ସ୍ବାଦୁମାଷ—ସ୍ତ୍ରୀ, ବି. ମାଷମଞ୍ଜୀ ।

ସ୍ବାଦୁମୁଲ—ବି. ଗର୍ଜର, ଗାଜର ।

ସ୍ବାଦୁରହା—ବି. କାକୋଳୀ, ଦ୍ଵାଷା, ଆମ୍ବାତଳିକ ଫଳ, ଆମ୍ବା, ମଦର, ଦ୍ରାଶାଳାତ ସ୍ବରା, ଶତାବରୀ, ମୁଖା, (ବିଂ) ସ୍ବାଦୁରସ୍ତରିଶ୍ଚ୍ଵୀ ।

ସ୍ବାଦୁଲ—ପୁଂ. ବି. ଶ୍ରୀରମୁଖା ।

ସ୍ବାଦୁଲତା—ବି. ବିକାଶ, ଭୁଲ୍ଲଙ୍ଗଶାରୁ, ବାରଷକନ୍ଦ ।

ସ୍ବାଦୁଲୁଙ୍କ—ସ୍ତ୍ରୀ, ବି. ମଧୁକର୍କଟିକା, ଶରି-
ବଣୀ ଲେମ୍ବୁ, ସ୍ବାଦୁମାତୁଲୁଙ୍କ ।

ସ୍ବାଦୁରାଶ—ବି. ସ୍ବାଦୁଲକବିଶ୍ଚିଷ୍ଟ ସମସ୍ତ ।

ସ୍ବାଦୁରୁଣ୍ଟି—ବି. ସଫେଦ, କଟରୀ ।

ସ୍ବାଦୁରୁଷ—ବି. ସେବିରବଳବଣ, ସାମୁଦ୍ର-
ଲବଣ ।

ସ୍ବାଦୁସିଂହତଳାଫଳ—ବି. କାରୁଲଦେଶୀୟ
ଫଳ, ଶେର ଫଳ ।

ସ୍ବାଦୁଦଳ—ବି. ସ୍ବାଦୁଦଳଯୁକ୍ତ ସମୁଦ୍ର,
ସ୍ବାଦୁଗୁରୁ—ବି. ଏକପ୍ରକାର ମଧୁର ରସ-
ସ୍ଵର୍ଗ ଅଗ୍ରଗୁରୁ ।

ସ୍ବାଦୁନ—ବି. ମିଶ୍ରନ, (ବୈଦ୍ୟକ) ମଧୁର
ରସମିଶ୍ରିତ ମିଶ୍ରମାଦ ଅନ୍ତରିଶେଷ ।

ସ୍ବାଦୁମ—ବି. ଟିମୋ ଓ ଖଣ୍ଡା, (ବି) ଡାକିମ
ଦୃଷ୍ଟ, ମଧୁର ଓ ଅମ୍ଲରସ, ନାରତୀ ଗଛ,
କିମ୍ବୁ ଗଛ ।

ସ୍ବାଦୀ—ବି. (ସ୍ବାଦୁ + ଶି) ସ୍ବାଦୁର
ଶୀଳିଙ୍ଗ, (ବି) ଦ୍ରାଷା, ଷ୍ଟୁଟ୍ର ଶର୍ଲୁଷ୍ଟ,
ଛୁଆର, ଶଜୁଷ୍ଟ ଗଛ, କପିଳଦ୍ରାଷା,
ତର୍ଜିଟିକା, ଫୁଟିକାଳୁତ୍ତି ।

ସ୍ବାଦ୍ୟ—ବି. (ସ୍ବାଦୁ + ମୀଯ) ଚଣ୍ଡ-
ଦିକାର ମୋର୍ଯ୍ୟ ।

ସ୍ବାଧିକାର—ବି. ପ୍ରତିହିସ୍ୟ (ସ୍ବାଦୁ + ଅଧିକାର)
ନିଜ ଅଧିକାର, ନିଜ ପଦ, ନିଜର
ଦଳେ, ଆପଣାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ସ୍ବାଧିକୁଳ—ବି. (ପ୍ରତିହିସ୍ୟ + ସ୍ବାଦୁ)
ନିଜ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ସ୍ବାଧିଷ୍ଟନ—ବି. (ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ର + ଶରୀରଭାବ-
ନ୍ତରେର ଲିଙ୍ଗମୂଳର ସୁଷ୍ଟୁମ୍ଭୁ ନାତୀର ।

ଅନୁରଗତ ଷଡ଼ଦଳ ପଢ଼ୁ ।

ସ୍ବାଧୀନ—ବି. (ପ୍ରତିହିସ୍ୟ) ସ୍ବାତନ୍ତ୍ରୀଅପର-
ଧୀନ, ଆସୁବଣ, ପେଣ୍ଡାଗୁରା, ସ୍ବାଦେ-
ଶୀଲୁ ବନ୍ଦିମାନଙ୍କତ୍ରାଗ୍ର ଶାପିତି, ନିଜର
ଅଧିନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ବାଧୀନା ।

ସ୍ବାଧୀନତଙ୍କ—ଶା. ନ. ସ୍ବାଜଳ ଦେଖ,
ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ନିଜାତକ ପ୍ରତିନିଧିକ ଦ୍ରାବ
ପରିପ୍ରକଳ ଶାସନତଙ୍କ ।

ସ୍ବାଧୀନତାଧାନ-ବି. ପରାଧୀନତା ମୋରନ
ପରିପ୍ରକଳ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସ୍ବାଧୀନତା
ଦେବା ।

ସ୍ବାଧୀନତାପ୍ରିୟ—ପୁଂ. ବି. ସ୍ବାଧୀନ
ଦେବାପାଇଁ ଉଚ୍ଛିକ ।

ସ୍ବାଧୀନତାଲୋପ—ବି. (ପ୍ରତିହିସ୍ୟ) ସ୍ବାବଶ-
ତାର ବିନାଶ ।

ସ୍ବାଧୀନଦେଶ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ଦେଶ
ପରାଧୀନ ନୁହେ, ଅର୍ଥାତ୍ ଅକ୍ୟନାତ
ଦ୍ଵାରା ଶାସିତ ନୁହେ ।

ସ୍ବାଧୀନପରିକା(ଭର୍ତ୍ତିକା)-ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ସ୍ବାଧୀନ
+ ପରିକାନ୍ତିକାନ୍ତିଥା) ବ.ଜ୍ଞ; ଯେଉଁ
ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ବାମୀ ବଶ ହୋଇଥାଏନ୍ତି, (ସ୍ତ୍ରୀ.
କ—କାମଶାଖାକୁ) ନାୟିକାବିଶେଷ,
ଯେଉଁ ନାୟିକାଙ୍କ ନାୟକ ନାୟିକା-
ବିଶ୍ରାନ୍ତେ ସବଦା ନାମ୍ରିକାଙ୍କ ପାର୍ଶ୍ଵର
ଓ ଆଜ୍ଞାବଦ୍ଧ ହୋଇ ଅବସାନ କରନ୍ତି

ସ୍ବାଧୀନଭରରେ(ଭରେ) —ଶା. କ୍ର. ବି.
ପରାଧୀନ ନ ହୋଇ, ପେଣ୍ଡାବିମେ ।

ସ୍ବାଧୀନମତ—ଶା.ବି. ପରଦ୍ଵାରା ପ୍ରଶ୍ନେ-
ଦିତ ନ ଦୋଇ ନିଜର ରହିରେ ଗଠିତ
ବା ପ୍ରକଳିତ ମତ ।

ସ୍ବାଧୀନ—ବି. (ସ୍ବାଦୁ + ଆସ୍ତିକାନ୍ତିଥା)
ବେଦାଧୀନ, ବେଦପାଠ, ଆବୃତ୍ତି
ପୂର୍ବକ ବେଦପାଠ, ଜୟ, ପାଠ ନ କରି
ବେଦମନ୍ତ୍ର ପାଠ, ବେଦ, ବେଦାଶ-
ବିଶେଷ, ବିଧ୍ୟାବିଜ୍ଞାନ, ଯୋଗ-
ପାଠନ, ତପଶ୍ଚା ।

ସ୍ବାଧୀନ—ବି. (ସ୍ବାଦୁ + ଆସ୍ତିକାନ୍ତିଥା)
ବେଦାଧୀନ, ବେଦପାଠ, ଆବୃତ୍ତି
ପୂର୍ବକ ବେଦପାଠ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ବାଧୀନା
ନିଜରାକାରକ, (ବି) ନିଜରାକାରକ ଦ୍ରବ୍ୟ,
ନିଜରାକାରକ ପ୍ରାଚୀନ ଅବସାନିଶ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ।

ସ୍ବାଧୀନରତ—ପୁଂ. ବି. (ପ୍ରତିହିସ୍ୟ)
ବେଦାଧୀନରେ ସର୍ବତା ରତ ।

ସ୍ବାଧୀନବାନ୍—ପୁଂ. ବି. (ସ୍ବାଧୀନ +
ବାନ୍) ସ୍ବାଧୀନବାନ୍, ବେଦାଧୀନବାନ୍-
କାଣ୍ଠ, ବେଦାଧୀନବାନ୍ରେ ସର୍ବତା ରତ ।

ସ୍ବାଧୀନବେଶବା—ବି. ବେଦାଧୀନ, ନିଜପାଠ-
ମିତରୁପେ ବେଦପାଠ ।

ସ୍ବାଧୀନ—ପୁଂ. ବି. (ସ୍ବାଧୀନ + ଭନ୍ଦି)
ସ୍ବାଧୀନବାନ୍, ବେଦପାଠକ, (ପୁଂ.ବି.)
ପତରନବଶିଳ୍ପ ।

ସ୍ବାଧୀନରକ—ପୁଂ. ବି. ସ୍ବାଧୀନରକ ।

ସ୍ବାନ୍—ବି. (ସ୍ବାନ୍ + ଭନ୍ଦି) ସ୍ବାନ୍, ଧୂନ୍,
ଧୂନ୍ତର, ରତ ।

ସ୍ବାନ୍ତୁରୁପ—ବି. ଆପଣାର ଅନୁରୁପ, ନିଜ-
ଶିଳ୍ପ, ନିଜ ସତ୍ତବ ।

ସ୍ବାନ୍ତ୍ର—ବି. (ସ୍ବାନ୍ + ମୀତି) ଶର୍ତ୍ତ,
(ବି-କ.ତ) ଅନ୍ତ୍ରକରଣ, ମନ, ଗହର,
ଆପଣାର ଅନ୍ତ୍ର ବା ମୁଖୁ, ଆପଣାର
ବଳ୍ ବା ପ୍ରଦେଶ ।

ସ୍ବାନ୍ତଳ—ପୁଂ.ବି. (ସ୍ବାନ୍ + ଜନ + ଅଥ)
ମନୋକ, ଗହର ଜାତ, (ବି) କାମଦେବ,
ପ୍ରେମ ।

ସ୍ବାନ୍ତିଷ୍ଟ—ବି. (ସ୍ବାନ୍ + ଶା + ଅଥ)
ମନଛିତ ବା ଆପଣାର ଅନ୍ତ୍ର ଛିତ ।

ସ୍ବାପ—ବି. (ସ୍ବାପ + ଭାବାନ୍ତିକାନ୍ତିଥା)
ନିଷ୍ଠାନା, ଅଚେତନ୍ୟ, ଅଜ୍ଞନ, ପକ୍ଷ-
ଦାତ, ପରାମର୍ଶିରହିତ୍ୟ, ସ୍ଵପ୍ନ, ଘୋର ।

ସ୍ବାପକ—ପୁଂ. ବି. (ସ୍ବାପ + ଶିରିକାନ୍ତିକାନ୍ତିଥା)
ଅକ୍ରମ ନିତ୍ୟକାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ବାପିକା ।

ସ୍ବାପତ୍ର—ବି. (ସ୍ବାପ + ପାଠ + ଶ୍ଵେତି)
ଧନ, ସଙ୍କଳିତ ।

ସ୍ବାପତ୍ରି—ବି. ଶିରିକାନ୍ତିକାନ୍ତିଥା
ନିତ୍ୟକାରକ, (ବି) ନିତ୍ୟକାରକ ଦ୍ରବ୍ୟ,
ନିତ୍ୟକାରକ ପ୍ରାଚୀନ ଅବସାନିଶ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ।

ସ୍ଥାପିକ—ଚ. ଉତ୍ସବକଣେଷ ।
 ସ୍ଥାପ୍ତ—ବି. (ସୁ+ଆପ୍ତ+ତ) ଉତ୍ସମ-
 ତୁଷ୍ଟେ ପ୍ରାୟ ।
 ସ୍ଥାନ—ବି. (ସ୍ଥାପନ+ଆସିପନ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ,
 ମୃଦୁଳକଳିତ ।
 ସ୍ଥାପ୍ୟ—ବି. ସ୍ଥାପନ, ସ୍ଥାପନ୍ତି ।
 ସ୍ଥାବମାନନ—ଶୀ. ବ. ସ୍ଥାବମାନନ,
 ନିକର ଅବମାନନ ।
 ସ୍ଥାବଲମ୍ବନ—ବି. (ସ୍ଥାପନ+ଅବଲମ୍ବନ)
 ନିକର ଛାଇ ଉପର ନିର୍ଭର, ପର-
 ପ୍ରତିଧାରୀ ନହୋଇ ନିଜେ କାର୍ଯ୍ୟସାଧନ
 ଚେଷ୍ଟା ।
 ସ୍ଥାବଲମ୍ବନଶୀଳ—ପ୍ର. ବି. ନିକର ଉପରେ
 ନିର୍ଭରକାରୀ, (ସ୍ଥାପନମୂଳନଶୀଳ) ।
 ସ୍ଥାବଲମ୍ବୀ—ପ୍ର. ବି. (ସ୍ଥାପନ+ଅବଲମ୍ବନ
 +କ.ଇନ୍) ସ୍ଥାବଲମ୍ବନଶୀଳ, ନିକର
 ଛାଇ ଉପର ନିର୍ଭରକାରୀ, (ସ୍ଥାପନମୂଳନ
 ଲିମିଟ୍) ।
 ସ୍ଥାବଣୀ—କ୍ଲୀ. ବି. (ସ୍ଥାବଣି+ନୀ)
 ସ୍ଥାବଣିତା, ଆସ୍ତବଣିତା ।
 ସ୍ଥାଭବ—ପ୍ର. ବି. ନିକର ଅଭବ ।
 ସ୍ଥାଭବକ—ବି. (ସ୍ଥାଭବ+କନ) ସ୍ଥାଭବ-
 ସିକ, ପ୍ରାକୃତିକ, ନୈସରିକ, ଯାହା
 କୁଣିମ ରୁହେ, ସ୍ଥାଭବତଃ ଉତ୍ସମ, ସହଜ,
 (ସ୍ଥାଭବିକ୍) ସ୍ଥାଭବିକ୍ ।
 ସ୍ଥାଭବ୍ୟ—ବି. (ସ୍ଥାଭବ+ଯ) ସ୍ଥାଭବରୁ
 ଉତ୍ସମ, ସ୍ଥାପୁଣ୍ଡ ଉତ୍ସମ ।
 ସ୍ଥାଭୁଷ୍ଟ—ବି. (ସ୍ଥାପନ+ଅଭି+ଭୁଷଣ+ତ)
 ନିକର ଅଭୁଷ୍ଟ, ଆପଣାର ଅଭଲଭିତ ।
 ସ୍ଥାମିକ—ବି. (ସ୍ଥାମିନ୍+କ) ସ୍ଥାମିଯୁକ୍ତ,
 ଯାହାର ସ୍ଥାମି କା ମାଲିକ ଅଭିନ୍ନ, (ସ୍ଥାମିନ୍)
 ସ୍ଥାମିକା ।
 ସ୍ଥାମିକାର୍ଯ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ପ୍ରଭୁ ବା ରାଜାର କାର୍ଯ୍ୟ
 ସ୍ଥାମିକାଗ୍ରୀ—ପ୍ର. ବି. (ସ୍ଥାମିନ୍+ଜଗନ୍ନାଥ
 +ରାଜୁ) ପରଶୁରାମ ।
 ସ୍ଥାମିଳି—ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ଥାମି ଉପାୟଧାରୀ
 ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସମ୍ବନ୍ଧାର୍ଥକ ସମ୍ମୋଧନ ।
 ସ୍ଥାମିହି—ବି. (ସ୍ଥାମିନ୍+ଭାବ) କର୍ତ୍ତୃତ,
 ଅଧିକାରୀ, ସ୍ଥାତ୍ଵ, ଉତ୍ସମ, ଗୋରେଥିପଣ ।

ସ୍ମୁମିଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ୍ମୁମିନ୍+ଇ) ସ୍ମୁମିଳ
ସ୍ମୀଲିଙ୍ଗ, ଅଧ୍ୟକାରୀଶୀ, ସାଆନ୍ତ୍ରାଣୀ, ଗୃହଣୀ ।
ସ୍ମୁମିପାଳ—ପୁ. ବି. ଗୋମତିଷ୍ଠାଦିର
ଅଧ୍ୟକାରୀ ଓ ପ୍ରତିପାଳକ ।
ସ୍ମୁମିଭକ୍ତ୍ତ୍ଵ—ପୁ. ବି. (ଡତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ମୁମିଭକ୍ତ୍ତ୍ଵ
ପ୍ରତି ଉଚ୍ଚିସ୍ତବ୍, (ଶ୍ରୀ) ସ୍ମୁମିଭକ୍ତ୍ତ୍ଵ, (ପୁ.
ବି.) ସ୍ମୁମିଭକ୍ତ୍ତ୍ଵ ରତ୍ନ ।
ସ୍ମୁମିଭକ୍ତ୍ତ୍ଵ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପଦିକ ପ୍ରତି ଉଚ୍ଚି-
ତିଷ୍ଠା, (ବି) ପାଧୀ, ସମ୍ଭା ।
ସ୍ମୁମିଭକ୍ତ୍ତ୍ଵ—ବି. (ଡତତ୍ତ୍ଵ) ପଦିକି, ପ୍ରଭୁଙ୍କ
ପଦି ଉଚ୍ଚି ।
ସ୍ମୁମିଚିଳୁ—ବି. ନିଜ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ବୈଶ୍ଵ,
ରକ୍ଷକଙ୍କ ବୈଶ୍ଵ, ପଦିକ ପ୍ରତି ବୈର-
ଭାବାପନ୍ଦୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।
ସ୍ମୁମିସହମନ(ମରଣ)—ବି. (ଡତତ୍ତ୍ଵ)
ମହମନ ।
ସ୍ମୁମିସହବାସ-ବି. ସ୍ମୁମିକ ସଙ୍ଗେ(ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର
ୱିକଷ ବାସ, ସ୍ମୁମିକ ସଙ୍ଗେ ରତ୍ନ ।
ସ୍ମୁମିସେବା—ବି. (ଡତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ମୁମିଙ୍କ,
ପରିଚୟୀଳ, ପଦିସେବା, ପାତକୁତ୍ୟ,
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଉଚ୍ଚି, ପ୍ରଭୁଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ।
ସ୍ମୁମି—ପୁ. ବି. (ସ୍ମୁ-ମିନ୍) (ଭୁତ୍ୟର)
ପ୍ରଭୁ, ଶାମିଦ, (ବ୍ୟକ୍ତିର) ବା ଜୀବର)
ପାଲକ, ରକ୍ଷକ, ଅନୁଭାତା, (ଦ୍ୱାବ୍ୟ-
ଦିର) ଅଧ୍ୟକାଶ, ମାଲକ, (ଶ୍ରୀଙ୍କ)
ପତି, ଉତ୍ସାହ(ରାଜନ୍ୟ)ରୂପା, ଅଧିପତି,
(ଦଳର) ଦଳପତି, ନେତା, ନାୟକ,
(ଶିଷ୍ୟର) ଗୁରୁ ସମ୍ବନ୍ଧସ୍ଥୀ ବା ପରମ-
ହଂସବ୍ରତଧାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପାଧି, ବିଭୂ-
ତିଶୀର, ହର, ବିଷ୍ଣୁ, ହର, ଶିବ, ମହା-
ଦେବ, ବାହ୍ୟାସୁନମୁନ, ଗରୁଡ, ଅଶ୍ଵତ
କୁଳୀମ୍ବ ଅର୍ଦ୍ଧତ ରେଦ, ରତ ଉଷ-
ପିଣ୍ଡିର ଏକାଦଶ ଅର୍ଦ୍ଧତ, ପଣ୍ଡିତ,
ବ୍ରାହ୍ମଣ, ସେନାପତି, କାର୍ତ୍ତିକେୟ,
ପୁ. ବି. ସ୍ମୁବିଶୀଷ୍ଟ, ଅଧ୍ୟକାଶ,
ପ୍ରଭୁ, ପାଲକ, (ଶ୍ରୀ) ସ୍ମୁମିଲା, (ଶ୍ରୀ. ଅ-
ସ-ସ୍ମୁମିନ୍) ହେ ମହାଶୟ !
ସ୍ମୀମ୍ୟ—ବି. (ସ୍ମୁମିନ୍+ଭ୍ର.ୟ) ସ୍ମୀମ୍ୟ ।
ସ୍ମୀମ୍ୟମାତ୍ର୍ୟ—ବି. (ଦଳ) ରାଜା ଓ ମନୀ ।

ସ୍ଵାମ୍ୟମାତ୍ର ସୁହୃଦୀକୋଷ ରାଷ୍ଟ୍ରପୁର୍ବବଳା-
 ବି. (ଦ୍ରୁଦ୍ର) ମନ୍ଦ ଶାସ୍ତ୍ରମତେ ରାଜ୍ୟର
 ଓ ଟି ଅଙ୍ଗ, (ସ୍ଵାମୀଆମାତ୍ର, ସୁହୃଦୀ,
 କୋଷ, ରାଷ୍ଟ୍ର, ଦୂର୍ଗ ଓ ବଳ) ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟପକାରକ—ସୁ. ବି. ସ୍ଵାମୀଙ୍କର
 ବା ପ୍ରଭୃତିର ଉପକାଶ, ସୁ. ବି. ଅଣ୍ଟ
 ସ୍ଵାମ୍ୟ—ବି. (ତତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜର ବଶୀ-
 ଭୁତ, ସ୍ଵାଧୀନ ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟଭାଗୀତନ—କ୍ଲୀକ. (କ, ଧ) ନିଜର
 ଉତ୍ସାହିତରେ ଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟ ନିବାହ,
 ବିଜେତା ବଜାର ଅଧୀନରେ ନିଜର
 ପ୍ରବର୍ତ୍ତି ବିଧାନରେ ଦେଶର ଶାସନ-
 କାର୍ଯ୍ୟ ନିବାହ କରିବା ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟଭାଗୀତନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ସ୍ଵାମ୍ୟ + ଚି-
 କ୍ରତୁ+ଭା.ଅନ) ନିଜର ବଶୀଭୁ-
 ଆନ୍ୟନ ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟଭାଗୀତ—ବ. (ସ୍ଵାମ୍ୟ + ରା-
 କ୍ରତୁ) ନିଜର ବଶୀ ଆମାତ ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟମୂଳ—ବ. (ସ୍ଵାମ୍ୟ + ଥ) ସ୍ଵାମ୍ୟ
 ସମ୍ପର୍କୀୟ, (ସ୍ଵାମ୍ୟମୂଳ, ସୁ. ବି.
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପୁଣ ପ୍ରଥମ ମନ୍ତ୍ର ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟମୂଳମନ୍ତ୍ର—ବ. ପ୍ରଥମ ମନ୍ତ୍ର ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟମୂଳଶୀ—ସ୍ଵ. ବ. (ସ୍ଵାମ୍ୟମୂଳ + ରା)
 ବ୍ରାହ୍ମି ।
 ସ୍ଵାରବ୍ଧ—ବ. ଆପଣା କର୍ତ୍ତାକ ଆରବ୍ଧ,
 ଆପଣା କର୍ତ୍ତାକ କୃତ ।
 ସ୍ଵାରମ୍ଭକ—ବ. ସ୍ଵକୃତ ।
 ସ୍ଵାରମ୍ଭ—ବ. (ସ୍ଵରଷ + ଯ) ସ୍ଵରମ୍ଭତା,
 ରମ୍ଭୁଆଳପଣ, ସ୍ଵାରବିକତା ।
 ସ୍ଵାରଜ୍ୟ—ବ. (ସ୍ଵରଜ + ଗ୍ର.ଯ) ସ୍ଵର୍ଗ-
 ରାଜ୍ୟ, ରାଜରହ, ରତ୍ନରହ, ସ୍ଵରଗର
 ଆଧୁନିକ୍ୟ, ସ୍ଵାମ୍ୟଭାଗୀତନ ଉତ୍ସାହ-
 ଭୁତି ରାଜ୍ୟ ।
 ସ୍ଵରକ୍ତ—ବ. (ସ୍ଵ. + ରକ୍ତ + କ୍ରତୁ)
 ରକ୍ତ, ଦେବରକ୍ତ ।
 ସ୍ଵରାମ—ବ. ଆସ୍ତାରାମ, ଆପଣାକୁ ସେ-
 ରମଣ କରେ ।
 ସ୍ଵରତ୍ତ—ବ. ଆପଣା କର୍ତ୍ତାକ ଆରୁତ୍ତା ।
 ସ୍ଵରେତିଷ—ପୁ. ବ. (ସ୍ଵରେତିଷ = ଅନ୍ତିଷ)

+ ଅ) ଦ୍ଵିତୀୟ ମନ୍ତ୍ର ।
 ସ୍ଵାର୍ଥନ—ବଂ. (୭ତତ୍ର) ନିଜର ଉପାର୍ଜନ
 ହୁଏଇବି—ବଂ. (୩ତତ୍ର) ନିଜଦ୍ୱାରା
 ଉପାର୍ଜିତ, ସ୍ଵାଂଲବ୍ଧା ।
 ସ୍ଵାର୍ଥ—ବି. (୭ତତ୍ର) ନିଜର ପ୍ରସ୍ତୁତକରନ
 ଆସୁପ୍ରୟୋଜନ, ନିଜକାରୀୟ, ସ୍ଵାମୀୟ-
 ଧନ, ନିଜର ଅର୍ଥ, ସ୍ଵାମୀକଷ୍ଟ, ନିଜର
 ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ, ବ୍ୟାକରଣ (ନିଜକାରୀ-
 ବିଶେଷ, କେବି ସ୍ଵାଭାବିକ ବା ସହଜ-
 ଅର୍ଥ, ନିଜିତି ।
 ସ୍ଵାର୍ଥଚିନ୍ତା—ବି. (୭ତତ୍ର) ଆସୁକାରୀୟ
 ଚିନ୍ତା, ନିଜ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଭବନା ।
 ସ୍ଵାର୍ଥତ୍ୟାଗ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ର) ଆସୁକାରୀୟ
 ପରିତ୍ୟାଗ, ନିଜର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯେ ନିଜର
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ତ୍ୟାଗକରେ, (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାର୍ଥତ୍ୟାଗି ।
 ସ୍ଵାର୍ଥନାଶ—ବ. ନିଜର ଅଶ୍ରୁ ଥିବା
 ଉଦେଶ୍ୟର ବିନାଶ, ସ୍ଵାର୍ଥରେ ବାଧା ।
 ସ୍ଵାର୍ଥପତ୍ରି—ପୁ. ବି. ସ୍ଵାର୍ଥପତ୍ରିକରନ
 କଷ୍ଟ-ସ୍ଵରେ ଚର୍ବି, (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାର୍ଥପତ୍ରିକା ।
 ସ୍ଵାର୍ଥପର—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ର) ସ୍ଵାର୍ଥ-
 ପରିବାଶ, ନିଜର ପ୍ରସ୍ତୁତକରନ ସିଙ୍ଗ
 ଦିଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବ୍ୟାପ, ଅନ୍ୟର ପ୍ରସ୍ତୁତକରନର
 ପତ ଉପେକ୍ଷା ପ୍ରଦର୍ଶନ ପୂର୍ବକ କେବଳ
 ନିଜ ପ୍ରସ୍ତୁତକରନ ସିଙ୍ଗ ବିଷୟରେ ଯହ-
 ବାନ, (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାର୍ଥପର ।
 ସ୍ଵାର୍ଥପରତା—ସ୍ଵା. ବି. ସ୍ଵାର୍ଥପରତ ଭାବ
 ବା ଧର୍ମ, ସ୍ଵାର୍ଥପରତ, ସ୍ଵାର୍ଥପରର
 କାରୀୟ ।
 ସ୍ଵାର୍ଥପରୟାଣ—ବି. (୭ତତ୍ର) ସାର୍ଥପର
 ଦେଖ, (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାର୍ଥପରୟାଣ ।
 ସ୍ଵାର୍ଥବଳି—ବି. (୭ତତ୍ର) ପରର ମଙ୍ଗଳ
 ପାଇଁ ନିଜର ପ୍ରସ୍ତୁତକରନ ତ୍ୟାଗ
 କରିବା ।
 ସ୍ଵାର୍ଥବୁଦ୍ଧି—ବ. (କ.ଧା) ନିଜର ପ୍ରସ୍ତୁତକର
 ସିଙ୍ଗ ଲୋଡ଼ିବା ବୁଦ୍ଧି; (ପୁ. ସ୍ଵା. ବି-
 କ.ଧା) ସ୍ଵାର୍ଥପର ।

ସ୍ଵାର୍ଥଲୁଭ-ବି. (୭ତତ୍ର) ସ୍ଵାର୍ଥପାଧନଦେଖ ।
 ସ୍ଵାର୍ଥପାଧକ—ପୁ. ବି. ଯେ ନିଜର
 ପ୍ରସ୍ତୁତକରନ ସାଧକ କରେ, (ସ୍ଵା)
 ସ୍ଵାର୍ଥପାଧକ ।
 ସ୍ଵାର୍ଥଲୁଭ—ବ. (୭ତତ୍ର) ନିଜର
 ଉଦେଶ୍ୟ ସଫଳ କରିବା ।
 ସ୍ଵାର୍ଥପିକି—ସ୍ଵା. ବି. (୭ତତ୍ର) ଆସୁକାରୀୟ
 ସିଙ୍ଗ, ନିଜ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବୁଦ୍ଧି ।
 ସ୍ଵାର୍ଥପ୍ରେବା—ଶ୍ରା. କି. ସାର୍ଥକ ହେବା,
 ସଫଳ ହେବା ।
 ସ୍ଵାର୍ଥପାତ୍ର—ବି. (୩ତତ୍ର) ଅନ୍ୟଭାବରେ
 ସ୍ଵାର୍ଥପାଧନରେ ଉପର, ଅନ୍ୟର ମୁହଁରୁ
 ନ ରୁହିଁ ଯେ ନିଜ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକରନ କରେ,
 (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାର୍ଥପାତ୍ର ।
 ସ୍ଵାର୍ଥଭାବନାଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ୍ର) ନିଜ
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ଉପାୟ ଅନ୍ୟଭାବ, ଆପ-
 ଣାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଖୋଲ ଭୁଲିବା ।
 ସ୍ଵାର୍ଥନେଷ୍ଠୀ—ପୁ. ବି. (ସ୍ଵାର୍ଥ+ଅନ୍ୟ
 +କଷ୍ଟ+କ.ରନ୍) ଯେ ନିଜର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 ଖୋଲ ହୁଲେ, ସ୍ଵାର୍ଥପର ।
 ସ୍ଵାର୍ଥିକ—ବି. (ସ୍ଵାର୍ଥ+ଇକ) ସ୍ଵାର୍ଥପର-
 କଷ୍ଟକାରୀୟ, ସ୍ଵାର୍ଥପର, ନିଜ ଅର୍ଥଦ୍ୱାରା ସମ୍ପା-
 ଦିତ, (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାର୍ଥିକ, ସ୍ଵାର୍ଥପର ବିହିତ
 (ପ୍ରତ୍ୟେ) ।
 ସ୍ଵାର୍ଥୀ—ପୁ. ବି. (ସ୍ଵାର୍ଥ+ଇକ) ସ୍ଵାର୍ଥ-
 ପର, (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାର୍ଥିନୀ ।
 ସ୍ଵାଳକ୍ଷଣ—ବି. ନିଜର ଦୁର୍ଦର୍ଶନ, ନିଜେ
 ଯାହା ଦେଖିପାରେ ନାହିଁ, (କ୍ଲୀ.ବି)
 ନିଜର ଅଲକ୍ଷଣ, ଅମଙ୍ଗଳ ।
 ସ୍ଵାଳକ୍ଷଣ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ବ୍ୟବ୍ୟବରଣଶୀଳର ।
 ସ୍ଵାଳକ୍ଷଣ୍ୟ—ବି. ନିଜର ଅଲକ୍ଷଣ, ନିଜେ
 ସହଜରେ ଯାହା ଦେଖିପାରେ ନାହିଁ ।
 ସ୍ଵାଗ୍ରୟ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ର) ନିଜର ଆଶ୍ରୟ,
 ସ୍ଵାମୀବଳମୂଳ, ନିଜର ଉପରେ ନିର୍ଭର,
 (ବି-ବ.ଶ୍ରୀ) ସ୍ଵାୟଥ ଆଶ୍ରୟମୂଳ, ଆସୁ-
 ଗ୍ରାୟବିଜ୍ଞାନ, ଯେ ନିଜର ଉପରେ ନିର୍ଭର
 କରେ, (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାଗ୍ରୟ ।
 ସ୍ଵାମ୍ଭବ—ବି. ସ୍ଵାମ୍ଭବର ଆସନ୍ତରେ ଅବ-
 ହିତ, (ଶୁଳ୍କ ଯଳିଂ) ।

ସ୍ଵାସୀନ—ବି: ସୁନ୍ଦରରୁପେ ଆସିଲେ;
 ସୁରୋପବିଷ୍ଟ ।
 ସ୍ଵାମ୍ପୀର୍ଣ୍ଣ—ବି. ସୁନ୍ଦରରୁପେ ଆସିଲେ;
 ଉତ୍ସମରୁପେ ବିଶ୍ଵ ହୋଇଥିବା ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟ—ବ. (ସୁପ୍ରାତ୍ମାଯ) ସୁପ୍ରାତ୍ମା,
 ମାରେଗତା, ନିରାମୟତା, ଆରୋଗ୍ୟ;
 ସ୍ଵାକ୍ଷରନ୍ୟ, ପନ୍ଦ୍ରାଷ୍ଟ, ମଜର ସୁପ୍ରାତ୍ମା;
 ଉକ୍ତେଗଣନତା, ବିଷିନ୍ତା, ସୁଖ,(ଗ୍ରା-
 ବି) ଦେହିକ ଅବସ୍ଥା ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟକର—ବି. (ସ୍ଵାମ୍ୟ+କୁ+କ.ଥ)
 ସୁପ୍ରାତ୍ମାଜନକ, ଆରୋଗ୍ୟଦାୟକ;
 ସୁନ୍ଦରକ, (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାମ୍ୟକର ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟଜନକ—ବି. (୭ତତ୍ର) ସ୍ଵାମ୍ୟକର,
 ସ୍ଵାମ୍ୟପ୍ରଦ, (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାମ୍ୟଜନକ ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟନାଶ—ବ. (୭ତତ୍ର) ମାରେଗତାର
 ନାଶ ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟନବାସ(ବାସ)—ବ. (ଆଧୁନିକ
 ବ୍ୟବହାର) ସ୍ଵାମ୍ୟରକ୍ଷା ପାଇଁବା ନିଷ୍ଠ-
 ସ୍ଵାମ୍ୟର ପୁନରବୁନ୍ୟ ପାଇଁ କୌଣସି
 ସ୍ଵାମ୍ୟକର ସ୍ଵାମରେ ବାସ ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟପ୍ରଦ—ବି. (ସ୍ଵାମ୍ୟ+ପ୍ର+କା+
 କ.ଥ) ଆରୋଗ୍ୟଦାୟକ, ସୁପ୍ରାତ୍ମାଜନକ,
 ସ୍ଵାମ୍ୟକର, ସୁଖଦ, ସ୍ଵାକ୍ଷରନ୍ୟକନକ ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟବର୍ତ୍ତନ—ଗା. ବ. ରକ୍ତ୍ୟବୀରୀଜ
 ସ୍ଵାମ୍ୟ ପତ ତୁମ୍ଭିରଣିବା ପାଇଁ ଭାରପ୍ରାପ୍ତ
 ରଜନୀତି ବିଭାଗ ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟଭଙ୍ଗ—ବ. ସୁପ୍ରାତ୍ମାଜି ବିନାଶ,
 ବେଗାଦିର ଆବଶ୍ୟକ ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟରକ୍ଷା—ବ. ସୁପ୍ରାତ୍ମା ନିଷ୍ଠ
 ଅବଲମ୍ବନ କଲେ ଶରୀର ସ୍ଵାମ୍ୟ ରହିବ
 ତାହା କରିବା ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟମନ୍ୟ—ପୁ. ବି. (୩ତତ୍ର) ସୁପ୍ରା-
 (ସ୍ଵା) ସ୍ଵାମ୍ୟମନ୍ୟ ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟମୁଖ—ବ. (କ.ଧା) ସୁପ୍ରାତ୍ମା ହେଉ
 ସୁଖ, ମାରେଗତା ହେଉ ଆନନ୍ଦ ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟହାନି—ସ୍ଵା. ବି. (୩ତତ୍ର) ସ୍ଵାମ୍ୟ-
 ଭଙ୍ଗ, ଦେହ ଅସୁଖ ହେବା ।
 ସ୍ଵାମ୍ୟଲୋକକୁ ଅସ୍ତ୍ରସ କରେ ।

ସ୍ଵାହା—ଆ. (ସୁ + ଆ + ସ୍ଵେଚ୍ଛା + ଶ. ଅ + ଆ) ଦେବ ହରିଦାନ ମସ୍ତ୍ର, ଦେବତାଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟକରି ଓ ତାଙ୍କ ନାମ ଧରି ଅବ୍ରି ରେ ଆହୁତି ଦେବାର ମସ୍ତ୍ର, (ବିମୀ. ଅ + ଆ) ଅଗ୍ନି ଦେବତାଙ୍କ ପହାଁ, କଷକନ୍ୟା (ମତାନ୍ତରେ ଏ ପ୍ରକୃତ ଦେବାଙ୍କ ଠାରୁ ଜନ୍ମିଥିଲେ), ଅଗ୍ନି କର ଦାହିକାଶକ୍ତି, ବୌଦ୍ଧବିଶେଷ, ମାତୃକା-ବିଶେଷ, ଦୂର୍ଗା, ହୋମାନ୍ତି ରେ ଦିଆ-ଯିବା ଆହୁତି ।

ସ୍ଵାହାକରଣ—ଗ୍ର. କି. ମନ୍ତ୍ରସଙ୍ଗେ ସ୍ଵାହା ଉଚ୍ଚାରଣ ପୂର୍ବକ ବିଅକୁ ନିଆରେ ଆହୁତି ଦେବା, (ଲ. ଅର୍ଥ-ସମ୍ମିଳିତାକୁ) ଅପବ୍ୟୁକ୍ତ ବା ନଷ୍ଟ କରିବା, ଆସ୍ତାକୁ କରିବା ।

ସ୍ଵାହାକରଣ—ବ. ସ୍ଵାହାକୃତି ।

ସ୍ଵାହାକାର—ବ. ସ୍ଵାହାକୃତି ।

ସ୍ଵାହାକୃତ—ବ. (ସ୍ଵାହା + କୃ + କ. କିପ୍) ଯଜ୍ଞକାରୀ, ଯଜ୍ଞକର୍ତ୍ତା ।

ସ୍ଵାହାକୃତ-ବ. ହରିରେ ଶାସ୍ତ୍ରମାନ(ରକ୍ତ) ।

ସ୍ଵାହାନାଥ(ପଦ, ପ୍ରିୟ, ବିଲବ) — ପୁ. ବ. (ଗ୍ରା. ଅତତ) ଅବ୍ରି ଦେବ ।

ସ୍ଵାହାଭ୍ରତ—ପୁ. ବ. (ସ୍ଵାହା + ଭ୍ରତ + କ. କିପ୍) ଦେବତା ।

ସ୍ଵାହାହ—ପୁ. ବ. ସଙ୍କରରେ ହରିପାଇବା ଯୋଗ୍ୟ(ଦେବ), (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵାହାର୍ତ୍ତା ।

ସ୍ଵାହାଶନ—ପୁ. ବ. (ବ. ଶନ) ଦେବତା ।

ସ୍ଵାହେୟ—ପୁ. ବ. କାନ୍ତିକେୟ ।

ସ୍ଵାହ୍ୟ—ବ. ସ୍ଵାହା ସମ୍ମାନୀୟ ।

ସ୍ଵାକି—ବ. (ସ୍ଵା + କିକ) ସ୍ଵାକ୍ଷ୍ମୀ, ସ୍ଵୀକୃତ ।

ସ୍ଵାକ୍ର—ଆ. (ସୁ + କ୍ର + କ. କିପ୍) ପ୍ରଶ୍ନ, ବିଜ୍ଞାନ ଓ ପାଦ ପୂର୍ବଶରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦ ।

ସ୍ଵିଦ—(ଧାରୁ) ରାଜେଇବା ।

ସ୍ଵିଦି—ବ. (ସ୍ଵିଦ + ମ. ତ) ସ୍ଵେଚ୍ଛିତ ।

ସ୍ଵିଦ୍—ବ. (ସ୍ଵିଦ + କ. ତ) ପର୍ମିଯତ, ପର୍ମିକ୍ତ, ଆହ୍ର୍ମ, ସିକ୍ତ, କ୍ଲେଦ୍ୟୁତ୍ତକ୍ତ, କ୍ଲେନ୍ଦ୍ର, ରକ୍ଷା ହୋଇଥିବା, ପକ୍ଷ, ସିକ୍ତ ।

ସ୍ଵିକ—ବ. (ସ୍ଵା + ରକ) ସ୍ଵାକ୍ୟ ।

ସ୍ଵିକରଣ—ବ. (ସ୍ଵା + କ୍ର + କୃ + ଭ. ଅନ) ଅଗ୍ନିକାର କରିବା, ବିଜ୍ଞାନ କରିବା, ପରିଜ୍ଞାନ କରିବା, ପରିଚାର କରିବା ।

ସ୍ଵିକର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ବ. (ସ୍ଵା + କ୍ର + କୃ + ଭ. ଅବ୍ୟ) ସ୍ଵାକୀୟ ଦେଖ ।

ସ୍ଵିକର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ—ପୁ. ବ. ସେ ସ୍ଵାକରଣ କରେ, ସ୍ଵାକରକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵାକର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ସ୍ଵିକାର—ବ. (ସ୍ଵା + କ୍ର + କୃ + ଭ. ଅ) ଅଗ୍ନିକାର, ପରିଶୁଦ୍ଧ, ପରିଜ୍ଞାନ, ପରିଚାର କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟ ।

ସ୍ଵିକାରୀୟ—ବ. (ସ୍ଵା + କ୍ର + କୃ + ଭ. ଅ) ସ୍ଵାକୃତହେବାର ଯୋଗ୍ୟ, (ବ-କଣ୍ଠମିତି)

ସେଇତିତୁରେ ଯେଉଁ ପ୍ରତିଜ୍ଞାମାନ ଅବଶ୍ୟ ସ୍ଵାକାର କରିବାକୁ ହୁଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵାକୀୟ ।

ସ୍ଵିକୃତ—ବ. (ସ୍ଵା + କ୍ର + କୃ + ଭ. ଅ) ଯାହା ସ୍ଵାକାର କରିଯାଇଥିବୁ; ଅଗ୍ନିକୃତ, ସମ୍ପଦ, ଆସ୍ତାକୃତ, ପରିଚୁପ୍ତ, ପରିଚୁପ୍ତତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵାକୃତ ।

ସ୍ଵିକୃତ—ବ. ବ. (ସ୍ଵା + କ୍ର + କୃ + ଭ. ଅ) ସ୍ଵାକାର ଦେଖ ।

ସ୍ଵିଷ—ବ. (ସ୍ଵା + ଷଷ୍ଠୀ) ସ୍ଵାକ୍ୟ, ନିଜର, ଆସ୍ତାଷ୍ଟୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵିଷ ।

ସ୍ଵିଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସ୍ଵା + ଷଷ୍ଠୀ + ଆ) ନାୟିକାବିଶେଷ, ସ୍ଵାମୀର ପ୍ରତ ଅନୁରକ୍ତା ନାୟିକା, ପରିବ୍ରତା ସ୍ତ୍ରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବ.) ସ୍ଵାକ୍ୟ, ଆସ୍ତାଷ୍ଟୀ ।

ସ୍ଵିଷ—(ଧାରୁ) ବିଷ୍ଟ ହେବା, ଭୁଲିଦିବା, ସ୍ଵି—(ଧାରୁ) ଶବ୍ଦ କରିବା, ପାତ୍ରିଦେବା, କଣ୍ଠଦେବା ।

ସ୍ଵେଦ—(ଧାରୁ) ଶବ୍ଦ କରିବା ।

ସ୍ଵେଦ—ବ. (ସ୍ଵେଦ + ଭିତ୍ତି) ନିଜର ଭୁଲିଦିବା ପ୍ରେରତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵେଦ-ପ୍ରେରତି ।

ସ୍ଵେଦାପ୍ରେତ—ବ. (ଗ୍ରା. ଅତତ) ନିଜ ଭୁଲିଦିବା ପ୍ରେରତ ।

ସ୍ଵେଦାପ୍ରେତ—ବ. (ସ୍ଵେଦ + ଭିତ୍ତି) ସ୍ଵେଦାପ୍ରେତିନା ।

ପୂର୍ବକ ଅନୁଷ୍ଠିତ ବା ବିହତ ।

ସେଇକ୍ଷାନ୍ତମେ—ଗ୍ର. କି. ବି., ନିଜର ଭଲାନୁସାରେ ।

ସେଇକ୍ଷାଚରଣ—ବ. ସେ ରାଗୁର, ସଥେ-ଛାନ୍ତର, ନିଜର ଭଲାନୁସାରେ ଆଚରଣ, ସେଇକ୍ଷାଚରଣ ।

ସେଇକ୍ଷାରୁ—ପୁ. ବ. (ସେଇକ୍ଷା + ରୁ + ଭ. ଅ) ନିଜର ଭଲାନୁସାର କାର୍ଯ୍ୟକଳା, ଅଫ୍ଯେତ ଆଚରଣ, ସ୍ଵାଧୀନତା, ଅବାଧତା ।

ସେଇକ୍ଷାରୁରତା—ଶ୍ର. ବ. (ସେଇକ୍ଷାରୁରିନ୍ + ଭ. ତା) ସ୍ଵାଧୀନତା, ଅବାଧତା ।

ସେଇକ୍ଷାରୁଶ—ପୁ. ବ. (ସେଇକ୍ଷାରୁର + ଶନ) ନିଜର ଭଲାନୁସାର କାର୍ଯ୍ୟକଳା, ସେଇକ୍ଷାରୁଶାକ୍ତି, ନିଜ ଭଲାନୁସାର ସ୍ତ୍ରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସେଇକ୍ଷାରୁଶାରୀ ।

ସେଇକ୍ଷାରୁଶାନୀ—ବ. (୩ତତ) ନିଜର ଭଲାନୁସାର କାର୍ଯ୍ୟକଳା, ନିଜ ଭଲାନୁସାର ସ୍ତ୍ରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସେଇକ୍ଷାରୁଶାନୀ ।

ସେଇକ୍ଷାରୁଶାନୀତା—ଶ୍ର. ବ. (ସେଇକ୍ଷାନ୍ତିନ୍ + ଭ. ତା) ନିଜର ଭଲାନୁସାର ଅନୁଷ୍ଠାନିକରଣ, ସେଇକ୍ଷାରୁଶାନୀତା ।

ସେଇକ୍ଷାନୁବର୍ତ୍ତୀ—ପୁ. ବ. (୩ତତ) ସେଇକ୍ଷାରୁଶ, ଅବାଧ, ସ୍ଵାଧୀନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସେଇକ୍ଷାନୁବର୍ତ୍ତୀନା ।

ସେଇକ୍ଷାନୁବର୍ତ୍ତୀଦତ୍ତ—ବ. (୩ତତ) ନିଜ ଭଲାନୁସାର ପ୍ରେରତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସେଇକ୍ଷାନୁବର୍ତ୍ତୀଦତ୍ତ ।

ସେଇକ୍ଷାପ୍ରେତ—ବ. (୩ତତ) ନିଜ ଭଲାନୁସାର ପ୍ରେରତ, ନିଯୁତ ।

ସେଇକ୍ଷାବିହାରୀ—ପୁ. ବ. ସତ୍ତ୍ଵାବିହାରୀ, ସେ ସେଇକ୍ଷାନ୍ତମେ ବିହାର କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସେଇକ୍ଷାବିହାରୀନା ।

ସେଇକ୍ଷାମରଣ(ମୁଖ୍ୟ)—ପୁ. ବ. (୩ତତ) ନିଜର ଭଲାନୁସାରେ ମରଣ, ଆପଣା ଭଲାନୁସାରେ ଦେହତ୍ୟାଗ, (ବ. ବ. ଶନ) ଭଲାନୁସାରେ

ନିଜ ଉତ୍ତରାମ୍ଭରେ ଦେହତଥାଗକାଣ୍ଠ,
ନିଜ ଉତ୍ତରରେ ସେ ମରେ, (ୟୁ. ୬୯
ବ.ଶ.) ହୃଷ୍ଟ ।

ସେହାୟେନକ—ବି. (କ.ଧା) ନିଜ ଉତ୍ତର-
ତମେ ବିନା ଦେତନରେ ପରିଚୟୀଧା-
କାଣ୍ଠ, କାହାର ବିନା ଆଦେଶରେ ନିଜରେ
ଉତ୍ତରରେ ଆତ୍ମର ସେବାକାଣ୍ଠ, (ୟୁ. ୩)
ହଙ୍ଗ୍ରଦାୟୁକ୍ତଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସେବକା ।

ସେବ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀଦ୍ୱାରା) ଘର୍ମ, ଝାଲ,
ବାଷ୍ପ, ବାପ୍ତି, ଉଷ୍ଣ, ତାପ, ସେୟଦନ,
ବାଙ୍ଗୁଆଣି ଦେବା, (ଶ.ଅ) ଝାଲବୁଦ୍ଧା-
ରବା ଓଷଧ, ଜଳୀୟ କଣା, (ବୈଦ୍ୟକ)
ସେକନା, ଉତ୍ତରିତ ସେମିକ ପ୍ରେମିକା-
କିର ଅସୁଦଶା ମଧ୍ୟ ଏକତମ, (କି.)
ଘର୍ମୋପ୍ତାଦକ ।

ସେବକ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀଦ୍ୱାରା) କାନ୍ତି-
ଲୌହ, (କି.) ଘର୍ମୋପ୍ତାଦକ ।

ସେବଦର୍ଶନ—ଶ୍ର. ବ. ଝାଲ ମାରବା ।

ସେବଦୂଷକ—ବ. (ସେୟଦ + ରୁଷ + କ.
ଅକ) ଶାତଳ ବାସ୍ତ୍ଵ ।

ସେବଦନ—ବି. (ସେୟଦ + କନ୍ଦି + କ.ଅ)
ଦର୍ମିରୁ ଜାତ, ଉଷ୍ଣ ଜାତ (କୃମି ଦଶ
ମଣିକାଣି) ।

[ଝାଲ]
ସେବଦଳ(ବାର) —ବ. ଦେହରୁ ବୋହିବା

ସେବଦଳକ—ବ. ତତ୍ପାକ, ଛତ୍ର ।

ସେବଦନ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀ + ଶିତ୍ + ଶ.ଅନ)

ଦେହରେ ତାପ ପ୍ରସ୍ତାନ ପୂଜକ ଝାଲ
ବୁଦ୍ଧାକବା, ସେକନା, ମେୟଦୋପୃତ୍ତି,

ଝାଲ କୋହିବା, ବାଙ୍ଗୁଆଣି ଦେବା,
ଅଥାର ଦ୍ଵାରା ସିଂହାରକା, ଓଷଧ ଶୋଧନ
କରିବାପାଇଁ ବୈଦ୍ୟମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହର୍ତ୍ତତ

ସହବିଶେଷ ଓ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରତିୟା ।

ସେବଦନୟ—ବ. ବୈଦ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରେ

ଦୋଳାନ୍ତର, ଓଷଧର ପୁଜାକୁ ହାତିରେ
ପୁରୁଜ କାର୍ଯ୍ୟପରେ ବସି ଥିବା କଞ୍ଜି-

ପାଣି ମଧ୍ୟରେ ଝଲୁଜ ରଖି ଓଷଧକୁ
ବିରାଙ୍ଗନା ଯହୁ ।

ସେବନାଶ—ବ. (ବ.ଶ.) ବାସ୍ତ୍ଵ, ପବନ ।

ସେବନକ—ବ. (ସେୟଦମାନ + କନ୍ଦି + ଅନ)

କନ୍ଦି, ଉର୍ଜନ ପାନ୍ଥ, ଲିହାକରେଇ,
ତାଉଥା, ଉର୍ଜନଶାଳା, ଅଣ୍ଟିମତ କାହାର
କରୁନିବା ପାନ୍ଥ, ଭାଟି ।

ସେବନର୍ଗମ—ବ. (୭ତ୍ତରୁ) ଦେହରୁ
ଝାଲ ବୋହିବା ।

ସେବନୀୟ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀଦ୍ୱାରା) ଘର୍ମ, ଝାଲ,
ବାଷ୍ପ, ବାପ୍ତି, ଉଷ୍ଣ, ତାପ, ସେୟଦନ,
ବାଙ୍ଗୁଆଣି ଦେବା, (ଶ.ଅ) ଝାଲବୁଦ୍ଧା-
ରବା ଓଷଧ, ଜଳୀୟ କଣା, (ବୈଦ୍ୟକ)
ସେକନା, ଉତ୍ତରିତ ସେମିକ ପ୍ରେମିକା-
କିର ଅସୁଦଶା ମଧ୍ୟ ଏକତମ, (କି.)
ଘର୍ମୋପ୍ତାଦକ ।

ସେବନୀୟ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀଦ୍ୱାରା) ଘର୍ମ, ଝାଲ
ଦେଖିବା ।

ସେବନନ୍ଦ(ବିପୁଳ)—ବ. (୭ତ୍ତରୁ) ଘର୍ମ-
ନ୍ଦ୍ରୀ, ଝାଲର ଟୋପା ।

ସେବନମୋଜୁ(ବିପୁଳ)—ବ. (୭ତ୍ତରୁ) ଘର୍ମ-
ନ୍ଦ୍ରୀ, ଝାଲର ଟୋପା ।

ସେବନମୋଜୁ(ବିପୁଳ)-ଦେହରେ—ବ. ସେଇରେହେବା
ସେୟଦମୟକ ଓ ମଳୟକୁ ହେବାରୁ ତ୍ୟକ୍ତ
ହୋଇଥିଲୁ, ମଳକଲ୍ପୀୟ ଜାନୋତିମ,
(ୟୁ. ୧୦) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିର ଶଶରରୁ
ସେୟଦ ଓ ମଳ ବହର୍ତ୍ତ ହେଇଥିଲୁ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ସେୟଦମୋଜୁ(ବିପୁଳ)-ଦେହରେବା ।

ମେନ୍ଦ୍ରମାତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶକ୍ତିରପୁରୁଷ ରମ୍ଭାରୁ ।

ସେବନ୍ଦ୍ରୀବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ତରୁ) ଘର୍ମ-
ନ୍ଦ୍ରୀ ନିଃସରଣ, ଝାଲ ବାହାର ପାତ୍ରବା, ପିତ୍ରକ
ରେତ ।

ସେବନ୍ଦ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ତରୁ) ଘର୍ମ-
ନ୍ଦ୍ରୀକାରଣ, ଝାଲ ବାହାର ହେବା ।

ସେବନ୍ଦ୍ରୀ—ବ. (୭ତ୍ତରୁ) ସେୟଦମୟକ,
ଘର୍ମକୁ, ଝାଲଦ୍ଵାରା ରଜିଥିବା ।

ସେବନ୍ଦ୍ରୀ—ବ. (୭ତ୍ତରୁ) ଘର୍ମପ୍ଲୁତ,
ଝାଲଦ୍ଵାରା ରଜିଥିବା ।

ସେବନ୍ଦ୍ରୀ—ବ. (୭ତ୍ତରୁ) ସେୟଦମୟକ,
ଘର୍ମକୁ, ସେୟଦକଳ, ଘର୍ମକଳ ।

ସେବନ୍ଦ୍ରୀ—ବ. (୭ତ୍ତରୁ) ସେୟଦମୟକ
ପଥ, ଲୋମକୁପ ।

ସେବନ୍ଦ୍ରୀ—ବ. (ସେୟଦମୟକ + କନ୍ଦି)
ଦେହରେ ତାପ ପ୍ରସ୍ତାନ, ସେକନା ଯାଇଥିବା,
ସେୟଦମୟକ, ରୁପିତ ।

ସେବନ୍ଦ୍ରୀ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀ) ସେୟଦମୟକ
ଘର୍ମକାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସେୟଦକା ।

ସେବନ୍ଦ୍ରୀ—ବ. (୭ତ୍ତରୁ) ଦେହରୁ
ଝାଲ ବୋହିବା ।

ସେବନ୍ଦ୍ରୀ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀଦ୍ୱାରା) ସେୟଦମୟକ
ପ୍ରେର୍ଯ୍ୟ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀଦ୍ୱାରା + କନ୍ଦି + ଅନ)

ସେବନ୍ଦ୍ରୀ—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀଦ୍ୱାରା + କନ୍ଦି + ଅନ)

ସାହାକୁ ସେୟଦନ କରିବା ଉଚିତ,
ସାହାକୁ ତୃପ୍ତିକରିବା ଉଚିତ, ସେୟଦନ
କରିବା ।

ସେଷ୍ଟୁ-ବି. ନିଜର ଉତ୍ତରାମ୍ଭ ଅଭିନିତ
ସେଷ୍ଟୁଦେବତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନିଜର ଉତ୍ତରାମ୍ଭ
ଦେବତା, ସେ ଯେଉଁ ଦେବତାର ମହିତ
ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ, ସେହି ଦେବତା
କାହାର ଉତ୍ତରାମ୍ଭଦେବତା ।

ସେର—ବ. (ସ୍ତ୍ରୀରହିତ-ଶ.ଅ)
ସେହାରୁର, ସ୍ତ୍ରୀଧାନତା, ଅବାଧ୍ୟତା,
(ୟୁ. ବି. କ. ଅ) ସ୍ତ୍ରୀଲନ, ସ୍ତ୍ରୀବଣ, ସେହାର
ଶ୍ରୀମା (ବ୍ୟକ୍ତି), ଧୀମା, ମାନା, ସଥେତ୍ତା
(କର୍ମ), (ସ୍ତ୍ରୀ) ସେହାର ।

ସେରରତି—ବ. (କ.ଧା) ସ୍ତ୍ରୀରତିନିତ,
(ୟୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଶ୍ଵାରାମା) ସେହାରିତା ।

ସେରରତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସେରରତି+ରୁତ୍+
ଶ.ଅ) ସେହାରୁର, ସଥେତ୍ତା ବ୍ୟବହାର ।

ସେରରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସେରରତି+ରୁତ୍+
କ.ଲନ+ର) ବନ୍ଦରାଗୁରୀ ସ୍ତ୍ରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ.
ବି.) ସେହାରୁରଣୀ, ସଥେତ୍ତାରୁରଣୀ,
ବ୍ୟବରୁରଣୀ ।

ସେରରଣତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସେରରଣିନ୍+
ଶ.ତା) ସେହାରୁରଣତା, ନ୍ୟାରୁରଣ ।

ସେରରଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସେରରତି+ରୁ
ତ୍+କ.ଲନ) ସେହାରୁରଣ, ସଥେତ୍ତାରୁରଣ,
ବ୍ୟବରୁରଣ, (ୟୁ. ବି.) ବ୍ୟବରୁରଣ ପୁରୁଷ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ସେହାରୁରଣୀ ।

ସେରରଣ(ତା)-ବ. (ସେରରତି+ତା, ସେରନ୍
ତା+ତା) ସେହାରୁରଣତା, ଅବାଧ୍ୟତା,
ବ୍ୟବରୁରଣତା ।

ସେରରଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସେରରତି+ଧ୍ୟ+
କନ୍ଦି+ଅନ) ସ୍ତ୍ରୀଧାନତା ରମଣୀ,
ଦ୍ରୋଣା, ପରବେଶନୀ ସ୍ତ୍ରୀବଣା ଟିଲା-
କାଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ସେରରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସେରରତି+ଧ୍ୟ+
କନ୍ଦି+ଅନ) ସ୍ତ୍ରୀଧାନତା ରମଣୀ,
ଦ୍ରୋଣା, ପରବେଶନୀ ସ୍ତ୍ରୀବଣା ଟିଲା-
କାଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ସେରରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସେରରତି+ଧ୍ୟ+
କନ୍ଦି+ଅନ) ସ୍ତ୍ରୀଧାନତା ରମଣୀ,
ଦ୍ରୋଣା, ପରବେଶନୀ ସ୍ତ୍ରୀବଣା ଟିଲା-
କାଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ସେରରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସେରରତି+ଧ୍ୟ+
କନ୍ଦି+ଅନ) ସ୍ତ୍ରୀଧାନତା ରମଣୀ,
ଦ୍ରୋଣା, ପରବେଶନୀ ସ୍ତ୍ରୀବଣା ଟିଲା-
କାଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ସେରରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସେରରତି+ଧ୍ୟ+
କନ୍ଦି+ଅନ) ସ୍ତ୍ରୀଧାନତା ରମଣୀ,
ଦ୍ରୋଣା, ପରବେଶନୀ ସ୍ତ୍ରୀବଣା ଟିଲା-
କାଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ସେରରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସେରରତି+ଧ୍ୟ+
କନ୍ଦି+ଅନ) ସ୍ତ୍ରୀଧାନତା ରମଣୀ,
ଦ୍ରୋଣା, ପରବେଶନୀ ସ୍ତ୍ରୀବଣା ଟିଲା-
କାଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ସେରରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସେରରତି+ଧ୍ୟ+
କନ୍ଦି+ଅନ) ସ୍ତ୍ରୀଧାନତା ରମଣୀ,
ଦ୍ରୋଣା, ପରବେଶନୀ ସ୍ତ୍ରୀବଣା ଟିଲା-
କାଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ସେୟେରବୁଦ୍ଧ—ସୁଃ ବିଃ. ସ୍ଵାଧୀନଶ୍ଵରରେ
ଆଚରଣକାରୀ, ସ୍ଵାଧୀନ ।

ସେୟେରବୁଦ୍ଧ-ବ. ସ୍ଵାଧୀନବୁଦ୍ଧ, ସେୟେରବୁଦ୍ଧ ।

ସେୟେରଷ୍ଟ—ବିଃ. (ସେୟେର + ଷ୍ଟା + ଅ)
ସ୍ଵାଧୀନଶ୍ଵରରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

ସେୟେରଗୁର-ବ. (କ.ଧା) ସେୟେରଗୁର ଦେଖ
ସେୟେରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବ୍ୟକ୍ତିଗୁରଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ,
କୁଳିଟା, ପେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ କାମପରକଣ ହୋଇ
ସେୟେରଣୀମେ ସବୁଣ୍ଠୀ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ଆଶ୍ରମ୍ୟ
କରେ ।

ସେୟେରତା—ବ. (ସେୟେରନ୍ + ତା)
ସେୟେରତା ଦେଖ ।

ସେୟେରକ୍ଷୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ସେୟେର + କ୍ଷୁ + କ. ଅ
+ ରା) ସେୟେରକ୍ଷୀ ଦେଖ ।

ସେୟେରଶ୍ଵର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ସେୟେର + ଶନ୍)
ସେୟେରଶ୍ଵର ଦେଖ, (ତି) ନୟଭରଶ୍ଵର ବ୍ୟକ୍ତି
ସେୟେରତ୍ତି—ବିଃ. ଆପଣାର ଉପଯୁକ୍ତ ।

ସେୟେରତ୍ତି—ବିଃ. ସେୟେରତ୍ତି, ଆପଣାଠାରୁ
ଉତ୍ତିତ ।

ସେୟେରପୁରକ—ବିଃ. ଆପଣାର ଉଦର
ପୁରକ, ଯେ ଆପଣାର ଉଦର ପୂରଣ
କରେ ।

ସେୟେପାୟ—ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜର ଉପାୟ ।

ସେୟେପାଞ୍ଜନ—ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜର ଅଞ୍ଜନ,
ନିଜର ବେଳଗାର । [ଅଞ୍ଜନ ।

ସେୟେପାଞ୍ଜି—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜ ଦ୍ୱାରା
ଦେଇଥିଲାଗିଥିଲା—ବ. ନିଜ ଦ୍ୱାରା

ଅଞ୍ଜନ ସମ୍ଭବ ।

ସେୟେବଣୀୟ—ବ. ସ୍ଵରସ୍ତ୍ରିଲିପିଶ୍ଵର କଳ୍ପିତ ।

ସେୟେରସ—ବ. ସ୍ଵରସ୍ତ୍ରି, ଶିଳପିଶ୍ଵର କଳ୍ପିତ ।

ଦ୍ୱୀପଃ—କ୍ଲୀ. ବି. ନିଜର ତେଜ, ନିଜର
ଓନ୍ନାଟ ।

ଦ୍ୱୀପୁ—ବ. (ଦ୍ୱୀ + ପୁ.ଅ) ନବ, ବିପୁଲ,
ଆଶ୍ରମ୍ୟ, (ବିଃ) ଅଭୂତ ।

ଦ୍ୱୀପୁ—ବ. (ଦ୍ୱୀ + ଅନ) ଗର୍ବ ।

ଦ୍ୱୀପ—ବ. (ଦ୍ୱୀ + ମ୍ରାନ୍.ଅ) କାମଦେବ, ମଦନ,
କନ୍ଦର୍ଷ, (କ.ଅ) ବେଦବିଶ୍ୟାତି,
(+ ଭାବ.ଅ) ସ୍ଵରଣ, ସ୍ଵତ୍ତ, (ବିଃ) ସ୍ଵରଣ-
କାର୍ଯ୍ୟ ।

ମୁରକଥା—ବି. (କ.ଧା) କାମୋଦୀପକ
ଆଲାପ, ସ୍ତ୍ରୀଲେକ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ରହସ୍ୟା-
ଲାପ ।

ମୁରକାର—ବିଃ. (ମୁର + କୁ + ଶିର +
କ.ଅ) କାମୋଦୀପକ ।

ମୁରକୁପ(କ.କୁପିକା)—ବ. ସ୍ତ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ର, ଯୋଦି
ମୁରକୁପ—ସୁଃ ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) କାମ-
ଦେବକ ପିତା, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, କାମ ଶିକ୍ଷାର
ଶୁଭ ।

ମୁରମୁହ—ବ. (ମୁର + ମୁହ) ଯୋଦି ।

ମୁରଚନ୍ଦ୍ର—ବ. ରତିବନ୍ଦିଶେଷ ।

ମୁରଚନ୍ଦ୍ର—ସୁଃ ବି. ମୁରମୁହିକାବଣ୍ଠୀ
କାମକେଳ ରେତ ।

ମୁରଛନ୍—ବ. (ମୁର + ଛନ୍) ଯୋଦି ।

ମୁରକାର—ବ. ମୁତ୍ତ, ମନେ ମୁଖାନ୍ତୁତ
ମନେ ମୁଖ ପୁଷ୍ପାନ୍ତୁତ ପୁଷ୍ପଶୁତ
ବା ପୁଷ୍ପଦ୍ରୁଷ୍ଟ ବିଷୟର ଆବୁରି, ପୁଷ୍ପ-
ଦୁରୁତ ବିଷୟର ଚିନ୍ତା, ଧ୍ୟାନ,
ଦେବତାଙ୍କ ନାମ ଜପ, ଅର୍ଥାଳଙ୍କାର
ବିଶେଷ, ସ୍ଵରଣାଳଙ୍କାର, ଗ୍ରା. ବି.
ଦେବତାଙ୍କୁ ବା ସମାଜକୁ ଦିଆଯିବା
ଉପତ୍ରୋକ୍ତକ ବା ସଲମୀ ।

ମୁରଗଣଚନ୍ଦ୍ର—ବ. ସ୍ତ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖ ।

ମୁରଗପଟ—ବ. (ରୂପକ) ସ୍ତ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରପଟ,
ସ୍ତ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ର ଆଳେଖ୍ୟ ।

ମୁରଗପଦ(ପଦିକା, ଲେଖ, ଲିପି)—ବ. (କ.ଧା)
ସ୍ଵରକଲେଖା, ସ୍ଵାଦଦୟ ।

ମୁରଗପଥ—ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ତ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ର ପଥ,
ସ୍ତ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ର ବିଷୟ ।

ମୁରଗମୋଦ୍ୟ—ବିଃ. ସ୍ଵରଣୀୟ ଦେଖ ।

ମୁରଗଣଚନ୍ଦ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ତ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ର,
ମନେ ରଖିବାର କଣ୍ଠା ।

ମୁରଗମୁତ୍ତକ—ବିଃ. ସ୍ତ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖ ।

ମୁରଗମୁତ୍ତକ—ବିଃ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ବଢ଼ ପୁଷ୍ପ-
ଚନ୍ଦ୍ରୀ (ସମୟ), ଯେଉଁ କାଳର ବିଷୟ
କାହାର ମନେ ନାହିଁ ।

ମୁରଗମୁତ୍ତକ—ବିଃ. ବଢ଼ ପୁଷ୍ପକାଳ
ମୁରଣାପତିତକାଳ—ବ. ବଢ଼ ପୁଷ୍ପକାଳ

ମୁରଣାପତିତକାଳ—ବି. କଳ୍ପ ।

ମୁରଶାର୍ଥ—ଗ୍ର.ବି. (ସୁ-ମୁରଶାର୍ଥ) ସୁତତିତ୍ରେକ ହେବାହେତୁ କୋଣୟୀ
କଥା ମନେପଡ଼ିବ ବୋଲି ।

ମୁରଶାର୍ଥ—ବି. ଯାହା ମନେ କଣିକ-
ଦିବ । [ବିଶେଷ ।

ମୁରଶାଳକାର—ବ. ଅର୍ଥାଳକାର—
ମୁରଶାଳୀ—ବିଃ. (ସୁ + ମୀ.ଅମାୟ) ମନେ
ରତ୍ନବାର ଯୋଗ୍ୟ, ସୁର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ମୁରଦଣ୍ଡା—ବ. କାମଦଣ୍ଡା, କାମଭୁରୀ
ବ୍ୟକ୍ତିର କାମନାର ପୁରୀ ନହେବାରୁ
ଅନୁଭୂତ ଅବସ୍ଥାମାନ (ଯଥା—ନୟନ-
ପ୍ରାତି, ତିର୍ଯ୍ୟକ, ସଂକଳ, ନିଦ୍ରାହେତୁ,
ତନ୍ତ୍ରିତା, ବିଷୟନ୍ତୁତ୍ତି, ଶିପାନାଟି,
ଉନ୍ନାତ, ମୂର୍ତ୍ତୀ, ମୃଦ୍ରା), ବରହାବସ୍ଥା ।

ମୁରଦହନ—ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ମହାଦେବଙ୍କ
କୋଧାରି ଦ୍ୱାରା କାମଦେବଙ୍କର
ଉତ୍ସରେ ପରିଣତ, (ବ.ଶ୍ରୀ) ମହା-
ଦେବ, ଶିବ ।

ମୁରଦାନ୍ତ—ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) କାମପୁତ୍ରିରି
ଦ୍ୱାକିପନ, ପୁଃ ବି. (କ.ଶ୍ରୀ) କାମୋ-
ଭୀପକ ।

ମୁରଦାପିକା—ବ. (ନାମ) ରତ ବିଷୟକ
ପ୍ରକାଶିତ ।

ମୁରଧୁକ—ବ. (ମୁର + ଧୁକ) ବ.ଶ୍ରୀ
ଯୋଦି, ଲିଙ୍ଗ, ବାଦ୍ୟ, (୭ତତ୍ତ୍ଵ) କାମ-
ଦେବଙ୍କ ରଥର ଧୂକ ବା ପତାକା,
(କାମଦେବଙ୍କ ରଥଧୂକରେ ଅଳ୍ପିତ)
ମସ୍ତ୍ର । [କହାରତ ।

ମୁରଧୁକା—ବ. କେଣାଷ୍ଟମୟୀ ରଜନ,
ମୁରପୁର—ବ. ଭଗ, ଯୋଦି ।

ମୁରପ୍ରିୟ(ବିଧୁ ଦ୍ୱାରା) —ଶ୍ରୀ.ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ)
ରତଦେବୀ, କାମଦେବଙ୍କ ପାରୀ ।

ମୁରବିଷ୍ଟ—ପୁଃ.ବି.ଅନ୍ତରୁତ, ପ୍ରଦ୍ୟମନ ପୁଷ୍ଟ
ମୁରବାନ—ସୁଃ ବି. କାମଦଶିଷ୍ଟ, (ଶ୍ରୀ)

ମୁରବନ୍—କାମଦଶିଷ୍ଟ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ମୁରବନ୍—ବି. କେଣାଷ୍ଟମୟୀ ରଜନ,
ମୁରବନ୍—ବି. କାମଦଶିଷ୍ଟ, (ଶ୍ରୀ)

ମୁରବନ୍—ବି. ଗର୍ବ, ଚଣ୍ଡିକା ।

ମୁରବୁକି—ବ. କାମଚୁକି କ୍ଷପ, କାମଚୁକି ।

ମୁରବୁକିପଞ୍ଜି—ବ. କାମଚୁକି ପଞ୍ଜି ।

ସୁରମଦର—ବ. ସୁରପୁର, ଯୋଜି ।
 ସୁରଲେଖନ—ବ. ହାରିକା ପଣ୍ଡି ।
 ସୁରଶନ୍ତି(ରିପୁ)—ବ. (୭୭ତ୍ର) ଶିବ,
 ମହାଦେବ ।
 ସୁରଶାସ୍ତ୍ର-ବି. (କ.ଧା) କାମଶାସ୍ତ୍ର, ଚତୁରାସ୍ତ୍ର ।
 ସୁରସଂ—ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ସୁରର ସଙ୍ଗ,
 କନ୍ଦର୍ପର ବନ୍ଧୁ, ଚନ୍ଦ, ନଷ୍ଟନ ।
 ସୁରପ୍ରେମ—ବ. ଉପପ୍ରେମ, ସୁରପ୍ରେମନ୍ଦ୍ର ।
 ସୁରସୁର—ବ. ସେବିତା ଫଳ ।
 ସୁରପୁର୍ଣ୍ଣ—ବ. ଗନ୍ଧି, ଗଧ ।
 ସୁରପ୍ରତି—ପୁ.ବ. (ସୁର+ପ୍ରତି+କ.ଅ)
 କାମାନ୍ତକ, ମହାଦେବ ।
 ସୁରପାର—ବ. (୭୭ତ୍ର) ଉଗ, ଯୋଜି ।
 ସୁରକ୍ଷା—ବ. (ସୁର+ଅଙ୍ଗଳ) ନଖ,
 ଲମ୍ପିଟ ବଂକି, ପୁରୁଷେନ୍ଦ୍ରୀୟ, ନିଃସ୍ଵର୍ଗ ।
 ସୁରଧବାସ—ବ. ଅଶୋକ ବୃକ୍ଷ ।
 ସୁରନ୍ତକ—ବ. (୭୭ତ୍ର) ଶିବ ।
 ସୁରମ୍ପ—ବ. ରାଜମ୍ପ, କଲମି ଆମ୍ବୁ ।
 ସୁରରି—ବ. (୭୭ତ୍ର) ଶିବ, ମହାଦେବ ।
 ସୁରମବ—ବ. (ସୁର+ଆସବ) ସୁରମବ,
 ମୁଖନିସ୍ତୃତ ଲଳ, ତାଳଗବରୁ ରଖିଲା
 ତାଢ଼ୀ ।
 ସୁରବା—ଶା. ଦି. (ପଦବୀ) ମନେ କରିବା,
 ସୁରଶକ୍ତିବିରବା, ମନେରଖିବା, ସୁମରବା ।
 ସୁରେଣ୍ଡିପନ—ବି. କାମୋଦୀପନକାରୀ,
 ଯହିଁରେ କାମୋଦୀପିତ ହୃଦ, (ବି)
 ଜେଣ୍ଯୁଣ୍ଣୀ, ଯୁବଜାତୀ, ସୁରକ୍ଷା ବଞ୍ଚ
 ପ୍ରଭୃତି ।
 ସୁର୍ତ୍ତିବ୍ୟ—ବି. (ସୁର୍ତ୍ତି+ମୀ.ତବ୍ୟ) ସୁରଶାସ୍ତ୍ର
 ଦେଖ, (ଶ୍ରୀ) ସୁର୍ତ୍ତିବ୍ୟ ।
 ସୁର୍ତ୍ତି—ପୁ.ବ. (ସୁର୍ତ୍ତି+କ.ତ୍ର) ସୁରଶାସ୍ତ୍ର-
 କାରୀ, (ଶ୍ରୀ) ସୁର୍ତ୍ତି ।
 ସୁର୍ଯ୍ୟ—ବି. (ସୁର୍ତ୍ତି+ମୀ.ଯ) ସୁରଶାସ୍ତ୍ର
 ଦେଖ, (ଶ୍ରୀ) ସୁର୍ଯ୍ୟ ।
 ସୁର୍ଯ୍ୟ—ବି. ଗୁରୁ ହସିତ ।
 ସୁର—ବ. (ସୁର୍ତ୍ତି+ଭ.ଅ) ସୁରଶାସ୍ତ୍ର, ଚନ୍ଦନ
 ସୁରକ୍ଷା—ବି. (ସୁର୍ତ୍ତି+ଶିବ+କ.ଅ)
 ଯେ କା ଯାହା ସୁରଶ କରିବ ଦିଏ,
 ସୁରକ୍ଷା ରହିବେବାଧକ, ସୁରକ୍ଷନକ,
 (ଶ୍ରୀ) ସୁରକ୍ଷା ।

ସୁରକୃତ—ବ. କୌଣସି ବିଷୟର
 ବା ଘଟନାର ବା କ୍ଷେତ୍ରକ ସୁରଶାସ୍ତ୍ର
 ନିମିତ୍ତ ଗୁହ୍ନ ।
 ସୁରକରିତ୍ତ—ବ. ଯେଉଁ ତହୁ ଦେଖିଲେ
 କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକର ବା ଘଟନାର
 ବିଷୟ ମନେପଡ଼େ, ଅଭିଜ୍ଞନ ।
 ସୁରକଳିପି—ବ. ସୁରତ୍ରବେବାଧକ
 ଲେଖା ।
 ସୁରଣ—କୁ. ବ. (ସୁର+ଶିବ+ଭ.
 ଅନ) ସୁରଶକରଣ, ମନେ କରିବା ।
 ସୁରଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. ବାହ୍ନାଶକ ।
 ସୁରା—ବି. (ସୁର୍ତ୍ତି) ସୁରଶାସ୍ତ୍ର
 ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ସୁରତ୍ରବେବାଧକ
 ସୁରଶାସ୍ତ୍ରର ବିଧାକ ଅନୁସାରେ
 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ, (ଶ୍ରୀ) ସୁର୍ତ୍ତି
 ଶାସ୍ତ୍ରକ ପଣ୍ଡିତ, (ଶା.ବ.) ଏକଶ୍ରେଣୀର
 ଆଧୁନିକ ବ୍ୟାହାର ।
 ସୁରାଞ୍ଜିକ—ବି. ସୁର୍ତ୍ତି, ସୁରତ୍ରବେବାଧକ
 ସୁରାଞ୍ଜିକ, (ଶ୍ରୀ) ସୁରାଞ୍ଜିକା ।
 ସୁରାଞ୍ଜି—ବି. (ସୁର୍ତ୍ତି+ଶିବ+ଯ) ସୁରଣ
 କରିବାର ଉପୟୁକ୍ତ ।
 ସୁ—(ଧାରୁ) ଅନାଦର କରିବା, ରିଷ୍ଟର
 ହାସ୍ୟ କରିବା ।
 ସୁର୍ତ୍ତି—(ଧାରୁ) ଅନାଦର କରିବା ।
 ସୁର୍ତ୍ତି—ବି. (ସୁର୍ତ୍ତି+କ.ତ୍ର) ବିକ୍ଷିତ,
 ରିଭାସିତ, ପଞ୍ଚୁଟିତ, ରିଷ୍ଟର ହସିତ,
 ବିଷ୍ଟିତ, (ଶ୍ରୀ) ସୁର୍ତ୍ତା, (ବି.ଶ୍ରୀ.ତ)
 ରିଷ୍ଟରାସ୍ୟ ।
 ସୁରମୁଖ—ବ. (କ.ଧା) ରିଷ୍ଟରାସ୍ୟପ୍ରକା
 ମୁଖ, (ପୁ.ବିଂ-ବ.ଶ୍ରୀ) ସେରମୁଖ,
 ଯାହାର ମୁଖ ରିଷ୍ଟରାସ୍ୟପ୍ରକା, (ଶ୍ରୀ)
 ସୁରମୁଖ ।
 ସୁରହାସ—ବ. ମୁଦୁହାସ, (ପୁ.ବିଂ)
 ମୁଦୁହାସାୟକ, (ଶ୍ରୀ) ସୁରହାସ ।
 ସୁରହାସୀ—ଶା. ଶ୍ରୀ. ବି. (ପି-ଶ୍ରୀ)
 ତ୍ରାପା) ରିଷ୍ଟର ହାସ୍ୟପ୍ରକା (ଶ୍ରୀ) ।
 ସୁରହାସ୍ୟ—ବ. ମୁଦୁହାସ, ରିଷ୍ଟରାସ୍ୟ,
 ଯାହା ପୂର୍ବକଥା ସୁରଶ କରିବିଦ୍ୟ,
 ଅଭିଜ୍ଞନ ।
 ସୁରତ୍ରପଟ—ପୁ.ବ. (ରୂପକ) ସୁରଶପଟ,
 ସୁରଶବୁଧ ଆଲୋଚନା ।
 ସୁରତ୍ରପଥ—ବ. (ରୂପକ) ସୁରଶପଥ,

ପଥ ସଙ୍ଗେ ଭୁଲନା କଷାୟିବା ସୁତ୍ତି,
ସୁରଶର ବିଷୟ ।

ସୁତ୍ତିପଥାରୁଡ଼—ବି. ସୁତ୍ତିଗୋଚର, ପାତ୍ର
ମନେ ପଡ଼ିଯାଏ ।

ସୁତ୍ତିପାଠକ—ବି. ସୁତ୍ତିପାଠକାରୀ, ସୁତ୍ତି
ଶାଖାଧ୍ୟୟତା ।

ସୁତ୍ତିବର୍ଷକ—ୟା., ବି. (ସୁତ୍ତି+ବ୍ୟାହ୍-
କା.ଅକ) ସୁତ୍ତିଶକ୍ତିର ବର୍ଷନକାରୀ.
(ସ୍ତ୍ରୀ) ସୁତ୍ତିବର୍ଷିକା ।

ସୁତ୍ତିବର୍ଷମୀ-ବି. ବ୍ୟାହ୍ରୂଣୀକ (ସହା ସେବନେ
କଲେ ପ୍ରତିର ସୁରଣଣକ୍ତି ହୃଦୀ) ।

ସୁତ୍ତିବର୍ଷମ—ବି. ସୁତ୍ତିଶକ୍ତିର ବର୍ଷନ,
ସୁରଣଣକ୍ତିର କିପରୀୟୟ ।

ସୁତ୍ତିବୁଦ୍ଧ—ବି. ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ବିପରୀତ,
ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ବିବୁଦ୍ଧ ।

ସୁତ୍ତିଭୁ—ୟା. କି. ଜ୍ଞାନଦେବବିଶେଷ ।

ସୁତ୍ତିଭ୍ରଂଶ—ବି. ସୁତ୍ତିଶକ୍ତିର ନ/ଶ ।

ସୁତ୍ତିମାନ—ୟା., ବି. (ସୁତ୍ତି + ମାନ)
ମେଧାକ, ସୁରଣଣକ୍ତିଶିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ସୁତ୍ତିମନ୍ତ୍ର ।

ସୁତ୍ତିରେଶ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) ସୁରଣଣାଚକ
ଦମ୍ପ ପ୍ରାପନା ।

ସୁତ୍ତିରତ୍ନ—ଶା. ବି. ସୁତ୍ତିଶାର୍ମକ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ
ଉପାଧିବିଶେଷ ।

ସୁତ୍ତିଶକ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ସୁରଣଣକ୍ତି,
ମନେ ରଖିବାର କ୍ଷମତା ।

ସୁତ୍ତିଶାସ୍ତ୍ର—ବ. ମନ୍ଦ୍ରାଦି କୃତ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର,
ଧର୍ମପ୍ରତିକା ।

ସୁତ୍ତିଶେଷ—ବି. ସୁତ୍ତିବର୍ଷନେତରକାରୀ,
ଯାହାର ସୁତ୍ତି ମାତ୍ର ଅଛି ।

ସୁତ୍ତିଶ୍ଵରତ—ବି. ସୁତ୍ତିବର୍ଷନେତରକାରୀ,
ସୁତ୍ତିଶାକର ସହିତଯେଉଁ ମୃତର
ବିବେଧ ନାହିଁ ।

ସୁତ୍ତିଶ୍ରୟୟ—ୟା. ବି. (କ.ଧା) ସୁରଣ-
ସୁତ୍ତିକ ଶ୍ରୟୟ, ମୃତରଥକ୍ରିର ସୁରଣାର୍ଥରେ
ନିମତ୍ତ ପ୍ରମ୍ବ ।

ସୁତ୍ତିତ୍ତର—ବି. (ସୁତ୍ତି+ତ୍ତର+ଅ)
ସୁତ୍ତିନାଶକ ।

ସୁତ୍ତିତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉଜ୍ଜ୍ଵଳାଶୀ ଲତା,

ଶୈଦାପରକିତା ଲଭା ।
 ସୁତିହେଉ—କି ସୁରଗର କାରଣ, ବାସନା,
 ସମ୍ମାର, ଭାବନା ।
 ପୁଣ୍ୟପେତ—ଶୀ. ସୁତିବୁଦ୍ଧ ।
 ପ୍ରେର—ବି. (ମୁ + କ.ର) ସ୍ତ୍ରୀତ, ରଷ୍ଟ୍ର
 ହାସ୍ୟମୁକ୍ତ, ବିକଳିତ, ଷ୍ଟୁଟ ।
 ସୁରବିଷ୍ଟି—ପୁ. ବ. (ସ୍ତ୍ରୀର+ବିଷ୍ଟିର)
 ମୁଖୁର ।
 ସୁରମୁଖ—ବ. (କ.ଧା) ରଷ୍ଟ୍ରକାସ୍ୟମୁକ୍ତ
 ମୁଖ, (ପୁ. ଶି-ବ. ଶ୍ରୀ) ରଷ୍ଟ୍ରକାସ୍ୟ
 ମୁଖମୁକ୍ତ, (ଶ୍ରୀ) ସୁରମୁଖୀ ।
 ସୁରନନ୍ଦ—ବି ଓ ଶି. ସୁରମୁଖ ଦେଖ,
 (ଶ୍ରୀ) ସୁରନନ୍ଦା ।
 ସ୍ୟଦ-ବ. (ସ୍ୟଦ୍ଵାରା) କେତ, ଶୀଘ୍ରତା ।
 ସ୍ୟଦ୍ଵାରା—ଧାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀବା, ବୋହିବା, କ୍ଷରବା,
 ଗମନ କରିବା, ଶତ କରିବା ।
 ସ୍ୟଦ୍ଵାରା—ବ. (ସ୍ୟଦ୍ଵାରା+ଭା.ଅ) ଗତ, ଗମନ,
 ଚେତ, କରଣ, ଉଚଳିପିବା, ପାଣି-
 ହୋଇଯିବା, ଝାଲ ବୋହିବା, ପ୍ରେକ୍ଷୋ-
 ତ୍ରୁମ, (ଶ.ଅ) ସ୍ୟଦନ, ରଥ, (ଅଧି.ଅ)
 ନେହବେଗବିଶେଷ, (କ.ଅ) ଚନ୍ଦ୍ରମା ।
 ସ୍ୟନକୀ—ବ. ତନୁକ ହୃଦୟ, କେନ୍ଦ୍ର ଗର୍ଜ ।
 ସ୍ୟନନ୍ଦ—ବ. (ସ୍ୟଦ୍ଵାରା+ଭା.ଅନ) ଉଚଳିମୁକ୍ତ
 ଯାନ, (ଭା.ଅନ) ଗତ, ବେଶ, କ୍ଷରଣ,
 ଗମନ, (କ.ଅନ) ଜଳ, ଉନିଶ ହୃଦୟ,
 ବାନଶ ଗର୍ଜ, ବାୟୁ, ହୃଦୟହର୍ତ୍ତବିଶେଷ,
 ପାଣି ହୋଇଯିବା, ଉଚଳିଯିବା, ତିର,
 ଘୋଡା, ତନୁକ, କେନ୍ଦ୍ରଗର୍ଜ, ଅସ୍ତ୍ର,
 ଅଭିମନ୍ତିତ କରିଯିବା ମଞ୍ଚବିଶେଷ, (ବିଂ)
 ଶୀଘ୍ର, ସ୍ୟନକ, କ୍ଷରଣକାଶ ।
 ସ୍ୟନନ୍ଦମୁଖ—ବ. (କ.ଧା) ଉନିଶ ହୃଦୟ,
 ବାନଶ ଗର୍ଜ ।
 ସ୍ୟନନବର—ବ. (ଗତର) ଉଚ୍ଛବୀ ରଥ ।
 ସ୍ୟନନାରୋହ—ବ. (କ.ଶ୍ରୀ) ରଥାରୋହ
 ଯୋଜା । [ଚଢ଼ିବା ।
 ସ୍ୟନନାରୋହଣ—ବ. (ଗତର) ରଥରେ
 ସ୍ୟନନାରୋହ—ପୁ. ଶି. ରଥରେ ଚଢ଼ି-
 ଥବା (ବନ୍ଦୁ), (ଶ୍ରୀ) ସ୍ୟନନାରୋହଣୀ ।
 ସ୍ୟନନାହୁବୁ—ବ. ଉନିଶ ହୃଦୟ, ବାନଶ ଗର୍ଜ

ସ୍ୟଦନି—ବ. (ସାନନ + ର) ତିନଙ୍କ
 ବୃଷ୍ଟ, ସ୍ୟଦନ ଦେଖ ।
 ସ୍ୟଦନିକା—ବ. ଗ୍ରେଟ ନଦୀ ଲାଲର ଚିହ୍ନ ।
 ସ୍ୟଦନ—ବ. (ସାନନ + କ. ଅନ + ରି)
 ଲକା, ଅଧ୍ୟାମୁତ୍ତି, ଛେପ, (ଶ.ଅନ +
 ରି) ମୂରିନାଳୀ ।
 ସ୍ୟଦନି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି., (ସ୍ୟଦନନ + ରି)
 ସ୍ୟଦନିର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ, (ଦି) ଲାଲ, ଛେପ,
 ଗାଁର, ସେ ସମଜ ନିଷ୍ଠ ପ୍ରସବ କରେ ।
 ସ୍ୟକୀ—ପୁଣ. ବି. (ସ୍ୟଦନ + କ. ଇନ୍ଦ୍ରନାଥ)
 ଯାହାସ୍ତ୍ରତ୍ଵ ଥାଏ, ଯାବଣୀଲ, ଗମନ-
 ଶୀଳ, ଶ୍ରାବକ, (ଦି) ସ୍ୟଦନି ।
 ସ୍ୟଦୋକ୍ତିକା—ବ. ଦୋକାବଳୟ ।
 ସ୍ୟଦ୍ଵ—ବି. (ସ୍ୟଦନ + କ. ତି) ଝରୁଥିବା,
 ପ୍ରାର୍ଥିତ ମଣି ।
 ସ୍ୟଦୁଗଣ—ପୁଣ. ବି. ମୁଣ୍ଡ, (ଦି) ବାଗା ।
 ସ୍ୟମ—(ଧାରୀ) ଧୃତିକରନା. ବିତରିକରିବା ।
 ସ୍ୟମକ୍ରୂଳ—ନି. ମଣିରିଶେଷ, ଶ୍ରାବୁଷ୍ମକ୍ରୀ
 ହସ୍ତପ୍ରିୟ ମଣି ।
 ସ୍ୟମନ୍ଦ୍ରପଞ୍ଚକ—ବ. (ନାମ) ଷତିଯୁମାନଙ୍କ
 ରକ୍ତରେ ପିତ୍ତଲୋକଙ୍କ ଉଦେଶ୍ୟରେ
 ପରିଶ୍ରମ ଉପରି କରିଥିବା ଜାର୍ଥି-
 ବିଶେଷ ।
 ସ୍ୟମିକ—ବି, (ସ୍ୟମ + ଇକ) ବିଲ୍ଲୀକ,
 ଉଚ୍ଚତ୍ରଙ୍କା, ବୃଷ୍ଟଦିଶେଷ ।
 ସ୍ୟମିଳ—ବି, (ସ୍ୟମ + ଇଲିକ) ବିଲ୍ଲୀକ,
 ଉଚ୍ଚତ୍ରଙ୍କା, ବୃଷ୍ଟଦିଶେଷ, ମେଘ, କାଳ,
 ଜଳ, ପ୍ରାଚୀନ ରକ୍ତବଶିଶେଷ ।
 ସ୍ୟମିକା—ତି. (ସ୍ୟମିକ + ଆ) ମାଳିକା,
 ଏକପ୍ରକାର ଘୋକ ।
 ସ୍ୟାତ୍ର—ଗ୍ରା. ସବ୍. ସେ ଆତ୍ମ, ସେ ଅସ୍ତ୍ରଳ,
 ସେ ଦିଗ, ସେ ପ୍ରକ୍ରିୟ ।
 ସ୍ୟାତ୍ରକା—ଗ୍ରା. ସବ୍. ସେ ଅସ୍ତ୍ରଳର,
 ସେହି ଆତ୍ମର ।
 ସ୍ୟାତ୍ରକୁ—ଗ୍ରା. ସବ୍. ଦେହ ଅସ୍ତ୍ରଳର,
 ଘେଠାକୁ, ସେହି ଦିଗକୁ, ତତ୍ତ୍ଵରେ ।
 ସ୍ୟାତ୍ର—ଗ୍ରା. ସବ୍. ଦେତାରୁ ଦେବିଗରୁ ।
 ସ୍ୟାତ୍ରେ—ଗ୍ରା. ସବ୍. ଦେତାରେ, ସେବିଗରେ ।
 ସ୍ୟାତ୍ର—ଗ୍ରା. ଥ. (ସ-ଅସ୍ତ୍ରାତ୍ମିତିର୍କଣୀନ୍)

ଥକ) କେଜାଣି, କେଜାଣି ଥବା, ଯଦି,
ଯଦିଯଥାକୁ ।

ସ୍ୟାଳ—ପୁଂ. ବି. ଶ୍ୟାଳିକ, ଶ୍ୟାଳି ।

ସ୍ୟାଳକ—ପୁଂ. ବି. ଶ୍ୟାଳକ, ଶଳା ।

ସ୍ୟାଳକା—ପୁଁ. ବି. ଶ୍ୟାଳିକା, ପହାଁଙ୍କ
ସାନ ଉତ୍ତରୀ ।

ସୁଧୁ—ବି. ଆହ୍ଵାଦ ।

ସୁଧୁ—ବି. ଆହ୍ଵାଦ ।

ସୁ—ବି. (ସିର୍ବ୍ଲୁଗ୍.ରୁ) ସୁନ୍ଦର, ସୁତା ।

ସୁତ—ବି. (ସିର୍ବ୍ଲୁଗ୍.ମୁତ) ପ୍ରୋତ୍ତ,
ଉଡ଼ି, ସହିତ, ସୁତାଦ୍ଵାରା ବୁଣାରୋଇଅଛି—
ସନା, ସିଲଇ କରାଯାଇଥିବା, ରଫୁ
କରାଯାଇଥିବା, (ବି) ସୁଧନିମିତ ଭଣ୍ଡ,
ବହୁନିମିତ ମୁଣି ।

ସୁତେନ—ବି. ଯେଉଁ ମାନଙ୍କର ସନ୍ଧିଷ୍ଠଳ
ସିଲଇ ହୋଇଥାଏ, ମସ୍ତକର ଥର୍ମି-
ଗୁଡ଼ିକ ଏବୁପ ସମ୍ବନ୍ଧ ଯେ ଦେଖିଲେ
ବୋଧହୁଏ ଯେମନ୍ତ ସେବୁଡ଼ିକ ସିଲଇ-
କରାଯାଇଥିଛି ଏଥେ ସକାଶେ ସେମାନ
ଙ୍କର ପ୍ରଫୋର ଝଳକୁ ସୁଧୁତେନି
କହନ୍ତି ।

ସୁତି—ବି. (ସିର୍ବ୍ଲୁଗ୍.ତି) ସୀଦନ,
କୁହିଦ୍ଵାରା ଲୁଗାଆଦ ସିର୍ବିବା, ରଘୁ-
କରିବା, ବୁଣିବା, କୟୁନ, (ମୁତ)
ଚନ୍ଦ୍ରସନ୍ଧାନ, ଚନ୍ଦ୍ରର ନିର୍ମିତ ବସ୍ତୁ,
ଲୁଗାର ଥକି, ସନ୍ନାନ, ସନ୍ତୁତ ।

ସୁନ୍ଦର—ବି. (ସିର୍ବ୍ଲୁଗ୍.ମୁନ୍ଦର) ସୁଧୁତ,
ମୁଣ୍ଡିଲି ମୁଣ୍ଡିଲି ।

ସୁନ୍ଦର—ବି. (ସିର୍ବ୍ଲୁଗ୍.ମୁନ୍ଦର) ସୁଧୁତ
ଧୋକଢ଼ି ।

ସେଥନ—ବି. (ସିର୍ବ୍ଲୁଗ୍.ମୁନ୍ଦର) ସୁଧୁତ,
ଧୋକଢ଼ି, ଧୌତିକଟ, (କ.ନ) ସୁଧୁତ
ସୁତ, ଥାନନ ।

ସେୟାନାକ—ବି. ଶ୍ୟାଳାକ ।

ସ୍ରୁତ—ବି. (ସ୍ରୁତ୍ସବ୍.ଅ) ସ୍ରୁତନ, ତୁଣି,
ତୁଣି ।

ସ୍ରୁତନ(ନା) — ବି. (ସ୍ରୁତ୍ସବ୍.ଅନ୍ତଃ-
ଆ) ଝଳନ, ଅଧିପତନ, ଝଳନ ।

ପଡ଼ିଯିବା, ଭ୍ରମ, ବିର୍ଦ୍ଦତ, ଦେହଷ୍ପ;
ଉତ୍କଳ କୋଷକୁ ଥଧୋ ଦେଶକୁ
ଆଣିବା, (ଶ.ଅନ୍ତଃ) ମଳଭେଦକ
ଅଷ୍ଟଧ, (ଶ.ଅନ୍ତଃ) ଗର୍ଭପାତ, ଗର୍ଭ-
ସାବ, (ବି) ଅଧିପତନ କାରକ,
ମଳ ଭେଦକ ।

ସ୍ରୁତିମା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ସ୍ରୁତିମା+ରା) ସ୍ରୁତିମାର
ଶୀଳିଙ୍ଗ, ବିଂ-ପ୍ରସଂଶିଳା, ଯୋନିରୋଗ-
ବିଶେଷ, ପର୍ବତେ ପଦ୍ମ ଶୈପତିତେ ।

ସ୍ରୁତିମାଳ—ବି. ଶିଶୁପ ତୁଳା ।

ସ୍ରୁତିମାଳ—ବି. (ସ୍ରୁତିମାଳ+କ.ଇନ) ଅଧି-
ପତନଶୀଳ, ଭ୍ରମ, ବ୍ୟୁତ, ଅସମ୍ଭବେ
ପତନ ବା ଭ୍ରମ (ଭ୍ରମ), (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ରୁତିମା,
(ବି) ପାତ୍ରବୃକ୍ଷ, ଶୁଆରକ ।

ସ୍ରୁତି—ମାତ୍ର) ଗତି କରିବା ।

ସ୍ରୁତି(ଗ୍ର) — ବି. (ସ୍ରୁତି+ମୁର୍ମିକ୍ଲିପ) ମାଳ
ମାଳା, ହାର, ମୁଣ୍ଡରେ ପିନ୍ଡାପିବା ପୁଷ୍ପ-
ଭାବ, ଫୁଲର ମାଳ ବା ହାର, ବର୍ଣ୍ଣ
କୁରିବିଶେଷ, ବୃତ୍ତବିଶେଷ, ଜ୍ଞେତା-
ଶୋକ ଯୋଗବିଶେଷ ।

ସ୍ରୁତନ୍ତନ—ବି. (ଦ୍ଵାଦ୍ଵା) ମାଳ ଓ
ତନନ ।

ସ୍ରୁତନ—ପୁଂ. ବି. (ସ୍ରୁତନ+ଅନ୍ତଃ) ମାଳା-
ସାଗାନତ୍ତ୍ଵ—ବି. ଅନ୍ତଃତ୍ରଃ (ସ୍ରୁତନ+ଆନତ୍ତ୍ଵ)

ପୁଷ୍ପର ପାଖ ଭାମାନଙ୍କର ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ସ୍ରୁତର—ପୁଂ. ବି. (ସ୍ରୁତର+କ.ଅ) ସ୍ରୁତର
ମାଳାଧାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ରୁତର ।

ସ୍ରୁତର—ବି. ଏକବିଂଶତ ଅନ୍ତଃରବିଶେଷ
ହର୍ଷୁତ ରିଦୋବିଶେଷ, ବୌଦ୍ଧ
ଦେଶବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି—ସ୍ରୁତର+
ଆ) ମାଲ୍ୟଧାରୀ ।

ସ୍ରୁତି—ପୁଂ. ବି. (ସ୍ରୁତି+କ.ଅନ୍ତଃ) ମାଳା-
ପୁଷ୍ପ, ମାଲ୍ୟଭୁଷିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ.) ସ୍ରୁତିପୁଷ୍ପ ।

ସ୍ରୁତିଶ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ସ୍ରୁତିଶ+ଇନ) ମାଲ୍ୟ
ଧାରୀ (ସ୍ତ୍ରୀ), (ବି) ପତ ଚରଣରେ
ଲୁଗିର ଗଣ ଥିବା ବୃତ୍ତବିଶେଷ, କିମ୍ବା
ବିଶେଷ ।

ସ୍ରୁତି—ପୁଂ. ବି. (ସ୍ରୁତି+ଇନ) ମାଲା-
ଧାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ରୁତିଶ ।

ସ୍ରୁତିଷ—ପୁଂ.ବି. (ସ୍ରୁତି+ରଷ୍ଟି) ମାଲ୍ୟ-
ବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ରୁତିଷ ।

ସ୍ରୁତୀୟନ—ବି: (ସ୍ରୁତି+ରଷ୍ଟିପୁଷ୍ପ)
ମାଲ୍ୟଭୁଷିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ରୁତୀୟନ ।

ସ୍ରୁତୀ—ବି. (ସ୍ରୁତି+କ.ବନ) ପ୍ରଜାପତି;
(ସ୍ରୁତି+ବନ) ରକ୍ତ, ଚନ୍ଦ୍ରପତ ସଙ୍କାଳ;
ବିଳାହୋଇଥିବା ଦରତ, (ସ୍ରୁତି+ବନ) ମାଳାକାର ।

ସ୍ରୁତୀ—ବି. (ଶୃଦ୍ଵି+ଭାବ) ବାତକର୍ମ,
ଅପାନବାୟୁ ନିଃସରଣ ।

ସ୍ରୁତି—(ଧାରୁ) ପ୍ରମାଦଗ୍ରହ ହେବା,
ପ୍ରମର୍ଦ୍ଦହେବା, ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ।

ସ୍ରୁତୀ—(ଧାରୁ) ଭ୍ରମହେବା, ଶ୍ରୀ-
ମିବା, ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ପଢ଼ିବିବା, ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହେବା ।

ସ୍ରୁତୀ—ବି. (ସ୍ରୁତି+ଭାବ) ସ୍ରୁତ ଦେଖ,
ସ୍ରୁତ ଦେଖ ।

ସ୍ରୁତନ—ବି. (ସ୍ରୁତନ+କ.ଅନ୍ତଃ) ପ୍ରତ୍ୟୁଷି,
ମୁନ୍ଦ, ଦର୍ମ, ଉତ୍ତର, ପ୍ରତ୍ୟୁଷନ, ପ୍ରବାହ,
ଚର୍ଯ୍ୟାବ, (ଶ.ଅନ୍ତଃ) ରତ୍ନବା, ଶରଣ ।

ସ୍ରୁତେଶ୍ୱା—ବି. ରୁଦ୍ଧନ୍ତୀ ବୃକ୍ଷ ।

ସ୍ରୁତ୍ସବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ସ୍ରୁତ୍ସବ=ପୁଲିତି
ହୋଇଥିଛି ଗର୍ଭ ଯାହାର) ପେରିଷ୍ଟିର
ଦେବବଶରୁ ଗର୍ଭପାତ ହୋଇଥିଛି,
ନନ୍ଦିର ପକାଇଥିବା (ସ୍ତ୍ରୀ), (ସ୍ତ୍ରୀ.ବି)
ଥବେବୋକା, ଦେବବଶରୁ ପତିତଗର୍ଭ
ଗୋ ।

ସ୍ରୁତ୍ସବ—ବି. ପଣ୍ଡରତ୍ତ, ମେଲା, ପ୍ରଦର୍ଶନ ।

ସ୍ରୁତ୍ସବ—ବି. (ସ୍ରୁତ୍ସବ+କ.ଅନ୍ତଃ) କ୍ଷରବତିଶୀଳ,
ରୁଦ୍ଧବତିଶୀଳ, ରୁଦ୍ଧବତିଶୀଳ, କ୍ଷରବତିଶୀଳ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ରୁତ୍ସବନ୍ତୀ ।

ସ୍ରୁତ୍ସବ—ବି. (ସ୍ରୁତ୍ସବ+କ.ଅନ୍ତଃତ୍ରଃ) ନନ୍ଦା,
ବକ୍ଷତ୍ରିବତିଶୀଳ, ଅଷ୍ଟଧ ରେବ, (ସ୍ତ୍ରୀ.ବି)
କ୍ଷରବତିଶୀଳ ।

ସ୍ରୁତ୍ସବ—ବି. (ସ୍ରୁତ୍ସବ+କ.ଅନ୍ତଃତ୍ରଃ) ମୁଣ୍ଡା,
ମୁଣ୍ଡବାତିଶୀଳ, ଧାରନ୍ତୀ ।

ସ୍ରୁତ୍ସବ—ବି. କ୍ଷରବତିଶୀଳ, ଧାରନ୍ତୀ
ରୋତିମେ ଦୋହିବା ।

ସ୍ରୁତ୍ସବ—ବି. (ସ୍ରୁତ୍ସବ+କ.ଅନ୍ତଃତ୍ରଃ).ସ୍ରୁତ୍ସବ
ହେବାର ଯୋଗ ।

ସ୍ରୁଷ୍ଟି—ସୁଂ. ବି. (ସ୍ରୁଣ୍ଟକର୍ତ୍ତା) ହେ ସଜ୍ଜନା କରେ, ସ୍ରୁଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା, (ସୀ) ସ୍ରୁଷ୍ଟି, (ଚି) ନିର୍ମାଣ, ଉତ୍ସବନ କର୍ତ୍ତା, ବିଧତା, ବ୍ରଦ୍ଧା, ଶିବ, ଉତ୍ସବକର ସ୍ରୁଷ୍ଟିକାଶ ରୂପ, ବିଷ୍ଟ ।
ସ୍ରୁଷ୍ଟିତା(ହୁ)—ଚି. (ସ୍ରୁଷ୍ଟିତୁ+ଶିତା) ସ୍ରୁଷ୍ଟିକର୍ମ, ସ୍ରୁଷ୍ଟାହେବାର ଅବସ୍ଥା ।
ସ୍ରୁଷ୍ଟି—ବି. (ସ୍ରୁନ୍ସତ୍କର୍ତ୍ତା) କରିବ, ଲେକୁ ଖର୍ବିପଡ଼ିଥିବା, କୁତ, ଭ୍ରମ୍ବ, ଯେତେ ଯାଇଥିବା, ବରଳିତ, ଶିଥିଲ, ତିଲ ହୋଇଥିବା, (ସୀ) ସ୍ରୁଷ୍ଟା ।
ସ୍ରୁଷ୍ଟିର—ଚି.(ସ୍ରୁନ୍ସ+ରି) କ୍ରେତ, କରଣ ଆସନ, ଶଯ୍ୟା ।
ସ୍ରୁତି—ଚି.(ସ୍ରୁଷ୍ଟ+ତି) କ୍ରେତ, କରଣ ।
ସ୍ରୁତି—ଅବସାନ, ଦ୍ଵାତ ।
ସ୍ରୁତିମ୍ପିଯ—ଯା, ବି. କ୍ରେତା ଜିଲ୍ଲରେ ମିଳିଥିବା ଏକପ୍ରକାର ଫଳା ବାଇଗଣଣୀ ରଙ୍ଗର ଅଙ୍ଗୁର, ଯାହାକୁ ଶୁଣାଇକରି ଲିପମ୍ପିଯ କରିଯାଏ ।
ସ୍ରୁତି—ଶା. ବି. (ପଦମ, ସ୍ର-ସରଗ) ସ୍ରେଷ୍ଠ, ଅନୁରାଗ, ସୁହାଗ ।
ସ୍ରୁତି—ବି.(ସ୍ରୁତି+ଶା.ଅ) ସ୍ରୁତି, କରଣ, ବୋହିନୀ, ପତକ, ଭ୍ରମ, ବିଚ୍ଛୁତି, ପ୍ରସବ ପରେ ଶାଶକନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତିଙ୍କ ଜନନେହୁମୁରୁ ବାହାରିବା ଦାଳି-ରଙ୍ଗର ଜଳୀୟ ଚମ୍ପ, ମର୍ତ୍ତପାତ, (କ.ଅ) ଲିର୍ଯ୍ୟାସ, ବହୁଥିବା ରସ, ଦେବ-ରୋଗାନ୍ତର ସନ୍ଧଗତ ରୋଗବିଶେଷ ।
ସ୍ରୁତିକ—ସୁଂ. ବି. (ସ୍ରୁତି+କ.ଅକ) କରଣ, ରକ୍ତାଦି କରଣ, (ବି) କାରକ ।
ସ୍ରୁତିଶିକରଣୀ—ଶା. ବି. ମହୋଦ୍ୟବିଶେଷ
ସ୍ରୁତିଶା—ବି. ରକ୍ତ ନାମକ ମହୋଦ୍ୟବିଶେଷ ହୃଦୟ ।
ସ୍ରୁତିତ—ବି. (ସ୍ରୁତି+ଶିତି+ଅନ୍ତି) ହୁହାଇ କରି ବାହାର କରିଯାଇଥିବା (ରସ) ।

ସ୍ମୃତି—ପୁଂ. ବି. (ସ୍ମୁ + ଶିର୍ତ୍ତକ).
 ଛନ୍ଦ) ଯାହା ସ୍ମୃତି କରସା, ଯହିଁରୁ
 ହୁଅଥାଏ, (ସ୍ମୀ) ସ୍ମୃତିଣୀ।
 ସ୍ମୃତିମ୍—ବିଂ, (ସ୍ମୁ + ଶିର୍ତ୍ତ + ମୀ.ସ)।
 କ୍ଷରତ କରିବା ପୋଶ୍ୟ, କରାର୍ତ୍ତ।
 ସ୍ମୃତିବା—ଗା. କି, (ସ୍ମୁତୀନ ପ୍ରସ୍ତ୍ରାଗି)
 ସର୍ଜନା କରିବା ।
 ସ୍ମୃତିନ୍ଧ—(ଧାରୁ) ହିଂସା କରିବା ।
 ସ୍ମୃତିଦ—(ଧାରୁ) ଶୋଷଣ କରିବା, ଶୁଖାଇବା,
 ଗଢି କରିବା ।
 ସ୍ମୃତି—(ଧାରୁ) ହିଂସା କରିବା ।
 ସ୍ମୃତି—(ଧାରୁ) ଗଢି କରିନା, ସ୍ମୃତିବା,
 କ୍ଷରତ ହେବା ।
 ସ୍ମୃତିଗ—ବି, (ସ୍ମୁ + ଶିର୍ତ୍ତପ୍ରାଚ୍ୟ) କାଷ୍ଟ
 ନିମିତ୍ତ ଯଜ୍ଞପାଦବିଶେଷ, ଏକପକାର
 ସ୍ମୃତି ।
 ସ୍ମୃତିରାତ୍ର—ବି. ବ୍ୟାସପାଦ ଗୁଣ୍ଡ, ଭଲ୍ଲେଚି
 କୋଳି ଗୁଣ୍ଡ ।
 ସ୍ମୃତି—ବି. (ସ୍ମୁ + ହନ୍ତକ.ଅ+ର)
 ସମ୍ବିକାଶାର, ସାକିମଟି ।
 ସ୍ମୃତି—ପୁଂ. କି. ସ୍ମୃତିଦେଖ, (ସ୍ମୀ) ସ୍ମୃତି ।
 ସ୍ମୃତି—ଗା. ବି. (ସ-ସ୍ମୃତି) ସ୍ମୃତିଦେଖ ।
 ସ୍ମୃତି—ବିଂ. ସ୍ମୃତି ମେଣ୍ୟ ।
 ସ୍ମୃତି—ବି. (ସ୍ମୁ + ତତ୍ତ୍ଵିପ୍ର) ସ୍ମୃତି-
 କାଷ୍ଟ, କରଣକାଷ୍ଟ ।
 ସ୍ମୃତି—ବି. (ସ୍ମୁ + କ.ତ) କ୍ଷରତ,
 ପଢିତ, ଗଳିତ ।
 ସ୍ମୃତି—ବି. ହିଙ୍ଗପତୀ ।
 ସ୍ମୃତି—ବି. (ସ୍ମୁ + ଶ.ତ) କରଣ, ପଢନ,
 ବୋହି ପଡ଼ିବା ।
 ସ୍ମୃତି—ବିଂ. କରଣ ଯୋଗ୍ୟ ।
 ସ୍ମୃତି—ବି. (ସ୍ମୁ + ଶ.ଅ) କାଷ୍ଟନିମିତ
 ଯଜ୍ଞପାଦବିଶେଷ, (ଶା.ବି—ଲ.ଅର୍ଥ)
 କିଙ୍ଗ, ମେତ୍ର ।
 ସ୍ମୃତିରାତ୍ର—ବି. କିଙ୍କିତ ପ୍ରକାଶ, ଭୁଲ୍ଲେଚିଗତ ।
 ସ୍ମୃତିରାତ୍ର(ଭେ)ଇବା—ଗା. କି. (ଲ.ଅର୍ଥ)
 ସ୍ମୃତିରାତ୍ର କରିବା ।
 ସ୍ମୃତିରାତ୍ର—ଗା. ବି. ହୋମପାଇଁ ଲୋଡ଼ା
 ଯଜ୍ଞପାଦ, ସ୍ମୃତି ଓ ସ୍ମୃତି ।

ସ୍ମୁବା—ବ. (ସ୍ମୁତିଶ.ଥିଅ)ଶଙ୍କା,
 ଲୋବାନ୍ତପରି ଏକପ୍ରକାର ସ୍ଵରଗି ହେଣ୍ଟା,
 ମୁଳା, ମୁବୁଗା ଦୀର୍ଘ, ସ୍ମୁବ ।
 ସ୍ମୁବାଚୁଷ—ବ. ବିଳଙ୍ଗତ, ଭୁଲ୍ଲ ଚରଣ ।
 ସ୍ମୁ—ବ. (ସ୍ମୁତିଶ.ର) ସ୍ମୁବ ଦେଖ,
 (କାନ୍ତି) ନିର୍ବର, ହେରଣ ।
 ସ୍ମେ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ପାକ କରିବା, ରାଜିବା ।
 ସ୍ମେତିଶ୍ୱ—ବ. (ସ୍ମୁତିଶ.କ.ତ, ତସ୍ମି)
 ଜଳପ୍ରବାହ, ଜଳଧାର, ପ୍ରବାହ, ଜଳର
 ନିଳ ମନକୁ ବେଗରେ ବୋହୁମିଳା,
 ସ୍ଵର୍ଗ ଅମ୍ବୁସରଣ, (ଭା.ତ.ତସ୍ମି) ମନ୍ତ୍ର-
 ଜଳର ଦେହର ସପ୍ତପ୍ରାନ୍ତ ମଦଶରଣ,
 (ଆପା. ତସ୍ମିକା ଅସ୍ମି) ମନୁଷ୍ୟଦେହର
 ନିବବିଧ ଜଳି ସୂପଥ ବା ନଥ ଛନ୍ଦ,
 ନିଃଶ୍ଵାସ, ଜଳପରମ୍ପରା, କୁଳଧାର ।
 ସ୍ମେତିଶ୍ୱନ୍ୟ—ବି. ସ୍ମେତିଶ୍ୱନ ଦେଖ ।
 ସ୍ମେତିଆପତ୍ରି—ବ. ବୌକଣ୍ଠାସ୍ମି ଅନୁ-
 ସାରେ ନିର୍ବାଣ ସାଧନର ପ୍ରଥମ ଅବଶ୍ୟା,
 ଯହିଁରେ ସାଧକଙ୍କର ସମ୍ବାର ବନନ
 ଶିଖିଲ ହେବା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ, (ବିଂ)
 ସ୍ମେତିଆପନ ।
 ସ୍ମେତିରଣ—ବ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ସ୍ମେତିଶ+
 ରଣ) ସମ୍ବନ୍ଧ । [ସ୍ମେତି ଦେଖ ।
 ସ୍ମେତସ୍ମ—(ଶବ) (ସ୍ମେତିଶ.କ.ତସ୍ମି)
 ସ୍ମେତିଷେଷାଙ୍କନ—ବ. (ସ୍ମେତିଷେଷ+
 ଅଙ୍କନ) ସ୍ମେତୋଙ୍କନ ଦେଖ ।
 ସ୍ମେତିଷେଷ—ବ. (ସ୍ମେତିଷେ+ବତି+
 ରା) ନିଃଶ୍ଵାସ ।
 ସ୍ମେତିଷ୍ପାନ—ପ୍ରା. ବି. (ସ୍ମେତିଷେ+
 ବତି) ସ୍ମେତିବିଶ୍ଵ, ସ୍ମେତିଷ୍ପାନ, (ଶ୍ଵା)
 ସ୍ମେତିଷେଷା ।
 ସ୍ମେତିଷ୍ପିଳ—ବ. (ସ୍ମେତିଷେ+ବନ+
 ରା) ନିଃଶ୍ଵାସ, (ଶ୍ଵା.ରିଳିଙ୍କ) ସ୍ମେତିଷ୍ପାନ ।
 ସ୍ମେତିଷ୍ପୁ—ପ୍ରା. ବି. (ସ୍ମେତିଷେ+
 ବତି) ସ୍ମେତିଷ୍ପାନ ଦେଖ, (ଶ୍ଵା)
 ସ୍ମେତିଷ୍ପିଳ ଦେଖ ।
 ସ୍ମେତିଷ୍ୟ—ରା. (ସ୍ମେତିଷେ+ଯ) ଶିବ,
 ମହାଦେବ, ଚୌର, (ବିଂ) ସ୍ମେତୋଳ-
 ତ୍ରିବ ।

ସ୍ମୋତୋକ—ବ. (ସ୍ମୋଟେସ୍ + ଜନ୍ମ + କ.ଅ) ସ୍ମୋତୋଞ୍ଜନ ଦେଖ ।

ସ୍ମୋତୋକଳ—ବ. (ସ୍ମୋଟ୍ + ଜଳ) ସ୍ମୋତେସ୍ଯକୁ ବା ପ୍ରବାହିଶ୍ଵର ଜଳ ।

ସ୍ମୋତେଷ୍ଟନ—ବ. କ.ଧ; (ସ୍ମୋଟ୍ + ଅଞ୍ଜନ) କଳା ସୁରମ୍ପ, କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଦୌଶ୍ୟକୁ, ସୁଶ୍ରଦେଶ ବା ଯମ୍ବା ନଦୀ ନିକଟରେ ଦେଖାରେ ଜାତ ଅଞ୍ଜନ ବିଶେଷ ।

ସ୍ମୋତେ ଭବ—କ୍ଲୀ.ବ. ସ୍ମୋତୋଷ୍ଟନ ।

ସ୍ମୋତୋନଗଭବ କ୍ଲୀ.ବ. ସ୍ମୋତୋଷ୍ଟନ

ସ୍ମୋତୋବହୁ(ହ)—ବ. (ସ୍ମୋତେସ୍ଥ + ବହୁ + କ.ଶ୍ଵର୍ପ.ଅ) ନଦୀ ।

ସ୍ମୋତୋବହା—ହୀ.ବ. (ସ୍ମୋତୋବହୁ + ଆ) ନଦୀ ।

ସ୍ମୋତୋବାହୁତ—ବି. (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ମୋତେ

ବାହୁତ୍ୱ ରୂପିତ,(ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ମୋତୋ-
ବାହୁତା ।

ସ୍ମୋତୋଦେଶ—ବ. (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ମୋତେ
ଶିପ୍ରାତି, ସ୍ମୋତେ ପାନଳ୍ୟ ।

ସ୍ମୋତୋଷ୍ଟନ—ବ. (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ପ୍ରବାହ-
ରହିତ (ଜଳ), ପ୍ରିର (ଜଳ) ।

ସ୍ମୋତୋ—ଶା. ବ. (ସ-ସ୍ତ୍ରୀଷ୍ଵର୍ପାଦେଖ) ।

ସ୍ମୋତୀକ—ବ. ସଜ୍ଜିକାଷାର ।

ସ୍ମୋତିକ—କି. (ସ୍ମୋତ୍ + ରକ) ଶୀପ, ଶୁକି ।

ସ୍ମୋତିଙ୍ଗଫୁଲ—ଶା. ବ. ଅଞ୍ଜିମ ଜ୍ଞାତ
ଆଦି ବିନ୍ଦୁ କରିବାର କମନିମ୍ବ
ନିରୂପିତ ଦର ।

ସ୍ମୋତ୍-ଶା. ବ. କାଳେର ଲମ୍ବ ଟୁକୁର
ବା ଶାନ୍ତି ।

ସ୍ମୋତ୍—ଶା. ବ. (କଂ-ସ୍ତ୍ରୀପର) ସ୍ମୋତ୍ର
ଦେଖ, (ଶା.ବି.) ସ୍ମୋତ୍ରିଆ ଦେଖ ।

ସ୍ମୋତ୍ରିଆ—ଶା. ବ. ପତଳା, ପ୍ରଳମ୍ବ-
କୁରୁ ବା ଉଚ୍ଚ ପ୍ରନାନ୍ତା (ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ
ଦକ୍ଷେତ୍ରକ) ମର୍କଟପ୍ରନ୍ତା (ନାରୀ) ।

ସ୍ମୋତ୍ର—ଶା. ବ. ରେଲଲୁଳନ ତଳେ
ଆଜିବାଗେ ପକାଯିବା ପତଳା କାଠର
କଢ଼ି, ଚଟୀଜାତା ।

ସ୍ମୋଟ—ଶା. ବ. ପେନ୍ସି ଲରେ ଲେଖିବ:
ପାଇଁ ମାଟିର ବା ପଥରର ପଟା, ଏକ-
ପ୍ରକାର କଳା ପଥର ।

ମୁ

ମୁ—ବ୍ୟଞ୍ଜନବର୍ଣ୍ଣ ମାଳାର ସ୍ମୁଦ୍ରିଂଶ୍ରୁ
ବର୍ଣ୍ଣ, ଏହାର ରିକାରଣ ଶ୍ଵାନ କଣ୍ଟ ଏହି
'ମ' ସ୍ଵରର ମହା ପ୍ରାଣ ବର୍ଣ୍ଣ, ଏହି
'ହ' ରେ 'ହଳନ୍ତ' ଯୁକ୍ତହେଲେ
ଏହା ବିପର୍ଦ୍ର ଆକାର ଧାରଣ
କରେ । (ହଳନ୍ଧାତୁ=ବଧ କରିବା,
ବା ହାଧାତୁ=ତ୍ୟାଗକରିବା+କ.ଅ)
ଶିବ, ବିଷ୍ଣୁ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ହଂସ, ପୁରୁଷ-
ଲିଙ୍ଗ, ନାଗଲୋକ, ତତ୍ତ୍ଵ, ଜଳ,
ଆକାଶ, ରକ୍ତ, ଜଗତ୍ପ୍ରାଣ, ସ୍ଵାମୀ,
ଯୁଦ୍ଧ, କପିଲା ଗୌର ମଳ, ପରମାତ୍ମା,
ରୋମାଞ୍ଚ, ରବ, ଆମ୍ବଳ, ଚିକିତ୍ସକ,
ଜୀବ, କାରଣ, ଶୁଭୟୁକ୍ତକତା,
ଅଗନ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ମୁଗ, ଆହ୍ଵାନ,
ତୟ, ଅସ୍ତ୍ର, ଶଶ, ବୈକୁଣ୍ଠ, ମଣିର ପ୍ରଭ,
ଶାଶ୍ଵତ, ଗାଗାର ଧୂନି, ସର୍ଗ, କୃପ, ଶୁଭ-
ଯିବା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ, ପରମେଶ୍ୱର,
ଲଲଟଳ ପ୍ରାଣଶକ୍ତି, ଚେତନ୍ୟ, ଭୟ,
ମୁଖ, ଘୋଟକ, ଅଂଶ, ଧାନ,
ଶାହାଡ଼ାଗଛ, ମଙ୍ଗଳ, ଯୋମମନ୍ତ୍ରିଲ,
ଶୂନ୍ୟ, ମହାଶୂନ୍ୟ, ଶୁଦ୍ଧ, ଆନନ୍ଦ,
ଜୀବ, (ବି) ଉଚ୍ଚହୃଦୟ, ଶାନ୍ତି,
ମର୍ଦ୍ଦ, ସୁରମର୍ଦ୍ଦ, (ଅବ୍ୟ — ହା +
ଶ, ଅ) ପାଦପୂରାଶାର୍ଥକ, ସମ୍ବୋଧ-
ନାର୍ଥ ବ୍ୟବହୃତ ହେ, ଅତ୍ସ୍ତା, କୋପ
ବା ବିନିଗ୍ରହାଥଳ, ବିଯୋଗାର୍ଥକ, କୁରୁ-
ର୍ଥକ, ଶୈପାର୍ଥକ, ଉପବେଶାର୍ଥକ,
ଧାରଣାର୍ଥକ, ଚିନ୍ତନାର୍ଥକ, (ଶା.ଅ)
ଶର୍ତ୍ତ ଆଦିରେ ଯୋଗୁ ବନଦଙ୍କୁ ତିଆ
କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଡାକ,
ଯୋଗୁ ବଳଦ ଗୁଲିବା ନିମିତ୍ତ ଅତି-

ଭବା ଶବ୍ଦ, ପାଦପୂରାଶାର୍ଥ ହିୟାପରେ
ବ୍ୟବହୃତ, (ଶା.ଅ) ହଥ, ଅନାଦର୍ଶ-
ର୍ଥକ, ତୁଳ ଭବକ, ବିସ୍ତାର ଅନୁଜ୍ଞାର୍ଥକ
ଏକବରତ ଚୁପ, ହଥ ଦେଖ, (ଶା-
ପୁଣ୍ୟ)—ଆ ହୁଁ ହେବା ଦେଖ ।

ହଥ—ଶା. ହ. ଅନାଦର୍ଶର୍ଥକ 'ହେବା'
ବିସ୍ତାର ଗାମ୍ୟରୂପ, 'ହବା' ବିସ୍ତାର
ମଧ୍ୟମ ପୁରୁଷ ଅନୁଜ୍ଞା 'ତୁ' କର୍ତ୍ତା
ସଙ୍ଗେ ଲୁଗିବା ଆକାର, ଯଥା—ରୁ
ହଥ ମନ୍ଦି, ମୁଁ ହେବି ରଜା (ରିତାଦି
ପିଲଙ୍କ ଖେଳରେ), (ପ୍ରା ପୁଣ୍ୟ—ଆହୁର୍ବିଦିତା)
ହଥକରବା—ଶା. କି. ଯୋଗୁ ହଳକୁ
ତିଆ କରିବା ବା ଚଳାଇବାର
(ଡାକ)

ହଇ—ଶା. ଅ. (ସ-ହ) (ସମ୍ବନ୍ଧପୂର୍ବତି)
ହୁଁ, (କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଡାକିବାରେ
ବ୍ୟବହୃତ) ହେ, ବିକାଳ କିମ୍ବା
ଶ୍ରୋତା ଶଶୁଅଛୁ, ଏଥର ସୁଚନାର୍ଥକ
ହୁଁ ମାରିବାରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦ, ପ୍ରହରି
ଓ ବୁଲବିକାମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ସ୍ଵାଧାରଣଙ୍କ
ଦୁଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣାର୍ଥେ ବ୍ୟବହୃତ କୁହାଟ,
(ଶା.ବି) ସମ୍ବନ୍ଧି, ହୁଁ ।

ହଇଆକୁ—ଶା. ବ. ହେଯାକୁ, ଜାବିତ-
କାଳ, ପ୍ରାଣ, ଜୀବନ, [ଦେଖ]

ହଇଆନ୍ତ (ନ୍ତ୍ର)—ଶା. ବି. ହେଯାନ୍ତ୍ର,
ହଇଏ (ହେ)—ଶା. ଅ. ମାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିକ
ମନୋଯୋଗ ଆକର୍ଷଣ କରିବା ଓ
ତାଙ୍କୁ ଡାକିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ
ବେ ।

ହଇଚିର୍ଦ୍ଦ—ଶା. ଅ. ହୁଁ ତି ଦେଖ ।

ହଇକର୍ତ୍ତ—ଶା. ବ. (ଶା-ହିକିକତ)
ବୁଦ୍ଧାତ, ବିବରଣ ।

ହଇକରିବା—ଶା. କି. ହୁଁ କରିବା,
ସ୍ମୀକୃତ ହେବା ।

ହଇକିବେ—ଶା. ଅ. (ସ୍ତ୍ରୀର୍ଥକ ବା ଅତି
ଜୀବ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତି) ରେ, ପ୍ରଶାର୍ଥକ ।

ହଇକିରେ—ଶା. ଅ. (କିଜଠାରୁ ନିମ୍ନତମ
ପୁରୁଷବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତି) ରେ, ପ୍ରଶାର୍ଥକ, (ସଥା-
ହଇକିରେ ରୁ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲୁ) ।

ହଇକଲେ—ଗ୍ର. ଥ. (ସୀବାନ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତି) ହେ, ପ୍ରଶ୍ନାର୍ଥକ ।

ହଇକିଥେ—ଗ୍ର. ଥ. (ସମ୍ମାନାର୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତି) ହେ, ପ୍ରଶ୍ନାର୍ଥକ ।

ହଇକିଥୋ—ଗ୍ର. ଥ. (ସମ୍ମାନାର୍ଥ ଏକ ବା ବହୁବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତି) ହେ, ପ୍ରଶ୍ନାର୍ଥକ ।

ହଇଗୋ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ମାନ୍ୟ ନାଶକୁ ସମ୍ମୋଧନ କରିବାରେ ବ୍ୟବହୃତ) ହେ ।

ହଇକେ—ଗ୍ର. ବି ଓ ବିଂ. ହେତେ ଦେଖ ।

ହଇଜା—ଗ୍ର. ବି. ଖାଡ଼ାବାନ୍ତ, ଖାଡ଼ାକଇ, ଦୁଷ୍ଟିକା ସେଗ ।

ହଇଜାଲାଗିବା—ଗ୍ର. ବି. କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳରେ ହଇଜା ସେଗ ପ୍ରବଳ ହେବା ।

ହଇତୁ—ପ୍ରା. (ନାଶପୁର) କିଃ ହୁଅନ୍ତ ।

ହଇରେ—ଗ୍ର. ଅ. (ଘାଣା ଓ ଅନାଦରାର୍ଥକ) ହେ, (ପା-ପ୍ରାଚିନ. କି) 'ହେବେ' ର ବିକଳରୁପ, 'ହୋଇବେ' ର ବିକଳରୁପ ।

ହଇବୋ—ପ୍ରା. (ବାମ୍ବୁ) ହଇହେ ।

ହଇରାଶ-ୟା. ବି. (ଆ-ହେଇନ୍) ଉପ୍ରୀତି, (ବି) କଷ୍ଟ, ଦହରଣ ହେବା ଅବସ୍ଥା ।

ହଇରାଣକରିବା—ଗ୍ର. କି. କଷ୍ଟଦେବା, ଉପ୍ରୀତି କରିବା ।

ହଇରାଶ ହରକତ—ୟା. ବି. (ଏକାର୍ଥକ ସହଚର) ନାନାପ୍ରକାର କଷ୍ଟ, (ଶିଃ) ବ୍ୟକୁଳ ଓ କଷ୍ଟପାପ, ହରକତ ।

ହଇରାଶ ହେବା—ଗ୍ର. କି. କଷ୍ଟ ଭେଗ-କରିବା ।

ହଇରାଣି—ୟା. ବି. (ଆ-ହେଇନ୍) ଉପ୍ରୀତି, କଷ୍ଟୁକୁ ଅବସ୍ଥା ।

ହଇରାଣିଆ—ଗ୍ର. ବି. କଷ୍ଟପ୍ରଦ, ଯେ ହଇରାଶ କରେ, ଉପ୍ରୀତି ।

ହଇରେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ଆପଣଠାରୁ ମନୁତର ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତି କ୍ୟବହୃତ) ରେ ।

ହଇରେକ—ୟା. ଅବ୍ୟ. ପ୍ରତିଦିନ ।

ହଇଲେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ମାତା ବା ମାନୁଷ ସମ୍ମାନୀୟ ହୀ

ପତି) ଦେ, ପ୍ରଶ୍ନାର୍ଥକ ।

ହଇହଇ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସମ୍ମାନାର୍ଥ ନର-ନାଶକ ପ୍ରତି) ହେ ! ପ୍ରଶ୍ନାର୍ଥକ ।

ହଇହେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସମ୍ମାନାର୍ଥ ନର-ନାଶକ ପ୍ରତି) ହେ, ପ୍ରଶ୍ନାର୍ଥକ ।

ହଇ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସମ୍ମତସ୍ଵର୍ଗକ ଅବ୍ୟ) ହି, ହେଉ, ଆପଣାର ଭାଗରେ ସମ୍ମନ୍ଦ୍ର ରହିବା ମନର ଭାବକାପକ ଅବ୍ୟ ।

ହଇଦା—ପ୍ରା. (ଖଣ୍ଡାଳ)-ବି-ଅମାର ହାତର ହାତା ।

ହଇପତ୍ରକେ (ପତେ)—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ(ଅନେନ୍ୟାପାୟ ହୋଇ ସମ୍ଭବ କରିବା ପୁଲରେ) ଏହା ସେପରି ଯାହୁ ।

ହଇଷେ—ପା. (ପାଠଣ) କି. ହେଉଛି ।

ହେ—ପା. କି. (ସେ ବା ତାହା) ହୁଏ,

(ପା-ବଳଗିରପାଠଣ) ଅବ୍ୟ.—ହୁ ।

ହେନା—ୟା. ବ. ଦୁଷ୍ଟିକା ସେଗ ।

ହେତ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ସମ୍ମବତଃ, ଏହା ବୋଧନ୍ତୁଏ ଯେ, ଏହା ହୋଇପାରେ ଯେ ।

ହେବୋ—ପ୍ରା. (ବଳକିରପାଠଣ) ଅନ୍ୟ—ହୋ ।

ହେତୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ହେତୁର ଦେଖ ।

ହେଷନ—ପା. ଖଣ୍ଡାଳ—ବି ଓ ବିଂ-ହୁ—ସଂ-ଅବ୍ୟ. ବୁଝେଣ୍ଟି, ଅନୁନୟ, ହୁ ଖକ, ହୁମମହର ମାନାଶର, ଅଜପା ମନ୍ତ୍ରର ପ୍ରଥମାଂଶ ।

ହେକଂ—ଚିନ୍ଦନେର କାଣ୍ଠକଳର ଦିକ୍ଷିଣରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ଅଧିକୃତ ଦ୍ୱୀପ ଓ ବନ୍ଦର ।

ହେକା—ଗ୍ର. ବ. ହଙ୍କା ଦେଖ, (ପା.

ସମ) ବି-କୁଳ ।

ହେଗା (ଗେ)ର—ୟା. ବି. (ନାମ) ଉତ୍ତରେପର ସୁଗୋଟ୍ରୋଭାର ଉତ୍ତର-ଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଭାଗ ।

ହେଗୋଟା—ଗ୍ର. ବି. ତାଜିଲିଙ୍କ ପାହା-ତରେ ନନ୍ଦାକାରୀ ଏକପ୍ରକାର କାଠ-ଗଛ ।

ହେଜ—ବି: ଛିକ (ହୁ-ଶ) ।

ହେନ୍—ଅବ୍ୟ (ଶେବସ୍ତୁତକ ଅବ୍ୟୟ) ଆହା, (ହୁ,ଶ) ।

ହେବ—ଗ୍ର. ବି: (ହୁ-ତୁର୍ବ) ଗୋରୁ-ମାନଙ୍କ ହୁମୁଳ ବା ଶକ ।

ହେମ—ବି. ଗୋରୁମାନଙ୍କ ହୁମୁଳବା ଶକ ।

ହେମିହାତ୍ର—ପା. (ଦିଂଦ୍ରଭୁମ) ବି-କାନ୍ତ ଓ କଣ୍ଠକୁ ଲାଗିଥିବା ହାତ ।

ହେସ—ବ. (ହନ+କ.ସ) ଜଳତର ପଞ୍ଚ ରଣେଷ (ରଜହାସ ଓ କୁଳହାସ ଭେଦରେ ଦୂରପ୍ରକାର), ବିଷ୍ଟୁ, ଜାମାହା, ପରଂତ୍ରକୁ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ବ୍ରହ୍ମ, ଶିବ, ଅଜପା ମନ୍ତ୍ର, (କଣ୍ଠସ ଓ ପ୍ରଶାସ ଶୁଣିବା ଓ ଗର୍ହଣ କରିବାବେଳେ 'ହେସ' ଏହି ଶକ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ, ପ୍ରତିଦିନ ଜୀବ ଏହି ଅଜପା ମନ୍ତ୍ରରୁ ୨୯୦୦ ଅର ଜୟନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ଏତେଥର ନିଶ୍ଚାସ ମାରୁଛି), ନିଳୋଭ ରକା, ମେରୁର ଉତ୍ତରପୁ ପୌରିଣିକ ପଞ୍ଚତରିଶେଷ, ହୁସମନ୍ତ ଭେଦ, ମାସାର୍ଥୀ, ଅବଧୂତ, ମୋଗିଭୋଦ୍ଧ, ପ୍ରାଣ-ବାୟୁ, ମହିଷ, ଅଶ୍ଵବିଶେଷ, ନରପତି, ଦୀପାଗୁରୁ, ଶୈତନଶ୍ରୀ ପିଲାଳକଷ୍ମୀ ତାମରଶ୍ରୀ ଶଙ୍କ ଓ ହୃଦୟ ମୁଖଶିଶ୍ଵ ଗାର୍ବ, ପଞ୍ଚତ, କାମଦେବ, ଦୃତ୍ୟ-ବିଶେଷ, ହୁଂସାକାରରେ ନିର୍ମତ ଏକ-ପ୍ରକାର ଶୃଙ୍ଖଲଶିଶ୍ଵ ପ୍ରାସାଦ, କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମତ କନ୍ଦିକ ଦୁଷ୍ଟ ଶତାବ୍ଦୀ ଶରୀର, (ବି) ଅଗରଶ୍ରୀ, ମସର, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ବିଶୁଦ୍ଧ, (ପା. କଟକ. ବି) ହସ ।

ହେସ(ସା)ଉତ୍ତରିବା—ଗ୍ର. ବ. ମୃତ୍ୟୁପାତ୍ରିବା; ପ୍ରାଣବାୟୁ ବାହାରିବିବା ।

ହେସକ—ବ. (ହେସ+ସାର୍ଥ.କ) ରଜ-ହୁସ, (ହେସ+କେ+କ.ଅ)ହୁସାକୁତ ନାଦୟୁକ୍ତ ପାଦଭୂଷଣ, ହୁସାକୁତ ରବ-ଶୂନ୍ୟ ରଗଭୂଷଣ, ପାଦବଳୟ ନଳା, ତାଳରେତ, ଜୋଡ଼ାକୁଳରେ ପିନ୍ଧା-ଯିବା ମୁଦ୍ରକାଶିଷ୍ଟ ଗହଣା ।

ହେସକଳମ—ଗ୍ର. ବ. ହୁସପକ୍ଷର ମୂଳ

ହଂସଲେହକ—ବ. ପିତ୍ତଳ ।
ହଂସପଞ୍ଚ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ହଂସପଦୀ ଲତା,
ରକ୍ତ ଦୁଷ୍ଟନୁଙ୍କର ପତ୍ରୀଭେଦ ।
ହଂସକାନ୍ତ—ପୁଣ. ବ. (ହଂସ+କହ+
ଅ) ବ୍ରହ୍ମା ।
ହଂସକାନ୍ତ—ପୁଣ. ବ. (ହଂସ+କହ
+ଆନ) ବ୍ରହ୍ମା ।
ହଂସକାନ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ହଂସ+କହ+
ଶିର.କ.ନନ୍ଦ+ରି)ବାରୁଦେଶ, ସରସଖା ।
ହଂସକାନ୍ତ—ବ. ହଂସର ତିମ୍ବ ।
ହଂସକାନ୍ତ—ପୁଣ. ବ. ପରିବିଶେଷ ।
ହଂସପୁତ୍ର(ତମୟ)—ପୁଣ. ବ. (ଡତତ୍ରୀ)ସମ
ହଂସପୁତ୍ର(ତମୟ)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଡତତ୍ରୀ)
ଯମୁନା କଣୀ ।
ହଂସ—ଗ୍ରା. ବ. ପ୍ରାଣ, ସାହସ, ଧୈର୍ଯ୍ୟ,
ପ୍ରାଣବାୟୁ, ଫାକସି, (ପ୍ରାଦେ.ବହୁର)
ମୃଦୁର ।
ହଂସ(ପେ)ଇବା—ଗ୍ରା. (କଟକ) ହି.
ହୟାଇବା ।
ହଂସଉତ୍ତା—ଗ୍ରା. ବ. ଯହିଁରେ ହଂସ
ଉତ୍ତାଏ, ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଲାନ୍ତନନ୍ଦକ ।
ହଂସାଉତ୍ତା—ଗ୍ରା. ବ. ଶୁଧା ଓ ତୃପ୍ତରେ
କଣ୍ଠାର୍ତ୍ତପ୍ରାଣ ହେବା, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଷ
ହେବା, ଧୈର୍ଯ୍ୟ ସାହସ ଉତ୍ତାଯିବା, ଅଶ-
ନିଶ୍ଚାୟ ହେବା ।
ହଂସକ୍ରି—ବ. ହଜୁଳ, ହଂସପାଦ ।
ହଂସାଣ୍ଟ—ବ. ହଂସର ତିମ୍ବ ।
ହଂସମର୍ଦ୍ଦ—ପ୍ରା. (ସମ୍ମ.ବି)କୃତ୍ତି, କସରତ୍
ହଂସାଧରିବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ମ)କୃତ୍ତିକରିବା ।
ହଂସାଧରୁତ୍—ପୁଣ. ବ. ବ୍ରହ୍ମା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ହଂସାଧରୁତ୍=ବ୍ରହ୍ମାଣୀ ।
ହଂସାବଳୀ—ବ. (ଡତତ୍ରୀ) ହଂସଶ୍ରେଷ୍ଠ,
ହଂସମାଳା ।
ହଂସାରିଖ୍ୟ—ବ. (ହଂସ+ଅଭିନା) ରୂପା,
ରୌଧନ, ରଜତ ।
ହଂସମୁଣ୍ଡ—ପ୍ରା. (କ୍ଷେତ୍ର) ବ. ଶର୍ତ୍ତର
ଦଶାର ଅମେଣ୍ଟକୁ ଯୋଡ଼ିବା କାଠଠଣ୍ଡ,
ଯହିଁରେ କୁଆଳି ବନ୍ଧାଯାଏ ।
ହଂସାରୁତ୍—ପୁଣ. ବ. (୨ତର) ବ୍ରହ୍ମା,

(ଟି) ହଂସ ଉପରେ ଚଢିଥିବା ।
ହଂସାରୁତ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସରସ୍ଵତୀ, ବ୍ରହ୍ମାଣୀ ।
ହଂସାଳି—ବ. (ଡତତ୍ରୀ) ହଂସମୁଦ, ୩୭
ମାତ୍ରାବିଶିଷ୍ଟ ଉନ୍ନେବିଶେଷ ।
ହଂସାସ୍ୟ—ବ. (ସାମୁଦ୍ରିକ) ହଂସ
ଶୁଭଚନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ ।
ହଂସି—ଗ୍ରା. ବ. ଏକପ୍ରକାର ତିନ୍ଦ୍ରାତି ।
ହଂସିଆ—ଗ୍ରା. ବ. ଅର୍କରତ୍ନାକାର ଦାଢ଼ୁଆ
ଦାଆ, କଞ୍ଚାମଟିକୁ କାଟିବାପାଇଁ ବ୍ୟବ-
ହୃତ କୃହୃରଙ୍ଗର ଅର୍କରତ୍ନାକୁତି କଟୁଣ୍ଡ,
ଚମଢାକୁ ଛେଲି ଚିକାଶ କରିବାରେ
ବ୍ୟବହୃତ ମୋଚିଙ୍କର କଟିଷ୍ଟ ହାତର
ଅଙ୍କୁଶର ମୁକ୍ତା ଅଗ ସଙ୍ଗେ ଲୁଗିଥିବା
ବଙ୍କା ଅଂଶ ।
ହଂସିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ହଂସ + ସାର୍ଥେ.କ
+ଆ) ହଂସା ।
ହଂସିର—ବ. ମୁଷିକବିଶେଷ ।
ହଂସିବା—ପ୍ରା. (କଟକ) ହି. ହୃଦିବ,
ହାସ୍ୟ କରିବା, ଉପହାସ କରିବା, ଅନ୍ତା
କରିବା ।
ହଂସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ହଂସ + ରି)ମାରିହଂସ,
୨୨ ଅସର ପାଦ ଉନ୍ନେବିଶେଷ ।
ହଂସୁଆ—ପ୍ରା. (କଟକ) ବ. କଟକକିଲର
ପାକୁଡ଼କ ଜଳଧାରକୁ ବଙ୍ଗୋପ-
ସାଗରରେ ପକାଉ ଥିବା ଏକ
ନେମ୍ବର୍କ ନାଳ ।
ହଂସୁଲି—ଗ୍ରା. ବ. ହଂସିଲି, ବେକର
ଅଳଙ୍କାରବିଶେଷ, ହଂସଲେମ ନିର୍ମିତ
ଶେଷ ।
ହଂସୁଲିତୁଳି—ଗ୍ରା. ବ. ଭୁଲାପରି କୋମଳ
ହଂସଲେମ, ହଂସଲେମ ପୂରିତ ଶେଷ ।
ହଂସୁଲିହାଡ଼—ଗ୍ରା. ବ. ବେକର ଦୁଇ-
ପାଖରେ କାମତିଲେ ସାମନାରେ ଥିବା
ଦୁଇପାଖ ଧଳାକାର ହାଡ଼ ।
ହଂସୋଦକ—ବ. (କ.ଧା) ନିର୍ମିଳ ଜଳ,
ଦଶାଳ, ପାମ୍ବୁ ଜଳ ।
ହଂତୋ—ଅବ୍ୟ. ସମ୍ମ. କିନ୍ତୁ, ହଂ ମଧ୍ୟ ।
ହଂସୁ—ପ୍ରା. (ଭତ୍ତାରାଜା) ସବ୍.ସେ ।
ହଂସୁଠାନେ—ପ୍ରା. (ଭତ୍ତାରାଜା) ସବ୍.
ସେଠାରେ ।
ହଂସୁଭିତର—ପ୍ରା. (ଭତ୍ତାରାଜା) ହଂସ.

ରବା ଲୁଗି ଓ ଚଳାଇବା ଲୁଗି ଉଚା-
ରିତ ଡାକ, (ପା. ପୁଣ୍ଡ) ହଂସ ।
ହଂସି—ଗ୍ରା. ଅ. ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ବା ଅନ୍ତି-
ମେଦନହୃତକ ଉତ୍ତର, ବକ୍ତାଙ୍କର
କଥାକୁ ଶୋଭା ଶୁଣୁଥିବାକୁ ଉତ୍ତର
ଯେଉଁ କଥା କହୁଥିଲୁଣ୍ଡ ତାହା କହିଲୁ
ଏହା ବକ୍ତାଙ୍କ ଲଗାଇବାପାଇଁ ଶୋଭାଙ୍କ
ଉଚା ରିତ ବେ, ହଂସିଲାକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ
ଜିବାବ ଦେବାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାପଦ
କେତେକ ହମୟ ପୁଣ୍ୟରେ ବୋଲିଯାଇଁ
ଥିବା କଥାକୁ ପୁଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା
ସମୟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାପଦ ପଦ, ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର,
ଅଙ୍କପାଳକ, ସମତି, ସ୍ଵିକାର, ପ୍ରତିକ୍ଷା,
ଅନୁମାଦକ୍ଷୟତକ ଶତ, କଥାକରିବା
ସମୟରେ କଥିତ ବାଜ୍ୟର ଶେଷରେ
ପ୍ରୟୁକ୍ଷ ଧରିବାଶ, ବକ୍ତାଙ୍କର ପୁଣ୍ୟକ୍ଷୟ
ବିଷୟକୁ ଉତ୍ତାପନ କରିବା ଉପଲବ୍ଧରେ
ବ୍ୟବସ୍ଥାପଦ ଶକ, ଅନ୍ତର ଦୃଷ୍ଟି ଆବ-
ର୍ଦ୍ଧ କରିବାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାପଦ ଶକ ।
ହଂସି—ପ୍ରା. (ଖତ୍ତାରାଳ) ବ—ରିଷ୍ଣି,
ନଜର, ଦୃଷ୍ଟି ।
ହଂସିବା—ଗ୍ରା.ହି. ଶକିବିବା, ସମତି
ଦେବା, ଜିବାବ ଦେବା ।
ହଂସୁ—ପ୍ରା. (ଖତ୍ତାରାଳ) ବ—ରିଷ୍ଣି,
ଅକସ ।
ହଂସି—ଗ୍ରା.ଅବ୍ୟ.ହଂସି,ହଂସି,ରତ୍ନପ୍ରତି
ରତ୍ନକରିବା, ଉତ୍ତରଦେବା, ଆପଣି
କରିବା, ରତ୍ନପ୍ରତି ।
ହଂଡ଼—ପ୍ରା. ଖତ୍ତାରାଳ—ବ—ରିମିରେ
ପୋତା ହୋଇଥିବା ଧାନ ।
ହଂତା—ପ୍ରା. ସମ୍ମ. (ସବ) ଏହା, ତାହା,
ସେହି ବନ୍ଦୁ, ସେହିଆ, ଏହିତା ।
ହଂତି ଭରିବା—ଗ୍ରା. ବ. ହଂତି ଭରିବା ।
ହଂତି—ମରିବା—ଗ୍ରା.ବି. ହଂତି ଭରିବା ଦେଖ ।
ହଂତେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ସମ୍ମ. କିନ୍ତୁ, ହଂ ମଧ୍ୟ ।
ହଂସୁ—ପ୍ରା. (ଭତ୍ତାରାଜା) ସବ୍.ସେ ।
ହଂସୁଠାନେ—ପ୍ରା. (ଭତ୍ତାରାଜା) ସବ୍.
ସେଠାରେ ।
ହଂସୁଭିତର—ପ୍ରା. (ଭତ୍ତାରାଜା) ହଂସ.

ସେମାନଙ୍କ ରିତରୁ ।
ହୁମ୍କମ୍ପନ୍—ପ୍ରା. (ଉଚ୍ଚଭୀରଣା) ସ୍ଵର୍ଗ.
 ସେମାନେ ।
ହୁମ୍ର—ଶା. ଅ. ହୁରରେ ରଦ୍ଦଖେ ।
ହୁଲୋ—ଶା. ଅ. ହୁରଲେ ଦେଖ ।
ହୁମ୍ରର—ପ୍ରା. (ଛରିଶରତ୍ତ) ବି. ହାତୁଡ଼ି ।
ହୁମ୍ର—ଶା. ବି. ହୁମ୍ର ଦେଖ ।
ହୁମ୍ରଗେଲ୍—ପ୍ରା. (ଖଢ଼ିଆଳ) ବି. ହୀଡ଼ା
 କୌରୁକ ।
ହୁମ୍ରର—ପ୍ରା. (ଖଢ଼ିଆଳ) ବି. ଯେ
 ସବଦା ବା ବେଶି ହୁମ୍ରେ. ହୁମ୍ରୁ ।
ହୁମ୍ରରେଲ୍—ପ୍ରା. (ଖଢ଼ିଆଳ) ବି.
 ହୁମ୍ରରତ୍ତ । [ହୁମ୍ରୁ ।
ହୁମ୍ରା (ସି)—ପ୍ରା. ଖଢ଼ିଆଳ—ବି. ହୁମ୍ର,
ହୁମ୍ରାଧର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବା) ବି. କୁଟ୍ଟ,
 କୁପରତ୍ତ, ବ୍ୟାପ୍ତିମ ।
ହୁମ୍ରବା—ପ୍ରା. (କଟକ) କ୍ରି. (ଇତିର
 ଭଷା) ହୁମ୍ରିବା ।
ହୁମ୍ରା—ଶା. ଅ. ସମ୍ମତିସୃତକ ଦେ,
 କିଷେଧାୟକ ଶତ ।
ହୁକ—ଶା. ବି. ସମ୍ମତିଆଦରେ ସ୍ଵର,
 ପ୍ରାପ୍ୟ ଅଧ୍ୟକାର, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ,
 ନ୍ୟାୟ କଥା, ଉଚିତ ବିଷୟ, (ବି)
 ନ୍ୟାୟ, ନ୍ୟାୟହୁମ୍ରତ୍ତ, ପ୍ରକୃତ,
 ଉଚିତ ।
ହୁକୁକୁଥା—ଶା. ବି. ନ୍ୟାୟହୁମ୍ରତ୍ତ
 ବାକ୍ୟ, ଉଚିତ କଥା, ଉଚିତ ବିଷୟ ।
ହୁକୁ କହିବା—ଶା. କ୍ରି. ଉଚିତ କଥା
 କହିବା ।
ହୁକୁକୁ—ଶା. ବି. କଲିକିଆ, ଉଚିତ୍-
 ପ୍ରକୃତି, ବିକା କିଣାବେଳେ ଦେଇ
 ସମ୍ମନେ ବହୁତ କଥା କରିବା, ଧକ୍-
 ଚକ, (ବି) ହୁକୁକୁଆ ।
ହୁକୁକେଆ—ଶା. ବି.. ଧକୁକେଆ,
 ଖେଣ୍ଟା, ଯେ କିଣାବେଳେ ବହୁତ
 ଅଯଥା ଦେଇ ଦୃଷ୍ଟି କରେ, କାହିଁଦୂର,
 ଯେ କିମ୍ବୁତ୍ତ କରେ ।
ହୁକୁଟାହକଟି—ପ୍ରା. (ଖଢ଼ିଆଳ) ବି.
 ହୁଣାକ୍ଷି ।

ହୁକୁ ଦାବି—ଶା. ବି. ନ୍ୟାୟହୁମ୍ରତ୍ତ
 ଦାବା, ନିଜର ସ୍ଵର୍ଗକୁ ଦାବା କରିବା ।
ହୁକୁଦାର—ଶା. ବି. ପାଇଦାର ଅଧ୍ୟ-
 କାର୍ଯ୍ୟ, ବି. ନ୍ୟାୟହୁମ୍ରତ୍ତ ଦାବାଦାର ।
ହୁକୁ ନାକପରଶ୍ରୀ—ଶା. ବି. ଯେ ନ୍ୟାୟ
 ଓ ଅନ୍ୟାୟ ସ୍ଵର୍ଗରେ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦିଏ,
 ପରର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଯଥା ହସ୍ତମେଷ-
 କାର୍ଯ୍ୟ ।
ହୁକୁ ନାକେ—ଶା. କ୍ରି. ବି. ଅକାରଣରେ
 ନ୍ୟାୟରେ ଅନ୍ୟାୟରେ, ଅତିଚିତ୍ୟ
 ଅନ୍ୟାୟ ବିଷୟ, ଭଲମନ୍ଦ, ନ୍ୟାୟ
 ଓ ଅନ୍ୟାୟ, ବି. ନ୍ୟାୟ ଓ ଅନ୍ୟାୟ,
 ଉଚିତାନୁଚିତ ।
ହୁକୁ ନାହକ—ଶା. ବି. ନ୍ୟାୟ କିଥା
 ଓ ଅନ୍ୟାୟ ବିଷୟ, ଭଲମନ୍ଦ, ନ୍ୟାୟ
 ଓ ଅନ୍ୟାୟ, ବି. ନ୍ୟାୟ ଓ ଅନ୍ୟାୟ,
 ଉଚିତାନୁଚିତ ।
ହୁକୁ ପାରଣା—ଶା. ବି. ନ୍ୟାୟ ପ୍ରାପ୍ୟ
 ସ୍ଵର୍ଗ କା ପଦାର୍ଥ ।
ହୁକୁ ବଳ—ଶା. ବି. ନ୍ୟାୟକ ସ୍ଵର୍ଗ ।
ହୁକୁବାତ୍ର—ଶା. ବି. ହୁକୁ କଥା ।
ହୁକୁମାଲିକାନା—ଶା. ବି. କୌଣ୍ଡି
 ବିଷୟରେ ବା ସମ୍ବନ୍ଧିତେ ସ୍ଵାମୀଙ୍କ
 ସ୍ଵର୍ଗ । [ସମ୍ବନ୍ଧି ।
ହୁକୁମିଳିକିଅତ୍ତ—ଶା. ବି. ସ୍ଵର୍ଗ ଓ
 ହୁକୁ ମୌରୀ—ଶା. ବି. ପିତୃପେତା-
 ମହିଳକ ସ୍ଵର୍ଗ ।
ହୁକୁର—ଶା. ବି. ଉଚିତାନୁଚିତ କରି ଧୂଆ-
 ଧୋଇ, ଟଣାଟଣି ।
ହୁକୁରହୁକୁ—ଶା. ବି. ଉପରୁ ତଳକୁ
 ଉଠିବା ପଢ଼ିବା, କାନ୍ଦିକାନ୍ଦିକା
 ସବାରିର ଦୋହଳୀ ଫୋଗୁ ନାଚିଲ-
 ଭଳି ହେବା ଅବସ୍ଥା, ଭାରବୋହୁବା
 ବା ହୁକୁଟି କାନ୍ଦିପରେ ଥାଇ ରୁକ୍ଷିଲ-
 ବେଳେ ନାଚିଲଭଳି ହେବା ଅବସ୍ଥା
 ଉଚିତାନ୍ତି ।
ହୁକୁର—ଶା. ବି. (ସଂ-ହୁକୁର) ଆହାନ,
 ତାକିବା, ତାକିଶ, ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶାସନ-
 ମାନଙ୍କରେ ରହୁପୁଣ୍ୟମା, ଦଶହର ଓ
 ଦୋଳ ପୁଣ୍ୟମାଥାନ୍ତରେ ପାମର ପଞ୍ଚ
 ହୁକୁ—ଶା. ସକପ୍ରକାର ଖେଳ ।

ସାତ ଅନୁଯାରେ ଘେନ, ପ୍ରସଦ
 ମହାଜନ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଣ୍ଣନ କରି-
 ଯିବା ଶତ, ବ୍ରାହ୍ମଣ ସମାଜରେ
 ନବବନ୍ଧୁକୁ ପହଞ୍ଚିପାଇ ଡାକିବେଳେ
 ଶଶର ସବୁ ପଠାଯାଇଥବା ମିଠାଇ
 ମନୋହର ଆଦି ସାମଗ୍ରୀ ଓ ମହାଜନ-
 ମାନଙ୍କ ପୁତ୍ରଗରେ ଉଚ୍ଚ ସାମଗ୍ରୀ ବଣ୍ଣନ
 କରିବା ଶତ । [ରତା ।
ହୁକୁରିବା—ଶା. କ୍ରି. ଡକାଇବା, ଅଶା-
 ହୁକୁରିବା—ଶା. ବି. କୌଣ୍ଡିଷଧ ମୁଲିବିଶେଷ ।
ହୁକୁରିତ୍ତା(ତ୍ରି)କଣ୍ଠ—ଶା. ବି. ତାକହାକ ।
ହୁକୁରିବା—ଶା. କ୍ରି. ଯୋଗୁ ବଳଦ ରୁକ୍ଷ-
 ଥିବାବେଳେ ଗନ୍ଧ ବନ୍ଦ କରିବା ।
ହୁକୁଳା—ଶା. ବି. (ରହୁତ) ଧୌତ, (ବି)
 ଲୁଗା ଆଦି ଧୋଇବା ।
ହୁକୁଳାହକଳି—ଶା. ବି. ଧୂଆଧୋଇ, ବହୁ
 ବନ୍ଧୁ ବା ବହୁକାଳ ଧୋଇବା କରିବା ।
ହୁକୁଳାପା—ଶା. ବି. ବିଦେଶୀରବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଯେଚିତା-
 କାନ୍ଦିକ ମଧ୍ୟରେ ହୁକୁଳିଶ୍ରୀ ନା ପଶ ।
ହୁକୁଳକହେବା—ଶା. କ୍ରି. ହୁକୁଳ ହୁକୁଳ
 ହେବା, ରବେଇଖେବେଇ ହେବା ।
ହୁକୁ—ଶା. ବି. (ସଂ-ହୁକୁର) ହୁକୁ,
 ଆହାନ । [କରିବା ।
ହୁକୁ—ଶା. ବି. ବି. ଯୋଗୁ ବଳଦଙ୍କୁ ଠିଆ
 ହୁକୁରିବା—ଶା. କ୍ରି.ଆହାନକରିବା, ଡାକିବା,
 (ଜାହାନିଆ) ପାଲଟାଣିବା, ପତାକା
 ଉଠାଇବା ।
ହୁକୁଳିବା—ଶା. କ୍ରି. ଧୋଇବା ।
ହୁକୁଳିନା—ଶା. (ଖଢ଼ିଆଳ) ବି. ତାକିବା,
 ଗାଢ଼ିରେ ଲାଗିଥିବା ବଳଦଙ୍କୁ
 ଚଳାଇବା ।
ହୁକୁଳିହକା—ଶା. ବି. ବି.ତାକିବା,
 ପରିଷ୍ଠକରୁ ଆହାନ, ଡାକିବା, ବଳଦଙ୍କୁ
 ତାକିବା, ବଳଥର ଆହାନ ।

ହକିଅତ୍ର - ଯା.ବି. ସ୍ଵଦ୍ରୁ, ସମ୍ପର୍କରେ
ଅଧିକାର, ଭୂମିଭିତରେ ସ୍ଵତ୍ତ, ବିଷୟ
ସମ୍ପର୍କ ।

ହକିଅତ୍ରି—ଯା.ବି.ଭୁବନେଶ୍ୱର, ସମ୍ପର୍କ ।
ହକିଅତିମକମୀ—ଯା. ବି. ପଣ୍ଡବୁନ୍ଦୁଙ୍କ
ମଧ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ କାହାର ସ୍ଵତ୍ତ, ଅଛି
ଏହା ବ୍ୟବର ଲାଗି ଉପସ୍ଥିତ
ମକଦମା ।

ହକିକତ୍ତ—ଯା. ବି.ବୃଦ୍ଧାନ୍ତ, ପକୃତ ତଥ୍ୟ,
ସବିଶେଷ ବୃଦ୍ଧାନ୍ତ, ଠିକ ବିବରଣ ।
ହକିକତ୍ତଦାମା—ଯା. ବି. ବିବରଣପଦ
ରିପୋର୍ଟ ।

ହକିଗତ୍ତ—ପ୍ରା. ସମ୍ବ. ବିଂ. ପକୃତ ।
ହକିମ—ଯା. ବି. ମୁସକମାକବିଦ୍ୟ,
ସୁନାମମତରେ ବେଗ କିମ୍ବାକ ।
ହକିମ—ଯା.ବି. ହକିମ୍ ବୁନ୍ଦୁ, ଜରନାମ
ଚିକିତ୍ସାପ୍ରଣାଳୀ (ବିଂ) ହକିମ୍ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

ହକେ—ପ୍ରା. (ଭାବୀଭାବା) ସବ
ତାହାକୁ ସେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ, ଏହାକୁ
ସ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ।

ହକୁ—ବ. ଜନସମହାନ, ତାନ୍ତ୍ରତ ତାନ,
ତାନ୍ତ୍ରକୁ ତାକିବା । [ତାକିବା ।

ହକୁର—ବ. ଆହୁ ନ, ଉଚ୍ଚେଷ୍ଟିତରେ
ହକୁତ୍ (ତି) —ଯା. ବି. ହକିଅତ୍ର ଦେଖ ।

ହକୁର(ତୁ)—ପ୍ରା. (ଖଣ୍ଡାଳ) ହକୁର, ସେ
ବେଶୀ ବା କାରମ୍ବାର ହଗେ ।

ହକୁର—ପ୍ରା. (ଖଣ୍ଡାଳ) ମଳତ୍ୟାଗାର୍ଥ
ଉଦ୍‌ବେଗ ।

ହଗ—ଗା. ବି. (ସଂ ହଦଧାତୁ—ବିଷ୍ଣୁ-
ଶ୍ରୀ କରିବା, ସଂ-ହଦନ) ବିଷ୍ଣୁତ୍ୟାଗ,
ହଗିବା ।

ହଗଣ—ପ୍ରା. ବି. ହାତାଫେରିବା, ହଗାରେଗ
ହଗମଦେଇବା(ମାତ୍ରବା) —ଗା. ବି. ମଳ-

ଦେଗ ଅନୁଭୂତ ହେବା ।

ହଗମୁତ୍—ଗା. ବି. ହଗିବା ଓ ମୁତ୍ତିବା,
ମଳତ୍ୟାଗ ଓ ପସ୍ତାବ ତଥାଗ ।

ହଗ(ଗୁ)ବା-ଗା. ବି. ତର ଅତିଥାର ରେଗ,
ହଗା ବ୍ୟେଗ, ଗୁହଣୀଆତ୍ମ, ଅପରିଆଶୀଳୁ

ଦିଆଯିବା ନାମ, (ବିଂ) ତର ଅତିଥାର
ରେଗୀ, ସେ ବୁନଃ ବୁନଃ ହଗେ, ସେ
ହଗେ ବା ହଗିଥାଏ, ଯାହାର ବାରମ୍ବାର
ହଗିବାର ଅତ୍ୟାସ, କେବୁଆ, ଅତ
ଭୟାକୁ ।

ହଗା—ଗା.ବି.ମଳୋଷ୍ଟର, ହାତାଫେରିବା,
ଅତିଥାର, ବହୁବାର ହାତାଫେରିବା
ରେଗ, (ବିଂ)ହାତାରେଗାକାନ୍ତ(ବ୍ୟକ୍ତି),
ସେ ହଗିଥାଏ, ହଗୁର, (ପ୍ରା.ବଲଙ୍ଗିର-
ପାଠଣ) ହରରେ (ଅନାଦର୍ଶରେ) ।

ହଗା(ଗେ)ଇଦେବା—ଗା. କି. କୌଣସି
ବ୍ୟକ୍ତିକ ପ୍ରହାର ଆଦି ଦେବା ଦ୍ୱାରା
ଦିନା ପେରଣାରେ ତାଠାରୁ ମଳନିଯୀ-
ରଣ କରଇବା, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଭୟ
ଦେଖାଇ ଅତର୍ଜ୍ଞ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଅନନ୍ତା-
କମେ ମଳନିଯୀତ କରଇବା, (ଲ.ଅର୍ଥ)
କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅତର୍ଜ୍ଞ କରଇବା,
ଦେଇବା ମାତ୍ରଦେବା, ବହୁତ ବୋଲ
ଲଦିଦେବା, କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅତିଶ୍ୟା-
ବରନ୍ଦୁତ କରିବା ।

ହଗା(ଗେ)ଇଦେବା—ଗା. କି. ହଗିବାକୁ
ଦିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ସଙ୍ଗରେ ଯିବା ।

ହଗା(ଗେ)ଇପକା(କେ)ଇବା—ଗା. କି.
ହଗାରଦେବା ଦେଖ ।

ହଗା(ଗେ)ଇବା—ଗା.କି.କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ
ମଳତ୍ୟାଗରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି (ସଥା-
ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଆପଣା ଦୁଇଗେହର ବଳା-
ଗରି ଉପରେ ନସାଇ) ହାତାଫେରି-
ବା, ହଗାଇଦେବା ଦେଖ ।

ହଗା(ଗେ)ଇବାମୁତ୍ତା(ତେ)ଇବା—ଗା.କି.
(ଲ.ଅର୍ଥ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ମାତ୍ର ବା
ଭୟପ୍ରଦର୍ଶନ ବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବୋଲଦେବା
ଦ୍ୱାରା ଅନନ୍ତାକମେ ହଗିବା ଓ ମୁତ୍ତିବାର
କାରଣ ହେବା ।

ହଗାଉଷ୍ଟୁଆ(ଓଷ୍ଟଧ) —ଗା.ବି. ହଗା ବନ
ହେବାର ଅଷ୍ଟଧ, ଭେଗ, କୁଳପୁ ।

ହଗମୁତ୍ତା—ଗା. ବି. (ସହରେ) ହାତା-
ଫେରିବା ଓ ପସ୍ତାବ କରିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ)
ମାତ୍ରଭୟ ଓ ଅତିଶ୍ୟାବ ବୋଲଦେବା,

ଦ୍ୱାରା ହଗିମୂତ୍ତ ପକାଇବା ।

ହଗାରେଗ— ଗା. ବି. ଉଦସମୟ,
ଆମାଶୟ, ଅତିଥାରଦ ରେଗ ।

ହଗାଲଗା—ଗା. ବି. ଉଦ୍ୟଜନିତରେ
ପ୍ରହାରିତ, ଅତି ଆନନ୍ଦ ।

ହଗିଦେବା—ଗା. କି. ହଗିପକାଇବା,
ହଠାତ୍ ମଳୋଷ୍ଟର କରିବା ।

ହଗିପକା (କେ) ଇବା—ଗା. କି.
ଅତିକିର ଭବରେ ହାତା ଫେରିବା,
(ଲ.ଅର୍ଥ) ବହୁତ ମାତ୍ର ବା ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଭୟ ବା ଅତ୍ୟଧିକ ବୋଲ ଫଳରେ
ଅନନ୍ତାକମେ ହାତାହେବା ।

ହଗିବିଦି ନାଆଁ ସରକା—ଗା. (ନୟୟ)
ଗ୍ରେଟ ବା ଲଙ୍କାଜନକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା
ଦ୍ୱାରା ନନ୍ଦା ଅରକିବା ।

ହଗିବା—ଗା. କି. ହାତାଫେରିବା,
ମଳୋଷ୍ଟରକରିବା, (ଲ. ଅର୍ଥ) ଶକ୍ତିର
ଅସାଧ ଥବାରୁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ
କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହେବା, ହଗି-
ପକାଇବା ଦେଖ ।

ହଗି ମୁତ୍ତିପକାଇବା—ଗା. କି. ଏକ-
ସମୟରେ ମଳ ଓ ପସ୍ତାବ ତଥାଗ-
ନକରିବା, ଭୟରେ ଅତର୍ଜ୍ଞ ହେବା,
ଅତ୍ୟନ୍ତ ମାତ୍ର ଭୟାଦ ଦ୍ୱାରା ଦିନା
ଜଲ୍ଲାରେ ହାତା ଓ ପସ୍ତାବ କରିବା ।

ହଗିମୂତ୍ତ ପଳାଇବା—ଗା. କି. ଅତି
ସପ୍ତଶୂତ ହୋଇ ପଳାଇଯିବା ।

ହଗିଯିବା—ଗା. କି. ମଳତ୍ୟାଗ କରିବା
ପାଇଁ ଶାନ୍ତିରକୁ ଯିବା ।

ହଗ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ହଗ(ଗୁ)ର ଦେଖ ।

ହଙ୍କା—ଗା. ବି. ଗାଡ଼ିରତ୍ୟାଗର ରକ୍ତନ ।

ହଙ୍କା(କେ)ଇଦେବା—ଗା. କି. ଧମକ
ଦେଇ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ତଢ଼ି-
ଦେବା ।

ହଙ୍କା (କେ) ଇବା—ଗା. କି., ଗାଡ଼ି
ବିନାନ୍ତକୁ ହାଙ୍କିବା ବା ତଳାଇବା,
ତଢ଼ିଦେବା ।

ହଙ୍ଗାମା—ଯା. ବି. ଅନନ୍ଦ, କଳହ,
କଳିକଳିଆ ପୂର୍ବକ ବିବାଦ, ଶନ୍ତିରକ୍ଷା,

ଶୋଳମାଳ, ମାରପିଟ ପୂର୍ବକ କଲି ।
 ହଜାମାଦାର (ବାଜ) — ଯା. ବି. କଳହ-
 ତିସୁ, ଦେଅ ରନ ଚଳ ପ୍ରୟୋଗକାଣ ।
 ହରପଟକୁ ଅଣିବା—ଯା. (ର୍ବ—କଚ-
 ଶା) କଣ୍ଠର ମକଳମାରେ ପକ୍ଷ-
 ମାନକର ଯାବଣୀ ସମ୍ଭାବୀ ଏକନ୍ତ
 ଦାଖାକୁ କରିବା ।
 ହରଚେରନିବା—ଗ୍ରା. ଫି. କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟ-
 ବିମୁଢ଼ ହେବା ।
 ହଜ—ଯା. ବି. ସୁଦଳମାନମାନଙ୍କ ମନ୍ଦୀ
 ଉଥ ଦର୍ଶନ ଓ ଆରକ୍ଷଣ୍ୟ ସମାଧନ ।
 ହଜକରିବା—ଗ୍ରା. ଫି. ମନ୍ଦୀଶାର୍ଥ ଦର୍ଶନାଦି
 କରିବା ।
 ହଜର (ବ) କ୍ର—ଗ୍ରା. ଅ. ହାରିଯାଉ
 ଦେଖ, ବଢ଼ ପାଥର ଇତ୍ତେତଃ
 ବରିପ୍ତ ହେବା ଅବସ୍ଥା, ନିର୍ମିତ କଥା
 ନ ଦେହ ଇତ୍ତେତଃ କରିବା, ଶୋଳ-
 ମାଳ, (ପୋକଆଦି) କୌଣସିଯାନରେ
 ସାଲୁ ସାଲୁ ହେବା ।
 ହଜରକରିବା—ପ୍ରା. (ଖଡ଼ିଆଳ) ବି.
 ଆନନ୍ଦର ଗହଳରହଳ, ଆନନ୍ଦମୟ
 କୋଳାହଳ ।
 ହଜର (ବ) କିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେ ନିର୍ମିତ
 କଥା ନ କହି ଇତ୍ତେତଃ କରେ ।
 ହଜରାଟ୍ଟା—ଗ୍ରା. ବି. ହାତିବାଟ୍ଟା, ହାତି
 ତିଙ୍ଗପରି ବଢ଼ ଫଳବିଶ୍ଵି ବୃକ୍ଷ ।
 ହଜମି—ଯା. ବି. ହଜମି, ଯାହା ହଜମ
 କରାଏ, ପରିପାକ ତିଯୁର ସାହାଯ୍ୟ-
 କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ହଜରତ୍—ଯା. ବି. ହଜରତ୍ ଦେଖ ।
 ହଜରତ୍ ମହମ୍ମଦ—ଯା. ବି. ସମ୍ମାନମାୟ
 ପୟୁଗମ୍ବର ମହମ୍ମଦ ।
 ହଜର—ପ୍ରା. (ଖଡ଼ିଆଳ) ପୁ. ବି.
 ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।
 ହଜରିବା—ଗ୍ରା. (ଖଡ଼ିଆଳ) ଫି.
 ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ।
 ହଜରିଆ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଖଳ-
 କରିଆ (ପିଲା). ଅସ୍ତର ।
 ହଜ—ହା. (ପୁରୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅଞ୍ଚଳ)

ବି. ବଢ଼ ଜଳାଶୟ ।
 ହଜତ୍—ଯା. ବି. ହଜତ୍ ଦେଖ ।
 ହଜମ—ଯା. ବି. ଭୁବନ୍ଦ୍ରବ୍ୟର ପରିପାକ,
 (ଲ.ଅର୍ଥ) କୌଣସି ଦ୍ରୁବ୍ୟକୁ ଆସ୍ତାବ୍ର
 କରିବା ।
 ହଜମ କରିବା—ଗ୍ରା. ବି. ଖଳଦ୍ରବ୍ୟ
 ଜାଣ୍ଠି କରିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଆସ୍ତାବ୍ର
 କରିବା, ଗୁରୁତର ଦ୍ରୁବ୍ୟ ବା ଆସାତକୁ
 ସମ୍ମାଳି ନେବା, ପାପାଦ ଅଛିସ୍ତାମାନ
 କରି ସମାଜରେ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ବା ନିର୍ମିତ ନ
 ହେବା, ବୁଝିପାରିବା ।
 ହଜମ ପାଇବା (ହେବା)—ଗ୍ରା. ଫି.
 (ଖଳଦ୍ରବ୍ୟଦି) ଜାଣ୍ଠି ହେବା ।
 ହଜମି—ଯା. ବି. ପରିପାକକାରକ,
 ପାତକ, ଯଦ୍ବୀର ପରିପାକ ହୁଏ, (ବି)
 ପାତକ ଭାଷ୍ଟ ।
 ହଜରତ୍—ଯା. ବି. ପ୍ରଭୁ, ମହାମ୍ବାଦ୍ୟତ୍ତ,
 ମହାଶୟ, ସାଧୁ ଓ ମହାପୁରୁଷ, (ବି)
 ଶ୍ରୀମତ୍, ସମ୍ବାନାଶ୍ଵର ।
 ହଜରତ୍ ମହମ୍ମଦ—ଯା. ବି. ମୃଷଳମାନ-
 ଙ୍କ ଧର୍ମପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ ମାନମାୟ ମହମ୍ମଦ ।
 ହଜା—ଗ୍ରା. ବି. ହଜିବା ଦେଖ, ହଜା-
 ଇବା ଦେଖ, ବି. ହଜିଯାଇଥିବା ।
 ହଜ(ନେ)ଇବା—ଗ୍ରା. ଫି. (ଫ-ହୃଧାତ୍)
 କୌଣସି ବର୍ଷକୁ ହରାଇବା, ହଜିବା-
 ତିଯୁର ଶିଳକ୍ଷେତ୍ର ରୂପ, ହଜିବାର
 ତିପାମ୍ବ କରିବା, ନଷ୍ଟ କରିବା ।
 ହଜାମ—ଯା. ବି. ଭଣ୍ଟାର, ନାପିତ ।
 ହଜାମତ୍—ଯା. ବି. ଶୌରକର୍ମ ।
 ହଜାମନ୍ତ୍—ପ୍ରା. (ଯାଜପୁର) ବି. ହଜା-
 ମନ୍ତ୍, ଭଣ୍ଟାର ।
 ହଜାର (ର)—ଯା. ବି. ସହସ୍ର(ପଣ୍ଡ୍ୟ),
 ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଦୟ, (ବି) ସହସ୍ରପଣ୍ଡ୍ୟ,
 ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ, ବଢ଼ ।
 ହଜାରମାର୍—ଗ୍ରା. ବି. ଯେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ
 ଜାବ ହୁତିଥାକରେ ।
 ହଜାରକ—ଗ୍ରା. (ବି ଓ ବି) ଏକ-
 ହଜାର ମାତ୍ର ।
 ହଜାରକିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକ ଗଦାରେ

ହଜାରେ ଲେଖାଏ ରଖାଯାଇଥିବା
 (ବିସ୍ତ), ହଜାରଟଙ୍କାରେ କଣା, ହଜାର
 ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ।
 ହଜାରକେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ଦି ହଜାର ସଂଖ୍ୟା
 ପୂର୍ଣ୍ଣରେଲେ. ଏକହଜାର ସଂଖ୍ୟକ
 ମଧ୍ୟରେ ।
 ହଜାରମଣି—ଗ୍ରା. ବି. ଭୁବନ୍ଦ୍ରାଂକା-
 ପର ବର୍ଷାମୁଖ ଗ୍ରେଟ ଶାକ ବିଶେଷ ।
 ହଜାର (ରୁ)ହଜାର—ଗ୍ରା. ବି ଓ ବି.
 ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।
 ହଜାର—ଗ୍ରା. ବି. ହରିଗରିଶ, କୁମୁଦ
 ପୁଲର ଆକୁତି ବିଶ୍ଵି ଏକଷ୍ଵକାର ପୁଲ
 ଦକ୍ଷାରୀଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଧନମେଳକ, ହଜାରେ
 ଟଙ୍କାର ଅଧିକାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ବି. ହଜାର
 ସଂଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।
 ହଜାରବାବୁ—ଗ୍ରା. ବି. ଗ୍ରେଟନାଶପର
 ବିଶ୍ଵର ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲା ଓ ଉତ୍ତର
 ସଦର ମହବୁମାର ଜାମ ।
 ହଜାରସ୍ତ୍ର—ଗ୍ରା. (ଖଡ଼ିଆଳ) ବି. ଗଛରେ
 ପାଣିଦେବା ପାଇଁ ହତ୍ତମଦ୍ବୀ ଝଣ୍ଡ ।
 ହଜାରୁ(ରୁ)ହଜାର—ଗ୍ରା. ବି. ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।
 ହଜାରେ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକସହସ୍ର ସଂଖ୍ୟା,
 (ବି) ଏକସହସ୍ର ସଂଖ୍ୟକ, ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ,
 ବଢ଼ତ, (ବି. ବି) ହୃଦ୍ରପ୍ରକାରେ, ନାନା-
 ସ୍ଥାନରେ, ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ୍ୟଥର ।
 ହଜିବା—ଗ୍ରା. ଫି. (ଫ-ହୃଧାତ୍) ନଷ୍ଟ-
 ହେବା, ନମୀଳିବା, ଅଳ୍ପତ୍ତେବାରେ ପଢ଼-
 ଯିବା, ତୁମ୍ଭ ନ ହେବା, ହୃତହେବା ।
 ହଜିର—ଯା. ବି. ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସାନ୍ଧିଶ ବା
 ଶ୍ରୀମୁଁ, ପ୍ରଭୁ, ହାକିମ, (ଅବ୍ୟ) ଶ୍ରୀମୁଁ!
 ପ୍ରସ୍ତେ ! ।
 ହଜିର! ଶୋଦାବନ୍ଦ! ଶମିଦି!—ଯ. ଅ.
 ଆହୁଶ ମୋର ପ୍ରଭୁ ଅଟନ୍ତି ।
 ହଜିରହିରପ୍ରଦାର—ପ୍ରା. (ରଞ୍ଜାମ) ବି.
 କିଲଟର ଯାହେବକ ପ୍ରଧାନ କିମ୍ବଣି ।
 ହଜିରକର୍ମ—ପ୍ରା. (ରଞ୍ଜାମ) ହଜିରଗୁପ୍ତା,
 ରଜାଙ୍କ ପାଖରେ ସବଦା ଥିବା କିରନ ।
 ହଜିରସବାର—ଯା. ବି. ହଜିର ସମ୍ବୁଦ୍ଧ
 ଆପଣ ।

ହଜୁରୀ—ଶ୍ର. ବି. ଗନ୍ଧପଦର ଉପାଧିକାରୀ, (ଶ୍ରୀ) ହଜୁର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ସ୍ବୟଂ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ କାର୍ଯ୍ୟକୁରୁ-ଥବା(ତୁଳ୍ୟ),ପୁଣ୍ୟ ଲଗନ୍ଧାଅଙ୍କ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ପଦରୁ ଉପାଧିକାରୀ ।

ହଜୁରିକଥା—ଶ୍ର. ବି. (ପାନବରଜ ଭାଷା) ଅଛି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବା ରାଜି (ପାନ) ।

ହଜୁରୀ—ଶ୍ର. ବି. ହଜୁର, ଝଗଡ଼ା, ଗୋଲାମାଳ, ରକ୍ତବିଜନକ ।

ହଜୁରୀ—ଶ୍ର. ବି. କଳହପ୍ରୀୟ, ଗୋଲାମାଳପ୍ରୀୟ ।

ହଜ୍ଞା(ଶ୍ରୀ)—ଶ୍ର. ତାମୀ ପଢି ସ୍ତ୍ରୀଲେବର ସମ୍ବୋଧନ, ହଜ୍ଞାଲେ ।

ହଜ୍ଞାନ୍ତ୍ର—ଶ୍ର. ବି. (ପ୍ରା-ଭୟାନକ)ହୟାନ୍ତ୍ର ଭୟାନକ, ଅଛି ହଜ୍ଞା, ଅଛି ରିଜ ।

ହଜ୍ଞି—ଶ୍ର. ଶ୍ରୀ, ଶ୍ରୀଧା ।

ହଜ୍ଞିକା—ଶ୍ର. ଶରୀ, କ୍ରାନ୍ତିଶରୀ ।

ହଟ୍—ଶ୍ର. ଅ. ଯୋଡ଼ାଆଦିଜ୍ଞୁ ପହକୁ ହଟିବା ପାଇଁ ସମ୍ବୋଧନ, (ଶ୍ର. ବି.) ଦୁଇଁ, ବିଚିତ୍ର ଦୁଆ (ଶୁନ୍ମେ), (ପ୍ରା. ଅନ୍ତିଆଳ—ନି) ଜିନ୍ଦୁ ଜିନର ।

ହଟକ(କି)ର(ନି)—ଶ୍ର. ଅବ୍ୟ. ହଠାତ୍, ଅନ୍ତିଶୀର୍ଯ୍ୟ ।

ହକ୍କାହକ୍କି—ଶ୍ର. (ଶ୍ରୀଆଳ) ବି. ହକ୍କାହକ୍କି ଦେଖ ।

ହଟିଗା—ଶ୍ର. (ସମ୍ବୁ) ଶି. ହଟିଗା ଦେଖ ।

ହଟିଲ—ଶ୍ର. (କଳାହଣ୍ଟି) ଲ୍ରୋଟହାଟ, (ପ୍ରା. ମନ୍ଦି) ପ୍ରତିହାତ ବସୁଥବା ହାଟ, ଶୁଦ୍ଧିତହାଟ ।

ହଟିକିବା—ଶ୍ର. (ସମ୍ବୁ) ଶି. ଅଟିକିବା ।

ହଟ—ଶ୍ର. ବି. (ପ୍ରା-ହଠ) ଗୁରୁଶାଳ, କୌରୁକ, ଦୁନର, ଭାମସା, କାର୍ଯ୍ୟତଃ ଥକା, କୁହୁକ, ଗାରଞ୍ଜ, କୌଣ୍ଠଳ, ଅଳି, କଟାଳ, ଅପଟା, ଜିନର, ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ହଟହଟ, ରୁଷା ।

ହଟକରିବା—ଶ୍ର. ଶି. ଭାମସାକୌରୁକ କରିବା, ଅଛି ଲଗାଇବା, କଟାଳ କରିବା, ଅଳା କରିବା, ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିବା, ହଟହଟ କରିବା, ରୁଷିବା,

କୁହୁକ ଦେଖାଇବା ।

ହଟକୁଟ—ଶ୍ର. ବି. ହଟ, କୌରୁକ, ଥକା, ଭାମସା, ଦୁନର ।

ହଟକେଶ୍ଵର—ଶ୍ର. (ସମ୍ବୁ) ପୁଣ୍ୟକିଲ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅନ୍ତିଗ୍ରାମରେ ଥବା ଉତ୍ସମ୍ପଦବନ ଓ ତନ୍ଦିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଶିବ-କିଙ୍କିରି ନାମ ।

ହଟଚ(ଶ୍ରୀ)ମଟ—ଶ୍ର. ବି. କୁହୁକ, କୌଣ୍ଠଳ, ଲୋକଙ୍କ ଦେଖିବା ପାଇଁ କରମ୍ଭିବା ଦୃଶ୍ୟ, କୌରୁକ, ରତ୍ନକାଳ ।

ହଟଚରଣ୍ଟ—ଶ୍ରୀଦେ. (ଶିମାମ) ବି. ଅବାଧ, ଦୂଷ୍ଟ ।

ହଟନ(ନା)ଟ—ଶ୍ର. ବି. ହଟ, କୌରୁକ, ଦୁନର, ଥକା ।

ହଟନାରର—ଶ୍ର. ବି. ହଟିଆନାଗର ଦେଖ ।

ହଟପଟ—ଶ୍ର. ବି. ବ୍ୟତିବ୍ୟତ୍ତ, ଲଟପଟ, ଗୋଲମାଳରେ ଜନ୍ମିତ ।

ହଟରପଟର—ଶ୍ର. ବି. ହଟପଟ ଦେଖ ।

ହଟପଣ୍ଡୀ—ଶ୍ର. ଶେବାଳ, ଶିରିଳ ।

ହଟପାଟକ—ଶ୍ର. ବି. (ଶ୍ରୀ ପ୍ରତି ଗାନ୍ଧି) ହଟହଟେର ।

ହଟକି—ଶ୍ର. (ସମ୍ବୁ) ବି. (ପ୍ରା-ହଟ)ଗ୍ରେଟ ହାଟ, ହୋଟେଲ ଦେଖ, ପ୍ରତିଦିନ ବିମୁଦ୍ରବା ହାଟ ।

ହଟହଟା—ଶ୍ର. ବି. କୁଆକୁଟା, ଲୋକହସା, ଅପଙ୍ଗତି, ହରକତ ହେବା ଅବସ୍ଥା, ଲୋକାପବାଦ, ସବସାଧାରଣଙ୍କ ଉପ-ହାସ, ଲଜ୍ଜା, (ବି) ଯେ ଲୋକହସାରେ ପଢିଥାଏ, କଷ୍ଟ ବା ଦୁର୍ଦ୍ରଶ୍ୟରେ ପଢିତ, ଅପବାଦିନକ ।

ହଟହଟାକରିବା—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ତକୁ

ଉପହାସ କରିବା ।

ହଟହଟାରେ ପଢିବା—ଶ୍ର. ବି. ସାଧାରଣରେ

ହାସ୍ୟାଶ ହେବା ।

ହଟହଟିଆ—ଶ୍ର. ପ୍ରା. ବି. ହଇରଣ୍ଯିଆ, ଯେ ଅନ୍ତକୁ ଲଜ୍ଜାରେ ପକାଏ, ଯେ ନିଜକାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁ ହାସ୍ୟାଶ ହେବା, ଯେ ପରିନିନା କରାଏ, ଯେ ଅନ୍ତକୁ ହାସ୍ୟାଶ କରାଏ ।

ହଟା—ଶ୍ର. ବି. ହଟହଟା, ଲୋକହସା, ଲୋକାପବାଦ, ଅଳି, ଅମାରା, କଟାଳ, ହାଟ, କୌଣ୍ଠଳ ବିଷୟ ସାଧାରଣରେ ପ୍ରକଟିତ ହେବା, (ତୁ,ତାକୁ) ହଟାଥ, ପଛକୁ ଦୁଆଥ ।

ହଟା(ଟେ)ଇବା—ଶ୍ର. କି. ପଛକୁ ଦୁଆଥ ଇବା, ପରାପ୍ର କରିବା, (ରୋଗକୁ)ନିବ୍ରତ କରିବା ।

ହଟାକରିବା—ଶ୍ର. କି. ଦୂର୍ନାମ କରିବା, ଅପବାଦ ଦେବା, ପ୍ରମଟ କରିବା, ଅଳି କରିବା, ଲୋକହସା କରିବା ।

ହଟାଶ—ଶ୍ର. ବି. ହଟାଇବା, ପରାପ୍ରକରଣ ।

ହଟାତ୍—ଶ୍ର. ଅ. (ସ-ହଠାତ୍) ହଠାତ୍ ଦେଖ ।

ହଟାପସବ—ଶ୍ର. (ଶିଥାଳ) ଅପବାଦ ।

ହଟାବସବେ(ସେ)ଇବା—ଶ୍ର. କି. ସାଧାରଣରେ କୌଣ୍ଠି ବ୍ୟକ୍ତିର ଦୂର୍ନାମ କରିବା ।

ହଟାଶ୍ରୀ—ଶ୍ର. ବି. ସେ ହଟକୁ ପଶ୍ୟଦ୍ରୁଦ୍ୟ ନେଇ ବିଦ୍ଵିକରେ ।

ହଟାହଟି—ଶ୍ର. ବି. ପରମ୍ପରକୁ ହଟାଇବା ।

ହଟି—ଶ୍ର. ବି. ହଟ ଦେଖ ।

ହଟିଆ—ଶ୍ର. ପୁ. ବି. ଯେ ଜିଗର ବା ଅଳି କରେ, ରଙ୍ଗିଆ, ଦୁନରିଆ, କୌରୁକପ୍ରୀୟ, ଏକବତିଆ, (ଅନାଦର୍ଥିକ) ଲୋକଙ୍କ ଦିଆଯିବା ନାମ ।

ହଟିଆନାଗର—ଶ୍ର. ପୁ. ବି. ରଙ୍ଗିଆ ବା କୌରୁକପ୍ରୀୟ ନଥିକି, ନାଟଗୁରୁ, ଶ୍ରାକୁଷି ।

ହଟିକରିକିହାଟିବା—ଶ୍ର. କି. ହଟିକରି କଥା କରିବା ।

ହଟିକୁହିନ୍ଦିବା—ଶ୍ର. କି. ପଇଥାଡ଼କୁ ମୁହଁ ବୁଲଇ ରୁହିବା ।

ହଟିବସିବା—ଶ୍ର. କି. ପଛକୁ ଦୁଷ୍ଟବସିବା, ଜିଜର କରିବା, ଏକଜିଦ ଧରିବା ।

ହଟିବା—ଶ୍ର. କି. ପଛକୁ ଦୁଷ୍ଟବସିବା, ପରାପ୍ରକରିବା, ନ ପାରିବା, ଅଳି କରିବା, କୁଣ୍ଡିତ ହେବା, ପରାପ୍ର ହେବା, ରଣଭଙ୍ଗଦେବା, ନବୁର ହେବା, କମିବା, ରହିବିହେବା ।

ବା କିନ୍ତୁ ସ୍ଵର୍ଗ ବ୍ୟବସାୟ ।
ହଡ଼ାବେପାନ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବି. ସେ ବଳଦ
କଣ୍ଠି କଂସର୍ଟର୍‌ରେ ଶିକେ, (ଲ. ଅର୍ଥ)
ଅତି କୃପଣ(ବ୍ୟକ୍ତି), ଲଭର ସମ୍ମାବନା
କଥିଲେ ଯେ ପଇସା ଏ ଖରଚ କରେ
କାହିଁ ।

ହଡ଼ାରି—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. ହାତୁଆ ।
ହଡ଼ାଳିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସେଇଁ ବଳଦ
ନାଚେ, ଦୁଇଜ୍ଞା ନୁହେଁ, ମଧ୍ୟବୟକ୍ତି(ବଳଦ)
ହଡ଼ି ହଡ଼ି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକାଧିକ ବଳଦ,
(ଦୁଇଜ୍ଞା ଓ ଦାମୁଡ଼ି) ।

ହଡ଼ି—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତୁ, ପତିବନନ୍ଦ, ନାଧା,
ହରିକ ଠ., (ସ-ବି, ହଡ଼ି+ଅଧି.ଇ.)
ହରିକାଠ, ହାତୁ, (ଶ୍ରୀ. ସମ୍ବ.) କୁକୁର ।
ହୋଟ୍‌ରୀ—ଶ୍ରୀ. ଅ. ଯୋଗୁ ବଳଦଙ୍କ
ଚଳାଇବା ବୁଲାଇବା ଓ ଆକରିବାରେ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ଶବ୍ଦ ।

ହଡ଼ିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତୁ, ମଇଲା ସମା
କରିବା ଅସ୍ତ୍ରଜ୍ଞ ଜାତିବିଶେଷ, ହୁତୁଦାର
ହଡ଼ିକାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ସମ୍ବନ୍ଧି ଦେବବାର
ସୁପକାଠ, ହରିକାଠ ।

ହଡ଼ି—ବ. (ହଡ଼ି+କ.ତି) ଅସ୍ତ୍ର, ହାତୁ ।
ହଡ଼ିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତୁଜାର, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ହଡ଼ିକ ।

ହଡ଼ିକ—ବ. (ହଡ଼ି+ଜନି+କ.ଅ.) ହାତୁ-
ମଧ୍ୟ କୋମଳ ପଦାର୍ଥ, ମଜ୍ଜା ।

ହଡ଼ି—ଶ୍ରୀ. ବି. ହଡ଼ି ଦେଖ, (ସ-ବି)
ହାତୁ, ମଇଲା ସମା କରିବା ଜାତ ।

ହଡ଼ିକ(ପ)—ବ. ହାତୁ, ଚଣ୍ଡାଳାଜାର ।

ହଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ହନ୍ଧାତୁ) ହାଣିବା-
ଦିସ୍ତା, ହଣ୍ଡାଦିଦ୍ୱାରା ଛେଦନ, (ଶ୍ରୀ. ବି.)
ଯେ ହଣିଲ ପରି କରିବା ବଚନ ଜହେ,
ହାଣିଆ, କଣ୍ଠିତ, ଶ୍ରୀଦାର ଛେଦନ,
କଟା ହୋଇଥିବା, ଅସ୍ତ୍ରାଗାତରେ ଛେଦ ।

ହଣ(ଶେ)ଇବା—ଶ୍ରୀ. ଫି. (ହାଣିବା
ଦିସ୍ତା ଶିକ୍ଷନ ରୂପ) ଅନ୍ୟ ଦ୍ୱାରା
ହାଣିବାଦି ସ୍ଥା କରିବା ।

ହଣକଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାଣକଟ, ଶ୍ରୀଦାର
ହାଣିବା ଓ କଟିବା ।

ହଣାଙ୍ଗ ଇବା—ଶ୍ରୀ. ଫି. ହାଣଙ୍ଗଇବା,
ଅନ୍ୟଦ୍ୱାରା ଅସ୍ତ୍ରରେ ହତିହେବା ।

ହଣାପା(ଘାଆ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅସ୍ତ୍ରାଗାତରେ
ଜନ୍ମିବା କ୍ଷତ ।

ହଣାମର୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସହଚର) ହାଣମର୍ଗ,
ହାଣିବା ଓ ଆଗାତ କରିବା, ପଞ୍ଚଆ-
ଜମିକୁ ଖୋଲାଇକିଅ କରି ସମ୍ଭବିଲ
କରିବା, ପତିଜମିକୁ ଆବାଦିକରିବା ।

ହଣାହଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରିଷର ହାଣିବା ।

ହଣର(ରୀ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାତ, ସିଂହ ଓ
ଶଶର ଚର୍ଚିନ ଶବ୍ଦ ।

ହଣା(ଶେ)ଇବା—ଶ୍ରୀ. ଫି. ଅଣାଇବା,
କୁଳଇବା, ଚଳାଇବା ।

ହଣାଳି(ଶି)ନା—ଶ୍ରୀ. ଫି. ଗର୍ଜନକରିବା ।

ହଣାପା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଧୁନିକ ଗଢ଼ିକାତ
ଆଠମଳିକର ପ୍ରାଚୀନ ନାମ ।

ହଣାଲ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. ନିର୍ମିଲାଇ ଲେଖିବ
କିମ୍ବ ।

ହଣାଲୁ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. ପିଠିଲର ବଭ
ହାଣ୍ଡ, ହଣ୍ଟା ।

ହଣା—ଆ. (ନାଟେଖାକ୍ରିରେ ଦାସୀପ୍ରତି
ସମ୍ବୋଧନ) ହରିଲେ, ଆଲୋ, (ବି)
(ହଣ୍ଡା+ଅ+ଆ) ବଭ ମାଟିହାଣ୍ଡ, (ଶ୍ରୀ.
ବି) ହାତୁ ନିମିତ ବଭ ହାଣ୍ଡି, ମହମନତ୍ତ
ନାଳିବା ପାଇଁ କାରେ ହାଣ୍ଡି, (ଲ. ଅର୍ଥ)
ପେଟ, (ଶ୍ରୀ. ଗଞ୍ଜାମ—ଲ. ଅର୍ଥ) ଶୁଣିଆ,
ପୈର୍ଯ୍ୟ ।

ହଣା ଗରମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵଶେଷ ଓ
ଉଦ୍ଦର ଗରମ ହେବା ଅବସ୍ଥା, ଶୁଧା-
ତୁର ଅବସ୍ଥା ।

ହଣାପାଟିଯିବା—ଶ୍ରୀ. (ଗଞ୍ଜାମ) ଫି. ପେଟ
ପାଟିଯିବା ।

ହଣିକା—ବ. ହାଣି, ପାକାର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା
ଅନ୍ତରୁତିମୁଖ ଗୋଲକାର ମୁଦ୍ରପାତ୍ର

ହଣିକାପୁତ୍ର—ବ. ପ୍ରେଟହାଣ୍ଡ, କୁଣନ ।

ହଣା—ବ. (ହଣ୍ଡା+କ.ଅ+ର) ବଭ
ହାଣ୍ଡି ।

ହଣାଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାହିଶର ଶୁଣିଲ
କରିବ ବା କରିବି ।

ହଣ୍ଡେ—ଆ. (ନାଟେଖାକ୍ରିରେ ଦାସୀ ବା
ମାତ୍ରା ପ୍ରତି ସମ୍ବୋଧନ) ହରିଲେ,
ଆଲୋ, [ଖାତ୍]

ହଣ୍ଡ—ଶ୍ରୀ. ଅ. (ନିଷେଧାର୍ଥକ) ହାତୁ,
ହତ୍ତିଲାମାରକା—ଶ୍ରୀ. (ବଲଙ୍ଗିର ପାଠଣ)
ଫି. ବେଶ ସେନ ଯିବା ।

ହଣ୍ଡିଲା—ଶ୍ରୀ. (ଖାତ୍ରିଆଳ) ଶ୍ରୀ. ସମ୍ବୁ-
ଦ୍ୟାରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଟାଣି ଆଣିବା ।

ହଣ୍ଡା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଟେବୁଲି ଆଦିର ଦ୍ୟା-
କରୁ ହାତିଦ୍ୱାରା ଟାଣିବା ଓ ବାକିକୁ
ହାତରେ ଛଠାଇବାପାଇଁ ଲୁଗିଥିବା
କଢ଼ି ।

ହଣ୍ଡ—ବଂ (ହନ+ମୀ.ତ) ବଧଗ୍ରାଟ୍,
ନାଶିତ, ନଷ୍ଟ, ନିରାଶ, ନିଷାପିତ, ମୁତ,
ଶୁଣିତ, ମନ, ଲୁହିତ, ଭିନ୍ନ, ବ୍ୟାହତ,
ଦ୍ୱାନୀନ୍ତିତ, ଦୁଷ୍ଟ, ଦେସ୍, ଦିଗ୍ନ,
ବିଚିତ, ଅନୁହିତ, (ବ-ଶ-ତ) ନେଇଶ୍ୟ,
ହନନ, ଶୁଣନ, (ଶ୍ରୀ.ବି) ମୁଖ୍ୟ, ମରଣ ।

ହଣକ—ପୁ. ବଂ. (ହଣି+କ) ନଷ୍ଟଗ୍ରାସ୍,
ଭାବୁ, କାପୁରୁଷ, ମାତ, ହତଭଗ୍ୟ, ମୁତ,
ଦୁର୍ଜଣାଂତ୍ର. (ବି) ମାତଲେକ, ଶୁରୁବ୍ୟତ୍ତ,
(ଶ୍ରୀ. ଖାତ୍ରିଆଳ) ଅପମାନ ।

ହଣକଣ୍ଠ—ପୁ. ବଂ. ଯାହାର ଶିଶୁ
ବା କଣ୍ଠକ କା ବାଧାନଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ।

ହଣକର—ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବି. ଯାତକ ।

ହଣକରିବା—ଶ୍ରୀ. ଫି. ମାରିପକାରିବା,
ପରିଷର କରିବା, ଲୁପ୍ତକରିବା, ବୁଝା-
ଇବା, ହଜାଇବା ।

ହଣକରୀ—ପୁ. ବି. (ବ ଶ୍ରୀ) ମନକରୀ,
ହଣକରା ।

ହଣକିନ୍ତୁଷ—ପୁ. ବି. (ବ ଶ୍ରୀ) ପାପମୁକ୍ତ ।

ହଣରି—ବି. ଭଗ୍ନମନାଃ, ନିରାଶ, ହତ-
ଶୁଣି, ଶୁଣ୍ଡଅନୁହିତରଣ, କିଂ କଣିବ୍ୟ-
ବିମୁକ୍ତ ।

ହଣରେତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହଣରେତନ ଦେଖ ।

ହଣରେତନ—ପୁ. ବି. (ବ ଶ୍ରୀ) ଲୁପ୍ତ-
ସଙ୍ଗ, ଚେତନାଶୂନ୍ୟ, ମୁହିତ ।

ହଣରେତା—ପୁ. ବି. ଲୁପ୍ତସଙ୍ଗ, କିଂ
କଣିବ୍ୟବିମୁକ୍ତ, ମୁହିତ ।

ହତବୁଦ୍ଧିକ—ବ. ସୋମଲିତା ।	ହତପ୍ରଭ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ପ୍ରଭସାନ,	ହତବିକ୍ଷମ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ପରିଷମ
ହତଛାୟ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ପ୍ରୌଦ୍ୟୀ-	କାନ୍ତିରହିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତପ୍ରଭ ।	ରହିତ, ଦୁଷ୍ଟଳ, ଲୁପ୍ତବଳ ।
ବିରହିତ, ଯାହାର କାନ୍ତି କମିଯାଇଥିବୁ,	ହତପ୍ରଭାବ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର	ହତବିଧ—ପୁଂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି., (ବ.ଶ୍ରୀ)
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହତଛାୟା ।	ପ୍ରଭବ ଲୁପ୍ତ ହୋଇଥିବୁ ।	ଦୂର୍ଗାତ୍ୟ, ଭାଗ୍ୟସାନ ।
ହତଜଳିତ-ବ. (କ.ଧା) ଅନାଶ୍ୟକ ଶଳି	ହତପ୍ରାୟ—ବି. ନଷ୍ଟପ୍ରାୟ, ମୃତପ୍ରାୟ,	ହତବିଧ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ତେଜେ-
ହତଜାବନ(ଜବତ)—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ)	ମୁମ୍ର୍ଷୁ ।	ପ୍ରାଣ, ଯାହାର ତେଜ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବୁ ।
ଗତପୁ, ମୁଢି, ମାରତ, କିମିଶନକ- ଶତ, (ବ-କ.ଧା) ଜୀବନକୁ ଆଶା ପ୍ରାପ୍ତ, ଦୁର୍ଦ୍ଵାଗ୍ରହ ଜୀବନ ।	ହତଭଗ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହତଭଗ୍ୟ,	ହତଜାପୀୟ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହତଜାପୀୟ,
ହତଜାନ—ପୁଂ. ବି. ହତବେତନ ଦେଖ, ହତବୁଦ୍ଧି, ନିଷୋଧ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ଅବଜ୍ଞା, ଅନାଦର ।	ଅଭଗା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତଭଗା ।	ଶକ୍ତିପ୍ରଦ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତଜାପୀୟ ।
ହତଜେବାରି—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ଆଶ ବା କାନ୍ତି ଲୁପ୍ତ ହୋଇଥିବୁ ।	ହତଭଗା(ଭାଗୀ)—ଗା. ପୁଂ. ବି. ହତ-	ହତବୁଦ୍ଧି—ପୁଂ. ବି. କିଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିମୂଳ, ନିଷୋଧ, ମୁଢି, ଜୀବ ହରିଅଥବା ।
ହତଜେବାରିଶିଥ—ବ. (କ.ଧା) କିଂ ନଷ୍ଟ- ବିଶବ ବାତ, ଅନକାରମୟ ରଜନୀ ।	ଭଗ୍ୟ, ଅଭଗା, ସ୍ଵନକପାଳିଆ ।	ହତବୁଦ୍ଧି—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ତନୋସାନ, (ବି) କାବ୍ୟର ଦୋଷବିଶେଷ ।
ହତବୁଦ୍ଧି(ହ୍) —ପୁଂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. (ହତ + ଦୁର୍ଦ୍ଵା- ବ.ଶ୍ରୀ; କାନ୍ତି ବା ଶୋଭବିଶ୍ୱାନ ।	ହତମାନ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ସଂକଳନ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବୁ, ଅବମାନନ୍ତ, ଚଲନ୍ତି, ଗବଣ୍ନନ୍ୟ । [ଦେଖ ।	ହତବେଗ—ପୁଂ. ବି. ଯାହାର ବେଗ ପ୍ରତିହତ ହୋଇଥିବୁ ।
ହତଚାପ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଚାପମ୍ବକ ଶିତଳୀକୃତ ।	ହତମାନସ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହତଚିତ୍ର	ହତଶିତ୍ର—ପୁଂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ)
ହତଦେବ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହତଭଗ୍ୟ, ଅଭଗା, ଭାଗ୍ୟସାନ ।	ହତମାନ୍ତ—ବି. (କ.ଧା) ମୁକ୍ତିରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ବ୍ୟକ୍ତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତମାନ୍ତ ।	ଯାହାର ଶକ୍ତି ବା ଷମତା ନଷ୍ଟ ହୋଇ- ଥିବୁ ।
ହତଦ୍ଵିଷ—ପୁଂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯେ ଶବ୍ଦକୁ ନଷ୍ଟ କରିଥିବୁ ।	ହତମୁଦ୍ବା(ନ୍ୟୁ)-ଗା. ବି. ହତବୁଦ୍ଧି, କିଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟମୂଳ ।	ହତଶିର(ଶିରଥା)—ଗା. ପୁଂ. ବି. ହତଶିର ଦେଖ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଶବ୍ଦ, ଅତ ଅସୁରଦ, (ବି) ଲକ୍ଷ୍ମୀଶବ୍ଦତା, ଦାର୍ଢ୍ୟ, ଶୋଭବିଶ୍ୱାନତା ।
ହତଧୀ—ପୁଂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହତ- ଚିତ୍ର ଦେଖ, ଅଙ୍ଗନ ।	ହତମୁଦ୍ବା—ଗା. ବି. ମୁକ୍ତିକର- ବାରେ ପ୍ରତ୍ୟନ୍ତିରହିତ ।	ହତଶିଷ୍ଟ—ପୁଂ. ବି. (ହତ + ଶିଷ୍ଟ) ହତଶିଷ୍ଟ ଦେଖ ।
ହତଧ୍ୟାନ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅନକାରମୁକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତଧ୍ୟାନ ।	ହତମୁଦ୍ବା—ବି. (କ.ଧା) ଯେଉଁ ରଥର ସାରଥ ଓ ଅଶ୍ୱାଦ ହତ ହୋଇଥିବୁ ।	ହତଶ୍ଵାସ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ବେଦମ୍, ବୁଦ୍ଧିଶ୍ଵାସ, ଯାହାର ଶ୍ଵାସ ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ- ଥିବୁ ।
ହତପଦ(ପତକ) —ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯେଉଁ ହୀର ସାମୀ ମନ୍ଦଥିବୁ ।	ହତମୁଦ୍ବା(ଲକ୍ଷ୍ମୀଆ)—ଗା. ପୁଂ. ବି. (ବ- ହତମୁଦ୍ବାକ) ଲକ୍ଷ୍ମୀଆ, ହତଶିର, ଅତ ଅସୁରଦ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଶବ୍ଦ, ଅତ ଚରିବ ।	ହତଶ୍ଵାସ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ଶକ୍ତି ଶୁଦ୍ଧିଯାଇଥିବୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତଶିର ।
ହତପିତୃ(ପିତୃକ) —ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ପିତା ହତ ବା ମରିଥିବୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତପିତୃକ ।	ହତମୁଦ୍ବା—ବି. (କ.ଧା) ହତଭଗ୍ୟ, କିଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅନକାରମୁକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତଭଗ୍ୟ	ହତଶିକ—ବି. (କ.ଧା) ଅନାଦର, ଅବଜ୍ଞା, ଅସମାନ ।
ହତପୁନ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ଦୁର୍ଧ୍ୟ ହତ ବା ମରିଥିବୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତପୁନ ।	ହତମୁଦ୍ବା—ବି. (କ.ଧା) ହତଶିର, କିଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅନକାରମୁକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତଶିର	ହତଶିକ—ପୁଂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହତ- ଲକ୍ଷ୍ମୀକ ଦେଖ ।
ହତବିକ୍ଷମ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ଶକ୍ତି କଷ୍ଟ ହୋଇଥିବୁ, ସେବନ୍ତକ୍ଷେତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପରିଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବୁ ।	ହତମୁଦ୍ବା—ବି. (କ.ଧା) ହତଶିର ଦେଖ ।	ହତଶିକ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହତ- ଚିତ୍ର ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତଶିକ ।

ହତସପଦ-ପୁ. ବି. ହତଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଦେଖ ।
ହତସପଦ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
ଆନନ୍ଦ ଧୃଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲୁ ।
ହତସବ୍ୟେଧ—ପୁ. ବି. ଯାହାଙ୍କର
ସବୁ ଯୋଜାଯାକ ହତ ହୋଇଥିଲା ।
ହତସବ୍ୟୁ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
ସବ୍ୟୁ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତ-
ସବ୍ୟୁ ।
ହତସାଧ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଉତ୍ସମୁଦ୍ର,
ନିର୍ଭୀକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହତସାଧ୍ୟା ।
ହତସାରଥ(ପୁତ୍ର)—ଯେଉଁ ଯୋଜାଙ୍କର
ସାରଥ ଯୁଦ୍ଧରେ ହତ ହୋଇଥିଲୁ ।
ହତସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ—ପୁ. ବି. କାଶ୍ଵାରିକ,
ସ୍ତ୍ରୀହତ୍ୟାକାରୀ ।
ହତସ୍ତ୍ର—ଶା. ପୁ. ବି. ହତସପଦ ଦେଖ ।
ହତସର—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
ଗଳା ପଡ଼ିଯାଇଥିଲୁ ।
ହତସ୍ତ୍ର—ବି. (ହତ+ସ୍ତ୍ରୀ) ଯାହାର
ଭରଣୀ (ଭରିମା) ମରିଯାଇଥିଲୁ ।
ହତସ୍ତ୍ରମିକ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
ଚକ୍ର ହତ ହୋଇଥିଲୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ସମିକା ।
ହତସ୍ତ୍ରମିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
କର୍ତ୍ତ୍ରୀ ହତ ହୋଇଥିଲୁ, ବିଧକା ।
ହତସ୍ତ୍ରର—ବି. (ହତ+ସ୍ତ୍ରୀର) ବ.ଶ୍ରୀ;
ମହାଦେବ, ସ୍ଵରତ୍ନ, ଶିବ ।
ହତଦୂଦତ୍ୟ—ବ. (କ.ଧା) ନୈରାଶ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ
ମନ, (ବି) ନୈରାଶ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ, ନିରାଶ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହତ ଦୂଦତ୍ୟ ।
ହତା—ଶା. ବି. (ସ. ହସ୍ତକ) କରଗୁଲି,
ଚକ୍ର, ଅସ୍ତ୍ରପତ୍ର ମୁଠା, ଆବୁଦ୍ରିଷ୍ଟ,
ଧନୁର ଦୂରକେଟି, ଧନୁର ମଧ୍ୟକରୁ
ଦୁଇଦିଗକୁ ବାହାରିଥିବା ବନ୍ଦ ଅଂଶ,
କରିଲେ ବା ପାଦୁଳିରେ ଏକଥିରିକେ
ଯେତେ ପଦାର୍ଥ ଧରେ, ଚକ୍ରାଦିର
ବେଶ, ରୂପିତା ବେଢା, କୌଣସି
ବ୍ୟକ୍ତିର ଆବାଦ ଜମି, ଦରବାର,
ବାପୁ, ବଜାରୀ ପ୍ରଦେଶ ବା ଶାସନ-
ବିଭାଗର ଶୀମା, କୌଣସି ପ୍ରଦେଶ,
ଏକପ୍ରାନ୍ତରୁ ଅନନ୍ତପ୍ରାନ୍ତରୁ ପାଞ୍ଚ ମିବାର ।

ବା ପାଞ୍ଚ କେବାର ନାଲ, ପ. ବି.
(ହତ+ଆ) ହତର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ, ବ୍ୟାଗ-
ରୁରଣୀ, (ଶା-ବି) ଏକ କରିଲେ ବା
ବା ଆଞ୍ଜୁଳି ପରିମିତ, ହତବିଶ୍ଵେ,
(ସଥା—ବିଷହତା,) ଏତେହାତ ଲମ୍ବ
ବିଶ୍ଵେ(ସଥା—ପଞ୍ଚହତା) ।
ହତାଦର—ବି. (ହତ+ଆଦର)
ବର୍ତ୍ତୀ. ଅପମାନିତ, ଉପେକ୍ଷିତ,
ଅନାଦୁତ,(ବିକ.ଧା)ଆଦରର ଅଭିବ,
ଅନାଦର, ବେଶାଦର, ଅପମାନ,
ଶା. ବି. ଅଯତ୍ର ।
ହତାବଣ୍ୟସ—ବି. ସବୁ ପାପି ନବୁଜୁକ ।
ହତାଧମଳ—ବି. ସବୁ ପାପି ଅନ୍ତରେଣ-
ବିଶେଷ, ଯେଉଁ ଶେଷରେ ତକ୍ଷ
ରିମୁଟିତ ଓ ମଥୁର ହେଲାପରି ବୋଧ-
ହୁଏ ଏବ ଅଧକପାଳ ମୁଣ୍ଡବ୍ୟଥା
ହୁଏ ।
ହତାଧୂର—ବ. (ହତ+ଅଧୂର) ମହା-
ଦେବ, ଶିର (ଏ ଦକ୍ଷଯଜ୍ଞ ବିନାଶ
କରିଥିଲେ) ।
ହତାପାର (ଶ)—ଶା. ବି. ଶୁଦ୍ଧସୀମାରୁ
ବାହାରିଯିବା, ହତାବାହାର ।
ହତାବାହାର—ଶା. ବି. ଶୁଦ୍ଧର ଚତୁଃ-
ସୀମାରୁ ବହୁଷ୍ଵରଣ, (ବି) ଶୁଦ୍ଧର
ଚତୁଃସୀମାରୁ ବହୁଶ୍ଵର ।
ହତାର—ପୁ. ବି. (ହତ+ଆଶ)
ବ.ଶ୍ରୀ. ହତପୁତ୍ର, କାନ୍ତିଷ୍ଵନ ।
ହତାର—ଶା. (ଶିତ୍ର) ବି. ଅଧାର ଦେଖ ।
ହତାଲ—ଶା. (ଶିତ୍ରଆଳ)ବିଃ ଏକହାତରେ
ଯେତେ ପରିମାଣରେ ଧରିଛୁଣ ।
ହତାଶ—ପୁ. ବି. (ହତ+ଆଶ)
ବ. ଶ୍ରୀ. ନିରାଶ, ଯାହାର ଆଶା ବିପଳ
ହୋଇଥିଲୁ, କଷ୍ଟକ, ବନ୍ଦ, ଅକୟନ୍ତ
ପିଶନ, କଷ୍ଟର, ନିର୍ଭୟେ, ଦୁସ୍ତ,
ଦୁରଳ, ।
ହତାଶା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଆଶ-
ଶ୍ଵନ୍ଧ, (ବି.କ.ଧା) ଆଶାହାନି,
ନୈରାଶ୍ୟ ।
ହତାଶିଆ—ଶା. ପୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହତାଶ,
ହତାଶିଆ—ଶା. ପୁ. (ଶିତ୍ରଆଳ) ଅବ୍ୟ. କିନ୍ତୁ,
(ପ୍ରା.ପାଠଶା) ଅବ୍ୟ. ଏପରି ।

ସାହାର ଥାଣା ବିପଳ ହୋଇଥିଲୁ ।
ହତାଶିଆ—ଶା. (ଶିତ୍ରଆଳ) ହି. କିରଣ
କରିବା, ହତାଶ କରିବା ।
ହତାଶ—ବି. ପୁ. (ବ.ଶ୍ରୀ.) ଯେଉଁ
ରଥିକର ବା ଅଶ୍ୟାରେଷ୍ଟକର ଅଶ୍ୟ
ହତ ହୋଇଥିଲୁ ।
ହତାଶୀସ—ବି. (ହତ+ଆଶୀସ)
ହତାଶ ଦେଖ, ବି. (କ.ଧା) ନୈରାଶ୍ୟ ।
ହତାଶ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦ)
ହତେଶ୍ୟ ଦେଖ ।
ହତାହିତ—ଶା. ବି. (ହତ+ହସ୍ତାହିତ)
ହାତାହାତ, ପରଷର ହସ୍ତଦ୍ଵାରା ଥାନ-
ମଣ, ହାତେହାତ, ଏକହାତରୁ ଅନ୍ୟ
ହାତକୁ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟର ହସ୍ତାନ୍ତର ।
ହତାହ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କଦ୍ଵାରା ବ୍ୟବହୃତ)
ହତୋହାହ୍ୟ ଦେଖ ।
ହତ—ବ. (ହନ+ତ) ହତ୍ୟା, ବଧ,
ଅପକର୍ତ୍ତ, ସ୍ଵାନତା, ଜୟନ୍ୟତା,
ବ୍ୟାପାର, ଗୁଣକ ।
ହତଆ—ଶା. ବି. (ହତ+ହତ୍ୟା) ହତ୍ୟା
ଦେଖ, ଅଧା, ଦେବତାଙ୍କ ନିଜଟରେ
ମନୋବାଞ୍ଚ୍ଲୀ ପୂରଣ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଧାରଣାଦେଇ ପଢ଼ିବିହାର ।
ହତଆର—ଶା. ବି. ଅସ୍ତ୍ରଶ୍ଵର, ଶିଳ୍ପ-
କାର୍ଯ୍ୟର ସାଧନ ଶାସ୍ତ୍ର, ଡାକ୍ତରଙ୍କ
ଶକ୍ତି, (ଲ.ଅର୍ଥ—ରତ୍ନରବିଧବୁତ)
ପୁରୁଷର ନିଜ ।
ହତଆର ଶୁଳିକା—ଶା. ବି. କାର୍ଯ୍ୟ-
କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅସ୍ତ୍ର ଶଶିର ବ୍ୟବହାର ।
ହତଆରିବକା—ଶା. ପୁ. ବି. ଅସ୍ତ୍ର-
ଶଶିରଦ୍ଵାରା ନିଜର ଦେହକୁ ଯେ
ସକିତ କରିଥାଏ ।
ହତଆ ଲୁଗିବା—ଶା. ବି. ହତାଶନିତ
ପାପରେ ଲିପ୍ତ ହେବା ।
ହତ—ଶା. (ଶିତ୍ରଆଳ) ଅବ୍ୟ. କିନ୍ତୁ,
(ପ୍ରା.ପାଠଶା) ଅବ୍ୟ. ଏପରି ।

ହତ୍ତ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ହତ୍ତ ଦେଖ,
(ସ. ବ.) ଶିତକାଳ ।

ହତୋଷାହ—ପୁ. ବି. ଯାହାର ଉତ୍ସାହ
ଭଜିଯାଇଥିବୁ, ବିରୁଷାହ, ବି, ଉତ୍ସା-
ହ ଲୈପ ।
ହତୋଦ୍ୟମ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ବିନ୍ଦୁ
ଉତ୍ସାହ,(ପୁ. ବି—ବ.ତ୍ରୀ)ଉତ୍ସମୟାନ.
ବିରୁଷାହ ।

ହତୋଦ୍ୟ—ଅବ୍ୟ (ହତୋ+ଅଦ୍ୟ)
ଆହା ମୁଁ ମଳି, ମୋ କଥା ସଚଳି,
ଆହା ।

ହତୋଦ୍ୟ—ଅବ୍ୟ (ହତୋ+ଅଦ୍ୟ)
ଖେଦୋକ୍ତି ସୁତଳ, ମୁଁ ମଳି ।

ହତୋନୀଃ—ବି. (ହତି+ଓଳେଶ୍)
ନିଷ୍ଠେନେଷ୍, ଶକ୍ତିବସ୍ତନ, ନିଷଳ ।

ହତୋରି—ଗ୍ରା, ଅବ୍ୟ.ହତ ଦେଖ ।

ହତୁ—ବି. (ହନ୍+କ.ତ୍ରୀ) ବ୍ୟାଧ,
(ଶ.ତ୍ରୀ) ଅସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, (ବି) ହନନଶୀଳ ।

ହତ୍ୟ—ବି. (ହବ୍+ଶ. ଯାତ୍ରା)
ପ୍ରାଣନାଶ, ହନନ, ବଧ, (ବି) ହତ,
ହତ୍ତା,(ଗ୍ରା. ବି.)ଅଶା, ଧାରଣ ଦେବା,
ହତ୍ୟାକନିତ ପାପ ବା ଅପରାଧ,
ପାପଭାବ ।

ହତ୍ୟାକରୁବା—ଗ୍ରା. ବି. ଜୀବନରେ
ମାରିପକାରିବା, ପ୍ରାଣ ନାଶକରିବା ।

ହତ୍ୟାକାଣ୍ଟ—ବ. (ଉତ୍ତର) ହତ୍ୟା
କରିବାର ବ୍ୟାପାର, ବଧ ବିଷୟକ
ସଂଶୋଧ ।

ହତ୍ୟାକାରୀ—ବ. (ହତ୍ୟା+କୃ+ରନ୍)
ବଧକାରୀ, ଯାତକ, ଯେ ହତ୍ୟାକରି-
ଆସ ।

ହତ୍ୟାଦଣ୍ଟ—ବ. ହତ୍ୟାପରାଧପାଇଁ
ହତ୍ୟାକାରୀଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ଦଣ୍ଟ ।

ହତ୍ୟାପରାଧ—ବ. ହତ୍ୟାକନିତ ପାପ,
ହତ୍ୟାକାରର ଅପରାଧ ।

ହତ୍ୟାପରାଧୀ—ପୁ. ବି. ଓ ବି, ଯେ
ହତ୍ୟା କରିଥିବା ଅପରାଧରେ ଅର୍ଥାତ୍,
ଯେ ହତ୍ୟା ଅପରାଧ ବା ପାପ-
କରିଅଛୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ହତ୍ୟାପରିଷ୍ଠାନ ।

ହତ୍ୟାପାଇବା—ଗ୍ରା.ବି.ହତ୍ୟାଦୋଷରେ
ଘରୀ ହେବା ।

ହତ୍ୟାର—ଗ୍ରା.ବି. ହତ୍ୟାରଦେଖ ।
ହତ୍ୟାଲାଗିବା—ଗ୍ରା.ବି. ହତ୍ୟା ଦୋଷରେ
କା ପାପରେ ଘରୀ ହେବା ।

ହତ୍କତ୍ତ—ଗ୍ରା. ବି. ବି. ପେନତେନ
ପକାରେ, ଯେ କୌଣସିପକାରେ,
ଅତିକଷ୍ଟରେ ।

ହଥ—ପୁ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ, ଉତ୍ସାହ
(ପୁରୁଷ) ।

ହଥ—ଗ୍ରା.ଅବ୍ୟ.ବି. ବି. ହଥ (ଦେଖ)
(ଗ୍ରା.—ସମ୍ମ) ବଜରାତ,(ପ୍ରା.-ଲଭିଅ,
ବଲଗ୍ନିର) କାହୁଆ, ପଙ୍କ ।

ହଥ—ଗ୍ରା.ବି. କାହୁଆ, ଜଳାଶୟ, ହୃଦ,
ଶଶର ଓ ବିଷ୍ଣୁତ ଜଳାଶୟ, ଗର୍ଭର-
ଜଳ, ଦହ, ଦଳ ଓ ଲତା ପଦାତି ଦ୍ଵାରା
ଯିବା ଯୋଗୁଁ ବଜନଳାଶୟ, (ଗ୍ରା.ବି.ବି.)
ଗର୍ଭର, ଦଳ ଓ ଲତା ପଦାତି ଦ୍ଵାରା
ଆବରି (ଜଳାଶୟ), (ପ୍ରା.-ଭାବିଆଳ,
ବଲଗ୍ନିର) ପଙ୍କ, ସୀମା ।

ହଦନ—ବି. (ହନ୍+ଅନ) ମଳତ୍ୟାଗ,
ତୁରିବା ।

ହଦରଜିଆ—ପ୍ରା. (ସମ—ବି) ଅଧୀର,
ପୌରୀୟାନ । [ସୁଆ]

ହଦଶ—ପ୍ରା. (ବଲଗ୍ନିର—ବି)ଅଳ-
ହଦଶ(ଶ)—ଯା.ବି.ସୁନ୍ଦର, ମୁସଲମାନଙ୍କ
ସୁନ୍ଦରାସ୍ତ, ହଲରତ୍ର, ମୁସଲମାନ-
ମାନଙ୍କର ରତ୍ନପାତ୍ର, ଧରଣୀପାତ୍ର, ବ୍ୟବସ୍ଥା,
ପରମ୍ପରାଗତ ମହିମାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ
ଉପଦେଶ ଉତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧେ କହାଣୀ ।

ହଦ—ଗ୍ରା.ବି.ସୀମା, ଉତ୍ତୁ ସୀମା, ଅଳ୍ପ,
ଶେଷ,ଆଶୀର୍ଯ୍ୟ, ଚାତାନ୍ତ୍ର, ଚରମ,(ବି)
ସଂଶେଷ, ଅନ୍ତିମ, ଶେଷସୀମାରେ
ଉପର୍ଦ୍ଵିତୀ, କିଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟତିମୂଳ୍ତ,
(ବି-ବି) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଉତ୍ତୁ ସୀମା-
ଧରିଲେ ମଧ୍ୟ, ଅତି ଅସ୍ଵକ ଦେଲେ
ମଧ୍ୟ, ବଡ଼ଯୋର । [କଥା]

ହଦକଥା—ଗ୍ରା.ବି. ଅତି ଆଶୀର୍ଯ୍ୟ ଜୀବନକ
ହଦକରିବା—ଗ୍ରା. ବି. କି. କି. କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

କିମ୍ବୁତ କରିବା ।

ହଦବନିବା (ମଣିବା,ମାନିବା ହେବା)—
ଆଶୀର୍ଯ୍ୟନ୍ତିତହେବା, ପରାତମ ବା
ବୁଦ୍ଧିର ଶେଷ ସୀମାର ପଢ଼ିବା,
କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟତିମୂଳ୍ତ ହେବା ।

ହଦମ—ଯା.କ୍ର.ବି. ହଦମ ଦେଖ ।
ହଦା—ବ. (ଜ୍ୟୋତିଷ) ମେଷତ ହାତର
ଲଗମାନଙ୍କର ଶିଂଶୁ ଅଂଶ ।

ହଦି—ଯା.ବି. ସୀମା ।
ହଦା—ପ୍ରା. ସମ୍ମ. (ବି) ଶର୍ମୀ, ତୁରୁଆ ।
ହଦିଆ—ପ୍ରା. ସମ୍ମ, (ବି) ଉତ୍ସା ।
ହଦିବା—ପ୍ରା. (ବଲଗ୍ନିର) ବି,
ହଦିନିବା ।

ହନ୍ଦାଳ—ଗ୍ରା. ବି. ସୁମ ପଞ୍ଜିଦାୟାମୁଦୁତ
ମୁସଲମାନଙ୍କର ରୁଚିଗୋଟି ଶାଖା-
ମଧ୍ୟରୁ ଏକଟମ ।

ହନ—ବି. (ହନ୍+କ.ଅ) ହନକାଶ,
(ବି) ହତ୍ୟାକାଶ ହୃଦ୍ଦ୍ଵାରୀ ।

ହନନ—ବ. (ହନ୍+ଅନ) ମାରଣ,
ପ୍ରାଣନାଶ କର୍ମ, ହତ୍ୟା, (ଅଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ର)-
ଗୁଣକ ।

ହନନୀୟ—ବି. (ହନ୍+ମ୍ରଣୀୟ)
ହତ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ହନଲୁକୁ—ପା.ବି.(ଜାମ) ପ୍ରଶାନ୍ତ, ମହା-
ପାଗରର ଗୋଟିଏ ଦ୍ଵୀପ, ରଂଚେଜ-
ମାନଙ୍କର ଜାହାଜରେ କୋଇଲୁ ଦେବା
ସ୍ଥାନ ।

ହନ(ଜ୍ୟୋତିଷ)ରବା-ପ୍ରା.(ଜ୍ୟୋତିଷ—ତେବି
ବ୍ୟବସ୍ଥାର) ବି. ଅନାରବା, ରୁହିବା ।

ହନାପୀ—ଯା. ବି. ପୁରୁଷଦାୟାମୁଦୁତ
ମୁସଲମାନଙ୍କର ଶଗୋଟି ଶାଖା ମଧ୍ୟ
ଏକ ।

ହନକାଶ—ବ. 'କେତଙ୍କ (ରହୁମାଳ) ।
ହନୁ—ବ. (ହନ୍+କ.ର) ଶତ୍ରୁଦେଶର
ଉପଦ୍ରବି, ଉପର ଗଲପାତ୍ର ହାତ,
ଦାନ୍ତପାତ୍ର, ନବିଜା, ହଟ୍ଟବିନିଦିନ,
ବେଶ୍ୟା, ସେଗ, ମୁଖ, ନଜୀ କମଳ
କେନ୍ଦ୍ରବ୍ୟ ଶତ୍ରୁଦେଶର
ହନୁମାଳ, ମଙ୍ଗଳ ।

ହନୁକଣ୍ଠ—ବ. ଚ. ଲିମାଟିର ହାଡ଼ (ହନୁ- ହାଡ଼) ଶଖିବା ରେଗ ।	ବିଶେଷ ।	ସେଇଟା ।
ହନୁଆ—ଶା. ବି. ଲୁହ ଅଶ୍ଵାଶିର କଳି- ଶେଷ. ଯାହା ସାହାୟ୍ୟର ଖର ଦିନ୍ତା ଓ ଖାଇର ପୁଆ ଲାଗାୟଇ ଛୁଲାଇବାକୁ ବୃଦ୍ଧ ।	ହନୁଲ—ପୁଂ. ବିଂ. (ହନୁ + ଲ) ଦୃଢ଼- ହନୁବିଶେଷ ।	ହନୁପଡ଼ିବା—ପ୍ରାଦେ. (ବାଲେଶ୍ଵର) ହି. ପଣିଯିବା, ଭିତରକୁ ପଣିଯିବା ।
ହନୁଆ—ଶା. ବି. ଲୁହ ଅଶ୍ଵାଶିର କଳି- ଶେଷ. ଯାହା ସାହାୟ୍ୟର ଖର ଦିନ୍ତା ଓ ଖାଇର ପୁଆ ଲାଗାୟଇ ଛୁଲାଇବାକୁ ବୃଦ୍ଧ ।	ହନୁପ୍ରମ—ବ. ବାତିବ୍ୟାଧିଶେଷ (ହେ- ରେଗରେ ଦାନ୍ତପାଟିର ଜାବ ପଡ଼ିଯାଏ)	ହନୁଆଳିବା—ପ୍ରା. (ଯଜୁର) ହି. (ବାପ- ଆଦି) ହଞ୍ଚାଳିବା, ହଞ୍ଚାରିବା ।
ହନୁକା—ବ. (ହନୁ + କ + ଆ) ହନୁପାତା, ଦାନ୍ତପାଟିର କବିଜା ।	ହନୁହାଡ଼—ଶା. ବି. ଦାନ୍ତପାଟିର ଉପରିଷ୍ଠ ଅଷ୍ଟ ।	ହନୁ—ବ. (ହନୁ + ଭାବ) ମୁଖ. ବିନାଶ, (କ.ଭ) ବୃଷ ।
ହନୁତେବ—ବ. (ହନୁ + ତେବ + କ.ଅ) ଶେରବିଶେଷ, ତାନ୍ତପାଟିର କବିଜା ଆଳେହେବା ରେଗ, ଅଶ୍ଵର ବାତରେଗ- ବିଶେଷ ।	ହନୁ'ଜଣ୍ୟାଦି)—କି. (ହନୁ + କ.ର) ହନୁ ଜଣ୍ୟାଦି ଦେଖ ।	ହନୁକ—ଶା. ବି. ଦାନ୍ତକ, ହିଂସ, କଷ୍ଟୁର ।
ହନୁତେବ—ବ. (ହନୁ + ତେବ + କ.ଅ) ଶେରବିଶେଷ, ତାନ୍ତପାଟିର କବିଜା ଆଳେହେବା ରେଗ, ଅଶ୍ଵର ବାତରେଗ- ବିଶେଷ ।	ହନୁମନ—ବ. ହନୁମାନ ଦେଖ ।	ହନୁତେବ—ଶା. ବି. ହନ୍ତେବ ଦେଖ ।
ହନୁତେବ—ଶା. ବି. (ହନୁ + ତେବ) ହନୁଦ୍ଵୟର ଦୋରଣ, ଦାନ୍ତପାଟିର କବିଜା ଖୋଲି- ଯିବା ।	ହନୁମନ୍ତ—ବ. (ହନୁ + କ.ରି) ରେ ହନୁମନ୍ତ ଅନୁକଣ୍ଠ, ବିକାଶ ।	ହନୁତେବ—ଶା. ବି. (ହନୁ + ତେବ) ଯେ ହନ୍ତେବକରେ, (କି) ଘାତକ ବ୍ୟକ୍ତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହନ୍ତୀ ।
ହନୁମତ—ଶା. ବି. ହନୁମତ ଅଛି ଅର୍ଥରେ ମତ) ହନୁମାନ ଦେଖ ।	ହନୁମନ୍ତ—ବ. ହନୁମନ୍ତ ଦେଖ ।	ହନ୍ତେକ୍ତି—ବ. ଅନୁକଣ୍ଠେକ୍ତି ।
ହନୁମତ—ଶା. ବି. ମାଙ୍କଡ଼, ହନୁମାନର ଜୀବିନାମ, ହନୁମାନ ଦେଖ ।	ହନୁମନ୍ତ—ବ. ହନୁମନ୍ତ ଦେଖ ।	ହନ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବି. (ହନୁ + ତ୍ରି) ବାଧ୍ୟଯୋଗ୍ୟ ହନ୍ତର—ଯା. କରିବେପ ପ୍ରତିକି ପାଦାର୍ଥ ମାପ ଓ ଓଜନର ପରିମାଣ- ବିଶେଷ ।
ହନୁମନ—ପୁଂ. ବି. (ହନୁ + ଅଛିଅର୍ଥରେ ମତ) ଶା. ବି. ବାମତ୍ରେ ଦେବତା ଅନ୍ତନାର୍ଥରୁ ପବତ ଦେବତା ତ୍ରିରୟରେ ଜାତ ବାନରବିଶେଷ, (ଶା. ବି) ସମ୍ବ୍ରତ କାବ୍ୟ ମହନାଟକର ରଚୟିତା ହନୁମାନମିଶ୍ର (ଏ ରଜନୀୟ ଅନ୍ତରୀ), ହନୁମାଙ୍କଡ଼, ହନୁମାଙ୍କଡ଼ ପରି ଅସୁଦେବମୁହିଁ ବ୍ୟକ୍ତି ।	ହନୁମନ୍ତ—ବ. ହନୁମନ୍ତ ଦେଖ ।	ହନ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବି. (ହନୁ + ତ୍ରି) ବାଧ୍ୟଯୋଗ୍ୟ ହନ୍ତର—ଯା. କରିବେପ ପ୍ରତିକି ପାଦାର୍ଥ ମାପ ଓ ଓଜନର ପରିମାଣ- ବିଶେଷ ।
ହନୁମନ—ପୁଂ. ବି. ହନୁମାଙ୍କଡ଼ ପରି ଅସୁଦେବ ମୁଖ୍ୟକ ବ୍ୟକ୍ତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହନୁମସ୍ତା ।	ହନୁମନ୍ତ—ବ. ହନୁମନ୍ତ ଦେଖ ।	ହନ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବି. (ହନୁ + ତ୍ରି) ବାଧ୍ୟଯୋଗ୍ୟ ହନ୍ତର—ଯା. କରିବେପ ପ୍ରତିକି ପାଦାର୍ଥ ମାପ ଓ ଓଜନର ପରିମାଣ- ବିଶେଷ ।
ହନୁମନ୍ତ—ବ. ବି. ଅପ୍ରିବିଶେଷ, ଯେହୁ ଅଛି ହନୁଦେବର ମୂଳବନନ କରିଅଛୁ ।	ହନୁମନ୍ତ—ବ. ହନୁମନ୍ତ ଦେଖ ।	ହନ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବି. (ହନୁ + ତ୍ରି) ବାଧ୍ୟଯୋଗ୍ୟ ହନ୍ତର—ଯା. କରିବେପ ପ୍ରତିକି ପାଦାର୍ଥ ମାପ ଓ ଓଜନର ପରିମାଣ- ବିଶେଷ ।
ହନୁମେନ୍ତ—ବ. ଦାନ୍ତପାଟିର ରେଗ-	ହନୁ—ପୁଂ. ବି. (ହନୁ + କ.ତ୍ରି) ଘାତକ, ନାଶକ, ବିଧକର୍ତ୍ତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହନ୍ତୀ, (ପ୍ରା. ଆମଲିକ, ସର) ଅସୁକ, ନରଥକ କାବ୍ୟାଳଙ୍କାରବିଶେଷ, (ପ୍ରା. ବଲୁକିର)	ହନ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବି. (ହନୁ + ତ୍ରି) ବାଧ୍ୟଯୋଗ୍ୟ ହନ୍ତର—ଯା. କରିବେପ ପ୍ରତିକି ପାଦାର୍ଥ ମାପ ଓ ଓଜନର ପରିମାଣ- ବିଶେଷ ।

ଜୁଆର, ବର୍ଣ୍ଣା, ହୋଖ, ଆହମଣ, ଗାଲି,
ମାଡ଼ିଆଦିର ତୋଡ଼ି ବା ଥର ବା ହୁଙ୍କ,
କୁମ୍ଭା, ଉଛଣ୍ଠା, କୁର, ଆବେଶ, ଘଣିକ-
ଆବେଶ, ଭସ୍ତୁଙ୍କରତା ।

ହୃପାଳି—ଗ୍ରା. ବି. ହାପାର ଦ୍ରୁତଗତ ।

ହୃପାଳିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଦ୍ରୁତଗତବଣିଷ୍ଠ
(ହାତ), ଦ୍ରୁତ (ଚତ) । [ବୁଲିକା]

ହୃପାଳିବା—ଗ୍ରା. କି. (ହାତ) ଦ୍ରୁତଗତରେ

ହୃପା(ପେ)ଇବା—ଗ୍ରା. କି. ଧପେଇବା,
ଆହମଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ।

ହୃପ୍ତନ୍ତ(ମ)—ଯା. ବି. ସପ୍ତମ, (ବି)ସପ୍ତମ
ଶ୍ରେଣୀର ନିକୁଷ୍ଟ ଜମି ।

ହୃପ୍ତନ୍ତ(ମ)ଅଇନ୍ଦ(କାରୁନ୍) —ଗ୍ରା. ବି.
(କରିଆ) ରଜସ ସଂକାନ୍ତ ୨୫୫
ସାଲର ୭ ଆଇନ ।

ହୃପ୍ତା—ଯା. ବି. ସପ୍ତାହ, ସପ୍ତାହକ ମନ୍ଦୁଷ୍ଟା ।

ହୃପ୍ତାଏ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକ ସପ୍ତାହ ।

ହୃପ୍ତାକ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକହୃପ୍ତା ମାତ୍ର ।

ହୃପ୍ତାକେ—ଗ୍ରା. କି. ବି. ଏକହୃପ୍ତା ମଧ୍ୟରେ,
ପ୍ରତି ସପ୍ତାହରେ ।

ହୃପ୍ତା—ଗ୍ରା. ବି. ହୃପା ଦେଖ ।

ହୃପ୍ତାଉଠିବା—ଗ୍ରା. ବି. ଆତିଶ୍ୟ ପ୍ରକା-
ଶିତ ହେବା, ଢେଇ ରଠିବା ।

ହୃପ୍ତାକୁହୃପ୍ତା—ଗ୍ରା. କି. ବି. ଏକତୋଡ଼ି
ପରେ ଅନ୍ୟ ତୋଡ଼ି, ଥରକୁଥର ।

ହୃପ୍ତାଧର—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. କୁଟ୍ଟି କରିବା,
ବ୍ୟାୟାମ, ମାରଧର ।

ହୃପ୍ତାଳିଆ—ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତି
ଶ୍ରେଣୀ ଆବେଶରେ ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୁଏ ।

ହୃପମକଥା—ଗ୍ରା. ବି. ପାତ୍ରୀବର୍ତ୍ତିଙ୍କ
ସାହେବଙ୍କ ସଙ୍କଳିତ ସାନ୍ତ୍ରାଳମାନଙ୍କ

ପରିଚାଳି ପଥା ପ୍ରବାଦଥାଦ ବଣ୍ଟିତ
ହୋଇଥିବା ଟ୍ରେଈ ଇରେଜ ପର୍ବତ ।

ହୃ(ହେ)ନ୍କା—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ହାରୁକା
ଦେଖ ।

ହୃବ୍ରକାଦବୁକା—ଗ୍ରା. (ଖଣ୍ଡ) ଧମକତମକ ।

ହୃବ୍ରକାଦେବା—ଗ୍ରା. (ବାଲେ) କି.ହତୀତ୍ରାତ୍ର

ବୁଢ଼(ଲେଲ)ଅନେକବୁଢ଼ାଏ ସୁତା ଏକ
ସାଙ୍ଗରେ ଛୁଟିବେବା, ତରଙ୍ଗ ଉଠା-

ଇବା ।

ହୃବକୋଡ଼ିବକୋ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) ବି.

ବନ୍ଧୁର, ଦ୍ଵିତୀୟ, ବିଷମ (ଭୂମି) ।

ହୃବ୍ରାଇବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) କି. ହୃଣ୍ଣ
ପଞ୍ଚବା ।

ହୃବ୍ରାଇହେବା—ପ୍ରା. (ବଲଙ୍ଗିର) କି.

ବଳାକ୍ରାରରେ ପ୍ରେବେଶ କରିବା ।

ହୃବ୍ରାଏ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) କି. ହୃବ୍ରାଏ ।

ହୃବ୍ରି—ପ୍ରା. (ହା+ମୀ+ଅମ) ଶେଷରଙ୍ଗଣ,

କୋଧୋକ୍ତ, ଅନୁଶୟ, ଅନୁନୟସୁବ୍ରକ
ଅବ୍ୟୟ ।

ହୃମକି—ଗ୍ରା. ବି. (କରିଆ) ହାମ-

କାଳି ଦେଖ, ଏକଦ ବିରୁର ହେବା
(ମେକଡମା) ।

ହୃମ୍ବର—ଗ୍ରା. ବି. ହୃମରାଇ. ଦେଖ,

ସଜାଆଦିଙ୍କ ରହଣ, (ଯା. କି. ବି)
ଜରିଆରେ, କିମ୍ବାଦାରିରେ ।

ହୃମ୍ବୁଅର୍ଥ—ଯା. ବି. ହାମ୍ବୁଅର ଦେଖ ।

ହୃମ୍ବମ—ଗ୍ରା. ଅ. ହୃମ୍ବମ ଦେଖ ।

ହୃମର—ପ୍ରା. (ଉତ୍ତରଭାଗ) ସବ. ଆସୁ-
ମାନଙ୍କର ।

ହୃମହମ—ଗ୍ରା. ଅ. (ହୃମ୍ବ) ଗୋରୁଙ୍କ

ହୃମ୍ବାରବ,(ବି.ସଂ-ଅହମହମିକା)ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଉଦ୍ଗ୍ରୀବ ବା ଉଛଣ୍ଠିତ ହେବା, ଉଦ୍ବନ୍ତ

ହେବା, (କି) ଲୁଳାଯୁତ, ଅତିଶ୍ୟ
ଉଛିପ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା (କିନ୍ତୁ),

ପ୍ରକାଶ କରିବା (କିନ୍ତୁ) ।

ହୃମହମହେବା—ଗ୍ରା. କି. କୌଣସି

କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆଗ ଆଗ ହେବା,
ଲୁଳାଯୁତ ହେବା ।

ହୃମହମିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେ ଅତ୍ୟନ୍ତ

ଉଛଣ୍ଠା ପ୍ରକାଶ କରେ, ଲୁଳାଯୁତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହେମେର ।

ହୃମା(ମା)—ଗ୍ରା. ବି. ଗୋରୁଙ୍କ

ବୋଗାଳି, ଗୋଧୁକ, (ପ୍ରା. ଖଣ୍ଡାଳ) ବି.

ଲିଙ୍ଗବାର ଭଜି ।

ହୃମାଗୁଡ଼—ଗ୍ରା. ବି. ଦୁଇହାତକୁ ଓ

ଦୁଇ ଆଶ୍ରୁକୁ ଭୁଲ ରେ ଲଗାଇ

କରୁଣ୍ଣବଜପର ଗୁଣ୍ଡିବା, ହାମୁଢ଼େଇ-
କର ଗତ ।

ହୃମାତିବା—ପ୍ରା. (ଖଣ୍ଡ) କି. ଆଶ୍ରୁ ଓ

ହାତ ସାହ୍ରାମ୍ଭରେ ଲୁଲିବା, ଗୁରୁଣ୍ଠିବା
ହିତିମାନ(ମ୍ବ)ଦ(ଦି)ସ୍ତା—ଗ୍ରା. ବି. ଶୁଷ୍କ

ଦ୍ରୁବ୍ୟକୁ ଛେତ ଗୁଣ୍ଡ କରିବାପାଇଁ
ଲୁହାର ଉଦ୍ବୁଦ୍ଧିଲ ଭୁଣ୍ଡ ଓ ମୁଷଳ,
ହେମଦ୍ରୁଷ୍ଟା ।

ହୃମାର—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜା) ବି. ଅମାର, ଧାନ

ରଣ୍ଜିବାର କେଠି, ଧାନକେଠି ।

ହୃମାରତ୍ତ(ବ)—ଗ୍ରା. ବି. ଗୋରୁମାନଙ୍କ
ଧୂନି ।

ହୃମିଶବା—ପ୍ରା. (ଖଣ୍ଡାଳ) କି. ହୃମା-
ରବ କରିବା, ସେହି କରିବା ।

ହୃମାଳ—ଗ୍ରା. ବି. ପ୍ରବଳ ବତ୍ତାସ,
ତୋପାନ ।

ହୃମାଳିଶବା—ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. ଯେଇଁ-
ସାରେ ଶିଷ୍ଟାଗୁର ଓ ସୁବୁର ନାହିଁ ।

ହୃମାଳିବା—ଗ୍ରା. ବି. ଗୋରୁ ହୃମାଳିବା
ବାବା ।

ହୃମାହେବା—ପ୍ରା. (ବଲଙ୍ଗିର) କି.
ଆଶ୍ରେଇମଧୁବା ! [ମାନେ]

ହୃମି—ପ୍ରା. (ଉତ୍ତରଭାଗ) ସବ. ଆମ୍ବେ-
ହମି(ମେ)ଶା—ଯା. କି. ବି. ସବଦା,
ହରମେଶ । [ଦେଖ]

ହୃମାଳ (ଲି)—ଗ୍ରା. ବି. ହାମୋଳ
ହୃମାଳିବା—ଗ୍ରା. କି. ହାମୋଳ ମାରିବା,
ଦୀର୍ଘନିଶ୍ଵାସ ପକାଇବା ।

ହୃମ୍ବ—ବି. (ଧୂନ୍ୟନୁକରଣ ଶବ୍ଦ)
ଗୋରୁଙ୍କ ବାଦ, ମୁହଁ ମାଡ଼ିହୋଇ
ପଞ୍ଚବା ଅବସ୍ଥା । [ଶବ୍ଦ]

ହୃମ୍ବାରତ୍ତ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃମ୍ବାରତ୍ତ, ଗୋଧୁନ,
ହୃମ୍ବାରନ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃମ୍ବାରତ୍ତ, ଗୋଧୁନ,
ଗୋରୁଙ୍କ ଧୂନି ବା ଶବ୍ଦ ।

ହୃମ୍ବାଲ (ଲି) ଶୁଦ୍ଧିବା— ଗ୍ରା. କି.
ହୃମ୍ବାର କରିବା । [ଦେଖ]

ହୃମ୍ବା—ବି. (ଧୂନ୍ୟନୁକରଣ) ହୃମ୍ବା
ହୃମାରବଳ—ଗ୍ରା. ବି. ବିପରୀୟପ୍ର, ଅବ୍ୟ-
ବଶିତ, ନିୟମସ୍ଥନ, ଗୋଲମାଳିଆ ।

ହସୁ-ସୁ-ବ. (ହସୁ+କ.ଅ) ଘେଟକ, ଘୋଡ଼ା, ରହୁ, ସାତିଷଣ୍ଡୀ ।	ହସୁମାର (ମାରକ) — ବି. କରିବାର ।	ଅଶୁକେଦ୍ୟକ ।
ହସୁକାତର୍ଗୀ(ଗାତରିକା) — ବି. ଔଷଧ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।	ହସୁମାରଣ — ବି. ଅଶୁକୁବୁକ୍ଷ ।	ହସୁରି — ବି. କରିବାର ।
ହସୁଗନ୍ଧ — ବି. (ହସୁ + ଗନ୍ଧ) ବ.ଖ. କାଚଳବଣି ।	ହସୁମଣ୍ଡ — ବି. (ବ.ଖ.) ଘୋଡ଼ାମୁହଁ ରାଷ୍ଟ୍ରସବିଶେଷ, ହସୁଗ୍ରୀବାଦନବ, ବି. ଘୋଡ଼ାମୁହଁ, ଅଶୁମଣ୍ଡବିଶେଷ ।	ହସୁରଣ୍ଡ — ବି. ଅଶୁରଣ୍ଡ ।
ହସୁଗନ୍ଧ — ବି. ଅଶୁଗନ୍ଧ ବୃକ୍ଷ, ଅଜ- ହସୁଗର୍ଭର — ପୁ. ବି. ଶିବ ।	ହସୁମେଧ — ବି. ଅଶୁମେଧ ।	ହସୁଲ୍ଲାକା — ବି. ଶିଲ୍ଲକା ବୃକ୍ଷ
ହସୁଗ୍ରୀବ — ପୁ. ବି. (ହସୁ+ଗ୍ରୀବା) ବ.ଖ. ଶାଲଗ୍ରୂମବିଶେଷ, ଦେଇଥ- ବିଶେଷ, ବିଶ୍ଵାଙ୍କ ଅବତାରବିଶେଷ, ବିକର୍ଷି ବିଶେଷ, (ବିଂ) ଯାହାର ବେଳ ଯୋଡ଼ାର ବେଳପରି ଲମ୍ବା ।	ହସୁବରପ୍ରେସ୍ — ବି. କନମୁହୁର୍ଷ ।	ହସୁଲ୍ଲାମ୍ବୁ — ପୁ. ବି. ବିଶ୍ଵୁ, ନାରୂଶ, ହସୁଗ୍ରୀବ, ହସୁଶିର୍ଷ ।
ହସୁଗ୍ରୀବହା — ପୁ. ବି. (ହସୁଗ୍ରୀବ + ହନ୍ତକ. କିପ୍) ବିଶ୍ଵୁ ।	ହସୁବରପ୍ରେସ୍ — ବି. କନମୁହୁର୍ଷ ।	ହସୁଲ୍ଲାମ୍ବୁ — ପୁ. ବି. (ହସୁ+ରହ) ଅଶୁ- ବିଶ୍ଵୀ, ହସୁୟକ୍ତ ।
ହସୁଗ୍ରୀବା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହସୁଗ୍ରୀବ + ଆ) ହସୁଗ୍ରୀବର ପ୍ରାଣିଙ୍କ (ବି) ଦୂରୀ ।	ହସୁବାହନ — ପୁ. ବି. (ବ.ଖ.) ସ୍ତ୍ରୀ- ପୁତ୍ର, ରେବନ୍ତ, କୁବେର ।	ହସୁଲ୍ଲାମ୍ବୀ — ବି. ଯବ ।
ହସୁଗ୍ରୀବର — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କରିବାର ବୃକ୍ଷ ।	ହସୁବାହନଶଙ୍କର — ବି. ରହୁ କାଞ୍ଚନବୃକ୍ଷ ହସୁବିଦ୍ୟା — ବି. ହସୁ ବିଶ୍ୱାଳ ବିଦ୍ୟା, ଅଶୁବିଦ୍ୟା ।	ହସୋଭମ-ବି.କୁଳୀନାଶ୍ଚଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯୋଟକ ।
ହସୁଗ୍ରୀବର — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କେନବଳ, ତେଜୋବିଷ୍ଣୁ ।	ହସୁବେଶ — ପୁ. ବି. ମହିଷ ।	ହସୁର — ଯା. ବିଂ ପ୍ରତି, ପ୍ରତ୍ୟେକ, ସମସ୍ତ, ସବୁ, ନାକା, ଅନେକ, ଅନେକରକମ ।
ହସୁଗ୍ରୀବର — ଗ୍ରା.ବି. (ପ୍ର.ମେହିପୁରିଶନ) ସଦେୟାଜାତ ଯୁଦ୍ଧ, ସକାନିଥ ।	ହସୁବାଳା — ବି. ଅଶୁଶାଳା, ଘୋଡ଼ା- ଶାଳ ।	ହସୁରକ୍ତ — ଯା. ବି. କଷ୍ଟ, ବିଶ୍ଵା, ଅସୁତ୍ରଧା, ମନ ଓ ଅଭବଗସ୍ତ ଅବଶ୍ଵା, (ବିଂ) ଅସୁ- ବିଧାତ୍ରୀ, ଅଭବଗସ୍ତ, (ପ୍ରା. ସମ୍ମ. ବିଂ) ବିରକ୍ତ ।
ହସୁଜ୍ଜି — ବି. (ହସୁ + ଜ୍ଞାନ + କ. ଅ) ଅଶୁମୁଖେଦଙ୍କ, ଅଶୁଜ୍ଞାସୁବେଶ, ଅଶୁ- ଜିହ୍ଵାତଙ୍କ, ଅଶୁପାଳ, ସକ୍ଷେ ।	ହସୁବିକ୍ଷା — ବି. ଅଶୁମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା, ଯୋଡ଼ାକୁ ମଣ କରିବା ।	ହସୁରକ୍ତକରିବା — ଗ୍ରା. ଡି. କଷ୍ଟଦେବା, କଷ୍ଟରେ ପକାଇବା, ଅସୁତ୍ରଧାରେ ପକା- ଇବା, (ପ୍ରା. ସମ୍ମ. ଡି) ବିରକ୍ତକରିବା ।
ହସୁତ — ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ସମ୍ବବତ୍ତଃ ।	ହସୁବିରଃ — ପୁ. ବି. (ବ.ଖ.) ବିଶ୍ଵୁ ।	ହସୁରକ୍ତରେ ପଢ଼ିବା — ଗ୍ରା. କି. ଅସୁତ୍ରଧା- ଗସ୍ତ ବା ଅଭବଗସ୍ତ ଅବଶ୍ଵାରେ ପଢ଼ତ ହେବା ।
ହସୁତତ୍ତ୍ଵ — ବି. ଅଶୁବିଷୟକ ତତ୍ତ୍ଵ, ଅଶୁଶାସ୍ତ୍ର ।	ହସୁବିରଃ — ବି. ହସୁଗ୍ରୀବ, ହସୁଶିର୍ଷ ।	ହସୁରକ୍ତଦେବା — ଗ୍ରା. କି. ଅସୁତ୍ରଧା ଶେଷ କରିବା, ଅଭବଗସ୍ତ ହେବା ।
ହସୁତାକବ — ପୁ. ବି. ଦାନବ (ଅସୁର)- ବିଶେଷ ।	ହସୁତ୍ର — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହସୁ + ଆ) ଅଶୁମୀ, ଘୋଡ଼ୀ, ଅଶୁଗନ୍ଧା ।	ହସୁରକ୍ତଥା — ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଶୁତ୍ରଧାୟକ, କଷ୍ଟକନକ, ଯେ ହସୁରକ୍ତ ହୁଏ, ଯେ ହସୁରକ୍ତ କରେ ।
ହସୁତିକ୍ଷି — ପୁ. ବି. (ହସୁ + ତିକ୍ଷି + କ. କିପ୍) ମହିଷ୍ମ, ମର୍ଦ୍ଦି ।	ହସୁତ୍ରଙ୍ଗ — ବି. ଅଶୁକାତିଶୀଳ ।	ହସୁରକ୍ତରେ ପଢ଼ିବା — ଗ୍ରା. ବି. ସମ୍ବବତ୍ତଃ, ପ୍ରତି- ଶାଶ୍ଵତ, ତପବଶି, ଦୂତ, ତାକବାଳ, ପଦ- ବାହକ ।
ହସୁତନ — ବି. (ହସୁ + ତନ, ଅନ) କଷ୍ଟୀ- ରଥ, ଆଛାଦିତ ଶକ୍ତ, ତାଟଗାଢ଼ି ।	ହସୁତ୍ରଙ୍ଗ — ପୁ. ବି. (ଗ୍ରାନ୍ତିକ୍ରି) ଅଶୁତ୍ରଙ୍ଗ, ସରସମାନଙ୍କ ସର୍ବର ।	ହସୁରକ୍ତିମ — ଯା. ବି. ସବୁପକାର, ନାନା- ପ୍ରକାର, (ବିଂ) ସବୁପ୍ରକାରର, ନାନା- ପ୍ରକାରର ।
ହସୁତୁଳୀକା (ପୁଲ୍ଲା) — ବି. ମାଷପଣ୍ଡୀ ।	ହସୁତୁଳୀନନ୍ଦ — ବି. ଦୁର୍ଗା, ମୁଦ୍ର, ମୁଗ ।	ହସୁରନ୍ତ — ଗ୍ରା. (ସମ୍ମ) ଅ. ଅନୁଷ୍ଠାନ ।
ହସୁତୁଳୀନନ୍ଦ — ବି. (ଗ୍ରାନ୍ତିକ୍ରି) ଯବ, ଯବଧାନ ।	ହସୁତୁଳୀଷ୍ଵର — ବି. ଅଶୁକିଷ୍ଣା ଶାସ୍ତ୍ର ।	ହସୁରିଜୁ — ଯା. ଅ. ଆଦ୍ବୀ, କତପି ।
ହସୁତୁଳୀଷ୍ଵର — ବି. ଅଶୁଗନ୍ଧା, ଶକ୍ତୁସ୍ତ୍ର ।		

ହରିପଡ଼ି—ଶ୍ରୀ. ଅ. ପ୍ରତିମୁହୂତୀରେ, ସଦା, ସଙ୍ଗଦା, ପୁନଃପୁନଃ ।

ହରିତା—ଶ୍ରୀ. (ଶ୍ରୀଆଳ) ବି. ହରିତା ।

ହରି ରିତନ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. ତାସଫେଲରେ ନାନୀପାନ ରଖ ।

ହରିତେଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନାନାଦିଶ, ସବୁ-ଆଜି, ପ୍ରତ୍ୟେକଦିନ ।

ହରିତାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ୍ବ-ହରି=ହାଟ ଓ ତାଳିକା=ରାତି) ବଢ଼ିଆ ହାକିମଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଅଭିମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ ପୂର୍ବକ ଦେବାନ ବନ୍ଦ କରିବା ସତ, ଧର୍ମୀଘଟ ।

ହରିତମ—ଶ୍ରୀ. ଅ. ହରିତାଳ, ସବୁବେଳେ, ଅଳ୍ପ, ଅବଶ୍ରାନ୍ତରୁଷବରେ, (ବି^o) ଅବଶ୍ରାନ୍ତ ।

ହରିତମ୍ପେଲୁ—ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବି. (ଅଶ୍ଵିଳ) ଯେ ସଙ୍ଗଦା କାମପ୍ରତ୍ୱାନ୍ତି ଚରିତାର୍ଥକରିବାରେ ଚତ, ଅଭିକାମୁକ (ବ୍ୟକ୍ତି), (ସ୍ତ୍ରୀ) ହରିତମ୍ପେଲୁ, ପେଲେଇ ।

ହରିବର୍—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଦ୍ଵବ୍ରତବ୍ରତ ହାରହାରି ମୂଳ, (ବି^o) ହାରହାରି ।

ହରିନବାଶା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବଡ଼ଲୋକିଆ, ନବାବଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତ (କାୟୀକଳାପ), ଯେଉଁ ସମ୍ମରିର ସମସ୍ତ ଆୟୁ ରକ୍ତର ନନ୍ଦାବଙ୍କ ବନ୍ଧୁମତ ଖରଚରେ ଲାଗେ, (ବି) ନବାବ ଦା ବଡ଼ଲୋକଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁଣିତନନ, ନବାବଙ୍କ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତି ଗତ ଖରଚରେ ଲୁଗିବାପାଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଭୂଷଣିତି ।

ହରିନାଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ତକୋଷ ରୋଗ ।

ହରିପଦଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅସ୍ତଳ,

ସମସ୍ତପ୍ରକାର ଅସ୍ତଳ ।

ହରିପଦଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ଜମିରେ ଏକାଧିକ ଅସ୍ତଳ ହୁଏ ।

ହରିପଦଳ(ତ)—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ସଙ୍ଗଦା ।

ହରିବର—ଶ୍ରୀ. ବି. ହରିଶ ଦେଖ, (ବି^o)

ହରିଶରେ ପଡ଼ିଥିବା, (ପ୍ରା. ସମ୍ବ. ବି^o) ବ୍ୟକ୍ତ. ବିରତ, ବିରତର ।

ହରିବରିକରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ହରିଶକରିବା, ହରିକର୍ତ୍ତ କରିବା ଦେଖ ।

ହରିବରହେବା—ଶ୍ରୀ. କି. ହରିଶହେବା ଦେଖ ।

ହରିବରିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହରିକରିଆ ଦେଖ ହରିବର ଦେଖ, (ପ୍ରା. ସମ୍ବଳ) ତରିତରିଆ ।

ହରିବା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବଳ) କି. ହରିବା ।

ହରିବୋଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହରିବା ଦେଖ, (ଶ୍ରୀ. ବି^o) ଯେ ଅନ୍ୟସବୁ ପାଶୀଙ୍କର ଅନୁସରଣ କରେ, ଯେ ସବୁ ଶର୍ଷାରେ କହିପାରେ ।

ହରିମତ(ହୁ)ଛଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ଜମିରେ ଏକାଧିକ ଅସ୍ତଳ ହୁଏ ।

ହରିମିଶ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅବ୍ୟ. ସଙ୍ଗଦା ।

ହରିପା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହରିକ ଦେଖ ।

ହରିରଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସବୁପ୍ରକାର ରଙ୍ଗ, ଅନେକ ରଙ୍ଗ, ନବରଙ୍ଗ, କୌତୁଳ ।

ହରିରଙ୍ଗି(ଆ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ନାନାପୁଳାରର ନାନାବର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ଵା, ନବରଙ୍ଗିଆ, କୌତୁଳ ପ୍ରିୟ, ସଙ୍ଗଦା ପରିବର୍ତ୍ତନପ୍ରିୟ ।

ହରିରୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହରିଦ୍ଵାରର ଶାଶୁଆବର୍ଣ୍ଣ, (ବି^o) ଶାଶୁଆବର୍ଣ୍ଣର ।

ହରିରେଜ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ପ୍ରତିଦିନ ।

ହରିଶାଳ—ଶ୍ରୀ. ଅ. ତୃତୀସନ, ପ୍ରତିବର୍ଷ ।

ହରିହର—ଶ୍ରୀ. (ବିଲଙ୍ଗିରପାଠଣ) ବି. ହରିହର, (ପ୍ରା. ଖଣ୍ଡିଆଳ. ବି^o) ଅଷ୍ଟିର ।

ହରି—ଶ୍ରୀ. (ହୁ+କ.ଅ)ଶିବ, ମହାଦେବ, ଅନ୍ତି, ଗର୍ଭତ, ଗଧ, (ମୀ.ଅ)ଶର, ଅଂଶ, (ଭା.ଅ-ଗଣିତ), ଦ୍ଵରଣ, ଏକସଂଖ୍ୟାର ବିଭାଜକ ଅଙ୍କ, ହରଣ, ରେଣ୍ଟ, (ବି^o) ହରଣକର୍ତ୍ତ, ବାହକ, ବହୁନକାଶ, ଯାହା ନାଶକରେ, ନାଶକାରକ, ଚିତ୍ତମୁହୂରାକାରକ, (ଶ୍ରୀ. କି-ଦୁଷ୍ମେ) ହରଣ କର ।

ହରିକ—ପୁ. ବି. (ହୁ+କ.ଅକ) ଶିବ, ଚୌର, ଅଗ୍ନି, ଗର୍ଭତ, ହରଣ, (ବି^o) ହରଣକର୍ତ୍ତ, ଶଳ ।

ହରିମଙ୍ଗା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଶମିକା ।

ହରିକର୍ତ୍ତ(ଇତ୍ୟାଦି)—ଶ୍ରୀ. ହରିକର୍ତ୍ତ (ଇତ୍ୟାଦି) ଦେଖ, (ପ୍ରା. ଖଣ୍ଡିଆଳ. ବି)

କର୍ତ୍ତ, ଲୋକସାନ ।

ହରକମାର—ପୁ. ବି. (ଶ୍ରୀତ୍ରି)କାରି କେମ୍, ଶିବଙ୍କ ପୁଅ ।

ହରକୁମାରତାକୁରାଣ୍ତ୍ରା. (ନାମ)କର୍ମିକତାର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜମିଦାର ଠାକୁର ବିଂଶ ଭବ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପଣ୍ଡିତ ।

ହରକେଶ—ଶ୍ରୀ. ହରକେଶ ଦେଖ ।

ହରକୋପାନଳ-ବି. (ଶ୍ରୀତ୍ରି)ମହାଦେବଙ୍କ କୋପ ହେଉଥିବା ତାଙ୍କ କପାଳ ନେମିରୁ ବାହାରିଥିବା ଅନ୍ତି ।

ହରକେଶଦ—ବି. ମହାଦେବଙ୍କର କେଶ, ମହାଦେବଙ୍କର ସ୍ଥାନ ।

ହରଚରୀର—ଶ୍ରୀ. ବି. ହର ଓ ପାଦଭା, ଶିବଙ୍କ ଅଞ୍ଚ ନାଶନାର ରୁପ, (ସବୁ ନାମଦ୍ଵାରାପ୍ରସାଦୀ), ହଜାର ପୁଲ ଓ ତାହାର ଚତ୍ର, ମେଞ୍ଜାର ପୁଲ ଓ ତାହାର ଚତ୍ର ।

ହରଗବୀର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରୀତ୍ରିଗୋପାନ୍ତା) ଶିବ ଓ ପାଦଭା ।

ହରଗୁଣଶୋଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ବିଷସଳୁ ସଙ୍ଗଦା ଝୁରିନାକୁ ହୁଏ ବା ଘୋଷିବାକୁ ବା ସୁମରିବାକୁ ହୁଏ ।

ହରଗୋବିନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶିବ ଓ ବିଷ୍ଣୁ ।

ହରଗୋବିନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହରଗୋବିନ୍ଦ ଦେଖ, ହରଗୋବିନ୍ଦ ଦେଖ ।

ହରଗୋବିନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶିବପାଦଭା, ଶିବଙ୍କର ଅର୍ଦନାଶନର ରୁପ ।

ହରଗନ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ଅ. ହରିପଦଳ ଦେଖ ।

ହରଗୁଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୁରସହରର ଦରିଯା ପଣ୍ଡିମରେ ପ୍ରାୟ ଶୁରିକୋଣ ଦୂରରେ ସମୁଦ୍ର ବାଲିରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଦେଶମୂଳୀ ।

ହରବୁଡ଼ାମଣି—ବି. (ମହାଦେବଙ୍କର ଶିରେଭୁଷଣ) ଚନ୍ଦ୍ର ।

ହରକଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନାଧା, ଅୟନିଧା, ହରକତ, କନ୍ତି, କନ୍ତି ।

ହରଜ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବୁଣ୍ଡିଆଳ)ବି. କିନ୍ତି, କିନ୍ତିବାଦିର ଶଙ୍କ ।

ହରଜାସ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରୀତ୍ରି) ପାଦଭା ।

ହରଜିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହରିପଦଳ ଦେଖ ।

ହରଭି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରୀତ୍ରିରେଣ୍ଟୁ=ଆକଳି)

ଶିମ୍ବାଦିବର୍ଗର ଶସାବିଶେଷ, ଦେଶୀ-
ହରତ୍. କାଙ୍ଗୁରତ୍, ପକ୍ଷିବିଶେଷ ।
ହରତ୍କା—ପ୍ରାଦେ, (ଶକ୍ତିଆଳ) ବିଂ.
ଦରପୋଡ଼ା ।

ହରତ୍ପଣା—ଶା.ବ. (ଲ.ଅର୍ଥ)କୌଣସି
ବନ୍ଧୁକୁ କଷ୍ଟ ବା ଦଣ୍ଡ ଦେବାପାଇ
ତା ପ୍ରତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବା ଉପାସ,
ବିନା ହଳରେ କରୁଥିବା ପରିଶ୍ରମ ।
ହରତ୍ପଣାରେପକାଇବା—ଶା.କ୍ର.କୌଣସି
ବନ୍ଧୁକୁ ଅନର୍ଥକ ଭ୍ରମ୍ଭନ କରିବା ।
ହରତ୍ପୁମ୍ବ—ଶା. ବ. ଦୁଃଖୁରୁମ୍ବା, ଏକ-
ପ୍ରକାର ପଣୀ ।

ହରତ୍ତଚଢ଼ି—ଶା.ବ. ପାସବତ ବର୍ଗର
ଶୋଠଥାଙ୍କୁ ମାର୍ଗ ଏକପ୍ରକାର ପଣୀ
ହରତ୍ତିଶା(ଡାକି)—ଶା. ବ. ହରତ୍ତଗଛ
କଟାହୋଇ ତହିଁରୁ ହୁଇ ପଦ ଝଞ୍ଜଗଲ
ପରେ ଯେଉଁ କାଷମୟ ଓ ପଦଷ୍ପତି
ଆଶ ରହେ ।

ହରତ୍ତଜାଇ—ଶା. ବ. ରଗଡ଼ା ହୋଇ
ଦୈପା ବାହାର କରୁଥାଇଥିବା ହରତ୍ତ
ଫାଳ ।

ହରତ୍ତଜାଲ—ଶା.ବ.ହରତ୍ତଜାଇ ଦେଖ,
ଭଙ୍ଗାହରତ୍ତ ତିଆଶ ।

ହରତ୍ତଫାଳ—ଶା. ବ. ରଗଡ଼ା ହୋଇ
ଦୁଇଭାଗରେ ବିଭିନ୍ନ ହରତ୍ତ, (ବିଂ)
ହରତ୍ତଫାଳିଆ ଦେଖ ।

ହରତ୍ତଫାଳିଆ—ଶା. ବି. ହରତ୍ତଫାଳ
ଓର ଆକୃତିରେ ପେଣ୍ଟ (ସୁନାର
ଶିକ୍ଷମଳ) ।

ହରତ୍ତବେଳୀ—ଶା. ଅ. କେଳାମାନେ
“ହାତୁଡ଼ାଖେଳ” ରେ ଉଚାଙ୍ଗ-
କରିବା ନିର୍ଥକ ବାକ୍ୟ ।

ହରଣ—ବ. (ତୁ+ଭାନ୍ଦ)ହୃଦ,କୌଣସି
ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ବନ୍ଧିପୁଣକ ପ୍ରହର, ଲୁଣୁନ,
ଦୈରି, ଅପ୍ରତିକଣ, ଆକର୍ଷଣ, ୧୦କି
କୌଣସି ପଦାର୍ଥ କେବା,ଗ୍ରୁହଣ,ଲୋପ,
ବହନ, ମୋହତ କରିବା, (ଶକ୍ତିତ)
ଭ୍ରମକରଣ, (କାଳ)କ୍ଷେପଣ, (ମିଳନ)
ଯୌତୁକପ୍ରକ୍ରିୟ, ବ୍ରତକଷାଦାନ, ଭୁଜ,

ବାହୁ, ଗୁରୁଦକ୍ଷିଣା, ଶୁଣ, ସମ୍ମୁଖ, କପରକା,
କଇଛି, ଉଷ୍ଣୋଦକ, ଗରମପାଣି, (ଭ.ଅ)
ବଳପୂର୍ବକ ପରିଷ୍ଠୀ ସହବାସ, ଯେଉଁ
ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସହବାସ ନିଷିଦ୍ଧ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ
ସହବାସ ।

ହରଣକରିବା—ଶା. ଶି. ହରିବା, ଗ୍ରେନ
କରିବା, କୌଣସି ରାଶିକୁ ଅନ୍ୟ ରାଶି-
ଦ୍ୱାରା ଭାଗକରିବା ନିଷେଷ ହୃଦୟକୁ ନାହିଁ
ସଙ୍ଗମ କରିବା, ଜିବରଦ୍ଧି ନେଇଯିବା ଓ
ପରିଷ୍ଠୀଙ୍କ ବଳପୂର୍ବକ ନେଇଯିବା ଓ
ସଙ୍ଗମ କରିବା ।

ହରଣଶୁଣନ — ବ. (ଶକ୍ତି) ଭଗକରଣ
ଓ ଗୁଣକରଣ, ହରିବା ଓ ଗୁଣିବା ।

ହରଣଶୁଳ—ଶା.ବ. ଅପ୍ରତିକରଣ, ବ୍ୟୋଗ-
କରି ଦେଖି ଗୁଣିବା ।

ହରଣଶାତ୍ର—ଶା. ବ. କଲିକଣାର
ଆଲିପୁରରେ ଖବା ବଢ଼ି ଜେଲଶାନା,
କରିଦିଖାନା ।

ହରଣି—ଶା. ବ. ହରଣି ଦେଖ ।

ହରଦର—ଶା. ଅ. ହରଦର, ଦେଖ,
ମୋଟାମୋଟି ।

ହରଦାସ—ଶା. ବ. ଜଣେ ଦିଜ୍ଜଳୀୟ
ଜିବିଙ୍କ ନାମ, ଏ ହରଦାସମଳକା
ରଚନା କରିଥିଲେ ।

ହରତାଳ—ଶା.ବ. ଏକମେଳକେ ଥମନ୍ତ
କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦକରିବା, ଧର୍ମପଟ ।

ହରତେଜଳ—ବ. (ଶକ୍ତି) ପାରଦ୍ଧପାତ୍ର,
ଶିବମୟ୍ୟ ।

ହରଦମୁଣ୍ଡି—ବ. କାମ, କରପା

ହରତାତ୍ତିଳ—ଶା. ବ. ତାଳିନାଶୟ
୧୦୧୨ ପୁଣ ରତ ବନ୍ଦ୍ୟୁମନିଶେଷ ।

ହରନାରୂପୁଣ—ବ. ଶିବ ଓ ବିଷ୍ଣୁ ।

ହରମା—ଶା. (ସମ୍ବ.) ବ. ଶ୍ରୀଷ୍ଟୁରୁହୁରେ
ନିଷାରେ ଉଚା ଯିବାକୁ ପାଣି ଯଥେଷ୍ଟ
ନ ଥିଲେ ବସାର୍ତ୍ତରେ ଖୋଲାଯିବା
ନାଳୀ ।

ହରନେନନ୍ଦ—ବ. ଶିବଙ୍କର ଚଣ୍ଡପୁଣ୍ୟ,
(ଜ୍ଞାନପତ୍ର)ତନ, ଓ ପଣ୍ଡିତ ।

ହରମେହନନ୍ଦ—ବିଂ. (ବ.ଶା) ଶିବଙ୍କର

ଚଷ୍ଟୁ ଜାତ ।

ହରମ୍ବ—ଶା. ବ. ବଧ, ନିଧନ, (ବିଂ)
ହରମକାଣ ।

ହରପ୍ତ୍ତ—ଯା.ବ. ବିଶ୍ଵମାଳାର ଅଷ୍ଟର,
କଷ୍ଟ, ହପ୍ରାକ୍ଷର, ପଦାତିକ ।

ହରପ—ପ୍ରା. (ବଲଙ୍ଗିର)ବ. ବିଶ୍ଵମାଳା ।
ହରପର—ବ. କାମ, କନର୍ପ, ମଦନ ।

ହରପା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଚଟିଯୋଡ଼ା ।
ହରପାବଣ—ବ. ଶିବ ଓ ପାବଣ ।

ହରପ୍ତ୍ତ—ଶା.ବ. ପଞ୍ଜାବର ସ୍ଥାନିଶେଷ ।
ହରପାଦ—ବ. ମହାଦେବଙ୍କର ଅନୁ-

ଗ୍ରହ, ଶୁଷ୍କୁର ବୃକ୍ଷ ।

ହରପିୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶକ୍ତି) ପାଷଣ ।
ହରପସଳ—ଯା.ବ.ହରପସଳ ଦେଖ ।

ହରବର—ବ. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା)ଶିବଙ୍କ ପ୍ରକର
ବର, (ଶା.ବ.)ହରକତ, ହରଦର,
ଅନ୍ତଶ୍ରୁତି, ହରବର ଦେଖ, (ବିଂ) ବ୍ୟାକୁଳ,
ହଲାଗ ।

ହରବରିଆ—ଶା.ବି.ହରବର, କଷ୍ଟପ୍ରାପ,
(ଶା. ସମ୍ବ. ବିଂ) ଅନ୍ତରମନା ।

ହରବଲିଭ—ବ. ସଙ୍ଗୀତ ଦାମୋଦର
ମତରେ ୭୦ ତାଳରୁ ଗୋଟିଏ ।

ହରବାହନ—ବ. (ଶକ୍ତି) ଷଣ, ବୃକ୍ଷ ।
ହରବିଳାହିମ—ବ. ହରତ୍ରା, ହଲାଗ ।

ହରମାନ—ବ. (ଶକ୍ତି) ପାରଦ, ଶିବଙ୍କ
ଶାରୀୟ ।

ହରବୋଲ—ଯା.ବ. ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷିର ହରକୁ
ଅନ୍ତରକରଣ କରି ତାନ କରିପାରୁଥିବା
ଏକପ୍ରକାର ପଣୀ, ଅନ୍ୟର ସର ଅନୁ-
କରଣପଟ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି, ଅନ୍ୟ ସ୍ଵରର
ଅନୁକରଣ କରିବା କୌଣସି ।

ହରମୁହୀ—ଶା. (ସମ୍ବ.) ବିଂ. ଯ ଉପରେଥ
ନ ରଖି ଯ ହା ଇଚ୍ଛା ତାହା କହେ ।

ହରରଥ—ବ. (ଶକ୍ତି) ପୁଞ୍ଚିଗୀ ।

ହରରଷୁ—ବ. (୭ଡ଼ଭୁ) ମଦନ, କାମରେବନ
ହରରୂପ—ବ. ଶିବ, ମହାଦେବ ।
ହରଲ—ପା. (ଖଣ୍ଡଆଳ) ବ. ହରତ୍-
ତତ୍ତ୍ଵେବ ।
ହରଲାଙ୍ଗ୍ରା. (ଖଣ୍ଡଆଳ) ବ. କାନ୍ଦରୋବାଳି
ହରଲେବନ—ବ. (୭ଡ଼ଭୁ) ହରନେତ୍ର
ଦେଖ ।
ହରଶିଶୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶିବଙ୍କ ଶୋଭା, (ଲ. ଅର୍ଥ
ଜନ୍ମଥବସ୍ତା, ଦିଗମ୍ବରହି ।
ହରଶେଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଙ୍ଗାନନ୍ଦ, ଜାନ୍ମନା,
ଭାଗୀରଥୀ ।
ହରଷ-ଶ୍ରୀ. ବି. (ପଦ୍ମ. ସ-ହରଷ) ଦର୍ଶନ ବନେ
ହରତ୍ତିତ—ଶ୍ରୀ. ବି., ଦୁଷ୍ଟ, ଆନନ୍ଦତ,
ହରଷ୍ୟୁତ ।
ହରତ୍ତେ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. ଆନନ୍ଦରେ ।
ହରଷୁନ୍ଦ—ବ. (୭ଡ଼ଭୁ) କାନ୍ତିକେୟ, ସୁନ୍ଦ
ହରତ୍ରାସ୍—ଶ୍ରୀ. ଅର୍ଥ. ବରୁବର, ମୂଳବୁ
ଆଦୌ, ଜମାରୁ ।
ହରଷାନ୍ତ-ଶ୍ରୀ. ବି. ବେଗବାନ୍, ବେଗବିନ୍ଦି
ହରହରବମ୍ବକୁ—ଶ୍ରୀ. ଅ. ମହାଦେବଙ୍କ
ନିକଟରେ ଉପର୍ଯ୍ୟତ ଭକ୍ତଙ୍କ ଡାକ ।
ହରହର—ବ. ଶିବ ଓ ବିଷୁ ।
ହରହାର—ବ. (ହର + ହାର) ଷଡ଼ଭୁ; ସର୍ପ
ହରହର—ବ. ହାରହୁର, ଦ୍ଵାଷ, ଅଙ୍ଗୁର ।
ହର୍ବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶୋକହୁର, ଦୁଃଖହୁର,
(ଶ୍ରୀ. ବି) ହରଶ ଦେଖ, ହରିବା, ହରିବା.
ପରଳୟ, ହରିଷ୍ଟ୍ରୀ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ହୃତ,
ହରଶକାଶ, ଯେ ହଜାର ଆସ, ପରାସ୍ତ,
(ପା. ବଲଙ୍ଗିର, ବି) ଶିଶୁ, (ପା.
ଖଣ୍ଡଆଳ, ବି) ପରାଜିତ, ଶାଶ୍ଵା(ବର୍ଣ୍ଣ) ।
ହରା(ରେ)ଇବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାରବାତିପ୍ରିୟାର
ଶିକ୍ଷନ୍ତ୍ର ରୂପ, ହରାଇବା, ପରାସ୍ତରିବବା,
କୁର କରିବା, ହରିବା ଦେଖ, ଚାତି-
ହେବା, ନଷ୍ଟ କରିବା, ଜାରିତାନ୍ତ୍ର ଦୋଷ
କରିବା, ଜିଣିବା, ପଣ କୁଆଥି
ଫେଲରେ ପରାସ୍ତହୋଇ ଗଛିତ ପଣକ
ଅନରପନ୍ତର ହରିବତ ହେବାର କାରଣ
ହେବା ।

[ହରିଜିତ]

ହରାଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହରାଶ ଦେଖ, ହରାଇବା,
ରୁଦ୍ଧର-ହରା, (ଶିତିତ) ଶରକରଣ,
ହରାଇବା, ପରାଜୟକରଣ ।
ହରାଦଳ—ପା. (ସମ୍ବଲ) ପରାଜିତ ଦଳ
ବା ପଞ୍ଚ ।
ହରାଦ୍ର-ବ. (ହର + ଅଦ୍ର) କୌଳାସପରିଷତ ।
ହରାବଳ(ଲ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ସେନାବଳର
ଅତ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଦଳ, ୧୦ ବା ଉକାସୁତ-
ମାନଙ୍କର ନେତା ବା ସରଦାର ।
ହରମ—ଯା. ବି. ନିଷିଦ୍ଧ, ଅନୁତିତ,
ପାମଜନକ, (ବି) ନିଷିଦ୍ଧ ଶାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ,
ନିଷିଦ୍ଧକର୍ମ, ଦେଇମାନ୍, ଅଧିର୍ମ, ବିଶ୍ୱାସ-
ଦାତିକତା, ପାପ, ବ୍ୟକ୍ତିଗୁର ।
ହରମଶୋର—ଯା. ବି. ନିଷିଦ୍ଧଜାଦ୍ୟ
ଖାଦକ, ନିଷିଦ୍ଧ ବା ପାପଜନକ ଭାବରେ
ଅଳ୍ପତ ଧନରେ ଜୀବକା ନିଃଶ୍ଵାସ ।
ହରମଶୋର—ଯା. ବି. ହରମଶୋରର
କର୍ମ ବା ଅବସ୍ଥା ।
ହରମଜାଦ୍ରା—ଯା. ବି. ହରମଜାଦ୍ରା ପରି ।
ହରମଜାଦ୍ରା—ଯା. ବି. ବ୍ୟକ୍ତିଗୁର ଉପରେ
(ଗାଳି) ପାଞ୍ଜ, ଦୁଷ୍ଟ, ବର୍ଣ୍ଣଯଜର, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ହରମଜାଦ୍ରା ।
ହରମି—ଯା. ବି. ନରମହେବା ଅବସ୍ଥା ।
ହରରଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ହରତ୍ତ + ରଙ୍ଗ)
ହରିଜିତ୍ ।
ହରରତ—ବ. (ହର + ଅରତ) ଷଡ଼ଭୁ;
କାମ, କରତ୍ ।
ହରବାସ—ବ. ଶିବଙ୍କର ବସନ୍ତ ଶ୍ଵାନ,
କୌଳାସ ପରି ।
ହରବରି-ଶ୍ରୀ. ବି. ଶିବ ବି. ହାରବାସ ଦେଖ,
ମୋଟଭପରେ ହୃଦୟ, ମୋଟମୋଟି,
ହରଣଆଦ କାର୍ଯ୍ୟ, ହାରିବା ଓ କିନିବା,
ଜନ୍ମ ଓ ପରାଜୟ, ଏକପ୍ରକାର ଶାକମୁକୁ
ହରହେ(ଯି)ବା—ପା. (ମେଦିମଧୁର) ବି.
ହରିବା ।
ହର—ବ. (ହୃ + କ. ର) ରଗବାନ୍, ବିଷ୍ଟୁ,
ଶାନ୍ତି, ବ୍ରହ୍ମ, ଶିବ, ଦୀତ୍ର, ବାନର,
ଭେକ, ବେଙ୍ଗ, ସର୍ପ, ଶକପଣୀ, ଶୁଆ,
ଚନ୍ଦ୍ର, ସୁର୍ଯ୍ୟ, ଚାମ୍ପ, ଆକଶ, ଅଣ୍ଣ, ଯମ,

କରଣ, ଇନ୍ଦ୍ର, ଦେଶବିଶେଷ(ୟବଗ),
ମୟୁର, କୋକିଳ, ଦ୍ଵାର୍ପ, ଅନ୍ତି. ଭର୍ତ୍ତହର
(ରାଜା ଓ କବିବିଶେଷ), ଶାଶ୍ଵାବର୍ଣ୍ଣ,
ପିଙ୍ଗଳବର୍ଣ୍ଣ, କପିଳବର୍ଣ୍ଣ, କହର ରଙ୍ଗ,
ପୀତବର୍ଣ୍ଣ. ସି. ହରଣି, ଶରୁତଙ୍କର ସକ
ପୁର, ପୌରଣୀକ ପରିତିଶେଷ. ୧୯
ଅଷ୍ଟରବିଶେଷ ରତ୍ନ, ବୌତଶ୍ୱାସିତ
ଶୁଭ ବରତପଣ୍ଡା, (ବି) ଭର୍ତ୍ତା, ପିଙ୍ଗଳ,
ହଲଦିଆ, କହର, (ବି) ଜଗନ୍ନାଥ-
ମହାପ୍ରତି ।
ହରିଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବ. ହରିନାମଧାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିର
ଅନାଦର୍ଯ୍ୟକ ଡାକନାମ, (ପା. ଖଣ୍ଡ. ବି)
ଲେକ, ବ୍ୟକ୍ତପାତ୍ରୀ, (ପାତ୍ରୀ—ଦିହି-
ହରିଆ) ।
ହରିଜିତ୍ରପିବେ—ଶ୍ରୀ. ଅ. ଏକଥାକୁ ମୁ
ଶବ୍ଦ କୁଠେ, ଏକଥାକୁ ମୁକୁତପାଇବ
ନାହିଁ ।
ହରିଲାଲାର୍ଥ—ପା. (ଖଣ୍ଡଆଳ) ବି,
ପାତ୍ରୀଶ୍ଵର ଅମାରାସା ।
ହରିଲାଲ-ତଳ—ପା. (ଖଣ୍ଡଆଳ) ବି,
ଶତାବ୍ଦୀ ବୁଲୁ ।
ହରିକଥ—ବ. (ହୃ + ରକ) ଅନ୍ତର୍ଭାବକ,
ପଶାଖେଳାଳୀ, ପୀତହରଦକ୍ଷିଣ୍ଟ ଅଶ୍ଵ,
ବୌର ।
ହରିକଥା—ବ. ଭଗବାନଙ୍କ ହମ୍ବକେ
ଆଲେନୋ ବା କଥାବାର୍ତ୍ତୀ, ଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଲେନା,
(ଶ୍ରୀ. ବି) ପୌରଣୀକ
ଉପାଖ୍ୟାନର ଆବୃତ୍ତିପଦ ଅଭିନ୍ୟ, (ଦ୍ଵା-
ତେଲଗୁ ଭାଷାରେ 'ହରିକଥା' ବର୍ତ୍ତଳାକୁ
ପ୍ରଚଳିତ, ଓଡ଼ିଆରେ ଏ ଶବ୍ଦ ପୁଷ୍ଟେ
ନ ଥିଲା, ବର୍ତ୍ତମାନ ପାରଳାଖେମଣ୍ଡିର
ଶ୍ରାୟକ୍ଷତ କରୁଣାନିଧ ପକ୍ଷକ ଯୁକ୍ତ ଓଡ଼ି-
ଶାରେ 'ହରିକଥା' ର ଥାରମ୍ବ କରି-
ଅଛନ୍ତି, ଏଥରେ ଜଥକ ପୋଷାଳପିଲୁ
ଠିଆ ହୋଇ କୌଣସି ପୌରଣୀକ
ଉପାଖ୍ୟାନକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି ତହିଁର
ହମ୍ବରେ ଅଭ୍ୟବୁଦ୍ଧବା ଦିଅନ୍ତି ଓ ମନ୍ଦେ

ମଧ୍ୟ ଛନ୍ଦୋବର ସଙ୍ଗୀତ ଗାନ ଏବଂ
ତତ୍ତ୍ଵମୁଖେ କଥୋପକଥକ କରନ୍ତି ।
ହରିକର୍ଣ୍ଣ—ବ. ଯଜ୍ଞ ।
ହରିଲା—ଗ୍ର. ଅ. ହେରିକା, ରତ୍ନାଦ,
ଓରେର ।
ହରିକାଠ—ଗ୍ର. ବି. ଅଶ୍ଵଲଚିଶେଷ, ଏଥରେ
ପୂର୍ବେ ଦ୍ଵାରା ବ୍ୟକ୍ତିର ପଦମରକର ତାକ
ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଉଥିଲା, ହରିକାଠ ଦେଖ ।
ହରିକର୍ଣ୍ଣତିନ—ବ. ହରିନାମ କର୍ଣ୍ଣିନ,
ଶୀତାବଦ୍ୟତ୍ର ହରିକାମ ଗାନ ।
ହରିକୁଷ୍ଟ—ବ. ବିଷ୍ଣୁଜୁର କାମଦ୍ଵାରା,
ଲୋକଙ୍କୁ ଦିଆଯିବା ନାମ ।
ହରିକୃଷ୍ଣମହାପାତ୍ର—ଗ୍ର. ସୁଂ. ବି. 'ହୁକୁରୀ'
ବିଲାସ' ନାମକ ଶ୍ରୀର ପ୍ରଫେରା ।
ହରିକେଳୀୟ—ବ. ବଙ୍ଗଦେଶ, (ବି)
ବଙ୍ଗାୟ, ବଙ୍ଗଦେଶୀୟ ।
ହରିକେଶ—ବ. (ହରି+କ+ରଣ)ଶିବ,
ଯଜ୍ଞବିଶେଷ, ସୁଦୀନର ପ୍ରଧାନ ସାତ-
କିଳା ମଧ୍ୟରୁ ଥିଲା, ଶ୍ରୀମଳ ନାମକ
ଯାଦବଙ୍କ ଦୂର, (ବି) କହିବ କେଣ-
କିଣ୍ଟା ।
ହରିକାନ୍ତ—ବ. ପୋଟକ ।
ହରିମାନ୍ତା—ସୀ. ବି. ବିଶ୍ଵମାନ୍ତା ।
ହରିମେଷ—ବ. ହରିମରମେଷ ଦେଖ ।
ହରିଶ—ପ୍ର. (ଭବତିଭଗା) ବ. ହରି,
ଆନନ୍ଦ ।
ହରିଶବ—ବ. ହରିଶଆ ଉଦନ, କୁଣ୍ଡମ-
ଶ୍ରୀ ଦେନ ।
ହରିଶୁଣ—ବ. ହରିକର ଶୁଣ, ହରିନାମ
ପଞ୍ଜିନ, (ଗ୍ର. ବି) ହରିଶ ଓ ଶୁଣ ।
ହରିଶୁହ—ବ. (ଶତତିଭଗା) ବିଷ୍ଣୁମନ୍ତର
ମହାପରତୋତ୍ତର ନରବିଶେଷ, ଏକ-
ଦନ, ଶୁନୁଦୁଷ ।
ହରିଶୋବନ—ହରିକର ଦୁଇଟି ନାମ ।
ହରିଶୋବନମଣି-ଗ୍ର. ବି. ହରିନାମ ଉଜନ
ପୂର୍ବକ ଉଷାକର ଉଦ୍‌ବିଲକ୍ଷ ଉଷାନ୍ଦ
ଯେହିଁ ମୁଣ୍ଡରେ ରଖନ୍ତି ।
ହରିତନନ୍ଦ-ବ. ଦେବତିବୁବିଶେଷ, ପାତ-
ତନ, କଦମ୍ବ, ପଦ୍ମକେଶର, କେଶୀୟ,

କୁକୁମ, ସାରଚନନ, ଗୋଣୀର୍ଷ. (ଗ୍ର. ବି)
ଷଷ୍ଠୀୟ ଓ ରାଜମାନଙ୍କର ବଣୋପାଧ୍ୟ-
ବିଶେଷ, ତାଳରେ ରାଜାଙ୍କ ବଣୋପାଧ୍ୟ
ହରିତନନ୍ଦଦେବ—ଗ୍ର. ବି. ଲୀଲାବତୀ
କାବ୍ୟ ରତ୍ନିତା ଜନେକ ଗଢନ ତତ
ବୁଜା ।
ହରିତରଣ-ବି(ଶତତି)ଭଗବାନଙ୍କର ପାଦ
ହରିତମ୍—ବ. (ଶତତି) ବ୍ୟାଗ୍ରତମ୍
ବାସମତ୍ର ।
ହରିତୁପ—ବ. (ଶତତି) କନ୍ଦ୍ରତୁପ ।
ହରିତ—ସୁ. ବି. (ହରି+କନ୍ତ+କ. ବି)
ହରିକର ପୁରୀ, (ବି) ହରିତାରୁ ଜାତ ।
ହରିତା—ସୀ. ବି. ରମ୍ପାଶ୍ରୋତ୍ର
କଣେ ଶକ୍ତୀ ।
ହରିତନନ୍ଦ—ବ. (ଶତତି) ଭଗବାନଙ୍କ ତତ୍ତ୍ଵ
ବିଷ୍ଣୁଭାବ, (ଗ୍ର. ବିଶ୍ଵାଧୁକଳ) ହରିତସମା-
କର ତଥାକ୍ଷେତ୍ର ଅଷ୍ଟଣ୍ୟ ଜାତଭୁକ
ଦ୍ୱାରାନେ ।
ହରିତନମ—ଗ୍ର. ବି. ହରିତନ୍ତ୍ର ଦେଖ ।
ହରିତନ୍ଦୀ-ବ. (ଶତତି) ବିଷ୍ଣୁଜର ପୁଷ୍ପଶାଖ
ଅବତାର, ଭାବ୍ର କୃଷ୍ଣ ଅଷ୍ଟମୀ ରତ୍ନରେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ନନ୍ଦ, ନନ୍ଦପୁରୀରେ କର-
ଶିବା ବ୍ରତ ଓ ଉତ୍ସବ ।
ହରିତନ୍ଦୀମୀ—ବ. ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ନନ୍ଦପୁର
(ଭାବ୍ର କୃଷ୍ଣ ଅଷ୍ଟମୀ) ଓ ଏବନ କରାଯିବା
ବ୍ରତ ଓ ମହେତ୍ରବ ।
ହରିତତମଧ୍ୟ-ସୀ. ବି. ସିଂହକଟିତିଶ୍ଵେତୀ,
ଯୀଶକଟିତିଶ୍ଵେତୀ (ଶୀ) ।
ହରିତବନ—ବ. ତଣକ ବୃକ୍ଷ ।
ହରିତା—ଗ୍ର. ବି. ହରିତା ଦେଖ,
ହରିତା ଆକୃତର ପୁନାର କଣ୍ଠ ।
ହରିତାକଣ୍ଠ—ଗ୍ର. ବି. ହରିତା ପାଲ
ଆକାରର ସୁନାର କଣ୍ଠରଙ୍ଗର ଦାନା
ହରିତାକଣ୍ଠ—ଗ୍ର. ବି. ଗଞ୍ଜାମ ବହୁଯୁର
ସବର ଉପକଣ୍ଠରେ ଖବା ପ୍ରତିକ
ଦେବିଷ୍ଵ ମଠ ।
ହରିତି—ସୁ. ବି. (ହୃ+କ. ଇତି) ମୁଗ୍ନ,
ମିରିନ, ଶିବ, ବିଷ୍ଣୁ, ସୁଦୀନ, ହଂସ,
ଶକ୍ତିଶର୍ମୀ, ପାଣ୍ଡୁବର୍ଣ୍ଣୀ, ଯାଗବତ ବଚୋ-

ଭୂତ ହତ୍ୟବିଶେଷ, ମୁଗନାତ୍ମକ ସୁରୁତ୍,
(ବି) ପାଣ୍ଡୁର, କହିବ, (ସୀ) ହରିଶି ।
ହରିଶକ—ସୁ. ବି. (ହରିଶ + କ) ହରିଶ-
ଶିଶୁ, ହରିଶ ଦେବ ଅର୍ଥ ।
ହରିଶକଳଙ୍କ—ସୁ. ବି. ମୁଗଙ୍କ, ଚନ୍ଦ୍ର ।
ହରିଶଦୂଷ-ସୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଏଣୀନ୍ ପୁନା,
ଯେହିଁ ହୀର ଚକ୍ର ମୁଗନେ ସ ପରିଲୟୁ
ସବୁ ଓ ମନୋହର ।
ହରିଶଧାମ—ସୁ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ର ।
ହରିଶନ୍ ଯୁନା-ସୀ. ବି. ହରିଶଦୂଷ ଦେଖ ।
ହରିଶନନ୍ଦିକ—ବ. କିନ୍ଦର, ସୁରଗାୟକ ।
ହରିଶଶୀଲ-ସୀ. ବି. ବୃତ୍ତିଶମେଷ, ଏଣ୍
ଓଳ୍ୟ ପାଦରେ ୧୧ ଏଇ ୨୪ ଓ ୪୪
ପାଦରେ ୧୨ ଅଷ୍ଟର ଥାଏ ।
ହରିଶନନ୍ଦିନୀ—ବ. ମୁଗଙ୍କ, ଚନ୍ଦ୍ର ।
ହରିଶଦୂଦୟ—ସୁ. ବି. ଭାବିତ, ଭାବୁଆ (ବିଷ୍ଣୁ), ଭାବା ।
ହରିଶଟ୍ଟା—ବ. ମିରିଶିତ୍ତା ।
ହରିଶନନ୍ଦିନୀ—ବ. ମୁଗଙ୍କୁ ।
ହରିଶାଷ—ସୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ମୁଗପରି
ଚକ୍ରଚିଷ୍ଟ, (ସୀ) ହରିଶାଷୀ ।
ହରିଶାଷୀ—ସୀ. (ହରିଶ+ଅଷ୍ଟି+ଅ+
ରି) ହରିଶଦୂଷ ଦେଖ ।
ହରିଶକ—ସୁ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ର, ମୁଗଙ୍କ ।
ହରିଶାଷ-ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ମୁଗଗାତ୍ମକ, ବାନ୍ଦୁ ।
ହରିଶିଅପାତ—ଗ୍ର. ବି. ଏକପ୍ରକାର
ଅପୀତର ଗନ୍ଧ ।
ହରିଶିଶୀ—ସୁ. ବି. (କ. ଧା) ମରକତିମଣି ।
ହରିଶୀ—ସୀ. ବି. (ହରିଶ+ରି)
ମୁଗୀ, ମାରମିରିତ, ପଦ୍ମମାନାଦ ପ୍ରକାର
ପ୍ରମଧରୁ ଏକତମା, ଚିତ୍ରିତୀ ସୀ, ତତ୍ତ୍ଵଶୀ,
ବରନାସୀ, ଶ୍ରେଷ୍ଠା ସୀ, ମେକରୋତ୍ତା
ସୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସିଂସ, ସୁନାର୍ତ୍ତପ୍ରତମା, ଅପୁରେ-
ଦିଶେଷ ୧୨ ଅଷ୍ଟର ବିଶ୍ଵିଷ ଛନ୍ଦୋ-
ବିଶେଷ, ମଞ୍ଜିଶ୍ଵୀ, ବିଜ୍ଞାନୀ, ସିଂସି, ସର୍ପିଯୁଥୀ,
ହରିତା ।
ହରିତ—ବ. (ହୃ+କ. ଇତି) ଶାଗୁଆ ବର୍ଣ୍ଣ,
ଶାମପାତି ମିଶ୍ରିତ ବର୍ଣ୍ଣ, ଶାମବର୍ଣ୍ଣ,
ନଳପାତି ମିଶ୍ରିତ ବର୍ଣ୍ଣ, ଅଶ୍ଵବିଶେଷ,

ତୃଷ, ମୁଢ, ମୁଗ, ସୁର୍ଯ୍ୟ, ସ୍ତିହ, ବିଶ୍ଵ, ଦିଶ, ହରିଡା, ହଳଦିଆ ବର୍ଣ୍ଣ, ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗ, (ବି) ହରିଜଣ୍ଠିବିଶ୍ଵ ।

ହରିତ୍ୱନ୍ଦନ—ଶା. ବ. ଚିତ୍ପଥମଳ ।

ହରିତପର୍ଣ୍ଣ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହରିଦ୍ୱାଣ୍ଡ ପଦ୍ମସଂକ୍ରାନ୍ତ, (ବ) ମୂଳା, ମୂଳକ ।

ହରିତ—ବି. (ହୃ+କ.ରତ) ହରିତ, ହରିଦ୍ୱାଣ୍ଡ, ସିହ, ପୌଣେସୁଳ ଦେଖ, ହରିପର୍ଣ୍ଣ—ଶିଥିଆନା, ହରିତପର୍ଣ୍ଣ—

ହରିତଚଢ଼େଇ, ସୁର୍ଯ୍ୟଦଶୀୟ ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ ଶକାଙ୍କ ନାହି, ବେହିତାଶଙ୍କ ପୁଅ, କଣ୍ୟପଙ୍କ ଏକପୁଣି, ସମୁକ୍ତର ଏକପୁଣି, ସୁନାଶଙ୍କ ଏକପୁଣି, ସେମା, ଶାକଭାଜା, ସବମା, (ବି) ହରିଦ୍ୱାଣ୍ଡବର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ଵ, ଶାଶୁଆ, ହୁଲଦିଆ, ବାଦାମୀ, (ଶା.ବ) କିନ, ସବୁନବର୍ଣ୍ଣ ପୁଣପରାଦି, ଆଡ଼, ପାଣ ।

ହରିତକ—ବି. (ହରିତ+କ) ହରିତଚର୍ଣ୍ଣ ଡୂର, ଶାକ, ଶାଗ, ଚାପର ପନ୍ଥାଦି, (ଆଧୁନିକ—ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରିଭାଷା) କ୍ଲୋଷନ୍ ନାମକ ଉପଧାରୁବିଶେଷ ।

ହରିତକପିଣ୍ଡ—ପୁରୁଷ. ଶାଶୁଆ ଓ ମାଟିଆ ମିଶା ବର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ଵ ।

ହରିତକୀ—ବି. (ହରିତକ+ରି) ସିନାମ ପ୍ରତିକ ଫଳବିଶେଷ, ହରିଡା ।

ହରିତଗୋମୟ—ବ. (କ.ଧା) ଚିଠକ ଗୋଦିର (ଗୋଦିଲ ଗୁହ୍ୟମୂଳ) ।

ହରିତତୁଳ—ବ. ଶ୍ରୀତୁଳନାନ୍ଦିଶ୍ଵର, ହରିତନେତ୍ର—ବ. ଛଲୁକ, ପେଣ୍ଟ, ଶାକ-ବିଶେଷ, ଗର୍ଜାପରୀ, କର୍ଣ୍ଣରଣାର ।

ହରିତପରୀ—ବ. ହରିତଚଢ଼େଇ ।

ହରିତପତିକା—ବି. ପାତୀ, ହରିଦ୍ୱାଣ୍ଡ ଲତାବିଶେଷ ।

ହରିତମଣି—ବ. ମରକତମଣି ।

ହରିତଲତା—ବି. ହରିତପତିକା ଦେଖ ।

ହରିତବସନ୍ତକୁଳୀ.ଶାଶୁଆବର୍ଣ୍ଣର ଲୁଗା ।

ହରିତଶାଳ—ବ. ଶିଶୁ, ଦଳନା ।

ହରିତା—ଶ୍ରୀ.ବି. (ହରିତ+ଆ) ହରିତର ସ୍ତିଳିଙ୍ଗ, (ବ) ଦୁରା, ଜମୁନୀ, ହରିଦ୍ରା, କଟିଲତ୍ରାଷା, ପାତୀ, ମଳଦୂଷା, କପିଳା ।

ଗୌ, ହରିପଣ, ବିଷ୍ଣୁଅଶ ।

ହରିତାୟମାନ—ବି. ହରିଦବର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ଵ, ଯା ହା ହରିଦବର୍ଣ୍ଣ ଦେଖାଯ ଉଥିଲୁ, (ସି) ହରିତାୟମାନା ।

ହରିତାଳ—ବ. (ହରିତ+ଅଳ+କ.ଅ) ପାରଦରତଳ ପୀତବର୍ଣ୍ଣ ବିଷାକ୍ତ ଉପଧାତୁରିଶେଷ (ସାମ ପତି ହରିତାଳ ଓ ପିଣ୍ଡ ହରିତାଳ ଭେଦରେ ଦୁଇପ୍ରକାର), ହରିତାଳଚଢ଼େଇ ।

ହରିତାଳକ—ବ. (ହରିତାଳ+କ) ହରିତାଳ ଦେଖ, ଅଭିନେତା ଆଦିକର ଦେହରେ ବୋଲାଯିବା ରଙ୍ଗ, (ହି.ଶ) ।

ହରିତାଳି—ଶା.ବି. ହରିତାଳ ପମକୀୟ, ହରିତାଳ ପରି ରଙ୍ଗବିଶ୍ଵ, ହରିତାଳ ଚମ୍ପିତ ।

ହରିତାଳିକା—ବ. ଭାବୁ ଶକ୍ତ ଚର୍ବୀ, (ମନ୍ଦାନ୍ତର) ଭାବୁ ଶକ୍ତ ଚାତ୍ରପ୍ରାଣ (ଏକନ ନ୍ଯୂଦିରଣ ନିଷେଧ) ଦର୍ଶନ କଲେ ପାପ ହୁଏ, ଦୁଷ୍ଟା, ଦକ୍ଷିଣାରୁ ଉତ୍ତରକୁ ପଢ଼ିଥିବା ଛୁଟ୍ଟାପଥ ବା ନଷ୍ଟନରେଣେ ।

ହରିତାଳିକାଗଳ—ଶା.ବି. (ଏହାର ଚର୍ଣ୍ଣ ଜିଷ୍ଠ ହଳଦିଆ ଥିବାରୁ) ପୂର୍ବ ଓଡ଼ିଶାର କଟକଜିଲ୍ଲା ପଦ୍ମପୁର ଅଞ୍ଚଳରେ ମୁମ୍ବିମାନମାନେ ହାତ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଷ୍ଟତ କରୁଥିବା ଏକପ୍ରକାର ହଳଦିଆ କାଗଳ ।

ହରିତାଳୀ—ଶ୍ରୀ.ବି. (ହରିତାଳ+ରି) ଦୁଷ୍ଟା, ଦୂବ, ଦକ୍ଷିଣାରୁ ଉତ୍ତରକୁ ବ୍ୟାପି ଥିବା ଛୁଟ୍ଟାପଥ ବା ନଷ୍ଟପୁଷ୍ଟଯୁଦ୍ଧ ଶିଶାଲୋକବିଶ୍ଵ ରେଖା, ଭାବୁ ଶକ୍ତ ଚର୍ବୀ, ଏହୁର ଶକ୍ତିଥାଣ, ଦେଖିଲା ରେଖା, କେଣାତିଷ୍ଠାପି, ପୁଟିପୁଟିକା ଚାଲୁ ହରିତାଳୁ—ବି. (ହରିତ+ଆଳକ) ହରିତାଳୁ ଚଢ଼େଇ ।

ହରିତାଳୁ—ବି. (ହରିତାଳୁ+ଶିଶା) ରେଖା, କେଣାତିଷ୍ଠାପି, ପୁଟିପୁଟିକା ଚାଲୁ ହରିତାଳୁ—ବି. ହରିତାଳୁ ଚାଲୁ ।

ହରିତାଳୁ—ବି. (ହରିତାଳୁ+ଶିଶା) ରେଖା, କେଣାତିଷ୍ଠାପି, ପୁଟିପୁଟିକା ଚାଲୁ ହରିତାଳୁ—ବି. ହରିତାଳୁ ଚାଲୁ ।

ହରିତାଳୁ—ବି. (ହରିତାଳୁ+ଶିଶା) ରେଖା, କେଣାତିଷ୍ଠାପି, ପୁଟିପୁଟିକା ଚାଲୁ ହରିତାଳୁ—ବି. ହରିତାଳୁ ଚାଲୁ ।

ହରିତାଳୁ—ବି. (ହରିତାଳୁ+ଶିଶା) ରେଖା, କେଣାତିଷ୍ଠାପି, ପୁଟିପୁଟିକା ଚାଲୁ ହରିତାଳୁ—ବି. ହରିତାଳୁ ଚାଲୁ ।

ହରିତାଳୁ—ବି. (ହରିତାଳୁ+ଶିଶା) ରେଖା, କେଣାତିଷ୍ଠାପି, ପୁଟିପୁଟିକା ଚାଲୁ ହରିତାଳୁ—ବି. ହରିତାଳୁ ଚାଲୁ ।

ହରିତକୃତ—ବି. (ହରିତ+କୃ+କୃତ) ଯେଉଁ ବସ୍ତ ବିର୍ତ୍ତମାନ ହରିଦ୍ୱାଣ୍ଡବର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ଵ କରିଯାଇଥିବା ।

ହରିତୋପଳ—ବି. ମରକତ ମଣି, ମରକତଶିଳା ।

ହରିତପର୍ଣ୍ଣ—ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ମୂଳା, ମୂଳକ ।

ହରିତଦର୍ଭ—ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହରିକର୍ଣ୍ଣ କୁଶ ।

ହରିତଦର୍ଭ—ବ. ହରିକର୍ଣ୍ଣ ଶାଶୁଆ ବର୍ଣ୍ଣର ଘୋଡା, ସୁର୍ଯ୍ୟ ।

ହରିତଦଶ—ପୁ. ବ. (ହରିତ+ଆଶ) ବ.କ୍ରି: ସୁର୍ଯ୍ୟ, ଅର୍କଚୁଷ ।

ହରିତାସ—ପୁ. ବ. ହରିତ ହେବକ, ବୈଷ୍ଣବ, ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ହରିଦାସସାମୀ—ଶା.ବ. ସମ୍ମାନ୍ତାକରିବରଙ୍ଗ ରାଜସପର ପ୍ରଧାନ ଶାସ୍ତ୍ରକ, ତାନ୍ତ୍ରକରଙ୍ଗ ସଙ୍ଗଚାରୁ ।

ହରିଦାସୀ—ଶ୍ରୀ.ବ. ହରିତକ୍ରିପରାସ୍ତା ଶ୍ରୀ ।

ହରିଦିନ(ଦିବସ)—ବ. ଏକାଦଶୀ ।

ହରିଦିନକଣ୍ଠ—ବ. (ହରି ବା ଗନ୍ଧିତାର ପାଳିତ ଦିନ) ପୂର୍ବ ଦିନ ।

ହରିଦିନ—ବ. ହରି ଯାହାର ଏକମାତ୍ର ଦେବ ଅର୍ଥାତ୍ ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତିପରାସ୍ତା ବ୍ୟକ୍ତି ।

ହରିଦେବ—ଶା.କ. ହରଣ ନରଦେବ, ଏକରକୁ ଅନ୍ୟ ରଣ ଦ୍ୱାରା ଶାଗକରି ଦେବା ।

ହରିଦୁର୍ବ—ବ. ହରିଦ୍ୱାଣ୍ଡକୁଶବିଶେଷ ।

ହରିକର୍ଣ୍ଣ—ବ. ହରିଦ୍ୱାଣ୍ଡବର୍ଣ୍ଣ ଦେଖ ।

ହରିଦୁ—ବ. ହରିଦବାନମାନ, ହଳଦିଆ ଚନ୍ଦନ, ହଳଦିଆର ।

ହରିଦୁକ—ବ. (ହରିଦୁ+କ) ହରିଦୁର୍ବିଷ, ହଳଦିଆ ଗଛ ।

ହରିଦୁନ—ଶ୍ରୀ. ବ. ହରିଦୁନ, ହଳଦିଆ ।

ହରିଦୁ—ବ. ନାଗକେଶର ଦୂଷି, ନାଗେଶର ପୁଷ୍ପ ରେଣ୍ଟ ।

ହରିଦୁ—ବ. (ହରି+ଦୁ+କ.ଅ+ଆ). ହଳଦିଆ, ନାଶା, ରାତ୍ରି, (ବୈଦିକାସ୍ତ୍ର ମତରେ ହରିଦୁ ଗୁରୁଗ୍ରହକାର) ସାଧାରଣ ହରିଦୁ, କର୍ଣ୍ଣଚହରିଦୁ, ବନହରିଦୁ, ଦାରୁହରିଦୁ ।

ହରିଦୁଣ୍ଡ—ବ. ପ୍ରଧାନ ଉପାଦାନ କୁମ୍ଭେ ।

ବ୍ୟକ୍ତିହୃତ ହଲଦୀ ଦ୍ଵାରା ଉଥାର ଶିଖିଷ୍ଠ ବିଶେଷ ।	ହରିଦ୍ଵାର—ବ. ଉତ୍ତର ଭାରତର ସୁକ୍ର- ବଜ୍ୟ ପ୍ରଦେଶରେ ଅବସ୍ଥିତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନଗର ଓ ଶାର୍ଥ, ଶକ୍ତିପୂର୍ବାଦର ବା ମନ୍ଦିରର ସିଂହଦ୍ୱାର, କୌଣସି ଯିବାର ପଥ, ଦ୍ୱିମାଳୟପଥପ୍ଲଟ ନଗରବିଶେଷ, ଶାର୍ଥପ୍ଲାନ୍, ଏହି ପ୍ଲାନ୍ଟର୍ ଗଜାନଦୀର ଉପରେ ।	ହରିପଞ୍ଚକବ୍ରତ-ବ.ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ କରସିବା କ୍ରୁତିବିଶେଷ ।
ହରିଦ୍ଵାରାନଶପତ୍ର—ପୁ.ଶ.ମହାପାଠ ପୂଜକ ମୁଦ୍ରି ଉପରେ ହଲଦୀ ଗଜାନଦୀର ବିଶେଷଙ୍କ ମୁଦ୍ରିବିଶେଷ, ଉତ୍ତରାକ୍ଷଣ ବିଦ୍ୟରେ ଏକାରଣ ମହାମନ୍ତ୍ର ଜପ ପୂଜକ ପୂଜା କରିବା ବିଶେଷମୁଦ୍ରି ।	ହରିଦ୍ଵାରମେଳା—ଶ. ବ. ବାରଦର୍ଶିର୍ଷରେ ଥରେ ହରିଦ୍ଵାରଠାରେ ଗଜାନଦୀକପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତ ବଢ଼ିଲକ୍ଷ ଯାମୀଙ୍କର ସମାଗମ ।	ହରିପଞ୍ଚି—ବ. କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର, ମୂଳକ, ମୂଳ, ହରିପଞ୍ଚି ।
ହରିଦ୍ଵାର—ବ. ହରିତଚନ୍ଦ୍ର, ହଲଦୀ- ବିଷକ୍ତ ପଞ୍ଚ, ଏକପକାର ପାର ।	ହରିଦ୍ଵାରବିର୍ତ୍ତ—ବ.ହରିଦ୍ଵାର, କାରୁହରିଦ୍ଵାର, ଯୁଷ୍ମାହରିଦ୍ଵାର, ପାତୀନ ଶକ୍ତିପଞ୍ଚ ।	ହରିପଞ୍ଚି—ବ. କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତର ବା କାଗରଣ ।
ହରିଦ୍ଵାରବିର୍ତ୍ତ—ବ. ହରିଦ୍ଵାର, କାରୁହରିଦ୍ଵାର, ଯୁଷ୍ମାହରିଦ୍ଵାର, ପାତୀନ ଶକ୍ତିପଞ୍ଚ ।	ହରିଧନ—ବ. (ଗୁପ୍ତ)ଭକ୍ତର ହରିଦ୍ଵାର ମୁନ୍ଦୁ ।	ହରିପଞ୍ଚାଦ—ବ. ଶ୍ରୀହରିଙ୍କର ଅନୁଗତ, ବିଷ୍ଣୁକୁ ନିବେଦିତ ପାଦ୍ୟତ୍ରନ୍ୟ, ଘର ।
ହରିଦ୍ଵାରପତ୍ରକଣ୍ଠକା—ବ. ଦାର୍ଢା, ଦାର୍ଢା- ହରିଦ୍ଵାରପତ୍ରମେହ(ମେହ)—ବ. ହଲଦୀବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସ୍ତାବ ଓ ଜ୍ଞାଲାସମନ୍ତ୍ର ଏକପ୍ରକାର ମେହ ରେଣ ।	ହରିଧନ—ବ. (ଗୁପ୍ତ)ଭକ୍ତର ହରିଦ୍ଵାର ମୁନ୍ଦୁ ।	ହରିପଞ୍ଚି—ବ. ଭକ୍ତପର୍ବତ, ଯୁଷ୍ମାହରିଦ୍ଵାର ବାନଧାନ ।
ହରିଦ୍ଵାର—ବ. (ହରିଦ୍ଵାର+ଆଶା)ବ.ଶ.; ହଲଦୀଆ ରଙ୍ଗରିଷ୍ଣ, (ବ) ପୀତଶାଳ, ପିଆଶାଳ, କର୍ପୁରକ, ଶରଣପଣ୍ଡି, ହଲଦୀଆ ରଙ୍କା ।	ହରିଧନାମକାରୀ—ବ. ହରିନାମର ବାରମ୍ବାର ଉଚ୍ଚାରଣ ।	ହରିପଞ୍ଚି—ବ.ହରିଦେନ=ପୀତଚନ୍ଦ୍ର, କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର = କାଳୀଯୁକ୍ତ, ଉଶୀର, ବେଣାଚେର, କଦମ୍ବକୁଷ, ପାତୀନକୁଷ- ରଙ୍କ, ବିଷ୍ଣୁକନ୍ଦର, କରମର, ଶଙ୍କା, ବଧୁଲି ପୁଲ, ବନ୍ଧୁକ, ଶ୍ୟାମାଧାନ, ଶୁଅଂ, ଶିବ, ଦାର୍ଢା, କେଞ୍ଚୁକ, (ବଂ) ହରିଜର ଉଚ୍ଚାରଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହରିଦ୍ଵାରୀ ।
ହରିଦ୍ଵାରକ୍ଷିତ—ବ. (୩ତତ୍ତବ) ହଲଦୀ ଦ୍ଵାରା ରଙ୍ଗ କରିଯାଇଥିବା ।	ହରିଧନ—ବ. ମୁଦ୍ରା, ମୁନ୍ଦୁ ।	ହରିପଞ୍ଚି—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ.ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ତୁଳସୀ, ଦ୍ଵାଦଶୀ ତଥ୍.ସୁଥିରା, (ବଂ)ହରିପଞ୍ଚିର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କଙ୍କ ।
ହରିଦ୍ଵାରଗ—ବ. ହଲଦୀଦିଆ ରଙ୍ଗ, ହଲଦୀ ବୋଲାହେବା ଯୋଗୁ ଉପରେ ରଙ୍ଗ, ସାହିତ୍ୟରେ ପୂର୍ବରଗର ଏକଭେଦ, ପଢ଼ିବେ ପ୍ରଶ୍ନୀ ଓ ପ୍ରତିମଙ୍କର ପ୍ରସମ ହଲଦୀବର୍ଣ୍ଣ ପରି ରଙ୍ଗପ୍ରାୟୀହୃତ, ଅଛିରଗୌଡ଼୍ୟ, (ବଂ)ଅଛିରଗୌଡ଼୍ୟ କ୍ଷମପାଦାନୁରାଗୀ ।	ହରିଧନାମରୀ—ବ. ହରିନାମର ପରି ଉଚ୍ଚାରଣ ମହାମନ୍ତ୍ର ।	ହରିପଞ୍ଚି—ବ. (୩ତତ୍ତବ) ହରିଜର ଉତ୍ତର ଭକ୍ତିପଦ—ବ. ସର୍ବତ୍ର ସମ୍ପଦିଷ୍ଟ ପୂର୍ବକ ହରିପଦେବକ ।
ହରିଦ୍ଵାରବିଶ—ବ. ଏକପକାର ରଙ୍ଗ ବିଷକ୍ତ ମୂଳ, ଯାହା ହଲଦୀ ପରି ଦେଖାଯାଏ ।	ହରିଧନ—ବ. କ୍ରୀତିକାରୀ ଅପରିହାର କରିବାର କରିବାର ମେହାରାଜା ।	ହରିପଞ୍ଚି—ବ. (୩ତତ୍ତବ) ହରିଜ ପ୍ରତି ଶକ୍ତିଯୁକ୍ତାନୁରାଗ, ବିଷ୍ଣୁକ ପାରେ ଭକ୍ତି ହରିଭକ୍ତିପଦ—ବ. ଯାହା ହୃଦୟରେ ହରିଭକ୍ତିର ଉତ୍ତ୍ରେକ କରେ ।
ହରିଦ୍ଵା—ବ. (ହରିଦ୍ଵାର+ଆଶା)କିପ୍ କୃତ, କାରୁହରିଦ୍ଵାର, ପାତୀନାରୁ ।	ହରିଧନ—ବ. ଶାରଦ ମୁଗ, ଶାରୁଥା- ଦ୍ଵାର ମୁଗ ।	ହରିପଞ୍ଚିକିଲାପ—ବ. ହରିଭନେନ ଓ ବୈଷ୍ଣବଙ୍କ କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ ଏବଂ ପାଳନ୍ୟ ଦତ୍ତ ଉପବାୟାଦ ଏମନ୍ତିଷ୍ଟ ପ୍ରାମଣ୍ୟ
ହରିଦ୍ଵାକ—ବ. କାରୁହରିଦ୍ଵାରାମକ ।		

ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଗ୍ରହଣଶେଷ ।	ହରଯୋନ—ବି. ବିଷ୍ଣୁ,ହର ବା ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଠାର ଜାତ ।	କରିବା, (ମନକୁ)ମୁଗ୍ଧ କରିବା, ଏକ ବାଣିକୁ ଅନ୍ୟରାଣ୍ଡରୁକୁ ଭାବିବାରୀ, ସମ୍ବାଲିବା, ଏହିବା, ନମେଲିବା, ହଜିବା ।
ହରଭଜନ—ବି. (ଗୁଡ଼ର) ସଂଦା ହରିଜ ନାମ ସୁରଣ ଓ ଜୀବିନ, ହରିନାମସୁନ୍ଦର ପ୍ରବ ବା ଗାନ ।	ହରିପୁ—ବି. କରିବାର ବୃକ୍ଷ, ବାଜି- ଶବ୍ଦ । [ରୁଦ୍ର ।	ହରିବାଟ—ପା. (ଖେଳାଳ) ସମ୍ମାନୀୟପଥ, ବନପଥ, ଲୋକବଲ୍ଲ ବାଟ, ଡିଗର- ବସ୍ତ୍ରୀ । [ବାହବ ।
ହରିଭଜନ—ଶା.କ୍ରି.ହରିଜ ନାମ ଉଚ୍ଚା- ରଣ କରିବା, ଭକ୍ତି ପୂର୍ବକ ହରିଙ୍କଠାରେ ଶୀଘ୍ର ଦେବା ।	ହରିଗୁଣ—ବି. ବିଷ୍ଣୁ ଏବଂ ଶିବ, ହରି ଓ ହରିଗେମ—ବି. ଅଶ୍ଵରୋମସୁନ୍ଦର ।	ହରିବାନ—ପୁ. ବି. (ଦ୍ଵିତୀୟବର୍ଷ) ରହିବାନ—ବି. ଏଲବାଲ୍କୁକ ।
ହରିଭଦ୍ର—ବି. ହରିବାଲୁକ ଦେଖ ।	ହରିଭଦ୍ର—ବି. ବିଷ୍ଣୁ ଏବଂ ଶିବ, ହରି ଓ ହରିଗେମ—ବି. ଅଶ୍ଵତ୍ତୁ ବୃକ୍ଷ, ପୀତତୁର୍ଗ- ବାନ, ପୀତମୁଖ ।	ହରିବାସ—ବି. (ଗୁଡ଼ର) ଏକାଦଶୀ ତଥ, ଏକାଦଶୀ ମୁକ୍ତା ତଥ ଦ୍ଵାଦଶୀର ପ୍ରଥମ ପାଦ ।
ହରିଭଦ୍ର—ବି. କୁଣ୍ଡୋଷଧ, କୁଡ଼ି ।	ହରିବାଳ—ବି. ବିଷ୍ଣୁ ଏବଂ ଶିବ, ହରି ଓ ହରିଗେମ—ବି. ଅଶ୍ଵତ୍ତୁ ବୃକ୍ଷ, ପୀତତୁର୍ଗ- ବାନ, ପୀତମୁଖ ।	ହରିବାହନ—ବି. (ଗୁଡ଼ର) ଗରୁଡ଼ ।
ହରିଭଦ୍ର—ବି. (ଗୁଡ଼ର) ସୁନ୍ଦର ସଂଦା କରିବାର ପାଦକ ପାଦକ ପାଦକ ପାଦକ ପାଦକ ପାଦକ ପାଦକ ।	ହରିବର୍ଷ—ବି. ବିଷ୍ଣୁ ଏବଂ ଶିବ, ହରି ଓ ହରିଗେମ—ବି. ଅଶ୍ଵତ୍ତୁ ବୃକ୍ଷ, ପୀତତୁର୍ଗ- ବାନ, ପୀତମୁଖ ।	ହରିବାହନ—ବି. ହରିଦିନ (ଦେଖ) ହରିବୃକ୍ଷ—ବି. ହରିବର୍ଷ (ଦେଖ), ଦାରୁ- ହରିଦ୍ରା, ହରିଦ୍ରୁ ।
ହରିଭଦ୍ର—ବି. କୁଣ୍ଡୋଷଧ, କୁଡ଼ି ।	ହରିବେଳ—ଆ. ନାଟେଖାକ୍ରିରେ ଦାସୀପ୍ରତି ସମ୍ମେଧନ ଶବ୍ଦ ।	ହରିବେଳ—ବି. ହରିଦିନ (ଦେଖ) ।
ହରିପୁ—ବି. ଗଣିକାରିକା, ଅଗବଥୁ, ଚଣକ, ଚଣା, ଦେଶବିଶେଷ ।	ହରିବେଳକ—ବି. (ଗୁଡ଼ର) ବିଷ୍ଣୁଲେଳ, ବୈକୁଣ୍ଠ ।	ହରିବେଳ—ବି. ହରିଦିନ (ଦେଖ), ଦାରୁ- ହରିଦ୍ରା, ହରିଦ୍ରୁ ।
ହରିପୁଳକ(ଜ)—ଚଣକ, ବୁଟ, କୃଷ୍ଣମୁଦ୍ର, କଳାମୁର ।	ହରିବେଳନ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଚିଲ ଆଶିଆ, (ବି) କଙ୍କଡ଼ା, ପେଣ୍ଟ, କାକ ।	ହରିବେଳ—ବି. ହରିଦିନ (ଦେଖ), ଦାରୁ- ହରିଦ୍ରା, ହରିଦ୍ରୁ ।
ହରିପୁଳକ—ବି. (ଗୁଡ଼ର) ବସ୍ତ୍ର ମନ୍ଦର, ଦେଉଁ ମନ୍ଦରରେ ବସ୍ତ୍ରକର ବିଶ୍ଵାଦପୁଳକର ଓ ପ୍ରତିକ୍ରିତ ହଥରୁ, ତଳକବିଶେଷ ।	ହରିବେର୍ଷ—ବି. ବିଷ୍ଣୁ ସମ୍ମାନମତେ ନବବର୍ଷବା ମହାଦେଶ ମଧ୍ୟ ଏକତମ, ପ୍ରାଚୀନ ସାଇବରିଆ ଦଦଶ ।	ହରିବେଳ—ବି. ହରିଦିନ (ଦେଖ) ।
ହରିପୁଳକରତଳକ—ବି. ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କ କପାଳରେ ଅଙ୍ଗିତ ତଳକ ରେଖା- ବିଶେଷ ।	ହରିବେର୍ଷ—ବି. ହରି କା ଶ୍ରାବୁଷ୍ଟକର ବଣଶ, ଶ୍ରାବୁଷ୍ଟକର ସନ୍ତାନ, ଶ୍ରାବୁଷ୍ଟକର ବଣଶ ବିବରଣ ବିଷ୍ଣୁକ ବ୍ୟାସନିମିତ୍ତ ଗ୍ରହ ବିଶେଷ ।	ହରିବେଳାକିଆ—ଶା. ବି. ସେ ସବଦା ମୁଖରେ ହରିନ ମ ଉଚାରଣ କରନ୍ତି, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତି ସବୁ କାହିଁୟରେ ଶୋଳମାଳକୁ ଭଲପାଇ, ଶୋଳମାଳିଆ, ଯେ ବିଶ୍ଵାଳ ଭବରେ କାହିଁୟ କରେ ।
ହରିମନ୍ଦରକାଟିବା—ଶା. ବି. କପାଳରେ ହରିମନ୍ଦର ତଳକ ଅଙ୍ଗିତ କରିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଚତାକଟିବା, କୌଣସି ବ୍ୟାକି ଠାରିବା ।	ହରିବେଳଭୁ—ପୁ. ବି. ହରିପୁଳକ ମୁରୁକୁ, ଅନ୍ତିମ ବୃକ୍ଷ ।	ହରିବେଳା—ଶା. ବି. 'କିମ୍ବାର୍କ' ଗୋପାମୀ- ଙ୍କର ବୈଷ୍ଣବ ସମ୍ପୁଦ୍ରାସ ଅନ୍ତର୍ଗତ ହରିବେଳ ନାମକ ଜଣେ ବୈଷ୍ଣବଙ୍କ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକୁମୁଦିଶେଷ ।
ହରିମନ୍ଦର—ବି. ସମୟ, କାଳ ।	ହରିବେଳଭୁ—ପୁ. ବି. ହରିପୁଳକ ମୁରୁକୁ, ଅନ୍ତିମ ବୃକ୍ଷ ।	ହରିବେଳଙ୍କର—ବି. ବିଷ୍ଣୁ ଓ ଶିବ, ହରିହିର ।
ହରିମନ୍ଦର—ବି. ଏକପ୍ରକାର ମୁଦ୍ର, କଳାମୁର ହରିମନ୍ଦା—ବି. ଶାଳିପଣ୍ଡୀ ।	ହରିବେଳଭୁ—ପୁ. ବି. ହରିପୁଳକ ମୁରୁକୁ, ଅନ୍ତିମ ବୃକ୍ଷ ।	ହରିବେଳବେଦ—ଶା. ବି. ହରିଦିନ, ହରିବୋଲ, ହରିକ ନାମ ଉଚାରଣ ।
ହରିମେଧ—ବି. ଅଶ୍ଵମେଧ ଯଞ୍ଜ ।	ହରିବେଳଭୁ—ପୁ. ବି. ହରିପୁଳକ ମୁରୁକୁ, ଅନ୍ତିମ ବୃକ୍ଷ ।	ହରିବେଳମୂଳ—ବି. (ଗୁଡ଼ର) ବିଷ୍ଣୁ ବା ଶ୍ରାବୁଷ୍ଟକର ନିତ୍ରା, ଆଶାତମାତ୍ରର ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୁ କାହିଁକ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୀ
ହରିମେଧ—ପୁ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ ।	ହରିବେଳଭୁ—ପୁ. ବି. ହରିପୁଳକ ମୁରୁକୁ, ଅନ୍ତିମ ବୃକ୍ଷ ।	ହରିବେଳମୂଳ—ବି. ବିଷ୍ଣୁ ବା ଶ୍ରାବୁଷ୍ଟକର ନିତ୍ରା, ଆଶାତମାତ୍ରର ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୁ କାହିଁକ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୀ
ହରିମୟ—ବି. ପୀତବର୍ଷ ଯୋଟିକ ।	ହରିବେଳଭୁ—ପୁ. ବି. ହରିପୁଳକ ମୁରୁକୁ, ଅନ୍ତିମ ବୃକ୍ଷ ।	ହରିବେଳମୂଳ—ବି. ବିଷ୍ଣୁ ବା ଶ୍ରାବୁଷ୍ଟକର ନିତ୍ରା, ଆଶାତମାତ୍ରର ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୁ କାହିଁକ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୀ
ହରିମୟ—ବି. ବିଷ୍ଣୁକୁରୁତ୍ୱ—ବି. ବିଷ୍ଣୁ	ହରିବେଳଭୁ—ପୁ. ବି. ହରିପୁଳକ ମୁରୁକୁ, ଅନ୍ତିମ ବୃକ୍ଷ ।	ହରିବେଳମୂଳ—ବି. ବିଷ୍ଣୁ ବା ଶ୍ରାବୁଷ୍ଟକର ନିତ୍ରା, ଆଶାତମାତ୍ରର ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୁ କାହିଁକ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୀ
ହରିମୟ—ବି. ବୈଷ୍ଣବମ୍ଭୁବନ୍ଦିତିକ ।	ହରିବେଳଭୁ—ପୁ. ବି. ହରିପୁଳକ ମୁରୁକୁ, ଅନ୍ତିମ ବୃକ୍ଷ ।	ହରିବେଳମୂଳ—ବି. ବିଷ୍ଣୁ ବା ଶ୍ରାବୁଷ୍ଟକର ନିତ୍ରା, ଆଶାତମାତ୍ରର ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୁ କାହିଁକ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୀ
ହରିମୟ—ବି. ବୈଷ୍ଣବମ୍ଭୁବନ୍ଦିତିକ ହରିମୟ—ବି. ବୈଷ୍ଣବମ୍ଭୁବନ୍ଦିତିକ ।	ହରିବେଳଭୁ—ପୁ. ବି. ହରିପୁଳକ ମୁରୁକୁ, ଅନ୍ତିମ ବୃକ୍ଷ ।	ହରିବେଳମୂଳ—ବି. ବିଷ୍ଣୁ ବା ଶ୍ରାବୁଷ୍ଟକର ନିତ୍ରା, ଆଶାତମାତ୍ରର ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୁ କାହିଁକ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାଦଶାଠାରୀ

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୁକ୍ଷ ସମ୍ବନ୍ଧ କାଳ ।
ହରିଶ୍ଚୂଳଏନାଦୀ—ବ. ଆଶାତ୍ମ ଶକ୍ତି ଏକାତ୍ମୀ ।
ହରିଶ୍ଚୂଳପାଦୀ—ଗା. ଶ. ସୁଶ୍ରୀ ଜନନ୍ୟାଥ୍ ହେତୁକର ଆଶାତ୍ମ ଶକ୍ତି ଏକାତ୍ମୀନ କରାଯିବା ପାଦୀ ।
ହରିଶ୍ଚୂଳ-ସ୍ଵ. ଚ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଶିଳ. ପଦ୍ମାଦେବ.
ହରି ଫୋଇଥିଲେ ଶର ଯାହାଜର ।
ହରିଶ୍ଚରଣ—ଗା. କି. ଘରେବ ପଦ୍ମର ଶିଶୁଦେଶର ଲେଖାନ୍ତିବା ବାକ୍ୟ ।
ହରିଶାଶ—ଶା. ବି. ଆତିରହ ପରି ଏକ ପକାର ନାତିର୍ବାର୍ତ୍ତ ବନ୍ୟତୁଷ୍ଟ ।
ହରିଶିପ୍ର—ଶିଃ. ହରିଦ୍ଵରଷ୍ଟ ନାୟିକାଯୁକ୍ତ ବା ହରିଦ୍ଵରଷ୍ଟ ହନ୍ତୁ ।
ହରିଶନ୍ଦ୍ର—ବ. (ନାମ-ହରି+ ଶନ୍ଦ୍ର, ଏ ହରିଙ୍କ ପରି ଚନ୍ଦ୍ର ରା ରମଣୀୟ ଥିବାରୁ) ଶିଶୁକୁ ପୁଣ ରାଜାରିଶେଷ, ପେତା ଯୁଗର ସ୍ଥିର୍ଯ୍ୟବାଣୀୟ ଅସ୍ଥିବିଂଶ ଶଳା ।
ହରିଶ୍ଚୁଳୁପୁର—ବ. (ହରିତ୍ରି) ରାଜା ହରିଶ୍ଚୁଳୁପୁର ରାଜଧାନୀ, ଶେରରପୁର ।
ହରିଶ୍ଚୁଳ—ଗା. ଚ. ରାଜା ହରିଶ୍ଚୁଳକ ଭକ୍ତ ପଞ୍ଜିତାରୁବିଶେଷ ।
ହରିଶ୍ଚୁଳ—ସ୍ଵ. ଚ. ତାଜବବିଶେଷ, (ବିଃ)
ହରିଦ୍ଵରଷ୍ଟ ଶ୍ଵରୁ ଶିଶୁ ।
ହରିଶ୍ଚୁଳଶ୍ରୀ—ପୁ. ବି. ରାଜବିଶେଷ, ଜଣେ ବିଶେଷ, କେନ ପଣ୍ଡିତ, କାରଣସୀବାପୀ ଜଣେ ରାଜମାତିଙ୍କ ପଣ୍ଡିତ ।
ହରିଶ୍ଚୁଳ—ଗା. ବି. ହରିନାମ ପୁଣ୍ୟତ୍ତିନ
ଓ ହରିତକିର ପ୍ରସ୍ତର ଏବଂ ଆଲୋ-
ଚନ୍ଦ୍ରାର୍ଥ ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କ ସର୍ବ ।
ହରିଶ୍ଚୁଳତ୍ତିନ—ବ. ବହୁବାର ହରିନାମ
ଶାନ, ଶୋଲ କରତାଳ (ଶାନ୍ତିମୁଦଙ୍ଗ) ବାଦନ ସହକାରେ ବହୁଲୋକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା
ହରିନାମ ଗାନ ।
ହରିଶ୍ଚୁଳ-ବ. ହରିଶ୍ଚୁଳପୁଣ୍ୟ, ହରିଶ୍ଚୁଳ ରାଜା
ହରିଶ୍ଚୁଳବ(ଶ୍ରୀ, ପ୍ରୋତ୍ସହ)—ବ. ଶାନ୍ତିରଜ
ଉତ୍ତେଶ୍ୟରେ ଛାତାରିତ ରା ଅନୁଷ୍ଠିତ
ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ହରିହଟା—ଶା. ବି. ହରିହଟା ଦେଖ,
(ଲ.ଅର୍ଥ) ଯୋଗିତାଆ, ଗୋଲମାଳ,
କେଲାହଳ ।
ହରିହୟ—ବ. (ହରି+ହୟ) ବ.ଶ୍ରୀ;
କନ୍ଦୁ, ସୁର୍ଯ୍ୟ, କାଞ୍ଚିକେୟ, ଗଣେଶ ।
ହରିହର—ବ. (ହରି+ହର) ହରି ଓ
ଶିବ, ଦୟକୁ ବିଷ୍ଣୁ, ଶିବମୂର୍ତ୍ତି ।
ହରିହରଆସ୍ତା—ଶା. ବି. ଦୁଇଜଣଙ୍କର
ଅଭିନ୍ଦ ପ୍ରଶ୍ନ୍ୟ, ଅଭେଦ୍ୟ ପ୍ରାଦି,
ଏକପ୍ରୟେ ।
ହରିହରକବି—ଶା. ବି. ସୁନ୍ଦର ଶମାଯୁଦ୍ଧ
ନାମକ ଉତ୍ତିଆ ରହୁ ରତ୍ନୀତା ପ୍ରସିଦ୍ଧ
କବି ।
ହରିହରମେହ—ବ. ପାଟଳୀପୁର (ଆଧୁ-
ନିକ ନାମ ପାଟନା) ନଗର ନିକଟରେ
ଭାଗୀରଥୀର ରତ୍ନର କୁଳରେ ଅବସ୍ଥିତ
ପାର୍ଥ ବିଶେଷ ।
ହରିହରମେହ—ଶାହାବାଦ ଜିଲ୍ଲା
ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର, ଏଠାରେ ହାଟବକାର
ଓ ବହୁଲୋକଙ୍କ ଜାସ ଆଛି ।
ହରିହରରକ୍ଷେତ୍ର—ବା. ବି (ଫ.ହରିହର-
ରକ୍ଷେତ୍ର) ହରାରର ପାଟନା ନିକଟରେ
ଜଙ୍ଗାନମାର ଅପର ପାରରେ ସୋନ-
ପୁର ନାମକ ପ୍ଲାନରେ ବର୍ଷକେ ଅରେ
କାଞ୍ଚିକ ପୁଣ୍ୟମାତାରୁ ଦଶଦିନ କାଳ
ବିମୁଖବା ମେଳା ପାର୍ଥବିଶେଷ,
(ଏଠାରେ ହରିହରନାଥ ମହାଦେବ-
କଳ ମନ୍ଦିର ଅଛି, ଏହି ନାମନୟାରେ
ହରିହର ରକ୍ଷେତ୍ର ନାମ ହୋଇଥିଲା) ।
ହରିହରପୁର—ଶା. ବି. ମୟୁରବିଜ୍ଞର
ପ୍ରାଚୀନ ରାଜଧାନୀ, ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
କେତେକ ଶାମର ନାମ ।
ହରିହରରକ୍ଷେତ୍ର—ଶା. ବି. ଶିଷ୍ଟକୁ ସହିତ
ଶିବଙ୍କର ତେଟ, (ଜାଲୁନ କୁଷ୍ଟ-
ତରୁକୀଣୀ) ଶିବରହିର ରହି ଶେଷରେ
ମହାଦେବଙ୍କ ପ୍ରତିମା ଓ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପ୍ରତିମା
ଦୟକୁ ପଢ଼ିର ତେଟହେବା ରୁପ
ଉତ୍ସବ ।
ହରିହରମର୍ଦ୍ଦରକତେବି—(ନାମ) ଗଞ୍ଜାମ:

ଜିଲ୍ଲାର ଖାଲିକୋଟ ଆଠବ୍ରତ ସର୍ବତ୍ରଃ
ରାଜା ।
ହରିହରରଥ—(ନାମ) ପୁରସହର
ନିବାସୀ ଜାନେକ ସର୍ବତ୍ର ପଣ୍ଡିତ, ଏ
ମହାଶୟ ବେଣୀପାର ଓ ଶକ୍ତିନାମ
ପ୍ରଭୁର କେତେକ ପଣ୍ଡିତ କାଟକି
ଓଡ଼ିଆରେ ଅନୁବାଦ କରିଥିଲେ ଓ
କେତେକ ଓଡ଼ିଆ ନାଟକ ରଚନା
କରିଥିଲେ ।
ହରିହରମ୍ବଳ— ବ. ହରିହରମ୍ବଳ
ଦେଖ, ଗରୁଡ଼, ଶିବବାହନ ବୃତ୍ତ, (ବିଃ)
ଯାହାଙ୍କ ଆସ୍ତାରେ ହରି ଓ ମର
ବିଦ୍ୟମାନ । [ଦେଖ ।
ହରିହରମ୍ବଳ—ଶା. ବି. ହରିହରଆସ୍ତା
ହରିହରାଟ—ଶା. ବି. ଖେଳ କରତାଳ
ସହିତ ହରିଜନଙ୍କ ସମେବତ ହରିନାମ
ସନ୍ତାନବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ଉତ୍ସବ, ଚନ୍ଦଳାତ
ଦ୍ଵାରା ରତ୍ନରେ ଦେଶଙ୍କ ପୃତ୍ରମା-
ଦିନ ହେଉଥିବା ଉତ୍ସବ, ଏ ଉତ୍ସବରେ
ନାନାଶ୍ରଦ୍ଧାନ୍ତୁ ସନ୍ତାନମନ୍ତ୍ରଳୀ ଓ
ବହୁଲୋକ ଜମା ହୁଅନ୍ତି ।
ହରିହେତ୍ର—ବ. (ହରି+ହେତ୍ର)
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଆସ୍ତାଧ୍ୟ ।
ହରିହେତ୍ରହୂତ—ବ. ଚନ୍ଦବାକ ।
ହରିତଙ୍କ—ବ. (ହରି+ତଙ୍କ+କ)
ବା (ହୁଧାରୁ+କର+କର) କିଂବା (ହରି=ଶିବ+ରତ୍ନ=ହରିତ
=ଶିବଙ୍କ ଭବନ କୌଳାସରେ ଜାତ
+କ.ର) ହରିତା ନାମକ ଚାଷ ଓ
ପ୍ଲାଟ, (ହରିତଙ୍କ ପ୍ରକାର) ଯଥା—
ବିଜୟା, ରେହଣୀ, ପୂତନା, ଅମୃତା,
ଅଭସା, ଜାବନ୍ତୀ ଓ ତେଜିଙ୍କ ।
୧. ବିଜୟା—ଏ ପଳର ଆବୃତ ଲାଇ-
ପରି ବୋଲ ଏହା ସବୁ ଦରିଢ଼ିମଧ୍ୟରେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଏହା ସୁଖସେବନ୍ୟ, ସୁଲଭ୍ୟ
ଓ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହୁତକର, ଏହା
ଆହରି ପୀତକର୍ଣ୍ଣ, ୨ ରେହଣୀ—
ଏ ପଳର ଆକୃତ ସମୀକ୍ଷା ଗୋଲ, ଏ
ଦୁଶ୍ରେଷନ୍ଧରେ ରୁପକାରକ, ୩ ପୂତନା

—ଏହାର ଆକୁଣି ସୁଖୁମି ଓ ମଞ୍ଜି ବଡ଼, ପ୍ରଲେପ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରସୁଳ୍ୟ, ଓ ଅନୁତା—ଏହା ମାଁ ସଲ; ଏହାର ମଞ୍ଜି ଦନ, ଭେଦ ଓ କୋଣ ପରିଷାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରସୁଳ୍ୟ, ଓ ଅଭୟ— ଏ ଫଳ ଗୋଟି ରେଖ ବିଶିଷ୍ଟ, ନେଟିରେଗରେ ପ୍ରସ୍ତ୍ର, ଓ ଜୀବନ୍ତୀ— ଏହା ସୁର୍ତ୍ତିବର୍ଣ୍ଣ—ସଂରେଶ ବିନାଶକ, ଗ ଚେତଙ୍ଗ—ଏହା ଗୋଟି ରେଖା- ବିଶିଷ୍ଟ, ଏହା ଚର୍ଣ୍ଣାର୍ଥ ବ୍ୟବହାରୀ, ଏହା ଅଛ ଭେଦକ, ଚେତଙ୍ଗ ଶୁଣ୍ଣ କୃଷ୍ଣ- ଭେଦରେ ଦୁଇପ୍ରକାର, ଶୁଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଚେତଙ୍ଗ ଦୁଇଆଙ୍ଗୁଳ ପରିମିତ ଓ କୃଷ୍ଣ ଚେତଙ୍ଗ ଏକଆଙ୍ଗୁଳ ପରିମିତ, ମନୁଷ୍ୟ ପରିପରୀକ୍ଷାଦ କେହି ଏ ଗଛ- ମୂଳକୁ ଅସିଲେ ମଳ ତଥାଗରି- ପକାନ୍ତି, ଏହି ଦୁଇଭାବୁ ହାତରେ ଧରିଲେ ଖାଡ଼ୀ ହୋଇଯାଏ ।

ହର୍ଷତଙ୍ଗାଶ୍ରୀ—ବ. ଶୁଳରେଗର ଉଷ୍ଣଧ- ବିନ୍ଦେଶ ।

ହର୍ଷତଙ୍ଗାରସାୟନ—ବ. ଚରକୋତ୍ତ୍ର ରସାୟନ ଉଷ୍ଣଧ ବିଶେଷ ।

ହର୍ଷତଙ୍ଗାଶାଳ—ବ, ହରିହା ମଞ୍ଜି, ହର୍ଷତଙ୍ଗାର ଅଷ୍ଟି ।

ହର୍ଷଦୁରୋଶେଷିକା—ବ. ରେଣୁକା, ନିର୍ବାଣୀ, କମଳାଗୁଣୀ, କମ୍ଲିଶିକ ।

ହର୍ଷଶା—ବ. (ହୃ+ମି. ରଷ୍ଟା+ଆ) ମଂସବ୍ୟକ୍ତନ ବିଶେଷ ।

ହର୍ଷଶଙ୍—ଯା. ବି. ବିଭୁର, ଦଷ୍ଟ, ପ୍ରତିଦ୍ଵାଦୀ, ସଙ୍ଗୀ ।

ହର୍ଷଶା—ପା. ବି. ଯେ ହର୍ଷଏ, ଯେ ହରଣକରେ, ହାରକ, ହରଣକାଶ, ପ୍ରା. (ଶତ୍ରୁଆଳ) ବି. ପର୍ମାନଙ୍କର ରତ୍ନ । [ଗରା ।

ହର୍ଷଶା—ପା. (ବଣାରଶତ୍ରୁଜାତି) ବି. ହରୁହରୁଦୟମ—ପା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ଅବ୍ୟ. ସବଦା, ଅନ୍ତଶାନ୍ତି, ଭବରେ ।

ହର୍ଷର—ଅବ୍ୟ (ହରିଦର ସମ୍ବୋଧନ) ହେ ହରି, ହରଣକରେ ।

ହରେକ—ଯା. ସର୍ବ ଓ ବି. ପ୍ରତ୍ୟେକ, ବିଭିନ୍ନ, କାନା, ସମସ୍ତ, ଅନେକ ।

ହରେକକିମ୍ବ—(ରକମ୍)—ଯା. ବି. ପ୍ରତ୍ୟେକପ୍ରକାର, ନାନାପ୍ରକାର, ବିଭିନ୍ନ- ପ୍ରକାର, (ବିଠ) ପ୍ରତ୍ୟେକପ୍ରକାର, ନାନାପ୍ରକାର, ବିଭିନ୍ନପ୍ରକାର ।

ହରେକୁଷ୍ଟ—ଆବ୍ୟ. (ହର ଓ କୃଷ୍ଣ ଦୁଇ ଶବ୍ଦର ସମ୍ବୋଧନ) ହେ ହର ! ହେ କୃଷ୍ଣ !

ହରିଜୁସ୍ମେଧନ, ହରିଙ୍କର ଦୁଇଟି ବିଭିନ୍ନ ନାମ ଉତ୍ତାରଣ ସୁର୍ବ ତାକ, ପାପକଥା ବା ମନ୍ଦକଥା ଶ୍ରବଣଜନିତ

ପାପକାଳନାର୍ଥ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ, ହରେ କୃଷ୍ଣ ହରେ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ହରେ

ହରେ, କଳିସୁଗରେ ଡାରକବ୍ରଦ୍ଧ ନାମ ।

ହରେଶୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହୃ + ଏଶୁ) ରେଣୁକା ନାମକ ଗନ୍ଧବ୍ରଦ୍ଧ ନାମର୍ଥ ପାଦବ୍ରଦ୍ଧ, ତାମ୍ବବର୍ଣ୍ଣ ମୁରା, କୁଳ ଝୀ, ଗ୍ରାମର ସୀମା ବିଛିନ୍ନକାରୀଣୀ ଲଭା, (ପୁଂ.ବି) ସତଳ, କଳାୟ, ତାଳ, ବଢ଼ତଣା, ମଟର, ଲଙ୍ଘାଦ୍ଵୀପ ।

ହରେଶୁକ—ବ. (ହରେଶୁ + କ) ମଟର, ବଢ଼ତଣା, ବିରି, କ୍ଷେତ୍ରପାତ୍ର, ପର୍ଟକ, ରେଣୁକା ନାମକ ଗନ୍ଧବ୍ରଦ୍ଧ ।

ହରେଶୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରେଣୁକା ନାମକ ଗନ୍ଧବ୍ରଦ୍ଧ ।

ହରେରମ୍(ମ)—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ହର ଓ ରମ ଶବ୍ଦଦ୍ୱାରା ସମ୍ବୋଧନ ଆକାର, ପାପ- କଥା ବା ମନ୍ଦକଥା ଶ୍ରବଣଜନିତ

ପାପକାଳନାର୍ଥ ବୋଲିଯିବା ପଦବ୍ୟୁତ ।

ହରେରହେ—ଆ.ହେ ହର ! ହେ ହର ! ହରିଙ୍କ ନାମର ଦୁଇଥର ଉତ୍ତାରଣ ପୁରୁଷ ତାକ ।

ହରେବଟୋ—ପା. (ବୈଜ୍ଞାନିକପାଠଶାଖା) ବି. ଓ ବି. ହରବର ।

ହରେତରେ—ପା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. ବିରକ୍ତ ।

ହର୍ତ୍ତୀ—ପୁଂ. ବି. (ହୃ + କ.ତୃ) ହରଣ- କର୍ତ୍ତା, ଅପହାରକ, ଶର୍ଦ୍ଦରକାଶ, ସାହୀ- ରକ, ବିନାଶକ, ବହୁନକାଶ, (ବି) ସୁର୍ଯ୍ୟ, ଚୌର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହର୍ତ୍ତୀ ।

ହର୍ତ୍ତୀକର୍ତ୍ତୀଦେବବିଦ୍ୟାତା—ବି ଓ ବି. ହର୍ତ୍ତୀକର୍ତ୍ତୀଦେବବିଦ୍ୟାତା—ବି

ବିନାଶକାଶ, ରକ୍ଷଣାଶ ଓ ସୁନ୍ଦରିକାଶ କର୍ତ୍ତା ବା ଶ୍ରୁତି, ସବେସବା ।

ହର୍ମୀ(ଶ୍ରୀ)-ବ. ହୃ+କ.ଅର୍ମନ୍ଦାକୁମାର, ହାର ହମେତ—ବ. (ହର୍ମୀ+ରତ୍ନ) କୁରିତ, ହାର- ମାରୁଥିବା, ଦର୍ଶ, ଶିଥୁ ।

ହର୍ମୁଟ—ବ. (ହର୍ମୀ+ରତ୍ନ) ସୁର୍ଯ୍ୟ, କଷ୍ଟପ, କର୍ତ୍ତା ।

ହର୍ମୀ(ଶ୍ରୀ)—ବ. (ହୃ + କ.ଏ.ମ ଆରମ୍ଭ) ପ୍ରାସାଦ, ଅକ୍ଷାଳିକା, ବଢ଼ କୋଠାପର, ପ୍ରତ୍ୟର ଜ୍ଞାନାଦି ନିର୍ମିତ ଧାରାନଙ୍କର ବାସଭବତ ।

ହର୍ମୀଭଳ—ବ. (ହର୍ମୀ) କୋଠାପରର : ମେଜଥା, ହର୍ମୀର ଜଳଭର ।

ହର୍ମୀପୁଷ୍ଟ—ବ. (ହର୍ମୀ) କୋଠାର ପୁଷ୍ଟ ।

ହର୍ମୀଶିଖର—ବ. କୋଠାର ଶିଖେଦେଶ ।

ହର୍ମୀଧୁର—ବି. ହର୍ମୀଧୁରା ।

ହର୍ମୀଧାପର—ଆବ୍ୟ. (ହର୍ମୀ+ରପର) କୋଠା ରପରେ । [ଅବସ୍ଥାତ ।

ହର୍ମୀଧାପର—ବ. କୋଠା ରପରେ ହର୍ମୀଷ—ବ. (ହରି + ଅଷ୍ଟି) ବ. ଶ୍ରୀ; ବିହା, କେଶବ, କୁରୁବର, ପୁଥୁଙ୍କ ସୁଷ, ଅସୁର- ଦିଶେଷ, ହରିଶ୍ୟ, (ବିଠ) ପିତଳ ନେଶବିଷ୍ଟ ।

ହର୍ମୀତ—ବ. (ହୃ + କ.ଅତ) ପୋଟକ, ଦୋଡ଼ା, ଅଶ୍ରମେଧୀୟ ଅଷ୍ଟି ।

ହର୍ମୀବନ—ପୁଂ. ବି. କୁରୁବରଙ୍ଗ ସୁଷ, (ଭଗବତ) ।

ହର୍ମୀଶ—ପୁଂ. ବି. (ହରି + ଅଶ୍ରମେଧୀୟ) ବିହା, ପାତ୍ରାଳିକ ନଦୀ, ଦିବୋ- ଦାସଙ୍କର ପିତାମହ, ରକ୍ଷଣୁକଣୀୟ ଜନେବ ଦଳ, ଦଶକର ପୁରୁଷଙ୍କ, ଧୃଷ୍ଟଙ୍କରୁଙ୍କ ସୁଷ ।

ହର୍ମୀଶୁପ—ବ. (ହର୍ମୀ) ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ।

ହର୍ମୀଶୁତ—ବ. କୁରୁତିକ ସୁତ(ହରିବଶ) ।

ହର୍ମୀଶ୍ଵା—ପୁଂ. ବି. ଉତ୍ସମ ମନ୍ଦରଭର ବାସପ (ବିଶ୍ୱାସରାଗ) ।

ହର୍ଷ—ବ. (ହୃଷ୍ଟ + ଭ. ଅ) ଆନନ୍ଦ, ଆକ୍ରାଦ, ରହ୍ମାନବଗହେତୁ ଆନନ୍ଦ, ସୁଷ, କନ୍ଦର୍ପଙ୍କ

ପିତା (କାମନ ପୁରୀରା), ମନକ ଦୂଷ,
ପ୍ରାତିଗୋଚନ ଟୀକା ଉଚ୍ଚୟତା ।

ହର୍ଷକ—ସୁଃ ବିଃ (ହୃଷ୍ଟି+କ.ଅଳ)

ହର୍ଷଭାରକ, ଆନନ୍ଦଜୀବକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ହର୍ଷକା ।

ହର୍ଷକର—ଶିଃ (ହୃଷ୍ଟି+କୁ+ଅଳ) ପୁଣ୍ୟ-
ଜନିକ, ଥାନିଦକର ।

ହର୍ଷକୀଳକ-ବି. ରତ୍ନକରିବିଶେଷ, (ଯଥଃ
“ନାସପବ ଦୁସ୍ତ ଧୃତୀ କାନ୍ତୀସ୍ୟାରୁ-
ସ୍ତ୍ରୀଗୋପରୁ, କଟିମାଲେଡ୍ଵେଦ୍ବାନ୍ତ
ବନ୍ଦେହସୁ “ହର୍ଷକୀଳକ”) ।

ହର୍ଷରତ୍ନ—ବି. ବାଶରତ ରତ୍ନ ହର୍ଷ-
ପର୍ବତକର ଚକ୍ରତାଙ୍ଗ୍ୟଦ୍ଵାରା ।

ହର୍ଷଣ—ବି. (ହୃଷ୍ଟି+ଶୁ.ଅଳ) ହର୍ଷ,
ଅନ୍ତାଦ, ସୁଲକ, ଶୁଦ୍ଧାତ୍ର, (ହୃଷ୍ଟି+
ଶତ୍ରୁ+ଶୁ.ଅଳ) ଅନ୍ତାଦ ନନ୍ଦାରବା,
(କ.ଅନନ୍ଦଜ୍ଞେବାରିଷ୍ଟା) ବନ୍ଦୁ ମୂଢି ସପ୍ତ-
ବିଂଶତି ଶୋଗାନ୍ତର୍ଗତ ଚର୍ବଣ ଘୋଟା,
ଚନ୍ଦ୍ରପୁରିଶରେଷ, ଶ୍ରାବିତରେଷ,
ଶ୍ରାବିଦେବ, (ସୁଃ.ଶିଃ) ଆନ୍ତାଦରିଦ୍ଵାରକ,
ଆନନ୍ଦକଳକ ।

ହର୍ଷଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହର୍ଷର ସ୍ତ୍ରୀଲଙ୍ଘନ, (ବି)
ଭଙ୍ଗ, ପିତି, କପିକତ୍ତୁ, ବାଇତିକ ।

ହର୍ଷଦେବ—ଶ୍ରା.ବି. କାଶ୍ମୀରର ଜନେକ
ରାଜ୍ଞୀ, ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଭରତ ସମ୍ରାଟୀ ।

ହର୍ଷନାନ୍ଦ—ବି. ଆନନ୍ଦଧୂନ, ହର୍ଷନାସନ,
ଆନନ୍ଦସୁତ୍ରକ ଚେ ।

ହର୍ଷନାଶ—ବି. (ହୃଷ୍ଟିନାଶ) ଆନନ୍ଦପରିଶାଶ ।

ହର୍ଷପ୍ରପୁନ୍ଦ୍ର—ସୁଃ. ବି. ଆନନ୍ଦରେ ଉତ୍ତପୁନ୍ଦ୍ର,
ହର୍ଷପ୍ରପୁନ୍ଦ୍ର ଦେଖ ।

ହର୍ଷମୟ—ବି. ଆନନ୍ଦସୁରୁପ, ପୁଣ୍ୟମୟ ।

ହର୍ଷମଳ—ସୁଃ. ବି. ହର୍ଷଦେବ ଦେଖ ।

ହର୍ଷମାଣ—ସୁଃ. ବି. (ହୃଷ୍ଟି+କ.ଆଳ)
ହୃଷ୍ଟମାନସ, ହର୍ଷମାନ୍ତର, ପ୍ରାତିମାନସ, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ହର୍ଷମାଣା ।

ହର୍ଷମୁହୁ—ବି. (ହୃଷ୍ଟି+କ.ଇନ୍ଦ୍ରୁ)
ହର୍ଷମୁଲ, ଯାହା ଆନନ୍ଦ ଦ୍ୱାର, (ବି)

ସୁତ, ସ୍ତ୍ରୀ ।

ହର୍ଷବର୍କି—ସୁଃ. ବି. ଯାହା ଆନନ୍ଦ

ବିଦାସ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହର୍ଷବର୍କିକା ।

ହର୍ଷବର୍କି—ବି. (ହୃଷ୍ଟିବର୍କି) ଆନ୍ତାଦର
ବୃକ୍ଷ ପାଇବା, ଶିଳାଦିତ୍ୟ ରାଜା, (ବି)
ଯାହା ହର୍ଷବର୍କି କରିଥ ।

ହର୍ଷବିଦେଶ—ଶିଃ (ହୃଷ୍ଟିବିଦେଶ) ହର୍ଷବିଦେଶ-
ପୁନ୍ର ଦେଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହର୍ଷବିଦେଶିତା ।

ହର୍ଷବିକାଣ୍ଠ—ବି. ହର୍ଷଜନ୍ମତ ପପୁନ୍ତର,
ଆନନ୍ଦ ବିକାଣ୍ଠ ।

ହର୍ଷବେଶ—ବି. ରତ୍ନବିଦେଶିତା ପିଲାଶ
ଯଥଃ— “ ନାସିଣାଶ୍ରୀରୁମ୍ଭଗ ” ଧୃତ
କରିଥ୍ୟ ପୀତମେସ୍ତ୍ର ପୁନଃକାମେସ୍ତ୍ର
ନିର୍ଭୟୁଃ କାମୀ ବନ୍ଦେହୟୁଃ “ ହର୍ଷ
ସ୍ଵପ୍ନଃ ” ।

ହର୍ଷବୁଦ୍ଧ—ବି. (ହୃଷ୍ଟିବୁଦ୍ଧ) ଆନନ୍ଦବୁଦ୍ଧ,
ଯାହା ଦ୍ୱାର ହର୍ଷବୁଦ୍ଧ ହୁଏ । [ନାନ୍ଦ

ହର୍ଷବୁନ—ବି. ଆନନ୍ଦ ଧୂର୍ଣ୍ଣ, କିଳିକିଲା-
ହର୍ଷବୁନ୍ଦ-ବି. ବି. ସ୍ଵଦ୍ଵଦ୍ଵପର ଅସୀମ ଆନନ୍ଦ ।

ହର୍ଷବୁନ୍ଦ—ବି. ଆନନ୍ଦବୁନ୍ଦ, ଆନନ୍ଦବୁନ୍ଦ
ଦିତ ।

ହର୍ଷଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହୃଷ୍ଟି+ଶିନ୍ଦୁ+ଶି-ର)
ଦୀବଦମଞ୍ଜଳି, ଶର୍ମେଶ୍ଵରି, ଶର୍ମେଶ୍ଵର,
ଶିଳ୍ପୀ, ସିତି (ବି) ହୃଷ୍ଟା ।

ହର୍ଷତ—ଶିଃ (ହୃଷ୍ଟି+ମ୍ରି.ତ) ତୋଷିତ,
ଆନନ୍ଦପ୍ରପିତ୍ର, (ହୃଷ୍ଟି+ଭତ୍ର) ଆନନ୍ଦତ,
ହୃଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହର୍ଷତା ।

ହର୍ଷି—ପୁଃ. ବି. (ହୃଷ୍ଟି+ଭନ୍ଦି) ଆନନ୍ଦ-
ସିତ, ହୃଷ୍ଟ, ହର୍ଷବିଶ୍ଵ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହର୍ଷି ।

ହର୍ଷିଲ—ପୁଃ. ବି. (ହୃଷ୍ଟି+କ.ଇନ୍ଦ୍ରୁ) ଆନନ୍ଦିଲ
ହର୍ଷିଲ, ପୁଃ. ବି. ମୁଣ୍ଡ, କାମୁକ ଦ୍ୱିତୀୟ ।

ହର୍ଷିଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହୃଷ୍ଟିଲା+ଆ)
ହର୍ଷିଲର ସ୍ତ୍ରୀଲଙ୍କ, (ବି) ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀର
ଆହୁରିରେ ଦାଢ଼ି ଉଠିଥାଏ ।

ହର୍ଷିଲ୍ଲୁପ୍ତ—ବି. (ହୃଷ୍ଟି+ଉତ୍ତ୍ରୀପ୍ତା)
ହର୍ଷିଲ୍ଲୁପ୍ତ ଆନନ୍ଦପ୍ରବାହ ।

ହର୍ଷିଲ୍ଲୁପ୍ତ—ପୁଃ. ବି. (ହୃଷ୍ଟିଲଙ୍ଗିପ୍ତା)
ହର୍ଷିଲ୍ଲୁପ୍ତ, ପୀତମେସ୍ତ୍ର, (ପ୍ରା.କମ୍ବ୍ରୁଆଦି)

ବଳଦ ।

ହର୍ଷିଲ୍ଲୁପ୍ତ—ପୁଃ. ବି. (ହୃଷ୍ଟିଲଙ୍ଗିପ୍ତା)
ଆନନ୍ଦର ସିଂହ ।

ହଲ—ବି. ସୁରମ୍ବନ ବ୍ୟାଞ୍ଜଳିବଣ୍ଣୀ, ଶୁକ
ବ୍ୟଞ୍ଜଳିବଣ୍ଣୀ ।

ହଲିକରା-ପ୍ରା. (ଅନ୍ତିଆଳ) ବି. କବାହକ,
ତାକବାହ, ସିକବା ।

ହଲିକା—ପ୍ରା. (ଅନ୍ତିଆଳ) ବି. ଲିହରୀ,
(ଶିଃ) ହାଲୁକା, ରିଶ୍ଵାସିଆ, ନ୍ୟନ,
ଯା. ବି. ବଳଜୀଯୁ ବା ଶାସନିବିଭାଗର
ଅଧିକ ରଳିକା । [ଦେଖ ।

ହଲିକଳ—ଶ୍ରା. ବି. ଓ ବିହରୀ,
ହଲିକଳ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବାଦ) କି. ହଲିକଳ,
ହଲିକା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବାଦ) କି. ହଲିକା,
ଦୋହଳିକା ।

ହଲିକଳରବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବାଦ) କି. ଦୋହଳ
କଳରବା, ହଲାରବା ।

ହଲିକଳରବି—ପ୍ରା. (ସମ୍ବାଦ) ପାତିବର୍ଷ
ମାତିଦାରଙ୍କ ବା ଗରୁନ୍ତିଆଙ୍କ ନମି
ରାତି କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରକାର ଗୋଟିଏ
ହଲ ମାରଗା ଯୋଗାଇବା ବେଠି ।

ହଲିକା—ପ୍ରା. (ଅନ୍ତିଆଳ) ବି. ଏକପ୍ରକାର
ମହିନେ ଭୋଗ ।

ହଲିକା—ପ୍ରା. (ପାଟଣା) କି. ଗୋଲ-
ମାଳ କରିବା, ଗୋଲ ଆ କରିବା ।

ହଲିହଲ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବାଦ) ଶିଃ ଗରମ ।

ହଲିହଲିକା—ପ୍ରା. (ଅନ୍ତିଆଳ) କି.
ହଲିକା (ଅନ୍ତିମଳ) ।

ହଲ—ବି. (ହଲ+ଶ.ଆ) ଭୁମିକର୍ଷଣ-
ଯତ୍ର. ଲଜଳ, (ଗ୍ରା. ବି.ବନନବାରା)
ପଶୁଙ୍କ ସ୍ଵର୍ଗ, ଏକଟୀବା, ଫୁଲପାତା,
ପଶୁଦର୍ଶି, ପଶୁଦର୍ଶିତଙ୍କ ଗୌନ-
ମିଳନ. ହଳାହଳ; ବିଷ. (ଗା.ବିଃ)

ସ୍ଵର୍ଗ, କୁର ସଙ୍ଗକ, (ପ୍ରା.କମ୍ବ୍ରୁଆଦି)
ବଳଦ ।

ହଲ—ପ୍ରା. (ଅନ୍ତିଆଳ) ବି. ହଲ, ଯୋତ୍ର,
ଏକବ ବନା ହୋଇଥିବା ଦୂରଗୋଟି
ବଳଦ ବା ପୋତୁଥ ।

ହଲତେବେ—ଶ୍ରା. ବି. ଏକତ୍ରିତ୍ର କା ଏକ-
ଅର ଭୁମିକୁ ହଲଦାର କର୍ଷଣ ।

ହଳକ—ଶା. ବି. ସାହସ, ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ଯା. ବି. ଗଲାର ନାଳୀ ।

(ଅମୁକର)ହଳକର୍ଣ୍ଣିତିବା—ଶା. ବି. ସାହସ ଲୁପ୍ତହେବା, ଧୈର୍ଯ୍ୟକୁଣ୍ଡିତ ।

ହଳକ—ଶା. ବି. ହଳେ, ହଳିଏ, ଏକ-ହଳ ବା ଏକଯୋଡ଼ା ମାତ୍ର, (ଚଂ)ଦୁଇ-ସଂଖ୍ୟକ ।

ହଳକକୁଦ—ବି. (ଗୁଡ଼) ଲଙ୍ଘଳମୁଣ୍ଡା, ଲଙ୍ଘଳର ପନ୍ଥ ।

ହଳକମା(ମେ)ଇ—ଶା. ବି. ହଳିଆର ଏକଦିନ ପାଇଁ ଅନୁପସ୍ଥିତ, ହଳ-ଦୁଲାଇବା ଲେକ ହଳ ଦୁଲାଇବା କାହିଁରେ ଯେଉଁଦିନ ଅନୁପସ୍ଥିତ ହେବ ।

ହଳକର—ଶା. ବି. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲଙ୍ଘଳ ଉପରେ ବସାଯିବା ଟିକେ, (ଚଂ) ଏକ ହଳରେ ଯେତେ ରୂପ ହେଇପାରେ (ଜମି)

ହଳକରିବା—ଶା. କ୍ଷି. ହଳକୁ ଦୁଲାଇବା, ଲଙ୍ଘଳଦ୍ୱାରା ରୂପକରିବା ।

ହଳକର୍ମ—ବି. (ହଳ+କର୍ମ) କୃଷିକର୍ମ, କ୍ଷେତ୍ରରେ କୃଷି କରିବା କାର୍ଯ୍ୟ ।

ହଳକା—ଯା. ବି. ଶାହନ ଢଙ୍ଗକାରେ ହେବା ଛିତ୍ର ଛିତ୍ରିଷ୍ଟ ଏକ କୃତ୍ତିମରୀକରିତ ଅଧୀନ ରଙ୍ଗକା, ହାତପଲ, ଅଶ୍ଵାଦିକର ଗଳଦେଖୁଣା, ସେନାଦଳ, (ପା, ପାଟଣା) ମାତ୍ର ପାଣିଭିତ୍ତରୁ ଶୂନ୍ୟକୁ ଡେଇଲିବେଳେ ଫୁଲ୍ଲ କରିବା କୃତ୍ତିମର ଲଭସା ।

ହଳକାବନ୍ଧ—ଯା. ବି. ପୃଥକ୍ ପୃଥକ୍ ତାଳୁକା ବା ହଳକା ଗଠନ ।

ହଳକମ୍—ଶା. ବି. ହଳକର୍ମ, ବିଲଗୁଷ-କର୍ମ ।

ହଳକା(କୁ)ହଳ—ଶା. କ୍ଷି. ବି. ହଳ-ହଳ କର, ଏକହଳ ଲେଖାଏ ।

ହଳଗୁଷା—ପୁ. ବି. (ହଳ+ହେ+କ. ଲାନ୍) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ହଳ ଦୁଲାଇବା-ପାଇଁ କଣ୍ଠକୁ ଅପଣ ମୁଠାଦ୍ୱାରା ଧରିବେ ।

ହଳନଳ୍—ଶା. ବି. ଇତ୍ତପ୍ରତଃ ସଞ୍ଚା-ଚିତ, ଇତ୍ତପ୍ରତଃ ରୁଚିତ, ଅସ୍ତିର, ଜଳରଜ, (ଲ.ଅର୍ଥ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସୀମାର ବା ସ୍ଥାନର ବା ନିୟମର ବ୍ୟବହାର କରିବା (ବ୍ୟକ୍ତି), (ଶା.ବି) ଅସ୍ତିରତା, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନିୟମର ବ୍ୟବହାର ବ୍ୟବହାର, ବିଳନ ।

ହଳଚଳହେବା—ଶା. କ୍ଷି. ଅସ୍ତିରହେବା, ମନକୁ ପ୍ରିର କି ରଖିବା, ଇତ୍ତପ୍ରତଃ-ରୁଚିତହେବ, ବିଳନିତ ହେବା, ଚରଳଚଳହେବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସୀମକୁ ବା ସ୍ଥାନକୁ ବା ନିୟମକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

ହଳଚଳିଆ—ଶା. ପୁ. ବି. ସ୍ଵରବତ୍ତଃ ଅସ୍ତିର, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ନିରା ସତ୍ୟକୁ ବା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବିଚଳିତ ହୁଏ, ଅସ୍ତିର-ମନା, ଶ୍ରୀକାର, ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ.) ହଳଚଳେଇ ।

ହଳଚଳିବା—ଶା. କ୍ଷି. ହଳକର, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲଙ୍ଘଳରପରେ ବସାଯିବା ଟିକେ ।

ହଳକାଶ—ପୁ. ବି. ହଳଦ୍ୱାରା ଜାଇକା ନିରାକାଶକାଶ (ବ୍ୟକ୍ତି), କୃଷକ, (ଶ୍ରୀ.) ଜାଇଲୀ ।

ହଳଟହଳ—ଶା. ବି. ଯାଆସ, ଇତ୍ତପ୍ରତଃ ଭିମଶ କରିବା, ଲଙ୍ଘଳରପରେ ହେବା ।

ହଳଟହଳିଆ—ଶା. ପୁ. ବି. ବୃଥା ଇତ୍ତପ୍ରତଃ ଯା ଆସ କରୁଥିବା, ବିନା ପ୍ରୟୋଜନରେ ଇତ୍ତପ୍ରତଃ ଯାଉଥିବା ଆସୁଥିବା ।

ହଳଣା—ପ୍ରା. (ବିଂହରୁମ) ବି. ବିଭାଗମ, ଯେଉଁ ହଣ୍ଡିରେ ମୁଢିପାଇଁ ରୁହଳକୁ ଲୁଣପାଣିରେ ବତୁବଳ ଉଚୁଣ୍ଡି ।

ହଳ(ଲୁ)ଣ୍ଡ—ଶା. ବି. ଇତ୍ତବେପରି କଣ୍ଠବଶେଷ ।

ହଳଦଣ୍ଡ—ବି. (ଗୁଡ଼ତ୍ର) ରୂପ ।

ହଳଦା—ଶା. ବି. ହଳଦିଆବର୍ତ୍ତିର କାଷ-ବିଷ୍ଟ ନାତିବୃତ୍ତ ଅରଣ୍ୟ ତରୁ ।

ହଳଦା(ଦେ)ଇବା—ଶା. ବି. ହଳଦିଆ-ରଙ୍ଗରେ ରୁଷିତ କରିବା ।

ହଳଦି'ପା—ଶା. ବି. (ସ-ହରିତ୍ରା)ହରିତ୍ରା ଦେଖ ।

ହଳ(ଲୁ)ଦ—ପ୍ରା. (ସମୁଲ) ବି. ହଳଦ, (ଶା.ବି) ମେତମାନୁର ନବାବିଶେ ।

ହଳଦିଆ—ଶା. ବି. (ସ ହରିଦ୍ଵାର) ହରିଦ୍ଵାରମ୍ବଣ୍ଟିଶ୍ଵର, ହରିଦାରଜ୍ଞି, ହଳଦି ରଙ୍ଗ କରାଯାଇଥିବା (କଷ୍ଟଦି), ହଳଦି ସ୍ଵାଦୟକୁଳ, ପରିମାଣାତିରିକ୍ତ ହଳଦି ଯକାଯ ଉଥିବା (ଦିଅଶାଦୀ), (ମ-ହଳ ଦାବାତ୍ରୁ) ଯେଉଁ ଜମିରେ ହଳ ନବାଯାଇଥାଏ, ହଳଦ୍ୱାରା କଷ୍ଟଟ୍ର, (ଶା. ବି) ପିତ୍ରକାମଳ ଘୋର, ଖୋରଧାର ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ, (ପ୍ରା. ପୁରୀ) ଖୋଲରତା, ଚୟୁଚିକ । [ଦେଖ ।

ହଳ'ଲଦିଆ—ଶା. (ସମୁ) ବି. ହଳଦିଆ ହଳଦିଆଥାଗର—ଶା. ବି. ହଳଦି ଗୁଷକାଶ କନନ୍ଦାତ (ଏମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଜୀବିକା ହଳଦି ରୂପା ।

ହଳଦିଆରଗର—ଶା. ବି. (ସମୁଲ) ବି. ହଳଦିଗରଗର ଦେଖ ।

ହଳଦିଆରକୁଥାର—ଶା. ବି. ବସନ୍ତରୁରୁରେ ଚିକିକାରେ ହେବା ଅନୁକ ଜୁଆର ।

ହଳଦିଆକୁଥାର—ଶା. ବି. (ସ-ହେମପୁଣ୍ଣିକା) ହଳଦିରଙ୍ଗର ଜୁଗୁଳୁ ।

ହଳଦିଆତେଳି—ଶା. ବି. ତେଳିକାତିର ଶାଖାରଶେ (ଏମାନେ ହଳଦି ବ୍ୟବସାୟ କରନ୍ତି) ।

ହଳଦିଆପନ୍ଥ—ଶା. ବି. (ସ ହରିଦ୍ଵାର + ପନ୍ଥ) ବାଲୁ ବିବାହିତା କନ୍ଧାର ପିତ୍ର-ଗୁହରେ ପ୍ରଥମ ରଜୋଦର୍ଶନ ହେଲେ ଏ ସମାଦ ସ୍ଥାମୀଙ୍କ ଗୁହକୁ ଯେଉଁ ହଳଦି ବୋଲା ଭାଲପଦରେ ପ୍ରେରିତ ହୁଏ, (ପଠାଯାଏ) ।

ହଳଦିଆପନ୍ଥପାତିବା(ହେବା)—ଶା. ବି. ବାଲୁବାହିତା କନ୍ଧାର ପିତ୍ରଗୁହରେ ପ୍ରଥମ ରଜୋଦର୍ଶନ ସମାଦ ହଳଦି-ଲଗା ପନ୍ଥରେ ଲେଖାପୋଇ ପିତ୍ର-ଗୁହରୁ ସ୍ଥାମୀଙ୍କ ଗୁହକୁ ପ୍ରେରିତକରେବା ।

ହଳଦିଆପ୍ରସ୍ତର—ଶା. ବି. ହଳଦିବସନ୍ତ୍ରୀ

ଦେଖ, ବର୍ଷଯୁ ଗ୍ରେଟ ଶାକବିଶେଷ |
ହଳଦିଆସମାରି(ରୋଗ) — ଗ୍ରା. ବି.
ପିତ୍ତନାମଳ ରୋଗ ।

ହଳଦିଆତାଙ୍ଗ—ଗ୍ରା. ବି. ଶୋରଖାର
ହଳଦିଆଗାମବାସୀ ରଙ୍ଜ ଉପାୟଧାରୀ
କ୍ଷମିୟ । [ଶିଖେଷ ।

ହଳଦିଆମ୍ବୁର—ଗ୍ରା. ବି. ମୋଟା ଧାନ୍-
ହଳଦିଆଶାଳ-ଗ୍ରା. ବି. ହଳଦିଆବର୍ଣ୍ଣର
ଶକ୍ଳୀ ମସ୍ତିଷ୍କ ।

ହଳଦିକାଠୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. ବଟାହଳକ୍ଷ ରଣ୍ଜା-
ଦିବାର କାଠର ବା ପିତ୍ତଲର ପାଦ,
(ନାମ) ଭୁବନେଶ୍ବରରୁ କେବାରଗୋଡ଼େ
ନାମକ ଜଳକୁଣ୍ଡର ଉତ୍ତିରପାଖରେ
ଥିବା ଉଷ୍ଟକୁ ହଳଦିଆ ଜଳବିଶ୍ଵ
ଗୋଟିଏ କୁଣ୍ଡ ।

ହଳଦିକୋଡ଼—ଗ୍ରା. ବି. ହଳଦି କେଣିକା
ଏକଇଅ ପ୍ରପୁରିଷ୍ଟ କାଙ୍କ ।

ହଳଦିଗରରଇ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଚ୍ୟନ୍ତ ହଳଦିଆ
ଦେଖାଯାଉଥିବା (ଦେହ), ହଳଦିଆ
ରଙ୍ଗର କିଶେଷଗ୍ରବଦ୍ଧ ରଞ୍ଜିତ ।

ହଳଦିଗୁଣ୍ଡ—ଗ୍ରା. ବି. ଫେଡ଼ା ହଳଦିକୁ
ଛେତି ବା କୃତି କରୁଥାଇଥିବା କୁନ୍ତା,
(ଗ୍ରା. ଶତ୍ରୁଆଳ) ବିବାହାଦରେ ବନ୍ଧୁ-
ମାନ୍ଦୁପ୍ରେତିତ ନିମ୍ନଶରେ ଶୁଆସହିତ
ଦିଅଯିବା ହଳଦି ଶୁଣ୍ଡା, ଶୁଆଗୁଣ୍ଡା ।

ହଳଦିଗୁଡ଼ି—ଗ୍ରା. ବି. ହଳଦିଆ ଧାନ୍-
ଶିଖେଷ, ଧାନଗର୍ଜରେ ଲାଗିବା ହଳଦି
ବର୍ଣ୍ଣର ଗ୍ରେଟ ପୋକ ।

ହଳଦିଗାଠ—ଗ୍ରା. ବି. ରଜପୁତାନାର୍ତ୍ତର
ମେବାରର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଚିରପଥ ଓ ଯୁଦ୍ଧ-
ମେଷ୍ଟ ।

ହଳଦିହେତିବା(ତେମିବା)—ଗ୍ରା. କି.
ହଳଦିକୁ ଦାଟିବା ବା ଶୁଣ୍ଡ କରିବା ।

ହଳଦିତେଲ—ଗ୍ରା. ବି. ହଳଦି ମାଲପା',
ଦେହରେ ଲଗାଯିବା ତେଲମିଶାହଳଦି
ହଳଦିପାଣି—ଗ୍ରା. ବି. ବଟାହଳଦି ଦିଶ୍ତିତ
ଜଳ, ଜନନ୍ୟାଧାର ଶେଷଦନ ଲୋକ-
ଜିର ହଳଦି ମିଶା ପାଣିରେ ସ୍ଥାନ ଓ
ଶେଲରୂପ ଉଷ୍ଟବ, କ୍ଷମିୟମାନଙ୍କ

ବିବାହ ଉତ୍ସବରେ ବରୁକନ୍ଧ ଉତ୍ସବ
ପକ୍ଷର ଲୋକମାନଙ୍କର ହଳଦି ମିଶା
ପାଣିରେ ସ୍ଥାନଉଷ୍ଟବ ।

ହଳଦିପାଣିଦେବା—ଗ୍ରା. କି. ପରକୁଆଶି
ଶେଷରେ ଘରର ବୁଲରେ ହଳଦିପାଣି
ଛିଥିବା, ଅର୍ଥାତ୍ ଆମ୍ବୁଡ଼ାଲକୁ ହଳଦି-
ପାଣିରେ ବୁଢ଼ାର ଗୁଲଉପରେ ଛିଥିବା
ଓ ସେହି ଆମ୍ବୁଡ଼ାଲକୁ ଗୁଲରେ
ଖେପିବା ପରେ ବାକି ପାଣିକୁ ବୁଲ-
ଉପରେ ପ୍ରାଣିଦେବା ।

ହଳଦିପାଣିରେଗୋଡ଼ଧେଇବା—ଗ୍ରା. କି.
ମୁତ୍ତବ୍ରତିଙ୍କ ଦଶାହଦିନ ଆମ୍ବୀୟ ଜୀବ
କଟୁନ୍ଦର ଭୁତୁରୁ ଥାରି ଦାଣ୍ଡଦୁରରେ
ହଳଦି ମିଶା ପାଣିରେ ଗୋଡ଼ ଧୋଇ ଧେଇବା
(ପ୍ରା. ଗଞ୍ଜାମ) ଜୋଇଁ ସମସ୍ତପ୍ରାପ୍ତମେ
କିମରୁ ହୋଇ ଶୁଣ୍ର ଘରକୁ ଯିବା,
(ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଗୋଡ଼ଧ୍ୟା
ହଳଦିପାଣିରେ ହେଉସବାରୁ) ବିବା-
ହରେ ବରର ଗୋଡ଼କୁ ହଳଦି ମିଶା
ପାଣିରେ କନ୍ୟାପକ୍ଷରୁ ଧୋଇଦେବା
ରୂପ କର୍ମ ।

ହଳଦିବଟା—ଗ୍ରା. ବି. ଫେଡ଼ା ହଳଦିକୁ
ପାଣି ମିଶାଇ ବାଟିବା ।

ହଳଦିବସନ୍ତ—ଗ୍ରା. ବି. ହଳଦିଆରଙ୍ଗର
ପାଟ ଖଦି, ବଣିଜାଶ୍ଯୁ ଶାଖାରୁ
ବର୍ଗର ହଳଦିଆ ପକ୍ଷିବିଶେ

ହଳଦିବାଟିବା—ଗ୍ରା. କି. ଖୁଣ୍ଡ ହଳଦିକୁ
ଶିଳରେ ଛେତି ପାଣିମିଶାଇ ଲେପ
ପ୍ରମୃତ କରିବା ।

ହଳଦିବେସର—ଗ୍ରା. ବି. ତିଅର୍ଦ୍ଦର
ପକାଇବାପାଇଁ ବାବଦୁତ ବଟା ହଳଦି
ଓ ବଟା ବେସର ।

ହଳଦିବୋଲବା—ଗ୍ରା. କି. ବହନିଆଳ
ଦେହରେ ହଳଦି ଲଗାଇବା ।

ହଳଦିମାଳକୁଟି—ଗ୍ରା. ବି. (ସାହିତ୍ୟ+
ମଳ+ଶାଳ)କେହରେ ବୋଲାହୋଇ-
ଥିବା କଟାହଳଦିକୁଟିକିଏ ଶୁଣିଗଲେ
ହଳଦିରେ ପକ୍ଷିବା ପରେ ଦେହରୁ ମୟ
ପଢ଼ିବା ମଳମଣ୍ଡିତ ହଳଦି ।

ହଳଦିମାଲପା—ଗ୍ରା. ବି. (ସାହିତ୍ୟ)
ତେଲ, ଦେହରେ ଲଗାଯିବା ତେଲ-
ମିଶା ହଳଦି ।

ହଳଦିମୁର୍କୁଟି—ଗ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି.
ହଳଦିମଳକୁଟି ଦେଖ ।

ହଳଦିମୁଣ୍ଡ—ଗ୍ରା. (ଶତ୍ରୁଆଳ) ବି.
ହଳଦିମୁଣ୍ଡ ।

ହଳଦିଲାଗା(ଗେ)ଇବା—ଗ୍ରା. କି. ବଟା-
ହଳଦିକୁ ପଡ଼ିଲା କରି ଦେହରେ
ବୋଲିବା ।

ହଳଦେବବା—ଶ୍ରୀ. କି. ବିଲକୁ ହଳ ଦ୍ୱାରୀ
କୁଷ କରିବା ।

ହଳଦେଇନା—ଗ୍ରା. କି. ହଳଦି ବଜରେ
ଚଞ୍ଚିତ କରିବା ।

ହଳକୀ—ବି. (ହଳକୁ +ଦେ+ମୀଥ୍+
ରି) ହଳିଦ୍ଵାରା ।

ହଳଧର—ବି. (ହଳ +ଧୂ+ଲ.ଅ)ହଳି,
ବଳଧମ, କୁଷକ, ହାଲିକ, ଦିଳିଆ ।

ହଳଧରଦାସ—ଗ୍ରା. ବି. (ନାମ) ଜାନିକ
ସମ୍ବ୍ରତିଙ୍କ ଉତ୍ତର ପଣ୍ଡିତ (ଏ ଜାତରେ
କରଣ, ଏହାଜର ଜନ୍ମ ପୁରୁଷେ ଉତ୍ସ-
ମେଲରେ, ଏ ସମ୍ବ୍ରତରେ ହଳଧର-
କରିବା) ନାମକ ଶ୍ରୀଏ ଗ୍ରହ ରଚନା
କରିଥିଲେ ଓ ମୂଳପଦ୍ମପୁରୁ ଉତ୍ତର ପଣ୍ଡିତରେ
ଅଧ୍ୟମ୍ବରମ୍ୟାଶଳ ଲେଖି ଅଳନ୍ତି ।

ହଳନ୍ତ—ବି. ବ୍ୟାନ୍ଦନବର୍ଣ୍ଣ,(ବି)ବ୍ୟାନ୍ଦନ-
ବର୍ଣ୍ଣନ୍ତ,ହସନ୍ତସ୍ତତ,ସରସାନ(ବାଞ୍ଜନ) ।

ହଳନ୍ତଚିତ୍ର—ବି. ବ୍ୟାନ୍ଦନବର୍ଣ୍ଣ ତଳେ
ଗୋଟିଏ ଜାର୍ଯ୍ୟକୁ ଗାର, (ୟଥା—ୟି)

ହଳପ୍—ଯା. ବି. ଶପଥ, ନିମ୍ନ ।

ହଳପ୍ଲବିବା—ଗ୍ରା. କି. ଶପଥ କରିବା,
ପୁକୁରିପରିମଣ କରିବା ।

ହଳପାୟ—ଗ୍ରା. ବି. କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ-
ଓଡ଼ି ରୂପ ।

ହଳପନ୍ଦିନିଇବା—ଗ୍ରା. ବି.
ଅଦିଲତରେ ଶପଥ ପୁକୁରି କରିବା
ବିଧା ।

ହଳକାମୁ(ପୋଡ଼ି—ଗ୍ରା. (ଜୟୁବୁର)ବି.
ଦେଲପୁଣ୍ଡମାର ପୁଣ୍ଡଗୁଡ଼ି, ଅଦିଲ,

ଅନୁସ୍ଥବ ।
ହଳପଟା—ଶା. ବ. ଶୈଦର କର୍ଷଣ ପରେ
ବଳଦଙ୍କୁ ବା ପୋଡ଼ୁ ଥିଲୁ ନୂଆକିରୁ
ମୁକ୍ତ କରିବା ।
ହଳପଟା(ଟେ)ଇବା—ଶା. କି. ହଳକୁ
ନୂଆକିରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ।
ହଳପଟାବେଳ—ଶା. ବ. ଦ୍ଵିତୀୟ ମଧ୍ୟ
(ଯେଉଁ ସମୟରେ ଗୁଣ୍ଠ କର୍ଷଣକର୍ମ
ପ୍ରମିତ କର ହଳପଟାଏ) ।
ହଳବଳଦ—ଶା. ବ. (ସହଚର) କୃଷ୍ଣ-
କରିବାର ପ୍ରଧାନ ଉପାଦାନ ହଳ ଓ
ବଳଦ ।
ହଳବଳିଆ—ଶା. ମୁ. ବି. ଅମ୍ବିର,
ଚଞ୍ଚଳମନ୍ଦିର(ବଢ଼ି), (ସ୍ଥା)ହୁଲକଲେଇ ।
ହଳବ—ଶା. (ବସ୍ତ୍ର) ବ. ବସ୍ତ୍ରରଥିଷ୍ଠଳର
ବସ୍ତ୍ର ରାଜ୍ୟ ଅଧିବାସୀ କୃଷ୍ଣଜାତି ।
ହଳବ—ଶା. (ବସ୍ତ୍ର) ବ. ବସ୍ତ୍ରରଥିଷ୍ଠଳର
ହଳବାମାନଙ୍କ କଥକ ମରହୁତ୍ତ ବସ୍ତ୍ରର
ବସ୍ତ୍ର ।
ହଳବୁଲ—ଶା. ବ. ଶୈଦରେ ହଳବୁଲ
କରିବା କୃଷ୍ଣକର୍ମ ।
ହଳବୁଲ(ଲେ)ଇବା—ଶା. କି. ଶୈଦକୁ
ହଳବୁଲ ଚର୍ଚିବା ।
ହଳବୁଲିବା—ଶା. ବ. ହଳବୁଲ ଶୈଦ
କର୍ଷଣ ହେଉଥିବା ।
ହଳଭୁତ—ବ. (ହଳ+ଭୁତ) କୃଷ୍ଣକର୍ମ,
କର୍ଷଣ ଏବଂ ଏକଜାମ ।
ହଳଭୁତ—ବ. (ହଳ+ଭୁତ) କର୍ଷଣ
କରିବାର କିଛିନା କିଛି ଖାଇବାକୁ
ରହାକରେ ବା ଖାଏ, ରଳବଳିଆ,
ଆଗରିକା, ଅଗରମନ୍ଦା, (ଶା.ବ.)
ଲହକା ବସ୍ତ୍ର ।
ହଳ—ଅବ୍ୟ. (ହଳ+ଶା+କ.ଅ+ଆ)
ସଖିପ୍ରତି ସ୍ତ୍ରୀଲେବର ସମ୍ମୋଧନ ସ୍ଥତିକ
ଶକ, ହରିଲେ ।, (ବ) ସଖୀ, ମଦ୍ୟ,
ସୁଥର୍ବ, ଜଳ, ଲଙ୍ଘନୀ, (ଶା.ବ.) କଟା
ଆନଗଛର ବଡ଼ା, ତଳେଇ, ଧାନବଡ଼ା ।
ହଳ—ଶା. ବ. ହଳା ଦେଖ, ହଳଇବା,
ତୋହୋଲଇବା, ଶୁଳନ, ହଳିତ(ବି)
ବୁଲିତ, ହଳୁଥିବା, (ଶା.ବଲଜିର.ବ)
ତେଇ, (କି) ହେବା ହିସ୍ତାର ବର୍ତ୍ତିମାନ
ସାମୀପ୍ୟ ଅନ୍ତରକାଳ ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ
ଏକବଚନ, ହେଲ, ହୋଇଲ, (ସ-ବ
ଓ ଅବ୍ୟ) ହଳା ଦେଖ ।
ହଳରହଳର—ଶା. ବି. ଶିଥଳବନ୍ଦ,
ହୁଲୁଲାହେଇ ହଳୁଥିବା, ପାହା ହୁତୁରେ
ହୁତୁରୁପେ ନ ରହି ହୁଲୁଲା ବା
ଲିତସ୍ତରି ବୁଲିତ ହୁଏ ।

ହଳବଣ୍ଣ—ବ. ଆହୁଲ୍ୟ, ଶୁଦ୍ଧ ବୃଷତଶେଷ
ହଳଥାର—ଶା. ମୁ. ବ. ବଳଗମ, ହଳଧର ।
ହଳଦି—ପ୍ରା. (ଶତ୍ରୁଆଳ) ବ. ଲଙ୍ଘନର
ଶିଷ୍ଟ ।
ହଳହତ୍ତା—ଶା. ବ. ହୁଲ ଓ ହଳର
ପ୍ରସ୍ତୋକନ୍ତୁ ବଳଦ ପର୍ବତ ।
ହଳହଳ—ବ. (ହଳ+ଅ) ହଳକହଳ,
ଶୋଭା ଯୋଭା ହୋଇ, ବହୁଯୋଭା,
ହଳେ ଲେଖାୟେ, କହୁପ୍ରମାଣରେ ।
ହଳହଳ—ଶା. ବି. ଶୁଅକନ୍ଦନ, ହୁଲା,
କମ୍ପିତ, ରତ୍ନପଥ ଲିତ, ଲହଳହ ।
ହଳହଳା—ବ. ଆକନ୍ଦ କୋଳାହଳ,
ହଳାହଳ, ଉତ୍ତରିଷ ।
ହଳହଳିଆ—ଶା. ବ. ହଳ, ଲେବ ଓ
ହଳକୁ ହୁଲଇବା ଗୁକର, (ପ୍ରା.ମେଦିନୀ)
ମାଟିବରାତିଆ ସାପ ।
ହଳହଳିଆ—ଶା. ବି. ହୁଲା, ବିଳିତ,
କମ୍ପିତ, ଲହଳା, (ମୁ.ବି) ଟକଟକିଆ,
ଯେ ବାରମ୍ବା କିଛିନା କିଛି ଖାଇବାକୁ
ରହାକରେ ବା ଖାଏ, ରଳବଳିଆ,
ଆଗରିକା, ଅଗରମନ୍ଦା, (ଶା.ବ.)
ଲହକା ବସ୍ତ୍ର ।
ହଳ—ଅବ୍ୟ. (ହଳ+ଶା+କ.ଅ+ଆ)
ସଖିପ୍ରତି ସ୍ତ୍ରୀଲେବର ସମ୍ମୋଧନ ସ୍ଥତିକ
ଶକ, ହରିଲେ ।, (ବ) ସଖୀ, ମଦ୍ୟ,
ସୁଥର୍ବ, ଜଳ, ଲଙ୍ଘନୀ, (ଶା.ବ.) କଟା
ଆନଗଛର ବଡ଼ା, ତଳେଇ, ଧାନବଡ଼ା ।
ହଳ—ଶା. ବ. ହଳା ଦେଖ, ହଳଇବା,
ତୋହୋଲଇବା, ଶୁଳନ, ହଳିତ(ବି)
ବୁଲିତ, ହଳୁଥିବା, (ଶା.ବଲଜିର.ବ)
ତେଇ, (କି) ହେବା ହିସ୍ତାର ବର୍ତ୍ତିମାନ
ସାମୀପ୍ୟ ଅନ୍ତରକାଳ ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ
ଏକବଚନ, ହେଲ, ହୋଇଲ, (ସ-ବ
ଓ ଅବ୍ୟ) ହଳା ଦେଖ ।
ହଳ(ଲେ)ଇବା—ଶା. କି. ଦୋହୋଲଇବା,
କତ୍ତେତୁତ ବୁଲିତ କରିବା, ହୃଦିପଦା-
ର୍ଭକୁ ଏପାଖ ସେପାଖ କରି ଶୁଅକରି,
(ଲ.ଅର୍ଥ) ଧମକାରିବା, ଚକ୍ରିବା ।

ହଳ(ଲେ)ରହେବା—ଶା. କି. ଅଗାତିକୁ
ନିକେ ସଞ୍ଚାଳକ କରିବା, ଅଗରିଲନ
ଓଥ୍ରାଷ୍ଟାଳନ ପୁଷ୍ଟକ କଥା କହିବା ।
ହଳକର୍ତ୍ତା—ଶା. ବ. ଧୂପ, ନାଶ, ମୁଖ,
କଷ, ହରବର, ବ୍ୟତିବସ୍ତ୍ର, (ବି)ଶାନ୍ତି ।
ହଳକଲ—ଶା. ବ. ବିଶ୍ଵାମୀଲ ଦେଖ ।
ହଳକୁଳରିନା—ପ୍ରା. (ଶତ୍ରୁଆଳ) କି.
ବ୍ୟତିବସ୍ତ୍ର କରିବା ।
ହଳକୁଳହେବା—ପ୍ରା. (ଶତ୍ରୁଆଳ) କି.
ବ୍ୟତିବସ୍ତ୍ର ହେବା, ବିକା କାମରେ
କହୁମହୁଲ ହେବା ।
ହଳପଟା—ଶା. ବି. ହରବର ବା ହଳି-
ଗରିରେ ପଢ଼ିଥିବା, (ବ) ହଟହୁଟା,
ଦହଙ୍କେ, ହରବର, ଟଣାଓଟର ।
ହଳପିଆ—ଶା. ବି. କଷ୍ଟକର (କାର୍ଯ୍ୟ),
ଦେ ଅନ୍ୟକୁ ହରିଗଣ କରେ ।
ହଳବଧା(ର)ବାହୁଆ—ଶା. ବ. କଟା
ଧାନବିଧାର ଶବ୍ଦା ।
ହଳବାହିବା—ଶା. କି. ବିଲର କଟା-
ଧାନକୁ ବଢ଼ା ବାନିବା ।
ହଳମୁକୁଳ(ଲା)—ଶା. ବ. ଧାନକାଟିବା
ମୁଲିଆମାନେ ଷେଷସ୍ଥାମୀତରୁ ପାକବା
ପାରିଶ୍ରମିକ ଧାନବଢ଼ା ।
ହଳସୁଧ—ପୁ. ବ. (ହଳ+ଅସୁଧ)
ବ.ଶ୍ରୀ; ବଳଗମ, ବଳଦେବ, (ଶା.ବ-
ନାମ) ଦ୍ଵାରାଶୟବସ୍ତୁ ଓ ପଣ୍ଡିତଶୟ
ପର୍ବତ ସଙ୍କଳିତିବା ।
ହଳର(ଲ୍)—ଶା. ନ. ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ
ଦ୍ଵାରା କୋରନ୍ଦୁ ନିକ୍ଷିତ ମହୋତ୍ସାରି
ପୁଷ୍ଟକ ପରିପଣୀ ଆଦିକ କଣ୍ଟକାଟିବା
ରୂପ ବନ୍ଦିଦାନ, ହଳଲ୍ ପଶୁ ଓ ପାଣୀର
ମାଂସ, ମୁସଲମାନ ମରିଶାପାନୁଗାରେ
ରିଶରଙ୍ଗ ନିତିଦେଇ ଶାକବା ପାଇଁ
ପଣ୍ଡିତ ପଶୁ ଓ ପଣ୍ଡି, (ବି) ମୁସଲମାନ
ଶାଶ୍ଵତ୍ବାଦର ନଳଦେଇ ଓ ଶାକଥ୍
ନମନ୍ତ୍ରେ ପଣ୍ଡିତ (ପଶୁ ଓ ପଣ୍ଡି), ମୁସଲମାନ
ମାନ ଏକଶାନ୍ତିମାନୁମାରେ ଇଚ୍ଛିତିକର୍ମ),
(ବିପରିତ-ହରିପାନ୍) ।
ହଳର(ଲ୍)ଖେର—ଶା. ବି., ମୁସଲମାନ-

ଶାସନରେ ପଦିତ ଓ ଏଲୁଲ କରା-
ଯାଇଥିବା ପଶୁପତୀଙ୍କ ମାଣ୍ଡାଖାଣ୍ଡ
(ବଂକି), (ବି) ହନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ଧେରହୃତ,
ମୂଷଳମାନ । [ଯୋଡ଼ିବା]

ହଳାହ—ବ. ଚିହ୍ନିତାଶ, ଉପଛପିକିଆ
ହଳାହଳ—ବ. (ହଳୁ+ଆ+ହଳୁ+ଆ)
ଜାଳିକୁଟ ବିଷ, କ୍ରୁଦ୍ଧପର୍ଯ୍ୟନ୍ତା, ହଳୁ-
ବିଶେଷ, ମାରସ୍ତକ ବିଷ, ତାଳପିପର
ପଦବିଶ୍ଵ ବିଷାକ୍ତ ବୃତ୍ତବିଶେଷ, ହଳା-
ହଳ ପରି ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣ ।

ହଳାହଳ—ଶା. ବ. ବହୁବାର ହଳାହଳା,
ବହୁବାର ରୂପିତ କରିବା କର୍ମ ।

ହଳି—ସୁଂ. ବ. (ହଳୁ+ମୀଂଇ) ହଳକୃତି
ରେଣେ, ଲଙ୍ଘାଳାର, (ଭୀର) କୃଷି,
ଶୁଷ୍ଠ, (ଶୀର) ବୃତ୍ତହୁ ହଳ, ବଡ଼ ଲଙ୍ଘାଳା

ହଳିଆ—ଶା. ବ. ହଳକାମରେ କିମୁକ୍ତ
ରୂପର, ହାଲିକ, ଶୋ, (ବଂ) ଯେ
ହଳକାମରେ କିମୁକ୍ତଥାଏ, ହଳକାର୍ଯ୍ୟ
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ତଣାଥିଆ, ଶୋପଚ
ଅଗ୍ରାହ୍ୟ, (ବି) ହଳକାମରେ କିମୁକ୍ତ
କଳଦ ।

ହଳିଆ—ପ୍ରା. (ଶତ୍ରୁଆଳ) ହୁଂ. ବ.
କୃଷିକାମ ପାଇଁ କିମୁକ୍ତ ଅପ୍ରାୟୀ
ନୌକର ।

ହଳିଆବାନ୍ତିକ(ବନ୍ଦତନ)-ଶା. ବ. ହଳିଆକୁ
ଦିଆଯିବା ନିର୍ଭୀରିତ ବାର୍ଷିକ ଭରମା ।

ହଳିଆବ୍ରାହମ—ଶା. ବ. ମାସ୍ତାନବାହମ ।

ହଳିଏ—ଶା. ବ ଓ ତିଂ. (ଆକର୍ଷଣକ)
ଏକହଳ ନା ଏକପୋଡ଼ା ମାତ୍ର, ଯୋଡ଼ିବ
ମାତ୍ର ।

ହଳିକ—ଶା. ବ ଓ ବଂ. ହଳିଏ ଦେଖ ।

ହଳିମ—ସୀ. ବି. (ହେଲାନ୍ତିରୁ+ସୀ. ରୁ) ରୁଣ୍ଗୁଣୀ
ଲାଙ୍ଗୁଲୀ, ଲମ୍ବମାନଗୁଣିଆ ରୁଣ୍ଗୁ, କଳିକାଶ
ଶୁପ, ଚଳ୍ଲେଖିକରଣୀ ଶୁପ ।

ହଳିପ୍ରିୟ—ବ. (ହଳି+ପ୍ରିୟ) ଗତିହୁ;
ବିଭିନ୍ନ ବିଷ୍ଣୁ ।

ହଳିପ୍ରିୟ—ସୀ. ବି. (ଶତକୁ) ରେବମ୍ବା
ନଳଦେବଙ୍କ ସୀ, ସର୍ବପ, ସଦ୍ଧିଷ୍ଠ,
ମହା ।

ହଳିବା—ଶା. ବି. ଉତ୍ତରତଃ ରୂପିତ-
ହେବା, ଦୋହୋଲିବା, ଶୁଥେବା,
ଶୁଲିବା ।

ହଳିଲ(ବା)ପାଣିକୁରୋଡ଼ନବଢ଼ାଇବା—
ଶା. ବି. (ଲି.ଅର୍ଥ) ସାମାନ୍ୟ ମାତ୍ର
ଅଶାନ୍ତ ବା ଗୋଲମାଳରେ ପମ୍ପକ ନ
ରଖିବା ।

ହଳିମ—ବ. ସୁନ୍ଦର ମାତ୍ରିବିଶେଷ ।

ହଳିଲ-ଶା. ବି. ଦୋହୁଲୁଥିବା, ହଳୁଥିବା

ହଳିଲିଆ—ଶା. (ସାକ୍ଷମର) ବି ଓ ବି,
କିଲିମିଲିଲ ।

ହଳିଲିକା—ଶା. ବି. ଝୋଟିକୁଟି ।

ହଳୀ—ପୁଂ. ବ. (ହଳୁ+କ. ରନ୍)

ବଳରମ, କୃଷକ, ବିଷା, କଳିକାରିଗୁଣ୍ଠ,
ଲମ୍ବଲଙ୍ଘିଆ, ବିଶମକରଣୀ ଶୁପ,
(ସୀ—ହଳୁ+ର) । [ଗତ ।

ହଳୀନ—ବ. ଶାକବିଶେଷ, ଶାଶୁଆନ
ହଳୀନକ—ବ. ଶୀର ବୁକ୍ଷ, (ଦେଖ) ।

ହଳୀମ—ବ. କେତଙ୍ଗ ।

ହଳୀମକ—ବ. ରେଗବିଶେଷ, ପାଣ୍ଟୁ
ରେଗ କୁଭିଜିତ ରେଗବିଶେଷ
କାମଳରେଗ ।

ହଳୀଶ(ଶା)—ବ. (ଶତକୁ) ଲଙ୍ଘଲ-
ଦଣ୍ଡ, ଲଙ୍ଘଲର ରଣ ।

ହଳୀଶାଲଙ୍ଘକୀଶ—ବ. ଲଙ୍ଘଲର ରଣ,
(ଶା.ବ) (ଲି.ଅର୍ଥ) ସାଧାରଣ ନିୟମର

ବ୍ୟତକମ ବା ନିପାନକନିତ ରଣନା
ହଳୁଆ—ଶା. ବଂ. (ଫ୍ର. ହାଲିକ) ହଳିଆ
ଦେଖ, ହଳସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, କୃଷିପ୍ରମ୍ବନ୍ଧୀୟ,
ରହୁପଥ (ଶାଶ୍ଵା), ଚଷାଟିଆ, ଅଶାତ୍ରୀଆ,
(ବି) ହଳିଆ ଶାଶ୍ଵାର ରତ୍ନ, କୃଷକ,
ଶୋ, ଗୋବୁମାନଙ୍କ କାମୋଦୀର
ଅଷ୍ଟା, (ଶା. ଶତ୍ରୁଆଳ) ବ୍ରାହ୍ମଣକାର୍ତ୍ତ-
ରିତେଷ, ମାସ୍ତାନ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।

ହଳୁଆପତ୍ରିକା—ଶା. ବି. (ଗାଲ୍ପା) ରତ୍ନମଶ
ହେବା, (ପଶୁପାଣିନିଥୁନ) ସଙ୍ଗମରେ
ରତ୍ନ ହେବା ।

ହଳୁଆବ୍ରାହମ—ଶା. (ଶ୍ରୋମ) ବି,
ବଳରମଶୋଶୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମାସ୍ତାନ ବ୍ରାହ୍ମଣ

ହଳୁହାର—ବ. ଘେର୍ ଯୋଡ଼ିବା
ଅଣ୍ଟିକୋଷ କଳା ଓ ମୁଣ୍ଡରେ ଭାଗ
ଆସ ।

ହଳେ—ଶା. ବ ଓ ବି, ଏକହଳ ମାତ୍ର ।
ଯୋଡ଼ିଏମାତ୍ର ।

ହଳେ—ପ୍ରା. (ଶତ୍ରୁଆଳ) ବ ଓ ବି,
ଏକଯୋଡ଼ା ।

ହଳେପ୍ରସୋ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି, ତିଲ ।

ହଳ୍ଦ—ପ୍ରା. (ମେତିନା) ବ. ହଳଦୀ ।

ହଳ୍ମ—ବଂ. (ହଳୁ+ମ) ହଳମ୍ପନ୍ଧୀୟ,
କୃଷିପ୍ରମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଲଙ୍ଘଲଦ୍ଵାରା କଷିତ,
(ବି) କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର, ବୈରୁପ୍ୟ, ବରୁପତା ।

ହଳ୍ମ—ସୀ. ବି. (ହଳୁ+ମ+ଆ) ହଳ-
ସମ୍ବୁ, ଲଙ୍ଘଲସମ୍ବୁ ।

ହଳିକ—ବ. ରକ୍ତୋପୁଲ, ନାଲିକର,
ରକ୍ତପଦ୍ମ, କୋରାଧିକ ।

ହଳିକ—ବ. ପ୍ରତଳ ହିତ, ଶୁଳନ, କଢ଼-
ଲେଉଚିରବା ।

ହଳା—ଶା. ବ. ଆର୍ତ୍ତିନାଦ, ଯୋଗ୍ୟପାଆ,
କୋର, କୋଳାହଳ, ଶଣ୍ଟିଗୋଲ,
ଗୋଲମାଳ, ହାଲହୁଳି, ମୃଦୁଷମ୍ବୁର
ରତ୍ନ ଭାକ, ହଳିଆ ।

ହଳାକରିବା—ଶା. ବି. ଚକ୍ରରକରିବା,
ଗୋଲମାଳ କରିବା; ଆର୍ତ୍ତିନାଦ-
କରିବା, ଯୋଗ୍ୟଶା କରିବା ।

ହଳାଷ୍ଟ(ସି) —ବ. (ହେଲା+ଲୟ+ଅ)
ସୀମାନଙ୍କ ସହ ନୃତ୍ୟ, ଜଣେ ପୁରୁଷର
ଶୁରିପାଣେ ଦେଖି ଆଠଜଣ ସୀମାନଙ୍କ
ଏକପ୍ରକାର ନୃତ୍ୟ, ଗୀତ ନର୍ତ୍ତନକିତ
ଏକଜୟକ ଉପବୁପକ (ନାଟକ) ।

ହଳାଷ୍ଟ(ସି)କ—ବ. (ହଳାଷ୍ଟ+ସ୍ଵାର୍ଥେକ)
ସୀଲେକମାନଙ୍କର ମଣ୍ଡଳାକାର ନୃତ୍ୟ,
ଏକପୁରୁଷ ସହି ଦେଖ ସୀମାନଙ୍କର
ମଣ୍ଡଳାକାର ନୃତ୍ୟ, ସାସନୀଡ଼ା ।

ହଳକ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ହାଦୁକା ଦେଖ
ହଳକଦିକା—ପ୍ରା. (ଶତ୍ରୁଆଳ) ବ.
ଧମଳକମକ ।

ହଳକାଦେବା—ପ୍ରା. (ବାଲେଶର) ବି,
ହଠାତ୍ ଗୁଡ଼ିର ଅନେକଚାହୀୟ ହୃଦୟ

ଏ ସଂଶେଷରେ ଛୁଡ଼ିଦେବା, ଉଚଙ୍ଗ
ତୀଠାଇବା ।

ହବିକୋତ୍ତକବୋ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବିଂ.
ଆନନ୍ଦାଞ୍ଜଳିବୀ, ବନ୍ଦୁର, ଉଚାଇବି
(ଦୁଲ୍ପ), ବିଷମ ।

ହବିକୁଳବୀ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ଶୈଖାନିଧିବୀ ।

ହବିକୁଳବୀ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବିଂ.
ବଳକିରି ହି. ବଳକିରି ରବେ
ରବେ ରବେ ପ୍ରବେଶକରିବା ।

ହବିକାଣ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) (କି.ବି.) ଥରେ ।

ହବିଲି—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବି. ହବିଲି,
ପ୍ରାମାତ୍ ।

ହବ—ବ. (ହୁ + ଶ.ଅ) ହୋମ, ଯଜ୍ଞ
(ଅଧି.ଅ) ଅଞ୍ଜି, (ହେ + ଶ.ଅ) ଆଜି,
ଆହ୍ଵାନ, (ପ୍ରା.ବି—କୌଣସିକାର୍ତ୍ତିମାତ୍ର)
ହେବ । [ହାତୁକା ।

ହବକ—ପ୍ରା. (ବଳକିରି) ବି. ଧକ୍କା,
ହବଙ୍ଗ—ବ. କାଂସାନ୍ଦରେ ଦିଧି-
ମିଶ୍ରିତ ଅନ୍ତି ଉଷ୍ଣତା ।

ହବକ—ବ. (ହୁ + ଅଧି.ଅନ) ହୋମ,
ହୋମକୁଣ୍ଡ, ଅନ୍ତି. (ଶ.ଅନ) ଶୁକ୍ର ।

ହବନୀୟୁଦ୍ଧ—ବ. (ହବନ + ଅନ୍ତିଃଅନ୍ତି),
ଅନଳ । [ହୋମକୁଣ୍ଡ ।

ହବନୀ—ବ. (ହୁ + ଅ.ଅନ + ରା)
ହବନୀୟୁ—ବ. (ହୁ + ମୀ.ଅନ୍ତିୟୁ)

ହୋମକରିବା ଯୋଗ୍ୟ, ହୋମକର
ଆବଶ୍ୟକ, (ବି—ଶ.ଅନ୍ତିୟୁ) ହୋମାୟୁ
ଦ୍ରୁଦ୍ୟ ।

ହବା—ଯା. ବି. (କିରିରଥା) ହବା ଦେଖ
ଶ୍ରା. ବି. ହବା. ଦେଖ, (ଗ୍ରା.ଶି) ଘଟିବା,
ହେବା, (ପ୍ରା. ଶକ୍ତିଆଳ) ବି. ପବନ,
ଛଞ୍ଜ ।

ହବାକଥାନୁହେ—ଶା. (ବାକ୍ୟ) ଅତି
ଆଶ୍ରୟକନଳ ଘଟଣା, ଦେଖାଯାଣ-
ନୁହେଁ. ଆଉ ଏସାରରେ ରହିବ
କଥା ହେବନାହିଁ ।

ହବାନ୍ତ୍ରେ—ଶା. ବି. ଓଳୁ, ଅବୁଝାମଣା,
(ବି) ଓଳୁଲେକ, ଅବୁଝାମଣା ବନ୍ଦୁ ।

ହବାନହେବା—ଶା. ବି. ଘଟିବା ବା
କଣ୍ଠିବା, ହେବା ନ ହେବା, ଥିବା

ନ ଥିବା, ହିଁ କି ନାହିଁ, ଶୀକାର ବା
ଅସ୍ତ୍ରିକାର ।

ହବାନାମା—ଯା. ବି. (କିରିଥା) ହି .-
ନାମା ଦେଖ ।

ହବଳ—ଯା. ବି. ହବଳ ଦେଖ ।

ହବଳାର—ଯା. ବି. ଜୁଆଲ୍‌ଗର
ଦେଖ ।

ହବଳତ୍ତ—ଯା. ବି. ହବଳତ ଦେଖ ।

ହବଳତ—ଯା. ବି. ହବଳତ ଦେଖ ।

ହବଳ—ଯା. (ପ୍ରା. ଶକ୍ତିଆଳ) ବି.
ଉଦାହରଣ ଦୁଷ୍ଟାନ୍ତ ।

ହବଳତ—ଯା. ବ. ନଜରବନୀ,
ହଜାର, ଅଭୟତ ବିଶ୍ୱାରଧାନ ବନ୍ଦିକୁ
ବନ୍ଦୀକରି ରଣାୟିବା ।

ହବଳ—ଯା. ବ. ଏକପ୍ରକାର ବନ୍ଦିବୁଝ ।

ହବାସ—ଯା. ବ. ଚେତନା, ପଞ୍ଜ ।

ହବଃ—ବ. (ହୁ + ଶ.ରାସ) ଆନ୍ତି, ଦୂର,
କଳ, ହବମାୟୁ ଦ୍ରୁଦ୍ୟ, ହୋମ, ବିଷ୍ଟ,
ଶିବ ।

ହବିଷୀ—ବ. (ହୁ + ଅ.ରଷି + ଶୀ.ର)
ହୋମକୁଣ୍ଡ ।

ହବିରଦ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ହବିଶ + ଅଦ୍ଵି-
ତିପ୍ରାଣିଭବିତିକାରୀ) ହବିରଦ୍ୟମାୟୀ
ଯୋଗ୍ୟ, ହବିରଦ୍ୟମାୟୀ ହବିରଦ୍ୟ ।

ହବିରଦ୍ୟ—ବ. ଉଷ୍ଣରଣ୍ଟର ଅନ୍ତର-
କରଣ ।

ହବିରଣ୍ଣ—ବ. (ବି.ଶା) ଅନ୍ତି, (ତତତି)
ହବିରେଜନ, ଅନ୍ତିରଣ୍ଣ ଦୃତଭେଜନ,
(ବି) ହବିରେଜନକାଶ, ହବିରେଜା ।

ହବିରତ୍ତନ—ବ. ପୃତାରୁତ ।

ହବିରୁଜ୍ଜ୍ଵଳ—ବ. ହୋମବଣେଷ ।

ହବିରତ୍ତନ—ବ. (ମତତି) ହୋମରେ ପୋଡ଼ି
ଯାଉଥିବା ଦୃତର ବାଯନା ।

ହବିରତ୍ତନ—ବ. (ବି.ଶା) ଶମୀକୃଷ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. ହୋମଗୁଡ଼,
ହୋମମିଥ ଦୃତ ରଣାୟିବା ଘର ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. ଯଜୀୟ ଦୃତପାତ୍ର ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. ଯଜୀୟ ଦୃତପାତ୍ର
(ବିଶେଷରେ ବିଧବାମନଙ୍କର) ଓ

କୌଣସି ଦୈଶ୍ୟଦିବ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣେ

ଧାରକ ବା ପେଷକ, ଯଜୀୟପାତ୍ରରେ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. (ହବିଶ + ଶିଳ୍ପିକାରିନ + ଅନ
+ ଶି) କାମଧେନ୍ତ, ସୁରଶ୍ଚ, ହୁବି-
ରୁତ୍ତନର ସ୍ତ୍ରୀ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. (ତତତି) ଦେବତାମାନଙ୍କ
ନାମଧର ହୋମକୁଣ୍ଡରେ ଆହୁତି ଦିଆ-
ଯିବା ଦୃତର ଅଂଶ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ପୁ. ବ. (ହବିଶ + କୁଲ +
କି.ଶିପ୍) ଦେବତା, ଅଗ୍ନି, ଶିବ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. ବ. (ହବିଶ + ରିତିକି)
ହବିରୁତ୍ତନ ଦେଖ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. (ହବିଶ + ରିତିକି)
ହବିରୁତ୍ତନ ଦେଖ, ଅଗବଥୁ ପରି
ମନ୍ଦିର ହୋମକୁଣ୍ଡ, କର୍ତ୍ତମର୍ମିକ କନ୍ଦମ୍
ଓ ପୁଲପ୍ରୟମୁକିଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. (ହବିଶ + ମନ୍ତ୍ର + ମୀ.ଅ)
ଅଗିମନ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟ, ଅଗବଥୁ ଗଛ ।

ହବିରୀଙ୍କ—ବ. ହବିରୁତ୍ତନ ଅନୁଷ୍ଠାନ
ଶ୍ରୀମତୀ ମତିମନେ ହବିରୀଙ୍କ ଦେଖି
ପରିଷ୍ଠାନ ଓ ପୌର୍ଣ୍ଣମାୟୀ, ଗୁରୁମୀଶ୍ୱର,
ଆଗ୍ରମେଶ୍ୱର, ନିରୁତ୍ତ, ପଣ୍ଡବର ଓ
ଶ୍ରୀଶାମତି ହେମାନେ ହବିରୀଙ୍କ ।

ହବିରୀଙ୍କିର୍ତ୍ତକ—ବ. ହବିରୀଙ୍କିର୍ତ୍ତକାଶ ବିତୁଳ,
(କାତ୍ୟାୟନଶ୍ରୋତ ସ୍ତ୍ରୀଦେଖ ପ୍ରକାଶ)
ହୋତା, ଅଧ୍ୟେତ୍ର, ମେନାଗରୁଣ ଓ ଅନ୍ତିଧ୍ୟ
ଏହିମାନେ ହବିରୀଙ୍କିର୍ତ୍ତକ ଦେଖି
ଅରହତ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. (ହବିଶ + କିଳ୍ପ)
ଯେ ଦେବଗଣଙ୍କ ପାଇଁ ହବିରୁତ୍ତନ
କରେ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. ପୃତାରୁତ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ପୁ. ବ. ଧୃତରଷ୍ଟ୍ରଙ୍କ ପୁଷ-
ପିଶେଷ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. ହରିନାନ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. (ସିଂହିକାରିନ + କିଳ୍ପିକାରିନ)
ହବିରୁତ୍ତନ ।

ହବିରୁତ୍ତନ—ବ. ବ. (ସିଂହିକାରିନ)
କାର୍ତ୍ତିକ, ମାଘ ଓ ବୈଶାଖ ମାସରେ ହିନ୍ଦୁଙ୍କର
(ବିଶେଷରେ ବିଧବାମନଙ୍କର) ଓ
କୌଣସି ଦୈଶ୍ୟଦିବ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣେ

ଦିନରେ ଥ ର ମାତ୍ର ନିର୍ମିଷ ଅବୁଆ
ଥିଲୁ ହେଉଗଲୁପ କୃତ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦିକାରୀ(ଭାର) —ଶ୍ରୀ. ବି. ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦିକାରୀ
ନିରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ନିଃଟକ କାଣ୍ଡି
ମାସର ବନ୍ଧୁ ମୂଳନେ ୧୦ ଇକା ହିନ୍ଦୁ
ହିମଗ୍ରୀ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦି—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଣ୍ଡିଙ୍କ ମାସ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପ୍ରତିହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ) ହିନ୍ଦେ
ଦେଖ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ପୁ. ବି. ଦାନେ ବଜରିଶେଷ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ପୁ. ବି. ଯଜମାନ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ପୁ. ବି. ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦିକାରୀ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯଜମାନ ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦିକାରୀ
ଚିନ୍ମିତାର ପାତ !

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ମହୁ + ରା)
କାମଧେନୁ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦି—ପୁ. ବି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ମହୁ)

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯଜମାନ), ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦି ସ୍ଵ. (ବି)
ଚିନ୍ମିତଶେଷ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ଭା ମା) ପୃତୋଦି.
ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦିନ ଦେଖ, ଆମିଶନ ଜିତ ଘୃତର
ମିଶ୍ରିତ ଅତିପାଦି, ଦେବତାଙ୍କ ଉଦେ
ଶ୍ୟର ଘୋମାଗ୍ରିରେ ଅପର ଦ୍ରବ୍ୟ.
(ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ସାର୍ଥେ. ଯା) ଘୃତ, (ବି) ହୋମ
କରୁଣିବା ଯୋଗ୍ୟ, ହବନ୍ସ୍ଵ, ଯାହାଙ୍କୁ
ଆହୁନ ଦିଆରିବା ଉଚିତ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦି—ପୁ. ବି. ନିଶ୍ଚମିଦିବର ମୁଠ
ବିଶେଷ (ରାମାୟଣ) ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦି—ଶ୍ରୀ. କାଣ୍ଡିଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତାଦରେ
ଭାଷଣୀୟ ଘୃତମିଶ୍ରିତ ନିର୍ମିଷ ଆତିପାଦ
ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦି—ପୁ. ବି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ଅଣ୍ଟ
+ କ. ଇନ୍) ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦିନ ଭେଜନକାଙ୍କ,
ଯେଉଁମାନେ ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦିନ ଭେଜନ କରି

ବ୍ୟକ୍ତ ପାଳନ କରନ୍ତୁ, (ସ୍ଵା) ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦିନିମ୍ନ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. କନ୍ଦିତୁଷ ବିଶେଷର ଫଳ,
ଶ୍ରୀ ଅମ୍ବୁକୁଳ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାବିନ୍ଦି ଦେଖ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ଯା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ବାର,
ଯହିଁରେ ନିଆଁ ଲିଗାଇଲେ ତିହିଁରୁ

ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ହାବିନ ଆକାଶକୁ ଛାତି-
ପାଏ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଜପାତାଦର ଶ୍ରୀ
ଓ ହତାପାତିର, ପାତାଦ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. (ରଙ୍ଗରେଣ ନାମ) ଓଡ଼ିଶାପ୍ରଦେଶ-
ଶର ପଥମ ରେଣ୍ଟିର ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. (ହୁକୁକରଣ. ସା) ହବନ୍ସ୍ଵ
ଦ୍ରବ୍ୟ, ଘୃତ, ଆହୁନ ଯାଧନ ଦ୍ରବ୍ୟ, (ଶ୍ରୀ. ଯା)
ହୋମ, ରୁଦ୍ର, ଦୈବାନ୍ତ, (କ. ଶା) ଶାକ-
ଦ୍ରିଷ୍ଟଧପତ, (ବିଂ ମୀ. ଶା) ହୋମଯୋଗ୍ୟ,
ଯଜ୍ଞୀୟ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ହୋମପାତାର ପ୍ରୟୋଜନ-
କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଉତ୍ସତ୍ରବିଦ୍ୟାକରଣ ପ୍ରୟୋଜନ-
କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ କର୍ଯ୍ୟ, ଯଜ୍ଞୀୟ
ପୃତ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାକ—ଶ୍ରୀ. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ପରି + ମୀ. ଅଥ)
ଚରୁ, (ଅଧି. ଅଥ) ଚରୁପାକପୁଳାଳୀ ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାଳେ—ଶ୍ରୀ. ଯଜ୍ଞୀୟ ପୃତ-
ଲେନେନକାଶ, (ପୁ. ଶ୍ରୀ) ଅଗ୍ନି ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାଳ୍ପାତ୍ର—ଶ୍ରୀ. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ବଳ୍ପ + କ. କୁପ୍ରା)
ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାଳ୍ପାତ୍ର, ଅଗ୍ନି ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମାତ୍ମା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ବଳ୍ପାତ୍ର + ଅନନ୍ତ)
ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମାତ୍ମା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ବଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମାତ୍ମା)
ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମାତ୍ମା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ବଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମା)
ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମାତ୍ମା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ବଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମା)
ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମାତ୍ମା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ବଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମା)
ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମାତ୍ମା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ବଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମା)
ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମାତ୍ମା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ବଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମା)
ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦାଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମାତ୍ମା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ବଳ୍ପାତ୍ରାତ୍ମାତ୍ମା)
ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ଅଗ୍ନି ।

ଶ. ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦା ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦା—ପ୍ରା. (ପାଠଶା କନ୍ଦାନ ଅନ୍ତର ପ୍ରକଳିତ ଭାଷା) ଶି. (ହେ) ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦା ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ—ଶି. (ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦ + ଅନନ୍ତ) ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦା ।

ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦକାଶ—ଶ୍ରୀ. ହିନ୍ଦୁଶବ୍ଦକାଶ ।

ହସନ୍ତିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହସନ୍ତୀ+କା+ଆ) ଅଙ୍ଗାରଧାରୀ, ଉମ୍ଭେଲ, ପଞ୍ଜିକାରୀଶେଷ ।

ହସନ୍ତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହସନ୍ତୀ+ଲା) ହାସ୍ୟାବିଶ୍ଵାସୀ, (ବି) ଅନ୍ତିମାତ୍ରା, ଉମ୍ଭେଲ, ପଞ୍ଜିକାରୀଶେଷ, ଶାକି ମଦିଶେଷ ।

ହସନାମିତିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହସିବା ପାଇଁ ମନ ହେବା ।

ହସମୁହୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସହାସ୍ୟ ବନଦର ।

ହସମୁହୀ—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବି. ସହାସ୍ୟମୁହୁକୁ (ବ୍ୟକ୍ତି), (ସ୍ତ୍ରୀ) ହସମୁହୀ ।

ହସରେଉଡ଼ା(ଡେ)ଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଉପାସକ କରି କଥାକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବା ।

ହସଲ—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି ଓ ବି. ଅସରି ।

ହସଲିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକ ହାତରେ ବହୁମେଳକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହାସ୍ୟର ରେଳ ଉଠିବା, ହସିମାତିବା ।

ହସହସ-ଶ୍ରୀ. ବି. (ପ୍ର-ସହାସ୍ୟ) ହାସ୍ୟମୁହୁକୁ, ରିଷବାସ୍ୟମୁହୁକୁ ।

ହସା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାସ୍ୟ, ହସିବା, ରିଷବାସ୍ୟ, ଉପହାସ, ଲେକହାସ ।

ହସା(ପେ)ଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. ହସିବାପାଇଁ ବାଧକରିବା, ହସିକଥା କା ଅଙ୍ଗବିକୃତ ଆଦି କରିବା ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ବାଧି ହୋଇ ହସିବା ।

ହସା(ପେ)ଇ ରଥା(ପେ)ଇ—ଶ୍ରୀ. (ଅସମ-ପିକା ହିର୍ଯ୍ୟ) ମୁଖକରି, ପ୍ରସନ୍ନକା ଉପାଦନ ପୂର୍ଣ୍ଣକ ।

ହସା(ପେ)ଇମାରିବା-ଶ୍ରୀ. କି. ଦାସେଧାରୀ-ପକ କଥା ଦ୍ୱାରା ଅତିରିକ୍ତ ରୂପେ ହସିଲାବା ।

ହସାହଷ—ଶ୍ରୀ. କି ଓ ବି. ସମବେତ ବହୁବିକ୍ରିକର ହାସ୍ୟ, ବହୁବାର ହସିବା କିମ୍ବା, ପରିଷର ମଧ୍ୟରେ ହସିଲାକୁକି-ମୁହୁ କଥେପକଥନ ।

ହସିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଧୂନିକ) ହାସ୍ୟମୁହୁ, ହାସ୍ୟମୟ ।

ହସିଉଠିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ହଠାତ୍ ଦିଲିଦେବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟିତ ହେବା, ବିକସିତ

ହସିବା, ସାଜିଯକା ଓ ଆଲୋକାଦ ଦ୍ୱାରା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଭାମୁହୁ ହେବା ।

ହସିକ—ପ୍ରା. କି. (ହସ + କିଳ) ହାସ୍ୟ-କିଳି, ହାସ୍ୟମୁହୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହସିକ ।

ହସିମୁଁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହସିକରିତୁଳ, ହସିମୁଁଲ, ହାସ୍ୟ ଓ ଆନନ୍ଦମୁହୁରିତ କିମ କରିବା ।

ହସିଶୁଦ୍ଧି(ଶେଳି)ହୋଇକାରୀୟ କରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ମନର ମୁଁରି ଓ ଆନନ୍ଦମୁହୁରିତ କିମ କରିବା ।

ହସିତ—ପ୍ରା. ବି. (ହସିଲ+କ.ତାଳୁକ) ହାସ୍ୟ-କାରୀ, ସହାସ୍ୟ, ହାସ୍ୟମୁହୁ, ସମ୍ମିତି.

ପୁଲ, ବିକିତି,(ମୁକ୍ତି) ଲୋକ ଯାହାକ ଉଠିବାସ କରିବା, ଅଳ୍ପମାତ୍ର ଦାନ୍ତ ଦେଖାଯାଏ ।

ହସିବା—ଶ୍ରୀ. କି. (ପ୍ର-ହସିଧାରୀ) ହାସ୍ୟ କରିବା, ମନର ଆନନ୍ଦକୁ ମୁଖଭଙ୍ଗୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶ କରିବା, ଉପହାସକରିବା, ପ୍ରଷ୍ଟିତି ହେବା, ଫୁଟିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟିତ ଦେଖାଯିବା, ଶୋଭାମୁହୁକୁହେବା, ଅପ୍ରତ୍ୟେବା ।

ହସିଲହସିଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉଠିବାସ ମୁହୁକୁ, ହସିଲସ, ଉଷକ୍ଷାସ୍ୟମୁହୁକୁ ।

ହସିଲହସିନୋ(ଲୋ)ଉବାକୋତରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତିରିକ୍ତ ପରିମାଣରେ ହସିବା ଦ୍ୱାରା ଆନନ୍ଦ କା ଅସମ୍ଭାଵ ହେବା ।

ହସିଲହସିନ୍ତିରିଦିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ହସି ହସି ନୋଟିରିବାକୋତରିବା ହେବା ଦେଖ ।

ହସିଆ—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବି. ହସିମୁଁର ପିଲାକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହସିମେର ।

ହସିମୁଁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତିରିକ୍ତ ପରିମାଣରେ ହସିବା ଦ୍ୱାରା ଆନନ୍ଦ କା ଅସମ୍ଭାଵ ହେବା ।

ହସିମୁଁରିଦିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ହସି ହସି ନୋଟିରିବାକୋତରିବା ହେବା ଦେଖ ।

ହସିମୁଁରିଲ—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବି. ହସିମୁଁରିଲ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହସିମୁଁରିଲ ।

ହସିମୁଁରିଲି—ଶ୍ରୀ. ବି. ହସିମୁଁରିଲି ଏକଦି ବନନ କରିଯିବା ପାଇଁ ଦିଅନ୍ତିବା କୁଣ୍ଡର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ।

ହସିମୁଁରିଲି(ଶୁଣି)—ଶ୍ରୀ. (ପ୍ରତିକୁ) ଅନ୍ୟର ହସିମୁଁରିଲି ଧରିବା ।

ହସିମୁଁରିଲି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହସିଲ+କ.ତାଳୁକ) ହସିମୁଁରିଲ, ହସିମୁଁରିଲି ଏକଦି ବନନ କରିଯିବା ହସିମୁଁରିଲି ।

ହସିମୁଁରିଲି—ଶ୍ରୀ. କି. ହସିମୁଁରିଲି ହସିମୁଁରିଲି ଏକଦି ବନନ କରିଯିବା ହସିମୁଁରିଲି ।

ହାତର ଶୁଣ୍ଟ, ୧୯୦୩ଲ ପରମିତ ଦେର୍ବଣ, ହସିନନ୍ଦନ, ଗୁରୁ (ବେଶ-ଶବ୍ଦର ପରବର୍ତ୍ତୀ ହେଲେ) ।

ହସିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହସିକର ଭଙ୍ଗାରୀ କାହୁଆର ଗୀତର ଭବପ୍ରକାଶ, ହାତୀ ।

ହସିକରି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହସିକ+ରି) ହସିକରିତା ।

ହସିକଣ୍ଠୀୟନ—ବି. (୭ତତ୍ର) ହାତ ଗଲୁ କରିବା, ହାତକୁ କୁଣ୍ଡରିବା ।

ହସିକୁତ—ବି. (୩ତତ୍ର) ହସିକାର କରିଯାଇଥିବା, ହସିଗତ ।

ହସିକୋଲ—ବି. (୭ତତ୍ର) ହସିକୋଲନାର ନୈୟିକ, ହାତରେଇ ।

ହସିକୋଷେପ (କ୍ଷେପଣ)—ବି. (୭ତତ୍ର) ହସିକାରୀଶ, ହାତଦେବା, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦାନ ବା ବାଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ, ହସିକୁତିକା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଅନ୍ୟ କୁତକାରୀରେ ହୋଇ କଲାଇବା ବା ଚର୍ଚାକରିବା ।

ହସିଗ—ବି. (ହସି+ଗମ୍ଭୀରକ.ଅ) ହସିଗତ ଦେଖ ।

ହସିଗତ—ବି. (୧ତତ୍ର) ଆପଣାର ଅଧିକାରକୁ ଆମାର, ଅଧିକର, ପାପ୍ର, ହସିରେ ପ୍ରାପ୍ତ, (ଲ.ଅର୍ଥ) କର୍ମମୂର୍ତ୍ତି, ଅକ୍ଷୁତାର କର୍ମପାଇଥିବା ।

ହସିଗଲ—ବି. ବିଦାହରେ ବରକନ୍ଧି-କର ଦୁଇହାତକୁ ଏକଦି ବନନ କରିଯିବା ପାଇଁ ଦିଅନ୍ତିବା କୁଣ୍ଡର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ।

ହସିଗମୀ—ପ୍ରା. ବି. (ହସି+ଗମ୍ଭୀରକାରି) ହସିଗମନଶୀଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହସିଗମିଲା ।

ହସିଗଲ୍—ବି. ବିଦାହରେ ବରକନ୍ଧି-କର ଦୁଇହାତକୁ ଏକଦି ବନନ କରିଯିବା ପାଇଁ ଦିଅନ୍ତିବା କୁଣ୍ଡର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ।

ହସିଗଲି—ବି. ବିଦାହରେ ବରକନ୍ଧି-କର ଦୁଇହାତକୁ ଏକଦି ବନନ କରିଯିବା ପାଇଁ ଦିଅନ୍ତିବା କୁଣ୍ଡର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ।

ହସିଗଲି(ଶୁଣି)—ଶ୍ରୀ. (୩ତତ୍ର) ଅନ୍ୟର ହସିଗଲି ଧରିବା ।

ହସିଗାହ—ବି. (୩ତତ୍ର) ହସିକାର ଗୁଣୀୟ ।

ହସିଗାହ—ବି. ପାଶିଗର୍ହଣ, ବିଦାହ,

(ବି) ହସ୍ତଗ୍ରହଣକାଶ ।
ହସ୍ତଗ୍ରାହକ—ବି: ହସ୍ତଗ୍ରହଣକାଶ, ହସ୍ତ-
 ଧାରଣକାଶ ।
ହସ୍ତଗାହୀ—ଅର୍ଥ: ହସ୍ତ ଗର୍ହଣକର,
 ହାତ ଧର ।
ହସ୍ତଗୁ—ବି: (ହସ୍ତ+ହନ୍ତ+ଆ) ହସ୍ତ-
 କାଣକ, ହସ୍ତ ଛେଦକାଶ ।
ହସ୍ତଗୁଲନ(ନା)—**ବି:** (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ହାତକୁ ଏଣେତେଣେ ଲାଗିଗା ।
ହସ୍ତଗୁଣ୍ୟତ—ବି: (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତରୁ
 ବିଚ୍ୟତ, ହସ୍ତରୁ ଭ୍ରମ, (ଲ.ଅର୍ଥ)
 ଅଧିକାରତ୍ୟତ ।
ହସ୍ତଗୁଣ୍ୟ—ବି: (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତରୁ ପତନ,
 ହସ୍ତରୁ ଷ୍ଟଳନ ।
ହସ୍ତକେଣାତ୍ତି—ବି: କରକେଣାତ୍ତ ଗୁଲୁ,
 ସ୍ଵନାମପ୍ରତିକ ମହାକନ୍ଧ ଶାକ ।
ହସ୍ତତାଳ—ବି: ହାତତାଳ, ହାତରେ
 ତାଳମାରିବା ।
ହସ୍ତଫ୍ର—ବି: (ହସ୍ତ+ଫ୍ରୋନ୍ଟକ.ଅ.)
 ଘୃଣା, କରଣାଣ ।
ହସ୍ତଫିଣ୍ଟି—ବି: ଦକ୍ଷିଣାହସ୍ତଯୁକ୍ତ ।
ହସ୍ତଫାପା(ପ୍ରାପା)—**ବି:** ହାତରେ
 ଧରିଯିବା ବଜା, ଲଣ୍ଠନ ଡିବିରିଦ୍ଧତ୍ବ ।
ହସ୍ତଫାରଣ—ବି: (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ହାତଫରିବା,
 କରିବାରଣ, କିବାରଣ, ପରିପାଣ ।
ହସ୍ତନେପୁଣୀ—ବି: (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତ-
 ଗୁଲନରେ ଦକ୍ଷତା, ହାତକାରିତି,
 ହସ୍ତଲାଗବ ।
ହସ୍ତପକ୍ଷ—ବି: ଯେଉଁମାନଙ୍କର ହସ୍ତ
 ପକ୍ଷଗୁଡ଼ ପରିଣତ, ବାଦୁଡ଼ି ପର୍ବତ ।
ହସ୍ତପଦ—ଶା. ବି. ବିଜ୍ଞାପନ ।
ହସ୍ତପଦୁ—ଶା. ବି: (ବିଅଂଶକ)
 ରହୁବୁଢ଼ା ଦେଖ ।
ହସ୍ତପଦ—ବି: ହାତଦ୍ୱାରୁ ଓ ପାଦଦ୍ୱାରୁ ।
ହସ୍ତପଣ୍ଟ—ବି: ନାଲି ଜଡ଼ା-
 ଚଢ଼ି ।
ହସ୍ତପଛ—ବି: ହସ୍ତାଦୟବିଶେଷ,
 କୋରକାଳୀତ୍ତ ହସ୍ତର ଅଗୁଳିଗଣ ।
ହସ୍ତପୁଣ୍ୟ—ବି: ରହୁଣ୍ୟ, ନାଲି ଜଡ଼ା-
 ଚଢ଼ି ।

ପିଠିପାଖ ।
ହସ୍ତପଦ—ବି: (ହସ୍ତ + ପାଦ + ଆ + ଅଥ)
 ହସ୍ତପାଦା, ହସ୍ତ ପାଦକାଶ ।
ହସ୍ତପ୍ରସାରଣ—ବି: (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ହାତକୁ
 ମେଲାଇବା, ହସ୍ତର ବିଷ୍ଟ ତକରଣ,
 ହାତ ବଢ଼ାଇବା । [ଦେଖ ।]
ହସ୍ତପ୍ରାପ୍ତ—ବି: (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତଗତ
 ହସ୍ତପାପ୍ତ—ବି. (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତଦ୍ୱାର
 ପ୍ରାପଣୀୟ, ହାତପାଆନ୍ତା ।
ହସ୍ତମେଥୁନ—ବି: ହସ୍ତଦ୍ୱାର ଲିଙ୍ଗ-
 ଗୁଲନ ପୂର୍ବକ ରେତଃପାତନ ।
ହସ୍ତଯନ୍ତ—ବି: ହସ୍ତଦ୍ୱାର ବ୍ୟବହୃତ
 ପୂର୍ବକାଳ ଯୁକ୍ତାସ୍ତବିଶେଷ ।
ହସ୍ତଯୋଗ—ବି: ହସ୍ତାନନ୍ଦନ ସହିତ
 ଲାଲନ, ହସ୍ତ ସହିତ ଯୋଗ ।
ହସ୍ତରେ—ଶା. ଅର୍ଥ. ହସ୍ତରେଦେଖ ।
ହସ୍ତରେଖା—ବି: କରିଲାରେ ଦେଖେ-
 ଯିବା ଶୁଣ୍ଣିଲାପକ ରେଖାମାନ ।
ହସ୍ତଲୟୁତ(ଲୟବ)—**ବି:** (୩ତତ୍ତ୍ଵ)
 ହସ୍ତ ଗୁଲନାରେ ଦକ୍ଷତା ବା ନୈଯୁଣ୍ୟ ।
ହସ୍ତଲିଖିତ—ବି: (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ହାତଦ୍ୱାର
 ଲେଖାୟାଇଥିବା, (ବିପ) ମୁଦ୍ରିତ ।
ହସ୍ତଲିଖିତପୁଷ୍ଟକ—ବି: ହାତଲେଖା
 ବହୁ ବା ପୋଥ ।
ହସ୍ତଲିପି—ବି: (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତାକ୍ଷର,
 ହାତଦ୍ୱାର ଲେଖା ଚିଠି ବା ପତ,
 ହାତର ଲେଖା ।
ହସ୍ତଲେଖ—ବି: ହସ୍ତଲିପି ଦେଖ, ଅର୍ଥାତ
 ନିର୍ମିତ ଲିଙ୍ଗନ । [ଜାତ୍ରୁ ।]
ହସ୍ତଲୟୁତ—ବି: ହାତରେ ପିନାମିବା
ହସ୍ତବଳା—ଶା. ବି. ଓ ନି. ହାତବଳା,
 ଗୋଟିଏ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ରାତ୍ରିବା ପୂର୍ବରୁ ହସ୍ତ
 କୁଳକତା ପାଇଁ କାରଗର ପ୍ରଥମେ
 ଯେଉଁ ବହୁକୁ ଗଢ଼େ । [ଦେଖ ।]
ହସ୍ତବଳିବା—ଶା. ବି. ହାତବଳିବା
 ହସ୍ତବଳି—ବି. (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ଆଗ୍ରହୀ
 ହସ୍ତବାନ୍—ଶା. ବି. (ହସ୍ତ + ବାନ୍)
 ଯାହାର ହାତ ଅଛି, ଲାଗୁହସ୍ତ, (ବି)
 କୀତବ, ଦୂରକଞ୍ଜ ।

ହସ୍ତବାମ—ଶା: ବି. ବାମହସ୍ତଯୁକ୍ତ ।
ହସ୍ତବାରଣ—ବି: (୩ତତ୍ତ୍ଵ) କରିବୁଲନ-
 ଦୂର ନିଷେଧ, କରିବୁର ନିବାରଣ ।
 ରୂପ ସଙ୍କେତ, ମାରଣେ ଦ୍ୟତ ବକ୍ତିକୁ
 ହାତଦ୍ୱାର ବାଧାପଦାନ ।
ହସ୍ତବିନ—ବି: ସ୍ଥାସକ, ଉନ୍ନନ୍ଦିବାର
 ଦେହ ବିଲେପନବିଶେଷ, ଗନ୍ଧବୁବ୍ୟ-
 ବୃଣ୍ଣବିଶେଷ, କରଇ ପ୍ରତିବୟୁ ।
ହସ୍ତବିନ୍ୟାସ—ବି: କରିବୁର ନିବାରଣ ।
ହସ୍ତବୁଲ(ହସ୍ତମୁଦି)—**ଶା.** ବି. ବିଭିନ୍ନାଳର
 ଓ ପୁରୁଷ ହସ୍ତାବ, ଆଦାୟ ହେବା
 ଅସ୍ତ୍ରୀୟ ଜମା, ଜମିଦାରୀ ମୋଟଆୟୀ ।
ହସ୍ତବୁଲକମିଶାଖ(ମାହାଲ)-**ଶା.** ବି. ଯେଉଁ
 ଜମିଦାରରେ ମକଳମ ବା ସବ୍ଦରକାର
 ନ ଥାଇ କିମେ ଜମିଦାର ବା ତାଙ୍କ
 ପକ୍ଷର ଚନ୍ଦ୍ରଲିଦାର ପ୍ରକାଙ୍କ ଠାରୁ
 ଖଜଣା ଅସ୍ତ୍ରୀୟ କରନ୍ତି ।
ହସ୍ତସିଙ୍କ—ବି: କରିବୁର ମାଧ୍ୟ, ହସ୍ତ-
 ନୈଯୁଣ୍ୟ, ବେତନ, ଦରମା, ମୂଲ ।
ହସ୍ତସୁଷ—ବି: (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ବଳୟ, ହାତି-
 ଶତ୍ରୁ କୌତୁକସୁଷ, ବିରାହରେ
 ବରକନ୍ୟଙ୍କ ହାତରେ ବିନାମିବା
 ମଙ୍ଗଳସୁଷ ।
ହସ୍ତସ୍ତ—ବି: (ହସ୍ତ + ଶ୍ଵା + ଅଥ) ହସ୍ତରେ
 ଛିତ୍ର, ହାତରେ ଥିବା ।
ହସ୍ତହୋମ—ବି: ହସ୍ତଦ୍ୱାର ହୋମ, ଶ୍ଵାବ
 ପରିବର୍ତ୍ତେ ହାତଦ୍ୱାରୁ ଅନ୍ତିରେ ଆହୁତି
 ଦାନ ।
ହସ୍ତଶ୍ଵା—ଶା. ବି. (ହସ୍ତ + ଶା) ୨ ନିଷ୍ଠା
 ମଧ୍ୟରୁ ଦୟୋଦଶ ନିଷ୍ଠା ।
ହସ୍ତଶକ୍ତି—ଶା. ପାତ୍ର (ସମ୍ବନ୍ଧି) ପଞ୍ଜୀ ।
ହସ୍ତକର—ବି: (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା) ହାତଲେଖ
 ଅକ୍ଷର, ଦୟୋଦଶ, (ବିଧାହସ୍ତକରବିଶ୍ୱା) ।
ହସ୍ତଗୁଲ—ବି: (୩ତତ୍ତ୍ଵ) କରିଶାଖ,
 ହାତର ଆଜି ।
ହସ୍ତକ୍ଷେତ୍ର—ବି: (କ.ଧା) ଅନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତିର
 ହାତ, ଅନ୍ୟକାନ୍ତର ଅନ୍ୟକାର, ଅନ୍ୟ-

କାରର ପରିବର୍ତ୍ତନ ।	କଣର ନାମକ ଙ୍ଲାଟ । [ବସାପ୍ର ।	ଜୀବିକା ନିଷାହ କରେ, ହିନ୍ଦୀଜୀବା ।
ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁରକଗବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ଷ. ସମ୍ମିଳିନ୍ଦୁ ବିଷି ଦାନ ବା ପଞ୍ଚା ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତିର ଅଧିକାରକୁ ନେବା ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକଣ୍ଠ—ବି. (ହିନ୍ଦୁକଣ୍ଠ+ୟ) ସିହ, ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁ(ପଦ)-ବି.(ବୈଦ୍ୟକ)କୋଙ୍କଣ- ଦେଶ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସ୍ମରନ ମଖ୍ୟାତ ମହାକନ୍ଦ ଶାକ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ହାତର କାନ, ମୂଳକ, ମୂଳ, ଦ୍ରବ୍ୟରକ୍ଷାର୍ଥ ଉଚ୍ଚିଷ୍ଟିତ କାଳକ, କିନିଷ ରଖିନାପାଇଁ କାନ୍ଦୁରେ ମସାଇଥିବା ଜୀଳା, ନାଗଦନ୍ତକାଠି ।
ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁରଯୋଗ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. ଯେଉଁ ସମ୍ମିଳି ବା ସ୍ମରି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁରିତ କରସାଇପାରେ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକରଞ୍ଜ—ବି. ବିଜକରଞ୍ଜ, ମହାକରଞ୍ଜ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମୂଳକ, ମୂଳ ।
ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁରିତ—ବି. (ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁର + ଇତି) ଅପରର ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଦତ୍ତ (ସମ୍ମିଳି), ଆନ୍ୟର ଦ୍ୱୟାଗତ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକିଣ୍ଟି—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ହାତର କାନ, ଏରଣ୍ଡ, ପଲାଶରେତ୍ର, ଭୁପଲାଶ, ରଣ- ଦେବତାଭେତ୍ର, ହିନ୍ଦୁକନ୍ଦ, ରକ୍ତେବଣ୍ଟ, କରୁ, ସାବୁ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମୁହଁନ୍ଦୁ, ମୁହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁରଶ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ହାତରେ ପିନ୍ଧାରିକା ଗଢ଼ଣା ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକଣ୍ଠ—ବି. ପଲାଶରେତ୍ର, ଭୁ ପଲାଶ, ଲାଥ ପଲାଶ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁମଳକ—ବି. (ମଧ୍ୟ-କ,ଧା) ଆପଣା ହାତରେ ଧର୍ଯ୍ୟାଇଥିବା ଅର୍ଥାତକ, କରିପୁଣ୍ଡ ବିଷ୍ଟ, ସହଜରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ବା ଦର୍ଶନୀୟ ବିଷ୍ଟ, ପ୍ରତ୍ୟେ ବିଷ୍ଟୟ, ଶଙ୍କରାଶ୍ୟେଙ୍କ କୃତ ଅନ୍ତେତବାଦ ବିଷ୍ଟୟକ ଗ୍ରହିବଶେ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକଣ୍ଠିଦଳ—ବି. ପଲାଶରେତ୍ର ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁପାଣ—ବ. ନିଜର ହାତକୁ ଅନ୍ୟର ଉପରେ ରଖିବା, କାନ୍ୟେର ଆରମ୍ଭ, କୌଣସି ବିଷ୍ଟକୁ ଅନ୍ୟର ହିନ୍ଦୁରେ ଦେବା ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକଣ୍ଠି—ବି. ଅନ୍ତମୋଦା, ବନ- ଯୁଆଣୀ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁଲିଙ୍କନ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) କରମର୍ଦନ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁ-ବି.ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁର କମ୍ପ୍ୟୁଟର କରିବା ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁବନେଜନ—ବି. ହିନ୍ଦୁଫୌଡ଼ କନ- ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକୁଣ୍ଡ—ବି. କଣିପିପୁଳୀ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁବନ୍ଦୀନ—ବି. ହିନ୍ଦୁଦ୍ୱାର ସର୍କା, ହାତ ବୁଲଇବା, ହାତଦ୍ୱାର ଆଲୋଚନ ବା ଘାଣିବା ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକୋଳ—ବି. ନଦିଶ୍ଵରେତ୍ର, ଏକ- ପକାର କୋଳ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁବଲମ୍ବ(ଲମ୍ବନ)—ବି. ହିନ୍ଦୁଗର୍ହଣ, ଆନ୍ୟର ହାତକୁ ଧରିବା, କରମର୍ଦନ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକୋଣାତଙ୍କ—ବି.ମହାକୋଣାତଙ୍କ, ତଡ଼ ତରଢା, ବଡ଼ ଦୁଡ଼ୁକା ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁବାପ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଧରୁ ମାନୋ ଲୋକ ଅଙ୍ଗୁଠିକୁ ରଖା କରିବାପାଇଁ ବ୍ୟବ୍ୟକ୍ତ ଚମତ୍କାର ଦେଖି ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକିରି—ବି. (ନାମ) କାନ୍ଧିଦେଶ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁବାପ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଧରୁ ମାନୋ ଲୋକ ଅଙ୍ଗୁଠିକୁ ରଖା କରିବାପାଇଁ ବ୍ୟବ୍ୟକ୍ତ ଚମତ୍କାର ଦେଖି ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକିରି—ବି. ମହାକୋଣାତଙ୍କ, ମହାକଣ୍ଠ, କଣିପିପୁଳୀ କରିବାପାଇଁ କାନ୍ଧିଦେଶ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁବାର୍ତ୍ତ—ବି. ହିନ୍ଦୁଦ୍ୱାର ସର୍କା ଦୂରକଣ୍ଠ ମଧ୍ୟରେ ହେବା ଯୁଦ୍ଧ, ହାତାହାତ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକିରି—ବି. ମହାକୋଣାତଙ୍କ, କଣିପିପୁଳୀ କରିବାପାଇଁ କାନ୍ଧିଦେଶ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁ—ବି.କନଳୀରେ,ଗଜ,ଅନ୍ତମୋଦା ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକିରି—ବି. ମହାକୋଣାତଙ୍କ, ଗୋଟିଏ ନାଡି ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁକ—ବି. (ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁ-କ) ହିନ୍ଦୁମୁହଁ ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକିରି—ବି. ମହାକୋଣାତଙ୍କ, ଗୋଟିଏ ନାଡି ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।
ହିନ୍ଦୁକିଷ୍ଟ—ବି.ଏକପ୍ରକାର ବିଷାକ୍ତ ଙ୍ଲାଟ,	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁକିରି—ବି. ମହାକୋଣାତଙ୍କ, ଗୋଟିଏ ନାଡି ।	ହିନ୍ଦୁନ୍ଦୁନ୍ଦୁ—ବି. ମହଁନ୍ଦୁ, ମହଁନ୍ଦୁ ।

ଚିତ୍ତ, (ବି) ହିନ୍ଦୀ ପାଦସ୍ଥକ୍ତ ।
 ହିନ୍ଦୀପଣ୍ଡିତଙ୍କା—ବି. ବିଜନକୋଷାତଳୀ ।
 ହିନ୍ଦୀପଣ୍ଡୀ—ବି. ମୋରଟୀ ଲତା, କର୍କଟୀ,
 କାକୁଠ, ମୂର୍ଖୀ, ଅଳ୍ପରୁଦ୍ଧିଶେଷ ।
 ହିନ୍ଦୀପାଦ—ବି. ପିଣ୍ଡାଳ୍କୁ ।
 ହିନ୍ଦୀପାଳ(କ)—ବି. ହିନ୍ଦୀରକ୍ଷକ, ମାତୃତ ।
 ହିନ୍ଦୀପିପଳୀ—ବି. ଗଜପିପଳୀ ।
 ହିନ୍ଦୀପୁଷ୍ଟକ—ବି. (ଗୁରୁତ୍ବ) ହାତର ପିତି,
 ହିନ୍ଦୀର ପୁଷ୍ଟକେଶ । [ରେଗ ।
 ହିନ୍ଦୀପ୍ରମେହ(ମେହ)—ବି. ଏକ ପ୍ରମେହ
 ହିନ୍ଦୀମଦ—ବି. (ମଧ୍ୟ-କ. ଧା) କାମମତ
 ହିନ୍ଦୀର ଶୁଣ୍ଟର ଛୁଟ୍ଟ ଗଣ୍ଡବୁଦ୍ଧ ଶିଶୁ ଓ
 ଚର୍ବିରୁ ସହ ସପ୍ରାନ୍ତରୁ ବୋହିବା
 ଉଚିତ ଗନ୍ଧୀକ ନଳୀୟ ରସ ।
 ହିନ୍ଦୀମଳ—ବି. (ହିନ୍ଦୀ ନ୍ତ + ମଳ) ରଣହିନ୍ଦୀ,
 ଆରବତ ହିନ୍ଦୀ, ଶଣେଶୀ, ପାତାଳବାସୀ
 ଶଙ୍ଖନାର, ମହାମର, ଭର୍ମୁଷ୍ଟପ, ଧୂଳି-
 ବର୍ଷଣ, ଭଷୁଷ୍ଟପ, ପାତି ଶରଦା ।
 ହିନ୍ଦୀମଂସ—ବି. (ଗୁରୁତ୍ବ) ହାତର ମଂସ ।
 ହିନ୍ଦୀମୁଖ—ବି. (ଗୁରୁତ୍ବ) ହାତର ମୁହଁ,
 (ବ. ଶ୍ରୀ) ଗଜନନ, ଶଣେଶ, (ବି)
 ହିନ୍ଦୀର ଭୁଲ ମୁଖରିଷ୍ଟ ।
 ହିନ୍ଦୀମୂର୍ଖ—ଗ୍ର. ବି ଓ ବି. ମହାମୂର୍ଖ,
 ଗଜମୂର୍ଖ, ଅତି ନିର୍ବୋଧ (ବ୍ୟକ୍ତି) ।
 ହିନ୍ଦୀମନ୍ତ୍ର—ବି. (ଗୁରୁତ୍ବ) ହାତର ମୂତ୍ର ।
 ହିନ୍ଦୀମୀଥ—ବି. (ଗୁରୁତ୍ବ) ହାତର ମୀଥ ।
 ହିନ୍ଦୀରେହଣକ—ବି. ହିନ୍ଦୀକରଣ୍ତ, ମହା-
 କରଣ୍ତ, ଗଡ଼କରଣ୍ତ ।
 ହିନ୍ଦୀରୋ(ଲୋ)ଧକ—ବି. ଲୋଧ ଦେଖ ।
 ହିନ୍ଦୀବାରୁଣୀ—ବି. କର୍ଣ୍ଣୀ, ଶିଳ(ଶିଳୀ) ।
 ହିନ୍ଦୀବାହ—ବି. (ହିନ୍ଦୀ ନ୍ତ + ବହ + ଶ. ଅ)
 ହାତ ଆରୁଣୀ, ଗଜବୁଲନ ଦ୍ଵାରା
 ଆରୁଣୀ ।
 ହିନ୍ଦୀବିଷାଣୀ—ବି. କର୍ଣ୍ଣୀ ରେଖ ।
 ହିନ୍ଦୀଶାକା—ବି. (ଗୁରୁତ୍ବ) ହାତଶାକ,
 ପାଲିଶାକା, ଯେଉଁ ଘରେ ହାତ ବନ୍ଦ
 ହିଅନ୍ତି ।
 ହିନ୍ଦୀଶିକ୍ଷା—ବି. ଶଜିଶିକ୍ଷା, ଯେଉଁ ଶାସ୍ତ୍ରରେ
 ହିନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ କି ବୁଝେ ଚଳାଇବାକୁ ।

ହୁଏ ତାହାର ଶୁଭାଶୁଭ ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରଭୁତ୍ବ
 ଲେଖାରୁଛି ତାହାକୁ ହିନ୍ଦୀଶିକ୍ଷା କହିନ୍ତି
 ହିନ୍ଦୀଶୁଣ୍ଟ—ବି. (ଗୁରୁତ୍ବ) ହାତର ଶୁଣ୍ଟ
 ବା ଥୋରପାହାର ।
 ହିନ୍ଦୀଶୁଣ୍ଟ(ଶ୍ରୀ)—ବି. ହାଶଶୁଣ୍ଟ ଶୁକୁ ।
 ହିନ୍ଦୀଶ୍ୟାମାକ-ବି. ଶ୍ୟାମାକାରି, ଶ୍ୟାମାକାରି-ଆ-
 ଶ୍ୟାମ, ବିଶ୍ୱାଶ୍ୟାମ, ବାଜିଶ୍ୱାମସ ।
 ହିନ୍ଦୀଶ୍ରୀଗବ—ବି. (ଗୁରୁତ୍ବ) ଏକ ଶା-
 ବହିତ ଗରୋହି ହାତ ।
 ହିନ୍ଦୀସୁନ୍ଦ—ବି. ହାତାଶ ଚଳାଇବା କହିଥା ।
 ହିନ୍ଦୀ—ପୁଃ ବି. (ହିନ୍ଦୀ+ଶୁଣ୍ଟ ଅର୍ଥରେ
 ଇନ୍ଦ୍ରିୟ) କଞ୍ଚା, ଗଜ, ହାତ, ଚନ୍ଦ୍ରବଜୀର୍ଣ୍ଣ
 ଜୈନକ ନୃତ୍ୟ, ହିନ୍ଦୀନାୟରର ନିର୍ମାତା,
 ଅଭମୋଦା, ନଶକୁଆଣୀ, ଧୃତଶ୍ରୀଜନ
 ଏକପୁରୀ ।
 ହିନ୍ଦୀ—ଅବ୍ୟ. ସ୍ତ୍ରୀକାର ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଗ୍ରା.
 ଅବ୍ୟ. ଜରିଆଣିର, ଦ୍ଵାର, ଦେହ,
 କିଳଟରେ ଠାରେ, ଅଧ୍ୟକାରରେ
 ହାତରେ ।
 ହିନ୍ଦୀକରଣ—ବି. ପାଣିଗ୍ରହଣ, ବିବାହ ।
 ହିନ୍ଦୀକରକ—ବି. (ମଧ୍ୟ-କ. ଧା) ହାତରେ
 ଧରିବୋରଥିବା ଜଳ ।
 ହିନ୍ଦୀ—ବି. (ହିନ୍ଦୀ+ଯ) ହିନ୍ଦୀଦ୍ଵାରା
 ପସ୍ତି, ହିନ୍ଦୀଦ୍ଵାରା ଦତ୍ତ, ହିନ୍ଦୀଦ୍ଵାରା
 କୃତ ।
 ହିନ୍ଦୀଧକ୍ଷ—ବି. (ଗୁରୁତ୍ବ) ଗଜାଧକ୍ଷ,
 ହାତମାନଙ୍କ ତଥାକର୍ଷାରକ ।
 ହିନ୍ଦୀଧକ—ବି. ଲୋଗାନ ରେଖ ।
 ହିନ୍ଦୀଧଶ—ବି. ହାତ ଓ ଘୋଡ଼ା ।
 ହିନ୍ଦୀଧାନ—ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ହିନ୍ଦୀ ବ୍ୟବ-
 ସାୟୀ, ଯେ ହାତଧରି ବା ବିକିକର
 କରିବା କିମ୍ବା କରେ ।
 ହିନ୍ଦୀଧୁରୁଷଦ—ବି. ହିନ୍ଦୀରକିଶ୍ଚା ଶାସ୍ତ୍ର ।
 ହିନ୍ଦୀଧରେହ—ବି. (ହିନ୍ଦୀ ନ୍ତ + ଆରେହ)
 ହିନ୍ଦୀଧକ, ମାତୃତ ।
 ହିନ୍ଦୀଧରେହ—ବି. ହାତ ଚଢିଥିବା
 ବ୍ୟକ୍ତି, ମହୀୟ, ଗଜରେହ ପେନ୍ୟ,
 (ଶ୍ରୀ) ହିନ୍ଦୀଧରେହଣୀ ।
 ହିନ୍ଦୀଧାନଙ୍କୁ କି ବୁଝେ ଚଳାଇବାକୁ ।

ହିମ୍ବହାନା—ଯା. ବି. ଶୁକୁବିଶେଷ ।
 ହିମ୍ବଭାଲ—ଗ୍ର. ବି. (ଇଂ. ହିମ୍ବ ଟଲ୍)
 ତାତ୍ତ୍ଵବିଜ୍ଞାନା ।
 ହିମ୍ବଧାନ(ଶ୍ରୀ)ବି-ଗ୍ର. ବି. ହିମ୍ବଧାନ ଦେଖ ।
 ହିମ୍ବ—ବି. (ହିମ୍ବ+ମୀର) ମୂର୍ଖ, ମୂର୍ଖ ।
 ହିମ୍ବ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ‘ହ’ର ଦିବୁତ୍ତ,
 ବଳଦକୁ ଅନ୍ତାଗରବାର ତାକ ।
 ହିମ୍ବକ—ବି. ହିମ୍ବାହଳ ।
 ହିମ୍ବା—ବି. ହାତା ନାମକ ଗରିବୀ ।
 ହିମ୍ବ ଏ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ହରିହର ଦେଖ ।
 ହା—ଅବ୍ୟ. (ସ.ହା; ଅହୋ) ବିଷାଦ
 ସୂଚକ, ଯେଉଁବା ବା ଆର୍ତ୍ତୀସୂଚକ,
 ଶୋକସୂଚକ, ନିଭା ବା କୁଶା ସୂଚକ,
 (ଗ୍ର.ଅବ୍ୟ) ଆନନ୍ଦସୂଚକ, ହାତମାର-
 ବାର ବେ, (ପ୍ରା—ଖଣ୍ଡାଳ) ବି. କଟ୍
 ଆସ୍ତାଦ, କଢା ରୀତ ଆସ୍ତାଦ ।
 ହାଅନ୍ଦହାଅନ୍ଦକରିବା(ହେବା)—ଗ୍ର. ତି.
 କିରହାର ବ୍ୟକ୍ତି ଶାଦ୍ୟପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତିକ-
 ହେବା ।
 ହାଆ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ ଆହା, ହାୟ ଦେଖ ।
 ହାଆଟି—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ (ନିର୍ଦ୍ଦେଶାର୍ଥକ)
 ହେବିଟି ।
 ହାଇ—ଗ୍ର. ବି. (ସ.ହାପିକା) କୃମୀ,
 ଶୋକଜନିତ ଅର୍ପନିଶ୍ଚାସ, (ଗ୍ର)
 ଆହା, ହାୟ ।
 ହାଇକସ୍ଟଲ—ଗ୍ର. ବି. ଉଚିତ୍ରେଣୀର
 ଇଂରାଜ ବିଦ୍ୟଳୟ ।
 ହାଇଆସିବା(ରୁଟିବା)—ଗ୍ର. ଉପର୍ଯ୍ୟ
 ପର ହାଇର ଉପଦ୍ରେକ ।
 ହିରୀ—ଗ୍ର. ବି. ଗୋଟିଏ ମେହିର ।
 ହାର—ପ୍ରା. (ନଲକିର) ସବ, ସେହ ।
 ହାରଠାନ୍ତୀ—ପ୍ରା. (ନଲକିର) କିମ୍ବ, ପେଠେରେ ।
 ହାରାଇ—ଗ୍ର. ବି. ରେତେକ୍ରିକ୍ଟ—ଗ୍ର. ଆକୁନ,
 ବ୍ୟକ୍ତି, ବ୍ୟଥି, (ବ) ବ୍ୟଥିତା,
 ଉଦ୍ବିନ୍ଦୁତା, ଷିପ୍ରତା, ଅତି ବ୍ୟକ୍ତି,
 ଅତି ଶ୍ରମ ବା ଶ୍ଵାସରେତ ଦେବୁ ଅତି-
 ମାତ୍ର ଶ୍ଵାସରେତ୍ୟାଗ ।
 ହାରକାର୍ଯ୍ୟ—ଗ୍ର. ବି. ଉପଲବ୍ଧ,

ଅଛିରତା ପକାଶ, ଗୁପଳୀ, (ବିଂ)
ଚଞ୍ଚଳ, ଅଛିର, ବ୍ୟସ୍ତ, ବ୍ୟାକୁଳ ।
ହାଇକୋଟ୍—ସା. (ରାଂ) ବି. ପ୍ରାଦେଶିକ
ଥିଲେ କି ବିଶୁରାଳୟ, ବଡ଼ ଅଦାଳତ ।
ହାଇକ୍‌ର—ଶା. ବି. ମୁଖଦୁଃଖ, ଭଲ-
ମନ ।
ହାଇକ୍‌ରାଜବା—ଶା. କି. ହାଇମାରବା ।
ହାଇକ—ଶା. ବି. ହାଇକାର, ଝାଙ୍କାକାର,
ବିମୁଠକା । [ନାମ ।
ହାଇଦର—ସା. ବି. ମୁଶଳମାନମାନଙ୍କ
ହାଇଦରବାଦ—ସା. ବି. ଦାନ୍ତିଶାତିଧର
ମୁଶଳମାନନ୍ଦଜାମଙ୍ଗ ଶ୍ରୀମତ ମିଷରଙ୍ଗା
ଓ ଉତ୍ତର ରଜଧାନୀ ।
ହାଇପାରବା—ଶା. (ସମ୍) କି. ହାଇ-
ମାରବା ।
ହାଇପିସାଇପ୍‌ହେବା—ଶା. କି. କୃତ
ବା ଅନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ବିଶେ
ଅନୁଶେଷାଚନା କରିବା, ହାଇପାଇଁ
ହେବା, ଅପ୍ରାପ୍ତ ବିଷ୍ଟ ପାରମପାଇଁ
ଲୁଳାଯିତ ହେବା ।
ହାଇପରଫର—ଶା. ଅବ୍ୟ ଅତ୍ୟଧିକ
ହାଇ ହେବା ।
ହାଇବାଇହେବା—ଶା. କି. ହାଇ-
ପାଇଁ ହେବା ।
ହାଇମରି—ପା. (ବାଲେଷ) ବି. ଭୁଣ୍ଟ-
ପୋଡ଼ା ଶୁଳୁ ।
ହାଇମାରିବା—ଶା. କି. ଜୁମ୍ବଣକରିବା,
ପାତି ମେଲକରି ପାଟିପଟେ ନିଶ୍ଚାପ
ଶୁଢ଼ିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ପରଣ୍ଣିକାତର
ହେବା, ସବଳ ପରମିର ଅତ୍ୟ-
ବୁରକୁ ଦମନ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ
ନହୋଇ ଧର୍ମକୁ ସାଶୀ ରଖି ଧାର୍ମନିଶ୍ଚାପ
ତ୍ୟାଗ କରିବା ।
ହାଇରେ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଶୋକାର୍ଥକ
ଅବ୍ୟୟ, (ସଥା—ହାଇରେ ବିଧାତା)
ହାଇରେକପାଳ(ବିଧାତା)—ଶା. ଅବ୍ୟ.
ଖେଦରେ ବା ଶୋକରେ ବିଧାତାକୁ
ବା କପାଳକୁ ଦିନାକରି ଉଚାରଣ
କରିବା ପଦ ।

ହାଇ(ରୁ)ସାହସ—ଶା. ବି. ଦୁଃଖାହସ ।
ହାଇହାଇକରିବା—ଶା. କି. ହାୟ-
ହାୟୁଁ କରିବା, ଶୋକ କରିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ)
ନିଷିଦ୍ଧିହେବା ।
ହାଇ—ଶା. ଅବ୍ୟ (ସମ୍.ହା. ହାଇକାର)
ଶୁନିଆ ବା ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିର ଡାକ,
ହଠାତ୍ ବିପନ୍ନ ଓ କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟପୂର୍ବ
ବ୍ୟକ୍ତିର ନିରାର୍ଥକ ମୃଦୁ, (ଶା.କି.ରାଂ)
ହଠାତ୍, ଅତି ଶାକ୍ର ଘବରେ,
(ସଥା—ହାଇକନା ନିଆଁ ଲାଗିଲା),
(ଶା.କି.) ଶୋକନିନ୍ଦତ ହାଇକାର,
ବା ରେଳ, ଉତ୍ତର ପଦାର୍ଥରେ ପାଣି
ଛିପୁଲେ ସେଥିରୁ ଉଠିବା ଉତ୍ତର
କାଷ୍ଟ, ଶୁନିଆ ବା ଉଦ୍ଦବେଗ,
ଶୋକନିନ୍ଦତ ଧାର୍ମନିଶ୍ଚାପ, ହାଇଆ
ଦେଖ ।
ହାଇଆ—ଶା. ବି. (ପା.ହାର୍ତ୍ତୁ) ପବନ,
ବାୟୁ, ଜଳବାୟୁ (ଲ.ଅର୍ଥ) ପ୍ରଭାବ ।
ହାଇଆକଥା—ଶା. ବି. ଅମୁକିକ ବିବରଣ,
ଶୁଣା କଥା ।
ହାଇଆକରିବା—ଶା. କି. ବିହିବା ।
ହାଇଆଖାଇବା—ଶା. କି. ବାୟୁ
ଶେବନ କରିବା, ଉତ୍ତର ବାୟୁ ବହୁ-
ଧିକା ପ୍ରାନରେ ଦସିବା ବା ବୁଲିନା ।
ହାଇଆଗାଡ଼ି—ଶା. ବି. ପବନଦ୍ଵାରା
ଗୁଲିତ ଶାଢ଼ି, ସାଇକେଲ, ମଟର-
ଶାଢ଼ି ।
ହାଇଆକି—ଶା. ବି. ପବନଦ୍ଵାରା ଗୁଲିତ
ଅଟପେଶା କଳ, କାଗର ଶାଢ଼ି ।
ହାଇଆଗୁଡ଼ିବା—ଶା. କି. ବାୟୁ ଗମନ-
ଗମନ ପଥରୁ ଅନରେଖ ଦୂରକର
ଉତ୍ତର କରିବା ।
ହାଇଆଜାହାଜ—ଶା. ବି. ଆକାଶପୋତ,
କେନ୍ଦ୍ରମୟାନ ।
ହାଇଆଦାର—ଶା. ବି. ଯହୁରେ ପବନ
ଚଳାଳେ ଭୁବୀ ।
ହାଇଆବନ୍ଧୁ—ଶା. ବି. ପବନର
ବେଶଦ୍ଵାରା ଗୁଲିତ କଷତ୍ତ ।
ହାଇ—ଶା. ଅବ୍ୟ. (ଧୂନ୍ୟନୂକରଣ)

ଶୋଭାପାଇଁ ହିଂସକଳୁର ମୁଖବଧାନ;
ଆଁ (ଶୈଶ୍ଵରକୁଳକାଳ୍ୟ) ଘେଜନ ।
ହାଉଁକରି(କିନି)—ଶା.କି. ବିଂ. ହାଉଁକରି
ଦେଖ ।
ହାଉଁକରିବା—ଶା.କି.ହାଉଁକରିବା ଦେଖ ।
ହାଉଁଖେପିବା(ପଣିବା)-ଶା.କି. ହୃଦୟରେ
ଦକ୍ଷ ପଣିବା, ଉଜ୍ଜ୍ଵେଳ ବା ଶୁନିଆ
କାତ ହେବା ।
ହାଉଁଜ(ହାଉଁଦା)—ଶା. ବି. ପାଣିପଦ୍ମ
କର ଚଣ୍ଡିବା ପାଇଁ ପକ୍କାର କଣ୍ଠ,
ଚର୍ବିବଜ ।
ହାଉଁଜାଉ—ଶା. ବି. ଗଣ୍ଠଗୋଲ, ହକ୍କ-
ଗୋଲ, ଘୋଣ୍ଯାଆ, (ବିଂ) କହୁତ,
ଅନେକ, ସାଲୁସାଲୁ, ଦେଖିଷଖାରେ
ଇତସ୍ତତଃ ଗୁଲିତ ବା ବିଶ୍ଵିଅସ୍ତ୍ରବ୍ୟସ୍ତ,
ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ, (ଲ.ଅର୍ଥ) ସମ୍ପର୍କ ।
ହାଉଁଜା—ଶା. ବି. (ନାମ) ହାବୁଡ଼ା,
କଲିକତାର ବିପଣନ ପାଖରେ ଚକାନ୍
କୁଳରେ ଥିବା ନଗର ଓ ଜିଲ୍ଲା, (ଶା.
ପୁଂ. ବିଂ) ବୋବା, ଖାନା, ଓଲୁ,
ନିରୁ କିଥା ।
ହାଉଁଦା—ଶା. ବି. (ସ-କରଣ୍ତକ) ହାଜା
ପିଠିରେ ମନୁଷ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ବିଶ୍ଵି-
ଯିବା ଗଢ଼ ବା ବିମାନ୍ୟକୁ ଆସନ ।
ହାଉଁଦାକଷିବା—ଶା. କି. ହାତ୍ତପିଠିରେ
ହାଉଁଦାକୁ ପକାଇ ତାକୁ ଦର୍ଢି ଥିଦି
ଦ୍ଵାରା ଦୃଢ଼ପଲମ୍ବନ କରିବା ।
ହାଉଁପିଠିରେଇବା—ଶା. ବି. ଆକର୍ଷିକ
ବିପଦ ଦର୍ଶିବା ପରେ ଆପଣା ମନରେ
ଯୋଗୁ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ମନରେ ଗୋଟାଏ
ଶୁନିଆ ପଣିଦିବା ।
ହାଉଁପୂର(ରେ)ଇବା—ଶା.କି.ଆକର୍ଷିକ
ବିପଦ ଦର୍ଶିବା ପରେ ଆପଣା ମନରେ
ଶୁନିଆ କରିବା, କୌଣସି ଶୋକନିନ୍ଦତ
ଦଶା ଦର୍ଶିବା ପରେ ଆପଣା ମନରେ
ସବଦା ସେହି ହାଇକାର ବା ଆପଣା
ନିଶ୍ଚିସ୍ତକୁ ଶ୍ଵାନଦେବା ।
ହାଉଁମରିଆ—ଶା.କି.ରିଣ୍ଟପୋଡ଼ା ଶୁଳୁ ।
ହାଉଁହାଇରେଇବା—ଶା. (ସମ୍) କି,
ଆହୁର ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ବୋଲି ବାରୁ

ମୁର ମଗିବା, ଟକଟକ ହେବା ।
ହାଉଳଗୁ(ପା,ବା,ମା)ଇଲିହେବା-ଗ୍ରା.ଫି.
(ଫ୍ରୀ-ଆକୁଳ) ବ୍ୟତ୍ତ ଓ ବ୍ୟପ୍ତତା ସହ
ଖୋଲିହେବା, ଧନ୍ଦିହେବା, ଉତ୍ତକବିଳଳ
ହେବା, ଉଦେଶ୍ୟପ୍ରାଣ ଭାବରେ ଉତ୍ତ-
ପ୍ରତଃ ରୁକ୍ଷିତ ହେବା ।

ହାଉଳି—ଗ୍ର. ଘଂ. ବିଂ. (ଫ୍ରୀ-ଆକୁଳ)
ଯେ ସବୁକଥା ପାଶୋର ପକାଏ, ଯେ
ଶୀଘ୍ର ପୂର୍ବକଥା ଭୁଲିଯାଏ, କାର୍ଯ୍ୟ-
କଳାପରେ ଅଞ୍ଚପତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହାଉଳୀ ।
ହାଉଳି—ଯା. ବି. କିନ୍ଧାଦାଶ, ବଙ୍ଗଦେଶର
ଜା ହୋଟେ କିଲାରେ ପଢିତତୁମିକୁ
ଆବାଦ କଣିବା ପାଇଁ ଆବାଦକାଷକ
ପଟା ଦିଅଯିବା ନାଲୁକ ବା ମନ୍ଦରତ୍ତ,
କୌକାର ଆହୁଲ ।

ହାଉଳ(ଲେ)ଇବା—ଗ୍ର. ଫି. ଡଙ୍ଗାକୁ
ଲୋକରବା ପାଇଁ ଆହୁଲ ପକାଇବା,
କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟର ଗର ବା ବେଗକୁ
କିମାଇବା ।

ହାଉଳତ୍ତ—ଯା. ବି. ଅଳଦିନପାଇଁ ବିନା
ସୁଧରେ ଦିଅଯିବା ଚଣ, ଶୁକରାଥାଦିଙ୍କୁ
ଦରମା ମିଳିବା ପୂର୍ବରୁ ଆବଶ୍ୟକମତେ
ଦିଅଯିବା ଉଧାର ଧନ, ଭାରପାପ୍ର
କର୍ମଶୁଦ୍ଧି ଆବଶ୍ୟକ ସରକାରୀ
ଛ୍ୟମ୍ବ ଲୋଇବାପାଇଁ ଦିଅଯିବା
ଟଙ୍କା, ଡିପୋଜିଟ, ନ୍ୟାସ, ହାଜର୍ତ୍ତ,
ହାଜର୍ତ୍ତର, ନଜରିବାରୀ ।

ହାଉଳତ୍ତ—ଯା. ବି. ହାଉଳତ୍ତ ବା ଦ୍ଵାରା
କରାଯାଇଥାବା ।

ହାଉଳାଇଲ—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. ବାତୁଳ,
ବାତୁଳପାୟ ।

ହାଉଳି—ଗ୍ର. ବି. ଟମ୍ପେଇନେଇଲ,
ଏକପ୍ରକାର ସମୟପ, ନିଦ୍ରା ସାହି ନ
ଥିବା ଅବଶ୍ୟରେ ଜଞ୍ଚା ନିଦର ରୁଠି
ହଠାତ୍ ଝାଇହୋଇ ଦରଣି ହେବା
ବା ବାହିଲେଇ ହେବା, ଅଗ୍ନି ର ରାପ,
ବଣ୍ଟିଗୋଲ, ମୁଖ୍ୟର, ଭୟହେତୁରୁ
ବା ଅକ୍ଷୁତ ହଠାତ୍ ଦୁର୍ବଳତାରଙ୍ଗଟଃ
ଚମକି ମୃଖ୍ୟବ କରିବା, (ବିଂ)ନାନା-

ଶ୍ରେଣୀର ବା ପ୍ରକାରର ମିଶା (ଧାନ,
ଶୁଦ୍ଧିକ) ।

ହାଉଳିଆ—-ପା. (ଶାକପୁର) ବିଂ.
ଅବ୍ୟକ୍ତିପ୍ରତିକ ।

ହାଉଳିଆଇବା—ଗ୍ର. ଫି. କଞ୍ଚାନିଦରତ୍ତ
ରଠି ହଠାତ୍ ଝାତ ହୋଇ ବା କାହିଁ
ଲେଇ ହୋଇ ବିରଶାରେ ବା ଭୁମିରେ
ଦରଣିହେବା, ଦଳ ଦଳ ହୋଇ
ଉତ୍ତପ୍ତତଃ ଦୁଲିବା, ଭୟରେ କାହିଁ
ଲେଇ ବା ଅଣ୍ଟିର ହେବା ।

ହାଉଳିଗୁରିଳ—ଗ୍ର. ବି. ନାନାପ୍ରକାର
ମିଶା (ଧାରିତି) ଗୁରିଳ ।

ହାଉଳିବାସନ—ଗ୍ର. ବି. ମାଲେର-
ବାସନ, ଯେଉଁ ବାସନ ଏକକାର୍ଯ୍ୟର
ହାତର କିମ୍ବା ପ୍ରତମପି ବା ଉତ୍କଳ-
ଧରଣ ନୁହେ ।

ହାଉଳେ—ଗ୍ର. ଫି. ବି. ଆସ୍ତେ,
ଧୀରେ, ଧୀରଭବରେ, ଲଘୁଭବରେ ।

ହାଉସ—ଯା. କଂ. ବି. ସରବାସାନ,
ବଢ଼ିବଢ଼ ମହାଜନମାନଙ୍କ କାରିବାର
ଦୋକାନର ଗଢ଼ ।

ହାଉସ—ପା. (ପୁରୀ) ବି. ଉଷାଦି ।

ହାଉହାଉ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ ବହୁଲେକଙ୍କ
ଏକହି ପାଟିକିବା ବା ଯୋଗ କରିବା,
ଉଜ୍ଜ୍ଵରରେ ଅର୍ଥାନ ରବ, ହଠାତ୍
ସହୁଖରେ ବିପଦ ଉପତ୍ତି ହେଲେ
ବିପନ୍ନ ଲୋକଙ୍କ ପାଟି ଅନିମାଯିବା

ଯୋଗୁ ସେମାନଙ୍କ କରିବା ଶବ୍ଦ,
ହାଉକିନି, ଶୁଦ୍ଧ ଶୀଘ୍ର ଦାହ୍ୟପଦାର୍ଥରେ

ନିଆଁ ଲାଗିଯିବା ପ୍ରକାରେ, ନିଆଁ
ଭୟକର ରୁପେ ଓ ଶିଖା ସହିତ
ଲଜିଗା ପ୍ରକାରେ, କଢ଼ା ଲଙ୍କାମରିତ
କିଭାବରେ ଲାଗିବା ମାତ୍ରକେ କିମ୍ବା
ନିଆଁ ଆଦି ଦେହରେ ଲାଗିଲେ ଅନୁ-
ଭୂତ ହେବା ଜଳାପୋଡ଼ା, (ବିଂ)

ଲଜାମରିତ ।

ହାଉହାଉଆ—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. ଯେ ଶୁଦ୍ଧ
ପାଟିକର କଥା କହେ, ବଢ଼ିପାଟିଆ ।

ହାଉହାଉ ହେବା—ଗ୍ର. ବି. ବହୁଲେକ

ଘୋଟା କରିବା, ବହୁଲେକ ବୃଥା
ଦ୍ଵାକ୍ୟ ବ୍ୟସ୍ତକରିବା, ଭୟରେ କିଂ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟଦିମୁଢ଼ ହେଇ ଶବ୍ଦ କରିବା ।

ହାଏ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ (ପାହା) ହା, ହାୟ,
ହାକ. (ପା,ସମ୍ମ,ଅବ୍ୟ) ହାତ, ହେତ୍ତ ।

ହାଏଁ—ପା. (ସମ୍ମ) ବି. ହାଣ୍ଟି ।
[ହାଣ୍ଟି ।

ହାଏଣ୍ଟେ—ପା. (ନଳକିର ପାଟଣା) ବି.
ହାଏଣ୍ଟୁଗୁହାର—ପା. (ସମ୍ମ) କି, ହାରି-
ଗୁହାର ଦେଖ । [ଗୁହି ।

ହାଏଲିହୁକମ—ପା. (ସମ୍ମ) ବି. ହାଲି-
ହା—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ, ବିଷ୍ଣୁ, ଶେଦ,
ଶୋକ ବା ଯାତନାସୁଚକ ଧ୍ୟନି, ହର୍ଷ-
ସୁଚକ ଧ୍ୟନ ଘୁଣାର୍ଥକ, (ବି) ହାତର,
ହାଜିର ବା ‘ହାଲ’ର ସାଙ୍ଗେଦିକ ।

ହାଁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ ହନ୍ଦିଶଷାରେ ହାଁର
ଆକାର, ହାଁ, ସାବଧାନ ବା ନିଷେଧା-
ର୍ଥକ, ସମ୍ମୋଧନ, ବାକ୍ୟ ଶେଷରେ
ବକ୍ତାଙ୍କ ଧମଜାଣ, ପୁଣିତ ରହୁଥିବା
କଥାର ସ୍ରୋତକୁ ପୁନର୍ବାର ଚଳାଇ-
ବାର ଆଦ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ଧ୍ୟନ,
ଆନମଣକାଶକୁ ନିର୍ମୁକ୍ତ ରହିବା ପାଇଁ
ସଙ୍କେତ, (ପା. ଅନ୍ତିଆଳ) ଦେଖି ଓ
ସ୍ଵିକାରସୁରକ୍ଷା ଶକ୍ତି ।

ହାଁରିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି
ଶାଇବାପାଇଁ ହାଇପାଇଁ ବା ଲଳା-
ଦ୍ଵିତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ବଢ଼ିପାଟିଆ ।

ହାଇଆଁପାଟି—ଗ୍ର. ବି. ବଢ଼ିପାଟି,
ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ, ସୁବିଶାଳ ବ୍ୟାନମୟପୁନ୍ତ
ମୁଖ, (ସୁ—ବିଂ) ହାଇଆଁପାଟିଆ,
(ସ୍ତ୍ରୀ)ପାଟେଇ ।

ହାଇଶାଇବା—ଗ୍ର. ବି. ସମ୍ବଦ୍ଧ ଅତୃପ୍ର
ହୋଇ ଶାଇବାରେ ମନ ବଳାଇବା ।

ହାଇପାଇଁ—ଗ୍ର. ବି. କାମକରିବାକୁ
ବା ଶାଇବାକୁ ଲଳାସା, (ବିଂ) କାମ
କରିବାକୁ ବା ଶାଇବାକୁ ଲଳାଦ୍ୱିତୀ,
କାର୍ଯ୍ୟ ନ କରିପାରି ଦୁଃଖିତ ।

ହାଇପାଇଁଆ—ଗ୍ର. ବି. ଲଳାଦ୍ୱିତୀ ।

ହାଁଇଁ ସାହାର୍ଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁଃଖାହସ ।
ହାଁଇଁ ସାହାର୍ଷ(ସେଥା) —ଶ୍ରୀ. ବିଂ. ଦୁଃଖା-
ହସ୍ୟକ୍ରମ (କାର୍ଯ୍ୟ), ଦୁଃଖାହସିକ
(ନାଚ୍ଚି) । [ଦେଖ ।
ହାଁଇଁ ହାଁଇଁ —ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ ହାଁଇଁପାଇଁ
ହାଁଇଁ —ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ଶିଶୁବାକଣ) ଶିଶୁ-
ମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାପ୍ରାଦିଜଳର ଧୂନର
ଅନୁକରଣ, ଆଇବା, ଭେଜନ ।
ହାଁଇଁ ଆଁ —ଶ୍ରୀ. ବିଂ. ବଡ଼ପାଠିଆ, ଆଁ
କଣ୍ଠଥିବା ମୁଖରିଷ୍ଟେ ।
ହାଁଇଁ ଆଁ ଗୁଣ୍ଠା —ଶ୍ରୀ. ଶି. ବଢ଼ିଗୁଣ୍ଠା ।
ହାଁଇଁ ଆଁ ପାଠି —ଶ୍ରୀ. ବି. ନାଚିପାଠି, ଭାଇଁ-
ସ୍ଵର, ବୁଝନ୍ତି ମୁଖେ ।
ହାଁଇଁ କିନା(କିରି, କିନି) —ଶ୍ରୀ. ଯଥା—
ଟାଇକର, ଶୀତ୍ର ଆହାରକୁ ମାତ୍ରବସି
ଆଗ୍ରହ ସହିତ ଖାଇବାପ୍ରକାରେ ।
ହାଁଇଁ କରିବା —ଶ୍ରୀ. କି. (ଶିଶୁବାକଣ)
ଖାଇବା ।
ହାଁକୁ —ଶ୍ରୀ. (ବଲଙ୍ଗି ରପାଟଣ କହାନୀ-
ପ୍ରଚଳିତଭାଷା) ସେ ପାଖକୁ ।
ହାଁଜି —ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ହାଁଜିବା ।
ହାଁଟୁ(ତୁ) —ଶ୍ରୀ. (ସିହଭୁମ) ବି. ଆଣ୍ଟୁ ।
ହାଁତୁଆ —ଶ୍ରୀ. ବି. ବାରିଶ କରିଛିବାର
ପ୍ରଷ୍ଟତ ଆଗୁର ।
ହାଁଣି —ଶ୍ରୀ. (ବେଳଙ୍ଗିର — ବିଶ୍ଵାଳଭାଷା)
ବି. ହାଣି ।
ହାଁଥୀ —ଶ୍ରୀ. (ଦମ) ବି. ହାଥୀ, (ଶ୍ରୀ)-
ହାଁଥେନ୍, ହାଁଥ୍ରୀ ।
ହାଁଥରସା —ଶ୍ରୀ. (ଦମ) ବି. ହାଥରାଣ୍ଟି,
ଛୁପୁଅଥ, ଜଙ୍ଗଳରେ ହୁଅମାନଙ୍କ
ପଥ । [ଆମେ !
ହାଁଦେରେ —ଶ୍ରୀ. (ବଲଙ୍ଗିର) ଅବ୍ୟ.
ହାଁଟୁଳୁ —ଶ୍ରୀ. (ଦମ) ବି. ହାତୁଡ଼ି ।
ହାଁପଣ —ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଳ, ମୂର୍ତ୍ତି ।
ହାଁପିବା —ଶ୍ରୀ. କି. ବେଦପ୍ରଦେବା, ବଢ଼-
ପିଶିମପୋଗୁ ଧୂନ ଘନ କିଶ୍ଚିପ
ମାରିବା ।
ହାଁପାନି —ଶ୍ରୀ. ବି. ନିଶ୍ଚୟସର ବିଶ୍ଵିତା,
ଶୁଷ୍ଟରେଗ ।

ହାଁପୁତ୍ —ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବଲ) ବି. ହାପୁର ।
ହାଁରେ —ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ପୁରୁଷଙ୍କପର)
ହାଁରେ ଦେଖ ।
ହାଁସ୍ —ଶ୍ରୀ. (ତେତିଭାଣା) ବି. ହାସ୍ ।
ହାଁସପାତାଳ —ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ଆସପନ୍ତି)
ତାତ୍ତ୍ଵରଣାନା ।
ହାଁହୀ —ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ ସାଧାନ, ଫୁପିଆର,
ବଦକର, ଥାଉ (ନିଷେଧାର୍ଥକ)
(ଅଶ୍ରୁକ୍ୟ ସହିତ ଜନାବ) ହାଁହୀ,
(ଉତ୍ସହାର୍ଥକ) ଜାମରେ ଲଗେ ସମ୍ମେର
କାଳରେ କାମୋଦୁର୍ବ୍ଲୁସ୍ ସ୍ଥାମାନଙ୍କର
ଉଚ୍ଚାରିତ ଅର୍କୁଟ ଧୂନରିଶେଷ ।
ହାଁକିଟି —ଶ୍ରୀ. (ଶେଷଥାଳ) ବି. ହାକୁଟି ।
ହାଁକବା —ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବଲ-ବଲଙ୍ଗିର) କି,
ତାକିବା ।
ହାଁକା —ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ହକାର) ହାକା,
ନିମନ୍ତଣ, ତାକ, ତାକର, ଥାକା ।
ହାଁକଣ —ଶ୍ରୀ. (କେଞ୍ଜିମ—ବି) ତାକ,
ଧୂନ, ଆହ୍ରାନତାକ ବା ଧୂନ ।
ହାଁକଣ୍ଠ —ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ଆକନ୍ଦ) ଦାରୁଣ-
ସ୍ଵକ୍ରିୟ । [ତାକବା ।
ହାଁକଦେବୀ —ଶ୍ରୀ. (ନଳିଙ୍ଗିର) କି.
ହାଁକବା —ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ହକାର) ହକବା
(ଦେଖ), ତାକ, (ଶ୍ରୀ-ଯାକପୁର, ବି.)
କନ୍ୟା ଘରଯୋଗ୍ୟ ପରେ ନଣାପୋଗୁ
ସରିବା ଉତ୍ତରରେ ବରଯରୁ କନ୍ୟା
ନିକଟକୁ ପଠାଇବା ସଙ୍ଗୁଳା ।
ହାଁକା —ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଛି, ପାଠରେ ବା
ମଙ୍ଗାରେ ବା ମଞ୍ଚାରେ ଧନୁ ବା
ବନ୍ଧୁ ଧରି ଜାଗିପିଥିବା ବାଶୁଆ-
ମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ବନ୍ଧୁନିମାନଙ୍କୁ
ପୁରିଆଡ଼ୁ ହୃଦ୍ୟାର ଅଣିବା ଥାତ,
(ପ୍ରା-ବଲଙ୍ଗିର) ବି. ପାରିଷ ଦେଖି ।
ହାଁକାବରିବା — (ଶ୍ରୀ-ବାମଣ୍ଡା) କି ଭାବ
ତହୁଳିକରିବା ଦେଖ ।
ହାଁକାଣ୍ଠ —ଶ୍ରୀ. (ଉତ୍ତର ବାଲେଶ୍ଵର) ବି.
ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖିଶ ।
ହାଁକାରେ —ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ତେଷରେରେ
ଦେବତାଙ୍କ ଜାମରେ ଜେଜେଜାର ।

ହାକି(ଜି)ବା —ଶ୍ରୀ. କି. ଡାକିବା, ନିମି-
ଶୁଣକରିବା, ବକିବା, ତାକିଦେବା,
ପ୍ରକାଶରେ କହିବା ।
ହାକିମ —ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋଗିମୀବିଶେଷ,
ଫୁର୍ଗାଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରାହୀ ।
ହାକିମଙ୍କାନ୍ତି —ଶ୍ରୀ. ବି. ଯୋଗୀ-
ଶାପ୍ରେକ୍ଷ ଶାରପ୍ତ ଷଟ୍କବ ମିଶରେ
ଥିବା ଶତ୍ରୁ ବିଶେଷ ।
ହାକିମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହକିମ (ଦେଖ), ବିଗୁର-
ପତ, ଶାସନକର୍ତ୍ତା, ନାୟାଧୀଶ;
କର୍ତ୍ତୃପତ୍ର, ଉତ୍ତପତ୍ର କର୍ମରୂପ,
ସରକାରମନ୍ତ୍ରମୂର୍ତ୍ତି, ପ୍ରଭୁ, ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ।
ହାକିମଟିପ —ଶ୍ରୀ. (କଞ୍ଜାମ) ବି. ଚଞ୍ଚିପା
ବା ତାସିଖେଳର ରଜା ତାସ ।
ହାକିମଭ୍ରକୁମା —ଶ୍ରୀ. ବି. (ନିର୍ବର୍ତ୍ତକ ପ୍ରା-
ସହବର ଶତ୍ରୁ) ନାନାଶ୍ରେଣୀର ହାକିମ-
ମାନେ ।
ହାକିମାତ୍ର —ଶ୍ରୀ. ବି. ହାକିମମାନେ ।
ହାକିମି —ଶ୍ରୀ. ବି. ହାକିମକ କର୍ମ କାହା
ଅଧିକାର, ପ୍ରଭୁତ୍ବ, ବିଶୁର, ଶାସକ,
ହକିମୀ, ଚିକିତ୍ସକର୍ତ୍ତା; (ବିଂ) ହାକିମ
ପମ୍ପାନ୍ତି, ହକିମ ସମ୍ପାନ୍ତି ।
ହାକୁ —ଶ୍ରୀ. (ପାଠଶାଳ) ଅ. ସେ ଆତ୍ମକ ।
ହାକୁଆ —ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବି. ତାକୁଆ(ବୁରା) ।
ହାକୁତ(ତି)କଣ୍ଠ —ଶ୍ରୀ. ବି. ବାସକାନ୍ଦ-
ଚର୍ଚର ନନ୍ୟ କଣ୍ଠମୟ ଶମ୍ଭନ୍ ।
ହାକିମମଞ୍ଜି —ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ବାବୁଚି) ବାବୁଚି
ଦେଖ ।
ହାକୁଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ହକାର) ଉତ୍ତୁର,
ଏହିତ, (ଭେଜନ ପରେ) ଉତ୍ତୁର ବାପୁର
ସନଭରେ ବହିନୀପାରଣ ।
ହାକିମାବିବା —ଶ୍ରୀ. କି. ମୁଖ ହାର୍ବ
ଉଦ୍ୟାନ ବା ଉତ୍ସୁକ ବାପୁଲୁ ଶୁଣିବା,
(ଲ.ଅର୍ଥ) ଭେଜନାଟେ ଉତ୍ସିନ୍ତିହୋଇ
କାଳସାନ୍ଧନ କରିବା ।
ହାକୁଟି—ଶ୍ରୀ. (ବାଲେଶ୍ଵର) ବି. (ସଂ-କକୁଟି)
ଗୋରୁଙ୍କ କାନ୍ଦ ଉପରେ ଥିବା ଚାଲ,
କକୁଟ ।
ହାକୁତିଶାଇବା —ଶ୍ରୀ. କି. (ଶ୍ରୀ) ହୁଣ୍ଡା-

ରିବା, (ନାନ୍) ବୃଦ୍ଧିପାଇ ଦୁଇକୁଳକୁ ପାଣି ଉଛୁଳାଇବା ।	ଚକରାର, ଗୋଲମାଳ, ଉଷ୍ଣାତ, ଉପଦ୍ରବ ହାଙ୍ଗମାକରିବା—ଶା. କି. ବିବାଦକରିବା, କଳି କରିବା, ଅପରାଧସୂଚକ ଗୋଲ- ମାଳ କରିବା, ଅଜଟ ହୋଇ ଅଳି କରିବା ।	ହାଜରକବାବି—ଶା. ବିଂ. ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ, ଉପରୀତ ବୁଲିବିଶିଷ୍ଟ, ପ୍ରଫେମୁ- ମତ, ସଙ୍ଗେ ସ୍ଥଙ୍ଗେ ଉତ୍ତର ଦେବାରେ ନିଯୁଣ ।
ହାକୁହାରୁ—ଶା. ବି. ଶତାବି ବା କାଷ୍ଟାଦିର ନୂଳନ, ହାଉହାଉ ଦେଖ, ଚର୍ମରେ ଲଙ୍କାମରିଥ ଆଦି ଲାଗି ପୋଡ଼ିବାର ନୂଳା ।	ହାଙ୍ଗମାକାଳ—ଶା. ବିଂ. କଳିପ୍ରିୟ, ଗୋଲମାଳପ୍ରିୟ, ବିବାଦପ୍ରିୟ ।	ହାକୁହାରୁ(ବା)ସ୍—ଶା. ବିଂ. ବରବର ନିକଟରେ ଉପରୀତ (କ୍ଷେତ୍ର), ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସର୍ବବେଳେ ଯାଇ ମେଲ ହେଉ, ସ୍ଵାବା (ବ୍ୟକ୍ତି) ।
ହାକେଣୀ—ଶା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ, ହାକିମୀ ଦେଖ, ଶ୍ରମଦେଖିବିଶେଷ ।	ହାଙ୍ଗର—ବି. (ହାଁ+ଶୁଠ+କ.ଥ) (ମୁଖବିଶ୍ରାବ ପୂଞ୍ଜକ ଶର କର ଅନ୍ୟ କଟୁକୁ ଗ୍ରାସକରୁଥିବାର) ମରଇ, ଗାଲିଆ- ଜାହାନ୍ତି ଶାସ୍ତ୍ରବନ୍ଦ ବୃଦ୍ଧଦାକାର ସମ୍ବନ୍ଧ- ଜମା ହିଂସ୍ର ମସ୍ତନିବିଶେଷ ।	ହାଜରପା(ବା)ସ୍—ଶା. ବି. ସଂଖ୍ୟା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପରୀତ, ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସବ୍ଦା ମିଳିପିଣି ରହିବା ।
ହାଗ—ଶା. (ନୟର) ବି, ହଗ, ହାତ୍ତା ।	ହାଙ୍ଗମା(ମୀ)—ଶା. ବି. ହାଙ୍ଗମା ଦେଖ ।	ହାଜରହେ ।—ଶା. ଅବ୍ୟ. (କରିବିଥା) ଆସାମୀ ବା ପଞ୍ଚର ନାମଧର ଚପରୁଣୀର ଜାକ ।
ହାଙ୍ଗରହୁଡ଼(ଶି)ସିକ୍ଷା—ଶା. ବି. ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଉଚ୍ଛେଷ୍ଟରେ ବାଦାନ୍ତାବାଦ ।	ହାଙ୍କିବା—ଶା. (ଖଢ଼.) କି. ଝିଙ୍କିବା ।	ହାଜରହେବା—ଶା. କି. ଉପରୀତରେବା, ସ୍ଵର୍ଗ ଉପରୀତ ହେବା ।
ହାଙ୍ଗପାଙ୍କ—ଶା. ବି. ବ୍ୟାକୁଳିତା, ଅତି ବ୍ୟାକୁଳା, (ବି) ଅତିବ୍ୟାକୁଳ, ବ୍ୟାକୁଳ ।	ହାଙ୍କିବାହାଙ୍କିବା—ଶା. (ଖଢ଼.) କି. ଝିଙ୍କିବା ଓ କରଢ଼ା ଖାଇବା ।	ହାଜର ହେବା—ଶା. ବିଂ. ଉପରୀତ, ହୋଇଥିବା, (ବି) ହାଜର ଦେଖ, ବଙ୍ଗଦେଶରେ ପ୍ରତିକିଳ ବଂଶୋପାଧ୍ୟ- ବିଶେଷ ।
ହାଙ୍ଗା—ଶା. କି. ଶାତ୍ର ବା ବରିର ଅଶ୍ଵାଦକୁ ଗୁଣିତକରିବା, ଉଚ୍ଛେଷ୍ଟରେ କହିବା, ଉଚ୍ଛେଷ୍ଟରେ ଗାନ୍ଧିଦେବା, ହାତ୍ତାନାକରିବା, ଉଚ୍ଛେଷ୍ଟରେ ଚାଲାଇ କର ତାଙ୍କିନା, ଧମକାଇ କର ନା ମାତ୍ର ଦେଇ ତଥିଦେବା, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାଦି କରିବାକୁ ପ୍ରତିକ୍ଷା କରିବା, (ପା.- ଶିହଭୂମି) ଠେଲିଦେବା, ମୁହଁସେ ମୁହଁସେ ଅମାନ୍ୟ କରିବା, (ତତ୍ତ୍ଵ) ସାମୀରୁ ଜିବାବ ଦେବା ।	ହାଙ୍କିବା—ଶା. ବି. ବିଶୁର ଶେଷ ପୂର୍ବରୁ ଆସାମୀକୁ ଯେଉଁପରେ ଅବରୁକ କର ରଖାଯାଏ ।	ହାଜରପାନ୍ତ୍ରକ(ବହୁ)—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ବହୁରେ ସମୀକ୍ଷା ବ୍ୟକ୍ତି ବା କୁଳ ବା ଶ୍ରୀମନ୍ଦିନୀ ନାମ ଲେଖାଯାଇ ପ୍ରତିଦିନ ହାଜର ନିଆଯାଏ ।
ହାଙ୍ଗୁଡ଼(ର)—ପାନ୍ଦେ. (ଯାଜପୁର) ବି. କ୍ଷଣର ରୂପ ।	ହାଙ୍କିତଦେବା—ଶା. କି. ବିଶୁର ଶେଷ କ ହେବଶୁ ଆସାମୀକୁ ହାଜରରେ ଚାହିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେବା ।	ହାଜର—ଶା. ବିଂ. ଉପରୀତ ବିଶୁର କର୍ମେଷରେ ଉପରୀତ ।
ହାଙ୍ଗୁଡ଼ିଙ୍ଗରବା—ପା. (ଯାଜପୁର) କି., (ଶିଶୁ) ହୃଦୟରିବା ।	ହାଙ୍କିତ—ଶା. ବିଂ. ହାଜର ଉପରୀତ, ପ୍ରତିକିଳ ଉପରୀତ ।	ହାକିର—ଶା. ବି. ଉପରୀତ, (ବି) କର୍ମ- କ୍ଷେଷରେ ଉପରୀତ, ହାଜରବହୁ, ବଙ୍ଗଦେଶରେ ପ୍ରତିକିଳ ବଂଶୋପାଧ୍ୟବିଶେଷ ।
ହାଙ୍ଗୁଡ଼ିଙ୍ଗରବା—ପା. (ଯାଜପୁର) କି., (ଶିଶୁ) ହୃଦୟରିବା ।	ହାଙ୍କିତ—ଶା. ବିଂ. ହାଜର ଉପରୀତ, ପ୍ରତିକିଳ ଉପରୀତ ।	ହାଜର—ଶା. ବି. ହାଜର, ଉପରୀତ, ସାହେବମାନଙ୍କ ଜଳଯୋଗ, ହାଜର- ବହୁରେ ନିଶ୍ଚିତ ଉପପ୍ରାକର ଚନ୍ଦ୍ର, (ବି) ଉପରୀତ ।
ହାଙ୍ଗୁଡ଼ିଙ୍ଗରବା—ପା. (ଯାଜପୁର) କି., ଶିଶୁ) ହୃଦୟରିବା ।	ହାଙ୍କିତ—ଶା. ବିଂ. ହାଜର ଉପରୀତ, ପ୍ରତିକିଳ ଉପରୀତ ।	ହାଙ୍ଗ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ମୁଷଳମାନ ମକୁଳ ପାଇ ସେଠାରେ ହଳ ବା ପାରୋତିବ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମୀନ୍ଦ୍ର କରିଥାଆନ୍ତି ।
ହାଙ୍ଗୁଣୀ—ପା. (ଜୟପୁର) ବି. ଗୁହ୍ନଦ୍ଵାର ।	ହାଙ୍କିତଶଳିକା—ଶା. କି. କୌଣସି ବିଶୁରକୁ ବା ଲେଖକୁ ଉପରୀତ କରିବା ।	ହାଙ୍ଗ—ଶା. (ମେଷମପୁର) ବି. କୁଙ୍କ ।
ହାଙ୍ଗୁଣୀ—ପା. (ଜୟପୁର) ବି. କିବାଦ, କଳନ୍ତି,		

ହାଟ—ଶା. ବି. (ଫଂ-ହାଟ) ହାଟ, ପଣ୍ଡ-
ଦ୍ରୁବ୍ୟ କୁପୁରିଷ୍ଠ ପାଇଁ ଜାନାଯାଇଲୁ
ଅନେକ ଅନେକ ବେପାଶ ଓ ଫେରା-
ଙ୍କର ଏକଟି ହେବା ସ୍ଥାନ, ସାମଦ୍ଧୀକ
ବଜାର, ଗଞ୍ଜ, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଗୁପ୍ତବିଷୟର
ସାଧାରଣରେ ପ୍ରକାଶ, ହଟା, ଘୋଣ-
ଦାଆ, ଗୋଲମାଳ, ଯେଉଁଠାରେ ବଢ଼ି-
ଲୋକ ବା ଦ୍ରୁବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉଥନ୍ତି ।

ହାଟକି—ଶି. (ହାଟୁ+କାଞ୍ଚକ) ସ୍ଥର୍ତ୍ତ, ସୁନା,
ଧୂପ୍ରତ୍ଯୁଷ, ମହାଶୁରତର ସରପଣ୍ଡାକ୍ତ
ଗୁହ୍ୟକର ବାସପ୍ଲାନ୍ ନଗର ଓ ଦେଖି-
ବିଶେଷ, (ବିଂ) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୟ, ହାଟକନିମିତ୍ତ ।

ହାଟକମୟ—ବି. (ହାଟକ + ମୟ)
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୟ ।

ହାଟକଲେଜନ—ବି. ଛାତ୍ରଶାଖାରେତେଣ୍ଟ୍ୟ ।

ହାଟକରିବା-ଶା. କି. ହାଟରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତାଜମୟ
ପଣ୍ଡଦ୍ରୁବ୍ୟ କିଣିବା, ପଣ୍ଡଦ୍ରୁବ୍ୟ ବିକିବା,
ନୂତନହାଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବା, ନ୍ୟାକମୟ
କରିବାକୁ ହାଟକୁ ଯିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ)
ଗୁପ୍ତବିଷୟ ପ୍ରଦାତ କରିବା, ଗୋଲମାଳ
କରିବା ।

ହାଟକୋଟ୍—ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନିମିତ୍ତ ।

ହାଟକେଶ—ବି. ଶିବ, ହାଟକେଶର ଦେଖ ।

ହାଟକେଶର—ବି. ଶୋଦାବିଶ୍ଵାର ଶିବିଲିଙ୍ଗବିଶେଷ, (ଶା.ବି) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକିନ୍ତୁ
ଶୋରାଧ୍ୱାନ କୋଶ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ
ରିଷ୍ଟସ୍ପ୍ରାନ୍ଟରିଶ୍ରୀ ଅଟ୍ରସ୍ ପ୍ରାମରେ
ଥିବା ଶିବିଲିଙ୍ଗ ଓ ଗ୍ରାମ ।

ହାଟକାଟ—ଶା. ବି. ବହୁଲୋକଙ୍କ
ସମଗ୍ରୀ ସ୍ଥାନ ।

ହାଟକାଟା—ଶା. ବି. ରମ୍ଭ ବା ପୁଅରେ-
ଶ୍ରସ୍ତ ପିଲଙ୍କୁ ଗାଧୋଇଦେବା ପାଣିରେ
ଦିଶାରବାପାଇଁ ପୋଟିଲିବିଆମାନେ
ସେମାନଙ୍କ ହାଟ ଉଠାଇବା ଦେଲେ
ଭୂମିରେ ପଢ଼ିଥିବା ଯେଉଁପରୁ ଧୂଳ ଜଡ଼-
ଦୁର୍ଚିର ଗୁଣ ବାଲିଆଦ ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି ।

ହାଟକୋଟା—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ଥିମ୍ବାଦ
ଗଛର ତୋଟାର ଗୁଣ୍ୟରେ ହାଟବସ୍ତେ ।

ହାଟପାଳି—ଶା. ବି. ହାଟବସିବାର ନିରକ୍ଷି

ଦିବସ ।

ହାଟବଜାର—ଶା. ବି. (ସହଚର ଶବ୍ଦ)
ଅଶ୍ଵାସୀ ହାଟ ଓ ଶାସୀ ବଜାର ।

ହାଟବର୍ଷା(ପେଂ)ରବା—ଶା. କି. କୌଣସି
ନୂଆକର ଗୋଟିଏ ହାଟ ଶାପନକରିବା,
ହାଟପାନିଦିନ ହାଟରେ ଶମ୍ବିବିଷୟ
ଆରମ୍ଭ କରିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଗୁପ୍ତକାନ୍ଥାରୁ
ପ୍ରକାଶ କରିବା, ବହୁଲୋକଙ୍କୁ ଏକ-
ସାନରେ ବୁଝି କରିବା ।

ହାଟବିଶା—ଶା. କି. ବି. ନୂଆହେଇ
ହାଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା, (ଲ.ଅର୍ଥ)
କୌଣସି ବିଷୟ ସଂଖ୍ୟାରାଜନରେ
ବସ୍ତ୍ର ହେବା, ହାଟ ବସିବା, କୌଣସି
ପଦାର୍ଥ ବହୁରୂପ୍ୟରେ କୌଣସି
ଶାନରେ ବୁଝି ହେବା ।

ହାଟବାଟ—ଶା. ବି. (ନିରଥକ ସହଚର
ଶବ୍ଦ) ସରଦା କୁପୁରିଷ୍ଠ ବଜାର ।

ହାଟବାହୁଡ଼ା—ଶା. ବି. ହାଟରୁ ଭଲ
ଭଲ ଜିନିସ ବିକିପରେ ଅବଶ୍ୟକ ବିଲ-
ିଥବା କରୁ ଜିନିସ ଫେର ଆସିଥିବା,
(ଲ.ଅର୍ଥ) କରୁମାଳ, (ବି) କିଣାକିଳା
ପରେ ହାଟରୁ ଫେର ଆସିବା ।

ହାଟମୁଣ୍ଡେଇ—ଶା. ବି. (ଫଂ-ହାଟମୁଣ୍ଡପ)
ହାଟରୁଳି ଦେଖ ।

ହାଟଭିତରେ(ମଧ୍ୟରେ)ବ୍ରାଜିକା—ଶା.
(ପ୍ରବରନ) ବହୁଲୋକଙ୍କ ଶଣ୍ଟଗୋଲ
ମଧ୍ୟରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତରୁ ବିଜ୍ଞାନାକରିବା
ପଣ୍ଡ ପରିଶ୍ରମ, ପ୍ରକାଶ୍ୟବରରେ ବହୁ-
ଲୋକଙ୍କ ଉପାଦ୍ୱିତରେ କୌଣସି ଗୁପ୍ତ
ରହସ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିବା ବେଳେ
ପ୍ରେସ୍ୟ ପ୍ରବରନ ।

ହାଟରବା—ଶା. (ପାଟଶା) କି. ହୃଙ୍ଗାର
ଶବ୍ଦ କରିବା ।

ହାଟରେପଡ଼ବା—ଶା. କି. (କୌଣସି
କଣାପ) ପାଟକଜାତ ମଧ୍ୟରେ ମୀମାର୍ଥ
ଉପାଦ୍ୱିତ ହେବା, ଗୁପ୍ତବିଷୟ ସଂଖ୍ୟାରାଜନରେ
ପ୍ରକାଶ କରିବା ଯୋଗିତ ।

ହାଟରେପଡ଼ବାଟରେ(କାଣ୍ଡରେ)ଶା-
ପଣ୍ଡ (ଏମାନେ ମାଂଶାଙ୍କ, ସାପଥାକିଳୁ

ଗଢ଼ାଇବା—ଶା. କି. କୌଣସି ବିଷୟ
ଦେଶରମାମ ରୁଷ୍ଣ୍ଡବେବା ।

ହାଟୁଆ—ଶା. ବି. ହାଟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ,
(ମୁଣ୍ଡବିଂ) ଯେ ପଣ୍ଡଦ୍ରୁବ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟହାରି ବିଚି-
କର ଆଶେ, ଯେବେଳେ ହାଟକୁ ସୀରବା
କଣିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି, ହାଟୁଆକୁଲ ଦେଖ,
(ପ୍ରା. ଗଞ୍ଜାମ, ବି) ବଢ଼ି, ସାନକଳିଷୀ,
ମୁତ୍ରପାଦବିଶେଷ ।

ହାଟୁଆକୁଲ—ଶା. ବି. ଓଡ଼ିଶାର କେତେକ
ଶୂନ୍ୟକାଳ ।

ହାଟୁଆଭର୍ଣ୍ଣାର—ଶା. ବି. ଚମମୁଠିଆଙ୍କ
ଠାର ନିକୁଳ୍ପ ଶେଣୀର ଉତ୍ତାର ।

ହାଟୁଆଜାର—ଶା. ବି. ହାଟୁଆଜାର ବାର୍ଷି
କରୁଥିବା ଗ୍ରାମ, ହାଟୁଆକୁଲ ଦେଖ,
(ବି) ହାଟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ହାଟୁଆକୁଲ
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ହାଟକୁ ଲେକ ଓ ପଣ୍ଡଦ୍ରୁବ୍ୟ
ବହୁନକାଶ (ତଳା, ଗାଡ଼ିଆଦି) ।

ହାତ—ଶା. ବି. (ଫଂ-ହାତ) ଅପ୍ରି, (ଲ.ଅର୍ଥ)
ମନୁଷ୍ଣାର ମନ ବା ହୃଦୟ ।

ହାତକଙ୍କାଳ-ଶା. ବି. ମାଂସରୁ ଅପ୍ରି ମାତ୍ର
ହାତକଙ୍କାଳମାଳ(ଲା)—ଶା. ବି. ଅପ୍ରି-
କଙ୍କାଳରୁମାଂସରୁ ଅପ୍ରି କଙ୍କାଳର
ଗଦା, (ବି) ଦୂରଳ ବା ଅନଶନକିଷ୍ଟ,
ଯାତା ଦେହରେ ଅପ୍ରି ମାତ୍ର ଅବଶ୍ୟ
ଥାଏ ।

ହାତକଷ୍ମ—ଶା. ବି. ହାକୁରିକଷ୍ମ ଗୁଲ୍ମି ।

ହାତକଟା—ଶା. ବି. ହାତ ଓ ଶିଥାଆଦ
କାଟି ନାନାପ୍ରକାର ବ୍ୟବହାରୀୟ ବନ୍ଧ
(ବାତି, କଠି, ଚାଲୁକାରୁ) ତାରାର
କରିବା ଶୂନ୍ୟକାଳ, କଂସେଇ ।

ହାତକତକତିହେବା—ଶା. ବି. ହାତିଙ୍କ
ଜଳିବା ଦେଖ ।

ହାତକାଠ—ଶା. ବି. ହାକୁରି କଷ୍ମାଗୁଲ୍ମି ।

ହାତକୁମାଟିରେମିଶାଇବା-ଶା. କି. ଅଭିରକ୍ତି
ପରିଶ୍ରମ ବା ଶ୍ରମ ସଂଖ୍ୟା କରିବା ।

ହାତଗଣ୍ଠ(ଜୋତ) —ଶା. ବି. ଦୂରଟିହାତର
ସୁଲ୍ଲମ୍ବନ ବା ଗଛେ ।

ହାତଗିଲା—ଶା. ବି. ଏକପ୍ରକାର କୁଲେବିର
ପର୍ମା (ଏମାନେ ମାଂଶାଙ୍କ, ସାପଥାକିଳୁ

ମରି ଥାଏନ୍ତି) ।

ହାତ୍ତଶୁଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଷ୍ଟି ଚନ୍ଦ୍ର, ଭୂମିରେ
ସ୍ଥାର ଦିଅମିବା ପାଇଁ ଶୁଣା କିରଯାଇ-
ଥିବା ହାତ ।

ହାତ୍ତଶୁଣାକରିବା—ଶା.ବି.ହାତ୍ତକୁ ଛେତ-
ବା ପଶି ରୂପକରିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରହାର କରିବା ।

ହାତ୍ତଗୋଡ଼—ଶା.ବି. ହସ୍ତପକାଳ ସମୟ
ଶବ୍ଦର, ଦେହର ଅଷ୍ଟି ମାନ ।

ହାତ୍ତଗୋଡ଼ରୂପାକରିବା—ଶା.ବି.ପ୍ରହାର
ଦ୍ୱାରା ଦେହର ଓ ଗୋଡ଼ର ହାତ-
ମାନଙ୍କୁ ଭାଙ୍ଗିବା, ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରହାର
କରିବା ।

ହାତ୍ତଚମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଷ୍ଟି ଓ ଚର୍ମ, ମାଂସ
ନ ଥିବା ଚର୍ମବେଶିତ କଙ୍କାଳ ।

ହାତ୍ତଚଞ୍ଚି—ଶ୍ରୀ.ପୁ.ବି.ହାତ୍ତଜଳା ଦେଖ
ହାତ୍ତଜଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ କଥା ଦ୍ୱାରା
ମନୁଷ୍ୟର ହାତ ଲଳେ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରକ୍ତ
ଭିଷମତିକ (ବାକି), ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରକ୍ତ-
କାର୍ଯ୍ୟ (ବ୍ୟକ୍ତି), (ସ୍ତ୍ରୀ) ହାତ୍ତଜଳର ।

ହାତ୍ତଜଳକିବା—ଶା. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରକ୍ତ
ଓ ଦୁର୍ଘରେବା ।

ହାତ୍ତପୁଣ୍ଡ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ସଂକାମକ
ବିଷ୍ଣୋଟକ ବା ମୁଦ୍ର ବସନ୍ତ ଲାଗୁୟ
ଦେଖି ।

ହାତ୍ତବାଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପ୍ରହାରମାଳା)
ଯେତିମବିଶେଷ, ଅପଦେବତା ବା
ଭୂତଯୋଦ୍ଧିବିଶେଷ, ହାତ୍ତପୁଣ୍ଡ ଦେଗର
ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେଖି ।

(ତଳୁ)ହାତ୍ତବାଇଲୁଟିବା—ଶା.ବି. (ଲ.ଅର୍ଥ)
ଦେଖିବେ ଉଦ୍‌ଦିତବତ୍ତ ମ୍ରିତ ହେବା,
ହାତ୍ତବାଇ ଠାକୁରୀ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକ
ଦେହରେ ଆବଶ୍ୟ ହେବା ।

ହାତ୍ତଭଙ୍ଗ—ଶା. ବି. ଆଗାତାତ୍ତ ଦ୍ୱାରା
ଅଷ୍ଟି ଭିନ୍ନ ହାତବା, ପବନଅଇତ, ଗୁରି-
କୋଣିଆ ପବନଶିଶ୍ଵ ବନଖଳତାବିଶେଷ
ହାତ୍ତଭଙ୍ଗାକଥ—ଶା. ବି. (ଲ.ଅର୍ଥ)
ମରିଭେଦ କାଳ୍ୟ ।

ହାତ୍ତଭଙ୍ଗାପରିଶ୍ଵମ(ମେହନ୍ତ, ମେହନ୍ତିତିତ୍ର)

—ଶା. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ କାମ୍ପିକ ପରିଶ୍ଵମ ।

ହାତ୍ତଭଙ୍ଗାଶୀତ—ଶା.ବି.ଅତ୍ୟନ୍ତ, କ୍ଲେଣ୍ଟ
କାମ୍ପିକ ଶୀତ, ମରିଭେଦ ଶୀତ ।

ହାତ୍ତଭଙ୍ଗିବା—ଶ୍ରୀ.କ୍ର.ହାତ୍ତଗୋଡ଼ ବୁନା
କରିବା ଦେଖ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ପରିଶ୍ଵମ କରିବା,
(ବିଂ) ଆଦାତାତ ଦ୍ୱାରା ଅଷ୍ଟି ଭଙ୍ଗ ।

ହାତ୍ତମାର୍ତ୍ତସ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଷ୍ଟି ଓ ମାଂସ ।

ହାତ୍ତମାଳ—ଶା. ବି. ଅଷ୍ଟି ମାଳା, ଅଷ୍ଟି-
କଙ୍କାଲମାଳ, ଅତି ଶୀର୍ଷିଶୀର୍ଷ ଅବସ୍ଥା ।

ହାତ୍ତରସା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଷ୍ଟି ମଧ୍ୟରେ ଥିବା
ଦ୍ୱାରା ମକ୍କା ।

ହାତ୍ତରସାଗଳିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତ୍ୟାରର
ମାର୍ଗସ୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାରେ ପୃଥିବୀର ଦୁର୍ଗରି
ହୀଡ଼ା ହେବା ।

ହାତ୍ତରବ—ଶ୍ରୀ.ବି.ଅତ୍ୟାରଶୁଶ୍ରୀ(ମାଟିଆଦ),
ବୁଢ଼ା ଓ ସଲପନ୍ତିଯୁକ୍ତ (ଗଛ), ହାତ୍ତଅନ୍ତ
ଦେଖ ।

ହାତ୍ତରୁମାର୍ତ୍ତସକେଲେଇବା(ଶାଇବା)—ଶ୍ରୀ.
କ୍ର.ମାଂସୟକ ଅଷ୍ଟିରୁ ଦନ୍ତଦ୍ୱାରା ମାଂସ
ପୃଥିକ କର ଶାଇବା,(ଲ.ଅର୍ଥ) ଅତ୍ୟନ୍ତ
କଷ୍ଟ ଦେବା, ଅତି ରହୁଥିବି କରିବା ।

ହାତ୍ତରୁମାର୍ତ୍ତସମେଇବିନିବା—ଶ୍ରୀ.କ୍ର.ବି.
(ଲ.ଅର୍ଥ) ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଯ୍ୟାତନ ଭୋଗ-
କରିବା, ଲୌଣ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟିକ୍ତ ଯୋଗୁ
କରିବା, କୁଦଳ ହୋଇଯିବା ।

ହାତ୍ତରୁମାର୍ତ୍ତସମେଇବିନିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଷ୍ଟି ଶଳ,(ଲ.ଅର୍ଥ)
ହାତ୍ତକଳିବା,(ବିଂ)ମରିଛିବା(ବାକି) ।

ହାତ୍ତରୁମାର୍ତ୍ତସିଥା—ଶ୍ରୀ.ପୁ. କ୍ର. ପରଶ୍ରାବାତର,
ଯେ ପରି ଶା ଦେଖି ସହି ନ ପାର
ବୁଝାରେ କଳ ଆରମ୍ଭ କରେ ।

ହାତ୍ତି—ଶ୍ରୀ.ପୁ. ବି. (ପ୍ରହାରମାଳ,ହାତ୍ତକ)
ଚଣ୍ଡାକଳାତ, ମନୁଷ୍ୟମାନକର ମଳ ଓ
ପଶ୍ଚାର ମଇଲା ପରିଶାରକାମ୍ବ ଗୋ-
ମାଂସାଦକ ମାତ୍ର ଅଷ୍ଟିଶ୍ଵ କାତ,
ମେହେନ୍ତର ନାତ, ମଳପକର୍ଷୀ କାତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହାତ୍ତାଥାଶୀ, ଅତି କରନ୍ୟ ଓ

ଅପରିଷ୍ଟ ବିଧି, ଅତି ଶ୍ଵର ବିଧି,
ଅପରିଥାଶୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପୁରୁଷଙ୍କ ନାମ,(ବିଂ)
ଶ୍ଵରାରୁ, ତରକୁର ।

ହାତ୍ତଥା—ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବି. ହାତ୍ତବନ୍ଧୁ
ତି କଜ ମ, ହାତ୍ତଥାଶୀର ଦେଖ ।

ହାତ୍ତଥାଶୀ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହାତ୍ତର
ସ୍ତ୍ରୀଲଙ୍ଘ, ହାତ୍ତକାତର ସ୍ତ୍ରୀ, ମେହନ୍ତି-
ରଣୀ, ଚଣ୍ଡାକଣୀ, ପଲୀ, ଦୁର୍ଗପିତି
କାର୍ତ୍ତିଶ କାମାଯାର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ତର୍ମୟିତ
ଚଣ୍ଡାକଣୀର ନାମ ।

ହାତ୍ତଥାଶୀଚରଠି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଣେଶ
ଚରଠି ।

ହାତ୍ତଥାଶୀର—ଶ୍ରୀ. କ୍ର. ଆତ୍ମରୂପିକି
ପ୍ରସ୍ତୋଗ ଦ୍ୱାରା ମନୁଷ୍ୟ ଦେହରେ
ଆବଶ୍ୟ କରୁଯିବା ଭୂତର ନାମ,
ବେତାଲବିଶେଷ ।

ହାତ୍ତପରେପଣା—ଶ୍ରୀ. ପୁ. କ୍ର. ଯେ
ପେଟବିକଳରେ ବା ଅନ୍ୟ ଲୋଭରେ
ନିଜ ଜାତ ହସଇ ହାତ୍ତକାତରେ ବା
ଇତରଜାତରେ ପ୍ରଦେଶକରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ପଣୀ—ଶାଳ), ଯେ ନିଜ ଜାତ ହସଇ
ମାତ ଜାତରେ ପ୍ରଦେଶ କରେ ।

ହାତ୍ତପରେପଣିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ର. ଶାଇବା
ବା ଅନ୍ୟ ଲୋଭରେ ନିଜ ଜାତ
ହସଇ ହାତ୍ତକରେ ଶାଇବା ବା ହାତ୍ତ-
ଜାତକରିବା ମାତକାମୀକୁ କରୁଯିବା
ବା ନିଜଅପନ୍ନା ସ୍ଵାନକାତରେ ପଣିବା,
(ଲ.ଅର୍ଥ) ଶାଳରେ ବ୍ୟବହାର ।

ହାତ୍ତପରେପଣିପେଟପୂରିଲାହୁ(ନ୍ୟୁ)-
ପେଟ ବିକଳରେ ବା ଶାଇବା
ଲୋଭରେ ପଢ଼ି ହାତ୍ତପରେ କା
ଆଶାଅପେକ୍ଷା ମାଜାତରେ ପଣିବା
ମେଲକର ଅପର କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ମଧ୍ୟ
ପେଟ ନ ପୁଣିଲେ ବା ସାଧ ନ
ମେଲିଲେ ବା ଧନାଦି ଲୋଭରେ ମାତ
କାର୍ଯ୍ୟ କର ସୁତା ଉଚ୍ଚ ଲୋଭ ବା
ତୃଷ୍ଣା ନ ମେଲିଲେ ଏହି କଥା କୃତ୍ତା-
ଯାଇଥାଏ ।

ହାତ୍ତପ(ପା)—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପ୍ରହାର, ପ)

ଗୋମାଂଶୁଦକ ନାଚ ଅଷ୍ଟଶ୍ୟ ଚଣ୍ଡାଳ ଜାରି, ହାତ୍ତ ଦେଖ, ହ'ଡ଼ି ବା ମାଜନାତର ବୌଳ ଯୋଗସାଧନ- ବିଶେଷ, ବୌଳ ତନିକ ସିକ ପୁରୁଷ- ବିଶେଷ ।

ହାତ୍ପାଣି—ଗ୍ରା. ଅବଧ. ହାତ୍ତ ଓ ପାଣ ଆତ ନାଚ ଅଷ୍ଟଶ୍ୟ ଜାରି, ହାତ୍ତ ବାର୍ଷିକ ମଧ୍ୟ କୁହାୟାଏ ।

ହାତ୍ପାଣିବାରଦ—ଗ୍ରା. ବ. ବିବାହ'ଦି ଉଷ୍ଣବରେ ହାତ୍ପାଣିକାର ବଜାଇବା ବାଜା, ତୋଳ, ନାଗର, ମହୁର ଆଦ । ହାତ୍ପାଣିରେ ଯିବା—ଗ୍ରା. କି. ହାତ୍ପାଣିରେ ପଣିବା ଦେଖ ।

ହାତ୍ପାଣିଆ—ଗ୍ରା. ପୁ. ବ. ଅଛିମୟ, ହାତ୍ପାଣିପଠ ଟାଣ, ଅସ୍ତିତ୍ବାର (ମାସ),

କଙ୍କାଳମାସବିଷ୍ଟ, ଶୀଣକାୟ(ବ୍ୟକ୍ତି) ।

ହାତ୍ପାଣିହାତ୍ପାଣି—ଗ୍ରା. କି. ବି. ବୁଦ୍ଧମୁର ଅନ୍ତରତମ ପ୍ରଦେଶରେ, ମର୍ମିଯାନରେ, କାହାପ୍ରତି ମନେମନେ ବିଚାରିବେ ପ୍ରକାରେ, ଦେହର ଅତି ଗୁପ୍ତଯାନ- ମାନଙ୍କରେ ।

ହାତ୍ପାଣିହାତ୍ପାଣିଚିତ୍ରବା(ଜଳିବା)—ଗ୍ରା. କି. ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରକ୍ତିହେବା ।

ହାଶ—ଗ୍ରା. ବ. (ସ-ହନନ) ହଣା, ଅସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରଦ୍ୱାର କଟା ହେବା, ଅସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା କଟୋର ପ୍ରହାର, (ପ୍ରା-ବଲକିର- ପାଟଣ) ବ. ପାରିଧି ।

ହାଶକାଟ—ଗ୍ରା. ବ. ହଣାକଟା, ଯୁକ୍ତରେ ଶୟାଦିଦ୍ୱାର ହତ୍ୟା, ବହୁ ପଶୁଆଦଙ୍କ ହନନ ।

ହାଶକାଟମୁଣ୍ଡ—ଗ୍ରା. (ଯାଜ.) ବ. ଯେଉଁ ଲୋକ ନିର୍ଭୀକରିବରେ ଫଳପ୍ରତି ଆସ୍ତା ନ ରଖି କାର୍ଯ୍ୟକରେ ।

ହାଶକୁନେଇପରି(ଭଳି)ହେବା—ଗ୍ରା. କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ବା କୌଣସି ପ୍ଲାନକୁ ଯିବାକୁ ଅମରା ବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନିଛା ପ୍ରକାଶକରିବା ବା ପଶ୍ଚାତ୍ତର ହେବା (ଯେପଣି କୌଣସି କିମ୍ବକୁ ହାଶିବାକୁ ନିଆ ଯାଇଅଛି-

ବୋଲି ଜଣିପାରିଲେ ଉଚ୍ଚ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିବାକୁ ଅଛିଛା ଦେଖାଏ ସେହିପରି) ।

ହାଶକାରବା—ଗ୍ରା. କି. ଅନ୍ୟର୍ଥକୁତ୍ତିଦ୍ୱାରା ହଶାହୋଇ ହତ୍ତହେବା । [ହନନ ।

ହାଶନ—ଗ୍ରା. ବ. (ସ-ହନନ) ପ୍ରହାର,

ହାଶମାର—ଗ୍ରା. କି. ହତ୍ୟା, ହଣା ଓ ମାରଣ, ପଢ଼ାକିମିଳି ହାଶି ସମତୁଳ୍ୟ କରିବା, ଯୁଦ୍ଧରେ ହଣାମର ।

ହାଶମୁଣ୍ଡ(ହଁ) —ଗ୍ରା. ବ. ଯୁକ୍ତର ଯନ୍ତ୍ରମୁଣ୍ଡ ଭ୍ରମି, ପଣିକଟା ମୁଣ୍ଡ, ଯେଉଁ ଯାନକୁ ଗଲେ ଜାବନରେ ଫେରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେ, ସମ୍ଭାବ ଯୁକ୍ତକ୍ଷେତ୍ର, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଅତି ବିପଦସଙ୍କୁ ପ୍ଲାନ, ଯେଉଁ ଠାର ଗଲେ ମୁଣ୍ଡ ସୁନ୍ଦରି, ଦୟିବିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ଲାନ ।

ହାଶମୁଣ୍ଡଆ—ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. ଯେ ହଣା- ଖାଇ ମରିବାର କାର୍ଯ୍ୟକରେ ।

ହାଶମୁହୁର୍କୁନ୍ଦେବା—ଗ୍ରା. କି. ଅତି ବିପଦ- ସଙ୍କୁ ପ୍ଲାନକୁ ପ୍ରେରଣ କରିବା, (ଯୁକ୍ତକୁ) ପଠାଇବା ।

ହାଶମୁହୁର୍କୁନ୍ଦେବା(ମକାଇବା)—ଗ୍ରା. କି. ସମ୍ମୁଖ୍ୟରୁ ପେ ହାଶିବା, ଶୀଘ୍ର ହାଶିବା, ହାଶିଯାଇବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ହୃଦୟକୁ ବ୍ୟାକୁଳ କରିବା, ଶଗଡ଼ ପଛର ଦୂର ଦୟାର ମୁଣ୍ଡ ଧର ବୁନ୍ଦିବେବା ।

ହାଶମୁହୁର୍କୁନ୍ଦେବା—ଗ୍ରା. କି. ଦାଢ଼ୁଆ ଶୟାଦ୍ୱାର କାଟିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ନିଷ୍ଠା ର କଥା କହିବା, ମୁହେମୁହେଁ ଅତିମ୍ବୁ ସତ୍ୟ କହିବା, ସବାର ନାରୀଶରେ ବଳ ପ୍ରସ୍ତୋଗକରି ସବାରକୁ ଆଗରୁ ପେଲିବା, ଅତି ମାପାରେ ଭେଜନ କରିବା, (ସାପ) କାନ୍ଦଦ୍ୱାର ଦୃଢ଼ରୁପେ କାମୁକିବା ।

ହାଶୁଆ—ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. ହତ୍ୟାକାର (ବ୍ୟକ୍ତି), ଅଦିମର୍ମିରେବା (କଥା), ଅତି ନିଷ୍ଠାର (ବ୍ୟକ୍ତି), ମର୍ମିରେବା ବାକାର ପ୍ରଫ୍ଲୋଗକାରୀ (ବ୍ୟକ୍ତି), ଦୁଷ୍ଟ ।

ହାଶୁହାଶ—ଗ୍ରା. କି. ହାଶିବା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁକୁରୁ (ରତ୍ନମଧ୍ୟରେ) ।

ହାଶୁହାଶ—ଗ୍ରା. ବ. (ସ-ହାଶୁନ) ଅତ୍ୟଧିକ

ଭ୍ରମଣ, ପଦବୁଜରେ ଭ୍ରମଣ, ସଣେ- ଭେଣେ ବୁଲ । [ଦେଖ ।

ହାଟୁଣୁ(ଶୁ)ରିବା—ଗ୍ରା. କି. ହଣ୍ଡାକିବା ହାଣୁ—ପା. (ହିନ୍ଦି) ବ. ଆଣୁ ।

ହାଣୁ—ପା. (ହିନ୍ଦି) ବ. ଆଣୁ ।

ହାଣୁ—ପା. (ମେଦି) ବ. ହାଣୁ ।

ହାଣୁ—ଗ୍ରା. ବ. (ସ-ହାଣୁକାହାଣୁ) ମାଟିର ପାକପାତ୍ର, ହାଣୁ ଆକାରର ଧାରୁପାଦ, ହଣ୍ଟା, ଅଶୋଶାନ୍ତ୍ର ପାକାର୍ଯ୍ୟ ନିତନ ହାଣୁ ଓ ତନ୍ତ୍ରରେ ପାକ କରିବିବା କର୍ମ,(ଲ.ଅର୍ଥ) ପେଟ, ଗାନ୍ଧିର ପୁରୁ ବା ମାଣପାକ, ବେଷ୍ଟାର ।

ହାଣୁଅଳଗା(ଭିନ୍ଦେ)–ଗ୍ରା. ବ. ଏକାନ୍ତର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପୁଥକାନ୍ତିରେବା, ସ୍ଥିମାନଙ୍କ ରତ୍ନ ପ୍ରକାଶ, (ବି) ପୁଥକାନ୍ତିରେବା (ସ୍ଥିମାନଙ୍କ ରତ୍ନ ପ୍ରକାଶ) ।

ହାଣୁଆ—ଗ୍ରା. ବ. ମଦବିଶେଷ, ମନ୍ତ୍ରି (ବି) ହାଣୁମନ୍ତ୍ରିମନ୍ତ୍ରିଯ, ହାଣୁମନ୍ତ୍ରିତରଣ ଆକୁଦିରିଷ୍ଟ(ଯଥା—କଳାହାଣୁଆଗଳ) ।

ହାଣୁଆଦର୍ବି—ଗ୍ରା. (ଆଳି) ବ. ଶସ୍ତ୍ର- ନୁହୁପ ଓଳିଆର ପରିଧର ମାପ ଅନୁ- ସାରେ ବ୍ୟବହୃତ ଦର୍ବି, ହେଣ୍ଟେର ।

ହାଣୁରତାରୂର—ଗ୍ରା. ବ. ଶୁକ୍ଳିକା- ରୂର ଦେଖ ।

ହାଣୁରିତିବା—ଗ୍ରା. ବ. ନତ୍ତିଆ ଓ ତାଳ ଆଦି ଗରର କଣ୍ଠ ବା ବେଳ ଭୁବନ୍ଦୁ ଶୁନ୍ଦିପିବା ଅବସ୍ଥା ।

ହାଣୁରିଯ—ଗ୍ରା. ବ. ଏକହାଣୁଟି ପରିମିତ, ବ୍ୟବହରିତ, (ବି) ଏକହାଣୁପରିମାଣ ।

ହାଣୁକି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକହାଣୁପରିମିତ ।

ହାଣୁକିରବା—ଗ୍ରା. କି. ଅଶୋକ ପରେ ନୁଆ ପାକ କରିବା, ନୁଆ ହାଣୁକିରିବା ।

ହାଣୁକିକଳା—ଗ୍ରା. ବ. ପାକହାଣୁକିର ପରିପାଣେ ଲାଗିଥିବା କୁତ୍ର କୁତ୍ର ଅଙ୍ଗାରକଣାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ।

ହାଣୁକିକଳା—ଗ୍ରା. ବ. ପାକହାଣୁକିର ପରିପାଣେ ଲାଗିଥିବା କୁତ୍ର କୁତ୍ର ଅଙ୍ଗାରକଣାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ।

ହାଣୁକିକଳାନପତ୍ରୁଣୁ—ଗ୍ରା. କି. ବି. (ଲ.ଅର୍ଥ)ଅତି ଚଞ୍ଚଳ, ଅଶୋଶାନ୍ତ୍ର ନୁଆ ହାଣୁଟି କରିବାରେ ଲାଗେ ଲାଗେ ମୁଣ୍ଡ ଅଶୋକ ପହଞ୍ଚନାରେ ବ୍ୟବହୃତ

ହାଣ୍ଟିକହାଣ୍ଟି—ପ୍ରା. ଦି. ବି. ହାଣ୍ଟି—
ହାଣ୍ଟି; ବହୁହାଣ୍ଟି ପରିମିତ, ବହୁ-
ପରିମାଣରେ, ସକହାଣ୍ଟି ପରେ ଅନ୍ୟ
ହାଣ୍ଟି ପରିମିତ ଖାଦ୍ୟର ସକାତ୍ତକମେ
(ବିଂ) ବହୁହାଣ୍ଟି ପରିମିତ, ପ୍ରତିର ।

ହାଣ୍ଟିକୁଣ୍ଡେଇ—ଗ୍ର. ବି. ଗୁହର ସ୍ବର୍ଗ-
ପ୍ଲକର ପାକପାଦି, ବ୍ୟବହାରୀଷ୍ଵର ପାଦ-
ପିକଳ, (ଯଥା— ହାଣ୍ଟି ମାଠିଆ
ଆଟିକି ଦି) ।

ହାଣ୍ଟିଶାରୀ—ଗ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗାନ୍ଧି) ଯେଉଁ
ସ୍ତ୍ରୀ ଲକ୍ଷଣୀୟକୁ ହୋଇ ସମ୍ମାନି ନ ଥାଏ
ପାକହାଣ୍ଟିରୁ ଅନ୍ଧାଦି ଅନ୍ୟ ପାଦରେ
ନ ବାଢି ସେହି ପାକହାଣ୍ଟିରେ ପାକ-
ଦ୍ରିବ୍ୟ ଥାରୁ ଥାରୁ ଲୁଚେଇ ସେଥରୁ
ଖାଇଯାଏ, ଉଲେଇ ହା ଉଲୁଇ, (ପୁଂ)
ହାଣ୍ଟିଖିଆ ।

ହାଣ୍ଟିଶିଆ—ଗ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ପୁରୁଷ
ଅପର ପେଟୁ ଯେ ସେ ହାଣ୍ଟିରୁ ଖାଦ୍ୟ
ଖାଇଯାଏ, (ବି)ହାଣ୍ଟିରେ ଥିବା ଅନ୍ଧା-
ଦିକୁ ଲୁଚୁଇ ଖାଇବା ।

ହାଣ୍ଟିଗରମ—ଗ୍ର. ବି. ମସ୍ତିଷ୍ଠ ଗରମ, ମଥ୍ୟ
ଶରଦ ଓ ପେଟ ଗରମ ହେବା ଅବଶ୍ୟ
ହାଣ୍ଟିଗିଳା—ଗ୍ର. ପୁଂ. ବି. ଯେ ହାଣ୍ଟି ଏ
ଖାଦ୍ୟ ଖାଇପାରେ ।

ହାଣ୍ଟିଛିଆ—ଗ୍ର. ବି. ବୃକ୍ଷଗୁରୁ ବର୍ଗର
ପକ୍ଷିବିଶେଷ ।

ହାଣ୍ଟିଶୁଦ୍ଧ—ଗ୍ର. ବି. ପୁରୀଶ୍ରୀବିଶ
ଚନ୍ଦ୍ରପୁରଣ ସମୟରେ ଶାକ୍ତ ନୂପାରେ
ପାକକର୍ମର ରହତ୍ୟ ଓ ଅନ୍ଧାତ୍ମକନ
ନିଷେଧ ।

ହାଣ୍ଟିକୁଆ—ଗ୍ର. ବି. ନବବଧୂ ଚରତାବିନ
ପ୍ରଥମେ ପାକହାଣ୍ଟିକୁ କୁରୁରୁ ପାକ-
କରିବା କର୍ମ ଓ ଯେହି ପକାନ୍ଦକ ବନ୍ଦ
କୁଟୁମ୍ବମାନେ ବେଳନ କରିବା ରୂପ କର୍ମ,
ରତ୍ନମଣ୍ଡ ସ୍ତ୍ରୀ ଶୁଦ୍ଧୀନ ପରେ ପାକ-
କରିବା ରୂପ କର୍ମ ।

ହାଣ୍ଟି ନ କୁର କା—ଗ୍ର. ବି. (ପୁଂ)ରବୁମଣ
ହେବା, ହାଣ୍ଟିବାହାର ହେବା ।

ହାଣ୍ଟିପାଦ—ଗ୍ର. ପୁଂ. ବି. ଅତି ତେଣେ

(ବିକ୍ରି), ଅନ୍ତେଷ୍ଟି ଦିୟାକାଶ
(ପୁରୋହିତ ବ୍ରାହ୍ମଣ) ।

ହାଣ୍ଟିପୁଟା—ଗ୍ର. ବି. ଦିଅଶ ବିଶାରିବା
ମସଳ୍ଲ, କଟକା ଦେଖ, ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ ।

ହାଣ୍ଟିବାହାର—ଗ୍ର. ବି. ରତ୍ନମଣ୍ଡ (ସ୍ତ୍ରୀ) ।
ହାଣ୍ଟିଭଜା—ଗ୍ର. ବି. ଯକ୍ଷୀ ଆପାତ ପୁରୁଷ
ହାଣ୍ଟିକୁ ଶେଷ ଶଙ୍କ କରିବା କର୍ମ, ଏକ-
ପକାର ମାଛ ।

ହାଣ୍ଟିଭନେ(କରିବା)—ଗ୍ର. ବି. ଅଲଗା
ପୁଷ୍ପର (କରିବା), ପୁଥିଗନ ହେବା ।

ହାଣ୍ଟିମଙ୍ଗଳ—ଗ୍ର. ବି. ବିବାହାଦିର ପୁରୁଷ-
ଦିନ ବା ମଙ୍ଗଳପାକ ଦିନ ମଙ୍ଗଳପାକ
କମନ୍ତେ ଖାଦ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିବାପାଇଁ ପାକ-
ଶାଳାରେ ନୂଆହାଣ୍ଟିରେ ସିନ୍ଧୁର ଅନ୍ଧ
ଲଗାଇ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ପାକ ଆରମ୍ଭକରିବା
ରୂପ ମଙ୍ଗଳକର୍ମ, ସ୍ତ୍ରୀଆରୁ ରତ୍ନଶେଷ ।

ହାଣ୍ଟିମୁହଁ—ଗ୍ର. ବି. ହାଣ୍ଟିର ଶୋଇ ଅଂଶ,
ହାଣ୍ଟିପର ଅସୁନ୍ଦର ମୁହଁ ।

ହାଣ୍ଟିରେଖାଇବା—ଗ୍ର. କି. ପାକହାଣ୍ଟିରୁ
ଅନ୍ଧାଦି ଅନ୍ୟ ପାଦରେ ନ ବାଢି ସେହି
ହାଣ୍ଟିରୁ ଗୋପନରେ ଖାଇବା ।

(ଅମୁକର)ହାଣ୍ଟିରେରୁଲପକାଇବା—ଗ୍ର.
କି. (ଲ. ଅର୍ଥ)କୌଣସି ବାଲକା କୌଣସି
ସୁରୁଷୀସତ ବିବାହତା ହେବା ପାଇଁ
ପ୍ରକାପତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁରୁଷ ଛିକ୍କନ୍ତେ
ହୋଇଥିବା ।

ହାଣ୍ଟିଶାଳ—ଗ୍ର. ବି. ଶୈଷାଳନର,
ପାକଶାଳ, ରକ୍ଷାପର, ଖନାପର ।

ହାଣ୍ଟିସରଳ—ଗ୍ର. (ସମ୍ବ.)ବି. ହାଣ୍ଟିକୁଣ୍ଡେଇ,
ନାନାପ୍ରକାର ମାଟିପାଦ ।

ହାଣ୍ଟିହେତ୍ବା—ଗ୍ର. କି. ଜଳନ୍ଦା ନିଆଁ
ରହିବା ବସି ଥିବା ହାଣ୍ଟିର ଗାଣ୍ଟିରେ
ବା ପଞ୍ଚପାଇଁ ଲାଗିଥିବା କଳାରେ ମନ୍ଦ
ମନ୍ଦା ହୋଇ ନିଆଁଲାଗିବା (ସାହାଗରେ
ହାଣ୍ଟି ହେବା ଦେଖାଯାଏ ତା'ଗରେ
ଶାକ୍ତ ବିବାହାଦି ଶଭଦୁଷ୍ଟାନ ଦକ୍ଷିବାର
ଲୋକ ବିଶ୍ୱାସ ।

ହାଣ୍ଟିହାଣ୍ଟି—ଗ୍ର. ବି. ହାଣ୍ଟିକାହାଣ୍ଟି ଦେଖ
ହାଣ୍ଟୋଳା—ଗ୍ର. ବି. ଦେବବିଜାମାନଙ୍କ ପାଇଁ

କୁମାରଙ୍କ ତିଆର ପୋଡ଼ା ମାଟିର ପ୍ରେସ
ମନ୍ଦର ।

ହାତ୍ତ—ଶା. ଅବ୍ୟ. (ବାରିଶାର୍କ) ଧତ୍ତ,
ଧତ୍ତ, ଅମନ୍ଦୋଷ୍ଟୁରକ, (ପ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ—
ଅବର୍କାର୍କ) ଧୁତ୍ତ, ଧୁତ୍ତ ।

ହାତ୍ତଭପର—ଶା. ବି. (ରଧାଶ୍ରୀମ ତ୍ରିଲ୍
ଦତ୍ତ) ହାତ ଉପରକୁ ଉଠାଅ ।

ହାତ୍ତକମର—ଶା. ବି. (ରଧାଶ୍ରୀମଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ
ତ୍ରିଲ୍ ଆଦେଶ) ଏକହାତକୁ ଅନ୍ୟହାତି
ଦ୍ୱାରା ଛନ୍ଦିଥିଲା ।

ହାତ୍ତଗୁଡ଼—ଶା. ବି. (ରଧାଶ୍ରୀମଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ
ତ୍ରିଲ୍ ଆଦେଶ) ଏକହାତକୁ ଅନ୍ୟହାତି
ଦ୍ୱାରା ଛନ୍ଦିଥିଲା ।

ହାତ୍ତଗୁଡ଼—ଶା. ବି. (ରଧାଶ୍ରୀମଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ
ତ୍ରିଲ୍ ଆଦେଶ) ହାତକୁ ତଳକୁ ଝାଲା ।

ହାତ୍ତଗୁଡ଼—ଶା. ବି. (ରଧାଶ୍ରୀମଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ
ତ୍ରିଲ୍ ଆଦେଶ) ହାତକୁ ତଳକୁ ଝାଲା ।

ହାତ୍ତଗୁଡ଼—ଶା. ବି. (ରଧାଶ୍ରୀମଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ
ତ୍ରିଲ୍ ଆଦେଶ) କୋଡ଼ି ବା ହୃତାଳ ।

ହାତ୍ତଗୁଡ଼—ଶା. ବି. (ରଧାଶ୍ରୀମଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ
ତ୍ରିଲ୍ ଆଦେଶ) ବିରତିଆଦିକୁ ହୃତୁତାରବାର ବାରଶା-
ର୍ଥକ ଧନ ।

ହାତ—ଶା. ବି. (ପ୍ର-ହତ୍ର) କର, ହତ୍ର,
ତୁଳ, ତ୍ରି ଆଙ୍ଗଳ ପାର୍ଶ ମାପବିଶେଷ,
ଶିଲ୍ପୀର କୃତହୃତ, କାରୁ, ଅକ୍ରତାର,
ଶତ୍ରୁ, ନିପୁଣତା, ଶେଳର ଥର, ବାଜି,
ଅଧିକାର, କଢ଼ିତ୍ତ, ଅଭ୍ୟସ, ସମ୍ପର୍କ,
ପ୍ରଭାବ, (ବି) ହାତରେ ପଂଜାପିବି
ଶିଲ୍ପୀର ହାତତିଆର (କାମ), ହାତରେ
ସବ୍ବ, ହାତ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

ହାତଅନ୍ଧ—ଶା. ବି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର
ହୃତ୍ତକର, ହାତଙ୍କରଣ ।

ହାତଦିଧାର(ରି)—ଶା. ବି. ଅଳ୍ପତନପାଇଁ
ଅନ୍ୟତାରୁ ମୌଖିକ କଥାବାର୍ତ୍ତରେ

ନେବା ରଣ, (ବିଂ) ଅଳ୍ପଦିନପାଇଁ
ମୌଖିକ ଚୁଟ୍ଟିରେ ଅନ୍ୟଦାରୁ ବୁଣ
ନିଆୟାଇଥିବା (ଧନ).

ହାତିକ—ଶା. ବି. ଏକହାତ ମାତ୍ର, ଗୋଟିଏ
ହସ୍ତ ମାତ୍ର, ଏକହାତ ପରିମାଣ, (ବିଂ)
ଏକହାତ ପରିମିତ ।

ହାତିକଟା—ଶା. ପୁ. ଶି. ଯାହାର ହାତ
କଟିଯାଇଥିବା, ଆସିଲ୍ଲାଙ୍କ ଥିବା (କୁରୁତି),
ନିଜ ହାତରେ ଅରଟ ଦ୍ଵାରା କାଟିଥିବା
(ସୁରତ) ।

ହାତିକଡ଼ି—ଶା. ବି. ହସ୍ତବନିନ୍ଦିଙ୍ଗଳ,
ଅପରାଧୀର ଦୂରହାତକ ଛନ୍ଦବାପାଇଁ
ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵର ଲୁହାର ଯଦିଲାଗୁ ।

ହାତିକଣ୍ଠ—ଶା. ବି. ହାତିକଣ୍ଠ ଦେଖ ।

ହାତିକାନ୍ତି—ଶା. ବି. ହାତିକାନ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତିର
ଆୟର କାର୍ଯ୍ୟ ।

ହାତିକ(କ)ଦିହାତିକରିବା—ଶା. କି.
କୌଣସି ପଦାର୍ଥକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା,
କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବିବାହ ବନିନରେ
ପକାଇବା ।

ହାତିକନା—ପ୍ରା. (ଝୋମ) ବି. ରୂପାଲ ।

ହାତିକପାଳ—ଶା. ବି. ଶିବ, ମହାଦେବ ।

ହାତିକରତ—ଶା. ବି. ଏକହାତରେ
ବଳାଇବା ପ୍ରେସ୍ କରନ୍ତି ।

ହାତିକଳ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ କେବଳ
ହାତରେ ଲୋକରେ କରିବାର ମନୁଷ୍ୟ
ହାତରେ ଲୋକରେ କରିବାର ମନୁଷ୍ୟ ।

ହାତିକରିନେବା(କରିବା)—ଶା. କି. ଆୟରକୁ
ଆଣିବା, କରଗତ କରିବା, ହସ୍ତନାତ
କରିବା ।

ହାତିକଳ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ କେବଳକୁ ମନୁଷ୍ୟ
ହାତରେ ଲୋକରେ । [ମିଳିବା ।

ହାତିକୁ ଅନ୍ତିମ—ଶା. କି. ହସ୍ତନାତ ହେବା,
ହାତିକୁଣ୍ଡାଇହେବା—ଶା. ବି. ସ୍ବହସ୍ତରେ
କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ଅନ୍ୟନ୍ତ ଲିଳା-
ସ୍ଵିତ ହେବା, (ଲୋକିକ ଦଶ୍ଵାସ) ଧନ-
ପାପିର ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯିବା ।

ହାତିକୁ ହାତ—ଶା. କି. ବି. ନିରାକୃ-

ତତକଣାତ, ଦିପୁବଦସ୍ତ ।

ହାତିତେଣ୍ଟିଆ(ଶ୍ରେଣୀ)—ଶା. ପୁ. ଶି. ଯାହାର
ହାତର କେତେକ ଅଂଶ ନ ଥାଏ ।

ହାତିଗଢ଼ା—ଶା. ବି. ହସ୍ତନିମିତ୍ତ, ହାତି-
ତିଆର ।

ହାତିଗଢ଼ି—ଶା. ବି. (ମା-ହସ୍ତଗଢ଼ି) କରଟି,
ମଣିବନ, ବିବାହରେ ବଚନକା
ରତ୍ନପୁର୍ବର ଡାହାଶହାତ ଦୁଇକୁ ଏକମ୍ବ
କୁଣଣ୍ଡି ପକାଇ ନନ୍ଦାଯିବା ରୂପ କରି ।

ହାତିଗଢ଼—ଶା. ବି. (ମା-ହସ୍ତଗଢ଼)
ହସ୍ତଗଢ଼, ଆୟୁତ, ଅଧ୍ୟକାରକୁ ଆପଣ ।

ହାତିଗଢ଼—ଶା. ବି. ହାତିଗଢ଼, କୌଣସି
କାମ କରିବାକୁ ଅତ୍ୟଧିକ ଆସ୍ତିତ୍ବ ବା
ଜ୍ଞାନ, ହାତରେ କରିବା ଅଯଥା
କାର୍ଯ୍ୟ ।

ହାତିଗୁଣ—ଶା. ବି. ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ
ଅମୃତହତି ବା ବିଷ୍ୟତାପଣ ।

ହାତିଗୋଡ଼—ଶା. ବି. ହସ୍ତ ଓ ପଦ,
ଦେହର ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟେକମାନ, କଥାର ଅନ୍ତର
ବା ଠିକଣା, ମୂଳ ଓ ଶେଷ ।

ହାତିଗୋଡ଼କଥାକରିବା—ଶା. ବି. ଅନ୍ୟନ୍ତ
ଅଣ୍ଣିରତା ପ୍ରକାଶ, ପ୍ରିରଭବରେ ନ
ବସିବା ।

ହାତିଗୋଡ଼କଥାକରିବା—ଶା. ବି. କାର୍ଯ୍ୟକରିବ
ପାଇଁ ଶାଶ୍ଵରିକ ସାମର୍ଥ୍ୟ ।

ହାତିଗୋଡ଼ଧର—ଶା. ବି. ଶୋଯାମତ୍ର,
ବିମାତ ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ହାତିଗୋଡ଼ବନ୍ଧ—ଶା. ବି. ପରାହୀନ,
(ବି) ନିରାକାର ସାଧୀନାତାରହିତ୍ୟ ।

ହାତିଗ୍ୟସ୍ଵର(ପଣ୍ଡିତା)—ଶା. ବି. ସବ୍ଦା
ବ୍ୟବହୃତ ବସ୍ତ, ସବ୍ଦା ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ
ପାଶେ ଲକ୍ଷତେଜ ହେଉଥିବାରୁ ମନୁ-
ଷ୍ୟଙ୍କୁ ନ ଉତ୍ସବର କିନ୍ତୁ (କରିବି,
କୁକୁର ଅଛି) ।

ହାତିକେ—ଶା. ବି. ଲେଢ଼ି ।

ହାତିକେଥୁ—ପ୍ରା. (ଉ. ବାଲେଶ୍ଵର) ବି.
ହାତିକି ଦେଖ ।

ହାତିକୋଳ—ଶା. ବି. ଶୈଜନାରମ୍ଭ,
ହସ୍ତଗୁଳନ ।

ହାତିକୋଳବା(ବଳିବା)-ଶା. କି. ହସ୍ତଗୁଳ-
ମାନଙ୍କର ପଂଚିଭେଜନ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟରେ
ସମସ୍ତେ ଏକାବେଳେ ଚକ୍ର ଘେରିବା,
ଭେଜନାରମ୍ଭ କରିବା, ଛିପ୍ରତା ସହିତ
କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

ହାତିକୋଳବା—ଶା. କି. ପ୍ରହାରକାରିନା,
ମାରିବା ।

ହାତିଗୁଣିଶାଇବା—ଶା. କି. ମୁଣ୍ଡ ପନ୍ଦ୍ରାଙ୍କ
ପୁଷ୍ପକ ଭେଜନ କରିବା, ସୁମ୍ବାଦୁ ଯୋଗୁ
ଶାଇବା ପାହରେ ଅବଶ୍ୟ କି ରଖି
ସବୁ ଖରପିବା ।

ହାତିକତ୍ତା—ଶା. ବି. ହସ୍ତଗୁଣିକୁ
ଚାହାର, ଅସୁକାରମୁକ ।

ହାତିକନା—ଶା. ବି. ବିକାହ ।

ହାତିଟେକା—ଶା. ବି. ଅନୁଗ୍ରହ ପୁଷ୍ପକ
ଦେବା ସାମନ୍ୟ ଦାନ, ପ୍ରଶାମ, (ବିଂ)
ଅନୁଗ୍ରହପ୍ରଦତ୍ତ ।

ହାତିଟେକଥ—ଶା. ବି. ପରର ଅନୁଗ୍ରହ
ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଧନ ଉପରେ ନିର୍ଭର
କରୁଥିବା (ବ୍ୟକ୍ତି), ପର ଅନୁଗ୍ରହ କରି
ଦେଉଥିବା (ଧନାଦି) ।

ହାତିଟେକିବା—ଶା. କି. ହାତିଯୋଡ଼ି
ନମସ୍କାର କରିବା, ଶେଷ ଦେଲାବେଳେ
ହାତ ରଠାଇବା, ଆଣିବାଦାଦି କରି-
ବାକୁ ହସ୍ତ ଉତ୍ସେଳନ କରିବା ।

ହାତଠାର—ଶା. ବି. ହାତଠାର ଦ୍ୱାରା
କରିବ ବା ମନର ଭ୍ରମ ପ୍ରକାଶକରିବା ।

ହାତତାଳି—ଶା. ବି. କରତାଳି, ଦୁଇ
କରକର ପରଶର ଆୟାତ ଦ୍ୱାରା
ଉସ୍ତାଦିତ ଶକ୍ତି ।

ହାତଦୁହି—ଶା. ବି. ମଳିହ ଶାରକୁ
ଦୁହିବା, (ବିଂ) ମଳିହ(ଗାର) ।

ହାତଦେଖ—ଶା. ବି. ନାତିପରଶା,
ସାମୁଦ୍ରିକ ଶାହାନୁସାରେ ମନୁଷ୍ୟର
ଶୁଭରୁ ଜାଣିବାପାଇଁ କରକିଲମ୍ବ
ରେଣ୍ଟାମନଙ୍କର ପରଶା ।

ହାତଦେଖାଇବା-ଶା. କି. ଗେଗ ନିର୍ମିଯୁର୍ଧ
ନାତିପରଶା ପାଇଁ ବେତାଳୁ ହାତ
ହେବାକବେ, ସାମୁଦ୍ରିକ ଶାହାନୁସାରୁ

ଶୁଣୁଣୁଭ ଜଣିବାପାଇଁ ନିଜର କରିଲ ଦେଖାଇବା, ମଟରଥାଦିକୁ ସ୍ଥିତି
କରିବା ପାଇଁ ସଙ୍କେତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ହାତ ଉଠାଇବା ।

ହାତଦେଖିବା—ଗ୍ର. ଫି. ଗୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟାର୍ଥ
ବେଳେ ଘୋରୀର ହାତର ନାଡ଼ିକୁ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରିବା, ସମୁଦ୍ରକ ଶହିଜି
ମନୁଷ୍ୟର ଶୁଭ୍ରାଂଶୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରି
ତଳର ରେଣ୍ଟା ଦେଖିବା ।

ହାତଦେଖା—ଗ୍ର. ଫି. କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ
ଆରମ୍ଭ କରିବା, ହାତଦ୍ୱାରା ସ୍ଵର୍ଗକରିବା,
ହୃଦିକରାନ ଦେବା, ଶପଥ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ଅନ୍ୟର ମୁଣ୍ଡାଆଦି ଛୁକୁଇବା ।

ହାତଧରିବା—ଗ୍ର. ଫି. ମିନର ବା କ୍ଷମା
ପ୍ରାର୍ଥନା ପାଇଁ ଅନ୍ୟର ହସ୍ତକୁ ଧରିବା,
ବିବାହ କରିବା ।

ହୃଦିଧ୍ୱାନୀ—ଗ୍ର. ବି. ମରଳା ବା ଅଇଁଠା
ହାତକୁ ଧୋଇବା, ଚେତୁଙ୍କ ଶକୁ
ରୁ ଦିଲାଇ ନେବାପାଇଁ ପାଶ ହାତ
ଆଦିଙ୍କୁ ଦ୍ଵାରାଯିବା ପାରିଶ୍ରମିକ ।

ହାତଧୋଇନୟିବା—ଗ୍ର. ଫି. (ଲ.ଅର୍ଥ)
କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅପଣାର ସମସ୍ତ
ହୃଦିକ ରୁଟାଇବା, କାର୍ଯ୍ୟର ନିଷ୍ଠିତ
ହୋଇ ଦେଖିବା ।

ହାତକିପାଇବା—ଗ୍ର. ଫି. ଅତି ଉଚିତରେ
ଥିବା ଯୋଗୁଁ କୌଣସି ନମ୍ରକୁ ହାତ
ଦ୍ଵାରାଲେ ମଧ୍ୟ ହସ୍ତଗତ ନ ହେବା,
(ଲ.ଅର୍ଥ) ସାହୁର ନ ଖାଚିବା ।

ହାତପଢ଼ିଠି—ଗ୍ର. ବି. ଧନାଦି
ହାତଗତ ହେବା ।

ହାତପକ୍ଷା(କେ)ଇବା—ଗ୍ର. ଫି. ପନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତିକୁ
ଉପରେ ହସ୍ତ ଦେଖିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ)
କୌଣସି ମ୍ପୁକୁ ହାତତେ କରିବା,
ହାତଦ୍ୱାରା ଆପଣ କରିବା ।

ହାତପଞ୍ଜୀ—ଗ୍ର. ବି. ବିଶେଷ, ମନୁଷ୍ୟ
ନିଜେ ହାତଦ୍ୱାରା ରୁକ୍ଷିତ କରି ବିଶେଷ
ହେବା କରିବା ।

ହାତପରି(ରେ)ଇବା—ଗ୍ର. ଫି. ମେଞ୍ଚାତ
(ଦ୍ୱାରାରିବା)କୁ ବା ମେହେନ୍ତି ପଦକୁ

ବାଟି ତାହା ହାତରେ ବୋଲି କରିଲକ
ଓ ଆକୁଠ ଆଦିକୁ ରଞ୍ଜିତ କରିବା ।

ହାତପତ୍ର—ଗ୍ର. ବି. ଗ୍ରୁଡପଦ, ସ୍ଥିପୁରୁଷ-
କର ବିବାହ ବନ୍ଦନ ହେବନ ଅନ୍ତ ।

ହାତପତ୍ରି(ତେ)ଇବା-ଗ୍ର. ଫି. କରିଲକିଲୁ
ପ୍ରସାରିତ କରି ମାଗିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଅତି
ଶାନ ଭାବରେ ମାଗିବା, ପ୍ରାର୍ଥନା କା
ନେହୁବ ହେବା ।

ହାତପଶୁପଶୁବାହାପଶିବା—ଗ୍ର. ବି. ବ.
(ନ୍ୟାୟ) ଅଧିକାର ନ ସ୍ବର୍ଗ ପ୍ଲାନରେ
ପଥମେ ଅଳାଧିକାଶ ହୋଇ ବିମେ
ସଂଧାରିକାଶ ହେବା ।

ହାତପାଞ୍ଚ—ଗ୍ର. ବି. ହାତର ପାଞ୍ଚ ଦେଖି ।

ହାତପାଲ—ଗ୍ର. ବି. କରିପୁଷ୍ଟ ।

ହାତପାହାରୁଣୀ—ଗ୍ର. ବି. ଧାନକୁଟିବାର
କାଠର ବଢ଼ି ହେମମଦିପା, ଦୂରେ
(ଥିରେ ହାତରେ ଗୋଟିଏ ମୁଖଳ
ଧରି କୁଟୁମ୍ବ) ।

ହାତପୋଛ—ଗ୍ର. ବି. ଅର୍ଥଶୂନ୍ୟଦ୍ୱାରା
ହାତରେ ଥିବା ଧନ ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି
ହେବା ଅବସ୍ଥା ।

ହାତପୋଛା—ଗ୍ର. ବି. ଦ୍ଵାରାପାନଙ୍କ
ଦେବିହାତରୁ ରୁକ୍ଷ ମରଳା ପୋଛ-
ବାରେ ବ୍ୟକ୍ତିହାତ ଦକ୍ଷତ କରିବା କାହାର ।

ହାତପୋଡ଼ା—ଗ୍ର. ବି. ଦ୍ଵାରାପାନଙ୍କ
ମନୁଷ୍ୟଦାରମାନେ ଅନ୍ୟ କାହାରଗରକୁ
ମୁଖୀଆ କାମକରିଗଲେ କାମଯାଇବା
ପରେ ସେହି କାମହେଉଥିବା ଜିନିହରୁ
ଜିମୁଦଂଶ ମନୁଷ୍ୟ ବାଦଥାନିବା (ୟଥା—
ଶୁଣୁଥା ଅନ୍ୟର ପିଠା ଉଚିତ୍ୟାଦି ରଖେ) ।

ହାତବଢ଼ାଇବା—ଗ୍ର. ବି. ଉଚିତ୍ୟରେ ଥିଲା
କୌଣସି ଦ୍ରୁବ୍ୟକୁ ଧରିବାପାଇଁ ହାତକୁ
ଉଚ୍ଚକୁ ଟେକିବା ।

ହାତକାଳୀ—ଗ୍ର. ବି. ଛବିଆଦି ଆଙ୍ଗିବା
କର୍ତ୍ତାର, ହଠାତ୍ ଅନ୍ୟକୁ କରିବା
ପରେ ।

ହାତବଳିବା—ଗ୍ର. ବି. ଆଗ ମାତ୍ରାଦି

କରିବାକୁ ଉଥାରହେବା, (ବି) ଶିଳ୍ପର
ପ୍ରଥମ ଉତ୍ସାହ ।

ହାତବାକସ—ଗ୍ର. ବି. ଯହିଁରେ ଲୋକର
ନିତ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୋଳନମୟ କାରକପଦ କହିବ
ବିଲାଧାର ରହେ ।

ହାତବାନହୋଇବସିବା-ଗ୍ର. ଫି. ନିଷ୍ଠା
ବା ବେକାର ହେବା ।

ହାତବାରସୀ(ଗୋର୍ପାଣୀ)—ଗ୍ର. ବି. ରଦ୍ଧିକରି
ଦକ୍ଷିଣହାତରେ ଧରି ଯେଉଁ ହତିଆର
ଦ୍ୱାରା କାଠ ତାମ୍ବୁନ୍ଦି, (ଲ.ଅର୍ଥ)
ସାହାଯ୍ୟକାଶ ବ୍ୟକ୍ତି, (ବି^o) ପ୍ରତ୍ୟେ
ସାହାଯ୍ୟକାଶ ।

ହାତବୁଣୀ—ଗ୍ର. ବି. ହାତଦ୍ୱାରା ଲୁଗାକୁ
ତନ୍ତ୍ରରେ ରୁଣିବା, ହାତରେ ପୁଲି-
ଆଦିର ଯିଲଇ, (ବି^o) ହାତଦ୍ୱାରା
ରୁଣାୟାଇଥିବା (ଲୁଗାଆଦି) ।

ହାତବୁଲା(ଲେଇବା)—ଗ୍ର. ଫି. ହାତଦ୍ୱାରା
ଦବିତ୍ରିବା, ଆଉ ଦ୍ୱିବା, ଗ୍ରେଟପାର୍ଟକୁ
ରେଶିକରିବା, ଠକିକର କିନ୍ତୁ ଧନ
ନେବା, ଘରେପଣି ରେଶିକରିବା,
ସମ୍ମର୍ମ ମନୋଯୋଗୀ ହେବା ।

ହାତବୋତାମ—ଗ୍ର. ବି. କମିଜିଆଦିର
ଆନ୍ତିନିର କଞ୍ଚିରେ ଲୁଗିଥିଥିବା ବୋତାମ ।

ହାତବୋକିନା—ଗ୍ର. ଫି. ହାତ ପୋଛିବା,
ମାରିକର ବା ଠକିକର ଧନ ନେବା ।

ହାତବସ୍ୟ—ବି^o. (ହା+ମ୍.ତବ୍ୟ) ଉତ୍ସା
ଯୋଗ୍ୟ, ପୁଣିବାର ଉପସ୍ଥିତ ।

ହାତଭଣ୍ଟା—ଗ୍ର. ବି. କହୁଣ୍ଟାଠାରୁ କହି-
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହାତର ମାଂହଳ ଅଂଶ ।

ହାତଭଣ୍ଟିବା—ଗ୍ର. ଫି. ଆନନ୍ଦରେ
ରତ୍ନପୁଣ୍ଡ ହେବା, ଲୁଗାସ୍ଥିତ ହେବା,
ଆଗନ୍ତୁ ସହିତ କାମନା କରିବା ।

ହାତମାଟି—ଗ୍ର. ବି. ଶାନ୍ତାପେନ୍ଦ୍ରାର
ଶୌର ହେବାପରେ ହାତରେ ମାଟି
ଲୁଗାଇ ଥୋଇବା କର୍ମ, ଛାନ୍ଦିବା ପରେ
ହାତକୁ ମସା କରିବାରେ କାହାରୁକୁ
ମାଟି ।

ହାତମରିବା—ଗ୍ର. ଫି. ସତର୍କ ବା ଦୃଷ୍ଟି
ଆକର୍ଷଣ ଉତ୍ୟେଶ୍ୟରେ ଅନ୍ୟର

ଦେହରେ ହାତ ଲଗାଇବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଗ୍ରେଟ ପଦାର୍ଥ ଶୈଳିକରିବା; ନିଗୁ-ଆଲର ଅନୁପଣ୍ଡିତରେ ପଦାର୍ଥ ଆସସାନ୍ତ କରିବା ।	ହାତରେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ, (୩ମୀ ବା ଶୟୁ ବିଭିନ୍ନ) ହସ୍ତରେ, ନିଜର ଅଧିକା-ରରେ, ଅନ୍ୟର ପରମର୍ଶଦ୍ୱାରା ଗୁଣିତ-ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ, ନିଜ କର୍ତ୍ତରେ, ନିଜର କର୍ତ୍ତର ବନ୍ଦିଭୂତ ହୋଇ, ଦେହ, ଦ୍ୱାରା, ନିଜାବେ, ନିକଟରେ, ଉଦ୍‌ଦିଲରେ, ବୁଲନାରେ, ସମ୍ମିଳନରେ ହେବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. (ଲ.ଅର୍ଥ) ନିଜ କୃତକାରୀର ବା ଦୋଷର ଫଳ-ପ୍ରେମକରିବା ।	ହାତରେନମାଞ୍ଚତରେମାରିବା-(ନ୍ୟାୟ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ସାନ୍ଧାତରେ ଅନିଷ୍ଟ ନ କରି ପରେଷଙ୍କରରେ ତାର ଗୁରୁ-ତର ଅନିଷ୍ଟ କରିବା ।
ହାତମୁଠ—ଗ୍ରା. ବି. ମୃଷ୍ଟିବନ୍ଦ କରିଲା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ନିଜର ଅଧିକାର ।	ହାତରେରଣିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. (ଧନାତ) ନିଜ ନିକଟରେ ଗଛି ତ ରଣିବା; ନିଜର କର୍ତ୍ତରେ ରଣିବା ।	ହାତରେରଣିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. କର୍ତ୍ତିହା-ଧୀନରେ ରଣିବା, (ଧନ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିପାଖରେ ସିଂହିତହେବା ।
ହାତମୁଠାନ୍ତାକରିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ଅପସ୍ତ୍ର ଆଦି ମୁଣ୍ଡିବେଗରୁ ବ୍ୟକ୍ତି ଚେତନା-ହୁନ ନ ଦୋଇ କରିଲକୁ ବୁଲିବା, ଉପ୍ରାଣାନ୍ତ ହେବା—(ଲ.ଅର୍ଥ) କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅନିଲ୍ଲା ପ୍ରକାଶିକରିବା, ଅପ-ବ୍ୟୁ କରିବାଦ୍ୱାରା ଶେଷରେ ଧନସ୍ଵାନ ହୋଇ କାତର ହେବା ।	ହାତରେରଣିବା—ଗ୍ରା. ବି. କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟ ବାକିଥିବା, ନିଜେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦିନ୍ଦୁକୁ ଥିବା ।	ହାତରେଲଗା(ଗେ)ଇବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରହାର କରିବାପାଇଁ ତା ଦେହରେ ହସ୍ତ ଶର୍କରା କଣିବା, ହାତଦ୍ୱାରା ପ୍ରେକ୍ଷିତରିବା, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରମ୍ଭ କରିବା ।
ହାତମୁଠାରେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ, ନିଜର କରସ୍ତୁର ଅବସ୍ଥାରେ ।	ହାତରେଲଗା—ଗ୍ରା. ବି. କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟ ବାକିଥିବା, ନିଜେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦିନ୍ଦୁକୁ ଥିବା ।	ହାତଲପୁପଣ—ଗ୍ରା. କି. କୌଣସି ଗୈରିବୁଣି ।
ହାତମରଣ—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକର ସିଦ୍ଧହୁତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରଭୁତବ ଶ୍ରୀନାମ, ଖ୍ୟାତ, ଦେବୀପାଇଁ ଦିନ୍ଦୁ ।	ହାତରେଚୁଟିପଡ଼ିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. (ଲ.ଅର୍ଥ) ଆପଣର ସମ୍ମର୍ମ ଆସୁନ୍ତ ହେବାରକି (କୌଣସିବ୍ୟକ୍ତି) ଅବସ୍ଥାର ହେବା ଅବସ୍ଥା, ହାତରେ ଗୁଡ଼ ରହିବା (ଅନ୍ୟରୁ ପା) ।	ହାତଲଗିବା—ଗ୍ରା. କି. ହାତରେଲଗା ଦେଖ, ମାରିବା ।
ହାତର—ଗ୍ରା. ବି. ନିଜର କର୍ତ୍ତିହା-ଧୀନ କଥା—ଗ୍ରା. ବି. ନିଜର କର୍ତ୍ତିହା-ଧୀନ ବିଷୟ, ନିଜକୁତ ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା ବିଷୟ, ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା ଆଶ ବିଷୟାଦ ।	ହାତରେପଡ଼ିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. କରନତ-ହେବା, ଆପଣର କର୍ତ୍ତିହା-ଧୀନକାରୁ ଆସିବା ।	ହାତଲେଖ—ଗ୍ରା. କି. ହାତଲେଖର, (ବି) ସୁହସ୍ତିକିତ, ହସ୍ତିକିତ (ପୋସଥାଦି) ହାତଲେଖାଦର୍ପଣରେଦେଖିବା-(ପ୍ରବଚନ) କୌଣସି ଦିନ୍ଦୁ କଣିବାର ଉପାୟ ନିଜପାଖରେ ଥାଉ ଥାଉ ଉପାୟନ୍ତର ଲୋଡ଼ିବା, ଏହିପରି ଶୁଳରେ ପ୍ରବଚନ ବୋଲିଥାନ୍ତି ।
ହାତର ଲେଖ—ଗ୍ରା. ବି. ହସ୍ତାକ୍ଷର ।	ହାତରେପାଞ୍ଚ—ଗ୍ରା. ବି. ଅବଶୀଷ୍ଟ ସମ୍ବନ୍ଧ, ଶେଷ ଭରିପା, ତାପଶେଳାକିକୁ ଶେଷପାଇଁରେ ମିଳିବା ଭରିଷ୍ଟକ ଆବ-ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବା ବିପଦପାଇଁ ସମ୍ଭବ ଶେଷ ଉପାୟ ।	ହାତରେପାଞ୍ଚ(ସଫେଲ)-ଗ୍ରା. ବି. ସିଦ୍ଧହୁତା ପୂର୍ବ କାରୁକାରୀୟ, (ଚିତ୍ରଣ) ଧୂତ୍ରିତା, (ବି) ଧୂତ୍ରି, ସିଦ୍ଧହୁତ ।
ହାତର ମୋକ—ଗ୍ରା. ବି. ନିଜର ଆସୁନ୍ତ ଧୀନ ବାକ୍ତି, ଅଧିକାର ଧୀନ ବାକ୍ତି ।	ହାତରେପଢ଼ିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ନିଜକୁ ଚିପିବା କଣିକିବା ।	ହାତରୀ—ଗ୍ରା. ବି. ପାଦ ଓ ଟେହୁଲର ଦୟନାଥକୁ ଧରିବାପାଇଁ ଅନ୍ତବୁଜ୍ଞ-କାର ଧୀରୁଆଧିର ବଳଧୂ ।
ହାତରୁ—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ବି. ନିଜରେ ନିଜର କର୍ତ୍ତିହା-ଧୀନ ବାକ୍ତି, ଅଧିକାର ଧୀନ ବାକ୍ତି ।	ହାତରେମଣି(ନ)ଷକ୍ତିରାଗ—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ନିଜର ଯହ ଦ୍ୱାରା ଶିଶୁକୁ ଉଭୟ ମଣିଷରେ ପରିଷତ କରିବା, ଶିଶୁ-କାଳର ସାବାଲକ ହେବାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ଶିଶୁକୁ ପାଲିବା ।	ହାତରୁତୀଥାର—ଗ୍ରା. ବି. (ପ-ହସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର) ହାତ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିହୁତ ଅସ୍ତରିକୁ ଲୋଲୀର ଆବଶ୍ୟକ ଯନ୍ତ୍ରିତ ।
ହାତରୁ ଶିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ନିଜର କର୍ତ୍ତିହା-ଧୀନ ବାକ୍ତି, ନିଜର ହସ୍ତାକ୍ଷର ବ୍ୟକ୍ତିହୁତ କରିବା ।	ହାତରେମଣିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. (ଅଳଙ୍କାରିତା) ନିଜକୁ ଚିପିବା କଣିକିବା ।	ହାତରୁ ଶିବା—ଗ୍ରା. ବି. ପାଦ ଓ ଟେହୁଲର ଦୟନାଥକୁ ଧରିବାପାଇଁ ଅନ୍ତବୁଜ୍ଞ-କାର ଧୀରୁଆଧିର ବଳଧୂ ।
ହାତରୁ ଶିବାରବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ଆପଣର ଖ୍ୟାତ ବନ୍ଦୁ ନିଜେ ଚଳାଇବା ।	ହାତରେମଣିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ନିଜର କର୍ତ୍ତିହା-ଧୀନ ବାକ୍ତି, ନିଜର ହସ୍ତାକ୍ଷର ବ୍ୟକ୍ତିହୁତ କରିବା ।	ହାତରୁ ଶିବାରବା—ଗ୍ରା. ବି. ପାଦ ଓ ଟେହୁଲର ଦୟନାଥକୁ ଧରିବାପାଇଁ ଅନ୍ତବୁଜ୍ଞ-କାର ଧୀରୁଆଧିର ବଳଧୂ ।
ହାତରୁ ଶିବାରବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ଆପଣର ଖ୍ୟାତ ବନ୍ଦୁ ନିଜେ ଚଳାଇବା ।	ହାତରେମଣିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ନିଜର କର୍ତ୍ତିହା-ଧୀନ ବାକ୍ତି, ନିଜର ହସ୍ତାକ୍ଷର ବ୍ୟକ୍ତିହୁତ କରିବା ।	ହାତରୁ ଶିବାରବା—ଗ୍ରା. ବି. ପାଦ ଓ ଟେହୁଲର ଦୟନାଥକୁ ଧରିବାପାଇଁ ଅନ୍ତବୁଜ୍ଞ-କାର ଧୀରୁଆଧିର ବଳଧୂ ।
(ପ୍ରବଚନ) ନିଜର ଧନ ବ୍ୟକ୍ତି କରି ପରିବ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଶୁଳନରେ ଏହିପରି ଲୋକେ କହିଥାଆନ୍ତି ।	ହାତରେମଣିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ନିଜର କର୍ତ୍ତିହା-ଧୀନ ବାକ୍ତି, ନିଜର ହସ୍ତାକ୍ଷର ବ୍ୟକ୍ତିହୁତ କରିବା ।	ହାତରୁମଳେ'ଇବା—ଗ୍ରା. କି. ହସ୍ତାକ୍ଷର ଅନ୍ତବୁଜ୍ଞ ବା ନିଷେଷଧ ସୁତ୍ତକ ଇତ୍ତପୁତ୍ର ସମ୍ମାନ କରିବା, ହାତ ଚଳାଇବା ।

ହେବା, ସାନ୍ଧିଆଦି ବିଶ୍ଵପନ୍ଥର
ଅନ୍ତିଆର ହେବା, ହସ୍ତଗତ ହେବା,
ଅଧିକାରଭ୍ରମ ହେବା ।

ହାତବାଜ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକହାତରୁ ଅନ୍ୟ
ହାତକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରଣ, ହାତଦ୍ୱାରା
ଯୁକ୍ତ ଓ ପରମ୍ପର ଆନମଣ ଓ ପ୍ରହାର ।

ହାତ(ଶ୍ଲ) — ଶ୍ରୀ. ବ. (ସ-ହସ୍ତୀ) କଣ,
ଜଳ, ମାତଙ୍ଗ, ଅତି ବଡ଼ ଶାକଭୋଜ
ଚରୁଷ୍ଣ ଜନ୍ମ, ଶୁଦ୍ଧି ବଣଶୋଧ
ଶିଖେଷ, ଦୁଇଦ୍ଵାକୀୟ, ଜ୍ଞାନୀ, (ହାତି-
ପର) ଧୀରଗଢ଼ ଶିଷ୍ଟ ବଂଚି ଗୋଟିଏ
ହାତରପରେ ଲାଗାଇବା ପରମିତ
ବୋର୍, (ହାତଦେଳ) କଣ, ପାଣ୍ଡ
(ଯଥ— ଡାହାଶୁଭ୍ରାତା ବାଟ)
ଆସାମ ଦେଖଇ ବଣଶୋଧବିଶେଷ,
(ବିଂ) ହାତ ବହୁପାରକା ଭଳି (ବେଳେ)
ହାତପମ୍ବକୀୟ, କୌଣସି ଦିଗରେ
ଅବସ୍ଥିତ, (ଏତେ)ହାତ ପରମିତ,
(ହି.ବିଂ) ବାମ କା ଦକ୍ଷିଣପ୍ରତିର
ଦିଗରେ ।

ହାତିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଏତେ)ହାତ ଲମ୍ବ,
ଯତେ ଜଣଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ମାଦିତ(କାମ),
ହସ୍ତଯୁକ୍ତ, ହାତପର ଆକାରବିଶେଷ,
ଖୁବ୍ ବଡ଼, ହାତପର ଶୁଳ୍କର୍ତ୍ତମ ଉପ୍ରା-
ଦକ୍ଷ (ପଦ୍ମ) ।

ହାତିଆକାଙ୍କ୍ଷା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ବନ୍ଧୁ-
କଳୋଟଙ୍କା) କଙ୍କାତ୍ର ପର ଏକପକାର
ବନ୍ଦ ଫଳ ।

ହାତିଆଘାସ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଧନ୍ୟୀପଦମ
ଓଗ୍ରାହା ଏକପକାର ଘାସ ।

ହାତିଆଜୁଣୀ(ଶ୍ଲ,ଶ୍ଲ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜଳବାଜ,
ହାତକୁ ଯୁଲିତ ଚରିନାପାଇଁ ବନ୍ଧବ-
କୁତ ବନ୍ଧାତ୍ର ଲୋହଦଣ୍ଡ, ଏକପକାର
କଣ୍ଠକୟୁକ୍ତ ଲାତାନୀଆ ଗଢ଼ ।

ହାତିଆଦା(ଯା)ଦୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପକାର
ଦୁର୍ବାଗେନ୍ଦ୍ରିୟ ଦକ୍ଷ ।

ହାତିଆଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ହସ୍ତିଗାଳ)
ହାତିମାହିନ୍ତ, ହସ୍ତିପକ । [ଲାଇ ।

ହାତିଆଲିହ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲିମ୍ବ ଓ ସବୁ

ହାତିଏ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋଟିଏ ହାତ
ବହୁନକରିବା ବୋର୍ ପରମିତ, ବହୁ-
ପରମିତ, ଏକହାତ ମାତ୍ର ।

ହାତିକଠମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତ ଉପରେ
ବସିନାଇ ଆଗପଛରେ ଲୁହାର
ବାତସ୍ତବ ଆସନ ।

ହାତିକନାନାହି—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତିକନାନପର
ପରମିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

ହାତିକଳମତ୍ତାଳିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହତାତ୍
ଭଗ୍ୟଦ୍ୱାରୀ ହେବା ।

ହାତିକଷା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତ ପିଠିରେ
ଲଦନଥାନ୍ତି ଉତ୍ତି ଚଢ଼ିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରଣ ।

ହାତିକଷିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତ ଉପରେ
ଅମର ବା ହାତଦା ଭିତିବା ।

ହାତିକାନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହସ୍ତିକର୍ତ୍ତ ଦେଖ ।

ହାତିକାନଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତିକାନପର
ବଢ଼, (ବି) ଏକପକାର ପ୍ରେଟ ବନ୍ଦ୍ୟ-
ଲତା, ହାତିକାନ ଧରିବା ।

ହାତିକାନଉପରେବସିବା—ଶ୍ରୀ. ବି.
(ଲ.ଅର୍ଥ) ମହତ୍ତମେକଙ୍କ ଆଶ୍ରୟ
ଧରିବା ।

ହାତିକି(କୁ)ପିରତ୍ରାକରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି.
ନୂଆ ହାତକୁ ମଣକରିବା ।

ହାତିଖେତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବନ୍ୟହସ୍ତୀଙ୍କ
ଦଳ, ବଣ୍ୟା ହାତକୁ ଧରିବାପାଇଁ
ଜଙ୍ଗମମଧ୍ୟରେ କରିଯିବା ଦେଇବନ୍ତ,
ବଣ୍ୟା ହାତକୁ ଖେତା ଦ୍ୱାରା
ଧରିବାନ୍ତି ।

ହାତିଖେଜ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତିର ପାଦଚିନ୍ତ ।

ହାତିଖେଜିଆଗଛ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମଣ୍ଡୁକ-
ପର୍ଣ୍ଣି ଦେଖ ।

ହାତିଗର୍ଜନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତିର ଗମ୍ଭୀର
ଗର୍ଜନ କା ସ୍ଥର କା ଧୂନ ।

ହାତିଗାଧୁଆନ୍ୟାୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତି
ଗାଧେଇସାର ଧୁଣି ପରିଶାରେ ଶୁଣ୍ଠ-
ଦ୍ୱାରା ନିଜ ଦେହରେ ଧୂଳି ପକାଏ,
ସେହିପର କୌଣସି ପଣ୍ଡ ଶୁମ୍ଭଳରେ
ଏହି ନ୍ୟାୟ ଲାଗେ ।

ହାତିଗିର(କା)ଦା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବଣଥା
ହାତକୁ ଧରିବାପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ
କରିଯିବା କହ ଖୁମ୍ବାଦିର ଦେଇ-
ବନ ।

ହାତିକୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହସ୍ତୀଶବଦ ।

ହାତିଖୁଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତ ଲଦନ-
ଉପରେ ତିକାରିବା ଶୁରିକୋଣିଆ
ମୋଟ ଆସ୍ତରଣ ।

ହାତିଖୁଲିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆନନ୍ଦରେ ହାତ
କୀତା କରିବା ।

ହାତିଥୋଡ଼(ର)—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତର ଶୁଣ୍ଠ ।

ହାତିଦଣ୍ଡ(ଦଣ୍ଡି)—ଶ୍ରୀ. ଶ. ବଣ୍ୟାହାତ-
ମାନଙ୍କର ଜଙ୍ଗଲରେ ଗମନଗମନ
ପଥ, ହାତ ଖୋଜପର ଆକାଶରେ
(ଦ.ପ) କୋଣରୁ (ର.ପ) କୋଣକୁ
ଲମ୍ବହୋଇ ଦେଖିଯିବା ଧଳାମେଘର
ଶୁଣ୍ମାନ, ଶୁଯୁପଥ ।

ହାତିଦାନ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ହସ୍ତୀଦନ୍ତ)
ଅଣ୍ଣିରାତିର ଗାଲପାଟିରୁ ବାହାରିଥିବା
ଦୁଇଟି ଲମ୍ବଦାନ୍ତ ।

ହାତିଦାନ୍ତପଲଙ୍କ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ପଲ-
ଙ୍କର ଲାତିଆଦିରେ ହାତିଦାନ୍ତର
ପାତା କୁଆଣି ହୋଇଥାଏ ।

ହାତିଧର—ଶ୍ରୀ. ବି. କଣହାତିକୁପେଣ୍ଟିବା
ପାଇଁ ନାନାଉପ୍ରାପ୍ୟରେ ଜଙ୍ଗଲରୁ
ଧରିବା । [ଧାନ ।

ହାତିପଞ୍ଜ—ଶ୍ରୀ. ଶ. ଏକପକାର ବଡ଼
ହାତିପଞ୍ଜିର—ଶ୍ରୀ. ବି. ପାଟଣା. ବି. ବନ୍ଦ୍ୟ
ବୃକ୍ଷ ଦିଗେଷ ।

ହାତିପେଣ୍ଟକାଳ(ପିକର) — ଶ୍ରୀ. ବି.
ହାତିର ଭୁଷବଦ୍ର ଧୂନ ।

ହାତିପେଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତିର ଗର୍ଭ,
(ଯୁଲନାର୍ଥକ)- ବଡ଼ପେଟ, ଯାହାର
ଗର୍ଭରେ ବସୁତାନ୍ତର ନିନିସ ପଶେ,
(ଲ.ଅର୍ଥ) ଯେଉଁ ବାହିର ପେଟରେ
ବା ମନରେ ଅନେକ ଶୁଷ୍କକଥା ପ୍ରସର
କରେ ।

ହାତିପେଣ୍ଟିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋଟିଏ ହାତକୁ
ପାଳି ତାହାର ଶୁଣ୍ଠ୍ୟାଦ ଚଳାଇବା

(ଲ.ଅର୍ଥ) ବଢ଼ିବ୍ୟବ୍ୟାଖ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଭରଣ ପେଶେ କରିବା, ଗେଟିଏ ସୀକୁ ଡାର ମନୋମତ ଲୋଇବା ।	ହାତୁଡ଼ା—ଗ୍ରୀ.ବି.(ଫ୍ରେଂଛ୍ଯୁ) ବଡ଼ହାତୁଡ଼ା; ଯାହା ଦ୍ୱାରା କମାରମାନେ ତାଣିଲୁ ଲୁହୁ ପିଇଲୁ ।	ହାନ୍‌ବି. (ହା + ଭା.ଅନ) କ୍ଷେତ୍ର; ଜତି; ବିଜମ, ସାହସ, (ସାଂଖ୍ୟ) ଦୁଃଖରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିବୃତ୍ତି, (ବିଂ—ମେ.ତି) ଉଚ୍ଚତା ।
ହାତିବନ୍ତୁଆ—ଗ୍ରୀ. (ଆସାମ) ବି. ଆସାମ ଦେଶର ବ୍ରାହ୍ମିଣଙ୍କର ବ୍ରାହ୍ମିଣାଧ ବିଶେଷ ।	ହାତୁଡ଼ା—ଗ୍ରୀ.ବି. ଚୌଟ ବା ମଧ୍ୟଭାଲୀ କମାରଙ୍କ ହାତୁଡ଼ା । [ହାତ ।	ହାନ୍‌ବି—ବି. (ହା+ଭା.ତି) ଅପକାର; ବାଧା, କ୍ଷତି, ଲେକଣାନ; ନାଶ, କମିଂ ଯିବା, ଅପର୍ଯ୍ୟ, ଦୋଷ, ତୃତୀ, କିଷ୍ଟନ; ଗତ ।
ହାତିବାନ୍ତ୍ରା—ଗ୍ରୀ.ବି. ହାତ ଲିଙ୍ଗପରି ବଢ଼ିଲୟ ଫଳବିଶ୍ଵି ଏକପ୍ରକାର ଗଛ ।	ହାତୁଡ଼ା—ଗ୍ରୀ.ବି. ହାତ ଲିଙ୍ଗପରି ଦେଖ ।	ହାନିକର(କାରକ)—ବିଂ. (ହାନି + କୁ + କ.ଅ) ଯତକାରକ, ଅନିମ୍ବୁଧକ; ଯତକନିକ ।
ହାତିମାହୁନ୍ତ—ଗ୍ରୀ. ବି. ହାତିଆଳ, ହସ୍ତିଶୁଳକ, ହସ୍ତୀପକ ।	ହାତୁରୁ(ବୁଁ)ହାତ—ଗ୍ରୀ.ବି.ବିଂ.ହାତକୁ ହାତ ହାତେ—ଗ୍ରୀ.ବି. ଏକହାତ ମାତ୍ର ଦର୍ଶ ବିମ ଲମ୍ବ, (କି.ବି.) (ଖେଳ) ଅରେମାତ୍ର, (ବି) ଏକହାତ ମାତ୍ର ଲମ୍ବ ଦର୍ଶ ବା ଉଚତା, (ଅବ୍ୟ) ଦ୍ୱାରା, ଜନ୍ମରେ, ମାରଫତରେ ।	ହାନିକରବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅପକାରକରିବା, ଯତକରିବା ।
ହାତିମେଟ(ଶୁ) —ଗ୍ରୀ.ବି. ହାତିର ଖାଇବା ଓ ଶାଖୋଇବା ଆଦିରେ ମହିନ୍ତକୁ ଶାହୀଯକାରୀ ଭାବ୍ୟ । [ବିଷ୍ଟ ।	ହାତେଇବା-ଗ୍ରୀ. ବି. ହିନ୍ଦୁହାରୀ ଦେଖିବା ବା ଧରିବା, ହସ୍ତଗତ ବା ଆସ୍ତିମାତ୍ର କରିବା । [ହାତ ମାତ୍ର ।	ହାନିକରନକ—ବିଂ. ହାନିକର ଦେଖ ।
ହାତିରସ—ଗ୍ରୀ.ବି. (ଫ୍ରେଂଛ୍ଯୁରସ) ମଞ୍ଜଳ, ପରିହ୍ୟାତୀର ଶଣ୍ଠିର ବୋହବା ମଦବାର ।	ହାତେଇବା—ଗ୍ରୀ. ବି. ହିନ୍ଦୁହାରୀ ଦେଖିବା ଏକ-ହାତେଇବା—ଗ୍ରୀ. ବି. ବିଂ. ଲମ୍ବରେ ଏକ-ହାତେଇବା—ଗ୍ରୀ. ବି. ବିଂ. ସଦ୍ୟପ୍ରାୟ (ଫଳ), ନଗଦ, (କି.ବିଂ) ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ସଦ୍ୟକ, ଏହାତରୁ ସେହାତ, ନଗଦ, ନଗଦ, ନିଳେନିକେ, ସ୍ଵଦ୍ଵଂ, ସାଷାତ୍, ଏକହାତ ଲେଖାଏ ।	ହାନିବା—ଗ୍ରୀ. (ସମ୍ବଲ) ବି. ହାଣିବା ।
ହାତିରସ—ଗ୍ରୀ.ବି. (ବ୍ୟକ୍ତିଶାଳା) ଗୋଷା ହାତିକର ଭାବରେ ବଢ଼ି ଦରିବା ବା ବଢ଼ି ଦରିବା ।	ହାତେ—ଗ୍ରୀ. ବି. (ଫ୍ରେଂଛ୍ଯୁ) ବେତନ, ଦରମା, (ଶ.ଦି) ପ୍ରମଥନ, ମଳ୍ଲିବା, ମାରଶ, ବଧ, (ଭା.ଦି) ମରଣ, ଆସାତି-କରଣ, (କ.ଦି) ସାନ୍ତୋଷ ।	ହାନିମନ୍—ଗ୍ରୀ. ବି. (କାମ) ହେତୁମିଶ୍ରଗାଥ ଚକ୍ରଷାର ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ ସ୍ଵର୍ଗତଃ ଲଜ୍ଜେ ଜମୀନ ମହାସୁରୁଷ ।
ହାତିଶୁଣ୍ଟ(ଶୁ) —ଗ୍ରୀ.ବି. (ଫ୍ରେଂଛ୍ଯୁଶୁଣ୍ଟ) ହାତିର ତୋପାହାର ।	ହାତେ—ଗ୍ରୀ. ବି. (ଫ୍ରେଂଛ୍ଯୁ) ହାତ ।	ହାନିଲଭ—ଗ୍ରୀ. ବି. କ୍ଷତି ଓ ଲଭ ।
ହାତିଶରୀ—ଗ୍ରୀ.ବି. ହାତିଶରୀ, ହାତି-ପଲିର ଜଙ୍ଗଲରେ ଯିବା ଅପିବା ଘର୍ତ୍ତା ।	ହାତେ—ଗ୍ରୀ. ବି. ହାତ ଦେଖ ।	ହାନୁକ—ପୁ. ବି. ଓ ବିଂ(ହନ୍+କ.ଭିକ) ପାରୁକ ।
ହାତିଶରୀରପ୍ତା—ଗ୍ରୀ.ବି. ଧରିଦୋହାରଥବା ବଣ୍ଣାହାନ୍ତିକୁ ମହଣ କରିବା । [ଗତ ।	ହାତେ—ଗ୍ରୀ. ବି. ହାତ ଦେଖ ।	ହାନୁଲ—ଗ୍ରୀ. ବି. ହାନୋଲ ।
ହାତିଶରୀଲ—ଗ୍ରୀ.ବି. ହାତିର ଦ୍ୱାରା କୁତମ ହାତ—ଗ୍ରୀ. ଅ. ହାତ ଦେଖ (କି.ବିଂ)	ହାତେ—ଗ୍ରୀ. ବି. ହାତ ଦେଖ ।	ହାନୁଲ—ଗ୍ରୀ. ବି. (ଫ୍ରେଂଛ୍ଯୁଲାକ) ହାନୋଲିକ, କାଳିକ, କଳିକ, ଉତ୍ତରିତାଳୀକ, ପାନ୍ଦିକ, କଳିକ, ଉତ୍ତରିତାଳୀକ, ପାନ୍ଦିକ ଅନ୍ତିରତା, କଞ୍ଚିବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରିରକରିବାରେ ଅସାମର୍ଯ୍ୟ ।
ହାତିଶରୀଲ—ଗ୍ରୀ.ବି. ହାତିର ଦ୍ୱାରା କୁତମ ହାତ—ଗ୍ରୀ. ଅ. ହାତ ଦେଖ (କି.ବିଂ)	ହାତେ—ଗ୍ରୀ. ବି. ହାତ ଦେଖ ।	ହାନୋଲ—ଗ୍ରୀ. ବି. ମନ୍ଦିକ ଆନ୍ଦୋଲନ, (କି.ବିଂ) ଚିନ୍ତିତ, ବିଷମ ସମସ୍ୟାରେ ପଢ଼ିବ ।
ହାତିଶରୀଲ—ଗ୍ରୀ.ବି. ବିହାର ପ୍ରଦେଶର ଜମି ଦାଖ ବିଶେଷ ।	ହାତେ—ଗ୍ରୀ. ବି. ହାତ ଦେଖ ।	ହାନୁଲ—ଗ୍ରୀ. ବି. ହାନୁଲିକ ।
ହାତୁ—ଗ୍ରୀ.ଅ. ହାତର ଦେଖ ।	ହାତୁରୁ—ଗ୍ରୀ. ବି. ହାତର ଦେଖ ।	ହାନୁଲ—ଗ୍ରୀ. ବି. ହାନୁଲିକ ।

ହାପୁରୀହେବା—ଗ୍ରା. କି. ଯାତାଯାତୀରେ ଅଳ୍ପରେ ହିରୁଡ଼ିଛିଦ୍ରିବା ।
ହାପୁରିକରୁଡ଼ିହେବା—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବଲ.) କି. କୋଧରେ ବା ଦୁଃଖରେ ବା ଦେବିରେ କରୁଡ଼ି ହେବା ।
ହାପ—“ଗ୍ରା. ଗଞ୍ଜାମ, ବି. ଏକପକାର କାବଳ୍ୟାଥା ଖେଳ, (ଗ୍ରା.ବି) ଶିଖିକୁ ପରିବର୍କବା ଦେ ।
ହାପର—ଗ୍ରା. ବି. ଅପସ୍ତୁର ରେଣ ।
ହାପର—ଗ୍ରା. (ଉ. ନାଲେଶ୍ଵର) ବି. (ସଂଖ୍ୟାରୀ) ସମ୍ମନ୍ଦରର ଅବ୍ଦିକୁଣ୍ଠରମ୍ଭେତ୍ତିକୁ, ଉଦ୍‌ଧାର, ଭାବ, ସୁନାଆଦ ଆହୁତିବାର ପାତ, କୋଇ, (ଗ୍ରା.ବି.) ଅପସ୍ତୁର ରେଣ, (ଯା.ବି) କରମମୟ ଗାତ ।
ହାପରମନ୍ଦି(ରି)ମଳି—ଗ୍ରା. କି. (ଟି. ଉଦ୍‌ଧାରୀ) ତରବଦି ବର୍ଗର ଲଟାଳିଆ ଷ୍ଟ୍ରୋବିଶେଷ ।
ହାପର—ଗ୍ରା. ବି. ଶୟାମଶ୍ରୀରୁ ବନ୍ଦିଜନ୍ତୁ ଦୁରୁଡ଼ିବାରେ ବ୍ୟବହୃତ ଦୁଇଫାଳିଆ ଲମ୍ବ ବାରିଙ୍ଗ ।
ହାପଳ—ଗ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଫୁଟୁକୀ, କରତଳପ୍ଲୋଟ, ଆଙ୍ଗୁଠିର ଆଗାତ ହାବ ଫୁଟୁକୀ ।
ହାପ(ନ)ସୀ—ଯା. ବି. କାମ୍ପୀ, ଆବୟନୀଯୀ ତେଣକାସୀ କୃଷ୍ଣକାୟ ମନୁଷ୍ୟ ।
ହାପିବା—ଗ୍ରା. କି. ଅତ୍ୟନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ ଯୋଗ୍ୟ ଘନପକ ନିଃଶ୍ଵାସ ଛାଡ଼ିବା, ହାରନ୍ତିବା, କରିବରେ ପଡ଼ିବା ।
ହାପିଯିବା—ଗ୍ରା. (ୟାକ) କି. କାମକରବକୁ ହୃଦୟିବା ।
ହାପୁ—ଗ୍ରା. ବି. ହାପୁ, ଅପିମ ।
ହାପୁଆ—ଗ୍ରା. (ଅନ୍ତିଆଳ) ବି. ଅପିମ-ଶୋର, ଅପିମା, ଆପୁଲି ।
ହାପୁଡ଼ିଆ(ବି)—ଗ୍ରା. ବି. ପଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟ (ତଳି, କାଣ୍ଡିଆଦି)କୁ ହାତର ପୋଷରେ କେଇ ଦୁଇ ଓଷ୍ଠ ଦ୍ୱାରା ଶବ ଉପ୍ରାଦନ ପୁଷ୍ଟ ପାଇବିରେ ଶେଷିକର ଖାରନା, (ବି) ଅରେ ହାପୁଡ଼ି ହେବା ପରମିତ ।

(ତିଳିଆରି) ।
ହାପୁଡ଼ିବା—ଗ୍ରା. କି. ପଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟକୁ ପଣବିରେ ଶେଷିକର ଖାଇବା ।
ହାପୁଟିକା—ବ. ପକ୍ଷିରଶେ, ଖଞ୍ଚନ-ପଣି ।
ହାପୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଖଞ୍ଚନପଣିଣୀ, ମାର୍ଦି ଖଞ୍ଚନପଣି ।
ହାପୁଲ—ଗ୍ରା. ବି. ଓସାରିଆ, ପୁଲ ।
ହାପୁଲେ—ଗ୍ରା. (ବାଲେ.) ବି. ମେଞ୍ଚାଏ, ମୁଲାଏ ।
ହାପୁଲାପୁହେବା—ଗ୍ରା. କି. ଲଙ୍କାମରତ-ଆଦି କଢ଼ା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଦ୍ୱାରା ପାଇବା କିମ୍ବା ପାଇକୁ ନାରମାର ମେଲୁକରି ପୁଣି ବୁଲ ହାପୁ ହାପୁ ଶବ କରିବା, ଅପିମାନଙ୍କର ଆପୁଣିଆ ଦେଲ ଗଡ଼ି ଗଲେ ସେମନେ ଯେପରି ବିକଳ ଦୁଅନ୍ତ ସେପରି ହେବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ବିକଳ ହେବା, ବ୍ୟାପକ ବ୍ୟବହାର କିମ୍ବା ପରିପରା କିମ୍ବା ପରିପରା ଦେଖ ।
ହାପ୍—ଯା. ବି. ଅର୍ତ୍ତ ।
ହାପାକିବା—ଗ୍ରା. କି. କନାପୁଡ଼ାକୁ ଆହୋରିଥବା ପାଇରୁ ନିର୍ଗତ ହେବା ଥିବା ନିଶ୍ଚାସରେ ମାତ୍ର ଡାକୁ ଆଣି ପୁଣିଆଦ ପଡ଼ିବାରୁ କୁଳା ହେଉଥିବା ଅଣିରେ ମାତ୍ରବା ।
ହାପିଳା—ବ. (ହାପ୍+କି+ଆ)କୁହାଇହାଇ ହାପିଳ—ଯା. ବି. ସମସ୍ତ କୋରାନ୍ତବନ୍ଧୁକୁ କଣ୍ଠସ୍ଥ କରିଥବା ମୁଗ୍ଲମାନ, ପାରଷ୍ୟ-ଦେଶୀୟ ପଧାନ କିମ୍ବା ଶ୍ରୀମଦ୍ଭୁବନ ହାପିଳକର ତାଳମା ।
ହାପୁର—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବଲ.) ବି. ଅପସ୍ତୁର ରେଣ
ହାବକିବା—ଗ୍ରା. (ଅନ୍ତି.) କି. କାମୁଡ଼ିବା ।
ହାବିତିବା—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) କି. ହାବିତିବା ଦେଖ ।
ହାବିତି—ଯା. ବି. ଆକାଶାମୀ ଅନ୍ତିବାଣ, (ଲ.ଅର୍ଥ) ହାବିତିପର ଦ୍ୱାରାକରିବାରେ ଓ ଅନ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତି, ସଜା ଓ ନିବାରାଦିଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନ, ରଜାପାଦ, ରଜାପାଦର ହତା, (ପା. ଆଳ. ବି.) ଶାବଦିଆଦର ଚକର ଅର ।
ହାବିକିରଙ୍ଗ—ଯା. ବି. ଅନେକ ହାବିକି ମଞ୍ଜ ହେଉଥିବା ଅନ୍ତିବାଣ ।
ହାବସ—ଯା. ବି. ଉତ୍ତରିନକ, ଉପରକୁ ଉଠାଇବା ।
ହାବୁ—ଗ୍ରା. ବି. ଅନ୍ତି ହାବୁ ଦେଖ, (ଗ୍ରା. ପାଠକା. ଅନ୍ତି) ସେ ଆନ୍ତକୁ ।
ହାବୁଜା—ଗ୍ରା. ବି. ବାହୁ ଓ ହାବୁଜା ମରମିନ ଧକ୍କା, ଜଳର ଲହୁର, ଅକ୍ଷ-ଦିଶେଷ ।

ହାତୁଗିଳା—ଶ୍ରୀ. ଅର୍ଜୁନ. ଲୁଚ, ଭାବୁଆ ।

ହାତୁଡ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ୍ଵ-ଆକଣ୍ଠ) ଦୁଇ-
ଜଣଙ୍କର ଭେଟ, ଦୁଇଜଣଙ୍କର ବା
ଦୁଇବ୍ୟୁର ବିପଶ୍ଚତ ଦିଗରୁ ହଠାତ୍
ଭେଟ, ଅଧିକାର ।

ହାତୁଡ଼ା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିପଶ୍ଚତ ଦିଗରୁ
ଆସୁଥିବା ଦୁଇଟି ବସ୍ତୁର ବା ବ୍ୟକ୍ତିର
ଫର୍ଦର୍ଷ, ଏକବ୍ୟୁ ଅନ୍ୟ ବସ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ
ବାଜିଯାଇ ହଠାତ୍ ଅଟକିଯିବା, ଦୁଇ-
ବସ୍ତୁର ବା ବ୍ୟକ୍ତିର ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ
ମିଳନ, କେଳାମାନଙ୍କର ହାତୁଡ଼ାଖେଳ,
କଲିକତାର ଅପର ପାର୍ଶ୍ଵରେ ଥିବା
ଦୁଇଗୁଣୀକଣାର ଖରବର୍ତ୍ତୀ ନଗର ଓ
ଜିଲ୍ଲା, ସବାର ବେହେରଙ୍କ ଡାକ-
ବିଶେଷ ।

ହାତୁଡ଼ାଦେବା—ଶ୍ରୀ. କି. ହଠାତ୍ ଆଶି
ଉପର୍ତ୍ତି କରଇ ଦେବା, ଗୋଟାଏ ବଡ଼
ବସ୍ତୁକୁ ଆଗରେ ରଖି ଅନ୍ୟ ବସ୍ତୁର
ଗନ୍ଧକ ଅଟକାର ଦେବା ।

ହାତୁଡ଼ା(ଡେ)ଇବୋ—ଶ୍ରୀ. କି. ଦୁଇଟିବସ୍ତୁକୁ
ବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆଣି ଏକମ ଜୁଠାଇବା,
ପଡ଼ୁଥାଇବା, ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ପରଷ୍ପର
ସନ୍ଧିଶ୍ଵର୍ତ୍ତୀ କରାଇବା, ସାମନାରେ
ଗୋଟାଏ ବାଧାରଖି ଗତ ଅଟକାରବା,
ଟେଳା ପଥରଥାଦ ଦ୍ୱାରା ମାରିବା ।

ହାବଡ଼ାଖାଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. ବିପଶ୍ଚତ
ଦିଗରୁ ଆସୁଥିବା ଦୁଇଟି ବ୍ୟକ୍ତି ବା
ଜନ୍ମ ପରଷ୍ପର ଜୋଗରେ ଆୟାତ
ଖାଇବା, ବିପଶ୍ଚତ ଦିଗରୁ ଆସୁଥିବା
ଦୁଇଟି ଜନ୍ମ ବା ବ୍ୟକ୍ତି ପରଷ୍ପରକୁ
ଭେଟିବା ।

ହାବୁଡ଼ାଝଟକା—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ
ଭବରେ, କଦମ୍ବା, ଆକନ୍ତୁ କରିବାରେ,
ଅନିଷ୍ଟିତ ଘବରେ ।

ହାବୁଡ଼ାପଡ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ହାବୁଡ଼ିବା,
ହଠାତ୍ ଆସି ହାବୁଡ଼ିଯିବା, ନିର୍ମିଥା-
ବେଳେ ପାଇସିବାରୁ କୌଣସି ଭିମଶ-
ତାରଖୀ ଯୋଗିମା ପିଣାରୀ ଆଦିଙ୍କ
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପଢ଼ି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି

ହାତୁବାନ୍ତୁ ଆଦି ହୋଇ ବିକୃତହେବା
(ଲୋକଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ) ।

ହାତୁଡ଼ାପୋଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତୁଡ଼ାଶ୍ରେସନ
ଓ କଲିକତାରେ ହରିହନରେଡ଼ର
ମୁଣ୍ଡକୁ ପୋକରିଥିବା ଦୁଇମା ନଦୀ
ଉପରେ କମିତି ଭାସମାନ ପୋଲ ।

ହାତୁଡ଼ାଶ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଓଡ଼ିଆଭାଷାର
ସୁରାଶମାନଙ୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବା
ଶୂଳାଗ୍ର ଶରବିଶେଷ ।

ହାତୁଡ଼ାହାତୁଡ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁଇବସ୍ତୁର
ବା ବ୍ୟକ୍ତିର ବିପଶ୍ଚତ ଦିଗରୁ ଆସି
ପରଷ୍ପର ଜୋଗରେ ଘଟିବା ଫର୍ଦର୍ଷ ।

ହାତୁଡ଼ପଡ଼ିବା(ଯିବା)—ଶ୍ରୀ. କି. ହଠାତ୍
ଆସି ଉପପ୍ରତି ହେବା ।

ହାତୁଡ଼ିବା-ଶ୍ରୀ. କି. ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବରେ
ହଠାତ୍ ଦୁଇଟି ବସ୍ତୁ ପରଷ୍ପର
ଜୋହାଇବା, ଆକନ୍ତୁ କାଜିବା,
ଲାଗିବା, ପୂର୍ବରୁ ଜଣା କି ଯାଇ ହଠାତ୍
ଆସି ଉପପ୍ରତି ହେବା, ଭେଟିବା ।

ହାତୁଡ଼ିବେହା—ଶ୍ରୀ. କି. ଉବେହ-
କୁବିବେହ ହେବା, (ଲ. ଅର୍ଥ) କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ
ଶ୍ରୀରକର ନ ପାର କରିପୁରୁତ୍ତ ହେବା ।

ହାତୁଡ଼େ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ସାମନାରେ,

ଅଧିକାରରେ, ହାତରେ, ଦୃଷ୍ଟିରେ ।

ହାବେଳି—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାବେଳି ଦେଖ ।

ହାବୋଡ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅକତିଆର,

ଅଧିକାର, ବାଣ, ଖର, ଆୟାତ ।

ହାବୋଡ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଦେବୋଡ଼ି

ଭେଟିବା, ହାବୁଡ଼ିବା ଦେଖ, ସମ୍ପର୍କ-

ଖରେ ଉପପ୍ରତି ହେବା, ମଧ୍ୟାବାଜିବା ।

ହାମ୍ବଲମ୍-ଯା. ବି. ବିରତ, ମକଦମାର

ସ୍ଵା । [ମକଦମା ।]

ହାମ୍ବକାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସମଜାତ୍ୟୁ

ହାମ୍ବବଡ଼ା-ଯା. ବି. ଅହିକାଶ, ଚର୍ଚି ।

ହାମ୍ବବାନ୍ତିମା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆମ୍ବବଡ଼ିମା,

ଅଧିକାର ।

ହାମ୍ବରକ(ସ)—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ଜରିଆରେ,

ମାରିପାଇରେ, ସଙ୍ଗରେ, (ବିଂ)

ସାହୁଚର୍ଯ୍ୟ, ବଡ଼ଲୋକଙ୍କ ଗହଣ,

ମାରିପାଇ, (ବିଂ) ବଡ଼ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗେ
ପଠାଯିବା, ଜରିଆରେ ପଠାଯିବା ।

ହାମ୍ବରୀଯୋଡ଼—ଶ୍ରୀ. (ବାକ୍ୟ-ପ୍ରବରତନ),
ବାନ୍ଦୁକଙ୍କର ନ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ।

ହାମ୍ବର୍ବାର—ଯା. ବି. ଯେ ସବତା
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପାଖରେ ଉପର୍ତ୍ତି ଥାର
ବିପଦ ଆପଦରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ
ପ୍ରତ୍ୟେ ଥାଏ ।

ହାମ—ପ୍ରା. (କଟକ) ସବ. ଆମୁର ।

ହାମର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବଳ) ସବ. ଆମୁର ।

ହାମ୍ବୁଆର—ପ୍ରା. (ଗାନ୍ଧି) ବି. ରମେଶ,
ପାଳକ ।

ହାମନ(ମ)—ଯା. ବି. ଲୁହାର ଫେଲ ।

ହାମନ(ମ)ଦ(ଦ)ପ୍ରା—ଯା. ବି. ଶୁଷ୍ଟୁଦ୍ରବ୍ୟ
(ମସଳାଥାବି) ଚୁଣ୍ଡ କରିବାର ଲୁହାର
ଫେଲ ଓ ପୁଆ ।

ହାମାର—ପ୍ରା. (ମେତମା) ବି. ଅମାର,
ଧାନକେତି, (ଯା. ଅବ୍ୟ) ଆମୁର ।

ହାମାଲ—ଯା. ବି. ଗର୍ଭପ୍ରା ତୁଣ,
ଗର୍ଭଧାରଣ ।

ହାମି—ଯା. ବି. ସହାୟକ, ଦାବିକାର,
(ବି) ଦାନ୍ତିବୁଗୁହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ବ୍ୟକ୍ତି, ସହାୟକ ବ୍ୟକ୍ତି, ଦାବିକାର ବ୍ୟକ୍ତି,
ମୁଦେଇ, କୌଣସି ଦ୍ୱାବ୍ୟ କରାନ୍ତିବା ।

ହମିର—ଯା. ବି. କନେକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ
ବଳପୁତ୍ର କର ।

ହାମୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶିଶୁଭାଷା) ଅନ୍ତିମାଦ୍ୟ,

ଭେଜନ କରିବା, ହାର୍ବି ।

ହାମୁକରିବା-ଶ୍ରୀ. କି. (ଶିଶୁଭାଷା) ଖାଇବା ।

ହାମୁତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁଇହାତ ଦୁଇଆଶୁ,

ଦ୍ୱାରା ପଣ୍ଡ ପର କୁଲିବା, ଆଶ୍ରୁମାତ୍ରି
ବସିବା ।

ହାମୁତିପଡ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. କି. କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ
କରିବାପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆର୍ଦ୍ର ଅସି
ଆବୋରିବା, ଦୁଇକର ଚତଳକ ଓ ଦୁଇଆଶୁ

ଭୁମିରେ ଲୁଗିବା ଅବଶ୍ୟାରେ ପଢ଼ିବି
ହେବା ।

ହାମୁତିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଦୁଇଆଶୁରେ ଓ
ଦୁଇହାତରେ ଭୁମିରେ ଭୁମିରେ

ଥିବାନ୍ତି ବା ଗତି କରିବା ।
ହାମୁଣ୍ଡ—ପ୍ରା. (ବଲ୍ଲଙ୍ଘିରପାଟଣୀ) ବି.
 ବାହୁଦ୍ରି ।
ହାମେ—ପ୍ରା. (କଟକ ସିହର) ସର୍ବ.
 ଆୟୋ, (ପ୍ରା. ସମ୍ବୁ.) ଆମ୍ବୁମାନେ ।
ହାମେଶା—ଯା. କି. ବି. ସର୍ବଦା ।
ହାମେହାଲ୍—ଯା.ବି. ସମସ୍ତ ଘଟନା ବା
 ଅନ୍ଧା, (କି.ବି.) ସବୁ ଅବଶ୍ୱରେ,
 ଅନ୍ଧରେ ।
ହାମିଶ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁଲ) ବ. କୁଳ ।
ହାମିକା—ଶ୍ରା.କି. ଧକେଇବା, ଶ୍ରମଜନିତ
 ପନ୍ଦନ ନିଷ୍ଠାସ ଛୁଟିବା ।
ହାମୋଡ଼ା—ଶ୍ରା.ବି. ଆଗାତ ପୂର୍ବକ ଦୂରକ
 ପିଲିତେବା ।
ହାମୋଳ(ତା,କି)—ଶ୍ରା.ବି.କୌତୁକରେ
 କି ସ୍ଵେଚ୍ଛରେ କରନ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟର
 ଦେହରେ ମରାଇବା ମୁଦ୍ରା, ଆଗାତ ବା
 ସୁହିକ, ପ୍ରେମସୁପ୍ତା ।
ହାମୋଳିବା—ଶ୍ରା.କି. ହାମୋଳିମାଜିବା
 ଦେଖେ, ବା ଅୟନ୍ତକୁ ବଜାଇବା ।
ହାମୋଳିମାଜିବା—ଶ୍ରା. କି. ହାତବୁରା
 ଧାରେ ଧାରେ ସ୍ଵେଚ୍ଛ ରୂପରେଇବା
 ବା ପୁଟିକ ମାରିବା ।
ହାମୁର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁଲ) ସର୍ବ. ଆମୁର,
 ଆମୁମନଙ୍କର ।
ହାମୁରୀ(ଶୀ)ର—ଶ୍ରା. ବି. ରଣିଶୀବିଶେଷ,
 ମେବାରର ଜନେକ ଶୀ ।
ହାମୁ—ପ୍ରା. ଅଧ୍ୟ. ହାଇ, ଅହା, ଶେଦ-
 ପ୍ରକାଶକ ରେ ।
ହାମୁନ—ବ. (ହୃ+କ.ଅନ୍ତି) ବସ୍ତର,
 ବର୍ଷ, ଧାନ୍ୟବିଶେଷ, ଅଗ୍ନିଶିଖା ।
ହାମୁ—ଯା. ବି. ଲଜ୍ଜା, ଶରମ ।
ହାମୁ—ଶ୍ରା.ବି. ଶେଷ ହିଂପାଇ
 ହୃଏ, ଅନି କଢି, ହୃମୁନ୍ତ, ରମୁଙ୍କର ।
ହାମୁଙ୍କାର—ବି. ଅନି ଉସକ ।
ହାମୁ—ଶ୍ରା. ବି. ପରାମ୍ପରା ।
ହାମୁମନ(ମେ)ନିଅମ୍—ଯା. ବି. ବାଦ୍ୟ-
 ଯକ୍ଷବିଶେଷ ।
ହାମୁମା—ଯା. ପୁ. ବି. ଦୂଷ୍ଟ, ଅସ୍ତିର ।

ହାର—ବ. (ହୃ+କ.ଅନ୍ତି) ମୁକ୍ତାଦିର ମାଳ,
 କଣ୍ଠଲମ୍ବି ବଶୋଭୁଷବିଶେଷ, ମୁକ୍ତା-
 ମାଳା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହାର, (ଅଧ୍ୟ.ଅନ୍ତି) ଯୁକ୍ତ,
 (ଶ୍ରା.ଅନ୍ତି) ହରଣ, ଭର, (ପୁ.ବି.ବି.ହରି +
 ଅନ୍ତି) ହରି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, (ହୃ+କ.ଅନ୍ତି)
 ହାରକ, ଭରକ, ବାହକ, ମନୋହର,
 (ଶ୍ରା.ବି.) ପରାମ୍ପରା, ଅନୁପତ୍ତ, ଦ୍ୱାରା,
 ଦର, ଶେଷ ତେଲାଦିର ପରମାଣ ପାତ,
 ରେହେ ।
ହାରକ—ପୁ. ବି. (ହୃ+କ.ଅନ୍ତି)
 ହରଣକର୍ତ୍ତା, ବହନକର୍ତ୍ତା, ଦୁୟତକାର,
 (ବି) କିତବ, ଶଠ, ଗ୍ରେର, ଗଦ୍ୟରେତ୍ତ,
 ଶିଳ୍ପନବିଶେଷ, ଶାହାତା ଗଛ, ଭନକ
 ଅଙ୍କ, ପରାମ୍ପରା ।
ହାରକରିବା—ଶ୍ରା. କି. ହାର ଗଢିବା,
 ମାଳ ଗୁଣ୍ଡିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଅନି ଗେଲ-
 ବସର କରିବା, ଆଦର ପୂର୍ବକ ସବତ
 ପାଶରେ ରଖିବା, ଆଦରରସତ୍ତା(ରପ-
 ଦେଶାଦିକୁ) ଗ୍ରୁହଣ କରିବା, ସବତ
 ଘୋଷିତେବା ବା ମୁରାଣ କରିବା ।
ହାରଗୁଟିକା-ବି. (ଗତରି) ମଳାର ଦାନା ।
ହାରପଟ(ଶ୍ରେଷ୍ଠ)—ଶ୍ରା. ବି. ପରାମିତ ଦଳ
 ବା ପକ୍ଷ । [ହାର]
ହାରଫଳକ—ବି. ପାଞ୍ଚନରିଆ ବା ସରଥା
 ହାରଭୁବ—ବ. ଭ୍ରାଷ୍ଟା, ଅଙ୍ଗୁର ।
ହାର(ଶ୍ରେଷ୍ଠ)ମଳାକ୍(ଦା)—ଯା. ପୁ. ବି.
 ବ୍ୟକ୍ତିଗୁରେଷ୍ମନ୍, ଜାରକ, ମରେତକ,
 ଦୂଷ୍ଟ, ଶାହୁନିଷିକ କର୍ମରୂପ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ହାର(ଶ୍ରେଷ୍ଠ)ମଳାକ୍ ।
ହାରମାଳ—ଶ୍ରା. ବି. (ଏକାର୍ଥ ସହଚର)
 ହାର ବା ମାଳ, ବହୁଫଳ୍ୟକ ହାର ।
ହାରଯଷ୍ଟି—ବି. (ଗତରି) ହାରର ମାଳ,
 ହାରଲାତ୍ ।
ହାରଶୁଳ—ଶ୍ରା. ବି. ହାର ପଞ୍ଚବାର
 ଶୁଳ ।
ହାରହାର-ଶ୍ରେଷ୍ଠପିଲନ୍ଦୁଶା, ହାରହୁରଙ୍ଗା
ହାରହୁର—ବି. ମଦ୍ୟ ।
ହାରହୁର—ବ. ଭ୍ରାଷ୍ଟା ।
ହାରହୁର—ବି. ହାରର ଶୀଳଙ୍ଗ, (ଶ୍ରା.ବି)

ହାର, ମାଳ, (ବି.) ଅପଦୂତ, ହଜିଥିବା ।
ହାରଧନ—ଶ୍ରା. ବି. ଅପଦୂତ ଧନ,
 ହଜିଥିବା ଧନ ।
ହାରକ—ବ. ହାତାକାର, ହାୟ ହାୟ ଶବ୍ଦ,
 ଶେଦବନ୍ଦ ଲୋକର ହାତାକାର ।
ହାରବଳ(ଲ୍)-ଯା.ବି. ସେନାର ଅଗ୍ରଭାଗ,
 ସେନାଙ୍କ ଆଗରେ ରହିବା ଶିପାଶଦଳ ।
ହାରବଳୀ—ବି. (ହାର + ଆବଳୀ) ହାର-
 ସମୁଦ୍ର, ବଦ୍ର ସୋର ଥବା ହାର,
 ପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କ କୃତ ଅଞ୍ଜଧାର ବା
 କୋଷ ।
ହାରମ—ଯା.ବି. କୋରନ୍ ବିଚୁକ, ଶାସ୍ତ୍ର-
 ନିଷିକ, ଅପବିଦ, (ବି) ଶୁଳର, ଧର୍ମ-
 ଶାସ୍ତ୍ରନୁୟାରେ ନିଷିକ କଷ୍ଟ, ବ୍ୟକ୍ତିଗୁର,
 ଅଧର୍ମ, ମୁଣ୍ଡଲମନମାନଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ରଶା-
 କ୍ରତ୍ତ, ଶୂଳ ।
ହାରମ୍ବେର—ଯା. ପୁ. ବି. ନିଷିକ
 ଶାଦ୍ୟ ଭେଜନକାଶ, କୋରନ୍ ଅନ୍ତି
 ସାରେ ନିଷିକ ମୁଧ ଗ୍ରୁହଣକାଶ(ବ୍ୟକ୍ତି),
 ପାପଲକ୍ଷ ଧନ ଅଜନକାଶ ବା ଭୋଗ-
 କାଶ, ଅଳ୍ପସୁଥା ।
ହାରମ୍ବେଶ୍ୱର—ଯା. ବି. ନିଷିକତ୍ରବ୍ୟ
 ଭେଜନ କରିବା ଅବସ୍ଥା ବା ଅଭ୍ୟାସ,
 ପାପାଜିତ ଧନର ଭୋଗ ।
ହାରମଜାଦା—ଯା.ପୁ.ବି. ହାରମଜାଦା
 ଦେଖ ।
ହାରମଜାଦା—ଯା.ବି. ଦୁଷ୍ଟମି, ବର୍ଣ୍ଣପରିଚକର୍ତ୍ତୁ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.) ହାରମଜାଦାର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ।
ହାରମି—ଯା. ବି. ଶାସ୍ତ୍ରନିଷିକ ଜାର୍ଯ୍ୟ,
 (ବି.) ବ୍ୟକ୍ତିଗୁରେଷ୍ମନ୍, ପାଶ, ଦୂଷ୍ଟ ।
ହାରହାର-ଶ୍ରା.ବି. ମୋଟାମୋଟି ଗଣନା କରିପିବା
 ଆନୁପାଦିତ ।
ହାରହେବା—ଶ୍ରା. (ଉତ୍ତର ବାଲିଶୁର)
 ବି. ହଜିନା ।
ହାର—ବ. (ହୃ+କ.ଇନ୍ଦ୍ରି) ପଞ୍ଚକଷ୍ଟାନ,
 ପ୍ରବାହୀ ବ୍ୟକ୍ତିର ଶେଷ ସନ୍ଧାନ,
 ପଥକତ୍ରେଣୀ, (ଭାଇ) ଦୁର୍ବାଧିତ୍ରେ
 ପରାମ୍ପରା, (ବି.) ମନୋହର, (ଶ୍ରା.ବି)

ଅଳୁତ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବା, କାର୍ତ୍ତିପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଶୁଭାର୍ଥ,(ବିଂ)ଉଣା,ପରିଜତ,(ଗ୍ର.ଅବ୍ୟ) ହାରିକ ଦେଖ,(ଗ୍ର.କି) ପରମ୍ପରାହୋଇ ।

ହାରିକଣ୍ଠ—ସୁଂ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.)ମନୋହର ସ୍ଵରବିଶ୍ଵେଷ୍ୟାହା କଣ୍ଠରେ ହାର ପଡ଼ିଛି, (ବି) କୋଳିଳ ।

ହାରିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାରକର ଶ୍ରୀଲଙ୍କା, (ଗ୍ର.ଅବ୍ୟ) ଦେଇକା,ହାରକି ଦେଖ ।

ହାରିକି—ଶ୍ରୀ. ଅର୍ଧ. ଠାରୁ, ଅପେକ୍ଷା ।

ହାରିଶ—ବି. (ହରିଶ+ଅ) ହରିଶ ସମ୍ମନୀୟ ।

ହାରିଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ହାରିଶ+ଶି)ହାରିଶ ସ୍ତ୍ରୀଲଙ୍କା ।

ହାରିତ—ବ. (ହରିତ+ଅ) ପଣ୍ଡିତଶେଷ, ହରିତଚଢ଼େଇ, ହରିତଶ୍ରୀ, ଶୁକପାଣୀ, ହାରିତସ ଦେଖ, ବର୍ଣ୍ଣବୃତ୍ତବିଶେଷ, (ବି, ହୃ+ମୀ.ତି) ପରାକିତ, ଅପହୃତ, ହଳିଥିବା, ଶାରୁଆ, ମୋହିତ, ହରି କିରିଯାଇଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହାରିତା ।

ହାରିତକ—ବ. (ହରିତ+ଅ+କ)ଶାକ ।

ହାରିତସ—ଶ୍ରୀ.ବି. (ଶ୍ରୀ-ହରିତ)ବାହୁଣମାନଙ୍କର ଗୋହିପ୍ରକାର୍ତ୍ତିକ ମୁନ୍ଦବିଶେଷ, ବ୍ରାହ୍ମମାନଙ୍କର ଗୋହିବିଶେଷ ।

ହାରିତ୍ରୀ—ବି. (ହରିତ୍ରୀ+ଅ) ହରିତ୍ରୀ-ରକ୍ଷିତ, ହରିଦିଆ, (ବି) ହରିତ୍ରୀବର୍ଣ୍ଣ, ସୁବର୍ଣ୍ଣ, ସୁନା, କନ୍ଦମ୍ବ, ବୃକ୍ଷହରିଦିପରି ମୂଳବିଶ୍ଵ ବିଷତେବଦ ।

ହାରିଦ୍ରିକ—ବି. ହାରିଦ୍ରା ଦେଖ ।

ହାରିଦ୍ରୁବ—ବ. ହରିତାଳ ଦ୍ରୁମ, ହରିତାଳ ବର୍ଣ୍ଣ ।

ହାରିଫେସଦ—ପା. (ଯାଜ.) ବ, ହାରିଶୁଭାରି, ଆପତ୍ତି, ଅଭିଯାତ ।

ହାରିତା—ଶ୍ରୀ. ଚି. ପରାକିତ ହେବା, ଜାର୍ଣ୍ଣିନୀ ଦୁଷ୍ଟଲହୋଇ ପଢ଼ିବା, ପରାକିତ ସ୍ତ୍ରୀକାରକରିବା, ତ୍ରୟାଗକରିବା, ଅବଶ୍ରାନ୍ତ କ୍ଲାନ୍ତିହେବା ।

ହାରିଯିବା—ଶ୍ରୀ.କି. ପରମ୍ପରା ହେବା, ଶୁଷ୍କଳ ଓ ଅତି ଯାଶ ହୋଇ ପଢ଼ିବା, କ୍ଲାନ୍ତି

ହେବା ।

ହାର୍ମି—ପୁ. ବି. (ହୃ+କ.ଇନ୍) ଅପ-ହାରିକ, ହରଣକାଶ, ବହୁନକାଶ, କାରକ, ପରାଜୟକାଶ, ଆଦାୟକାଶ, ମନୋହର, (ହାର + ଅଛୁ ଅର୍ଥରେ ଇନ୍) ହାରଧାଶ, ଯେ ହାର ପିନ୍ଧିଆୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହାରିଶୀ, (ପା.ପାଟଣ)ସ୍ତ୍ରୀଲେକ ।

ହାର୍ମିତ—ବ. (ହରିତ+ଅ) ହାରିତ ଦେଖ, ସୁତରାଷ୍ଟକର୍ତ୍ତା ମୁନ୍ଦବିଶେଷ, କେତ୍ରିତ, ଶଂତା, ଶୈର, କୌର୍ୟ ।

ହାର୍ମିତକ—ବ.ହରିତତତେର,ଶକ୍ତିପଣୀ ହାର୍ମିତବନ୍ଧ—ବ. ଛିନ୍ଦୋବିଶେଷ ।

ହାରୁଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବି. ପରାକିତ, ଯେ ବରବର ଯୁକ୍ତ ଖେଳାଦୀଦରେ ହାରେ, ହାର ପିନ୍ଧିଥିବା(ବ୍ୟକ୍ତି), (ସ୍ତ୍ରୀ)ହାରେଇ ।

ହାରୁକ—ସୁ.ବି. (ହୃ+କ.ଇନ୍)ହାରକ ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହାରୁକା ।

ହାରେକ—ପା. (ପାଟଣ--କନ୍ଦାନଅଞ୍ଚଳ) ଅବ୍ୟ. ଥରେ ।

ହାର୍ତ୍ତିଙ୍ଗ-(ନାମ)ଭରତର ପ୍ରଥମ ବଡ଼ଲାହ ।

ହାର୍ତ୍ତିର୍ଦ୍ୟ—ବ. (ହୃତ୍+ପି) ପ୍ରତ୍ୟୁଷ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ, ପ୍ରେମ, ମମତା, କୋମଳ ଦୃଦୟପୂର୍ବ, ଦୟା, ଅଭିପ୍ରାୟ, (ବି) ହୃଦୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ହୃଦ୍ରୁତ, ମନୋଜ, ମନୋରମ ।

ହାର୍ତ୍ତି(ଦି)କ—ବି. (ହୃତ୍+ଇନ୍)ହୃଦୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଅନୁଭବ, ସମ୍ବ୍ରଦ୍ୟ ।

ହାର୍ତ୍ତିକ୍ୟ—ବ. (ହାର୍ତ୍ତିକ+ଶ.ଯ)ମିଶତା, ସମ୍ବ୍ରଦ୍ୟବିଶେଷ, ଆନ୍ଦ୍ରବିକତା ।

ହାର୍ତ୍ତି—ସୁ. ବି. (ହାର୍ତ୍ତି+ଇନ୍) ମେହେସ୍ତର, ମମତାଯୁକ୍ତ ।

ହାର୍ତ୍ତି—ସୁ. ବି. (ହୃତ୍+ମୀ.ତି) ଅପ-ହରଣଶୀୟ, ହରଣ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, ବହୁନଯୋଗ୍ୟ, ପରାହିତୀୟ, ତାଜାଜ୍ୟ, ଭାଜାଜ୍ୟ, ନିବାହିୟ, (ବି) ବାହାତା ଗଢ଼, ହରଣଶୀୟ ଅଙ୍କ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହାଯୀଦ୍ୟ ।

ହାର୍ତ୍ତିୟ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ହାର୍ତ୍ତିୟର ସ୍ତ୍ରୀଲେକ, (ବି) ଏକପ୍ରକାର ଜନକ ।

ହାର୍ତ୍ତି—ଶ୍ରୀ.ବି. ଘଟନାର ଜିବରଣ, ଗଢ଼,

ଆଚରଣ, ଅବସ୍ଥା, ବର୍ତ୍ତିମାନ ଅବସ୍ଥା, ଦଶ, (ବି) ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଉଦାମାନ୍ତର, ଆଧୁନିକ, ଚଳିତ(ବର୍ତ୍ତ), ଚଳିତ ସନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ନୂତନ, (କି.ବି.) ଅଛି ଅଳ୍ପଦିନ ହେଲା, (ବିପ-ସାବକ) ।

ହାଲୁକା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପା-ଲୁକ)ଉଣ୍ଟାଶ, ହାଲୁକା, ଯାହା ଭର ନୂଦେ, ସୁଷ୍ଠୁ, ପୈଣ୍ଡିଧ୍ୟନ, ପତଳ, ଦମ୍ଭସନ, ତରୁଆ, ଚିନ୍ମୁକ୍ତ, (ଯା. ବି)ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଆଧୁନିକ, ଅଳ୍ପଦିନ ର, (ବି) ହଲୁକା, ଶ୍ରାମଶ୍ରଳୀ, ଶାସନ ସୁବିଧାପାଇ ଗଠିତ ଗ୍ରାମସମ୍ବୂଦ୍ଧ, ତାଲୁକ, ଶ୍ରାମର ବାସବିନ୍ଦ, ଶାସନାର୍ଥ ଗଠିତ ସୀମା, ଲିଲକା ।

ହାଲୁକିବା—ପା. (ସମ୍ବଲ.) କି. (କୁକୁର) କାମୁତବା ।

ହାଲ୍‌ଗୁଲ—ଯା.ବି. ଅବସ୍ଥା ଓ ବେରଣ, ସବିଶେଷ ବବରଣ, ସମ୍ବାଦ, ଆଧୁନିକ ଅବସ୍ଥା ବା ପରିଷ୍ଠିତ ।

ହାଲ୍‌ପା—ଶ୍ରୀ. ବିର୍ଜା ଓ ପଦକ ଦେଖୁ ଶୀତ କୋଧହେବା ପାଗ, ଶୀତର ଅନୁଭୂତି, (ବି) ଶୀତ ଓ ବର୍ଷାୟକ(ପାଗ) ।

ହାଲ୍‌ପିନବା—ଶ୍ରୀ. ଫି.ଶୀତରେ ଅରବା ।

ହାଲ୍‌ଲିଶ—ଶ୍ରୀ.ବି. (ପା-ହଲ)ନୌକାର କର୍ଣ୍ଣ ।

ହାଲ୍‌ହଇଇ(ର)କହୁ—ଯା.ବି. ବିଷୟାଦିର ଉପରିଭ୍ରତ, ପରିଷ୍ଠିତ ସବିଶେଷ ବୃକ୍ଷନ୍ତ ।

ହାଲ୍‌ହରକହୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାଲ୍‌ହଇଇକହୁ ଦେଖ ।

ହାଲ୍‌ମବାଲ—ଯା.ବି.ହାଲ୍‌ମବାଲ ଦେଖ ।

ହାଲ—ବ. (ହଳ+ଅ) ବଳିଶମ, ଶାଳିବାହନ ଶକା, ହଳ, ଲଙ୍ଗଳ ।

ହାଲ—ଶ୍ରୀ.କି. (ପା-ବଳୟ)ଶରତକର ନୌକିବେଶ୍ମଳ, ହଳ, ନୌକାହଳ, ଆତ୍ମଭାବ ।

ହାଲିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପା-ହୃଦୟ) ହଳକ, ଅନ୍ତରିକ୍ଷରଣ, ସାହିତ୍ୟ, ଦର୍ଶକ, ଉତ୍ସବ ।

ହାଲିକ—ବ. ପାଇ ହରିଦ୍ୱାର୍ତ୍ତ ଅଶ୍ୱ, ହରିଦ୍ୱାର୍ତ୍ତ ଅଶ୍ୱ ।

ହାଲକୁ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ରତ୍ନମାନ, ଏବେ,

ଆଜିକାଳ, ଚଳିତରଷ୍ଟ, ଅଳ୍ପଦିନହେଲା ।
ହାଲତ୍—ସା. ବି. ଅନ୍ଧା, ଦଶା, ହାଲତେ
ଦେଖ ।
ହାଲତେ—ସା. ଆ. (ଅମୁକ) ଅବସ୍ଥାରେ ।
ହାଲପ—ଗା. ବ. ଅତି ଶାତଳ ପବନ,
ଝଞ୍ଜିଥଙ୍ଗେ ହେବା ଅନ୍ତରୀତ ପବନ,
(ବି) ଅତି ଶାତଳ (ପନ୍ନା) ।
ହାଲ(ଲ)ହଳ—ବ. (ହଳାହଳ+ଅ)
ହଳାହଳ, ଉତ୍ତବିଷ, ଏକପ୍ରକାର ବିଷ,
ଏକପ୍ରକାର ଶାଟ ।
ହାଲହଳୀ—ବ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ମଦ୍ୟ ।
ହାଲହଳ—ବ. ହଳାହଳ ଦେଖ ।
ହାଲହୁର(ଲ) —ଗା. ବ. କୋଳାହଳ,
ହରା, ଗୋଳମାଳ, ବିପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିକ
ଆର୍ତ୍ତିନାଦ ।
ହାଲା—ସୀ. ବ. (ହା+ଶ.ଅଳ+ଆ)
ମଦ୍ୟ, ଚାଳାଦିର ନିୟେଷ, ଚାତି, ନିଜ
ସ୍ଵୀର କନ୍ଧା ଭରିଲ, ଶାଳୀ ।
ହାଲକ—ସା. ବି. କ୍ଲାନ୍ଟ, ନିକଷ ।
ହାଲର(ଲ)—ସା. ବ. ହଳାର ଦେଖ,
(ପେଣ୍ଟ—ହରମ) ।
ହାଲାହ—ବ, ଶଫକର୍ମ ଘୋଟକ ।
ହାଳାହଳ—ବ. (ହଳାହଳ+ଅ)ହଳା-
ହଳ ଦେଖ, କାଟବିଶେଷ, ଏକପ୍ରକାର
ଝିଟିପିଟି ।
ହଳାହଳଧର—ବ. ସର୍ପ, ସାପ ।
ହଳାହଳ—ବ. ଅଞ୍ଚଳିକ, ଶାଟବିଶେଷ,
କାହାଣୀପୋକ, ନ୍ଯୂନ ମୁଣ୍ଡକ, ଚୁଟିଆ-
ମୂଷା, ଗେରୁ ।
ହଳାହଳି(ଲୀ)—ବ. ମଦର ।
ହଳି—ଗା. ବି. ଖାଲ, ନିରାଶୀ, (ବି)
କାର୍ଯ୍ୟଭବ, ମୌଳିକ ।
ହଳି—ସା. ବି. ନୁତନ, ଅଳ୍ପଦିନହେଲା
ଜାତ ବା ଆତି, (ବି) ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳ,
ହଳ୍ଲ, (ବି) ଶାଶୁଆ ।
ହଳିଆ—ସା. ବି. କ୍ଲାନ୍ଟ, ହୃଦୟା, ଭୟ-
ପ୍ରାସ, ଚିନ୍ତା, ନିନ୍ଦାବାସ ନିନ୍ଦା, ଶକ୍ତିଶାନ
ମୁଦଳ, ବେହାଲ୍, ଅସ୍ତବ୍ୟ, କିଂ
କିର୍ତ୍ତିକ୍ୟମୁଦଳ ।

ହାଳିକ—ପୁ. ବ. (ହଳ + ରକ)ହଳିଆ,
ଫେରୁଷକରେ, ଚଷା, ହଳିଆ ଗୁରକ,
(ବି) ହଳ ସମ୍ମନୀୟ, ହଳ ବିଷୟକ ।
ହଳିକପ୍ରାହୁଣ—ପାଦେ, (ଗଞ୍ଜାମ) ବ.
ହଳିଆ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମାତ୍ରାନ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
ହଳିକି—ଶା. ଅବ୍ୟ, ଠାରୁ; ଅପେକ୍ଷା ।
ହଳିମ—ସୀ. ବ, ଅଞ୍ଚଳିକା, ପ୍ଲାନେଟୀ,
ଏକପ୍ରକାର ଝିଟିପିଟି ।
ହଳିମ—ସା. ବ, ଉର୍ପାଦିବର୍ଗର କୃଷି-
କାତ ଶାକବିଶେଷ ।
ହଳି—ବ. (ହା+ଅଳ୍ପ)ହଳ, ବଦନ ।
ହଳୁଆ—ଗା. ଚଂ. କତ(ଖାଦାର ଗୁଣ୍ଡ),
(ସା. ବ) ମହୁନଭେଣ ।
ହଳୁଆଗୁଣ୍ଡ—ଶା. ବ, ପାଲୁଆ ଗୁଣ୍ଡ,
ବଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ।
ହଳୁର—ପା. (ଗମଳ.) ସା. ବ. ଗୁଡ଼ିଆ,
ମିଷ୍ଟାନ୍ଦକାର, ପଣ୍ଡିତ ଗୁଡ଼ିଆ ।
ହଳୁର—ଗା. ବି. ପୁଳାଏ ।
ହଳୁରା—ଗା. ବି. ହଳୁରା ଦେଖ ।
ହଳୁରା—ଗା. ଅବ୍ୟ. ପୁଲାଏ ନେଇଇ
ଦିବା ପ୍ରକାରେ ।
ହଳୁର—ଗା. ବି. ଓ ବି. ହାଲେନ ଦେଖ
ହଳୁହାଲ୍—ଗା. ବ. ଉପୁରପାରୁ
ହୃଦକଞ୍ଚୟଳ, ଉପୁରଜ୍ଞିତ, (ବି)
ବ୍ରତସତାଦିର ବ୍ୟଥା ।
ହଳେ—ପା. କି. ବି. ଅଳ୍ପଦିନହେଲ,
ଏବେ ।
ହଳେର(ଲ)—ଗା. ବି. ଆଲୋକମୟ,
(ବି) ଭକ୍ଷକ ଆଲୋକରଣ, ହଳହୁର ।
ହଳେଲମୟ—ଗା. ବି. ପାନ୍ତମୟ ।
ହଳେଲମୋହି—ଗା. ବ. ହଳହୁର ଦେଖ ।
ହାତ୍ରୀ—ଗା. ବ. ହାତିଆ ଦେଖ ।
ହାତ୍ରୀ—ଗା. ବ. ଏକପ୍ରକାର ବନ୍ଦ୍ୟଗତ ।
ହାସପାତାଳ—ଗା. ବି. (କଂ-ଅନୁକଳ)
ତାତ୍ତ୍ଵଶାନ, ଚକ୍ରପାତାଳ ।

ହାସ—ବ, (ହସ+ଶ.ଅ) ହାସ୍, ହସ,
ହାସରମ, ହସିବା କର୍ମ, ଉପହାସ ।
ହାସକ—ବ. ମୁଦୁହାସ୍, ବିଦୂଷକ, (ବି)
ହାସ୍ ଉପ୍ରାଦନକାଶ, ଯେ ହସାଶ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହସିକା ।
ହାସକର—ପୁ. ବି, (ହାସ+କୁ+
କାନ) ସେ କା ଯାହା ହସା ଉପ୍ରାଦନ
କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହସକର ।
ହାସନ—ବ. (ହସ+ଶିର=ହାସିତି+ଶ,
ଅନ) ହସଇବା କର୍ମ ।
ହାସନିକ—ପୁ. ବି. (ହାସନ+ଭକ)
ବିନୋଦର ନା ବୀଜାର ସହଚର, (କ୍ଷି)
ହାସନିକା ।
ହାସଲ—ସା. ବ. ପ୍ରାପ୍ତି, ପାଇବା, ଲୁଭ,
ଉପାନନ୍ଦ, ନମିର ଉପନିଦ୍ରବ୍ୟ, ଫଳପ୍ରାପ୍ତି,
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମୀକଳନ, ଆଦାୟ, (ବି)
ପ୍ରାପ୍ତ, ଉପାଳିତ, ଫଳପ୍ରଦ, ଫଳନ୍ତି,
ସମ୍ବନ୍ଦଲଭଜନକ, ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା
ହାସଲହ—ସା. ବି. ହସିଲାର ଦେଖ ।
ହାସି—ସା. ବି. ପ୍ରାପ୍ତ, ଅଜିତ,
ଫଳରୂପେ ପ୍ରାପ୍ତ ।
ହାସଃ—ପୁ. ବ. (ହାସ+କ.ଅସ୍) ବନ୍ଦ୍ର ।
ହାସିଆ—ସା. ବ. ଲୁଗାଆଦିର ଧଡ଼,
ପାଖ ବା ଦାଡ଼, ପୃଷ୍ଠାର ପାଖରେ
ଭବତିବା ନୋଟ, (ବି) ହାସିଆ
ସମ୍ବନ୍ଦୀୟ, ହାସିଆରେ ଲିଖିତ ।
ହାସିକ—ବ. (ହସ+ଶ.ଭକ+ଆ)
ହାସ୍, ହାସରମ, (ସୀ-ହସ+ଶିର+
ଅକ+ଆ) ବିଦୂଷକା, ବଚନରୂପ୍ୟେ
ବା ଅଙ୍ଗଭାଙ୍ଗୀ ହାର ହାସେନାଦ୍ରକ-
କାରିଶୀ ଦାସୀ, ଚନ୍ଦ୍ର, ହସକୌରକ ।
ହାସି—ସା. ବି. ସପଳ, ମୁକ୍ତ, ସମ୍ବନ୍ଦ,
ପ୍ରାପ୍ତ, ଆଦାୟ, କୃଷ୍ଣ, ଆବାଦ ।
ହାଦିଲତ୍—ସା. ବି. କର୍ତ୍ତବ୍ୟଗୋଟେ,
ଉଦ୍ଧବ ।
ହାସୀ—ସୁ. ବି. (ହାସ+କ.ଭକ)
ହାସିକାରେ, ଶେତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ହାସିନୀ ।
ହାସ୍ତି—ବ. (ହସ୍+ଶିର) ହାସିତି ସମ୍ବନ୍ଦୀୟ ।
ହାସ୍ତିକ—ବ, (ହସିନ୍+କ) ହାସିଯମୁହ,

ହପ୍ତିପଳ, ହପ୍ତ୍ୟାଗେହ, ହାତରେ
ଚଢିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ମାତୃନ୍ତି, (ଶଂ)
ହପ୍ତିପ୍ରକାୟ ।

ହପ୍ତିନ—ବି. (ହପ୍ତିନ୍ତାଥ) ହପ୍ତି-
ପ୍ରମୁକୀୟ, (ହପ୍ତି+ରଜ)ହପ୍ତିପ୍ରମୁକୀୟ,
(ବି—ହପ୍ତିନ୍ତାଥ) ଗଲିପରମାଣ,
(ହପ୍ତିନ୍ତାଥ) ହପ୍ତିକାୟ ।

ହପ୍ତିନିପୁର—ବି. ହପ୍ତିକାୟ ।

ହାସ୍ୟ-ବି. (ହେସ୍+ଶାରୀ) ହେସ, ହସିବା-
କର୍ମ, କାବ୍ୟର ରସବିଶେଷ, ପରହସ,
ଅଙ୍କା, ଉପହସ । [ବିଷୟ ।

ହାସ୍ୟକଥା—ବି. ହାସ୍ୟାଦ୍ରେକକାରୀ
ହାସ୍ୟକର—ବି. ହାସ୍ୟକନକ, ହାସ୍ୟ
ଉଦ୍‌ବ୍ୟାଦକ ।

ହାସ୍ୟକାର-ପୁ. ବି. ଯେ ହାସ୍ୟକରେ,
ଯେ ହସାଏ ।

ହାସ୍ୟକୁତ୍ତ—ବି. (ହାସ୍ୟ+କୁ.କ୍ରିପ୍ତ)
ହାସ୍ୟକାର ଦେଖ ।

ହାସ୍ୟକୁଟା—ବି. ହସିବାର ଡଙ୍ଗ,
ହାସ୍ୟକନିତ ଶୋଭା, ଶୋଭାୟୁକ୍ତ ହାସ୍ୟ ।

ହାସ୍ୟକନକ—ବି. (ହତତ୍ରି) ଯେ ବା
ଯାହା ହାସ୍ୟ ଉପବିଦନ କରେ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ହାସ୍ୟକନକ ।

ହାସ୍ୟତରଙ୍ଗ—ବି. ଉପପୟୀ ପରି ଉତ୍ସବବା
ହସ, ହାସ୍ୟର ବେଳ, ସଂକ୍ଷିତ
ନାଟିକା ବିଶେଷର ନାମ ।

ହାସ୍ୟଧୂନ—ବି. ଉତ୍ସବଧୂନ ଜନନ ଶବ୍ଦ ।

ହାସ୍ୟପରହାସ—ବି. ହସ ଓ ଅଙ୍କା ।

ହାସ୍ୟପ୍ରମୟ—ବି. (ହତତ୍ରି) ହାସ୍ୟଦ୍ଵାରା
ପ୍ରକାଶିତ, ହାସ୍ୟଦ୍ଵାରା ଶୋଭିମାନ ।

ହାସ୍ୟପ୍ରୟୁ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯେ
ହସିବାକୁ ଭାବ ସୁଧା ପାଏ (ସ୍ତ୍ରୀ) ପ୍ରିୟ ।

ହାସ୍ୟବଦତ—ବି ଓ ବି. (ମଧ୍ୟକ.ଧା)
ହାସ୍ୟମୁଖ ଦେଖ । [ହାସ୍ୟମୁଖ ।

ହାସ୍ୟମୁଖ—ବି. ହାସ୍ୟମୁକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ହାସ୍ୟମୁଖ—ବି. (କ.ଧା) ହାସ୍ୟମୁକ୍ତ

ବଦନ, ହସତ୍ସମୁହଁ, (ବି—ବ.ଶ୍ରୀ)
ହାସ୍ୟମୁକ୍ତ ମୃଦୁବିଶ୍ଵର, ହସତ୍ସମୁହଁ,

(ସ୍ତ୍ରୀ) ହାସ୍ୟମୁଖ ।

ହାସ୍ୟରଞ୍ଜିତ—ବି. (ହତତ୍ରି) ହାସ୍ୟପ୍ରମୟପ୍ରକାଶ
ଦେଖ ।

ହାସ୍ୟରସ—ବି. କାବ୍ୟରସ ବିଶେଷ,
ଯାହା ଶୁଣିଲେ ବା ପଢ଼ିଲେ ବା
ଦେଖିଲେ କି ହସି ରହିଛେ ବା ନାହିଁ ।

ହାସ୍ୟରସମ୍ବଳ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହାସ୍ୟ-
ରସମୟ, ସହିରେ ହସର ବିଷୟ ଅଛି ।

ହାସ୍ୟରସିକ-ବି. ହାସ୍ୟରସରେ ନିପୁଣ
ଯେ ହସି ଉପାରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ରହିକା ।

ହାସ୍ୟରିତ୍ତିଶୀ—ବି. ହାସ୍ୟର ତିରଙ୍ଗ,
ପ୍ରବଳ ହାସ୍ୟ ।

ହାସ୍ୟରସିରଶ(ସମ୍ବଳଶ)—ବି. ହାସ୍ୟକୁ
ସମ୍ବଳ କରିବା ।

ହାସ୍ୟରାଣ୍ତିବ—ବି. ହାସ୍ୟରଣ୍ତି, ହାସ୍ୟ-
ତିରଙ୍ଗ, ହାସ୍ୟକୀପକ ସଂକ୍ଷିତ
ନାଟକବିଶେଷ ।

ହାସ୍ୟାଳାପ—ବି. (କ.ଧା) ହାସ୍ୟମୁକ୍ତ
କଥୋପକଥନ, ରସାଳାପ ।

ହସତ୍ସମ୍ବଳ—ବି. ଯାହା ଦେଖିଲେ
ହସ ମାଡ଼େ, ଉପହସନୀୟ ।

ହାସ୍ୟେକାରୀପକ—ବି. (ହତତ୍ରି) ଯାହା
ଶୁଣିଲେ ବା ଦେଖିଲେ ହସମାଡ଼େ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହାସ୍ୟଦିପିକା । [ନିବଶ ।

ହାତତାଶ-ପ୍ରା. (ଶରୀଆଳ) ବି. ଅନ୍ତ୍ୟକ
ହାତତୋହ୍ପୁ—(ସୁରକ୍ଷପକ୍ଷରେ)ଆହ୍ରା !

ମୁଁ ମଳ, (ଖେଦ ବା ଶୋକାର୍ଥକ
ବାକ୍ୟ) ଆହା ମୋର ସରନାଶ ହେଲା,
(ସ୍ତ୍ରୀପକ୍ଷରେ—ହା ହତାହ୍ପୁ) ।

ହାତନ୍ତ—ଶା. ଅବ୍ୟ. (ବିଷୟମୁକ୍ତକ)
ଆହା ।

ହାତହ(ହା)ଳ—ବି. ହଳାହଳ ଦେଖ ।

ହାହା—ଅବ୍ୟ. ହାୟ, ଆହା, ଅନୁଭାପ
କନିତ ଧୂନ, ପ୍ରଦୋ, (ବି) ଦେବ
କଳିବିଶେଷ, (ଶା. ଅବ୍ୟ) ସୁରଶା-
ର୍ଥକ ବା ବିଷୟ ଅର୍ଥକ ବା ସନ୍ନୋଦ୍ଧାର୍ଥକ
ଧୂନ ।

ହାହୋ—ଶା. (ସମ୍ବଳ) ଅବ୍ୟ. ଆହେ
ହାହୋ—ବି. କଳିବିଶେଷ ।

ହାହାକାର—ବି. (ହାହା+କୁ+ଶ.ଅ.)

ଶୋକଧୂନ; ଯୁଦ୍ଧକଳରବ ।

ହାହାକାରମୟ—ବି. ହାହାକାରରଜନ-
ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଶୋକପୂର୍ଣ୍ଣ । [ଶବ୍ଦବି ।

ହାହାତୁତ୍ତ—ବି. (ଦ୍ୱାରା) ଦୂରଟି ଶ୍ରେଣୀର
ହହୁମାନ—ଶା. ବି. ହେମିଓପାଥକ
ଚକିତସାପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କର୍ମନ୍ତ
ତିତ୍ତର ।

ହି—(ଧାର୍ତ୍ତି) ଗମନକରିବା, ଚାକିପାଇବା,
ପ୍ରେରଣକରିବା ।

ହି—ଆବ୍ୟ. (ହି+କ.ଇ) ହି, ନିର୍ମଳ,
ଅନ୍ଧାରଶାର୍ତ୍ତକ, ହେବର୍ଥକ, ଅସ୍ୟା-
ର୍ଥକ, ପାଦପୂରଶାର୍ତ୍ତକ, ପ୍ରଶ୍ନାର୍ଥକ, ବ୍ୟକ୍ତ-
ତାର୍ଥକ, ଶୋକାର୍ଥକ ।

ହିଆ—ଶା. ବି. (ଫା-ଦୂଦୟ) ଦୂଦୟ,
ବନ୍ଧୁକୁଳ, ଶୁଦ୍ଧ, ଧୈର୍ଯ୍ୟ, (ସବ୍ଦ.) ଏହା,
ତାହା ।

ହିଆତେ—ଶା. ସବ୍ଦ, ସେହିଆତେ ।

ହିଆଳ—ଶା. ବି. ଦୂଦୟ, ଆବନନ୍ଦନକ,
ମନୋହର, (ଶା. ଉତ୍ତିରବାଲେ. ଶା)
ହିଆଳ ଦେଖ ।

ହିଏ—ଶା. କି. ଦୂଦୟ ।

ହିଂର୍—ଶା. (ସମ୍ବଳ) ବି. ହେଙ୍ଗୁ ।

ହିଂସଳ—ପୁ. ବି. (ହିନ୍ସ୍+ଶ.ଅନ) ବିଧ,
ଶାତ, ହନନ, ପରାନ୍ତ୍ସାଧନ, ପର-
ନିଷ୍ଠୁରାଧନ ପ୍ରକାଶ-
କାର, ଶର୍ଷାୟୁକ୍ତ, (ବି) ହିଂସଳକୁଳ, ଶିତ୍ତ,
ଅପରା ବେଦବେଶ କ୍ରମ, (ସବ୍ଦ)
ଶିତ୍ତିଳ ।

ହିଂସନ—ବି. (ହିନ୍ସ୍+ଶ.ଅନ) ବିଧ,
ଶାତ, ହନନ, ପରାନ୍ତ୍ସାଧନ, ପର-
ନିଷ୍ଠୁରାଧନ ପ୍ରକାଶ-
କାର, ଶର୍ଷାୟୁକ୍ତ, (ବି) ହିଂସଳକୁଳ, ଶିତ୍ତ,
ଅପରା ବେଦବେଶ କ୍ରମ, (ସବ୍ଦ)
ଶିତ୍ତିଳ ।

ହିଂସନ୍ତୁ—ବି. (ହିଂସ୍+ଅନ୍ତୁ) ହିଂସାର
ଯୋଗି, ହିଂସାହୁ ।

ହିଂସା—ବି. (ହିନ୍ସ୍+ଶ.ଅ+ଆ)
ହିଂସନ ଦେଖ ।

ହିଂସାକର୍ମ-ବି. ଅଭିରୂପ, ମାରଣ, ମୋହନ,
ପ୍ରମୁନ, ଉତ୍ତାତନ, ବିଶୀକରଣ, ବିଦ୍ରୋଷ
କଣ ଏହି ଛିଅ ।

ହିଂସାପ୍ରଶୋଦତ—ବି. (ଶତକ) ହିଂସା ବା ବିଦେଶୀ କ୍ଷାଣ ନିଯୋଜିତ ।
ହିଂସାମୁଲକ—ବି. (ନ.ପ୍ରା.) ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟର ମୂଳରେ ହିଂସା ଥିଲା ।
ହିଂସାରୁ—ବି. (ହିନ୍ସା+କ.ଆରୁ) ବ୍ୟାସ ।
ହିଂସାକିଥା—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. ପଚାରୁ-ଦେଖୀ, ଅହଙ୍କାରିଆ ।
ହିଂସାକୁ—ବି. (ହିନ୍ସା+ଆକୁ) ହିଂସୁ, ଅପକାରକ, ବଧଣୀଳ, ହିଂସା କରିବା ଯାହାର ସ୍ଵର୍ଗବ ।
ହିଂସାକୁକ—ପୁ. ବି. (ହିଂସାକୁ + କ)
ହିଂସ୍ର; କକୁର, (ବି) ହିଂସାକୁ ଦେଖା ।
ହିଂସି—ବି. (ହିନ୍ସା+ମ୍ରି.ତ) ହତ,
ହିଂସାପ୍ରାପ୍ତ, ଯାହାକୁ ହିଂସା କରିଯାଇଥିଲା ।
ହିଂସିବା—ଗ୍ର. କି. ହିଂସା କରିବା ।
ହିଂସିର—ବି. ବ୍ୟାସ ।
ହିଂସୁକ—ପୁ. ବି. (ହିନ୍ସା+କ,ରକ) ହିଂସାଶୀଳ, ପଚାରୁକାରି ।
ହିଂସା—ପୁ. ବି. (ହିନ୍ସା+ମ୍ରି.ଯ) ବିଧା,
ହିଂସାର ଉପଯୋଗୀ ।
ହିଂସ୍ର—ପୁ. ବି. (ହିନ୍ସା+ର) ହିନ୍ତା,
ପ୍ରାଣଯାତ୍ରା, ଅନନ୍ତକାରକ, ନିଷ୍ଠୁର,
ହିଂସାଶୀଳ,(ବି) ଶିବଙ୍କର ଘୋରହୁପ,
ଶିବ, ଶାମସେନ, ହିଂସ୍ର ପଶୁ ବ୍ୟାସାଧା ।
ହିଂସାକୁ—ବି. (ହିଂସ୍ର+ସାର୍ଥ.କ)
ହିଂସ୍ର ଦେଖ, (ବି) ହିଂସ୍ର ପଶୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ହିଂସ୍ରିକା ।
ହିଂସାକଳ୍ପ—ବି. ବ୍ୟାସାଧା ପ୍ରାଣଯାତ୍ରକ ଜ୍ଞାନ
ହିଂସାକଳ୍ପିତ—ବି. (କ,ଧା) ପଚର
ଅନିଷ୍ଟ କରିବା ସ୍ଵର୍ଗବ, (ପୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ.ବି-
ବ.ପ୍ରା.) ହିଂସାଶୀଳ, ଅତିଶୟ ହିଂସାକିଥା ।
ହିଂସାପଶୁ—ବି. ହିଂସାକୁ ଦେଖ ।
ହିଂସା—ବି. (ହିଂସା+ଆ) ଜଟାମାଣୀ,
ଗବେଧକା, ଗରଗଡ଼, ନାଡ଼ୀ, ଶିର,
ଖଲବାହକ, କାକାଦମୀ, କଟେଣ୍ଟ-
କୋଳ, (ବି) ହିଂସର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କା ।
ହିଂସ୍ରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହିଂସାକର ଦୀଳିଙ୍କ,
(ଗ୍ର.ପୁ.) ହିଂସର ଦେଖ, ଉର୍ଧ୍ଵାଶ ।

ହିଂସା—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଅନ୍ୟକୁ ଉପହାସ କର
ଛିଡାଇଦେବାର ଶକ ।
ହିଂସା—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ଫ-ହ) ଅବଧାରଣ ବା
ନିଷ୍ଠୁପ୍ରାର୍ଥକ ନିଷ୍ଠେ, କେବଳ, ସୁକ୍ରା,
ସବ, ମଧ୍ୟ, ସମ୍ବନ୍ଧତଃ, (ବି) ଅନୁନାସିକ
ହାସ୍ୟକରିବା ଶକ ।
ହିଂସାକିନୀ—ପ୍ରା. (ମେଦିନୀ) ବି. ପ୍ରତ୍ୟେ-
କିଳା, ପଢ଼ିଲି(ତି), ଗୁଡ଼ାର୍ଥକ ପ୍ରଣ,
ସମସ୍ତ ।
ହିଂସାକୁ—ପ୍ରା.(ମେଦିନୀ) ବି. ପଣସକଠା ।
ହିଂସା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) ବି. ଉର୍ଧ୍ଵା ।
ହିଂସା—ଯା. ବି. ବିଷ ବା ବ୍ୟକସାୟରେ
ଥାଣ, (ଶା.ବି) ହିଂସନ ଦେଖ ।
ହିଂସାଦାର—ଯା.ବି.ଭାଗବାର, ଆଣିଦାର
ହିଂସାଦାର—ଯା. ବି. ସମ୍ମତିରେ ବା
ବିଷଦସାୟରେ ଭାଗଦାର, ଭାଗଦାର
ହେବା ଅବସ୍ଥା ।
ହିଂସା—ପ୍ରା.(ୟାଶପୁର) ବି. ହିଂସା ଦେଖ ।
ହିଂସି—ଗ୍ର.ଅବ୍ୟ.ଦାନ୍ତକ ଉପରେ ବିକାଶ
ପୁଷ୍ଟକ ଧୂନିକର ହିଂସିବାର ଶକ ।
ହିଂସା—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. (ଅନାଦର ବା
ନିନାୟକ) ଯେ ସବୁବେଳେ ହିଂସି
ହୋଇ ହସେ ।
ହିଂସାକ୍ରମ—ଯା. ବି. ଜ୍ଞାନ, ପଞ୍ଚତା, ଶୁଭାଶ,
ବିଦ୍ୟା, ମାନ୍ୟିକ ପ୍ରଣରତା, ମାରଣାଦ
ଆଭରଣକ ବିଦ୍ୟା, ଅଭ୍ୟୁକ୍ତ ଫଳପ୍ରଦ
ମନ୍ତ୍ର, ଭିଷଣ ବା ଦ୍ରୁଦ୍ୟ ।
ହିଂସାକ୍ରମକାଳ—ଯା. ବି. ମହାମହିଳ,
ବିଦୁର, କୌଣ୍ଠାଳୀ ।
ହିଂସାକ୍ରମ—ଯା.ବି. ହିଂସାକ୍ରମ ଦେଖ, ମନ୍ତ୍ର-
ଯନ୍ତ୍ରାଦର ପ୍ରମୋଦ, (ବି) ହିଂସାକ୍ରମ
ଯମତୀମୂ, ହିଂସାକ୍ରମକାଳ ଦେଖ ।
ହିଂସାକ୍ରମ—ଯା. ବି. ଦର୍ଶକଶାସ୍ତ୍ର ।
ହିଂସା—ଗ୍ର. ବି. (ସ-ହିଙ୍କା) ହିଙ୍କା ଦେଖ ।
ହିଙ୍କା(କେ)ଇବା—ଗ୍ର. କି. ହୃଦୟପୁରୁ
ଶୁଭବାୟ ବାହାର ଅର୍ଥ ନ ପାରିବା
ଯେବୁ ବୁଝିବାସ ଶୁଭବା, ହିଙ୍କାମାରିବା
ହିଙ୍କା—(ଧାରୁ) ହିଂସା କରିବା, କୁଳନ
କରିବା ।

ହିଙ୍କା—ବ. (ହିଙ୍କା+ଆ) ହାକୁଟି,
ଶେରଗାପ୍ରଶର୍ଗିବିଶେଷ, ରୁକ୍ଷ ଶ୍ଵେତାମ୍ବୂର
ସାମ୍ପ୍ରିକ ନିର୍ମାନରୁ ରେଗ, ତଙ୍କାର ।
ହିଙ୍କାଆସିବା—ଗ୍ର.କି.ଆସନ୍ ମୃଜୁହେବା
ବ୍ୟକ୍ତିର ମୃଜୁପ୍ରତ୍ୟକୁ ଅଶ୍ଵରୁଣ ପନନ
ଭବିତା, ରୁକ୍ଷବାୟନନିତ ହିଙ୍କା ବା
ଅପ୍ରେର୍ଣ୍ଣ ବା ଅପରିଣତ ହାକୁଟି ଉପରେ
ହେବା । [ବ୍ୟାସ ।
ହିଙ୍କାର—ବ. (ହିଂସାକ୍ରମ+କ.ଥ)
ହିଙ୍କା—ଗ୍ର. ବ. ହିଙ୍କା ଦୃଷ୍ଟି—କିନ୍ତୁ
ଶୁଷ୍ଣରେ ବନରେ ନିକୁଷ୍ଟତର ନିର୍ମୀୟପ୍ରଶର୍ଗେ,
(ପ୍ରା. ଚନ୍ଦ୍ରମ. ବି) କାନ୍ତିହଙ୍କୁ
ଦେଖ ।
ହିଙ୍କା—ଗ୍ର. ବି, ହେଜା, ଅକାମିକା,
ଅକମିକା ଓ ଆସରାଣୀ, (ପ୍ରା.ବଲଜିର
ପାଟଣା, ବି) ଗୁଳମର ରୂପ ।
ହିଙ୍କାଦ୍ରି—ଗ୍ର. ବ. ଏକପ୍ରକାର ମେଲ
ହିଙ୍କା—ବ. (ହିମ୍ + ଗମ୍ + କର) ବା
(ହିମ୍ + କ.ଗୁ) ନିର୍ମୀୟପ୍ରଶର୍ଗେ, ହେଙ୍କୁ,
ନିରମଣୀ, ବାର୍ତ୍ତିପତର ଦ୍ୟାସ ।
ହିଙ୍କାନ୍ତିକା—ବ. ନାନ୍ତିହଙ୍କୁ, ଏକ-
ପ୍ରକାର ହିଙ୍କୁ ।
ହିଙ୍କାନ୍ୟୀୟଦ୍ୟ—ବ. ହିଙ୍କାପତର ଚେରର
ରସ ବା ଅଠା, ନିମ୍ନଗଢ଼ ।
ହିଙ୍କାପତର—ବ. ଇଙ୍ଗୁଦ୍ଵା ଦୃଷ୍ଟ ।
ହିଙ୍କାପତରୀ—ବ. ନାନ୍ତିହଙ୍କୁ ଦ୍ୟାସ
ଏକପ୍ରକାର ଦ୍ୟାସ ।
ହିଙ୍କାପତରୀ—ବ. ବିଶାପତରୀ ।
ହିଙ୍କାଲ—ବ. (ହିଙ୍କା+ଲ+କ.ଅ) ୧୦୭
ଶର ପାରତ ଓ ତୃତୀୟ ଶର ଗନ୍ଧକ ମିଶ୍ରଣ
ଦ୍ୱାରା ଉପର୍ଦ୍ଧି ରଙ୍ଜନ ଦ୍ୟବ୍ୟବଶେ,
ହେଙ୍କାଲ ।
ହିଙ୍କାଲଶୋଧନ—ବ.ମେଣ୍ଟିକୁରୁ, ଟରିଚେ
ଓ ଅକାର ଦ୍ୟା ବାହାର ପଥର ଭବନାଦେଇ
ହେଙ୍କାଲକୁ ଶୁଭକରିବା ।
ହିଙ୍କାଲ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାମନ ପୁରାଣୋକ୍ତ
ଦେଶବିଶେଷ, ଦେବାବିଶେଷ (ଏହାକର
ଅନ୍ତିର ଦର୍ଶନ ହିଙ୍କାଲ ପର ଲାଲ ଅବାରୁ)
ଓଡ଼ିଶାର ଗଡ଼କାଡ଼ ତାଳବେଳୁ

ଶକ୍ତିରେ ପୂଜିତା ଗୋପାଳପ୍ରସାଦ
ଗ୍ରାମରେ ଅଧିକାରୀ ଅଗ୍ନିରୂପଧାରୀ
ଦେଖାଇଶେଷ, ହଙ୍କୁଳାୟାଦା ଦେଖ ।
ହଙ୍କୁଳା(ଲେ)ରୁ—ଗ୍ରା.ବିଃ ହଙ୍କୁଳା ଦେଖ
(ଫଂ-ହଙ୍କୁଳାଶୀ), ଆୟାମକୁଳାମୁଖୀ
ଶର୍ଥରେ ପୂଜିତା ଦେଖାଇ ନାମ ।

ହଙ୍କୁଳାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆୟାମ କୁଳାମୁଖୀ
ଶର୍ଥରେ ପୂଜିତା ଦେଖାଇଶେଷ ।
ହଙ୍କୁଳାପାଠ୍-ଗ୍ରା.ବି. ଚାଲରେ ଶକ୍ତିର
ଦ୍ୱାରା ନଦୀ କୁଳରେ ଗୋପାଳପ୍ରସାଦ
ଗ୍ରାମରେ ହଙ୍କୁଳାଠାକୁଣ୍ଡାଳିର ଅଧି-
କ୍ଷିତି ସ୍ଥାନ ।

ହଙ୍କୁଳାୟାଦା—ବି. ଚାଲରେ ଶକ୍ତିର
ଗୋପାଳପ୍ରସାଦ ଗ୍ରାମରେ ଚେତ ଶକ୍ତି
ଦ୍ୱାରା ନଦୀର ଅଧିକାରୀ ଅଗ୍ନିରୂପରେ ପୂଜିତା
ହଙ୍କୁଳାଠାକୁଣ୍ଡାଳିର ଉତ୍ସବ, (ଏ
ଉତ୍ସବ ଉଚ୍ଚଳ ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ଯାତ୍ରାର ୨୧ଦିନ
ପୂର୍ବରୁ ହବିଷାଶୀ ହୋଇ ଦେହୁଶ
(ପଳକ) ଦେଖାଇର ଲୟାରେ ରହେ,
ଯାତ୍ରା ସାତଦିନ ଆହଁ ଦେହୁଶଠାରେ
ସ୍ଵପ୍ନାଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଦେଖାଇର ଉତ୍ସବାନ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ, ଉତ୍ସବାନରେ
ଭୁଗର୍ଭରୁ ଅଗ୍ନିରୂପରେ ଦେଖାଇର
ଆବଶ୍ୟକ ହେବାର ଜଣାଯିବାରୁ ପଥର
କୋଇଲ ଦିଅଯାଇ ସେହି ଅଗ୍ନିକୁ
ଦୃଢ଼ତାକାର କରାଯାଏ, ପ୍ରାୟ ଚାଲରେ
ନିବାସୀ ଓ ଆସିଥାଏ ଶକ୍ତିର
କେତେକ ଲେକ ନିଜ ନିଜ
ଶିଥୁମନଙ୍କର ଓ ମାନୟକ କରିଥିବା
ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ରୂପକର୍ମ (ବାଳମଳା)
ବିକି ହଙ୍କୁଳାପାଠ୍ରେ ଯାଦିଦିନ ସମ୍ମନ
କରନ୍ତି ଆଉ ମଧ୍ୟ ବିପଦରୁ ଉତ୍ସବ
ଓ ମନୋବାସ୍ତ୍ଵ ପୂରଣାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ
ମାନସିକ ଦ୍ୱରାମାକ ନେଇ ନାନାପ୍ରାନ୍ତରୁ
ଆୟାମବା ବହୁ ସଂଶୋଦ ଲୋକମାନେ
ଉଚ୍ଚ ସମସ୍ତ କାରଣରୁ କମା ହୁଅନ୍ତି,
ହଙ୍କୁଳା ଉତ୍ସବ ହେଇଥିବା ଅଗ୍ନିରେ
ଶତି, ପାତ୍ର, ଧୋଟ, ଜୀବନ, କୁଳାଟ,
ଚକମୁଅଁ, କନ୍ଦ, କୋ, ଗୁଡ଼, ଦିଅଥାବି

ବନିଭେନଭୁପେ ନିଷେପ କରିବା ଓ
ପୂଜା ସମୟରେ ଗ୍ରୁର, ମେଷ, ମହିଷ,
ବନିକାନ ପ୍ରଥା କହୁକାଳରୁ ଚକିଆୟ-
ଅଛି, ପୂଜାପରେ ଅଗ୍ନିରେ ପରା, ପୂଜାକ
ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟରେ ଆହୁତି ଦିଆଯାଏ,
ଯାତ୍ରାଦିନର ନଥଦିନ ପରେ ଶିରୁଳା
ୟାତ୍ରା ଦ୍ୱାରା, ଏ ଦିନରେ ମଧ୍ୟ ବହୁପଦ୍ଧତିକ
ଲେକ କମା ହୁଅନ୍ତି, ଶିରୁଳା ଯାଦା
ବୈଶାଖ କୃଷ୍ଣପ୍ରମାଣରେ ହୋଇଥାଏ,
ଶିରୁଳାଦିନ ଆହୁତି ପରେ ଦେଖାଇର
ଅନ୍ତର୍କାଳ ହୋଇଥାଏ, ଆବହମାନ
କାଳରୁ ବନ୍ଦ ପରମର କମେ ସେହି
ଗ୍ରାମବାସୀ ଲେକଠାରେ ଦେଖାଇର
ଆଦେଶ ହୁଏ, ତାହାରୁ ପତିଆର
କହନ୍ତି, କେତେକ ବନ୍ଦ ତଳେ ତାର
ନିକଟ ଦିଗଭାଣ୍ଡା ନିବାରେ ଠାକୁ-
ବନ୍ଦର ଉତ୍ସବ ସ୍ଥାନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲ,
ଅକ୍ଷୟାନ୍ତ ଘୋର ଚର୍ଷା ଦେଇବୁ ପ୍ରୋକ୍ରି-
ଶ୍ଯାମ ନଦୀରେ ବହୁପଦ୍ଧତିରେ ପ୍ରଖର
ପ୍ରୋକ୍ରିତରେ ନଦୀରଠି ଥିଲ, ଏପରି
ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ଦୋତ ଭେଦକରି
ଠାକୁବଣୀଙ୍କର ଅଗ୍ନିଶିଖା ଦେଖାଇଯମାନ
ହୋଇ ଉତ୍ସବାର ଦେଖାଇଥାଏ, ଏଣୁ
ଲୋକରେ ତେବେ ହଙ୍କୁଳା ଠାକୁବଣୀଙ୍କର
ପ୍ରତିକାଳା ଅଧ୍ୟାବସ୍ଥା ଅର୍ଥରୁ ରହିଅଛି ।

ହଙ୍କୁଳା—ବି. (ହଙ୍କୁଳ + ଲାତ୍ରା) ହଙ୍କୁଳ
(ଠିକ୍) ହଙ୍କୁଳାଆ ଦେଖ ।

ହଙ୍କୁଳା-ବି. ହଙ୍କୁଳସମ୍ମନୀୟ. ହଙ୍କୁଳ-
ଚିତ୍ତିତ, ହଙ୍କୁଳ ବର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ଵିଷ, ନାଲି ।

ହଙ୍କୁଳିକା—ବି. (ହଙ୍କୁଳ + ଲାତ୍ରା + ଆ)
ନାଲାପ୍ରାୟ ।

ହଙ୍କୁଳି-ବି. ଚାଟୁକୁଳା, ବାରଗଣ, ବୃଦ୍ଧତା
ବିହାଙ୍କୁଡ଼ି, ବେଂକୋଳ ।

ହଙ୍କୁଳୁପୁରୁଷିକା—ବି. ବଣପରୀ ତୃତୀ ।

ହତ୍କି—ପ୍ରା. (ସମ୍ମଳିତାରେ ପରିପାଦିତ)
ହତ୍କିର ପଦବନନ ଉଚ୍ଚ ବା ଶିଖିଳା,
ହାତବନା ଦେଉଢ଼ି ବା ଶିଖିଳ, ଶାହି,
ଶାଣ୍ଟି ।

ହିଙ୍କୁଳ—ବି. ହିଙ୍କୁଳ ଦେଖ ।

ହିତଲିର—ଗ୍ରା. ବି. ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ଶାସିତ
ଆଧୁନିକ ଜମୀନର ଭିରେକୁର ବା

ହିତଶ୍ରୀକବା-ପ୍ରା. (ସମ୍ମଳିତ) ବି. ଟାଣିବା,
ହିଜରା(ଶୀ)-ଯା. ବି. ମକ୍କାଠାରୁ ହକରତ୍ତ
ମହିମଦିକର ପସ୍ତାନ ଦିବସର ପରଦିନ
ଠାରୁ ଗଣନା ଆରମ୍ଭ ହେଇଥିବା
ମୁସଲମାନଙ୍କର ଅଗ୍ର ବା ବର୍ଷ ।

ହିଜବ—ଗ୍ରା. ବି. ହେଞ୍ଜତ, ନେସ୍-ସିନ,
ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ସୁରୁଷ ଲକ୍ଷଣବିଶ୍ଵିଷ ସବୁଷ,
(ୟାହାର ପ୍ରତି ଶୁଣୁଥାଏ) ବି. ବିଲକ୍ଷ,
ହେଞ୍ଜତା ଦେଖ ।

ହିଜବତ—ଯା. ବି. ପଳାୟନ, ବିଶେଷତଃ
ମୁସଲମାନ ଧର୍ମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ ମହିମଦଙ୍କର
ମକ୍କାଠାରୁ ମଦିନାକୁ ପଳାୟନ ।

ହିଜବ—ଯା. ବି. ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ
ସାଲ, ବର୍ଷ ।

ହିଜିବାଦାମ-ପ୍ରା. (ମେତି). ବି. ଲଙ୍କାଆୟୁ
ହିଜି—ବି. ହିଜନ ଦେଖ ।

ହିଜୁ—ଗ୍ରା. ବି. ଓ ବିଂ ହିଜବ ଦେଖ ।

ହିଜୁଡ଼ା—ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. ହିଜବ ଦେଖ,
ହେବସା, ଯେ ଉଚ୍ଚବାସ୍ୟ
କରେ, ନିଲକ୍ଷ ।

ହିଜୁଡ଼ା-ଗ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହିଜିବୀ, ହେଜିବୀ,
ସୁରୁଷନା କାଷ, ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀର ରହିଥିଲ
ଆଦି ଯୌବନ ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ
ନାହିଁ, (ବି) ନିଲକ୍ଷ ।

ହିଜୁଳ—ଗ୍ରା. ବି. (ସଂ-ହିଜଳ, ରଜଳ)
ଜମ୍ବୁକାଦି ବର୍ଗର ନାତ ବୃଦ୍ଧତ ତରୁ,
ନଧୁଂସକ ।

ହିଜୁଡ଼ା—ଗ୍ରା. ବି. ଓ ବି. ହିଜିବୀ ଦେଖ ।

ହିଜିବା—ଗ୍ରା. ବି. ଶୁଣିବା,
ଶୁଣିଦିବା ।

ହିଜୁଳୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଧୂଆଁପର,
ବିଲଗିଲି ଧୂଆଁପର ।

ହିଜୁର—ବି. (ହିଜୁର + କ.ଶିରା + ଅ)
ହିଜୁର ପଦବନନ ଉଚ୍ଚ ବା ଶିଖିଳା,
ହାତବନା ଦେଉଢ଼ି ବା ଶିଖିଳ, ଶାହି,
ଶାଣ୍ଟି ।

ହିଙ୍କୁଳ—ବି. ହିଙ୍କୁଳ ଦେଖ ।

ହିଟଲିର—ଗ୍ରା. ବି. ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ଶାସିତ
ଆଧୁନିକ ଜମୀନର ଭିରେକୁର ବା

ଭାଗ୍ୟବିଧାତା ।
ହିଟା—ଶ୍ରୀ, ସେହିଟା ।

ହିଟାଇବା—ଶ୍ରୀ, କ୍ଷିଟାଇବା, (ଉଚ୍ଚ-ଭାବରେ) ଅଣିବା, ବାହାର କରିବା ।
ହିଟିପଡ଼ିବା—ପ୍ରାଁ, (ବଲଜିରପାଟଣା) କ୍ଷି. ପଡ଼ିଯିବା ।

ହିଟିବା—ପ୍ରାଁ, (ପାଟଣା) କ୍ଷି. ଝୁଣ୍ଡିବା,
ଖୁପଢ଼ିବା, (ପ୍ରା-ଖୁପଢ଼ିଆଳ) କ୍ଷି.
ପିଟିବା, ମୁକ୍ତହେବା । [କରିବା ।

ହିତ—ଶ୍ରୀ, ବି. (ଫଂ-ଆଳ, ଲୀ) କିଆରିର
ବା ଯେପରି ପୀମାବନ, (ଏହାହାର
ବିଲିର ପାଣିକୁ ଥଠକାଇ ରଖାଯାଏ),
ମାଟିର ଟ୍ରୋଟ ବନ, କାନ୍ତ ଯେଉଁ
ମାଂସମୟ ହିତ ଉପରେ ଆସ, (ପ୍ରା-ଗଞ୍ଜା
କି) ପୁଣ୍ଡରିଶାର ତରୁପାର୍ଶ୍ଵ କନ୍ଧ
ବା ହୃଡ଼ା ।

ହିତକାରିତା—ଶ୍ରୀ, ବି., ଅମ୍ବମତଳ
(ଜ୍ଞମାଦି), ଉତ୍ତାବତ, ବିଷମ (ଭୁମି) ।

ହିତମାଟିହିତରେଲବକା—ଶ୍ରୀ, (ପ୍ରବନ୍ଧରେ)
ଯେପରି ହିତରୁ ଏମେ ବହୁଅଧିକର
ମାଟି ହିତମୂଳରୁ ଖୋଲ ପୁଣି ହିତରେ
ଲିଦାଯାଏ ସେହିପରି କୌଣସି ବିଷ-
ହୁରୁ ଆଦାୟ ଧନକୁ ପୁଣି ଯେହି
ବିଷୟରେ ଅଧିକା ଖର ନ କରି ଲକ୍ଷ-
ଧନକୁ, ସେହି ବିଷୟରେ କେତେ କରି
କାମ ମେଘ ଉବାଳ ହୁଏ, (ଏପରି-
ହୁଲରେ ଲୁହାୟ କଥ ଏ) ।

ହିତମୁଣ୍ଡା—ଶ୍ରୀ, କି. ହିତର ଉପରଭାଗ ।
ହିତମ୍ବ—ବି. ହିତମ୍ବ ଦେଖ ।

ହିତମ୍ବ—ଶ୍ରୀ, ବି. (ସହଚର ଅନର୍ଥକ)
ହିତ ଦେଖ ।

ହିତହିତ—ଶ୍ରୀ, ପୁ. ବି., ରଙ୍ଗଶା,
ମଣିଆ ।

ହିତମୁଣ୍ଡ—ବି. (ହିନ୍ଦ୍ରି-କି.ଭାବୁ)
ପ୍ରସିଦ୍ଧ ରକ୍ଷଣାବିଶେଷ, ଏ ଭାବ, ସନ୍ଦର୍ଭ କରୁଥିଲୁ
ନିହାତ ହୋଇଥିଲା ।

ହିତମନିହୁ—ପୁ. ବି. ହିତମ୍ବୁଧୁରର

ହିତନ୍ତା ଭାବମେନ, ହିତମନ୍ତମୁଦ୍ଦନ,
(ଅ.ରୁ) ।

ହିତମନ୍ତର—ପୁ. ବି. ଭାବମେନ, ମଧ୍ୟମ
ପାଣ୍ଡବ ।

ହିତମୁ-ଶ୍ରୀ. ବି. ହିତମ୍ବ ବନ୍ଦରଭ ଉତ୍ତରୀ,
ପଟୋଲାର ମାତା ।

ହିତମ୍ବାପତ—ପୁ. ବି. ଭାବମେନ,
ହିତମ୍ବାନ୍ତ ।

ହିତମ୍ବାରମଣ—ପୁ. ବି. ଭାବମେନ,
ହିତମ୍ବାନ୍ତ ।

ହିତି—ଶ୍ରୀ, ବି. (ଫଂ-ଆଳ, ଲୀ) କିଆରିର
ବା ଯେପରି ପୀମାବନ, (ଏହାହାର
ବିଲିର ପାଣିକୁ ଥଠକାଇ ରଖାଯାଏ),
ମାଟିର ଟ୍ରୋଟ ବନ, କାନ୍ତ ଯେଉଁ
ମାଂସମୟ ହିତ ଉପରେ ଆସ, (ପ୍ରା-ଗଞ୍ଜା
କି) ପୁଣ୍ଡରିଶାର ତରୁପାର୍ଶ୍ଵ କନ୍ଧ
ବା ହୃଡ଼ା ।

ହିତି—ଶ୍ରୀ, ବି. (ଫଂ-ଆଳ, ଲୀ) କିଆରିର
ବା ଯେପରି ପୀମାବନ, (ଏହାହାର
ବିଲିର ପାଣିକୁ ଥଠକାଇ ରଖାଯାଏ),
ମାଟିର ଟ୍ରୋଟ ବନ, କାନ୍ତ ଯେଉଁ
ମାଂସମୟ ହିତ ଉପରେ ଆସ, (ପ୍ରା-ଗଞ୍ଜା
କି) ପୁଣ୍ଡରିଶାର ତରୁପାର୍ଶ୍ଵ କନ୍ଧ
ବା ହୃଡ଼ା ।

ହିତିକପୁ: ବି. ଶବ୍ଦକ, ଦେବିଜ୍ଞ, ଲଗ୍ନାରୂପୀ,
ଫଳତଜ୍ଞେତିଶ୍ଵର, ପୁତ୍ରପାଠକାରୁପୀ,
ସ୍ବାତମାନଙ୍କର ସରଦାର ।

ହିତିକା—ଶ୍ରୀ, (କିମ୍ବୁପର) କ୍ଷି. ହିତିକାରିବା,
ଏଣେତେଣେ ଗୁଣିବା ।

ହିତିକାରୀ—ଶ୍ରୀ, ବି. ଅଞ୍ଚାମାନ୍ତ ତ୍ରୀପରେ
କାନ୍ତ କ୍ଷିତିଶ୍ଵର ଉତ୍ସବକ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

ହିତିର—ବି. (ହିତି-କ.ଭାବ) ହିତିର
ଦେଖ ।

ହିତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହିତି-କ.ଭାବ) ହିତିର
ପମ୍ପ, ଏକପରାମ୍ରଦିକ ଜାବର
ଅଷ୍ଟ, ନାରଗଣ, ପୁରୁଷ, ବୃତ୍ତକ = ଶକ-
ପୁର, ଟାର, ଭାକିମ୍ବ ଗଛ ।

ହିତିକୁ—ପୁ. ବି. (ହିତି-କ.ଭାବ)
ମହାବେବ, ଶିବ ।

ହିତ—ବି. (ଧା+ମୀ.ତ) ଉପକାରକ,
ମଙ୍ଗଳସୁତ୍ର, ପଥ୍ୟ, ଅନୁକୂଳ, ଯୋଗ୍ୟ,
ପ୍ରିସ୍, ବ୍ୟବହାରୀୟ, (ବ--ହି + ଭା.ତ)

ଉପକାର, ମଙ୍ଗଳ, ଶୁଭ, ମେନ, ପ୍ରତି,
ମିଶ, ଗତ, ଲେଖାତିଷ ମତରେ ଗ୍ରହ-
ବିଶ୍ଵାନ ଭେଦର ପ୍ରକାଶବିଶେଷ ।

ହିତକ—ପୁ: ବି. (ହିତ + କ) ଶିଶୁ,
ଶ୍ରୀଲାଠ, ପଶୁଶାବକ ।

ହିତକଥା—ବି. (କ.ଧା) ସବୁପରମଣ୍ଡ,
ହିତକର ଉପଦେଶ ।

ହିତକର—ବି. (ହିତ+କ+ଥ) ଉପା-
କାରକ, ମଙ୍ଗଳଜନକ, ଅନୁକୂଳ, ହିତ-
କାଶ, ପ୍ରିସୁକାଶ, (ଶ୍ରୀ) ହିତକଶ ।

ହିତକା—ଶ୍ରୀ, ବି.: ମଙ୍ଗଳପୁଧନ ।

ହିତକାମ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହିତକାମୀ
ଦେଖ, (ଶ୍ରୀ) ହିତକାମ ।

ହିତକାମନା—ବି. (ପତ୍ର) ମଙ୍ଗଳ ବା
ଉପକାର କରିବାର ରଙ୍ଗ, ହିତେଜ୍ଞ ।

ହିତକାମୀ—ପୁ. ବି. (ହିତକାମ+ଇନ୍) ମଙ୍ଗଳକାଣ୍ଡ, ଆଣିବାଦକ, ହିତେଜ୍ଞ,
(ଶ୍ରୀ) ହିତକାମି ।

ହିତକାମ୍ୟ—ବି. ହିତେଜ୍ଞ, ହିତଆଭିନାଶ
ହିତକାରକ—ପୁ. ବି. ହିତକାଶ ଦେଖ,
(ଶ୍ରୀ) ହିତକାରକ ।

ହିତକାରକ—ପୁ. ବି. (ହିତ+କ+ର) ଉପକାରକ,
ସେ ହିତକରେ, (ଶ୍ରୀ)

ହିତକାରୀ—ବି. ଉପକାରକି ।

ହିତପ୍ରଣୀ—ବି. ହିତପ୍ରଣୀ ଦେଖ,
ତର, ଦୂତ ।

ହିତବନ୍ଦନ(ବାକ୍ୟ)—ବି. ହିତୋପଦେଶ,
ହିତକଥା ଦେଖ ।

ହିତବୀରୀ—ପୁ. ବି. (ହିତ+ବି+ର) କ.ଭାବ-
କ.ଭାବ ସତ୍ତ୍ଵପରମାଣବାତା, ସେ ହିତ-
କଥା କହେ, ହିତବୀରୀ, (ଶ୍ରୀ) ହିତ-
ବାଦିନୀ ।

ହିତବୁଜି—ବି. ଉତ୍ତମବୁଜି, ସବୁଜି,
(ବି-କ.ଶ୍ରୀ) ଉତ୍ତମବୁଜିକଣ୍ଠ, ହିତକର
ବୁଜିଯକ ।

ହିତବୀଧି—ବି. ମଙ୍ଗଳ ସମ୍ମନେ ଜିନ ।

ହିତଭାଷଣ—ବି. (ପତ୍ର) ହିତବାକ୍ୟର
କଥା, ସମୁଦ୍ରଦେଶ ।

ହିତଭାଷୀ—ପୁ. ବି. (ହିତ+ଭାଷୀ+
କ.ଭାବ) ହିତବାଶ ଦେଖ, (ଶ୍ରୀ) ହିତ-
ଭାଷୀ ।

ହିତଲେହିତ—ବ. ଯାବଗାଳ, ଜିନରା ।
ହିତସାଧକ—ପୁ. ବି. ଯେ ହିତସାଧକ
କରେ, ହିତକାରକ, (ସ୍ଥି)ହିତପାଧକ ।
ହିତସାଧନ(ନା)—ବ. (ହିତତ୍ତବ୍ଦୀ)ମଙ୍ଗଳ-
ସାଧନ, ହିତ ବା ଉପକାର କରଣ ।
ହିତ—ସ୍ଥି. ବି. (ହିତ+ଆ) ହିତର
ସ୍ଥିଲିଙ୍ଗ, (ଚି)ରକ୍ତବାହୁମା ଶିରବିଶେଷ,
(ଗ୍ର.ବି) ହିତକର, ପଥ୍ୟ ।
ହିତାକାଞ୍ଚ୍ଛୀ—ବ. (ହିତତ୍ତବ୍ଦୀ)ମଙ୍ଗଳକାମକା ।
ହିତକାଞ୍ଚ୍ଛୀ—ପୁ. ବି. (ହିତ+ଆ+
କାନ୍ଦ୍ର୍ଷ+କ.ରନ୍) ମଙ୍ଗଳାଭାଷୀ,
ହିତକାମୀ, (ସ୍ଥି) ହିତାକାଞ୍ଚ୍ଛୀଶୀ ।
ହିତାଧ୍ୟାସୀ—ପୁ. ବି. ହିତାକାଞ୍ଚ୍ଛୀ ଦେଖ ।
ହିତାରୁଷ୍ଟାତା—ପୁ. ବି. (ହିତ+ଅନ୍ତ୍ର
+ପ୍ଲା+କ.ରୁ) ହିତସାଧକ ଦେଖ,
(ସ୍ଥି) ହିତାରୁଷ୍ଟାସୀ ।
ହିତାନୁଷ୍ଠାନ—ବ. ହିତସାଧନ, କଲ୍ୟାଣ-
ସାଧନ, ହିତକର କାର୍ଯ୍ୟ ।
ହିତାବଳୀ—ବ. (ହିତ+ଆବଳୀ)ଆଷଧ-
ଗୁଲୁବିଶେଷ ।
ହିତାବହ—ବି. ହିତକାରୀ ଦେଖ, (ସ୍ଥି)
ହିତାବହା ।
ହିତାର୍ଥ—ବି. ମଙ୍ଗଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, (ବି+
ବ.ଶ) ଶୁଭର୍କ୍ଷେଣ୍ୟସ୍ତର୍ଗ, (ଗ୍ର.ବି.ବି)
ହିତାର୍ଥେ ଦେଖ ।
ହିତାର୍ଥୀ—ପୁ. ବି. (ହିତ+ଅର୍ଥ+
ରନ୍)ହିତକାମୀ ଦେଖ, (ସ୍ଥି)ହିତାର୍ଥୀ ।
ହିତାର୍ଥେ—ଶା. ଶି. ବି. ମଙ୍ଗଳାର୍ଥେ,
ମଙ୍ଗଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ।
ହିତାଶଂସା—ବ. ହିତାଭାଷାଷିହିତେଜ୍ଜ୍ଞା ।
ହିତାହିତ—ବ. (ଦ୍ୱାଦ୍ଵା) ହିତ ଓ ଅହିତ,
କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟାକର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ, ନନ୍ଦାୟାସୀ, ଉପ-
କାର ଓ ଅପକାର, (ବି) ଭଲମନ୍ତ.
ପଥ୍ୟାପଥ୍ୟ ।
ହିତାହିତଙ୍କ—ପୁ. ବି. ହିତାହିତ ବିବେଚକ,
ବିବେକବାନ, କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟାକର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ
ଶୀଳ, (ସ୍ଥି) ହିତାହିତଙ୍କ ।
ହିତାହିତଙ୍କବେଚନା—ବ. ହିତାହିତ ବିବେଚନା
ଦେଖ, କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟାକର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିବେଚନା ।

ଦେଉଥିବା ମାନସିକ ଶକ୍ତି ।
ହିତାହିତବେଚନ—ବ. (ହିତତ୍ତବ୍ଦୀ)ଭଲମନ୍ତ
କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧେ ବିଗ୍ରହ ।
ହିତାହିତବେଚକ—ପୁ. ବି. କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ-
କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଶୁରଣୀଙ୍କ, ବିବେଜ୍ଞ, (ସ୍ଥି)
ହିତାହିତବେଚକ ।
ହିତାହିତବେଚନା—ବ. କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ
ଅକର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧେ ଭେଦଙ୍କନ, ଭଲ-
ମନ୍ତ୍ର ବୁଝିପାଇବାର ଇଶ୍ଵରଦୂତ ଶକ୍ତି,
ବିବେକ, ଭଲମନ୍ତ୍ର ବିଗ୍ରହ ।
ହିତେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ସକାଣେ, ପାଇଁ ।
ହିତେଜ୍ଜ୍ଞା—ବ. ହିତକାମନା ଦେଖ ।
ହିତେଜ୍ଜ୍ଞା—ପୁ. ବି. ହିତକାମୀ ଦେଖ,
(ସ୍ଥି) ହିତେଜ୍ଜ୍ଞା ।
ହିତେଷିଷ୍ଠା—ବ. (ହିତ+ଏଷଣା)ମଙ୍ଗଳ-
ସାଧନେଜ୍ଜ୍ଞା, ହିତକାମନା ।
ହିତେଷିଷ୍ଠା—ସ୍ଥି. ବି. ହିତେଷିଷ୍ଠା ସ୍ଥିଲିଙ୍ଗ,
ପୁରୋ ବାମଣ୍ଟା ହଜଧାମ ଦେବତତ୍ତବ୍ର
ବାହାରୁଥିବା ‘ସମଲପୁରହିତେଷିଷ୍ଠା’
ନାମରେ ଡ୍ରିଥା ପନ୍ଥିକା ।
ହିତେଷିଷ୍ଠା—ସ୍ଥି. ବି. (ହିତେଷିଷ୍ଠା+ଘ.ତା)
ପରେପକାରତା ।
ହିତେଷିଷ୍ଠା—ପୁ. ବି. (ହିତ+ରଷ୍ଟ୍+
କ.ରନ୍) ପରେପକାର ସାଧନେଜ୍ଜ୍ଞା,
ହିତକାମୀ ।
ହିତେପଦେଶ—ବ. ସତ୍ତ୍ଵପରାମର୍ଶ, ବିଷ୍ଣୁ-
ଶର୍ମାଙ୍କ କୃତ ଶଦ୍ୟପଦ୍ୟାବ୍ୟକ ସମ୍ବୂତ
ପଦ୍ୟବିଶେଷ ।
ହିତେପଦେଶ୍ଵା—ପୁ. ବି. ସତ୍ତ୍ଵପରାମର୍ଶ-
ଦାତା, ହିତେପଦେଶକ, (ସ୍ଥି) ଦେଶ୍ଵୀ ।
ହିଦାୟେତ୍ତ—ଶା. ବି. ଅବସ୍ଥା, କିଧୁ, ଆଦେଶ,
କିର୍ଦ୍ଦେଶ, ମୃଦୁର ଘଟନା ଅବସ୍ଥା, କିଧୁ-
ବ୍ୟକ୍ତ୍ୟା ଲିପିକର ଥିବା ଲେଖା ।
ହିନ୍ଦିନିନ୍ଦି—ପ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) ବି, ବିନ୍ଦୁ
ନମ୍ବିତା ।
ହିନ୍ଦୁହୃଦୟ—ଶା. ବି. ମହାବାଣ ଜଗିତ,
ସମ୍ବାନ୍ଧ ବନ୍ଦିମାନଙ୍କର ଭରଣ ପୋଷଣ-
ଶାର୍ପ ଶବନକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖଞ୍ଜାୟାଇ-

ଥିବା ସ୍ଥିମିତି ।
ହିନ୍ଦୁନା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) ବି, ଅଶ୍ଵର
ହେଷାରବ ।
ହିନ୍ଦୁଶ୍ରୀଥା—ଶା. ବି. ଅକମିକା, ଦୁଷ୍ଟଳ ।
ହିନ୍ଦୁ—ପ୍ରା. (ବଲକ୍ଷ୍ମୀର)ସମ୍ବ, ସେଠାକୁ ।
ହିନ୍ଦୁକ—ବ. (ହିନ୍ଦୁ+କାଳ)ତାଳାଦିବର୍ଗ
ଫଳୁ ଭରଣର ଦୃଷ୍ଟିଶେଷ, ହେନ୍ଦୁକ
ଗଛ, (ସାନ୍ଦପକାର ତୃଷ୍ଣବଳ ମଧ୍ୟରୁ
ଏକତମ, ଏହିଗଛ “ରଞ୍ଜ ମୋଟା ଓ
ଦଶ ବାର ହାତ ଲମ୍ବ ହୁଏ, ଏହା ରୁଅ
ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓ ନେଣିଦିନ ଯାଏ,
ଏହା ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ଉପକୂଳ ବଶରେ ବିଶେଷ
ଦେଖାଯାଏ ।
ହିନ୍ଦୁ—ଶା. ବି. ଭରତବର୍ଷ, ହିନ୍ଦୁଶାନ ।
ହିନ୍ଦୀ—ଶା. ବି. (ଅ-ସିନ୍ହିତେରୁ ଜାତ)
ଭରଣ୍ୟ ହିନ୍ଦୁଶାନ ସମ୍ବାନ୍ଧ, (ବି)
ଉତ୍ତର ପରିମିତ ଭରତବାସୀ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ମନୁକ ଭିତ୍ତା ।
ହିନ୍ଦୁ—ବ. (ହିନ୍ଦୁ+ଦୁସ୍ତ. ନିପାତନମିତି)
ଆର ମଧ୍ୟ (ସନାନ=ସବନାନ ମାରୁନ୍
ଦେଶ୍ଵୀର=ହିନ୍ଦୁ.ଯେଉଁମାନେ ନାଚ ଓ
ସବନମାନଙ୍କ ଶଫୁରକୁରେ ଦେଖେ
ବା ଘୃଣା କରନ୍ତି)ବେଦମତରେ ଧର୍ମ-
କର୍ମ ସାଧନ କରୁଥିବା ଭରଣ୍ୟ
ଆର୍ଯ୍ୟଜାତ, ଦେହ କହନ୍ତି ହିମାନ୍ତର
ବିନ୍ଦୁ (ସରେବରବିଶେଷ) ଏହି ଦୁଇ
ଶବର ମଧ୍ୟକମେ ଆଦ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ପ୍ରହଣ କର “ହିନ୍ଦୁ” ଦେହ ଭିତ୍ତି
ହୋଇଥିଛି, କାରଣ ଭରଣ ରେ ହିମା-
ଲୟତାରୁ ଦଳିଶରେ ଦୟୁଷ୍ୟେବର
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାବତ୍ ଭୁବର ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର
ବାସସ୍ଥାନ ।
ହିନ୍ଦୁକଣ୍ଠ—ଶା. ବି. ଭରତର ଉତ୍ତରପରିଷିଷ୍ଠ
ଓ ଅପରାନ୍ତିମାନର ଭରଣ ରେ ଥିବା
ପକ୍ଷମାଳା ।
ହିନ୍ଦୁକୁ—ବ. ହିନ୍ଦୁଭର, ଆର୍ଯ୍ୟଜାତ
ସାଧାରଣ ଧର୍ମ ।
ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ—ଶା. ବି. ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର ଆଚରିତ
ବୈଦୋକୁ ଧର୍ମ, ଭରଣ୍ୟ ଆର୍ଯ୍ୟଧର୍ମ ।

ହିନ୍ଦୁମୁସଲମାନ୍—ଶା.ବ. (ସହଚର ଶବ୍ଦ) ଭାବତୀବାସୀ ପ୍ରଧାନ ଦୁଇସଙ୍କୁ ବାସୁ ।

ହିନ୍ଦୁରଜିନ୍—ବ. ହିନ୍ଦୁରଜାଙ୍କ ଶାସିତ ରାଜୀ ।

ହିନ୍ଦୁଶାସ୍ତ୍ର—ବ. ହିନ୍ଦୁମାନିଙ୍କ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର, (ଏହା ରୁରୁଶରେ ବିଭକ୍ତ, ଯଥା:— ଶ୍ରୀତି=ବେଦିବେଦିନ୍, ସ୍ତୁତି=ମନ୍ଦିନ୍ ସହିତ, ଘରଣେ=ସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରାଚୀନ ଉତ୍ତିଷ୍ଠାପନାନ, ତତ୍ତ୍ଵ=ଯୋଗସାଧନର ଉପାୟ ସବା ଗ୍ରନ୍ଥମାନି) ।

ହିନ୍ଦୁମୁମୀନ—ବ. (ଡକ୍ଟର) ହିନ୍ଦୁମୁମୀନଙ୍କର ସମସ୍ତ, ବଳଦତ ଆସୀନାନି ।

ହିନ୍ଦୁମୁମ୍ରାଜ୍—ଶା.ବ. ପ୍ରାଚୀନ ଭାବତୀବାସୀ ହିନ୍ଦୁରଜମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଶାମ୍ରାଜ୍ ।

ହିନ୍ଦୁମୁନ୍—ଶା. ବ. (ଡକ୍ଟର) ଭାବତୀ-ବର୍ଷ, ଆସୀନାନି, ଉତ୍ତିଷ୍ଠାପନର ।

ହିନ୍ଦୁମୁଖୀ—ଶା. ବି. ଭାବତୀବର୍ଷୀୟ, ହିନ୍ଦୁମୁନ୍ ସମ୍ମାନୀୟ, ଉତ୍ତିଷ୍ଠାପନ ଅଧ୍ୟବାସୀ, ହିନ୍ଦୁମୁମ୍ରାଜମାନଙ୍କ କଥତ (ଭାଷା) ବି. ହିନ୍ଦୁମୁନ୍ବାନବାସୀ ବିଦ୍ରୁତ, ହିନ୍ଦୁମୁଖୀ, ଉତ୍ତିଷ୍ଠାପନ ।

ହିନ୍ଦୋଳ—ବ. (ହୁ+ଦୁଳ+ଭ.ଅ) ଦୋଳନ, ହୁଲିବା, ଶ୍ରାବଣେକୁ ଜଗନ୍ମାତାର ପୁଣ୍ୟପା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେବା ବିଷ୍ଣୁମୁଣ୍ଡିଙ୍କ ଯାଦା, ହୁଲିଣ୍ୟାଦା, ଦୋଳା, ହିନ୍ଦୁ ସଙ୍ଗାତର ଛଅ ସ୍ଵର ମଧ୍ୟରୁ ଶଳ, ଦୋଳ, (ଶା.ବି) ଓଡ଼ିଶାର ଗଢ଼ିଳାତ ରଜନ୍ଧିଶେଷ ।

ହିନ୍ଦୋଳ—ବ. (ହୁଲୋଳ+ଭ.) ହୁଲୁ, ହୁଲୁବାର ଆସନ, ଦୋଳା, ଯାନବିଶେଷ, ହାଦୋଳା, ଦୋଳ ।

ହିପାଜ(ଜି)ର—ଶା. ବ. ଯହ ପୁଷ୍ପକ ରଖିବାପାର୍କ ଜିମ୍ବାଦାର, ଯହ ପୁଷ୍ପକ ତତ୍ତ୍ଵ, ଆୟାସ, ସୁଖ, ସ୍ଵାକ୍ଷରନ୍ଦ୍ରିୟ, ଶୁଣ୍ଣିଷା ।

ହିପାଜ(କ)ର—ଶା. ବ. ଜିମାରେ ରଖା ଯାଇଥିବା, (ଶା.ବି) ହିପାଜକୁ କେଣ୍ଟ ।

ହିବ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ପ୍ରୀତ କରିବା ।

ହିକା—ଶା. ବ. ଦାନ, (ଶା. ବି)

ହାଇବେଲ୍ ଓ କୋସନ ଲିଖିତ ବୃକ୍ଷନ୍ତ ଅନୁସାରେ ପୃଥିବୀର ଆଦିମ ଜାଗା ।

ହିକାନାମା—ଶା.ବ. କାନପଦ, ଦରପଦ ।

ହିକୁକ—ବ. (ଜୈଧାତିଷ୍ଠ) ଲଗ୍ନର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ଥାନ ।

ହିକୁ(ବ୍ର.)—ଶା. ବ. ରହୁବା ଜାତ, କିରା ଜାଗାସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି, ରହୁବାମାନଙ୍କ ମାତ୍ରଭାଷା ।

ହିମ—ବ. (ହୁ+ଫଳିର୍ଥେ.ମ) ଶିତକାଳ, ହେମକ୍ରିକାଳ, ଶିତରକାଳ, କାକର, ବରପି, ତୁଷ୍ଣୀର, ଅଣ୍ଟା, ଶେତ୍ରୀୟ, ଶୀତଳତା, ଚନ୍ଦନଦ୍ରବ, ଗୋପ ଚନ୍ଦନ, ପଦ୍ମକାଷ୍ଟ, ରଙ୍ଗଧାତୁ, ମୁକ୍ତା, ଲହୁଶୀ, ଚନ୍ଦନ ତୁଷ୍ଣୀ, କର୍ଣ୍ଣୀର, ହେମକ୍ରିକାଳ, ଚନ୍ଦନ, କମଳ, ପଦ୍ମଧାତୁ, ମୁକ୍ତା, ମଧ୍ୟରେ ପୃଥିବୀ ମଧ୍ୟରେ ଶୁଦ୍ଧ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ ।

ହିମଜ—ବି. ହିମରୁ ଜାତ, ହିମରୁ ଜାତ, (ମୁ+ବି) ହେମକ୍ରିକର ପୁଷ୍ଟ, ମେନାକାଳ ପର୍ବତ ।

ହିମକା—ଶ୍ଵା.ବ. (ହିମକା + ଅ) ହିମକାର ଶ୍ଵାଲିଙ୍ଗ, (ବି) ପାଖଭା ।

ହିମକ୍ରେଣ୍ୟାତ୍ମ—ପୁ. ବ. ଶେର୍ବି କାଳି-ନିକ ବୃକ୍ଷରେଖା ଦ୍ୱାରା ପୃଥିବୀ ବିଭକ୍ତ, ବେଳେନ୍ଦ୍ରିୟ, ତାହାରକ, ହିମପ୍ରଧାନ ଗୋଟିଏତୁ, ତାହାରକ, ହିମପ୍ରଧାନ ଯେବେଳେନ୍ଦ୍ରିୟ ପୃଥିବୀର କଟିବିଷ୍ଵରୂପ ।

ହିମକର—ବ. (ବ.ଶ୍ଵ) ଚନ୍ଦ୍ର, କର୍ଣ୍ଣୀର, ଚନ୍ଦ୍ରକରଣ, ଶୀତଳମଧ୍ୟ, (ବି) ଶୀତଳ-କରଣଶିଥିଲ ।

ହିମକଣଶ(ଶା)—ବ. (ଡକ୍ଟର) କାକର ବା ବରପିର ଅତ ସ୍ଵର୍ଗ ବିନ୍ଦୁ ।

ହିମକଟିବନ୍—ଶା. ବ. ଶେର୍ବି କାଳି-ନିକ ବୃକ୍ଷରେଖା ଦ୍ୱାରା ପୃଥିବୀ ବିଭକ୍ତ, ଗୋଟିଏତୁ, ତାହାରକ, ହିମପ୍ରଧାନ ଯେବେଳେନ୍ଦ୍ରିୟ ପୃଥିବୀର କଟିବିଷ୍ଵରୂପ ।

ହିମକର—ବ. (ବ.ଶ୍ଵ) ଚନ୍ଦ୍ର, କର୍ଣ୍ଣୀର, ଚନ୍ଦ୍ରକରଣ, ଶୀତଳମଧ୍ୟ, (ବି) ଶୀତଳ-କରଣଶିଥିଲ ।

ହିମକରତନ୍ସ୍—ପୁ. ବ. (ଶା.ବି) ହିମକରତନ୍ସ୍ତ ପର୍ବତ ।

ହିମନ୍ତ—ଶା. ବ. ହିମନ୍ତ ଦେଖ, (ଶା.ବ) ହେମନ୍ତ ରହୁ ।

ହିମନ୍ତପଦ—ଶା. ବ. ହିମନ୍ତପଦ ପର୍ବତ ।

ହିମନ୍ତରଜନ୍ମ—ଶା. ବ. ହିମନ୍ତରଜନ୍ମ ପର୍ବତ, ହିମନ୍ତରଜନ୍ମ ନିକାଳ ।

ହିମନ୍ତରଜନ୍ମ—ଶା. ବ. ହିମନ୍ତରଜନ୍ମ ପର୍ବତ, ହିମନ୍ତରଜନ୍ମ ନିକାଳ ।

ହିମନ୍ତରଜନ୍ମ—ଶା. ବ. ହିମନ୍ତରଜନ୍ମ ପର୍ବତ, ହିମନ୍ତରଜନ୍ମ ନିକାଳ ।

ହିମକୁଟ—ବ. (ବ.ଶ୍ଵ) ଶିଶିର ରହୁ, ହିମକୁଟ, ପଞ୍ଚତବିଶେଷ ।

ହିମକୁତ—ବ. ହିମକୁତ ପର୍ବତ ।

ହିମକୁତ—ବ. ହିମକୁତ ପର୍ବତ ।

ହିମକୁତୁତୀ—ଶ୍ଵ.ବ. (କ.ଧା) ଯେଉଁ ପୁତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଶୁଦ୍ଧ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ ।

ହିମକୁତ—ବି. ହିମକୁତ ଜାତ, ହିମକୁତ ଜାତ, (ମୁ+ବି) ହେମକ୍ରିକର ପୁଷ୍ଟ, ମେନାକାଳ ପର୍ବତ ।

ହିମକା—ଶ୍ଵା.ବ. (ହିମକା + ଅ) ହିମକାର ସ୍ଵର୍ଗଭାବ ।

ହିମକାରୁ—ଶା. ବ. ହିମକାରୁ ପର୍ବତ ।

ହିମତ୍ତି—ବ. ହେମନ୍ତ ରେ ।
 ହିମବତୁସୁ—ଚ. ହିମାଳୟପଦତି ।
 ହିମବତୁସୁ—ପୁ. ଚ. ହିମାଳୟପଦତିର
 ସୁନ୍ଦର ମେନାକ ପଦତି ।
 ହିମବତୁସୁତା—ଶୀ. ଚ. (ଗତତୁ)ପାଷଣୀ ।
 ହିମବତ୍ତା—ଶୀ. ଚ. (ହିମବତ୍ତା + ରୁ)
 ହିମବନାନ୍ତର ସୀଳିଙ୍ଗ, (ସୀ. ଚଂ)
 ହିମାଳୟର ସୀମେନା ।
 ହିମବନ୍ତି—ଶା. ବ. ହିମାଳୟପଦତି,
 ପଦତିଶିଥେଷ ।
 ହିମବନ୍ତାଦଲଣୀ—ଶା. ସୀ. ଚ. ପାଷଣୀ ।
 ହିମବଣୀ—ଚଂ. (ହିମ + ବଣୀ + ରନ୍ଦ)
 ଭୁବନରଷ୍ଣକାନ୍ତି, (ସୀ) ହିମକଣ୍ଠୀ ।
 ହିମବଳ—ବ. ହେମବଳ, ମୌତ୍ତିକ ।
 ହିମବାନ୍ଦ—ପୁ. ଚଂ. (ହିମ + ବାନ୍ଦ)
 ହିମୟକ, ଭୁବନପୟ, (ଶ) ହିମାଳୟ-
 ପଦତି, (ସୀ) ହିମବଣୀ ।
 ହିମବାଚି—ଚ. ଶୀତଳ ଜଳ, ଅଞ୍ଚାପଣୀ ।
 ହିମବାଲୁକା—ବ. କର୍ଣ୍ଣର ।
 ହିମବନ୍ଧୀ—ବ. ହିମବନ୍ଧୀ, ଭୁବନ ରଷ୍ଣଗ ।
 ହିମବନ୍ଧା—ଶୀ. ବ. ଯାବନାଳୀ ।
 ହିମବୀତି—ବି. (କ.ଧା) ହିମସନ୍ଦର
 ଶୀତଳ, ହିମପର ଥଣ୍ଡା ।
 ହିମବୀତ୍ତି—ଚଂ. (ଗତତୁ) ହିମଦାର ଶୀତା,
 ହିମପାତ ଦ୍ଵାରା ଶୁଷ୍କ, (ସୀ) ହିମଶୀତ୍ତି ।
 ହିମବୋଲ—ବି. (କ.ଧା)ହିମାଳୟପଦତି ।
 ହିମବୋଲଜ—ପୁ. ବ. (ହିମବୋଲ + ଜନ୍ମ
 + କ.ଅ) ମେନାକ ପଦତି, (ଚଂ)
 ହିମାଳୟକାତ, ଯାହା ହିମାଳୟପଦ-
 ତରେ ଲନ୍ଦେ, (ସୀ) ହିମବୋଲଜା ।
 ହିମବୋଲଜ—ଶୀ. ଚଂ. ହିମବୋଲଜର
 ସୀଳିଙ୍ଗ, (ଶ) ପାଷଣୀ ।
 ହିମବୋଲମୁତି—ପୁ. ବ. ମେନାକ, (ସୀ)
 ହିମବୋଲମୁତି=ପାଷଣୀ ।
 ହିମପଦତ—ବ. (ଗତତୁ) ହିମପଦତ,
 କରଫରଣ, ଜପନ ରଖାର ।
 ହିମସାଗର—ବ. କିଞ୍ଚକୁଆଁ ପରି ଶର୍ପାଯୁଷ
 ଓ ମାଂସଳ ଶାକଶିଥେଷ, ପାଷଣ
 ଛେଦକ, ହିମସାଗରତୈଳ ଦେଖ ।

ହିମସାଗରତୈଳ—ବ. ତାପଦାହୁ ନାଶକ
 ତୈଳଶିଥେଷିଥିବିଶେଷ ।
 ହିମସାଥାସକ—ବ. ହିନ୍ଦ୍ରାଳ, ହେନ୍ଦ୍ରାଳ ଗଢ଼,
 ଏକପ୍ରକାର ଶର୍କର ।
 ହିମ—ଶ. (ହିମ+ଆ)ସୁନ୍ଦ୍ରୀଲା, ଶୁନ୍ଦ୍ରିଗତ,
 ରେଣ୍ଟା, ସୁରକ୍ଷବ୍ୟବଶେଷ, ଭଦ୍ର-
 ମୁଥା, ନାଗରମୁଥା, ପିତୃବିଶ୍ଵାଶ, ତଣକ,
 କଣା, ତଣୀ ।
 ହିମାଂଶୁ—ବି. (ବ.ଶୁ) ଶୀତରଣ୍ଣି, ନେନ୍ଦ୍ର,
 କର୍ଣ୍ଣର, ରୌପ୍ୟ ।
 ହିମାଂଶୁମାଳ—ପୁ. ବ. ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ହିମାଂଶୁଭିଶ୍ଵ—ବ. (ହିମାଂଶୁ+ଅଭିଶ୍ଵ)
 ବଣା; (ଚନ୍ଦ୍ର ପରି ଶେଷ ଥବାରୁ)
 ରୌପ୍ୟ ।
 ହିମାଗର—ବ. (ହିମ + ଅନ) ହିମାଳୟପଦତ ।
 ହିମାଗମ—ଶ. (ଗତତୁ) ହେମନ୍ତ, କାଳ,
 ଶିଶିର ଶୀତକାଳ, ଶୀତରଣ୍ଡୁର ଆରମ୍ଭ ।
 ହିମାଙ୍କ—ବ. କର୍ଣ୍ଣର ।
 ହିମାଙ୍କ—ବ. (କ.ଧା) ଶୀତଳ ଦେହ,
 ତାପସ୍ତର ଶରୀର, ପ୍ରାଣଶୂନ୍ୟ ଦେହ,
 (ପୁ. ବି-ବ. ଶୁ) ଯାହାର ଦେହ ଅଞ୍ଚା,
 ମୂର୍ତ୍ତି । [ପଦତି ।
 ହିମାଚଳ—ବ. (ହିମ + ଅଚଳ) ହିମାଳୟ
 ହିମାତ୍ୟୁ—ବ. (ହିମ + ଅତ୍ୟୁ) ହିମ-
 କାଳର ଅପରମ ।
 ହିମାଦ୍ର—ବ. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା) ହିମୟକ ଅଦ୍ର,
 ହିମାଳୟପଦତ ।
 ହିମାଦ୍ରି—ପୁ. ବ. ମେନାକପଦତ,
 (ବି) ହିମାଦ୍ରିକ ଦେଖ ।
 ହିମାଦ୍ରିକୀ—ଶୀ. ଚ. ପାଷଣୀ, ଶୀରଣୀ, ଶୁର୍ଗୀ ।
 ହିମାଦ୍ରିତନ୍ତ୍ରୀ—ଶୀ. ବ. (ଗତତୁ) ପାଷଣୀ
 ଶୁର୍ଗୀ ।
 ହିମାଦ୍ରିତନ୍ତ୍ରୀପଦ—ପୁ. ବ. (ଗତତୁ)
 ଶୁର୍ଗ, ମନ୍ଦାଦେବ ।
 ହିମାନ୍ତକ(ଦ୍ଵା)—ଯା. ବ. ମସଲାଦି
 ଶୁର୍ଗ କରିବାର ଲୁହାର ଶଳ ଓ ପୁରୀ ।
 ହିମାନ୍ତକାନ୍ତୀ—ବ. (ହିମ + ହେର୍ରୋ-ର) ପାଷଣୀ
 ଅଗମ) ହିମାନ୍ତକାନ୍ତି, କରଫ, ଯାବନାଳ
 ଶର୍କର ।

ହିମାବନ୍ତି—ବ. ଯାବନାଳ ଶର୍କର, ସୁନ୍ଦ୍ରୀଶ୍ଵାସ,
 ଅଗର ବା ଶାର୍ଦ୍ଦିତା ଗୁରୁ ।
 ହିମାବୁ—ବ. ଉଷ୍ମାଳ, କର୍ଣ୍ଣ, ମଳିକମଳ,
 ମାଲୋପଳ ।
 ହିମାଭ୍ର—ବ. କର୍ଣ୍ଣର ।
 ହିମାମ୍ବ—ବ. ଶୀତଳ କଳ, ଅଞ୍ଚାପଣୀ ।
 ହିମାରୁ—ବ. (ହିମ + ଅରୁ) ଗତତୁ;
 ସୁରୀୟ, ଅର୍ଣ୍ଣ, ଚିତ୍ତକ ଗୁରୁ, ଧଳାଚିତ୍ତା
 ଗୁରୁ, ଅର୍କବୃକ୍ଷ ।
 ହିମାର୍ତ୍ତ—ପୁ. ବି. (ଗତତୁ) ହିମକଣ୍ଠିତ,
 ହିମଦ୍ଵାର କ୍ଲେଶପ୍ରାସ୍ତ, (ସୀ) ହିମାର୍ତ୍ତ,
 (ବି) ହିମାର୍ତ୍ତି ।
 ହିମାଳ—ବ. ହିମାଳୟପଦତ, (ଶ.ବି)
 ହେମାଳ, ଅତି ଶୀତଳ, ଅତି ଶୀତକଣ୍ଠ
 ହିମାଳୟ—ବ. (ହିମ + ଆଳୟ) ଗତତୁ;
 ଶୁକ୍ଳଶର୍ମର, ଭରତର ଉତ୍ତର ସୀମାନ୍ତରେ
 ଅବସ୍ଥିତ ଅନ୍ତର ପଦତମାଳ, ପାଷଣକ
 ପିତା ।
 ହିମାଳୟପଥେ—ଶା. ବ. ପଣ୍ଡିତ କୁଳମଣି
 ଦାଶ କାବ୍ୟନ୍ଦର୍ମର୍କ ପ୍ରଣୀତ ଶୈଖି ସୁନ୍ଦ୍ର-
 ପାଠ୍ୟ ତ୍ରୁମଣବୃତ୍ତାନ୍ତ ପୁସ୍ତକ ।
 ହିମାଳୟୁତା—ଶୀ. ବ. (ଗତତୁ)
 ପାଷଣୀ, ଦୁର୍ଗା ।
 ହିମାଳୟା—ବ. ଭୂଷଣମଳଙ୍ଗ, ଭୁରୁଅନ୍ଧାଳୀ
 ହିମାଶ୍ଵା—ଶୀ. ବ. (ବ.ଶୁ) ସୁନ୍ଦ୍ରୀଶବନ୍ଦୁ ।
 ହିମାହା—ବ. (ହିମ + ଅହା) ବ. ଶୁ;
 କର୍ଣ୍ଣର, ଜମ୍ବୁଦୀପର ବର୍ଷ ବା ଦେଶ
 ଶିଶେ ।
 ହିମାହୁ—ବ. (ହିମ + ଅହୁ) କର୍ଣ୍ଣର ।
 ହିମାକା—ବ. (ହିମ + କା + ଆ) ହିମକା,
 ଶିଶିର, ଭଣପର ପତିତ ହିମ, କୁଜୁଟ୍ଟିକା,
 କୁହତ୍ତି ।
 ହିମେହ୍ଲ—ବ. (ହିମ + ଏହ୍ଲ) ହିମାର୍ତ୍ତ,
 ହିମକଣ୍ଠିତ ।
 ହିମେ—ବ. (ଗତତୁ) ହିମାଳୟପଦତ ।
 ହିମୋତ୍ତର—ବ. କପିଳଦ୍ଵାରା ।
 ହିମୋପୁନ୍—ବ. (ଗତତୁ) ହିମରୁ ଜାତ,
 (ସୀ) ହିମୋପୁନ୍ଦୀ ।
 ହିମୋପୁନ୍ଦୀ—ବ. ଯାବନାଳୀ ।

ହିମୋଡକ-ବ, ଶୀତଳ ଜଳ, ଥଣ୍ଡାପାଣି ।
ହିମୋରିବ—ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ସିମ୍ବୁ ଜାତ,
ହିମୋରି ଚ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଭବା, ଭାତ ।
ହିମୋରିବା—ବ. ଶଟୀ, ଶିରଣୀ ।
ହିମୋପମ—ବ. ପ୍ରବାଳ, ପୋହଳା ।
ହିମ୍ବତ—ସା. ବ. ସାହସ, ପୌରୁଷ,
ଶର୍ଵି, ତେଜଶ୍ଵିତା, ପ୍ରସ୍ତାବ, ସଙ୍କଳି,
ସାମର୍ଥ୍ୟ, ମନର ବଳ
ହିମ୍ବତ—ସା.ବି. ପୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ.ସାହସିକ,
ଶର, ଦୃଢ଼ପଦଙ୍କ, ଶିଖାଳୀ ।
ହିମ୍ୟ-ବି. (ହିମ+ୟ)ହିମକାତ, ଶିତଳ ।
ହିର୍ବାଗିତାରବା—ପା. (ସ୍ପୁଲ)କ୍ର.କୌଣସି
ବ୍ୟକ୍ତି, କିରତବସ୍ତି ଉକ୍ତିନେବା ।
ହିରିତିହିତେଲେଇବା—ଶା. କି ପଳାଳ-
ଧର ନ ଦେବା, ଅମାନିଆ ଭାବରେ
ଛିତ୍ରପ୍ରତ୍ଯେ, ବୁଲିବା ।
ହିରମ—ପା, ବନ୍ଦ୍ରର. ବ. ହିରିଡା ।
ହିରି(ର)ହିତେଇ—ଶା. ବ. ହିତ୍ମିର
ଦେଖ ।
ହିର-ଶା, (ରୁତରଭାଷା) ବ. ହିତ ଦେଖ,
(ସ-ର), ଲୁଗାଆଦିର ପଣୀ ।
ହିରକାଣିଶ—ବ. ହିରକଣ ।
ହିରଙ୍ଗ—ବ. ରହୁତହ ।
ହିରଣ୍ୟ—ବ. (ହୁ+ମୁ, ଅନ) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ,
ସୁନା, ରେତି, ପାର୍ଯ୍ୟ, ଶୂନ୍ତ, ବରଟକ,
କରନ୍ତି ।
ହିରଣ୍ୟ—ବି. (ହିରଣ୍ୟ+ମୟ) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ-
ମୟ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନିର୍ମିତ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାଭ, (ବି)
ଭାରତବର୍ଷାତ ନିବମବର୍ଷ ଦେଶାନ୍ତର୍ଗତ
ନିର୍ବିରା ଦେଖିବଶେଷ, ବ୍ରହ୍ମ, ପର-
ମ୍ରଦ୍ଧ, ହିରଣ୍ୟ ବର୍ଷର ରକା ଅଚ୍ଛାଧିକ
ପୁରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହିରଣ୍ୟୀ ।
ହିରଣ୍ୟକୋଷ—କ. ସୁନ୍ଦରେତ୍ରବିଶେଷ,
ଆସ୍ତାର ସମ୍ପ୍ରଥାକରଣ ଏହିରୁ ଏକତମ ।
ହିରଣ୍ୟ—ବ. (ହୁ+ମୁ+ଅନ୍ୟ) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ,
ସୁନା, ଧୂପର, ଧାଉରା, ରେତ, ପାର୍ଯ୍ୟ,
କରଟକ, କରନ୍ତି, ଦ୍ରବ୍ୟ, ପରମାଣ-
ବିଶେଷ, ପରଂବ୍ରହ୍ମ, ଅକୁପ୍ରେ, ରଜନ୍ତ,
ରୂପା, ଧନ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣପାତ୍ର, ବହୁମୂଳ ଧାରୁ,
ହିରଣ୍ୟକାର—ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ମେଳାକ

ହିରଣ୍ୟ ବର୍ଷ, ଜନ, ଜ୍ୟୋତିଷ,
ଅମୃତ ।
ହିରଣ୍ୟକ—ପୁ. ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, ସୁନା ।
ହିରଣ୍ୟକର୍ତ୍ତା—ପୁ., ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକାର,
ବଣିଆ ।
ହିରଣ୍ୟକଣ୍ଠ—ପୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ-
ମୟ ଚକାଆ, ଶଦିବିଶେଷ, (ବି)
କଶ୍ୟପମୁନ୍ଦର ଆରପରେ ତାହାଙ୍କ
ପର୍ମୀ ଦିତଙ୍କ ଚର୍ଚିରୁ ଜାତ ଓ ନୂପୁର-
ଅବତାରରେ ବର୍ଷକ ଦ୍ୱାରା ନିହତ
ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦୈତ୍ୟରଙ୍କ, ପ୍ରତ୍ୟାଦର ପିତା ।
ହିରଣ୍ୟକଣ୍ଠପୁରୀ—ପୁ. ବ. (ହିରଣ୍ୟ-
କଣ୍ଠପୁରକ୍ଷୁତ୍ତନ୍ତ୍ରି+କ.କ୍ରିପ୍ତ) ବିଷ୍ଣୁ ।
ହିରଣ୍ୟକାମଧେନୁ—ବ. ଶୋଭଣ ମହା-
ଦାନାନ୍ତର୍ଗତ ମହାଦାନବିଶେଷ ।
ହିରଣ୍ୟକୃତ—ବ. (ହିରଣ୍ୟ+କୃ+ତ)
କିପ୍ରି) ସୁବର୍ଣ୍ଣକାର, ବଣିଆ, ଅନ୍ତି
ହିରଣ୍ୟକୃତରୂପ—ପୁ. ବ. ଶିବ ।
ହିରଣ୍ୟକେଣ—ପୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.)
ହିରଣ୍ୟଗୁରୁ କପିଣବର୍ଣ୍ଣ କେଶବିଶ୍ଵ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) କେଶା, (ସ୍ଵ.ବି) ବିଷ୍ଣୁ ।
ହିରଣ୍ୟଗୁରୁ—ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ବ୍ରହ୍ମ,
ଶୋଭଣ ଦାନାର୍ତ୍ତ ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଦାନ
ବିଷ୍ଣୁ, ସୁନ୍ଦରିଶର ସମସ୍ତପଦିତ
ଚେତନ୍ୟ, ପ୍ରାଣମ୍ବା, ଶାଳଭାମବିଶେଷ ।
ହିରଣ୍ୟଗୁରୁ—ଶା. ବ. କିଙ୍ଗମୂର୍ତ୍ତି ଶୂନ୍ୟ
ବିଶାକ୍ତି ।
ହିରଣ୍ୟତେଜ—ବ. ହିରଣ୍ୟ ରଥ,
ଯେଉଁ ରଥର ଚତ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନିର୍ମିତ ।
ହିରଣ୍ୟତେଜ—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭୁଲ
ପଣ୍ଡିତାନ୍ତ ବା ପଣ୍ଡିତାଳ ।
ହିରଣ୍ୟତେଜ—ବ. ସୁବର୍ଣ୍ଣଭୁଲ ତେଜ
ବା ପଣ୍ଡିତ ।
ହିରଣ୍ୟତ—ପୁ. ବ. (ହିରଣ୍ୟ+ଦା-
କ.କୃ) ସୁବର୍ଣ୍ଣଦାତା, ସୁବର୍ଣ୍ଣଦାନ-
କିତ୍ତି, (ସ୍ତ୍ରୀ)ହିରଣ୍ୟତା, (ବି)ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ।
ହିରଣ୍ୟଦା—ଶା. ବ. ସୁଧାରା, (ବି)
ହିରଣ୍ୟଦର ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ ।
ହିରଣ୍ୟକାର—ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ମେଳାକ

ପଞ୍ଚ ମୁନବିଶେଷ ।
ହିରଣ୍ୟପତ—ବ. ଶିବ । [ନାସନ ।
ହିରଣ୍ୟପାତ୍ର—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣପାତ୍ର ସୁନାର
ହିରଣ୍ୟବ—ବ. (ହିରଣ୍ୟ+ବ) ଦୈବ-
ଧନ, ଦେବପ୍ରେସ୍ ।
ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ—ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭୁଲ
ବର୍ଣ୍ଣବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣୀ ।
ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି ହିରଣ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣର
ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ, (ବି) ନମ୍ବା ।
ହିରଣ୍ୟବାହୁ—ବ. (ହିରଣ୍ୟ+ବାହୁ+କ,
ଅ) ଶୋଭନଦ, ଶିବ, ମହାଦେବ ।
ହିରଣ୍ୟବାହୁ—ବ. ଶୋଭନଦ, ଶିବ,
ମହାଦେବ ।
ହିରଣ୍ୟବୀରୀ—ବ. ଅନ୍ତିରୂପ ବ୍ରହ୍ମ ।
ହିରଣ୍ୟବେତୋତ୍ୟ—ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଅନ୍ତି,
ଚପବାବୁଷ, ଧଳାତା, ଶିବ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
ହିରଣ୍ୟଲେମା—ବ. ରୂପବିଶେଷ, ସୁନ୍ଦର
ଜିର ଅନ୍ୟନାମ ।
ହିରଣ୍ୟଶଙ୍କ—ବି. ଉନ୍ଦରତଣିରସ୍ତ, (ବି)
ସୁମେରୁର ଶୃଙ୍ଗ ।
ହିରଣ୍ୟଶାପ—ବ. ହିରଣ୍ୟକଣ୍ଠ ନାମକ
ଦୈତ୍ୟବର ଘର ।
ହିରଣ୍ୟଶାର—ବ. ଭୁଲାପୁରୁଷାଦି ଶୋଭଣ
ମହାଦାନର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦାନବିଶେଷ ।
ହିରଣ୍ୟଶାରଥ—ବ. ଶୋଭଣ ମହା-
ଦାନାର୍ତ୍ତ ଦାନବିଶେଷ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୟ
ଅଶ୍ଵ ସହିତ ରଥଦାନ ।
ହିରକଣଶ—ଶା. ବ. ଲୌହ ଓ ଗନ୍ଧକ
ମିଶ୍ରିତ ଉପରସ୍ବବିଶେଷ ।
ହିରୁଆ—ପା, (ଲିଅଭିଗ୍ରହ) କୋଳିଶ ।
ହିଲ—(ଧାରୁ) ହାବ କରିବା, ଭଜା
କରିବା, ଆଉଜିବା, ଦୋହାନ୍ତିବା ।
ହିଲମୋଚିକା(ମେତୀ)—ବ. ହିତ୍ମିଶ୍ଵ
ଦେଖ ।
ହିଲଲ—ସା.ବ. ହଲା ଦେଖ, ଆଶ୍ରୟ,
ଅବଳମ୍ବନ, ଉପାୟ ।
ହିଲ—ପା. (ଶ୍ରୀଅଭିଗ୍ରହ) ଶି.ବାହାନା ।
ହିଲ—ବ. ପଞ୍ଜିବିଶେଷ, ରବରିପର୍ଣ୍ଣ ।
ହିଲୋଳ—ବ. (ହିଲ୍+ଭ.ଶ୍ରିଲ) ଅନ୍ଦୋ-

ଲନ; ଉଚ୍ଚସ୍ତଳୀ ଦୋହରିଗା ତରଙ୍ଗ,
ତେଉ, ଦୋହରିବା, ସଙ୍ଗୀତର
ସମ୍ବନ୍ଧିତଶେଷ, ରତ୍ନବନ୍ଧିତଶେଷ ।

ହିଲ୍‌କ୍ଲା—ବି. ମୁଗଣ୍ଡି ନିଷାନର ଶିଶେ-
ଦେଶରେ ଥବା ଶଶେଷ ଶୁଦ୍ଧ ତାଙ୍କ ।

ହିପା(ପ୍ଲା)—ଯା. ବି. ଭାର, ଅଂଶ, ହିପା ।
ହିପାଦାର—ଯା. ବି. ହିପାଦାର, ଭାଗଦାର
ହିପାଦାର—ଯା. ବି. ଭାଗଦାର ।

ହିପାବ—ଯା. ବି. ଆୟୁବନ୍ୟୁଧିର ଧାର,
କାହିକି ଗଣନା ବା ବିବରଣ, ପରିମଣ,
ଲେଖା, ଗଣନା, ଦର, ଅଙ୍କ, ଗଣିତ,
ଶୃଙ୍ଖଳା, ବିରୁଦ୍ଧ ।

ହିପାବକିତାଧିକ—ଯା. ବି. ହିପାବ
ଲେଖାଥିବା ବହି, ଦେଶ ପାଇଣା ।

ହିପାବନବିଶ—ଯା. ବି. ହିପାବ ରକ୍ଷକ,
ଜମା ଖରଚ ଲେଖକ ।

ହିପାବ—ଯା. ବି. ଯେ ଭାବିତନ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ
କରେ, ବିବେଚକ, ମିତବ୍ୟୁଦୀ, ହିପାବ=
ହାତାନ୍ତ୍ର ।

ହିହି—ଅବ୍ୟ. ଆହୁାଦଜନକ ଅନୁକରଣ
ଦେ, (ଗା.ଅବ୍ୟ) ହିହି ଦେଖ ।

ହ—(ଧୂମ୍ୟନୁକରଣ) ଉଚ୍ଚହାସ୍ୟର, ଚିକି,
ବିସୁସ୍ଥାର୍ଥକ, ଦୂଃଖାର୍ଥକ, ହେହାର୍ଥକ,
ବିଶାଦାର୍ଥକ, ଶୋକାର୍ଥକ ।

ହନ—ବି. (ହା+ମ୍ରି.ଗ) ବରହିତ,
ପରିତ୍ୟକ, ଶୂନ୍ୟ, ଉନ, ଉଣା, ନିନମୟ,
ଅଧିମ, ମାତ, ନିନ୍ଦା, ମନ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ହାନା ।

ହନଅବହୁ—ଶା. ବି. ହନପ୍ରା ଦେଖ ।

ହନକ—ବି. (ହାନ + ସାର୍ଥୀ.କ) ହାନ
ଦେଖ ।

ହନକପାଳ—ଶା. ବି. ମନ୍ଦଭାଗ୍ୟ ।

ହନକପାଳିଆ—ଶା. ପୁ.ବି. ମନ୍ଦଭାଗ୍ୟ-
ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହନକପାଳୀ ।

ହନକର୍ମ—ବି. (କ.ଧା) ମାତକର୍ମ, କନ୍ଦତ=
କାର୍ଯ୍ୟ, ମନ୍ଦଭାଗ୍ୟ ।

ହନକମୀ—ପୁ. ବି. (ହାନ + କମିନ୍)
ବି. ହନକମୀଶ, ମନ୍ଦଭାଗ୍ୟ ।

ହନକୁଳ—ବି. ମାରକୁଳ, ମାତକାତ ।

ହନକନନବର୍ଗ—ବି. କକତ୍ବାଣୁଜୀ ଆଦି

ଶଶେଷ ଉଚ୍ଚଧର୍ମ ।

ହାନଚେତା—ପୁ. ବି. (ହାନ + ଚେତା)
ମାତମନା ।

ହାନକ—ବି. (ହାନ + କନ + ଅ) ହାନ
ଶାନ୍ତି ନମ୍ବେ, ମାତକାତ ।

ହାନକାତ—ବି. ଅଧିମ ବା ମାତକାତ ।

ହାନତା(ତ୍ରୁ) —ବି. (ହାନ + ତା.ତ୍ରୁ)
ଶୁଦ୍ଧ ତା, ମାତତା, ଶୂନ୍ୟତା, ଭକ୍ତତା ।

ହାନତେଜା—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହାନପ୍ରଭ
ଦେଖ, ଦୁଃଖ ।

ହାନଦୁଷ୍ଟି—ବି. ମାତ ନକର, ପରଶ୍ରା-
କାତରତା, କୃପଣତା ଲୋକମଦୁଷ୍ଟ ।

ହାନଦୁଷ୍ଟିଆ—ଶା. ପୁ. ବି. ପରଶ୍ରାକାତର,
କୃପଣ, ଯେ ପରର ସାମାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥକୁ
ମଧ୍ୟ ଲୋଭି କରେ ।

ହାନପ୍ରକୁତି—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ମାତମୂରିବ-
ିଶିଷ୍ଟ, ମାରୁଶୟ, ମାରୁନ୍ତିକରଣ, (ବି-
କ.ଧା) ମାତସ୍ତରବ ।

ହାନପ୍ରଭ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ମାରୁନ୍ତୁ
ଶିଷ୍ଟ, ମାରୁଶୟ, ମାରୁନ୍ତିକରଣ, ଦୁଃଖ,
ଶୁଦ୍ଧ ଶାନ୍ତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହାନପ୍ରଭୀ ।

ହାନପ୍ରାଣ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ମାରୁନ୍ତୁ
କରଣ, ଶୁଦ୍ଧ ଶାନ୍ତି, ସଙ୍ଗମ୍ଭାବ, ଦୁଃଖ,
ଶୁଦ୍ଧ ଶାନ୍ତି, ମାରୁଶୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହାନପ୍ରାଣ ।

ହାନବଣ୍ଟ—ବି. (କ.ଧା) ମାତକାତ, ଅନୁକୁ
ଳିଷ୍ଟ, ମନିନ ରଙ୍ଗ, (ବି-ବ.ଶ୍ରୀ) ମାତ-
କାତିବିଶ୍ଵ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହାନବଣ୍ଟୀ ।

ହାନବଳ(ଶର୍ମୀଣ)—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଶିର୍ଷ-
ମନବ୍ୟବହାର ପ୍ରାପ୍ତ, ଅପମାନତ, ମନ,
ନିକୁଷ୍ଟ, ହାନବଣ୍ଟୀଆ ।

ହାନମୂଳ—ବି. ଅଳ୍ପଦାମ (ଯାଜ୍ଞବଳୀ) ।

ହାନଯାନ—ବି. ବୌଦ୍ଧସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଦାୟୁବିଶେଷ ।

ହାନ୍ତୋଗ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯୋଗଭ୍ରିଷ୍ଟ,
ବି. (ଅୟୁଷ୍ମନ୍ତ) ଉଚିତ ପରିମାଣ
ଅପେକ୍ଷା ଅଳ୍ପ ଉପାଦାନରେ ଉଚ୍ଚଧର
ମିଶ୍ରିତ ।

ହାନିଯୋକ୍ତି—ବି. (କ.ଧା) ମାତକାତ,
(ପୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି) ମାତକାଶୟ ।

ହାନରସ—ବି. ଏକ ଉତ୍ତିର ଦିଣ୍ଠୁନ ହାନ-

ଶାନଦୁଇ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ମାତମନଃ;
ନିଃଶବ୍ଦ, ଶିର୍ବୁଦ୍ଧିବିଶ୍ଵ, ଶୁଦ୍ଧ ତେତା;
(ବି—କ.ଧା) ମାତମତ, ମନମୁଦ୍ର,
ଶିର୍ବୁଦ୍ଧି, ନିଷୋଧତ ।

ହାନଦୁଇ—ବି. (କ.ଧା) ମାତଦୁଇ, ନିରତ
ବ୍ୟବସାୟ, (ବି—ବ.ଶ୍ରୀ) ନିରତ
ଉପାୟରେ ଜୀବିକା ଜମ୍ବୁଦ୍ଧକାଶ,
ମାତପ୍ରକୁତିକ ।

ହାନବେଶ—ବି. (କ.ଧା) ମଳନମେଶ,
ମାନବେଶ, (ବି-ବ.ଶ୍ରୀ) ମଳନ ପରିଷତ୍ତର
ଧାର, ଛିନ୍ଦ୍ରାକନ ଆଦି ପିନ୍ଧିଥବା(ବ୍ୟକ୍ତି),
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହାନବେଶ ।

ହାନଭାଗ—ବି. (କ.ଧା) ହାନକପାଳ
ଦେଖ, (ବି—ବ.ଶ୍ରୀ) ହାନକପାଳିଆ
ଦେଖ ।

ହାନମାନ—ଶା. ବି. ହାନମାନିଆ ଦେଖ;
(ବି) ଅଧିମାନ, ଦୂର୍ଜଣ, ଅପେକ୍ଷାକୁତ
ନିକୁଷ୍ଟ ବ୍ୟବସାର, ଅନାଦର, ମନ
ବ୍ୟବସାର ।

ହାନମାନକରିବା—ଶା. ବି. ମନବ୍ୟବହାର
କରିବା, ଅନ୍ୟ ତୁଳନାରେ ନିକୁଷ୍ଟ
ବ୍ୟବସାର କରିବା ।

ହାନମାନହେବା—ଶା. ବି. ମନବ୍ୟବହାର
ପାଇବା, ଅନ୍ୟ ତୁଳନାରେ ନିକୁଷ୍ଟ
ନିରତ ପାଇବା ।

ହାନମାନିଆ—ଶା. ପୁ. ବି. ଦୂର୍ଜଣଗପ୍ତ,
ମନବ୍ୟବହାର ପ୍ରାପ୍ତ, ଅପମାନତ, ମନ,
ନିକୁଷ୍ଟ, ହାନମାନିଆ ।

ହାନମୂଳ—ବି. ଅଳ୍ପଦାମ (ଯାଜ୍ଞବଳୀ) ।

ହାନଯାନ—ବି. ବୌଦ୍ଧସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଦାୟୁବିଶେଷ ।

ହାନ୍ତୋଗ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯୋଗଭ୍ରିଷ୍ଟ,
ବି. (ଅୟୁଷ୍ମନ୍ତ) ଉଚିତ ପରିମାଣ
ଅପେକ୍ଷା ଅଳ୍ପ ଉପାଦାନରେ ଉଚ୍ଚଧର
ମିଶ୍ରିତ ।

ହାନିଯୋକ୍ତି—ବି. (କ.ଧା) ମାତକାତ,
(ପୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି) ମାତକାଶୟ ।

ହାନରସ—ବି. ଏକ ଉତ୍ତିର ଦିଣ୍ଠୁନ ହାନ-

ସୁରେ ଅନ୍ୟ ବିବୁଦ୍ଧ ଉସର ପ୍ରସଙ୍ଗରୂପ
କାନ୍ଧିର ଦୋଷବିଶେଷ ।
ସ୍ଵାନଶ୍ଳେଷ—ବି. (କ.ଧା) ଶୀଶମତା ବା
ସାମର୍ଥ୍ୟ, (ବି-ବ.ଶ୍ର.) ସ୍ଵାନବଳ ଦେଖ ।
ସ୍ଵାନପଣ୍ଡ—ବି. ମାତବ୍ୟକ୍ଷି ସହିତ ମିହିତା ।
ସ୍ଵାନପେବା—ବି. (କ.ଧା) ମାତବ୍ୟକ୍ଷିର
ପେବା ।
ସ୍ଵାନପ୍ରା—ଗ୍ର. ବି. ଦୁର୍ଗା, (ବି ଓ ବି)
ହଟହଟା ଦେଖ ।
ସ୍ଵାନପ୍ରିଆ—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. ଯେ ନିଜେ
ସ୍ଵାନପ୍ରା ହୁଏ, ସେ ଅନ୍ୟକୁ ସ୍ଵାନପ୍ରା
କରେ ।
ସ୍ଵାନା—ସ୍ତ୍ରୀ, ବି. ସ୍ଵାନର ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ, (ଗ୍ର.
ପୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି) ସ୍ଵାନବୃତ୍ତିଆ, ସ୍ଵାନ-
ତୃଷ୍ଣିଆ, କୃପଣ, ବ୍ୟସ୍କନ୍ତ ।
ସ୍ଵାନାକା—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ବିକଳାଙ୍ଗ,
ସ୍ଵାଭବିକ ଅଗସ୍ତ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ଵାନାକା, (ବି)
ପିମ୍ପିତ୍ତ ।
ସ୍ଵାନାକା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି, ଅଙ୍ଗସ୍ଵାନା (ସ୍ତ୍ରୀ), (ବି)
ପିପୀଲିକା, ପିମ୍ପିତ୍ତ ।
ସ୍ଵାନାବସ୍ତ୍ର—ବି, (କ.ଧା) ମନ୍ଦ ଅବସ୍ତ୍ର,
ନିଜ ଅବସ୍ତ୍ର, ଦରିଦ୍ରାବସ୍ତ୍ର ।
ସ୍ଵାନାର୍ଥ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ବ୍ୟର୍ତ୍ତମନୋ-
ରଥ, ଯାହା ଛାଇକଣକ କୁହେ ।
ସ୍ଵାନତ—ବି. (ସନ୍ତାରତ) ଗଣିତର,
ବିଘ୍ନୋଗ ଚିତ୍ର, “—” ସହପ୍ରକାର
ଚିତ୍ର ।
ସ୍ଵାନିଶ୍ଵା—ଗ୍ର. (ପାଠଣ) ବି, ଅପମାନ ।
ସ୍ଵାନୋପମା—ବି. (କ.ଧା) ବଢ଼ି ଉପମେହ
ପାଇଁ ଜ୍ଞାନିବା ପ୍ରେସ୍ ଉପମାନ ।
ସ୍ଵାନ୍ତ୍ରାଳ—ବି. ହିନ୍ତାଳ ଦେଖ ।
ସ୍ଵାସ୍ମାନଃବି. (ହାତିର୍ମାନକାରୀ) ଶୀଘ୍ରମାନ,
ଯାହା ଯୁଗ୍ମାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ସ୍ଵାସ୍ମାନା ।
ସ୍ଵାର—ବି. (ହୁତକ.ଅ) କଳ୍ପ, କୁଳିଣ,
ଶିବ, ହାର, ସ୍ଵାରକ, ସ୍ଵାର, ସର୍ପ, ମୁହ,
ମୋହିମାଳା, ନୈଷଧକାର ଶ୍ରାହଣକର
ପିତା, ବର୍ଣ୍ଣହୁରିଶେଷ ।
ସ୍ଵାରକ—ବି. (ସରଫିକ) ବହୁମୂଳ ଫିଲିଙ୍ଗ

ରହିବିଶେଷ, ସ୍ଵାର !
ସ୍ଵାରକଷେତ୍ର—ବି. ପ୍ରକୃତଶ୍ରୀ ବର୍ଣ୍ଣିତ
ପାତୀନ ପୁଣ୍ୟପୁନାନ ।
ସ୍ଵାରକଣଚିତ—ବି. ସ୍ଵାରକମଣିତ, ସ୍ଵାର
ବସାଯାଇଥିନା (ଅଳଙ୍କାରାଧି) ।
ସ୍ଵାରକଣ୍ଠ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଖଣ୍ଡ ସ୍ଵାର,
ସ୍ଵାରରୁ ଖଣ୍ଡ ।
ସ୍ଵାରକଳିଲ୍—ଗ୍ର. ବି. କୌଣସି ରକା
୪୦ ବର୍ଷ ବାଜାନ୍ତି କଲେ କିମ୍ବା ୫୦ ବର୍ଷ
ତାମତ୍ୟ ଜୀବନ ଅଭିଭାବିତ କଲେ
ସେହି ଉପଲବ୍ଧ୍ୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଆନନ୍ଦ
ସ୍ଵାରକ ଉତ୍ସବ, (ସହପରି ୨୫ ବର୍ଷରେ
ବ୍ୟକ୍ତିର ବା ରୌପ୍ୟ ଜନିଲ
ହୋଇଥାଏ) ।
ସ୍ଵାର—ବି. (ହୁତକ.ଅ+ଆ) ଲକ୍ଷ୍ମୀ,
ତେଜିଲାମୁକ, ଅସ୍ତରପା ପୋକ, ପିପାଲିକା,
କାଣ୍ଠିଶ, ଗମ୍ଭୀର ଗଛ, ମହ୍ୟବିଶେଷ,
(ଗା.ବି) ସ୍ଵାରକ, ଶ୍ରେଷ୍ଠବସ୍ତ୍ର ବା ମନୁଷ୍ୟ ।
ସ୍ଵାରକଣି—ଗ୍ର. ବି. ସ୍ଵାରର ପୁନ୍ତ୍ର ଖଣ୍ଡ ।
ସ୍ଵାରଣ୍ଣ—ଗ୍ର. ବି. ସମ୍ମଲପୁରର ନାମକୁର,
ସମ୍ମଲପୁର କିଲାର ମହାନଦୀର ଥିବା
ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱୀପ ।
ସ୍ଵାରତ—ବି. (ସ୍ଵର + ଅଙ୍ଗ) ବ.ଶ୍ର.;
ଭଦ୍ରଙ୍କ ବଜ୍ର ।
ସ୍ଵାରମାଲାମୋତିମାଣିକ୍ୟ—ଗ୍ର. ବି. (ସହଚର
ଚକରଣ) ରୂପିତକାର ରହ, ଅସଂଖ୍ୟ
ଧନରହ ।
ସ୍ଵାରମନ—ଗ୍ର. ବି. ଶୁକପଣୀ ଜାପ୍ତ୍ୟ
ପୁଣ୍ୟ ଭରଣୀୟ ଦ୍ୱୀପପୁଣ୍ୟରୁ ଏ ଦେଶକୁ
ଅଶ୍ରୀଯାଇ ପୋଷାଯାଉଥିବା ଏକପ୍ରକାର
ପଣୀ ।
ସ୍ଵାରଳ—ବି. ରେଣ୍ଟ ।
ସ୍ଵାରଳ—ବି. କୌଣସିମନ୍ୟ ।
ସ୍ଵାର୍ଷ—ବିମୁୟ, ବ୍ୟାପ୍ୟ, ଆକ୍ରାଦସୂଚକ ଶବ୍ଦ ।
ସ୍ଵ—(ଧାରୀ) ହୋମ କରିନା, ଖାଇବା ।
ସ୍ଵ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ, ହତାତ୍ତ୍ଵ, ଝଟିତ, ନିଆ
ଭବଳଦେଶରେ ବ୍ୟପିବା ପ୍ରକାର,
ନିଷ୍ଠାର୍ଥକ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟକରଣକ, ସେ,
ଯେ, କେ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କ ପରେ ମନ୍ତ୍ରହୃଦୀସ

(ଯଥା—ସେହି, କେହି, ଯେହି, ଶେଷ-
ମାନଙ୍କୁ ଭାବିବାର ଶତ, ନିଆ ଆଦିକୁ
ନ ଛୁଇବା ଅର୍ଥରେ) ଅଳ୍ପକ ଭସ୍ତୁ, (ପା.
ଶତିଆଳ) କୋଳାହଳ ।
ହୁଅ—ଗ୍ର. କି, (ଫ-ରବ, ଫ-ରୁ ଧାରୀ)
ଓଡ଼ିଆ ‘ହେବା’ କିମ୍ବା ଅନୁଜ୍ଞା ମଧ୍ୟ
ପୁରୁଷ କର୍ତ୍ତା ସକେ ବ୍ୟବହୃତ କିମ୍ବା
ରୁପ ।
ହୁଅଇ—ଗ୍ର. କି. ହୃଦୀ ।
ହୁଅସି—ଗ୍ର. କି. (ସ-ଭବତି) ‘ହୁଅ’ ର
ପାରୀନ ଆକାର ।
ହୁଅଙ୍ଗ—ଗ୍ର. ବି. ଅନାର୍ତ୍ତ ଜାତିବିଶେଷ ।
ହୁଅଲ୍—ସା. ବି. (ହଳାଳ) ଅବଶ୍ୟ,
ସମ୍ମାନ, ଜତ, ବୃତ୍ତାନ୍ତ ।
ହୁଅଳ୍ଦାର୍ଗ୍—ସା. ବି. ହାଲିଲାର ଦେଖ ।
ହୁଅଳ୍କାର୍—ସା. ବି. ହାଲିଲାର ଦେଖ,
ଜରୁର ଖର୍ଚ୍ଚ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଶରଚର
ଭରପାପ୍ତ କର୍ମରୂପକ ଦ୍ୱାରା ତହବିଲରୁ
ଆଗରୁଏ ନିଆଯିବା ଧନ ।
ହୁଅହୁଆ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ବୋଲମାଳ ଶବ୍ଦ,
ବିଲୁଆମାନଙ୍କର ଶବ୍ଦ ।
ହୁଅହୁଟି—ଗ୍ର. (ଶତିଆଳ) ବି. କଳି-
କଳିଆ, ଗାଳି, ଗୋଲମାଳ ।
ହୁଇହୁଟି—ଗ୍ର. (ଶତିଆଳ) ଅବ୍ୟ, ବିଲୁଆକ
ଧୂନ, ହିକାହୁଆ ।
ହୁଇହୁର୍ବି—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. କୁମ୍ବାଟା ଆଦି
ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ରୂପ ବା ଶବ୍ଦ ।
ହୁଁ—ଗ୍ର. କି. ହୁଅର ।
ହୁଁତ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ସମ୍ମବତଃ, ନଚେତ୍,
ବୋଧହୃଦୀ ।
ହୁଁନସା—ସା. (ନାମ) ଜନେକ ବିଶ୍ୟାତ
ଚାନ୍ଦଦେଶୀୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକ ନାମ ।
ହୁଁଲେ—ସା. ବି. ଶିମିମାଳ ।
ହୁଁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ଫ-ହୁମ୍) ହୁଁ, ସମ୍ମି-
ସୁଚକ, ସ୍ଵାକାରବୋଧକ, ସନ୍ଦେହ,
ପ୍ରତିକ୍ରିୟ, କୋପ, ସ୍ଵାତନ୍ତ୍ରଦର୍ଶକ ଶବ୍ଦ,
ଅବଳି, ଛଡ଼ା, ବ୍ୟପାତ, ସ୍ଵରଣାର୍ଥକ,
ଠାରୁ, ଅପେକ୍ଷାସୂଚକ ଶବ୍ଦ ।
ହୁଁକରି—ଗ୍ର. କି. ବି. ହୁଁକାର ଉତ୍ତା-

ରଣ ପୂର୍ବକ ।	ହୃଦୟକରିବା(ମାରିବା) — ଗ୍ର. କି. ଅନ୍ୟର ପ୍ରସ୍ତରରେ ରଜିହେବା, କାହାଣୀ କହି- ଥବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ହୃଦୟର ଉଚାରଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରାହିତ କରିବା ।	ହୃଦୟମେତ୍ର(ତ) — ଯା. ବି. ରଜତ, ପ୍ରଭୁତ୍ବ, ଆସୁକାର ।	ସୋଜାର ଶ୍ରୀଷ୍ଟଗ ଗଜନ, ବନ୍ୟବରହିର ଧୂନ, ଗଜନ, କପୋଡ଼ର ହୃଦୟ ଶତି, ପ୍ରତିକ୍ଷା, ସ୍ଵୀକାର ।
ହୃଦୟ—ପ୍ରା. (ଭବନ୍ଧୁଭଣ୍ଡ) ବି. ଓଟ ।	ହୃଦୟ—ପ୍ରା. (ଶେଷଆଳ) ବି. ଗ୍ରୁଆରାପ୍ଟ ହୃଦୟ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ସମ୍ପର୍ଯ୍ୟତକ ହୃଦୟ ଧୂନିର ଦ୍ୱିତୀୟ, ପାଶ ଓ କପୋଡ଼ାଦିର ରବ, ସମ୍ମାନକାଳରେ ମନ୍ତ୍ରତାମୋରୁ କାମୁକା ସ୍ଵୀମାନଙ୍କର ଉଚାରଣ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ଶବ୍ଦବିଶେଷ ।	ହୃଦୟକୁତୁଳ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ହାଇପାଇଁ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକ ରିନା ସକାଶେ ଆଗରାତିଶୟ ପ୍ରକାଶ, ଅନୁତ୍ରଙ୍ଗ ବ୍ୟକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକର- ବାକୁ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନତା ପ୍ରକାଶ, ପେରୁରବ ।	ହୃଦୟକୁତୁଳ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ହାଇପାଇଁ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକ ରିନା ସକାଶେ ଆଗରାତିଶୟ ପ୍ରକାଶ, ଅନୁତ୍ରଙ୍ଗ ବ୍ୟକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକର- ବାକୁ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନତା ପ୍ରକାଶ, ପେରୁରବ ।
ହୃଦୟ—ଯା. ବି. ବିଷାକ୍ତ ଜିଣ୍ଣା ।	ହୃଦୟ(କି)ର(କିନ୍ତା, କିନ୍ତି) — ଗ୍ରା. କି. କି. କି. ଶୀଘ୍ର, ହୃତୀତ୍, ହୃତୀତ୍ ଅତି ସ୍ଵରାଗ- ଭବରେ (ଜାଞ୍ଚ ଜଳି ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାପିବା ପ୍ରକାରେ) ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. (ବାଲେ.) ବି. ଗୁରୁତ୍ବିତ୍ ଦେଖ ।
ହୃଦୟ—ଯା. ବି. ଗୁଡ଼ାମୁଖୁଥାଁ ପ୍ରିଇବାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମନ୍ତ୍ରକୁ ଯଷ୍ଟ, ଶୁଭ୍ର ଶୁଭ୍ର ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. (ଶେଷଆଳ) ବି. ଛିଲ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. (ଶେଷଆଳ) ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।
ହୃଦୟ—ଯା. ବି. କାହାର ଆଦିକ୍ଷଣ ହୃଦୟକୁ ଗୁରୁତ୍ୱର ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. କାହାର ଆଦିକ୍ଷଣ ହୃଦୟକୁ ଗୁରୁତ୍ୱର ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. (ଶେଷଆଳ) ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।
ହୃଦୟ—ଯା. ବି. ଆଦେଶ, ମୀମାଂସା, ବ୍ୟବରର ଫଳର ନିପି, ଦେବାଦେଶ, ଦେବାଦେଶପ୍ରାପ୍ତ ଆଷଧ, ତାଏ ଆଦ ଦେଶରେ ରଜାରାଣୀ ଆଦି ବେଶୀ ଦରର ତାଏ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. (ନାମ) ରଜାନନ୍ଦର ଯେଉଁ ଶାଶ୍ଵତ କଲିକତା ବାଟେ ରଜ୍ଞୋପାୟାଗରରେ ପଢ଼ିଅଛି, ବଜା- ପ୍ରଦେଶର କର୍ମମାନ ବିଭଗର ଗୋଟିଏ କିନ୍ତୁ ଓ ହୃଦୟକ ନରୀର କୁଳସ୍ଥ ନଗରର ନରୀ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।
ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. କି. ଅନ୍ୟର ଦେବା, କରଣୀ କଟାଇବା ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. କି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।
ହୃଦୟ—ଯା. ବି. ଆଜ୍ଞାପ୍ରତ୍ୟେ ନିଃନେହରେ ସରସ ଅଜ୍ଞାନୁଯାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବାର ଅବସ୍ଥା, ହାକମଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶ ଆଦେଶର ପ୍ରକାରକରଣ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. (ପ୍ରା-ଜଙ୍ଗ) ଉଚାରନଙ୍କ ନିର୍ମିତ ମାଟିର ପ୍ରତ୍ୟେ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।
ହୃଦୟ—ଯା. ବି. ଆଜ୍ଞାର ଅଧୀନ, ଅଧୀନ, ଅଧୟନ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।
ହୃଦୟ—ଯା. ବି. ଆଦେଶପାଳନ ।	ହୃଦୟ—ଯା. ବି. ଆଜ୍ଞାବିହୃତ ଅର୍ଥକୁ	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।
ହୃଦୟ—ଯା. ବି. ଆଜ୍ଞାବିହୃତ ଅର୍ଥକୁ	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।
ହୃଦୟ—ଯା. ବି. ଆଜ୍ଞାପ୍ରତ୍ୟେ ଆଦେଶଲିପି ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।
ହୃଦୟ—ଯା. ବି. ଆଜ୍ଞାବିହୃତ ଅର୍ଥକୁ	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।
ହୃଦୟ—ଯା. ବି. ଆଜ୍ଞାପ୍ରତ୍ୟେ ଆଦେଶଲିପି	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।

ଅପରିଷକତା; (ପ୍ରା—ଶତ୍ରୁଆଳ) (ବି)
ଖେଳରେ ହାରକିଣ ।

ହୃଦୀକ—ଗ୍ରା. (ସହଦୂମ) ବି. କବାଟର
ତିତରପାଶର ଲୋକିଣୀ ।

ହୃଦୀକ—ବି. (ହୃଦୀ + କ. ଅଳି + ଆ)
ପଦିଷପର୍ବ ତିରିମାଳା ସ୍ତ୍ରୀ ।

ହୃଦୀକ—ବି. (ହୃଦୀ + ମୀ. ଅଳି) ବାଦ୍ୟ-
ଶିଶେଷ, ଦାଢ଼ୀହ, ଡାଢ଼ିକ, ଦଷ,
ମଦମତ ବ୍ୟକ୍ତି, ଦଶୁକ, ଲୌହଦଣ୍ଡ,
ଅର୍ଜଳ, କବାଟ କିଳିବାର କାଣ୍ଡ କା
ଲୌହଦଣ୍ଡ, କବାଟ କିଳିବାରେ ବ୍ୟବ-
ହୃଦ ବଞ୍ଚାଇ ଲୌହମାଳାକ, ଛିଙ୍ଗିଆ,
ପଞ୍ଚାଉଳ, ଲୁହାର ସମା ଦିଆଯାଇ-
ଥିବା ଦୟା, (ୟୁ. ବି) ମଦମତ, ମତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୀକା ।

ହୃଦୀ—ଗ୍ରା. ବି. ପୋଣ୍ଡୀ ବା ବିଲିର
ମାଟିର ଉଇ ଉଚ୍ଚ (ଯାହାଦ୍ୱାରା ପାଣି
ଅଟକେ), ମାଟିର ଲମ୍ବ ପୁଷ୍ପ, ଶୁଣନ,
ମୁଦ୍ରିକପିଣ୍ଡ, ଉର୍ଧ୍ଵକା, ଗାଳି, ବକା,
ଟେକା, ପ୍ରତାରଣା, (ଗ୍ରା. ଯୁ. ବି) ଯେ
ପରକୁ ଠକାଏ, ଯେ ପରଠାରୁ ଭୁଲ-
କର ନାହିଁ ।

ହୃଦୀ(ଦେ)ଇବା—ଗ୍ରା. କି. (ସ-ହୃଦୀ-
ଧାର୍ତ୍ତି) ଖେଳରେ ଧପାଇବା, ଦ୍ୱାପା-
ବରେ ଗୋଲମାଳ କର ଭୁଲିବା,
(ପ୍ରା—ସନ୍ଧଳ), ଉଠାଇବା ।

ହୃଦୀବ ଇବା—ପ୍ରା. (ଦିଃ ନାଲେ.) କି.
ମାନ୍ୟକ କର ଡାକ୍ତରଙ୍କ ନିକଟରେ
ଟେକା ବାନିବା ।

ହୃଦୀହୃଦୀ—ଗ୍ରା. ବି. ପରଷ୍ପରରେ ଗାଳି,
ପରଷ୍ପରରେ ଠେଲାଠେଲି, ମରମର ।

ହୃଦୀ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୀ, ଉଇସ୍ତରରେ ଡାକ,
ଗୋଦା, ଗୋଲମାଳ, ଛୋଟ ପାହାଡ଼,
ହୃଦି, ସମୁଦ୍ର ଉପକୁଳରେ ବାଣିଜ୍ୟ
କରିବାରେ ବ୍ୟବହୃଦ ପ୍ରେସ ଜାହାଜି ।

ହୃଦୀକରିବା—ପ୍ରା. (ବାଜି) ଦୁଇନଶକ୍ତି
ଦୁଇଟି ବଳଦରେ ଘର କର ହଳ
କରିବା, ସାଥର କରି ଚିଲିବା ।

ହୃଦୀକରା—ଗ୍ରା. କି. ଭୁଲିକରିବା, ଗାଲି-

ଦେବା, କୁବାକ୍ୟ କରିବା, ଭୁଲରେ
ପ୍ରତିଯିବା, ପାଶୋରିବା, * ଅପମାନ-
ଦେବା, ପ୍ରତିକାତ ଲଦ୍ଦିବା, ବାଜି-
ମାରିବା, ରୁମେରେ ଲୋଟିବା, କର୍ତ୍ତିବ୍ୟାଦ
ପାଲନ ନ କରିବା ବା ଭୁଲିଯିବା ।

ହୃଦୀକ—ଗ୍ରା. ବି. କବାଟ ଲୋକିବାରେ
ବ୍ୟବହୃଦ କାଣ୍ଡ ବା ଲୌହଦଣ୍ଡ ବା
ଅର୍ଜଳ ।

ହୃଦୀକ—ବ. (ହୃଦୀକ+କେ+ଆ)
ହୃଦୀକ ଦେଖ ।

ହୃଦୀକ—ଅବ୍ୟ. ବୃକ୍ଷର ଶବ୍ଦ, ଶର୍ଵର
ହୃଦୀର । [କୋଳି]

ହୃଦୀକ—ଗ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. କଷେଳ
ହୃଦୀମୁ—ଗ୍ରା. ଯୁ. ବି. ଅନ୍ତ ଦୂଷଣ,
କାଣ୍ଡଜନନ୍ୟ, ଦୂଷାହିକ ।

ହୃଦୀମୁ—ବି. (ହୃଦୀ+କ.ଅମ୍ବ) ଭୁଷଣ
ପିଟକ, କର୍ତ୍ତାଭଳାବିଶେଷ ।

ହୃଦୀଦୁହୃଦୀ—ପା. (ମେତି) ବି. (ସ-ହୃଦ-
ଦୁହୃଦୀ) ଆଦିତ୍ୟ ଭକ୍ତ, ଅଶ୍ୟୋଦିଷ୍ଟିଆ ।

ହୃଦୀ—(ଧାର୍ତ୍ତି) ଗଦାକରିବା, ଏକଟ
କରିବା ।

ହୃଦୀ—ବ. (ହୃଦୀ+କ.ଅ) ବ୍ୟକ୍ତ,
ଶାମ୍ୟ ଶୁକର, ଦୂଷର, ମୂର୍ଚ୍ଛ, ରକ୍ଷସ,
ନିରୋଧ, ଶୟାମ ଦାଳ, ବରର ଜାତି-
ବିଶେଷ ।

ହୃଦୀ—ଗ୍ରା. ଯୁ. ବି. ନିଃଶ୍ଵାଶ, ତଳୁ,
ମୂର୍ଚ୍ଛ, ପୁଲକାୟ, ନିରୁକ୍ତି, (ବି) ହେଟା-
ବାଘ, ଆଗପତ ନ ବରୁନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
ବ୍ୟକ୍ତି, ପୁଲକାୟ ଓ ନିଃଶ୍ଵାଶ ବ୍ୟକ୍ତି,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୀ ।

ହୃଦୀପଶ—ଗ୍ରା. ବି. ମୂର୍ଚ୍ଛପଶ ନିଃଶ୍ଵାଶତା ।

ହୃଦୀମି—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୀପଶ ଦେଖ ।

ହୃଦୀଲାଙ୍କ—ଗ୍ରା. ବି. ହେଟାବାଘ, ଉତ୍ତାବାଘ ।

ହୃଦୀଲାଙ୍କା—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୀବ କାଣ୍ଡଜନନ୍ୟ,
ଆଗରା ସୁଲଭ (କାର୍ଯ୍ୟ) ।

ହୃଦୀ—ଯା. ବି. ବାଣିଜୀ ବ୍ୟବସାୟ
ଉପଲବ୍ଧରେ ସାନାନୁରରେ କୌଣସି
ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଟଙ୍କା ଦୁଆସିବାପାଇଁ ବସନ୍ତ
ତିର, ଅର୍ଥପନ୍ଦିତୀୟ ତିର ।

ହୃଦୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଓ ବି. ହୃଦୀର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ,
ହୃଦୀର ଦେଖ, ହୃଦୀର ଦେଖ ।

ହୃଦୀ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଧୂତ, ନିଷେଧାର୍ଥକ,
ବାରଣାର୍ଥକ, ହୃଦୀ ଦେଖ ।

ହୃଦୀ—ବି. (ହୃଦୀ+ମୀ.ତ) ଦେବେ-
ଦେଶରେ ମନୋଜାରଣ ପୁଷ୍ପକ
ଅଗ୍ନିରେ ପ୍ରକଟ (ଦୂରାଦି), ପରେ,
(ବି) ହୋମ, ହୋମାଗ୍ନି, ଶିବ, ହୋମ-
ସୃତାତ ।

ହୃଦୀବହୀ—ବ. (ହୃଦୀ+ବହୀ+କ.ଅ)
ଅଗ୍ନି । [ଅଗ୍ନି]

ହୃଦୀଭୟ—ବ. (ହୃଦୀ+ଭୟ+କ.ଅ)
ହୃଦୀଭୟକ—ବ. ହୃଦୀ+ଭୟକ୍ତିକାରୀ
ଅଗ୍ନି, ଧଳାଚିତା ଗୁଲୁ, ଶିବ, ବିଷ ।

ହୃଦୀଭୟକ୍ରିୟା-ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ତବ) ଅଗ୍ନିଙ୍କ
ଭୟାୟ୍ୟ, ସ୍ଵର୍ଗ ।

ହୃଦୀଭୟ—ପା. (ଶତ୍ରୁଆଳ) ବି. ଓ ବି.
ଶୋଟିଏହାତରେ ଧରିଦେବା ପରମିତ
ବସ୍ତି ।

ହୃଦୀଭେଷ—ବ. ତୋମ ସରିବା ପରେ
ବଳ ପଢ଼ିଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ।

ହୃଦୀଭାଗ—ବ. ହୃଦୀର ଆହୁତ
ଦିଆଯାଏ ତାହାର ଅଂଶ ।

ହୃଦୀ—ବି. (ହୃଦୀ+ଆ) ହୃଦୀର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ,
(ଗ୍ରା. ବି) କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟମ,
(ବି) ସମ୍ପର୍କ, ସମୁଦ୍ର, ଦୂଷିତ, ପରତ-
ପରତା ।

ହୃଦୀବିନ୍ଦୀ—ବ. ହୋମାଗ୍ନି, (ବି-ବ. ଗ୍ର.)
ଅଗ୍ନିହୋତ୍ରୀ, କୃତତୋମ ।

ହୃଦାବିଷ୍ଟ—ବି. ହେ. ମେ. ମ୍ରୁ ବଳପଢ଼ିଥିବା
(ସୃତାତ) ।

ହୃଦାବଶେ—ବ. ହୃଦାବଶେ ଦେଖ ।

ହୃଦାଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହୃଦା + ଅଶ + କ.ଅ)
ଅଗ୍ନି, ତିନିଷାଶ, ତିଷକ ଗୁଲୁ, ଧଳା-
ଚିତା, ଭୟ, ମୁନିଭରେଷ, (ଗ୍ର. ବି)

ହୃଦାଶ, ଦେଖରେ ପ୍ରଳୟିତ, ଆର୍ତ୍ତ-
ନାଦକାଶ, କାଣ୍ଡଜନନ୍ୟ, (ବି)
ଆର୍ତ୍ତନାଦ, ହୃଦାଶ ଅବସ୍ଥା ।

ହୃଦାଶନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହୃଦା + ଅଶନ)

ବନ୍ଧୁ, ଅନ୍ତିମ	ହୃଦୟ—ସା. ପୁଂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ, ବିଂ. ହୃଦୟରଥା ଦେଖ ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—(ସ-ମନ୍ଦିର) ଦେବତା ପୂଜାଦିରେ ଉକାରିତ ମହାକଶେଷ ।
ହୃତାଶନେ—ଶା. କି.ରିଂ, ହୃତ୍ତ ହୋଇ ।	ହୃତାଶିଆ—ଶା. ପୁଂ, ବିଂ. ହୃତାଶ, କାଣ୍ଡଜୀବିନ୍ଦୁନ୍ୟ, ଅଦିଦୋଧୀ ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—(ସ-ମନ୍ଦିର) ଦେବତା ପୂଜାଦିରେ ଉକାରିତ ମହାକଶେଷ ।
ହୃତାଶିଆ—ଶା. ପୁଂ, ବିଂ. ହୃତାଶ, କାଣ୍ଡଜୀବିନ୍ଦୁନ୍ୟ, ଅଦିଦୋଧୀ ।	ହୃତୀ—ପ୍ରା. (ପାଠଶା-ବିଶ୍ୱାଳଭାଷା) ବି. (ଫ-ହୃତୀ) ହେଠାବାସ ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—(ସ-ମନ୍ଦିର) ଦେବତା ପୂଜାଦିରେ ଉକାରିତ ମହାକଶେଷ ।
ହୃତୀ—ପ୍ରା. ବି. ହୋମଗୁଡ଼ଭୁକ୍, (ବି) ଅନ୍ତିମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃତିନୀମ ।	ହୃତୁ—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ବି. ମାଲ୍ଲତ ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—(ସ-ମନ୍ଦିର) ଦେବତା ପୂଜାଦିରେ ଉକାରିତ ମହାକଶେଷ ।
ହୃତାଦୁର—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ବିଂ. କମଣି, ପରବର୍ତ୍ତୀ, (କି.ରିଂ) ପରକୁ ପଇ, କମଣି, ପରେ ପରେ ।	ହୃତର—ସା. ଚିଂ. କୁଶଳତା, କମଣି, କୌଣ୍ଠଳ, ଉତ୍ସକାଳ, କୁମ୍ଭକ, ତଇ, ରଙ୍ଗ, ମୁଆଙ୍ଗ, ଆମୋଦପ୍ରମାଦ, କିଦି, ଆତିମୂର, ଚରୁରତା ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—(ସ-ମନ୍ଦିର) ଦେବତା ପୂଜାଦିରେ ଉକାରିତ ମହାକଶେଷ ।
ହୃତାଦେବା—ଶା. କି.ରିଂ. କୌଣ୍ଠଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଜକୁ ନିୟମିତ କରିବା ବା ଅରସର ହେବା, ଦ୍ୟୁମିତ ଗ୍ରହଣ କରିବା ।	ହୃତରଥା-ଶା.ପୁଂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ.କୌଣ୍ଠଳା, ଉତ୍ସକାଳ, ସୁଆଞ୍ଚିଆ, କମଣିଆ, କୌଣ୍ଠଳ, ନିପୁଣ, କୁତୁଳିଆ ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—(ସ-ମନ୍ଦିର) ଦେବତା ପୂଜାଦିରେ ଉକାରିତ ମହାକଶେଷ ।
ହୃତ—ବି. (ହୃ+ସା.ତ) ହୋମ, ହୃବନ, (ଶା.ବ) ହୃତା ଦେଖ, ହୋତ, ହେବା-କଥା, ନିଷ୍ଠାପୁତ୍ରା, ହୃତନବାବ ।	ହୃତୁ—ପ୍ରା. (ଖଢ଼ିଆଳ) ବିଂ. ଅଛ ସାହସୀ, ଅମାନିଆ, (ଶା.ବ) ତରଙ୍ଗ, ତେଉ, ଜନରବ, (ପା.କନିକା) ମଳ୍ଲିଦିଲଙ୍କ କେକଟାମନ୍ତ୍ର ହେବୁ ଭୁଲ୍କେରେ ହୋଇ-ଥିବା ଗନ୍ଧରଥ ଗାତ୍ରମାନ ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—ଶା. ବି. ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ସମ୍ବଲପୁର ରଜ୍ୟର ନାମ ।
ହୃତୁହୃତୁ—ଶା. କି.ବି. ହୃମହମ ଦେଖ, (ବି) ହୃମହୁ ଦେଖ ।	ହୃତୁ—ସା. ବି. ହୋର ସୁରଣ, ଶିଆଳ, ବଳ, ହେମତ, ଆୟୁପ୍ରତ୍ୟୁଷ ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—ଶା. ବି. ଉତ୍ସକାଳ ବିଶେଷ, ଏକପ୍ରକାର ପେଣ୍ଟ ।
ହୃଦସ୍ତ—ଶା. କି. ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।	ହୃତୁ—ସା. ବି. ଅବକଳ, ତତ୍ତ୍ଵତୃତ୍ତ, ସମାଜରେ ସମାନ, ଆଦର୍ଶାନ୍ତ୍ରୁପ, (ବି) ନକଳ, (କି.ବି) ଅବକଳରୁପେ ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—ଶା. ବି. ଉତ୍ସକାଳ ସମ୍ବଲପୁର ବାବରଙ୍କ ପୁଣି ଓ ଆଜବରଙ୍କ ପିତା, ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମୋଗଳଃ ସମ୍ବାଦ, ମୋଗଳ ରଜ୍ୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ।
ହୃଦା—ସା.ବ. ଅଧିକାର ପରିଚୟ ଚିହ୍ନ, ଅଧିକାର ବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଶୀମାନ୍ତର, ପରିଶୀଳନାକରି ପୋଷାକରେ ନିଜକ ପଦବୀଷୁଚକ ଧାରୁପଳକ ବା ନିର୍ଦ୍ଦର୍ଶନ ବା ଚିହ୍ନ, ଅଧିକାର, ତ୍ରିଭିତ୍ର, କାର୍ଯ୍ୟ, (ପା. ପାଠଶା) ଦଳ, ଗୋଷ୍ଠୀ, (ପା. ଖଢ଼ିଆଳ) ବାହୁର ଅତ୍ସବାଗ, ବାହୁର ଅଗ୍ରଦ୍ୱାର ଡିହ ମାରିବା କାର୍ଯ୍ୟ ବା ଶୋକା ।	ହୃତୁ—ସା. ବି. ଉତ୍ସକାଳ ରଜ୍ୟର ସମ୍ବଲପୁର ବାବରଙ୍କ ପୁଣି ଓ ଆଜବରଙ୍କ ପିତା, ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମୋଗଳଃ ସମ୍ବାଦ, ମୋଗଳ ରଜ୍ୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ।	
ହୃଦୟ—ଶା. ବି. ଧନ୍ୟମତି, ସହିତ ଧନ, ପ୍ରାଚୀନ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରାକଣେଷ, (ପା. ଖଢ଼ିଆଳ) ନାଲେଖର, (ବି) ଅଳମ୍ବଳ ବର୍ଷି ।	ହୃତୁ—ସା. ବି. ଉତ୍ସକାଳ ରଜ୍ୟର ସମ୍ବଲପୁର ବାବରଙ୍କ ପୁଣି ଓ ଆଜବରଙ୍କ ପିତା, ସେହି କରିବା ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—ଶା. ବି. ସେହି ସେହି କରିବା ।
ହୃଦୟ—ଶା. ପ୍ରା. (ଉତ୍ସକାଳଭାଷା) ସବ୍ର. ସେ ।	ହୃତୁ—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ବିଂ. ସେହି ହୃତୁରଥା—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ବି. ମାଲ୍ଲତ ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—ଶା. ବି. ସେହି ସେହି କରିବା ।
ହୃଦକେ—ପ୍ରା. (ଉତ୍ସକାଳଭାଷା) ସବ୍ର. ତାହାର । [ସେମାନେ ।	ହୃତୁ—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ବି. ମାଲ୍ଲତ ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—ଶା. ବି. ସେହି ସେହି କରିବା ।
ହୃଦମନ୍—ପ୍ରା. (ଉତ୍ସକାଳଭାଷା) ସବ୍ର.	ହୃତୁ—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ବି. ମାଲ୍ଲତ ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—ଶା. ବି. ସେହି ସେହି କରିବା ।
ହୃଦନ—ଶା. ବି. ଧନ୍ୟମତି, ସହିତ ଧନ, ପ୍ରାଚୀନ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରାକଣେଷ, (ପା. ଖଢ଼ିଆଳ) ନାଲେଖର, (ବି) ଅଳମ୍ବଳ ବର୍ଷି ।	ହୃତୁ—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ବି. ସେହି ସେହି କରିବା ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—ଶା. ବି. ସେହି ସେହି କରିବା ।
ହୃଦର—ସା. ବି. ହୃଦର ଦେଖ ।	ହୃତୁ—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ବି. ସେହି ସେହି କରିବା ।	ହୃମଣ୍ଡଳାହା—ଶା. ବି. ସେହି ସେହି କରିବା ।

ହୁରିକୁରିଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁଣି. ବିଃ ଅତ୍ୟାଗୁଣୀ,
ଲୁଟପାଟକାଶ, ବଧୁଂସିକାଶୀ ।

ହୁରିରୁଦଙ୍ଗ(ଗୋ)-ଶ୍ରୀ. ପୁଣି. ଶ୍ରୀ. ଶ୍ରୀଶ୍ରୀର,
ହୁଷୁପୁଷ୍ଟ ଓ ସବଳ, ହୁଷ୍ଟ, ହୁଣ୍ଟା,
ଅବରୁଗକ, ଡେଙ୍ଗା ।

ହୁରମନ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ରଜନ୍ତି, ମହତ,
ସମ୍ମନ, ସଶତ୍ର ।

ହୁରମନ୍ତଦାଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ରଜନ୍ତିଦାଶ,
ମାନ୍ଦାନି ପାଇଁ ଦାଶ ।

ହୁରମନ୍ତ(ମନ୍ତିଆ)—ଶ୍ରୀ. ବିଃ ସମ୍ମନ,
ମାନ୍ୟ, ହୁରମନ୍ତଦାର ।

ହୁରମନ୍ତିଆ—ପ୍ରା. (ବଲଙ୍ଗିରପାଠଶା) ବିଃ
ଅଙ୍ଗାନ୍ତୀଆ, ଅବଧୁତୀଆ, ଓୟ ଆଗପତ୍ର
ବିପୁର ନ କର କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ।

ହୁରରେ—ଶ୍ରୀ. ଥ. ଆନନ୍ଦଶୁକ୍ଳ ଧୂନି ।

ହୁରସିବା—ଶ୍ରୀ. (ସମ) ବି. ହୁରିଜିଦେବା,
ଶେଞ୍ଜିଦେବା ।

ହୁରହୁ—ଶ୍ରୀ. (ବାଲେଶ୍ଵର) ଅବ୍ୟ.
ଜୀଜୀପୁତ୍ରମାନିଙ୍କ ଭୟ ଦେଖାଇବା ଧୂନି

ହୁରହୁରୁଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁଣି. ବିଃ ଚେଷ୍ଟାର ସର୍ବବ-
ବିଶ୍ଵେ. ହୁରହୁରୁଆ, ଉପଳ ।

ହୁରବ—ବି. ଶୁଣାଳ, ଶିଥାଳ ।

ହୁରବ-ଶ୍ରୀ. ବି. (ରତ୍ନ ଭଗା) ହୁରାଦେଖ ।

ହୁରମାରିବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ମଳ) ବି. ମୁନିଆ
ବାହିଶ ଦ୍ଵାରା ଚେଞ୍ଜିବା ।

ହୁରି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫି-ହୋଲ) ହୋଲ-
ଉଷ୍ଣବ; ଫିଲ୍ମ ପୃଣ୍ଡିମା ସମସ୍ତରେ
ଅନୁଷ୍ଠାନ ଉଷ୍ଣବ, ଦେଳିଯାପା, ମଦନ
ଉଷ୍ଣବ, ବସନ୍ତୀଷ୍ଵର, ଫରୁଣେଳ,
(ଯା. ବି) ହୁଲିର, ଉଚେଷ୍ଵରରେ
ଉପୟୁଷ୍ପର ଭାବପୁଣ୍ଡିବା ।

ହୁରିଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁଣି. ବିଃ ଯେ ବଜପଟିରେ
ଭାକପୁଣ୍ଡି, ଲୁଟିଆସ, ରଜାକର ପାଇଲ
ଶୁକରବିଶେଷ. (ପା.ସମ୍ମଳ) ପରିହାସ,
(ବିଃ) ପରିହାସୀ ।

ହୁରିଆକରିବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ମଳ) ବି. ଥଜ
ପରିହାସ କରିବା, ରଜିତକରିବା ।

ହୁରିକରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉଚେଷ୍ଵରରେ
ଭାକପକାଇବା ।

ହୁରିଖେଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୋଲିଖେଳ ଦେଖ
ହୁରିକର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜବରଦ୍ଦତ୍ତ ଶ୍ରହଣ,
ଯୋଗା, ଶୋଳମାଳ ।

ହୁରିବା—ପ୍ରା. (ଶ୍ରୀଆଳ) ବି. ଶୋଳଦେବା,
(ପ୍ରା. ସମ୍ମଳ. ବି) ଗାନ୍ଧିଆଦରେ ବାଉଁଶ
ପୂରିବା ।

ହୁରୁକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମିଛକଥାରେ ଭୟ
ଜନ୍ମାଇବା ।

ହୁରୁଣିବା(ହେବା)—ଶ୍ରୀ. କି. ହୁରୁଣିବା
ଚିନ୍ତାକରିବା, ନିଷ୍ପଦାର୍ଥ ବା ଲେକକୁ
ସମଦା ମନେପକାଇ ବନ୍ଧାକୁ ହେବା ।

ହୁରୁଟକ—ବି. ହୁଣର ଅଙ୍ଗୁଣ ।

ହୁରୁଡ଼ା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୁରୁଡ଼ାଇବା କରି,
ଶବ ଓ ଆସ୍ତାନ ପୂରକ ଜନ୍ମାଦଙ୍କ
ତଢ଼ିବା, (ଶ୍ରୀ. ବି) ମେଳା, ଯେ ଅତିରିକ୍ତ
ସମାନ୍ୟ କାରଣରେ ମେଳି ପଡ଼େ ।

ହୁରୁଡ଼ାଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଉପଲାଥାଦିରୁ
ଜନ୍ମାଦଙ୍କ ଦେ କରି ବା ବିକୁଳରୁପ
ପ୍ରାପନ ଦ୍ଵାରା ଭୟ ଦେଖାଇ ପନ୍ଥିବା ।

ହୁରୁଡ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଶବଥାଦ ଦ୍ଵାରା
ଉପପାଇ ପକାଇବା, ମେଳିବା, (ପ୍ରା.
ଶ୍ରୀଆଳ) ମାଲିଦେବା, ତଢ଼ିବା ।

ହୁରୁନିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫି-ହୁରୁପୁଷ୍ଟ) ହୁରୁପୁଷ୍ଟ
ଦେଖ ।

ହୁରୁନିବା—ପ୍ରା. (ବଲଙ୍ଗିରପାଠଶା) ବି.
କଳକାନିକିବା ।

ହୁରୁପାନ୍ଦିବା—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) କି.
ଚିନ୍ତାକରିବା, ହୁରବା ।

ହୁରୁମ—ପ୍ରା. (ସମ) ବି. ହୁରୁମ ଦେଖ ।

ହୁରୁମ—ପ୍ରା. (ଶ୍ରୀଆଳ) ବି. ହୁରୁମିରଜି,
ଲିଆ, ପକ୍କା ସତକରେ ପକାଯିବା ମାଟି-
ମିଶା କଙ୍ଗର ।

ହୁରୁମା—ଶ୍ରୀ. ପୁଣି. ବି. କାନ୍ତିଜୀନ ଶୁନ୍ୟ,
ହୁଣ୍ଟା, ହୁଷ୍ଟ, ଶଜକଜିଆ, ଅଶ୍ଵିର ।

ହୁରୁମାସ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟକରଣାର୍ଥ
ଆଦେଶ, ପରମାସୀ ।

ହୁଲିର—ପ୍ରା. (କେନ୍ଦ୍ରାପଢ଼ା) ବି. ଶ୍ରୀ-
ଶୋଳ, ହୁଲିର ।

ହୁଲିରୁକୁଆ—ପ୍ରା. (ଶ୍ରୀଆଳ) ବି. ଅଧୀର,
ସରେ ଭାକପକାଇବା ।

ଫଶ୍ଯୁ । [ହୁଲା ।
ହୁଲଗୁଲ—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ବି. ତିଲ,
ହୁଲ—(ଧାରୁ) ଶପ କରିବା ।
ହୁଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫି-ଆଳ) ହୁଷ୍ଟ ଗର୍ଭ,
ମୁନ, ବିରୁଡ଼ ବିଶ୍ଵ ଆଦିଙ୍କ ନାହୁଡ଼,
ଧରୁର ଅଗ୍ରଭାଗ, ଶରର ଅଗ୍ରଭାଗ ।
ହୁଲ—ପ୍ରା. (ଫିହି) ବି. କୁଆପଥର ।
ହୁଲକୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୋଳ ସମସ୍ତରେ
କେତେକ ମାତର ଶ୍ରେଣୀର ପୁରୁଷ ସ୍ତ୍ରୀ
ମିଶି ପରମ ଅସର୍ଥ ଭାଷାରେ ଗାନ୍ଧି
ଦିଆନବର ହେବା ।

ହୁଲକ୍ଷୟିବା—ପ୍ରା. (କୌର) କି. ପାଲ-
ଶୁନ ମାସରେ ଅଣ୍ଣି ଗୀତ ଗାଇ ବୁଲିବା ।
ହୁଲର—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୁଲି, ଚିଲାର, ଉଳ-
ଧନ, କୋଳାହଳ, ଯୋଗା, ବିଷୟର
ଆର୍ତ୍ତ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ହୁଲପୁଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଳାହଳ, ଯୋ-
ଗା, ଶୋଳମାଳ, ଗଣ୍ଡଗୋଲ, ଆଡ଼-
ମର, (ବି) ଗଣ୍ଡଗୋଲପୂଣ୍ଡି ।

ହୁଲମନ୍ତି—ବି. ଶ୍ରୀମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ
ସ୍ତ୍ରୀକ, ମୁଖବାଦ୍ୟ ।

ହୁଲମୁଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମନ୍ଦି-
ମନ୍ଦ ପଦକ, ଶ୍ରୀମାନଙ୍କର ହୁଲମୁଲ ।

ହୁଲମୁଲିଆ—ପ୍ରା. (ଶ୍ରୀଆଳ) ବି. ଶୀକ
ଶୁନ୍ଦବିଶେଷ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ତିଲ, ଶିଥଳ ।

ହୁଲମୁଲୀ-ବି. ଶୁରିକାର୍ଯ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧରେ
ଶ୍ରୀମାନଙ୍କର ନିହାଦ୍ଵାରା କୃତ ମୁଖବାଦ୍ୟ,
ଉଲୁଧନ, ଶର ବା ମାଙ୍ଗକିକ କାର୍ଯ୍ୟ,
ବିବହାତ, (ବିଶ) କାନ୍ଦବୋବାକି ।

ହୁଲା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ତିର ଜ୍ଵାଳା, ମସାଳ,
ଦିହ ତ୍ରି, ଉତ୍ତର ପଦାର୍ଥର ଉଠୁଥବା
ଉତ୍ତରପ, ବରତାଆନ୍ତର ବିତ୍ତା ବନା-
ହୋଇ ନିଆଁ ରଖାଯାଇଥିବା ଅନ୍ତି-
ବନ୍ଧ ।

ହୁଲ—ପ୍ରା. (କେନ୍ଦ୍ରାକିତ) ବି. ମଳା, ମନ୍ତା,
ଆଳବାଳ, (ପା-ଶ୍ରୀଆଳ) ଦଳ, ପଳି,,
ହୁଲା ଦେଖ ।

ହୁଲାଇବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ମଳ) କି. ପରହା-
ସରେ ଭାକପକାଇବା ।

ହୁଲାର୍ତ୍ତିବା—ପ୍ରା. (ଖଡ଼ିଆଳ) ବି. ଗରମ- ବୋଧହେବା ।	ବିଶୁରଣକ୍ତି, ସୁରଣକ୍ତି ।	ହୃଣ—ବ. ହୃନ ଦେଖ ।
ହୁଲାହଲ—ପ୍ରା. (ଖଡ଼ିଆଳ) ଅବ୍ୟ. ଦଳ ଦଳ ହେଇ ।	ହୁସ୍କରି(ନୀ)—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ହୃକର, ହତାତ୍ତ୍ଵ, ଭୁସ୍କନି, ହତାତ୍ତ୍ଵ ଜୋଗରେ ଉଚ୍ଚର ପତନ ଫଳ ।	ହୃତ—ବି. (ହେ+ମୀ.ତ) ଆହୁତି, ସାହାକୁ ଆହୁତି କରଯାଇଥିଲି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃତ ।
ହୁଲାହୁଲା—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ଦଳ ଦଳ ହୋଇ, କହୁସୁଖେବେ ।	ହୁସ୍ତରି(ରୀ)—ଶ୍ରୀ. ଶ୍ରୀ. ବି. ଜନତା, ଜାଗତିରେ ।	ହୃତ—ବ. (ହେ+ଭ.ବି) ଆହୁତି, ସମ୍ମାଧନ, ଭାକିବା ।
ହୁଲାହୁଲୁଲୀ-ଶ୍ରୀ. ବି. ହୁଲାହୁଲୀ ଦେଖ ।	ହୁସ୍ତରୀ—ପ୍ରା. (ଖଡ଼ିଆଳ) ଧାନକୁଟା- ବୋଲେ ସ୍ଥିମାନଙ୍କ ଉଚ୍ଚାରତ ଧୂନି ।	ହୃନ—ବ. (ହେ+କ.ନ) ସାଧୁଆରୁ ବିଜୀତ ମେଲ୍ଲକାତିବିଶେଷ, ମନ୍ଦାନ, ପ୍ରଦେଶ ପ୍ରତିକିଳ ପ୍ରାଚୀକ ସ୍ଵର୍ତ୍ତମାଦ୍ରା- ବିଶେଷ, ଶକ କାନ୍ଦର ଶାଖାବିଶେଷ ।
ହୁଲାହୁଲୁଲୀ-ପ୍ରା. (ସମ୍ବଳ) ବି.ହୁଲାହୁଲୀ ।	ହୁସ୍ତରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୁରଣହେବା, ମନେପତ୍ରବା, ଚେତନ୍ୟ ଲଜ ହେବା ।	ହୃମ—ଅବ୍ୟ.ପ୍ରଶ୍ନ.ବିତର୍କ, ସମ୍ମତ, ଫେଅ, ଭୟ, ନିଦା, ଅବଙ୍ଗ, ଅନୁମତରେ ବାବହୁତ ଧୂନ ।
ହୁଲି—ଶ୍ରୀ.ବି. (ହୁ-ହୋତ୍ର) ଗ୍ରେଟ ଡାଙ୍ଗୀ ।	ହୁସ୍ତାରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସାବଧାନ, ଜାଗତିଆର, ଚରୁର, ସିଆଶା, ସମ୍ବାର କାର୍ଯ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ସମ୍ମର୍ଥ, ବିବେକକ, ସୁବିରଳ, (ଅବ୍ୟ) ସାବଧାନ ହୃଅ ।	ହୃମ—ବ. (ହେ+ଭ.ଅ) ଆହୁତି, ଆବାହନ ।
ହୁଲିଆରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପଳାତକ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଧରିବା ପାଇଁ ଘୋଷଣା ପ୍ରଗ୍ରହ ।	ହୁସ୍ତେ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁସଲମନମାନଙ୍କର ସୁବିରଳ ଓ କିମ୍ପୁଧ୍ୱନବିଶେଷ ।	ହୃମ୍ବ—ବ. (ହୁ-ଧୂନ ଅଛି ରନ ସାହାର) ଶୃଗାଳ, ଶିଆଳ ।
ହୁଲିକରିବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବଳ) କି. ହୃକ- ରିବା, ବଜ୍ରପାତିରେ ଡାକିବା ।	ହୁନକ—ବ. ନରଜିତିଶେଷ ।	ହୃରହୁଣ-ବ.ଦେଶବିଶେଷ (ବାସରଦଶ୍ଵ)
ହୁଲୁଫା—ପ୍ରା. (ହିତଭୁମ) ହୁରୁଳା, ଚିଲ, ଶ୍ଲୀଥ ।	ହୁହା-ଶ୍ରୀ.କି.ବି.ଅତିଶୀଘ୍ରବେଗରେ,ହୁରୁ- ହୁହୁ—ବ. (ହେ+କ.ରୁ) ଗନ୍ଧବିଶେଷ (ଅବ୍ୟ) ହୁହା, ଅତିଶୀଘ୍ର, ବାୟୁ ଏବଂ ଜଳ ପ୍ରଭୁତ୍ବ ପ୍ରବାହର ଫଳ, ନିଆଁ ଶୁଭ ତେଜରେ ଜଳିବା ପ୍ରକାରେ, କ୍ଲେଶଦ ପ୍ରକାଶକ ଫଳ, ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର, ବେଗେ ବେଗେ ।	ହୃହୁହୁ—ଧାରୁ ହରଣ କରିବା, ଜବବଦତ୍ତ କରିବା, ଜବବଦତ୍ତ କହିବା ବେଳବା, ସୁତ କରିବା ।
ହୁଲୁହୁଲୁହୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୁରୁଳା, ଶ୍ଲୀଥ ।	ହୁହୁକର—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୁରୁକର ଦେଖ, ହୁମ୍ଭୁମ୍ଭ ଶବ୍ଦକଣ ।	ହୃହୁପୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହୁହୁ+ଶୀ+କ.ଅ) ହୁଦ୍ବୁଶାସ୍ତ୍ରୀ, ଯେ ହୁଦ୍ବୁଶରେ କୟାନ କରେ, (ଶ୍ରୀ.ବି) କାମଦେବ ।
ହୁଲୁହୁଲୁହୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୁରୁହୁଲୁହୁ ନୃତ୍ୟ ।	ହୁହୁକରିବା—ଶ୍ରୀ.କି.ନିଆଁ ଶ୍ଲୀକ ପ୍ରତର- ଭବରେ ଜଳିବା ।	ହୃହୁଲ—ବ. (ହୁହୁ+ଶୁଳ) ହୁଦ୍ବୁଶାକ ଶୁଳବୈରିଶେଷ ।
ହୁଲୁହୁଲୁହୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୁରୁହୁଲୁହୁ ନୃତ୍ୟ ।	ହୁ—ଅବ୍ୟ. ଆହୁତି, ଅବଙ୍ଗ, ଅହକାର, ଶୋକ ଓ ଗର୍ବରେ ଉଚ୍ଚାରତ ଧୂନ ।	ହୃହୁତ—ବ. (ହୁହୁ+କା+କ.ଅ) ହୁଦ୍ବୁଶରୁ କାବ, ପ୍ରବଦ୍ଧରେ ଜାତ, (ବି) ପ୍ରକ, ସ୍ଥିମାନଙ୍କ ପ୍ରତ ।
ହୁଲୁହୁଲୁହୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୁରୁହୁଲୁହୁ ନୃତ୍ୟ ।	ହୁହୁର—ଶ୍ରୀ.କି.ହୁମ୍ଭ ରୁପକ ଉତ୍ସବର ଧୂନ, ଶକ୍ତି ମୋଧବୀକ ଧୂନବିଶେଷ ।	ହୃଣୀୟ—ବ. ହୃଣୀୟ ଦେଖ ।
ହୁଲୁହୁଲୁହୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୀତଳ ଧୀର ପବନ ।	ହୁହୁ—ଶ୍ରୀ. କି.ହୁହୁ ଗଢି କରିବା ।	ହୃଣୀୟ—ଧାରୁ ଲକ୍ଷିତ ହେବା ।
ହୁସ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୋସ୍, ଚେଷନ୍ୟ, କଳ,		ହୃଣୀୟ(ଶ୍ରୀ)—ବି. (ହୃଣୀ+ଶ୍ରୀ.ସା+ଅ)

ଲକ୍ଷା, ନିଦା, ତିରଶ୍ଵାର, ଦସ୍ତା ।
ହୃଦ—ବି. (ହୃ+କ.କ୍ଷପ) ହୃଦୟ, ମନ,
କର୍ତ୍ତବ୍ୟଳ, ଅନୁର୍ଗତ ଭବ, ଅନୁକରଣ,
ପୁଣ, ବିଂଶ ଶରକ ଶ୍ରୀ, ସେ ହରଣ କରେ ।

ହୃଦକମ୍ପ—ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ହୃଦୟର କମ୍ପନ,
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉସ୍ତୁ, ପ୍ରାତି ଥରିବା ।

ହୃଦପଦ୍ଧୁ—ବି. କମଳରୂପେ କଲିତ ହୃଦୟ,
ହୃଦୟରୁଷ ପଦ୍ମ । [ଆଧାର ।

ହୃଦତିଣ୍ଡ—ବି. ହୃଦୟ ମଧ୍ୟରେ ଚକ୍ରାଦର
ହୃଦପିଞ୍ଜଳ—ବି. ହୃଦୟରୁଷ ପିଞ୍ଜଳ ।

ହୃଦପୀତ୍ରା—ବି. (ଗତତ୍ଵ) ହୃଦୟରେ
ଅନୁଭୂତ ପୀତ୍ରା, ମାନସିକ ପୀତ୍ରା ।

ହୃଦପୁଣ୍ୟଶର—ବି. ହୃଦୟରୁଷ ପଦ୍ମ ।
ହୃଦପଦ୍ଧତ—ବି. ହୃଦୟରୁଷ, ହୃଦୟରେ

ଯାହାର ଅବସ୍ଥାନ ।
ହୃଦପିତ୍ତ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଅନୁର ଦିନର
ପ୍ରସ୍ତର, ହୃଦୟର ବନ୍ଧୁ ।

ହୃଦପ୍ରମ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) ହୃଦପିଣ୍ଡର
ଶନନର ପ୍ରମନ ।

ହୃଦପ୍ରମ—ବି. (ହୃଦ୍ଵାରା+କ.ଅ.)
ହୃଦୟପ୍ରମ ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦପ୍ରମ ।

ହୃଦପିଣ୍ଡମନ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) ହୃଦପିଣ୍ଡରେ
ବନ୍ଧୁର ସଞ୍ଚଳନନ୍ଦନ ସନ୍ଦନ ।

ହୃତ—ବି. (ହୃ+ମ୍ରି.ତ) ରେଣ୍ଟତ, ଅନ୍ତର,
ହୃତ, ହିନ୍ଦ, ବଲପୁଷ୍ଟ ଶୁଣନ୍ତ, ଆମତ,
ଆକୃଷ, ଅନ୍ୟତ କରୁତ ।

ହୃତସଂସ—ବି. (ବ.ଗ୍ର) ଯାହାର ଯାଚନୀୟ
ସମ୍ପର୍କ ଅପହୃତ ହୋଇଥିଛି, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ହୃତସଂସ ।

ହୃତତ୍ତ୍ଵବେଳେ—କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ମୟକର
ଗଠନ ଦେଖି ତଥା ମନୋବ୍ୟକ୍ତି
ସମୁଦ୍ରାସ୍ତ ଯେଉଁ ଶାସ୍ତ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ମିତ
ହିସ ।

ହୃତ—ବି. (ହୃ+କ.କ୍ଷପ) ହୃତ ଦେଖ ।
ହୃଦ—ଶା. ବ, ହୃତ ଦେଖ ।

ହୃଦକିଅ—ପ୍ରା. (ନାଲେ) ବି, ଦୂଷତ ।
ହୃଦପଥ—ଶା. ବ, ପ୍ରାତି ।

ହୃଦମଣି—ଶା. ବ. (ଫ.ହୃମଣି) ହୃଦୟର
ହାରର ମଣି, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଅତ ପ୍ରିୟଙ୍କେକ

ହୃଦୟ—ବ. (ହୃ+କ.ଅସ୍ତ) ହୃଦୟଦେଖ,
(ଶା.ବ) ଦୟା ପ୍ରବଶତା, ପରଦୁଃଖ
କାତରତା, ଘୋସ୍ତ୍ରେ, ବିବେକ, ଅଧ୍ୟନ
ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁ ।

ହୃଦୟକନ୍ଦର—ବି. (ରୂପକ) ଅନ୍ତରକରଣ
ରୂପ ଚନ୍ଦ୍ର, ଚିତ୍ରଗୁହା ।

ହୃଦୟଗନ୍ତ—ବି. (ରୂପକ) ହୃଦୟାକାଶ
ଦେଖ । [ଆନ୍ତରକ ।

ହୃଦୟଗତ—ବି. (୨ତତ୍ଵ) ମନାଗତ,
ହୃଦୟଗତି—ବି. (୨ତତ୍ଵ) ହୃଦୟକରନ,
ହୃଦୟଗତିକୁ ଦେଖ ମଧ୍ୟରେ ବାନ୍ଧିରଣ
ଥିବା କଲିତ ଶିର ।

ହୃଦୟଗତି—ବି. (ହୃଦୟ+ଗତ+କ.ଅ.)
କଲିତାର ଶୂନ୍ୟରେ ।

ହୃଦୟଗାସ୍ତ—ପୁ. ବି. ମନୋହର,
ମନୋରମ, ଚିତ୍ରକର୍ଷକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୟ-
ଗାସ୍ତା ।

ହୃଦୟଗମ—ବି. (ହୃଦୟ+ଗମ+
କ.ଅ) ସୁକ୍ରିୟକୁ, ସଂଗତ, ମନୋହର,
ହୃଦରତ, ବୋଧଗମ୍ୟ, (କି) ସୁକ୍ରିୟକୁ
ଚାକ୍ର ।

ହୃଦୟଗୌରୀ—ବି. ଓ ବି. ସେ ଅନ୍ୟର
ମନକୁ ମୋହିତ କରିଥାଏ ।

ହୃଦୟଗୁଣ୍ଠ—ବି. (ହୃଦୟ+ଗୁଣ୍ଠ+କ୍ଷପ)
ହୃଦୟ ବଦାରକ, ହୃଦୟ ଲେନକାଶ ।

ହୃଦୟକ—ବି. ହୃଦୟ ଦେଖ ।

ହୃଦୟକ୍ଲିନ—ବି. ସେ ମନୋରତ ଭବ
ଜାଣିପାରେ ।

ହୃଦୟଚଢା—ବ. (ରୂପ-କ.ଧା) ହୃଦୟ-
ରୂପ ଶାଶ, ଶାଶରୁଷେ କଲିତ ହୃଦୟ,
ହୃଦୟଗତି ଦେଖ ।

ହୃଦୟଚାରୀ—ବ. (ହୃଦୟ+ଚାରୀ)
(କ.ଲକ) ହୃଦୟନନ୍ଦକ ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ହୃଦୟଚାରୀଣୀ ।

ହୃଦୟଦର୍ଶ—ବି. (ରୂପ-କ.ଧା) ଦର୍ଶଣ-
ରୂପ କଲିତ ହୃଦୟ ।

ହୃନୟଧନ(ନିଧି)—ବ. ପ୍ରାଣଧନ, ଯାହାକୁ
ରହିପରି ମନୁଷ୍ୟ ହୃଦୟ ସହିତ ସେବନ
କରେ ।

ହୃଦୟନିକେତ(ନିକେତନ)—ବ. ହୃଦୟ-
ରୂପ ଗୃହ, (ବ.ଗ୍ର) ମନସିକ, କାମ ।

ହୃଦୟପଚ—ବ. (ରୂପକ) ହୃଦୟରୁପ
ଆଲେଖ୍ୟ, ଚିତ୍ରଗୁହ ପଟ ବା ଛବି ।

ହୃଦୟପାଇବା—ଶା. ବି, ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମିବା ।
ହୃଦୟପାଇତ୍ରୀ—ବ. ହୃଦୟରେ ।

ହୃଦୟପ୍ରମାଣୀ—ପୁ. ବି. ସେ ବା ଯାହା
ମନରେ ଗୁଣମାତ୍ର ଜନ୍ମାଏ ।

ହୃଦୟପଳକ—ବି, (ରୂପକ) ଚିତ୍ରରୁପ
ପଟ, ଫଳକରୁପ ହୃଦୟ ।

ହୃଦୟବନ୍ଧ(ଭ୍ରା)-ବ. ହୃଦୟର ଉଦାରତା ।
ହୃଦୟବନ୍ଧ—ବ. ଯନ୍ତ୍ରବନ୍ଧ, ପ୍ରାଣବନ୍ଧ ।

ହୃଦୟବଳ—ବ. ମନସିକ ବଳ ବା
ସାହସ ।

ହୃଦୟବଳିତ-ପୁ. ବି. (୨ତତ୍ଵ) ହୃଦୟର
ଅତ ପ୍ରିୟ, (କି) ପତ, ଭର୍ତ୍ତା, ମାୟକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୟବଳିତ ।

ହୃଦୟବଳନ—ପୁ. ବି. (ହୃଦୟ+ବଳ)
ପ୍ରଣ୍ଟ୍ରେତତା, ମନସୀ, ସହୃଦୟ,
ବଦାନ୍ୟ, ପ୍ରେମିକ, ଦୟାକୁ, ମେହାଶୀଳ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୟବଳନ ।

ହୃଦୟବଦାରକ—ବି. ମର୍ମରେ,
ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଦୁଃଖ, କରୁଣା, ଦୟା ଶୋକ-
ଜନକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୟବଦାରକା ।

ହୃଦୟବିନ୍ଦୁ—ବ. (ରୂପ) ହୃଦୟବିନ୍ଦୁ ଦେଖ ।

ହୃଦୟବିହାର—ପୁ. ବି. ସେ ସରଦା
କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକର ସେବର ପ୍ରେମର
ରା ଭବନାର ବିଷୟାଭୁତ ହୋଇଥାଏ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୟବିହାରୀ । [ଦେଖ ।

ହୃଦୟବିହାରୀ—ବ. (ରୂପକ) ହୃଦୟକର୍ତ୍ତୀ
ହୃଦୟବେଦୀ—ପୁ. ବି. (ହୃଦୟ+
ବେଦନ) ହୃଦୟବଦାରକ ଦେଖ, ମନକୁ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୋହିତ କରିବା(ବ୍ୟକ୍ତି), (ସ୍ତ୍ରୀ)
ହୃଦୟବେଦମା ।

ହୃଦୟବେଦଗୀ-ପୁ. ବି. ହୃଦୟବେଦଗୀ ଦେଖ
ହୃଦୟବେଦେ—ପୁ. ବି. (ହୃଦୟ+
ବେଦନ) ହୃଦୟବଦାରକ ଦେଖ, ମର୍ମାନ୍ତକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୟବେଦେ ।

ହୃଦୟମଣି—ପୁ. ବି. ହୃଦୟର ରହି

ସୁରୂପ, ହୃଦୟଧନ ଦେଖ ।	ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ନନ୍ଦନ ।	ହୃଦୟ—ବିଃ (ହୃଦ୍ୟ+ଶବ୍ଦ) ମନୋଗନ୍ତ, ମାନ୍ୟିକ, ଆନ୍ତରିକ, ବ୍ୟକ୍ତିଶାସନର ବିଷୟାଭୂତ ।
ହୃଦୟମନ୍ତ୍ର—ବି. (ରୂପକ) ହୃଦୟ- ଶୁଣ ଶୁଣ ।	ହୃଦୟାନ୍ତ—ବିଃ (ହୃଦୟ+ଆରମ୍ଭ) (ଶତରୁଷି) ହୃଦୟାନ୍ତକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ରାମ ।	ହୃଦୟ—ବି. (ହୃଦ୍ୟ+ଚକ୍ର) ହୃଦ୍ୟୋଗ, ହୃଦୟର ବ୍ୟାମୋହ ।
ହୃଦୟରହୃ—ତି, ହୃଦୟଶୁଣନ ଦେଖ ।	ହୃଦୟାଞ୍ଜ-ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟବାନ୍ତ ଦେଖ ।	ହୃଦ୍ୟାଳ-ବି. ପୌରାଣିକ ପଦ୍ମତବିଶେଷ ।
ହୃଦୟଶୁଣ—ବି. (ରୂପକ) ଅନ୍ତରକରଣ- ଶୁଣ ଶୁଣ, ହୃଦୟଶୁଣ ଶୁଣଛା ।	ହୃଦୟିକ—ପୁଃ ବିଃ (ହୃଦୟ+ଇକ) ହୃଦୟବାନ୍ତ, ପ୍ରସନ୍ନମନ୍ତ, ସହୃଦୟ ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତ—ବି. ହୃଦ୍ୟାନ୍ତ ଦେଖ ।
ହୃଦୟଲକ୍ଷ୍ମୀ—ଶ୍ରୀକି. (ଶତରୁଷି) ହୃଦୟର ଲକ୍ଷ୍ମୀଶୁଣା, ଚିତ୍ରର ଶ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମୀ ।	(ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୟିକ ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ବି. ହୃଦ୍ୟାନ୍ତ କାଳା ।
ହୃଦୟଶେଳ—ବି. (ଶତରୁଷି) ଅନ୍ତରକରଣ- ଶେଳ ଶୁଣ, ଅନ୍ତର ଯଦ୍ଵାନା ଦାୟକ ଦ୍ୟାପାତ୍ର ।	ହୃଦୟି—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟିକ ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୟିନୀ ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ବି. (ରୂପକ) ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ ।
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ଶ୍ରୀ. ବିଃ ସଂକ୍ଷିପ୍ତଃ କରଣରେ, ମନର କିମ୍ବାମାତ୍ର ଶତକ ନ ରଖି ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ (ଶତରୁଷି) ପତି, ଉତ୍ତିଷ୍ଠାପିତ, ପ୍ରସର ପାତ୍ର, ଚିତ୍ରରେ ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ବି. ହୃଦ୍ୟାନ୍ତ କାଳିତ ହୃଦୟ, (ମଧ୍ୟ.କ.ଅ.)
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ବି. (ଶତରୁଷି) ହୃଦ୍ୟ- ଶବ୍ଦର ଶବ୍ଦରହୃତ ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ (ଶତରୁଷି) ହୃଦୟିତ ହୃଦୟର ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତରେ ବା ମନରେ ଯେଉଁ ତଥ ଅଙ୍ଗିତ ହୋଇ ରହୁଯାଏ ।
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ବି. (ଶତରୁଷି+ଶ୍ଵା+କ.ଅ) ହୃଦୟରେ ପ୍ରିତ, ବ୍ୟବନାର ବିଷୟୀ- ଭୂତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୟଶବ୍ଦ ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟିତ ରଖାଇବା ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ ।
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ବି. ହୃଦ୍ୟ+ଶ୍ଵା+କ.ଅ) ହୃଦୟରେ ପ୍ରିତ, ବ୍ୟବନାର ବିଷୟୀ- ଭୂତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୟଶବ୍ଦ ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟିତ ରଖାଇବା ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ ।
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ବି. ବ. ବନ୍ଦପାଳ, ପ୍ରତି, ହୃଦ୍ୟ ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟିତ ରଖାଇବା ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ ।
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ପୁଃ ବିଃ (ଶତରୁଷି) ହୃଦୟର ମନୋହାର, ମନକୁ ମୋହିତ- କାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦୟଶବ୍ଦ ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟିତ ରଖାଇବା ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ ।
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ପୁଃ ବିଃ (ଶତରୁଷି). ଦିବ୍ୟା ମାୟାଶୂନ୍ୟ, କଠୋରାତରି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶୁନା ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟିତ ରଖାଇବା ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ପୁଃ (ଶତରୁଷି) ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ ।
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ବି. (ଶତରୁଷି) ଆକାଶରୁପେ କଲ୍ପିତ ହୃଦୟ ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟିତ ରଖାଇବା ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ପୁଃ (ଶତରୁଷି) ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ ।
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ବି. କଳ୍ପିତ ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ (ନାମ) କୃତିକର୍ମାଙ୍କ ପିତା (ଭାରତ) । [ମାତା]	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ପୁଃ (ଶତରୁଷି) ବେଳିଲାତ, କୁତୁଳୀ, ଶ୍ରୀଜୀବ, ପୌରାଣିକ ଲିବଶ, (ବିଃ) ଯାହାର ଲକ୍ଷ ମନୋହର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶକ୍ତି ।
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ବି. (ଶତରୁଷି) ଉତ୍ତରକରଣ- ଦିକ୍ଷକ, ହୃଦୟର ଆହ୍ଵାଦକନ୍ଦକ, (ବି) ହୃଦୟର ଆହ୍ଵାଦ, ମନର ଶୁଣେ ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟିତ ରଖାଇବା ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ପୁଃ (ଶତରୁଷି) ବେଳିଲାତ, କୁତୁଳୀ, ଶ୍ରୀଜୀବ, ପୌରାଣିକ ଲିବଶ, (ବିଃ) ଯାହାର ଲକ୍ଷ ମନୋହର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶକ୍ତି ।
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ପୁଃ ବିଃ (ଶତରୁଷି) ହୃଦୟନକ ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ନନ୍ଦନ ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟିତ ରଖାଇବା ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ପୁଃ (ଶତରୁଷି) ବେଳିଲାତ, କୁତୁଳୀ, ଶ୍ରୀଜୀବ, ପୌରାଣିକ ଲିବଶ, (ବିଃ) ଯାହାର ଲକ୍ଷ ମନୋହର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶକ୍ତି ।
ହୃଦୟଶବ୍ଦ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟନକ ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ନନ୍ଦନ ।	ହୃଦୟିତ—ପୁଃ ବିଃ ହୃଦୟିତ ରଖାଇବା ।	ହୃଦ୍ୟାନ୍ତକ—ପୁଃ (ଶତରୁଷି) ବେଳିଲାତ, କୁତୁଳୀ, ଶ୍ରୀଜୀବ, ପୌରାଣିକ ଲିବଶ, (ବିଃ) ଯାହାର ଲକ୍ଷ ମନୋହର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶକ୍ତି ।

ହୃଦ୍ୟଗଣି—ବ. କୁନ୍ତଲଗରକ, ସାନଙ୍ଗସ ।
ହୃଦ୍ୟତା(ହୁ) — ବ. (ହୃଦ୍ୟ + ଭୁତା +
ହୁ) ସତାବ, ପଶୁ, ପ୍ରେମ ।

ହୃଦ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ହୃଦ୍ୟ + ଆ) ହୃଦ୍ୟର
କୁଳିଙ୍ଗ, (ବି) ବୃଦ୍ଧିନାମକ ଭାଷଖ.
ସରିବୁ ବୁଝ, ପାନଲତା, ଶତପଥୀ ସଂଖ,
ପ୍ରେବଜ୍ଞ ଫୁଲ, ମୁରମାଂସୀ, ମାରିଛେକି ।
ହୃଦ୍ୟଶୁ—ବ. (କ.ଧା) ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ,
(କ୍ର.ଧ୍ୟ) ଚନ୍ଦ୍ର ।

ହୃଦ୍ୟୋଗ—ବ. କୁମରଣ୍ଟି, କାମ, କହର୍ପ,
ସାଧାରକ କାମକା ହୃଦ୍ୟରେ ଅନୁ-
ଭୂତ ପୀଡ଼ା, ଅନ୍ତରକଣ ଦୁରଳତା
ସମାଜୀବୀ ବ୍ୟାଧ, ଯେଉଁ ରେଗରେ
ଶ୍ଵାସ ପ୍ରଶାସ ହିୟା ରୁକହୋଇ ଅକ-
ସୁନ୍ଦର ମୃଦ୍ଦ ଘଟେ ।

ହୃଦ୍ୟୋଗବୈଶୀ—ବ. ଅନ୍ତିନ ବୁଝ ।
ହୃଦ୍ୟୋଗୀ—ସୁ. ବି. ହୃଦ୍ୟୋଗଗ୍ରେ
(ବ୍ୟକ୍ତି), (ସ୍ତ୍ରୀ)ହୃଦ୍ୟୋଗିଣୀ ।

ହୃଦ୍ୟୋହ—ବ. ହୃଦ୍ୟର ମେହ, ହୃଦ-
ସୁରେ ଆସତ ବା ତମୋଦ୍ଵାରା ଆହାନ୍ତ
ହେତୁ ହେବା ମୁର୍ଦ୍ଦ୍ରାଗର ।

ହୃଦ୍ୟଶୀ—ବ. କୁନ୍ତଲ ବୁଲସୀ ।
ହୃଦ୍ୟାସ—ବ. (ହୃଦ୍ୟ + ଲସ୍ + ଶ.ଅ.)
ହୁକ୍କାରେଗ, ପାନସ, ପ୍ରତିଶାୟ ।

ହୃଦ୍ୟିଶେ—ବ. (ହୃଦ୍ୟ + ଶିଶୁ + ମ.ଅ.)
କିମ, ତର୍କ, ଅନୁତାପ, ବାହ୍ୟ ସୁଖ ।

ହୃଦ୍ୟିଶେ—ବ. (ହୃଦ୍ୟ + ଶିଶୁ + ଆ) ଅଶ୍ରୁକ୍ୟ ।

ହୃଦ୍ୟ—(ଧାରୁ) ହୃଦ୍ୟହେବା, ଆନନ୍ଦକ
ହେବା ବା କରିବା, ମିଥ୍ୟ ପ୍ରତିପନ୍ନ
କରିବା ।

ହୃଦ୍ୟି—ବି. (ହୃଦ୍ୟ + ଲ.ତି) ପ୍ରିତ,
ଆହୁତି, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ, ପୁଲକିତ, ବିଦ୍ଵିତ,
ପ୍ରତିତ, ବିନ୍ଦିତ, ସକ୍ତିତ, ପିତ୍ତଦତ୍ତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦ୍ୟିତା ।

ହୃଦ୍ୟି-ପୁ. ବ. ଅଗ୍ନି ଓ ସୋମ ଦେବତା-
ଦୟା, (ବି—ହୃଦ୍ୟ + କରନ୍ତ) ହୃଦ୍ୟ-
କାଶ, ଆହୁତିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦ୍ୟିଶୀ ।

ହୃଦ୍ୟିକ—ବ. (ହୃଦ୍ୟ + ଶ.ଲିଙ୍କ) ହୃଦ୍ୟ,
ହୃଦ୍ୟିକି

ପଞ୍ଚକନେତ୍ରସୁ (ପଥ—ଚଷ୍ଟ, କଷ୍ଟ,
କାର୍ତ୍ତିକା, କିହ୍ବା, ହିକ୍) ।

ହୃଦୀକନାଥ—ସୁ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ ।

ହୃଦୀକେଶ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତର) ବିଷ୍ଣୁ,
ପୌଷ୍ଟିମାସ, ଶ୍ରାବନ୍ତି ।

ହୃଦୀକେଶ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ପ୍ରାଚୀନ ପଦ୍ଧତି)
ଶାକୁଷ୍ଠ । [ବିଷ୍ଣୁ ।

ହୃଦୀକେଶୁର—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତର) କୃଷ୍ଣ,
ହୃଦ୍ୟ—ବଂ. (ହୃଦ୍ୟ + କ.ର) ହୃଦ୍ୟ,
ପ୍ରସନ୍ନ, ମିଥ୍ୟାବାଦୀ, (ବି) ଅଗ୍ନି, ସୁମୀର୍ଦ୍ଦ,
ଚନ୍ଦ୍ର ।

ହୃଦ୍ୟ-ବିଂ. (ହୃଦ୍ୟ + କ.ତ) ପ୍ରିତ, ସର୍ବକୁଷ୍ଠ,
ଆହୁତିତ, ଆନନ୍ଦତ, ବିଦ୍ଵିତ, ପୁଲ-
କିତ, ରୋମାଧିତ, ପ୍ରହସିତ, ପ୍ରତିଦ୍ଵିତ,
(ବି—ଭ୍ର.ତ) ହର୍ଷି, ପୁଲହୁକ, ଆନନ୍ଦ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ହୃଦ୍ୟା ।

ହୃଦ୍ୟଚିତ୍ର—ବ. (କ.ଧା) ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଅନ୍ତଃ-
କରଣ, (ବି—ବ.ଶ୍ର.) ପ୍ରଫୁଲ୍ଲଚେତା,
ଆନନ୍ଦତମନାଃ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଚିତ୍ର ।

ହୃଦ୍ୟଚେତା—ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ପ୍ରଫୁଲ୍ଲନାଃ-
କରଣ ।

ହୃଦ୍ୟବସ୍ତ୍ର—ସୁ. ବି. (ଦ୍ଵାରା) ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଓ
ଶୁଳକାୟ, ମୋହାରେଷା, ସବଳ ଓ
ସୁଷ୍ପକାୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ପୁଷ୍ପା ।

ହୃଦ୍ୟଯୋନି—ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଏକପ୍ରକାର
କର୍ମପଦକ ।

ହୃଦ୍ୟରୁଷ୍ମ—ସୁ. ବି. ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଓ ତିନ୍ଦି,
ଏକକଣରେ ହୃଦ୍ୟ ଓ ପରକଣରେ
ତିନ୍ଦି, ଅବ୍ୟବହିତିତିନ୍ଦି ।

ହୃଦ୍ୟରୋମ—ସୁ. ବି. ରୋମ-
ଶୁଳ, ପୁଲକୟକ, ଯାହାର ରୋମ
ଟାଙ୍କିରାଥୁ ।

ହୃଦ୍ୟରୀ—ବି. (ହୃଦ୍ୟ + ଭ୍ର.ତ) ଆନନ୍ଦ, ହର୍ଷ,
ମାନ, ଶର୍ଷ, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲତା ।

ହୃଦ୍ୟକା-ବ. ସଙ୍ଗୀରେ ହୃଦ୍ୟନାବିଶେଷ
ହେ—ଅବ୍ୟବ (ହୃଦ୍ୟ + ଅ.ବ୍ୟ) ସମ୍ମୋହନ,
ଆହୁନାର୍ଥକ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ୟାର୍ଥକ, ଆହେ ।

ହେଇ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ, ଉପହାର, ଅସୁରୀ,
ସମ୍ବନ୍ଧଶୂନ୍ୟକ ଶବ୍ଦ, (ଶବ୍ଦ) ଉଚ୍ଛବାସ୍ୟର
ଶବ୍ଦ, ଅଶ୍ଵର ହେଇଶାରବ, (ପା. ସମ୍ବ.
ସରବ) ଏହା, ତାହା, ସେ, ଏହି ବ୍ୟକ୍ତି ।

ହେଇଟା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ସରବ. ଏଇଟା, ଏହି

ଦେବା ଉପଲକ୍ଷ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ଶବ୍ଦ,
ଏହିମାର, ଅଦରୀପ୍ରା, ଅତି ନିକଟ ଉବ୍ଦ-
ଶ୍ୱେତରେ, ହେ ଦେଖ ।

ହେଇଟି(ହୁ)—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ
ବା ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟବ ବା ବାତ୍ରିକୁ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପୂର୍ବକ ଦେଖାଇବାରେ
ବ୍ୟବହାର ଶବ୍ଦ । [ଆନ୍ତା ।

ହେଇଥିବା—ପ୍ରା. (ପାଠଣ) କି. ହୋଇ-
ହେଇଥିବେ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ, ସେଥିରେ ।

ହେଉ-ଶ୍ରୀ. କି. (ହେବା ଧାରୁର ଅନୁକ୍ରମ)
କର୍ତ୍ତା ସହିତ ବ୍ୟବହାର, ହେଉଣୁ,
(ସ୍ତ୍ରୀକାର ବା ସମ୍ବନ୍ଧିତସ୍ଥକ) ତାହାହେଉ,
ପଟ୍ଟ ।

ହେଉ—ଶ୍ରୀ. କି. ହେବା ଧାରୁର ବର୍ତ୍ତି-
ମାନ କାଳ ଉତ୍ସମ୍ପରୁଷ ସମ୍ବନ୍ଧାର୍ଥକ
ଏକପରିନ ଓ ବ୍ୟବହାର ସଙ୍ଗେ
ବ୍ୟବହାର, ହେଉଣୁ ଦେଖ ।

ହେଉଣୁ—ଶ୍ରୀ. କି. ହେବାପୂର୍ବୀ ।
ହେଉଗେବେ-ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ଅବଧାରଣ-
ର୍ଥକ) ହେଉ, ଆଗ୍ନି, (ସମ୍ବନ୍ଧିତସ୍ଥକ)
ତଥାପ୍ତ ହେଉ ।

ହେଉଥିଲେ—ଶ୍ରୀ. କି. ହେବା କିମ୍ବାର
ସମ୍ବନ୍ଧାର୍ଥକ ଶମ୍ପୁପୁରୁଷ କର୍ତ୍ତା ସଙ୍ଗେ
ଅନ୍ତର କାଳରେ ବ୍ୟବହାର, (ଯଥା—
ସେ ବା ସେମାନେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉ-
ଥିଲେ ।)

ହେଉନ୍ତି—ଶ୍ରୀ. କି. ହେବା କିମ୍ବାର
ସମ୍ବନ୍ଧାର୍ଥକ ଶମ୍ପୁପୁରୁଷ କର୍ତ୍ତା ସଙ୍ଗେ
ପୁରୁଷ କର୍ତ୍ତାସଙ୍ଗେ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳରେ
ବ୍ୟବହାର ।

ହେଉ(ହୁ)ହେଉ(ରୁ)—ଶ୍ରୀ. କି. (ହେବା
କିମ୍ବାର ଅସମପିକା ରୂପର କିନ୍ତୁ)ସମ୍ବନ୍ଧି
ହେବା ପୂର୍ବରୁ, କରିଯାଉଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧ
ସୁରେ, ସମ୍ବନ୍ଧ ହେବାପାଇଁ ।

ହେଇ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ, ଉପହାର, ଅସୁରୀ,
ସମ୍ବନ୍ଧଶୂନ୍ୟକ ଶବ୍ଦ, (ଶବ୍ଦ) ଉଚ୍ଛବାସ୍ୟର
ଶବ୍ଦ, ଅଶ୍ଵର ହେଇଶାରବ, (ପା. ସମ୍ବ.
ସରବ) ଏହା, ତାହା, ସେ, ଏହି ବ୍ୟକ୍ତି ।
ହେଇଟା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ସରବ. ଏଇଟା, ଏହି

ଶପ୍ତ ବା ବିଷୟ ବା ବର୍ଣ୍ଣିତ, (ପ୍ରା. ପାଠଶା. ସଂଖ) ଦେବ । [ସେତକି ।

ହେତୁକ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) ସଂ, ଏତକି, ହେତୁ—ଶା. (ସମ୍ବଲ) ସଂ, ଏଥରେ, ଏଠାରେ, ଏହି ବିଷୟରେ ।

ହେତୁରଙ୍ଗି—ପ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) ଅବ୍ୟ. ଏଥପାଇଁ, ସେଥିପାଇଁ, ଅତିଥି, ହେତୁକାରଣରୁ ।

ହେତୁ—ଶା. ଶ. (ଫି-ଫିଟ୍ରିଟ) ମୁଦୁରୀ, ବଡ଼ ମହିଳା, ଚିଶାପନବିଶେଷ ।

ହେତୁପକତିରୀ—ଶା. ଶ. (ଜରିବମାନଙ୍କ ଶୟାର୍ଥ ବ୍ୟବହୃତ) ହେତୁ ଓ ହେତୁ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସିବା କହୁ ବା ଶେଯି ।

ହେତୁକାନୀ—ଶା. ଶ. ଭୁବନେ ବିଶୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିବା ହେତୁର ଗୋଟିଏ ଶେଷ ଥାଣ, (ଦ୍ରୁଷ୍ଟବ୍ୟ—ହାଟୁଆ ଜାତିଆନା ସାବଧି ନିମିତ୍ତ ଜାତିଭାଇମାନେ ହେତୁ ଉପରେ, ବସନ୍ତ ଏବଂ ଯେ ପଢିବ ବା ଜାତରୁ ଅଟକ ଥାଏ ସେ ଜାତଭାଇଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ହେତୁକାନୀରେ ବସିବା ଅଧିକାର ତ୍ୟତ ହୁଏ ।

ହେତୁକାନୀଆ—ଶା. ଶ. ହେତୁକାନୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଏକ ହାଟୁଆଙ୍କାର ସମାଜର ସର୍ବ୍ୟବୁପେ ପରିଗଣିତ ।

ହେତୁକାନୀଆନାତ୍ମ—ଶା. ଶ. ଓଡ଼ିଶାର ହାଟୁଆ ପାଠକ (ଯେଉଁମାନେ ଜାତିଆନା ସାବଧି ହେତୁରେ ବସନ୍ତ) ।

ହେତୁକାନୀଆଭ୍ୟାଳ—ଶା. ଶ. ହାଟୁଆ-ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସମାଜଭ୍ୟାଳ କାତରିଲ ।

ହେତୁକାନ୍ତୁ ଭାତାଇଦେବା—ଶା. ଶ. ହାଟୁଆ ମମାଳରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସମାଜକୁତ୍ତ କରିବା, ଏକଘର କରିବା ହେତୁ କୁଶାର ପେଟରେ ହେବା ବା ପୁଅ ଦେଇବା—ଶା. ଶ. (ଜାତିପତକା ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବୈଧ ଉତ୍ସାହରେ ଗର୍ଭୀ ହେବା ବା ପୁଅ ଦେଇବା ।

ହେତୁକଲୁଙ୍କିର୍ଣ୍ଣାଶା—ଶା. ଶ. (ଜୀବତ ସବା ସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ସ୍ତ୍ରୀ କୌଣସି କରିଶାରୁ ଜିନର ଦ୍ୱାରା ବା ମୁମ୍ବିର

ସହବାପ୍ରତି ବନ୍ଧୁ ହେବା, ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସ୍ତ୍ରୀ ବା ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସ୍ତ୍ରୀ ଏକଶର୍ଯ୍ୟରେ ଶୟନ ନ କରିବା ।

ହେତୁନାନେ(ଲେ) ଖାରେଟେସା—ପ୍ରା. (ବାଲେ) ବି. ଓ ବି. ବନ୍ଦୁର ସମ୍ବନ୍ଧିତ, ବନ୍ଦୁ, ବନ୍ଦୁ ବନ୍ଦୁ, ତାଙ୍କ ବନ୍ଦୁ, ଏହପରି ହେବା ଲେଖାବନ୍ଦୁ ।

ହେତୁମୁାର୍ତ୍ତ—ପ୍ରା. (ଶାକ୍ତାମ) ବି. ଜଳଜ ଶରିଶେଷ ।

ହେତୁ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଉତ୍ତରାସ୍ୟର ଧୂନି ।

ହେତୁ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଉତ୍ତରାସ୍ୟର, ଉତ୍ତରାସ୍ୟର ଧୂନି, (ବି) ଅଶ୍ଵର ହେତୁ ହେତୁପେଟେପେଟେ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଉତ୍ତରାସ୍ୟରରେ ହୁଏଇବା ଓ କଥା କହିବା ।

ହେତୁହେତୁବା—ଶା. ଶ. ଉତ୍ତରାସ୍ୟ କରିବା, ଶର୍ଵଧୂନିରେ କାହିବା ।

ହେକାଇତ—ପ୍ରା. (ଯାଜପୁର) ବି. ଜବରିତ୍ରି ଦେଖ ।

ହେକୁ—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ଅବ୍ୟ. ସେଇଠି ।

ହେକୁ—ବି. (ହେକ + କେତ + କ. ଅ. ଆ.) ହେକୁ ଦେଖ ।

ହେଙ୍କା—ପ୍ରା. (ସିଦ୍ଧ) ବି. ହୁଗୁଲା, ତିଲ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ।

ହେଙ୍କା—ଶା. ବି. ନିକମା(ବ୍ୟକ୍ତି), (ପ୍ରା. ଯାଜପୁର. ବି) ଅଗ୍ରୋଦ୍ୟ, (ପ୍ରା. ଦ୍ଵିତୀୟବି) ମଇ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହେଙ୍କୀ, ହେଙ୍କେଇ ।

ହେଙ୍କୁ—ଶା. ବି. (ଫି-ହୁଙ୍କୁ) ହୁଙ୍କୁ ଦେଖ ।

ହେଙ୍କୁମେ—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ଅବ୍ୟ. ଅଳି ଦୂରରେ ।

ହେଜ—ଶା. ଶ. ସୁରଣ, ସୁରଣଶକ୍ତି, ତର୍କଶା, ଅନୁମାନ, ପାର୍ଥକ୍ୟ, ପାର୍ଥକ୍ୟ-ବିଶୁର ।

ହେଜା—ଶା. ଶ. ସୁରଣକରିବା, ଉଛିଙ୍ଗ, (ପ୍ରା. ଶାକ୍ତାମ. ବି) ଅନୁମାନ ।

ହେଜାଲେଖା—ପ୍ରା. (ଶତ୍ରୁ) ବି. ହୁପାବ, (ବି) ଅଭ୍ୟନ୍ତ ହୁପାବ ।

ହେଜିବା—ଶା. କି. ସୁରଣକରିବା, ଭାବିବା, ଗଣିବା, ଖାତିବା, କରିବା, ଶାକିବା, ପୁରଣକରିବା, ଆଣିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବା, ଖୋଜିବା ।

ହେଜୁଡ଼ା—ଶା. ପୁ. ବି. ବଗଲୁ, କିଳିଜି, ଉତ୍ତରାସ୍ୟକାଶ, ପୁଣ୍ଡର ପୁରୁଷ ।

ହେଜୁଳା—ଶା. ବି. ଓ ବି. ପୁଣ୍ଡର ପୁରୁଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହେଜୁଳା ।

ହେଜୁ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ବରିର ଘୋଡ଼ାଙ୍ଗୁ ଚଳାଇବାବେଳେ କରୁଆନଙ୍କ ଧୂନି ।

ହେଟ(୦)—ଶା. ବି. ଅବନତ, ବିମାତ, ନିମ୍ନକୁ କର, (ବି) ନିମ୍ନଦେଶ, ତଳ ।

ହେଟ(୦)ବଦନ(ମାଥ, ମୁଖ)—ଶା. ବି. ଅବନତ ମସ୍ତକ, ଅଧୋବଦନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହେଟ(୦)ବଦମ(ମୁଖୀ) ।

ହେଟା—ଶା. ବି. ଗନ୍ଧାବାସ, (ଶବ୍ଦ) ପେହଟା, ଏହଟା, ସେପ୍ତାବ, ପେତା, (ପ୍ରା. ଯାଜପୁର. ବି) ଥେଣା ।

ହେଟାଗଢ଼ିଆ—ପ୍ରା. (ଶାକ) ବି. ଆଗୁଡ଼ା-ଶାବୁଡ଼ା, ଅସମତଳ ।

ହେଟାଦର—ପ୍ରା. (ବାଲେ) ବି. ହୁତାଦର ।

ହେଟାମୁଣ୍ଡ—ପ୍ରା. (ଶତ୍ରୁଆଳ) ବି. ନତମସ୍ତଳ ।

ହେଟାର—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ଅବ୍ୟ. ସେଥିପାଇଁ ।

ହେଟାଗୁଣୀଆ—ପ୍ରା. (ଶତ୍ରୁଆଳ) ବି. ବନ୍ଦୁଗୁଣୀର ଉତ୍ତରାସ୍ୟ ।

ହେଟି—ଶା. ଅବ୍ୟ. (ନିର୍ବିଶ୍ଵାରକ) ହେଟି, ସେଇଟି ।

ହେଟି—ଶା. ସଂ. ସେଠି, ସେତାରେ ।

ହେଟେତେ—ପ୍ରା. (ପାଠଶା) ବି. ବେଶ ।

ହେଠ—(ଧାର୍) ବାଧାଦେବା, ଅନନ୍ତ କରିବା ।

ହେଠ—ଶା. (ହେଠ୍+ଭାବ) ବାଧା, ଶତ, (ଶା.ବି) ଅବନତ ।

ହେଠାନେ—ପ୍ରା. (ବଲୁକିରପାଠଶା) ସଂଖ୍ୟା, ସେ ପ୍ରାନ୍ତରେ, ସେତାରେ ।

ହେଠୁଠୁ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଏହିଠାରୁ, ସେଠାରୁ ।

ହେଉ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ଦେଖିଲୁଛି କରିବା, ବାଢ଼ି ଦେଖିଲୁବା, ଘୃଣା କରିବା, ଅବଜ୍ଞା କରିବା, (ସା.ବି) ବିଶ୍ଵାସ, ମସ୍ତିଷ୍ଠ, ବୁଦ୍ଧି, ମୁଣ୍ଡ, ପ୍ରଧାନ ।

ହେଉପଣ୍ଡିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପଣ୍ଡିତ ଓ ଦେଖିଲୁବା ଶକ୍ତି ଦେବାଦେବା ପାଇଁ ନିୟମ ପଣ୍ଡିତ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନ ପଣ୍ଡିତ ।

ହେଉମାନ୍ଦର—ସା. ବି. ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଇଂରାଜି ଶିକ୍ଷକ ।

ହେଉତ୍ତି—ଶ୍ରୀ.(ହେଉ + ଅ.ଅନ୍ତି)ନୋଧି

ହେଡ଼ା—ଶ୍ରୀ. ସବ୍. ସେଗୁଡ଼ାକ, (ଶ୍ରୀ.ବି) ହୋଡ଼ୀଯୁଦ୍ଧ ମାଂସ, ଗୋମାଂସ, କିଳୁକୁ କିଳୁର ମାଂସ, ପର୍ବତୀମାଂସ ।

ହେଡ଼ାଶିଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବି. ଗୋମାଂସ-ଶାତକ, (ଶାକ) ନିଷିଦ୍ଧ ମାଂସଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ହେଡ଼ାଶିଆକାମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଲ.ଅର୍ଥ) ନିକୁଷ୍ଟ ଜୟନ୍ୟ ଓ ନିଷିଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟ ।

ହେଡ଼ାହୁକୁ—ବି. ଅଶ୍ଵ ବିହୁମୁକାଶ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ହେଡା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅମାଜିଆ, ଅବେଳା-କରା(କୁରା), ବେଶାତିଆ ।

ହେଫେରିବା--ପ୍ରା.(ଉଚ୍ଚ ବାଲେଶ୍ଵର) ଶ୍ରୀ.

ହୋଶୁରିବା, ଗର୍ଜନ କରିବା ।

ହେଣ୍ଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. କଷବାଦ୍ୟ, ବାହୁର ତଳଥଂଶ୍କୁ ପାର୍ଶ୍ଵରେ ଆଗାତ କରି କର୍ଯ୍ୟିବା ଶବ୍ଦ, ନିଷିଦ୍ଧି ବ୍ୟକ୍ତି, (ପୁ. ବି.) ମୁଖୀ ।

[ଆହୁତି ।]

ହେଣ୍ଟେ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେଖିଲୁବାନ୍ତର,

ହେଣ୍ଟୀଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବି. ସେ ହେଣ୍ଟେମାରେ, ମୁଖ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତି ଶାସନମାନଙ୍କର ପ୍ରତିକାଳରେ ହେଣ୍ଟେମାର ନିବରତା-ଇବା କୁଳର ।

ହେଣ୍ଟେମାରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. କଷବାଦ୍ୟ ବିଜାଇବା, ବାହୁକୁ କଢ଼ିରେ ମାରି ଶବ୍ଦ କରିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଆନନ୍ଦ ପ୍ରକାଶ କରିବା, ନିଷିଦ୍ଧି ଓ ନିଷିଦ୍ଧ ହୋଇ ଥିଲିବା ।

ହେଣ୍ଟୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାର୍ଷିଗ କରିବିବୁ ବା ଚକାକୁ ପରୁ ସବୁ କରି କାଟି ଗୁରୁରେ ଦୁଇର ଓ ଗମରୁ ପ୍ରପ୍ରତି

କର୍ଯ୍ୟିବା ଶାକ୍ୟକ୍ସନ ।

ହେଣ୍ଟୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହେଣ୍ଟୁ ଦେଖ ।

ହେଣ୍ଟୁମାରିବା—ଶ୍ରୀ. ଶ୍ରୀ. ହେଣ୍ଟେମାରିବା ଦେଖ ।

ହେଣ୍ଟୁ—ପ୍ରା. (ଶେଷଥାଳ) ବି. ମୁରଣ ।

ହେଣ୍ଟୁକି—ପ୍ରା. (ଶେଷଥାଳ)ସବ୍. ସେତକି,

ସେହି ପରିମାଣ, (ବି) ସେହି ପରିମାଣ ।

ହେଣ୍ଟୁକେ—ପ୍ରା. (ପାଠଣ) ଅବ୍ୟ. ଉଦ୍‌ଦେଇ ।

ହେଣ୍ଟୁକେହୁ—ପ୍ରା. (ଶେଷଥାଳ) ବି. ବୁଦ୍ଧ, ଜ୍ଞାନ, ଚେତନା ।

ହେତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ପଣ୍ଡିତ ଜମି, ଗ୍ରାମପେବକ

ଓ କୋଠିଆଙ୍କୁ ଦିଆଯିବା ଜାତିର, ସଂସକାରମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯିବା ଭୁଗ୍ରବା ବା ଜାତିର, (ପ୍ରା. ସମ୍ମଳ.ଶ୍ରୀ) ହୃଥକ୍ରା, (ଶ୍ରୀ.ସବ୍) ଅମୁକ, ସେହତା ।

ହେତାର—ପ୍ରା. (ସମ୍ମ)ସବ୍. (ଦୃଷ୍ଟିବିଭିତ୍ତି)

ଏହାର, (ପ୍ରା. ଶେଷଥାଳ) ସବ୍. ତାହାର ।

ହେତି—ବି. (ହନ୍ + ଶ.ରି) ଅସ୍ତ୍ର, ଶବ୍ଦ, (କ.ରି) ସ୍ଵର୍ଯ୍ୟକରଣ, ଅଗ୍ରିଶିଖ, ତେଜୋମାତ୍ର, କାର୍ଯ୍ୟସାଧନୋପାୟ,

ସାଧନ, ହେତୁ, କାରିଗରର ଯତ୍ନ, ଅତ୍ର ଆଦିର ଗୈଟ, ଧନୁଟଙ୍କାର, ଶାଶ୍ଵତ-

ବିଶେଷ ।

[ପରିମାଣ ।]

ହେତିକ—ଶ୍ରୀ. ସବ୍. ସେତକି, ସେହି-

ହେତିବା—ପ୍ରା. (ଶେଷଥାଳ) ଶ୍ରୀ. ମୁରଣ କରିବା, ଚେତନା ।

ହେତୁ—ବି. (ହନ୍ + କ.ରି)କାରଣ, ପାଇ,

ପ୍ରସ୍ତୁତକାର, ମୂଳ, ଯୁଦ୍ଧ, କାବ୍ୟାଳଙ୍କାର

ବିଶେଷ, (ନ୍ୟାୟସମ୍ପର୍କ) ପ୍ରମାଣକ ରକ୍ତ

ବିଷୟ, ବୌଦ୍ଧଦର୍ଶନମତେ ମୂଳକାରଣ

(ତକିଙ୍କନ) ଯେଉଁ ବିଷୟବଳରେ

ଆମେମାନେ କୌଣସି ହିକାନ୍ତରେ

ଜପନାତ ହେଉଁ (ଶ୍ରୀ.ବି) ସୁରଣ, ଜ୍ଞାନ,

ଚେତନ୍ୟ, ମନୋଯୋଗ, ହିତାହତ

ବିବେଚନା ।

ହେତୁକ—ବି. (ହେତୁ + କ)କାରଣ, ହେତୁ

(ବି) ହେତୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

ହେତୁତା(ଦ୍ଵା) —ବି. (ହେତୁ + ଶ.ତା.ଦ୍ଵା)

ହେତୁର ଧର୍ମ, କାରଣ୍ତ୍ର ।

ହେତୁକୋଷ—ଶ୍ରୀ. ହେତୁଭାବ ଦେଖ ।

ହେତୁକାଦ—ବି. (ଉତ୍ତର) ହେତୁ ବା କାରଣକଥନ, ପରିବହଣ, କୁର୍ବକ, ନାସ୍ତିକତା ।

ହେତୁକାଦ—ବି. ଉତ୍ତରିକାସ୍ତ ।

ହେତୁମାନ—ବି. (ହେତୁ+ମାନ)କାରଣମୁକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହେତୁମତ୍ତ ।

ହେତୁରୁ(ରେ)—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. କାରଣରୁ, ଯୋଗୁ, ପାଇଁ, ଲାଗି ।

ହେତୁମାସ—ବି. ଉତ୍ତରିକାସ୍ତ ।

ହେତୁହେତୁମର୍ମାନ-ବି. କାର୍ଯ୍ୟକାରଣଭବ, କାର୍ଯ୍ୟ ଓ କାରଣର ପରିପ୍ରକାର ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ହେତୁହେତୁମର୍ମାନ-ବି. କାର୍ଯ୍ୟ ଅଭିଭବ କାରଣରୁପେ ସୁଚିତ ବିଷୟର ଅଭିଭ ଯୋଗୁ କାର୍ଯ୍ୟର ଅଭିଭୂତ ହୁଏ ।

ହେତୁତ୍ରେତ୍ରୋଷ—ବି. କାର୍ଯ୍ୟର ଉତ୍ତି ଦେଖାଇଲୁବାର ବିଶେଷ. ଯେଉଁ ଶ୍ଵଳରେ

ହେତୁବ୍ରାତ ଉତ୍ତିପ୍ରେମା ହୁଏ ।

ହେତୁମେ—ବି. ଉପମାତକାରବିଶେଷ ।

ହେତୁତେବଳେ-ଶ୍ରୀ. ସବ୍. ସେତେବଳେ, ଦେହ ସମୟରେ ।

ହେତୁର—ବି. ହେତୁକଥନ, ପ୍ରକୃତ ହେତୁନଥ ଶ୍ଵଳରେ ଯେଉଁ ବିକ୍ରତ-ହେତୁ ବିବାହୀବାଦ ।

ହେତୁତ୍ରାତ୍ମ—ବି. (ନାୟକତର୍ମନ)ଦୁଷ୍ଟତକ, କୁର୍ବକ, ଅଭିଭୂତହେତୁ, ଏହା ପାଞ୍ଚକାର (ସଥା—ସବାଭୁଗୁର ବା ଅନେକାନ୍ତିକ, ବିରୁଦ୍ଧ, ପ୍ରତିରକ୍ଷମ, ସାଧ୍ୟମ, କାଳୀଭାବ)

ହେଥା—ପ୍ରା. (ପ୍ରା-ପ୍ରସ୍ତୁତାର) ଅବ୍ୟ. ଏଠାରେ ।

[ସେଥ ।]

ହେଥୀ—ଶ୍ରୀ.(ଶେଷଥାଳ)ଅବ୍ୟ. ସେଥିରେ,

ହେଥୁ—ପ୍ରା. (ଶେଷଥାଳ) ସମ୍ବୁଦ୍ଧ. ଅବ୍ୟ ଏବା ।

ହେଦେ—ପ୍ରା. (କଳାହାତ୍ମି)ସବ୍. ଏଠାରେ,

ଏହି ଶ୍ଵଳରେ ।

ହେନ୍ତା(ଦ୍ଵା) —ଶ୍ରୀ.(ଶେଷ)ଅବ୍ୟ.ସେପରି

ହେନ—ଶ୍ରୀ. ସବ୍. ଏହି ଏହାତର ।

ହେନତେନ—ପ୍ରା. (ଭ. ବାଲେ) ଅବ୍ୟ.

ଛାଅଡୁ, ବିଆଡୁ ।
ହେନ୍‌ସମ୍‌ପ୍ଲେସ୍—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏହି ସମୟରେ,
ଠିକ୍ ଏତକିବେଳେ ।
ହେନୋ—ସା. ବି. ସୁରଜ ପୁଷ୍ପ ଓ ତାହାର
ଶବ୍ଦ, ମଞ୍ଜୁଆତ, ମେଦେନ୍ ।
ହେନୀ—ପ୍ରା. (ସମ୍‌ବଳ ଓ ବାଲେ.) କି.
ହେନି ଦେଖ ।
ହେନେ—ପ୍ରା. (ସମ୍‌ବଳ) ଅବ୍ୟ. ତିଆଡ଼େ,
ଚେଣେ, ଏଣେ, ଛାଅଡୁ, ହେଲେ,
ପଦିଢୁଏ ।
ହେନ୍ଦ୍ରୀ—ପ୍ରା. (ସମ୍‌ବଳ) ଅବ୍ୟ. ଏପରି,
ଏହିପରି, (ସଙ୍ଗ) ଏହି, ସେହି ।
ହେନ୍ଦ୍ରାଳ—ଗ୍ରା. ବି. ହେନ୍ଦ୍ରାଳ ଦେଖ ।
ହେନ୍ଦ୍ରାଦେନ୍ତ୍ରୀ—ପ୍ରା. (ବଲଜିରପାଠଶା) ଅବ୍ୟ. ସେହିପରି ।
ହେପା—ପ୍ରା. (ଜ୍ଞାପା) ବି. ସୁରଣ, ଶ୍ରୀଆଳ,
ହୋସ୍ତ, ଜ୍ଞାନ, ମନୋଯୋଗ ।
ହେପାଳ(କି)ବ—ସା. ବି. ହିପାଳ ଦେଖ ।
ହେପାଳବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବଳ) ଏହିପରି ।
ହେବକା—ପ୍ରା. (ଶ୍ରୀଆଳ) ବି. ହାରୁକା,
ଧକ୍କା ।
ହେବ୍ଲାହେବ୍ଲି—ପ୍ରା. (ଶ୍ରୀଆଳ) ବି. ଓ
ବିଂ, ଅନେଥାନ୍ୟରେ ପେଲାପେଲି ।
ହେବନ୍ଦୀବା—ପ୍ରା. (ଶ୍ରୀ) କି. ଠେଲିବା,
ପେଲିବା ।
ହେବ—ଗ୍ରା. କି. (ଫ-ଭୁ-ଉବିଷ୍ଟ୍‌କାଳ)
ହେବା ଫିସ୍‌ର ଉବିଷ୍ଟ୍‌କାଳ ଶ୍ଵେତ
ପୁରୁଷ ଏକବଚନ (ଶେ, ତାହା) କର୍ତ୍ତା
ସଙ୍ଗେ ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ ଏକ
ବଚନ ଓ ବହୁବଚନ(ବୁମେ, ତୁମେ-
ମାନେ) କର୍ତ୍ତାସଙ୍ଗେ ବ୍ୟବହାର,
(ଅବ୍ୟ) ପ୍ରସ୍ତୁତ ।
ହେବା—ଗ୍ରା. କି. (କୌଣସି ଜର୍ମିସମ୍ବନ୍ଦ
ହେବା, ଘଟିବା, ଫଳିବା, ପରିବର୍ତ୍ତନ
ହେବା, ପାଲିତିବା, ଆସୁଇ ହେବା,
ଫାବିବା, ପତରିବା, ହସ୍ତଗତ ହେବା,
ସମବେଚ୍ଛ, ଉପସ୍ଥିତ ରଜ୍ୟାଧି କାର୍ଯ୍ୟର
ନିଷ୍ଠି ବିଷୟର ଟିକ୍‌ବୁଝିପେ ବୁଝାଇବା)
ହେବାକଥୁହେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ବିଷୟ,

ଶେଦୟୁକେ ।
ହେବାକୁ—ଗ୍ରା. କି. ଏଟିବାକୁ, (ଅବ୍ୟ)
ହେବାଶାଇ, ହେବାବେଳକୁ ।
ହେବାନିହବା—ଗ୍ରା. ବି. କାର୍ଯ୍ୟରେ
ସିକି ବା ଅସିବି, ସ୍ଵାକୃତ ବା ଅସ୍ଵାକୃତ ।
ହେବାରୁ(ରେ)—ଗ୍ରା. ଅ, ହେବାସ୍ତୋପୁଁ,
ହେବା ହେବା, (ଅପୁକ) କାରଣରୁ ।
ହେବି—ଗ୍ରା. କି. ଭୁ ଧାରୁର ଉବିଷ୍ଟ୍‌କ-
କାଳ, ୧୮(ଉତ୍ତମ) ପୁରୁଷ ଏକବଚନ
ଅନାଦର୍ଥକ (ମୁ) କର୍ତ୍ତାସଙ୍ଗେ
ବ୍ୟବହାର ରୁପ ।
ହେବୁ—ଗ୍ରା. କି. ଭୁ ଧାରୁର ଉବିଷ୍ଟ୍‌କ
କାଳ ୨ୟ (ଉତ୍ତମ) ପୁରୁଷ ଏକବଚନ
ଅନାଦର୍ଥକ(ଭୁ) କର୍ତ୍ତାସଙ୍ଗେ ବ୍ୟବ-
ହାର ରୁପ ।
ହେବୁ—ଗ୍ରା. କି. ଭୁ ଧାରୁର ଉବି-
ଷ୍ଟ୍‌କାଳ ୧୮ (ଉତ୍ତମ) ପୁରୁଷ
ମାନ୍ୟାର୍ଥକ ଏକବଚନ (ଆମ୍ବେ) ଓ
ବହୁବଚନ (ଆମେମାନେ) କର୍ତ୍ତାସଙ୍ଗେ
ବ୍ୟବହାର ରୁପ ।
ହେବେ—ଗ୍ରା. କି. ଭୁ ଧାରୁ ଉବିଷ୍ଟ୍‌କ
କାଳ ୨ୟ ପୁରୁଷ ଅତି ମାନ୍ୟାର୍ଥକ ଏକ-
ବଚନ(ଆପଣ) ଓ ବହୁବଚନ (ଆପଣ-
ମାନେ) ଶ୍ଵେତପୁରୁଷ ମାନ୍ୟାର୍ଥକ ଏକ-
ବଚନ (ସେ) ଓ ବହୁବଚନ
(ସେମାନେ), (ଅବ୍ୟ) ପ୍ରାସ୍ତୁତ ।
ହେମ—ବି. (ଦ + କ.ମନ) ସର୍ବୀ, ଧୂପ୍ରତ୍ଯେ,
ଧାରୁଷ, କେଶର, ଜାପ୍ରାନ୍, ହେମ,
କିକର, ହିମ, ହେମତ କାଳ, ମାଷ-
ପରିମାଣ, ଏକମତ୍ତା ଓଜନ, କୃଷବର୍ଣ୍ଣ,
ବୁଧପୁତ୍ର, ବରଷ, ସର୍ବୀଶ୍ଵର, କପିତ୍ତ,
କଇଥ, ନାଗକେଶର, ବାଦାମୀ-
ରିଙ୍ଗର ଘୋଡା, ବୁକଦେବ, (ପା.
ଶ୍ରୀଆଳ) ବି. ହିମ, କାକର ।
ହେମକନ୍ଦଳ—ବି. ପ୍ରବାଲ, ପାହଳା ।
ହେମକାକର—ଗ୍ରା. ବି. ହେମପରି ଅର୍ଥାତ୍
ବରପରି ଅତି ଅଣ୍ଟା ।
ହେମକାନ୍ତ୍ର—ବି. (ଗତତ୍ର) ସୁନାର ପରା,
(ବ.ଶ୍ରୀ) ତାରୁଦରିଦ୍ରା, ଆୟୁକଣ୍ଠୀ

ଅଭା, ଆମଥବା, ବଂ. ପୁ. (ବ.ଶ୍ରୀ)
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାତ, ସୁରଣ୍ଣପର କାନ୍ତିବିଶ୍ୱ ।
ହେମକାର-ଚ, ସର୍ବୀକାତ, ସୁନାଶ ବଣିଆ ।
ହେମକାର୍କଣ୍ଠ-ଗା. ବି. (ବେଦ୍ୟକ) ଏକ-
ପକାର ଉଷ୍ଣଧ ବୁଲୁ ।
ହେମକଞ୍ଚଳ—ବି, ନଗକେଶର ।
ହେମକୁମ(କଳୟ) — ବି. ସର୍ବୀନିମୀତ
ମାତିଆ ।
ହେମକୁଠ—ଚ, (ବ.ଶ୍ରୀ) ପୁରାଶୋକ
ଦୁମାଳୁର ଉତ୍ତରପୁ ପଥପରିବିଶ୍ୱ ।
ହେମକେତଳୀ—ବି. ସର୍ବୀକେତଳୀ,
କେତଳୀପୁଲ ।
ହେମକେତାର—ଗ୍ରା. ବି, ଏକପ୍ରକାର
ଗତ, ପୁଷ୍ଟପୁତ୍ରିକା ଗଛପରି ମାର୍ଗାୟୁଷ
ଶାକବିଶ୍ୱ ।
ହେମକେଳ—ବି, ଅନ୍ତି ।
ହେମକେଶ—ବ. ଶିବ ।
ହେମକୀର୍ଣ୍ଣ-ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକାର୍ତ୍ତିକା
କୃଷ୍ଣ, ଅଗରଗୁଲୁ
ହେମଗନ୍ଧମ—ବ. ରେଣ୍ଟକା ନାମକ
ଗନ୍ଧ ଦ୍ୱାବ୍ୟ ।
ହେମଗିର—ପୁ. ବ. ସୁମେରୁ ପଥପରି ।
ହେମଗୋପ—ଗ୍ରା. ବି. ଓ ବି. ସ୍ତ୍ରୀ(ପର
ହେମଗୋପ) କନକଗୋପ, ସୁବର୍ଣ୍ଣ-
ପର ଶଶରକାନ୍ତିବିଶ୍ୱା (ସ୍ଵା) ।
ହେମଗୌର-ବି. ସୁ. ସର୍ବୀପର ଗୌର-
ବର୍ଣ୍ଣ ଚର୍ମୀଯକ୍ତା, କିଳିରତ କୃଷ୍ଣ, ବହୁର-
ଶାର ।
ହେମଗୌରଙ୍ଗ—ପୁ., ବି. ସର୍ବୀରୁଲୁ
ଗୌରବରଣ୍ଣାଜିବିଶ୍ୱ, (ସ୍ଵା) ହେମ-
ଗୌରଣ୍ଣା ।
ହେମଗ୍ନ୍ଯ—ବ. (ହେମ+ହନ+କ.ଅ)
ସୀପା ଧାରୁ ।
ହେମଗ୍ନ୍ଯ—ବ. (ହେମଗ୍ନ୍ଯ+ଆ) ହଳା ।
ହେମଚନ୍ଦ୍ର—ବ. (କ.ଧା) ସର୍ବୀନିମୀତ
ଚନ୍ଦ୍ର, ସୁନାର ଗୁମ, ଭାଙ୍ଗାରୁ କଣ୍ଠୀପୁ
ତଳାକ ରାକାଙ୍କ ପୁର ।
ହେମଚର୍ମକ—ବି. ହଳଦିଆ ରାମାପୁଲ
ଓ ଗଛ, (ଗା.ବି) ବିଦେଶୀ ସୁର୍ବିକ୍ଷଣ-
ବିଶ୍ୱ ।

ହେମଜ—ବ. ରଙ୍ଗ ଧାରୁ ।	ରତ୍ନବାରୁଣୀ, ସୁନାର ଗଛ, ତାଳମୂଳୀ, କଣ୍ଠକାଶ, ଅଳକାନ୍ତି ।	ଦମ୍ପୁସ୍ତ ମଧ୍ୟର ଶାଖା ବର୍ଷର କାମ ।
ହେମଜାଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଲତାବିଶେଷ ।		ହେମଶ—ବ. ମନୋମୋର, ଶ୍ରଦ୍ଧା ।
ହେମଜାବନ୍ତୀ—ବ. ଶ୍ରୀ. ପ୍ରିଣ୍ତାବନ୍ତୀ । ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜାବନ୍ତୀ ।	ହେମପ୍ରତ୍ୟେ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ସୁତ୍ରମୁଖ ତୁଳ କାନ୍ତୁବିଶୀଶ୍ଵର, (ଶ୍ରୀ.ବି) ବିଦ୍ୟାଧରବିଶେଷ ।	ହେମଶାକର—ବ. ଓଷଧରକୁଳବିଶେଷ ।
ହେମଜାଳ—ବ. ବ.ଶ୍ରୀ (ହେମପ୍ରତ୍ୟେ କାଳା) ଅଗ୍ରି ।	ହେମପ୍ରତ୍ୟେ—ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଚିମ୍ବାକତଳୀ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକତଳୀ ।	ହେମଶାକର—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜାବନ୍ତୀ ।
ହେମଜର—ଶ୍ରୀ. ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣର ଗଢ଼ୁ ବା ତାଳ ଦ୍ରୋମାର—ବ. ଉତ୍ସୁମୁର ଦୃଷ୍ଟିରୁଥା ।	ହେମପତ୍ର—ବି. (ହେମପତ୍ର) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ- ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, (ଶ୍ରୀ) ହେମପତ୍ର ।	ହେମଶାକର—ବ. ବିଷ୍ଣୁ ।
ହେମଜାଳ—ବ. ଉତ୍ସୁମୁର ଦୃଷ୍ଟିଆ ।	ହେମପତ୍ର—ବି. (ହେମପତ୍ର+ରାତ୍ରି) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ- ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, ବତ୍ର, ଶ୍ରୀଶ୍ଵରିଶୀ ।	ହେମଶାକର—ବ. ବିଷ୍ଣୁମୁଖ ।
ହେମଜାଳ—ବ. ଉତ୍ସୁମୁର ଦୃଷ୍ଟିଆ ।	ହେମପତ୍ର—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ସୁତ୍ରମୁଖ ବର୍ଷ- ବିଶୀଶ୍ଵର, (ବି) ଗରୁଡ଼କର ସୁତ୍ର, ତୁଳ- ବିଶେଷ ।	ହେମଶାକର—ବ. ବିଷ୍ଣୁ, ରୁଥିଆ ।
ହେମଜାଳ—ବ. ଉତ୍ସୁମୁର ଦୃଷ୍ଟିଆ ।	ହେମପତ୍ର—ବ. ଦାରୁହରିଦ୍ରା ।	ହେମଶାକର—ବ. ସୁତ୍ରମୁଖ, ଗୋପ ।
ହେମଜାଳ—ବ. ଉତ୍ସୁମୁର ଦୃଷ୍ଟିଆ ।	ହେମପତ୍ର—ବି. ମୌତିକ, ମୁକ୍ତା ।	ହେମଶାକର—ବ. ମହାଦାନବିଶେଷ, ଶୋଭା ମହାଦାନାନ୍ତର୍ଗତ ଦାନବିଶେଷ
ହେମଜାଳ—ବ. ଉତ୍ସୁମୁର ଦୃଷ୍ଟିଆ ।	ହେମପତ୍ର—ବି. ଶ୍ରୀଶ୍ଵରବନ୍ତୀ ।	ହେମଶାକର—ବ. ପାଞ୍ଚା ।
ହେମଜାଳ—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକାରୀ ।	ହେମପତ୍ର—ବି. ପାଞ୍ଚାକାଳୀ ।	ହେମଶାକର—ବ. ସୁତ୍ରମୁଖ(କ) ।
ହେମଜାଳ—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକାରୀ, ଯେଉଁ ରଥର ନାର ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୟ ।	ହେମପତ୍ର—ବି. (ହେମପତ୍ର+ରାତ୍ରି) ସୁତ୍ରୀୟ, ଶର ରକ୍ଷସର ସେନାପତି, (ବି) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣହାରୟତ୍ତ, ହେମମାଳବିଶୀଶ୍ଵର, (ଶ୍ରୀ) ହେମମାଳିମା ।	ହେମଶାକର—ବ. ସୁତ୍ରମୁଖ(କ) ।
ହେମଜାଳ—ବ. (ହେମନ୍ତ+ତ) ହିମରତ୍ନ, କର୍ତ୍ତିକ ଓ ମାର୍ଗଶିର ମାତ୍ରମ୍ୟ, (ମିତାନ୍ତରେ) ପାରଶିର ଓ ପୌଷ୍ଟମାୟ ଦୃଷ୍ଟି, (ଶ୍ରୀ.ବି) ହିମାଲୟପଟ୍ଟତ, ହିମର ଦେଖ ।	ହେମପତ୍ର—ବି. ପିଟିକର ।	ହେମଶାକର—ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଦୁରଣ୍ୟଗର୍ଜ ଦ୍ରବ୍ଦ, ଦୁରସ୍ତୁନାମେତ୍ତ ଦିଷ୍ଟିଜ ନାମ, ଶାତୁର, ସିଂହ, ହେମଦ୍ରବ୍ଦ, ସୁମେତୁପବ୍ଲତ, ରମେକ ତୁମ୍ଭ, (କ.ଧା) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନିମିତ୍ତ ଅର୍ଦ୍ଧ କା ଅକଞ୍ଚନ, ସୁନାପରି କୋର ଦେଖ, (ଶ୍ରୀ.ବି.ଶ୍ରୀ) ହେମଗୋର, ସୁନାପରି ଗୋର, (ଶ୍ରୀ) ହେମାଙ୍ଗୀ ।
ହେମଜାଳ—ବ. କପିତ୍ତ, କଇଥ ।	ହେମପତ୍ର—ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଧୂଳ, ସପରେଶୁ ।	ହେମଶାକର—ବ. (କ.ଧା) ସୁନାର ଧାର୍ତ୍ତ, (କାମ) ବେଦୁତେବଜ୍ର ଯକ୍ଷପୁତ୍ର, କନ୍ଦିଙ୍ଗ- ଦେଶର ଜଗେ ରଜା, (ଶ୍ରୀ.ବି) ସୁନାର ବାଜୁ ପିନ୍ଧିଥର, (ଶ୍ରୀ) ହେମାଙ୍ଗୀଦା ।
ହେମଜାଳ—ବ. କମଳ ତୁମ୍ଭ, ଲୋଧି ।	ହେମପତ୍ର—ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜାବନ୍ତୀ, ଘୋମ- ଲତା, ଶ୍ରୀହୁଣୀକ ।	ହେମଶାକର—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜାବନ୍ତୀ ।
ହେମଜାଳ—ବ. କମଳ ତୁମ୍ଭ, ଲୋଧି ।	ହେମପତ୍ର—ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜାବନ୍ତୀ, ଘୋମ- ଲତା, ଶ୍ରୀହୁଣୀକ ।	ହେମଶାକର—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜାବନ୍ତୀ ।
ହେମଜାଳ—ବ. କମଳ ତୁମ୍ଭ, ଲୋଧି ।	ହେମପତ୍ର—ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜାବନ୍ତୀ, ଘୋମ- ଲତା, ଶ୍ରୀହୁଣୀକ ।	ହେମଶାକର—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜାବନ୍ତୀ ।
ହେମଜାଳ—ବ. କମଳ ତୁମ୍ଭ, ଲୋଧି ।	ହେମପତ୍ର—ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜାବନ୍ତୀ, ଘୋମ- ଲତା, ଶ୍ରୀହୁଣୀକ ।	ହେମଶାକର—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜାବନ୍ତୀ ।
ହେମଜାଳ—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୁଖ ।	ହେମପତ୍ର—ବି. ବାର୍ହିଶତ୍ୟତ୍ୟ ।	ହେମଶାକର—ବ. ସୁମେତୁପବ୍ଲତ ।
ହେମଜାଳ—ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୁଖ ।	ହେମପତ୍ର—ବି. ବାର୍ହିଶତ୍ୟତ୍ୟ ।	

ହେମାଳ(କୋ)ର—ଶା. (ଯାଜପୁର) ବି.
ହୁରିନ୍ଦର ଦେଖ ।

ହେମଦି—ବ. ସୁମେରୁପବନ, ସୁର୍ଣ୍ଣଶୀଶ.
କଣେ କ୍ଷତିସ୍ଥ ଘନା ଓ ଗନ୍ଧକାର ।

ହେମଦ୍ଵାରା—ବ. ସୁର୍ଣ୍ଣଶୀଶ ।

ହେମପ୍ରକରଣ—ବ. ସୁର୍ଣ୍ଣଶୀଶ ।

ହେମାତ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ସର୍ପିତ,
ସର୍ପିବର୍ଣ୍ଣଯୁକ୍ତ, (ଶ୍ରୀ) ହେମାତ ।

ହେମମୁନ—ବ. ହେମପଦ୍ମ, ସୁର୍ଣ୍ଣଶୀଶ ପଦ୍ମ !
ହେମମୁହାନ—ବ. ସୁର୍ଣ୍ଣଶୀଶ ।

ହେମ'ଳ—ଶା. ବି. (ସଂହିମକାଳ) ହିମ-
କାଳ, ହେମନ୍ତ ଚର୍ଚ, ମାର୍ଗଶିର ଓ
ପୌଷମାସ, (ସଂ-ହେମଳ) ଅଛି ଅଣ୍ଟା-
ରୁ, ବା. (ସଂ-ହେମଳ) ଅଣ୍ଟାରଳ,
(ପୁ.) ଯାନ୍ତାର ଦେହ ଅତି ଶୀତଳ
ହୋଇଥାଏ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶିଥର୍ଣ୍ଣ ।

ହେମାଳୟ—ଶା. ବି. ହିମାଳୟ ।

ହେମାଳିଆ—ଶା. ବି. ଅତି ଶୀତଳ, ଅତି
ଶୀତଳ ଲାଗେ, (ଶା.ବି) ଘୋଡ଼ା,
ଗୋଲମାଳ, ଅଗଳକତା ନନ୍ଦି
ଗୋଲମାଳ, ସମସ୍ତେ ମିଶି ଲୁଟପାଠ
କରିବା ।

ହେମାବତୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାବେଶ ନଥର
ଗୋଟିଏ ଉପନିଷା ।

ହେମାହୁ—ବି. ହେମ ନାମରେ କଥତ,
(ବି) ନନ୍ଦିତମକ, ଧୂପ୍ରତ୍ଯୁଷ, ଧାରୁର ।

ହେମହୃ-ବି. (ହେମହୃ + ଆ)ହେମହୃର
ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ, (ବି) ସର୍ପିଜୀବନୀ, ସର୍ପିଶୀଶ ।

ହେମ୍ମ—ବ. ମଙ୍ଗଳଚନ୍ଦ୍ର ।

ହେମାଳ—ଶା. (ପୁଣ୍ଡ ଓ ସମ୍ମଲପୁର) ବି.
ଭେଜି, ମର୍ଦ୍ଦିବ, ଜନ୍ମାଳ ।

ହେମ୍ମ—ବ. ରୂପରାତ୍ର ।

ହେୟ-ବି. ହା + ମୀ. ର) ଚ୍ୟାଜି, ଅଗାହି,
ଭୁଲ୍ଲ, ଅତି ନନ୍ଦ, ଅତି ମନ୍ଦ, (ଶ୍ରୀ)ହେୟ ।

ହେୟଙ୍କନ—ବ. ଭୁଲ୍ଲଙ୍କନ, ମୃଣା,
କେଣୋତିର ।

ହେୟହ—ବ. ହେୟତା, ହେୟର ଭକ
ବା ଧର୍ମ ।

ହେୟା—ଶା. ସବ, ଏହା, ଏଇଥା, ଏଇତା.
ତାହା, ସେଇୟା, ସେଇତା, (ଶ୍ରୀ.ବିଂ)
ହେୟର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ।

ହେୟାର—ଶା. ବି. କେଣ, ବାଲ ।

ହେୟାରସାହେବ—ଶା. ବି. ଭାରତପାବାପ-
ମାନଙ୍କୁ ରାଜନୀନୀ ଦେବାର ପ୍ରଧାନ
ଛିଦ୍ରପୋଣୀ ଓ କଳିତା ଦିନ୍ଦୁ ବା
ହେୟାର ସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀପ୍ରେତା
'ତାଭିତ ହେୟାର' ନାମକ ଜଣେ
କୁଳଶ୍ରୀବାସୀ ସ୍ଵର୍ଗତ ସାହେବ ।

ହେୟ(ପୁ.)ଳ—ଶା. ବି. ଗୁରୁବିଷ୍ଣୁ
ପ୍ରହେଲିକା, ପହଳି ।

ହେୟେ—ଲୋକଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରିବା
ଧମକାରିବା ଓ ଗାଢ଼ କଳାଇବାରେ
ବର୍ଣ୍ଣବନ୍ତ ଧୂଳ ।

ହେର—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ବୃକ୍ଷ କରିବା ।

ହେରକଣ୍ଠିଆ—ଶା. ବି. ଗହନ୍ତି ଓ
ଉଠଣ୍ଠିଆ (ଶ୍ରୀନ), ହୃତକାରିଆ,
ଅଷ୍ଟମତଳ (ଶ୍ରୀନ) ।

ହେରତେରିଆ—ଶା. (ଶତକାତ) ବି.
ଅଷ୍ଟଷ୍ଟ (ବାକ୍ୟ) ।

ହେରନା—ପ୍ରା. (ଶତଆଳ) ବ. ହରିଶ ।

ହେରଫେର—ଶା. ବି. ଯାଆସ, ଏଣେ-
ତେଣେ ବୁଲିବା, ଇତ୍ତୁତୁତୁ ଯାଆସ
କରିବା, ଟହଲ, ନେଇଥିବା ଦ୍ରୁବ୍ୟାଦିକୁ
ଝପାଇ ଦେବା, ଅଦଳବଦଳ, ପର-
ବର୍ତ୍ତନ, -ବଦଳ, ମନର ପରିବର୍ତ୍ତନ,
ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାର ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଜିନିସର
ଅଦଳବଦଳ, (ବି) ଅଦଳନବଦଳ
କରିଯାଇଥିବା, ପରିବର୍ତ୍ତି, ଅତ୍ୟାତ,
ପରିବ୍ରମଣ କରୁଥିବା ।

ହେରଫେରହେବା—ଶା. କି. ଇତ୍ତୁତୁତୁ
ଟହଲିବା, ବ୍ୟାୟାମାର୍ଥ ଦେହମୂଳକା
ଲାଗିବା ।

ହେର—ବ. (ହି + ମୀ.ର) ଆସୁନ୍ମାସ୍ତ୍ର,
ହିତ୍ରୀ, ହଳିପା, ମୃକୁଟଭେଦ, (ଶା.
ପାଠୀନ ପ୍ରୟୋଗ, କି)ହେରବା ହେୟର
ଅନୁଭବୁପା; (ଭୁମ୍ଭେ) ଦେଖ ।

ହେରକ—ବ. ତର, ଭେଦ, କୋଧ୍ୟକୁ-
ବିଶେଷ, ମହାକାଳ ଶିବବିଶ୍ଵବିଶେଷ,
ଶିବକିଙ୍କବିଶେଷ, ଗଣେଶ ।

ହେରକେ—ବ. ତର, ଭେଦ ଗଣବିଶେଷ ।

ହେରଣ(ଗା)—ଶା. ବି. (ଫ-ଦୃଶ୍ୟ) ଦର୍ଶନ,
ଦେଖିବା ।

ହେରମ—ବ. (ହ-ଶିବ, ରୁଦ୍ର ଏହି ଶବ୍ଦର
ଗ୍ରୀ ଏକବଚନ ହେ-ରୁଦ୍ରକ ନିକଃ
ଟଙ୍ଗ+ରା-ରମ୍ଭୁ ବା ରମ୍ଭାରୁ-ଶବ୍ଦ-
କରିବା, ରହିବା+କ.ଅକିମ୍ବା ହେର
ଧାର୍ଯ୍ୟ=ସୁଖ, ବୃଦ୍ଧିକରିବା+ସଞ୍ଜରେ,
ଅମ୍ବା ଗଣେଶ, ବିନାସ୍ତୁକ, ମହିଷ,
ବୌଦ୍ଧବିଶେଷ ।

ହେରମୁକ—ପୁ. ବ. ଜନପଦବିଶେଷ,
(ଭାନ ସଭାପଦ) ।

ହେରମୁକନାଥ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗୁରୁ)ଦୂର୍ଗା ।
ହେରମୁନାଥ—ବ. ଶିରେଶ, ଶର୍ପପଦ,
ଶିବକିଙ୍କବିଶେଷ ।

ହେରମହାତ—ବ. (ନାମ) ଭାରତର ଦୟିନ
ପ୍ରଦେଶସ୍ଥ ଦେଖିବିଶେଷ ।

ହେରା—ଶା. ବି. (ସଂତୃଧାରୁ) ଦର୍ଶନ,
ଦେଖା, ହେରପଞ୍ଚମୀ, (ପ୍ରା.ସମ୍ବ. ଗଡ଼.)
ସବ. ଏଇଗୁଡ଼ିକ ।

ହେରାଇବା—ଶା. ବି. (ପ୍ରାଚୀନ ପ୍ରେୟାଗ
ଓ ପଦ୍ମ) ହେରବା ହେୟାର ଶିକ୍ଷନ୍ତ
ବୁପ, ଦେଖାଇବା ।

ହେରପଞ୍ଚମୀ(ଯାତ୍ରା)—ଶା. ବି. ଆଷାତ
ଶୁକ୍ଳ ପଞ୍ଚମୀ ବା ଶଷ୍ଠୀ ଦିନ ପ୍ରଥମ
କଗନ୍ଧାଥିଙ୍କ ପାଶବିଶେଷ ।

ହେରିକ—ବ. ତର, ହୁତ, ଶୁଦ୍ଧିକର ।

ହେରିକା—ଶା. ଆବ୍ୟ. (ଅନ୍ୟ ବିଶେଷ
ପରେ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ) ପ୍ରଭୃତି, ଲାତାଦି ।

ହେରିଙ୍—ଶା. ବି. (ରଂ=ହେରଙ୍କୁ)
ପୋହଳା ବା ଶୁକ୍ଳୁଲା ମାତ୍ରପର ଏକ
ପ୍ରକାର ସୁଖାଦିନ ଶୁଦ୍ଧ ସାମ୍ବଦ୍ରିକ ଶଳୀ
ମସି ।

ହେରିଙ୍କ—ଶା. ପ୍ରା. (ଚଞ୍ଚାମ) ବି. ମକଃ
ଭମାର ଶୁଶ୍ରାଣି ।

ହେରିବା—ଶା. କି. ଦେଖିବା, ଶୁହଁବା ।

ହେରିକ—ବ. ଭୁବନେଶ, କୋଧ୍ୟକୁ-
ବିଶେଷ, ମହାକାଳ ଶିବବିଶ୍ଵବିଶେଷ,
ଶିବକିଙ୍କବିଶେଷ, ଗଣେଶ ।

ହେରିଲେ—ପ୍ରା. (ବଲୁଜିର ପାଠଶା)କି,

(ଶେ) ଦେଖୁଅଛୁ ।	ହେଲମେଳହେବା—ଗ୍ର. କ୍ରି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ମର୍ଶ ଶ୍ଵାପନ ପାଇଁ ମିଳମିଶା କରିବା ।
ହେରେଦେଇବା—ଗ୍ର. କ୍ରି. ହେଲେ ହୋଇ ନିର୍ଜିକ ଭାବରେ ହେତିବା, ହେଲେ ହେଲେ ହେଲେ ହେତିବା ।	ହେଲସ୍ଥ—କ୍ରି. ବି. (ହେଲା ଶରର ଶ୍ଵା ବିଭିନ୍ନ ୧ବ.) ଅବଲ୍ଲାଳା ହିମେ ଫେଳୁ ଫେଳୁ ।
ହେର୍ଷାମୀ—ଶ୍ରୀ. ନିର୍ଜିକ ।	ହେଲ(ଲା)ରେ—ଗ୍ର. କ୍ରି. ବି. ଅଳ୍କେଶରେ, ସହନରେ ।
ହେଲ—(ଧ୍ୟାନ) ଅବଜ୍ଞା କରିବା, ଘୃଣା କରିବା, କେଳି କରିବା ।	ହେଲା-ବ. (ହେଲ+ଶ. ଅ +ଆ) ଅବଜ୍ଞା, ଧ୍ୟାନ୍ତିତା, ଅବଲ୍ଲାଳା, କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷ-ସୁରେ ଅଶ୍ଵବା, କାର୍ଯ୍ୟରେ ନୃତ୍ତି, ଅସ୍ତ୍ର, ଅନ୍ତର୍ଲେଳା, ଫେଲ, ଚୀଡ଼ା, କେଳି, କାମକୀଳା, ଶୃଙ୍ଗାମ୍ବିକା ଲାଲା, ସ୍ତ୍ରୀ-ମାନଙ୍କର ଶୃଙ୍ଗାରଭାବର କିମ୍ବା ବିଶେଷ, ମୁରତରେ ପ୍ରୋତ୍ତେଜ୍ଞ ପ୍ରକାଶ, ସ୍ତ୍ରୀ-ମାନଙ୍କର ଶୃଙ୍ଗାର ପୂର୍ବ ହାତ ବା ଅଙ୍ଗଭାଗୀ ବା ଚେଷ୍ଟା, ଅତି କାମାଭୂତ ନାଶମନଙ୍କର ସୁରତୋଷବ ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ତେଜ୍ଞ, ତ୍ରୁକା, କୋଷ୍ଟା, ସଙ୍ଗୀ-ତର ରାଗରେ ବା କମ୍ପିନରେ ପ୍ରମନ, ଅପମାନ, ଅସମ୍ଭାନ, ଘଣା, (ଶ୍ରୀ. ବ.) ବିଲମ୍ବ ।
ହେଲର—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. (ମୁଁ) ହେଲ ।	ହେଲା-ପ. (ଶନ୍ତିଆଳ) ବ. ହେଲା, (ମୁଁ.ବି) ଅଳମୁଆ, (ଶ୍ରୀ.କ୍ରି) ହେବା କିମ୍ବା ର ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୀପ ଅନ୍ତରତାଳ ଶ୍ଵା ପ୍ରବୁଷ ଅନାଦରାର୍ଥକ ଏକବରନରେ (ସେ ଜୀବିତୀ ସଙ୍ଗେ) ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆକାର, (ସେ ବା ତାହା) ପଟିଲ, (ଶ୍ରୀ. ଅନ୍ୟ. —ପ୍ରଶାର୍ଥକ) ଏହା ତୁମ୍ଭର ମନୋମତ ହେଲାଟି ୧ ।
ହେଲକେ—ଶ୍ରୀ. (ପାଟଣ) ଅବ୍ୟ.କ୍ରି.କଟରେ ।	ହେଲରବା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବଲ) କ୍ରି. ଅନ୍ୟର ଅନ୍ଦରୁ କରିବାପାଇଁ ପରେବୁଷରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକରିବା ।
ହେଲମୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. ହେଲମୋତିକା ।	ହେଲା(ଲେ)ରବୋ—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ଶୁଅକରିବା, କମାଇବା, କାର୍ଯ୍ୟରେ ନୁହି ବା ହେଲା କରିବା ।
ହେଲନ(ଶା)—ଶ୍ରୀ. ବ. (ହେଲ+ଶ.ଅନ, ଅ) ଅବଜ୍ଞା କରିବା, କୀଡ଼ା କରିବା, କେଳି କରିବା, ଅନମନା, କେଳି, ଘୃଣା, ଅବହ୍ଲାଳା, ଅବନନ୍ତ ।	ହେଲାକରିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. କାର୍ଯ୍ୟରେ ନୁହି କରିବା, ଶୁଅକରିବା, ହୁରୁଳାଇବା, ବିଲମ୍ବକରିବା, ଅବଜ୍ଞାକରିବା, ମନ
ହେଲମେଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. ମିଳାଦିଶା, ଯନି-ଶ୍ଵା, ଦଙ୍କ, ସାହ୍ରତ୍ୟ ।	ନ ଦେବା । ହେଲାଦିତ୍ରି—ଶ୍ରୀ. ବ. ଧାର୍ଯ୍ୟହୂତିତା, ଅବ-ହେଲା, ହେଲା, (ବି) ହେଲାଦିତ୍ରିଆ । ହେଲାଦିତ୍ରିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଧାର୍ଯ୍ୟହୂତି, ସେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ତିଲୁକରେ, ଧାର୍ଯ୍ୟହୂତିତା-ମୁକ୍ତକାର୍ଯ୍ୟ । ହେଲପେଲ—ଶ୍ରୀ. (ଶନ୍ତିଆଳ) କ୍ରି. ବି., ଯଥାତିଆ, ସେ କୌଣସିପରିକାରେ । ହେଲାବୁଳି—ବ. ଅଣ୍ଟବୁଳୀ । ହେଲାବୁଳି—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅବଜ୍ଞା । ହେଲବୋଲିଜାଣିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. (କୌଣସି ବିଷସ୍ତି) ଅନ୍ତଶୀଘ୍ର ଘଟିବ ବୋଲି ଜୀବଦେବା । ହେଲାମାନ୍ତକେ(ମାନ୍ତେ)—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ବି. ଅଳ୍କେଶରେ, ଅବଲ୍ଲାଳା ହିମେ । ହେଲ—ବ. (ତୁଳା+କ.ରା) ହେଲା ଦେଖ, ହେଲୀ ଦେଖ । ହେଲ—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ହେବା କିମ୍ବା ର ବର୍ତ୍ତି-ମାନ ସମୀପ ଅନ୍ତର ଏମ ପ୍ରବୁଷ ଅନା-ଦରାର୍ଥକ ନନ୍ଦନରେ(ମୁଁ କର୍ତ୍ତାପରେ) ହେଲକି-ବ. ପୁ. (ହେଲା+କ)ହେଲି । ହେଲିକାଟ୍ରୁ—ବ. (ଜ୍ୟୋତିଷପରିଷାରା) ଦୁର୍ଯ୍ୟକର ଅତି ନିକଟରେ ଥିବାରୁ ସୁର୍ଯ୍ୟକ ତେଜଦ୍ୱାସ ଘୋଡ଼ାର ହେଲ ଯାଇଥିବା କାରାର ଅସ୍ତ୍ରିବା ଅବଶ୍ୟ । ହେଲିକୋଦୟ-ବ. (ଜ୍ୟୋତିଷପରିଷାରା) ସୁର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ସନ୍ଦରଶ କରିବା ଯୋଗୁ କେତେକ ସମୟ ଅଦୃଶ୍ୟ ହେବା ପରେ ସୁର୍ଯ୍ୟାଦୟପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ତାରର ଉଦୟ ହେବାକେଲେ ନେଣାଯିବା ଅବଶ୍ୟ । ହେଲିଶି—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ହେଲି ଦେଖ । ହେଲିତବ୍ୟ-ବି. ଅବହେଲାର ଯୋଗ୍ୟ । ହେଲିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ହେଲା କରିବା ଦେଖ, ଅବଜ୍ଞା କରିବା । ହେଲିସେଲିସ୍—ଯା. ବ. (ନାମ) ଆବି-ସନ୍ଧିଆର ସମ୍ବାଦ । ହେଲି—ବ. (ହେଡ୍+କ.ରା,ହେଲା+କ.ରା) ସୁର୍ଯ୍ୟ, (ଶ୍ରୀ.ଶି) ଆଲଙ୍କନ, କେଳି ।

ହେତୁ—ଗ୍ର. ବି. (ସ-ହେଲା) ଶିଥଳୀ-
କୃତ, ହେଲାଦ୍ୱାରା, (ବି) କାର୍ଯ୍ୟ
ଚତର ଧୀରତା, ହେଲା ଦେଖ,
କାର୍ଯ୍ୟର ଶିଥଳତା ।

ହେଲୁ—ଗ୍ର. ଫି. ହେବା ଫିୟୁର ବର୍ତ୍ତି-
ମାନସମୀପ ଭୁତକାଳ ମନ୍ଦମ ପୁରୁଷ
ଆଦରର୍ଥ ଏକବଚନ (ରୁ) ।

ହେଲୁ—ଗ୍ର. ଫି. ହେବା ଫିୟୁର
ବର୍ତ୍ତିମାନସମୀପ ଅନ୍ତର କାଳ ମେ
ପୁରୁଷ ଆଦରର୍ଥକ (ଆମ୍ବେ) ଓ ବହୁ-
ବଚନ (ଆମ୍ବେମାନେ) ।

ହେଲୁଣି—ଗ୍ର. ଫି. ହେଲୁ ଦେଖ, ହେଲୁ
ଦେଖ ।

ହେଲେ—ଗ୍ର. ଫି. ବି. (ସ-ହେଲିଯୁ)
ଅନ୍ତରେ, ସହଜରେ, ଅନନ୍ତକା-
ଳମେ, ଟିକିଏ ପୁଜା,
ସାମାଜିକ ଚେଷ୍ଟାରେ ।

ହେଲେ—ଗ୍ର. ଫି. ହେବା ଫିୟୁର ବର୍ତ୍ତି-
ମାନସମୀପ ଭୁତକାଳ ମନ୍ଦମପୁରୁଷ
ଏକବଚନ ସମ୍ମାନାର୍ଥକ (ଆପଣ) ବହୁ-
ବଚନ (ଆଧିଶମାନେ) ଶୀଘ୍ର ମୁରୁଷ
ଏକବଚନ ସମ୍ମାନାର୍ଥକ (ସେ) ଓ
ବହୁବଚନ (ସେମାନେ) (ଅସମାଧିକା
ଫିୟୁ) (କ) ହେବାରୁ (ଶି) ହେବା-
ରିଶାରୁ (ଶି) ଯଦି ଦୂଆନ୍ତା, ଅବ୍ୟ. ପୁଜା-
ମନ୍ଦ, ପଞ୍ଜକେ, କିନ୍ତୁ, ମାତ୍ର, (ପ୍ରା
ସନ୍ଧିପୁର), ଅବ୍ୟ. ଅରେମାନ୍ତ ।

ହେଲେଇ—ଗ୍ର. ଫି. ହେବା ଫିୟୁର
ବର୍ତ୍ତିମନ ସମୀପ ଭୁତକାଳ ମେ ପୁରୁଷ
ଆଦରର୍ଥ ଏକବଚନ (ଆମ୍ବେ) ଓ
ବହୁବଚନ (ଆମ୍ବେମାନେ) ।

ହେଲେଇରେହେଲେ—ଗ୍ର. ବି. ଗେଲି-
ବସନ୍ତ ।

ହେଲେଣି—ଗ୍ର. ଫି. ହେଲେ ଦେଖ ।

ହେଲେହେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ହେଲେ ହୁବା,
ହୋଇଥିଲେ ସୁଜନ ।

ହେହେହେଲେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ହେ. ଅନୁଷ୍ଠା
ହେଲେଦ—ଗ୍ର. (ଲଙ୍ଘିରଣ କାଳ) ବ.
ହୁଲଗା ।

ହେଷ—(ଧାରୁ) (ଯୋଡ଼ା) ହେଷାଧୁନ
କିବା, (ଗଧ) ବୋବାରବା ।

ହେଷ(ଶ)—ବ. (ହେଷ+ଶ.ଅ+ଆ)
ହେଷ, ଯୋଡ଼ାଙ୍କ ହେଁ ହେଁ ବବ,
ଗଧର ବୋବାକି । [ଯୋଡ଼ା ।

ହେଷିମା—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. (ହେଷିନ+ରୁ)
ହେଷି—ବ. ପୁ. (ହେଷା+ରନ୍)
ଅଣ୍ଟିର ଯୋଡ଼ା ।

ହେଷିଙ୍ଗ୍ୟ—ଶ୍ଵ. ବି. (ନାମ) ହେଷିଙ୍ଗ୍ୟରେନ
ହେଷିଙ୍ଗ୍ୟ, ଭାରତର ପ୍ରଥମ ଚର୍ଚୀର
ଜନେରଳ ଲଭ୍ର ହେଷିଙ୍ଗ୍ୟ, ଭାର-
ତର ଶର୍ଚୀର ଜନେରଳ ଲଭ୍ର
ମରିଏଇର ଉପାଧି, ରଂଲଶ୍ରର ସଥେ-
କର୍ମ କାମକ କାର୍ଯ୍ୟର ଗୋଟିଏ ବଢ଼
ଗ୍ରାମ ଓ ବନର ।

ହେସନେ—ଗ୍ର. (ସମ୍ବ.) ସମ୍ବ.ସେମାନେ ।

ହେସୁ—ଗ୍ର. (ସମ୍ବଲପୁର) ବି. (ମାତ୍ର)
କାତଙ୍କ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦ) ଧାନ ।

ହେହେ—ଅବ୍ୟ. ହେର ଦୂର, କଥାରେ
କୌର ଦେବା ପାଇଁ ବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ,
କଷାଦ, ଦୁଃଖାଦ ଶୁଳରେ ହେ
ସମ୍ପୋଦନର ଦୁଇଥର ପ୍ରସ୍ତ୍ରାବ ।

ହେହେ—ଅବ୍ୟ. ସମ୍ମେଧନ, ହୁତ ବା
ଆହ୍ଵାନ ।

ହେ—ଅବ୍ୟ. (ହେ + ଶ.ଅବ୍ୟ) ସମ୍ବେ ଧାନ
ଆହ୍ଵାନ, ନିର୍ବିଷ୍ଟ, ପାତପୁରିଶ, ସତକ-
କିରଣ, (ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ) ହେର, (ସମ୍ବଲପୁରକ)
ନିକଟିକିତ୍ତି ଲୋକଙ୍କୁ ତାକିବାକୁ ବା
ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ ବା ପ୍ରଶ୍ନକରିବାକୁ
ଅନ୍ୟ ଧୂନି ପୁଣେ (ଶାତ୍ରା—ସିରିହେ,
ତେ, ରେ, ଲୋ, ହେ, ହୋ) କିମ୍ବାହୃତ ।

ହେକିଏ(ହେ)—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ନିକଟିକିତ୍ତି
ସମ୍ବାନ୍ଧର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାକିବା, ଦୃଷ୍ଟି
ଆକର୍ଷଣ କରିବା ଓ ପ୍ରଶ୍ନକରିବା ଉପ-
ଲବ୍ଧରେ ବ୍ୟବହୃତ ।

ହେକିବେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଅବଜ୍ଞାର୍ଥକ ପ୍ରଶ୍ନ
ପୁତ୍ର ସମ୍ମୋଧନ ।

ହେକିରେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ପୁରୁଷଙ୍କ ଶୁଦ୍ଧ
ପୁଷ୍ଟକ ଆଦରର୍ଥକ ପ୍ରଶ୍ନକ ସମ୍ବେ ।

ଧନ, (ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରତି) ହେକିଲେ ।

ହେକିର୍ଣ୍ଣ(ହୋ)—ଶ୍ଵ. ଅବ୍ୟ. ବହୁବ୍ୟକ୍ରିଲୁ
ବା ସୁପରିତ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ରିଙ୍କ ପ୍ରତି
ସମ୍ମୋଧନ । [ବିଶେଷ ।

ହେଗ—କଣ୍ଠୀଟକବାଶୀ କ୍ରହୁଶ ଶ୍ରେଣୀ-
ହେଗୋ—ଶ୍ଵ. ଅବ୍ୟ. ସଙ୍ଗ ସମ୍ମୋଧନ ।

ହେକା—ଶ୍ଵ. ବି. ଦୁଇଜଳ ଦେଖ ।

ହେହେ—ଶ୍ଵ. ଅବ୍ୟ. ସମ୍ମାନ ଓ ନିଶ୍ଚୟାର୍ଥକ
ହେ ।

ହେହୁ—ଶ୍ଵ. ବି. (ହୁଦୁମା+ଅପତ୍ତ୍ୟାର୍ଥୀ,
ପୁଂଲିଙ୍ଗ+ଅ) ଦୁଇମାଶବ୍ଦୀ ଗର୍ଭରୁ
ସାମକ ତିରସପୁତ ଦକ୍ଷାକର ।

ହେତ—ଶ୍ଵ. ଅବ୍ୟ. (ଶାତ୍ରାନ୍ତେ 'ତ' ର
ପାର୍ଯ୍ୟ ଉଚାରଣ; ନିଶ୍ଚୟାର୍ଥକ ଅବ୍ୟପୁ)
ହୁତ, ହୁତ, ନିଶ୍ଚୟ ।

ହେତୁକ—ଶ୍ଵ. ବି. (ହେତୁ+କ) ସଦ୍ୟକି ବ୍ୟବହାର (ବ୍ୟକ୍ତି), କ୍ରତ୍ତିବାର
ସତ୍ତର୍ମରେ ସନ୍ଦେହକାରୀ, ହେତୁ ବା
କାରଣ ସମ୍ବାନ୍ଧୀୟ, ମୁକ୍ତ ସମ୍ବାନ୍ଧୀୟ (ଶ୍ଵା)
ହେତୁମା ।

ହେବେ—ଶ୍ଵ. ଅବ୍ୟ. ଅବଜ୍ଞାର୍ଥକ ସମ୍ମୋଧନ ।

ହେମ—ବି. (ହମ+ଅ) ହମୋଇବ,
ଦୁଷ୍ଟାବେହିବ, ଦୁଷ୍ଟାବାହିଦତ, ଅନ୍ତର
ଶିତଳ, (ହେମନ୍-ଅ) ପୁର୍ଣ୍ଣନିର୍ମିତ,
ହେମନାତ, ହେମମୟ, ହରଶୁଦ୍ଧ, ସମ୍ମୁଦ୍ର-
ବିଶ୍ଵବିଶ୍ଵ, (ବି) ଭୁନିମ, ଭୁଲିମ୍ବ, ଶିତିର,
ଶିତିର, ଶିତି, ପଥତବିଶେଷ, ହୁମାଲ୍ୟ ।

ହେମ—ଶ୍ଵ. ଅବ୍ୟ. ସୁପରିତ ନିକଟ-
ବିଶ୍ଵି ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ମେଧନ କରିବା ବା
ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣକରିବା ସମ୍ମୋଧନ,
ହୁମ୍ (ଅବଜ୍ଞାର୍ଥକ ବ୍ୟବହୃତ) ।

ହେମକିରଣ—ବି. (କ.ଧା) ସମ୍ମୁଦ୍ରିଯୁକ୍ତ
ରଶ୍ମି ।

ହେମକୁଟ—ଦେମକୁଟ ପଦ୍ମତର ଅନ୍ତର
ଉଚାର ଦେଶ । [ଦେଶ ।

ହେମଗିରିକ—ବି. ଦ୍ଵିମରିର ଅନ୍ତରଭାବ
ହେମଗୁପ୍ତ—ବି. (କ.ଧା) ସମ୍ମୁଦ୍ରିଯୁକ୍ତ
ସମ୍ମେଧନ ।

ସୁର୍ଣ୍ଣନିମିତ୍ତ, ସୁର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ମନୀୟ, ହିମକାଳ, ହେମପ୍ରକୃତି, ହିମକାଳୋଭବ, (ସ୍ଥିର) ହେମଶା, (ବି) ହେମନ୍ତ ରତ୍ନ, ମାର୍ଗଶିର ମାସ, ହିମକାଳୋଭବ ଷଷ୍ଠୀ ଧାନ୍ୟ, ଶାତିଆ ଧାନ, ଲାୟାଶିଦ ଧାନ ।

ହେମନ୍ତ—ବି. (ହେମନ୍ତ + ଭାବାର୍ଥ + ଅ) ହେମନ୍ତ ଉତ୍ତରକାଳ, ହେମନ୍ତ ସମ୍ମନୀୟ, (ସ୍ଥିର) ହେମନ୍ତୀ, (ବି) ହେମନ୍ତ ରତ୍ନ, ଶାତିରତ୍ନ ।

ହେମନ୍ତିକ—ବି. (ହେମନ୍ତ + ରିକାଳ) ହେମନ୍ତକାଳ କାଳ, ହେମନ୍ତକାଳୀନ, (ସ୍ଥିର) ହେମନ୍ତିକା, (ବି) ଶାରଦ ଧାନ ।

ହେମନ୍ତିତ—ବି. (ହେମନ୍ତିକ + ଅ) ହିମକାଳୀୟ ସମ୍ମନୀୟ, (ସ୍ଥିର) ହେମନ୍ତିତା, (ବି) ଭାରତ ନର୍ତ୍ତନ, ବିଷତେଜ, ମୁକ୍ତା ।

ହେମନ୍ତିତର୍ବର୍ଷ—ବି. ଭାରତବର୍ଷ, ହିମକାଳୀୟ ଭାଷିତର୍ବର୍ଷ ।

ହେମବନ୍ଦି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହେମବନ୍ଦି + ରି) ହେମବନ୍ଦିର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କା, ବି. (ହେମବନ୍ଦି + ଅ + ରି) ପାଖତ, ସୁର୍ଣ୍ଣକୀୟା, ହରିତଙ୍କା, ଶୈତାନବଚ, ଗଞ୍ଜା, ରେଶୁକା ନାମକ ଗନ୍ଧବ୍ୟ, କପିଳଦ୍ଵାରା, ଅତସୀ, ହରିଦ୍ରା, ହଳଦିଆ କୀରି ବାହାରିବା ସିଖୁନକ ।

ହେମମୁଦ୍ରିକ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ସୁର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରିକା-ଶିଳ୍ପୀ ।

ହେମଲ—ତି. (ହିମଲ + ଅ) ହେମନ, ହେମନ୍ତ ରତ୍ନ ।

ହେମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହେମ + ଆ) ହେମର ଶାକିଙ୍ଗ, (ବି) ସୁର୍ଣ୍ଣମୁରିପୁଲ ।

ହେମାଚିଲ—ତି. ହିମାଚିଲ ପଞ୍ଚତ ।

ହେମିପଳନ—ତି. (ହେମିପଳନ + ରିକାଳ + ଚିତ୍ର + ଉତ୍ତରବାର୍ଥ + ରିନ) ହେମିପଳନ ଉତ୍ତରକାଳି + ଚିତ୍ରକାଳୀନ ଉତ୍ତରବାର୍ଥର ରିନ ।

ହେମିରଣ୍ୟକ—ପୁଣ୍ୟ, ବି. ହେମିରଣ୍ୟ, (ବି) ସୁର୍ଣ୍ଣକାର ।

ହେମିରଣ୍ୟକ—ବି. ସୁର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ମନୀୟ, (ବି) ସୁର୍ଣ୍ଣକାର ।

ହେମିରଣ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନିରାରେଦ, ବିଶ୍ଵାଙ୍ମା ।

ହେମିରମ୍—ବି. (ହେମିରମ୍ + ଅ) ହେମିରମ୍ ରତ୍ନ ।

ସମ୍ମନୀୟ, ହେରମ୍ ଗଣେଶ ସମ୍ମନୀୟ ।

ହେରିକ—ବି. (ହେର + ରିକାଳ) ରୌର ।

ହେରେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. (ପୁରୁଷ ପ୍ରତି) ମାତ୍ରପ୍ରତ ସମ୍ମୋଧନ ।

ହେତୁୟ—ପୁଣ୍ୟ, ବି. (ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତର ପର୍ମିତାଗମ୍ଭୀର ଦେଶବିଶେଷ) ରାଜା କାର୍ତ୍ତିଶ୍ଵରୀ, ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତର ରାଜବିଶେଷ ।

ହେତେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ମାନ୍ୟାଶ୍ଵା ସ୍ତ୍ରୀ ବା ସୁରୁଷଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରସ୍ତର ସମ୍ମୋଧନ ।

ହେତେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ହେର ଦ୍ଵିତୀୟ ସମ୍ମନିତ ସୂଚକ ।

ହେତୋଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଆପଣାଠାରୁ ମାନ୍ୟତର ଓ ସୁପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତି ସମ୍ମୋଧନ, ବହୁବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତି ସମ୍ମୋଧନ ।

ହେ—ଅବ୍ୟ. (ସମ୍ମୋଧନ-ହେତେ + ଶ.ଶ୍ର.) ସମ୍ମୋଧନ, ଆହାନ, ହିତ୍ୟ, (ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ.)

ବହୁଦୂରରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଡାକି-ଦାରେ କ୍ୟବଦ୍ଧତ ଉଚ୍ଚ ଓ ଦର୍ଶନ, (ଗ୍ରା. ବି) କୋହାଜାରି ଓ ସେମାନଙ୍କର କଥତ ଭାଷା, ଘୋଡ଼ୀପା, ଶୋଳମାଳ, କଣେଲୋକ ଦ୍ଵାରା ଆରବିଧ୍ୟନରେ ବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ମୂଳକାରଣ ନ ହୁଏ ବହୁଲୋକ ମାତ୍ରଯାଇ କରିବା ଶୋଳମାଳ, (ଗ୍ରା. ବି) ହେବାକିୟାର ଅନୁକ୍ରମ ମଧ୍ୟମ ପୁରୁଷ ଏକନଚନ ଅନାଦର୍ଶିତକ (ରୁ) ରୂପ ।

ହେଅ—ଗ୍ରା. ବି. (ପ୍ରାଚୀନ ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଗ) ଅବ୍ୟ ହେଅତେ, ସେହେଅତେ ।

ହେଇ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟହୁ (ସମ୍ମନିତ ସୂଚକ) ଚାଟିଦେଇ, ବାଟେ, ନିତି, ଏକଫଳ ହୋଇ, (ଗ୍ରା. ବି) ହୋଇବା ବା ହେବା କିୟାର ଅସମପିକା ରୂପ ।

ହେଇକରି—ଗ୍ରା. ବି. (ଅସମପିକା ଓ ଅବ୍ୟ) ହୋଇ ଦେଖ ।

ହେଇବା—ଗ୍ରା. (ପଦ୍ୟ) ବି. ପହଞ୍ଚିବା, ହେବା(କିୟାର), (ବି) ସାଧିକାରି ଭୋଗିବା ।

ହୋଇବେ—ଗ୍ରା. (ପଦ୍ୟ) ବି, ହେବା-କିୟାର ଉଚିଷ୍ଟତ୍ବ କାଳ ପ୍ରଥମପୁରୁଷ ସମ୍ବାନ୍ଧିତ ଏକବଚନ (ଆପଣ) ଓ ବହୁବଚନ (ଆପଣମାନେ) ହେବେ, ହେବାକିୟାର ଉଚିଷ୍ଟତ୍ବକାଳ ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ ସମ୍ବାନ୍ଧିତ ଏକବଚନ (ସେ) ଓ ବହୁବଚନ (ସେମାନେ), (ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ) ଦୃଶ୍ୟ ଓ ଅନାଦର୍ଶିତକ (ଆବେ, ହେ) ହେବେ ।

ହୋଇବେ—ଗ୍ରା. (ପଦ୍ୟ) ବି, ହେବା-କିୟାର ଉଚିଷ୍ଟତ୍ବ କାଳ ପ୍ରଥମପୁରୁଷ ସମ୍ବାନ୍ଧିତ ଏକବଚନ (ଆପଣ) ଓ ବହୁବଚନ (ଆପଣମାନେ) ହେବେ, ହେବାକିୟାର ଉଚିଷ୍ଟତ୍ବକାଳ ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ ସମ୍ବାନ୍ଧିତ ଏକବଚନ (ସେ) ଓ ବହୁବଚନ (ସେମାନେ), (ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ) ଦୃଶ୍ୟ ଓ ଅନାଦର୍ଶିତକ (ଆବେ, ହେ) ହେବେ ।

ହୋଇଲ—ଗ୍ରା. (ପଦ୍ୟ) ବି. ହେବା-କିୟାର ବର୍ତ୍ତିମାନ ସମୀପ ଅଶ୍ଵତକାଳ ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ ଅନାଦର୍ଶିତ ଏକବଚନ, (ସେ, ଏହା, ତାହା) ବି. ଘଟିଥିବା, ହେଉଥିବା ।

ହୋଇଲ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବା ସ୍ତ୍ରୀକାର୍ଥକ ଅବ୍ୟସ୍ତ, ହେଲ ।

ହୋଇନ୍-ପ୍ରା. (ଉଚିଷ୍ଟତ୍ବଶାଖା) ବି. ହେବାକିୟାର

ନିତ୍ୟ ବର୍ତ୍ତିମାନ ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ ଅନାଦର୍ଶିତ ଏକବଚନ, (ସେ) ହେଲ, ହେବାକିୟାର ଉଚିଷ୍ଟତ୍ବକାଳ ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ ଅନାଦର୍ଶିତ ଏକବଚନ, (ସେ, ଏହା, ତାହା) ହେବ, (ପ୍ରା. କିନ୍ତୁ, ଅବ୍ୟ) ହୁଁ (ସ୍ତ୍ରୀକାର ସୂଚକ) ।

ହୋଇବା—ପ୍ରା. (ଉଚିଷ୍ଟତ୍ବଶାଖା) ବି, ହେବା, ହେଇବା ।

ହୋଏହୋ—ପ୍ରା. (ଅନ୍ତିମାଳ--ଅବ୍ୟ. ପ୍ରଶ୍ନା-କାରକ ସମ୍ମୋଧନ) ହେଉଥେ ।

ହୋସୁବେ—ପ୍ରା. (ଉଚିଷ୍ଟତ୍ବଶାଖା) ବି. ମୁଁ ହୁଅଥର୍ତ୍ର ।

ହୋଇଲା-ପ୍ରା. (ମେଦିଲା. ଓ କାଲେ) ବି. (ସ୍ତ୍ରୀ-ଏରକା) ସନ୍ତର ।

ହୋଇଲୁ—ପ୍ରା. (ମେଦିଲା. ଓ ବାଲେ) (ସ୍ତ୍ରୀ-ରିତ୍ୟାକାର) ତୋକର, ପାଦର ଅଗ୍ରଭାଗ ଉଚ୍ଚ କିନିପରେ ବାକିବା ।

ହୋଇଟେଲ—ସା. ବି. ସାଧାରଣ ଭୋଗିବାକାର ।

ହୋଟେଷ୍ଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଆପ୍ରିକାର ଅପରେଟିଭ ଉତ୍ତରିତିଶେଷ । [କରିବା ।

ହୋଡ୍—(ଧାରୁ) ଗଢିକଛିବା, ଅକାଦର

ହୋଡ଼—ବ... (ହୋଡ଼+ଶ.ଅ) ନୌକା-
ବିଶେଷ, ହୋଲିଭଙ୍ଗା, ବଢ଼ିଛଙ୍ଗା,
ବୋଇତ, ଭୋଲା, ଦର୍ଶଣ ରତ୍ନୀୟ
ମୌଳିକ କାମୁକମାନଙ୍କର ଦ୍ୱିଷ୍ଟ୍ରତ
ପରତ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପଥତିଶେଷ, ଗୋଡ଼-
ଦେଶୀୟ ଶ୍ରୋଷୀୟ ବ୍ରାହ୍ମମାନଙ୍କର
ଉପାଧ୍ୟ, (ମେଞ୍ଚ.ଅନ୍ତଃ) ଶୈରିତ ଦ୍ୱର୍ବ୍ୟ, ଲେପ୍ତୁ
(ଶା.ବି) ହୃଡ଼, ପଶ, କାଳ ରଖାଯାଇ
ଖୋଲାଯିବା ଖେଳ ।

ହୋଡ଼—ସୁ. ବ. (ହୋଡ଼+କ.ତୁ)
ଶୈର, (ଶା) ହୋଡ଼୍ରୀ ।

ହୋଡ଼—(ଧାରୁ) ହରଣ କରିବା, ରୈଶ
କରିବା ।

ହୋଡ଼—ପୁ. ବ. (ହୋଡ଼+କ.ତୁ) ହୋମକାଣ,
(ଶା) ହୋଟୀ, (ବି) ସେ ହୋମକରେ,
ହୋମକର୍ତ୍ତା ବ୍ୟକ୍ତି, ଯାଗକାଣ ବ୍ୟକ୍ତି
ଭର୍ତ୍ତବେଦବେତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି, ବେଦଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତି,
ହୋମ ବା ଯଞ୍ଜକାଳରେ ଭର୍ତ୍ତବେ
ଗାନକାଣ ପୁରୋହିତ, ପୁରୋହିତ,
ମହାଦେବଙ୍କ ଅଷ୍ଟମୁତ୍ତିମଧ୍ୟ ଯଜମାନ
ବା ହୋମକାଣ ମୂର୍ତ୍ତି ବା ଅବତାର,
ଯଜମାନ, (ଶା.ବି) ବ୍ରାହ୍ମମାନଙ୍କର
ବିଶେଷାଧିକଶେଷ, ଓଡ଼ା ।

ହୋଡ଼—ଶା.କ. (ଫିଲ୍ୟାବାକକ, ସଂ ଉନନ୍ତି)
ହେବା, ସମ୍ବାଦିତ ହେବାକଥା, ହେବନନ୍ତି,
(ଫି.ବି, ସଂ-ତଥ, ତଥା) ହେଠାରେ,
ତଥ ।

ହୋଡ଼ଆଣୀ—ପ୍ରା. (ପମ୍ପଳ୍-ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.ହୋଡ଼ା
ଉପାଧାନ ବ୍ରାହ୍ମଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ହୋଡ଼ିନହୋଡ଼—ଶା. ବ. ହେବା କିମ୍ବା
ନ ହେବା କଥା, ହୁଁକି ନାହିଁ ।

ହୋହି—ବ. (ହୁ+ଭ.ଦ) ହୋମ, ଯଞ୍ଜ,
(ଶ.ଦ) ହବି, ଦୂର ।

ହୋହିକ—ବ. ହୋଡ଼ା, ହୋମ ।

ହୋହିଗ—ବି, (ହୋହି+ଗମ୍ଭୀର) ହୋମ,
ହୋମାରୀ ।

ହୋହିବାହନ—ପୁ. ବି. ଦ୍ୱର୍ବ୍ୟବାହନ, ଅନ୍ତିମ
ହୋହା—ବ. (ହୋହି+ଆ) ମୁଠ ।

ହୋହା—ବ. (ହୋହି+ଆ) ମୁଠ ।

ହୋହା ଦେଖ, (ଶା) ହୋହାର ସ୍ଵିନଙ୍ଗ,
ଶିବଙ୍କର ଅଷ୍ଟମୁତ୍ତିମଧ୍ୟ ଯଜମାନ
ଯଜମାନର ଶିବଙ୍କ ମୁତ୍ତି ।

ହୋହାୟ—ବି, (ହୋହି+ରୀୟ), (ହୋହି+ରୀୟ)

ହୋହା ସମ୍ବରୀୟ, (ବି) ହୁନରେହ,
ହୋମଶଳା, ହବ୍ୟ ବା ଯଞ୍ଜପୁତ୍ର
ରଖିବାର ଚାହ ।

ହୋମ—ବ. (ହୁ+ଭ.ମ) ଦେବଯଙ୍କ,
ମହୋତ୍ତରାଶ ପୂର୍ବକ ଦେବତା ଓ ଗ୍ରହ-
ଦଙ୍କ ଉଦେଶ୍ୟରେ ଯଜାଗ୍ନିରେ ପୃତାତୁତ
କାନରୂପ କରି ।

ହୋମକ—ପୁ. ବ. (ହୁ+କ.ଅକ) ହୋଡ଼ା,
(ହୋମ+କ) ହୋମ ।

ହୋମକରିବା—ଶା. କି. ମହୋତ୍ତରାଶ
ପୂର୍ବକ ଅନ୍ତିମ ଦେବାକେଶରେ
ଆହୁତ ଦେବବା ।

ହୋମକୁଣ୍ଡ—ବ. ହୋମାର୍ଥ କୁଣ୍ଡ, ହବମ,
ଯେଉଁ କୁଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତି ପ୍ରାପନ ପୂର୍ବକ
ଆହୁତ ଦିଆଯାଏ ।

ହୋମଯର—ପ୍ରା. (ଯାଜପୁର) ବ.
ଆଶୀର୍ବାଦ ଯର ।

ହୋମଧାନ୍ୟ—ବ. ତଳ ।

ହୋମଧୂମ—ବ. (କ.ଧା) ହୋମାଗ୍ନିରୁ
ଛିଠଥିବା ଧାର୍ମୀ ।

ହୋମଧେନ୍ର—ବ. (କ.ଧା) ଯେଉଁଗୋଟିର
ଦୂର୍ଧି ପ୍ରତି ମୃତ ହୋମର ଲାଗେ
ଓହୋମଯିଅ ଯୋଗାଇବାପାଇଁ ଯେଉଁ
ତାର ରଖାଯାଇଥାଏ ।

ହୋମପାତ୍ର—ବି. ହୋମ ଉପଲବ୍ଧଶରେ
ଦୂର୍ଧି ଓ ଜଳଆଦି ରଖିଯିବାପାଇଁ ଓ
ଆହୁତ ଦିଆଯିବାରେ ବ୍ୟବହୃତ ପାଦ,
(ଯଥା—ସ୍ତ୍ରୀ, ସ୍ତ୍ରୀତ) ।

ହୋମବେଦିକା(ବେଦା)—ବ. ମାଟିର ବା
ବାଲିର ଯେଉଁ ମହିଷସୁତ ବେଦା
ଉପରେ ଅନ୍ତି ପ୍ରାପନ ପୂର୍ବକ ହୋମ
କରିଯାଏ ।

ହୋମଭୟ—ବ. ହୁନରେହ, ହୋମାଗ୍ନି
ଲିରିବା ପରେ ହୋମ କୁଣ୍ଡରେ

ରହିଯିବା ପାଉଁଣ ।

ହୋମସାଧନ—ବି. ନହାମପାତ୍ର ଦେଖ,
ହୋମସାମଗ୍ରୀ ଦେଖ ।

ହୋମସାମଗ୍ରୀ-ବି. ହୋମ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ
ସରଜାମ ।

ହୋମାଗ୍ନି—ବ. ଯଜାଗ୍ନି, ହୋମ ବା
ଯଜିପାର୍ବ ପ୍ରାପିତ ଅନ୍ତି ।

ହୋମି—ବ. (ହୁ+ଭ.ମ) ଅନ୍ତି, ପୃତ୍ତ, ଜଳ ।

ହେମିପାଥ୍ୟ—ପା. କ. କର୍ମାନର
ତାତ୍କର ହାନିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ
ଚିକିତ୍ସା ପ୍ରଶାଳୀ ।

ହେମିପାଥ୍ୟକମାତ୍ର—ଶା. ବ. (ଲ.ଅର୍ଥ)
ଅତି ସୁଷ୍ଟୁମାତ୍ର ବା ପରିମାଣ ।

ହୋମୀ—ପୁ. ବ. (ହୋମ+ରନ୍) ହୋତା,
ହୋତା, ହୋମକର୍ତ୍ତା । [ସମ୍ବରୀୟ ।

ହୋମୀୟ—ବି. (ହୋମ+ରୀୟ) ହୋମ
ହୋମୀ—ବ. (ହୋମ+ଯ) ହୋମ ସାମଗ୍ରୀ,
ହୋମୀୟ ଦ୍ୱର୍ବ୍ୟ ।

ହୋସ୍—ପ୍ରା. (ରତତ୍ତବଶା) ଅବ୍ୟ, ହୁଁ ।

ହୋସ୍ବେ—ପ୍ରା. (ରତତ୍ତବଶା) କି. (ମୁଁ)
ହୋସ୍ବାର, ଥାରପାରେ ।

ହୋସ୍ତେ—ଶା. କି. (ପାତୀନ ପ୍ରସ୍ତୋର)
ହୁଁ ଦେଖ ।

ହୋର—ବ. (ହୋହି+କ.ଅ+ଆ)
(କେଣ୍ଟିତା) ଲମ୍ବ, ରଣ୍ଯକ, ରଣି ପରି
ମାଶର ଅର୍କାଂଶ, ରେଖା, ସାର୍କବଣ୍ଟ-
ଦ୍ୱାରୁ ପଂଚିତ କାଳ, ଘର୍ମା, ହିନ୍ଦୁଶାଶ-
ବିଗେଷ (ଏତଭ୍ରା ସମୟ ଗଣନା
କରିଯାଏ) ।

ହୋରବିଜନ(ଶାତ୍)—କାଳନିର୍ଣ୍ଣୟାମ୍ବକ
କେଣ୍ଟିତା ଶାତ୍ ।

ହୋର—ଶା. ବ. ହୁଲିର, ହଲ୍ଲା, ଗୋଲମାଲ,
ଗୋଣ୍ଡା, ଉତ୍ତରାକ, ଫୋଲୋପାବ ।

ହୋରିଆ—ପା. (ଗଡ଼) ବ. କାହାଣିରେ
ବ୍ୟବହୃତ ଅସୁର ଜାତୀୟ ଜକାସୁତ ।

ହୋଲ୍—ଶା. ବ. ସମୁଦାୟ, (ପ୍ରା.ବଲ-
ଜିର ପାଟଣା. ବି) ପାଲ୍ଲିନ ମାତ୍ର ।

ହୋଲ୍ଲିପାମ୍-ଶା. କି. ବି. ସମୁଦାୟ ଯାକ ।

ହୋଳ—ପ୍ରା. (ମୟୁରରଙ୍ଗି) ବି. କୁଆପଥରେ ।

ହୋଲି—ଶ୍ରୀ(ମେଦିକ, ଓ ବାଲେ)ମୁଖ,
ଅଣ୍ଟିକେଷି ।

ହୋଲିକ—ବି. ଉତ୍ତାଗ୍ରୀ ଦେଇ ଦିଗୁ ଅର୍ଥପଦ୍ଧ
ଶିମ୍ବାନିୟ ।

ହୋଲିକା—ବି. ହୋଲିକା ଦେଖ ।

ହୋଲିକାର—ବି. ଜନେର ସୁନ୍ଦରୀ
ସୁପରିଷ୍ଠିତ ଗୋଟିଏ ମହିଳା ରାଜିବାରୀ ।

ହୋଲିଗା—ଶ୍ରୀ. (ବାଲେ) ବି. ହୁଲୁକା ।

ହୋଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଷ୍ଟର୍କୁନୋକାରିଶେଷ ।

ହୋଲିକ—ବି. (ହୋଡ଼ି+ଶ୍ରୀ.ଅକ) ଧୂମ୍ପୁନ
ଦିଦିକ ପଣ୍ଡିତାଙ୍କୁ ଶିଯାତଳେ ରଖି
ଶୋଭିବା ବ୍ୟକ୍ତିକ ଦେହରେ ବସ୍ତୁ-
ବରଣ ପୁଣ୍ୟ ରହଣ କରିବା ସେଇ
ବା ସେଇ ।

ହୋଲିକା—ବି. (ହୋଡ଼ି+ଅଧ୍ୟ.ଅକ+
ଆ) ହୋଲିରସବ, ଫାଲୁନ ପୁଣ୍ଡିମା
ଶିମ୍ବରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଉତ୍ସବ, ଦୋଳ-
ନୀତା, ମଦନ ଉତ୍ସବ, ବିଷନ୍ଦ୍ରୀଲୁହି,
(ପ୍ରା.ଶିଥାଳ.ବି) ଫାଲୁନ ପୁଣ୍ଡିମାରେ
ଜଳିବା ଅଣ୍ଟି, ଫାଲୁନ ପୁଣ୍ଡିମାରେ
ଫରୁଣେଇ ।

ହୋଲିକାଧିକରଣନାୟ—ଏକଦେଶରେ
ପ୍ରତିନିତ ଆରୁରକୁ ଅନୁକରଣ କରି
ଅନ୍ୟ ଦେଶବାସୀମାନେ ତାହା କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ
ବେଳି ଜୀନକର ପ୍ରହଣ ଓ ପାଲନ
କରିବା ସ୍ଥଳରେ ବ୍ୟବହୃତ ନନ୍ୟ ।

ହୋଲି(ଶ୍ରୀ)—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ୍ତ୍ରୀ-ହୋଲିକା)
ହୋଲିକା ଦେଖ ।

ହୋଲିକା—ବି. (ହୋଡ଼ି+ଅଧ୍ୟ.ଅକ+
ଆ) ହୋଲିକା ।

ହୋଲି(ଶ୍ରୀ)ଶେଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୋଲିଯାଦା
ସମ୍ବରେ ପରିଷର ପିରକାଶ ମରମର
ଓ ଅବିର ଫୋପଢ଼ା ଫୋପଢ଼ି ହୋଇ
କରିବିବା ହୀଡ଼ାକୋରୁକ ।

ହୋଲି(ଶ୍ରୀ)ଶେଳିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ହୋଲି-
ଉତ୍ସବ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟରେ ପରିଷର ଅଛିର ଓ
ପିରକାଶ ମରମର ହେବା ।

ହୋଲିଗୀତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୋଲିରସବ
ଉପଲକ୍ଷ୍ୟରେ ବୋଲିଯିବା ରଧାକୃଷ୍ଣ

ବିଷୟକ ଆଦିରସାମ୍ବକ ଗାନ ।

ହୋଲେନାତୋଲେ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ତା'ର)
କରୁଯାଏ ଆସେନାହିଁ ।

ହୋଲାର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନାମ) ମଧ୍ୟରତର
ଭନୋରରେ ଘରହକାଶ ମରହକା
ଘରବଶକ ଉପାଧି ।

ହୋଲେଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୁମାବାସ ।

ହୋସ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୁସ ଦେଖ ।

ହୋସହବାସ୍—ଶ୍ରୀ. (ଖଣ୍ଡାଳ) ବି.
ଚେତନା, ଜ୍ଞାନ, ତେଜା ।

ହୋସଲ—ଶ୍ରୀ. (ଶ୍ରୀ.ଶିଥାଳ) ବି.
ସାହସ ।

ହୋସେନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁସଲମାନଙ୍କ ନାମ,
ହଜରତ ମହମ୍ମଦଙ୍କ କନ୍ଦା ପାତମା-

କେହରଙ୍କ ସାନ୍ତୁଷ୍ଟ ।

ହୋସେନପା(ପାହା)—ଶ୍ରୀ. ବି. ବଙ୍ଗର
କନେକ ପ୍ରାଚୀନ ମୁସଲମାନ ରାଜା ।

ହୋହା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଧୂନ୍ୟନୁକରଣ) ବହୁ-
ମେଳଙ୍କ ମେଲିତ ଉଠେଇସର, ଘୋଣ୍ଡା,
ଗଣ୍ଡଗୋଲ, ହଙ୍କଶୋଳ ।

ହୋହୋ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୋହା ଦେଖ ।

ହୋହୋହୋ—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. (ବହୁଲୋକ)
ବହୁପାଠ କରିବା ।

ହୋ—ଅବ୍ୟ. (ସମ୍ମୋହନ ଓ ଆହୁନ)
ହେ, (ଶ୍ରୀ.ଅବ୍ୟ. ସମ୍ମରିସୁତକ) ହେଉ,
ତଥାପି ।

ହୋତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜଳାଧାର ।

ହୋତଭୁ—ବି. (ହେତଭୁକ+ଅ) ନଷ୍ଟତାବର୍ତ୍ତ
ହୋତାପନ—ବି. (ହେତାପନ+ଅ)

ହୋତାଶନ ସମ୍ବାନ୍ଧ ।

ହୋତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯଜମାନ ।

ହୋମ—ବି. (ହୋମ+ଶ୍ରୀ) ହୋମ
ସମ୍ବାନ୍ଧ, ହୋମଯୋଗ୍ୟ, ହୋମରେ
ବ୍ୟବହୃତ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ, (ବି)

ହୋମମୂ ଦୃଢ଼, ହୋମଯିଥ ।

ହୋମ୍ୟାକ୍ଷାନ—ବି. ହୋମ୍ୟାକ୍ଷାନ,ତଳୀ

ହୁ—(ଧାରୁ) ବୈକରିବା ।

ହୁଲ—(ଧାରୁ) ଗୁଲନ କରିବା, ହୁଲିବା,
କମ୍ପିବା ।

ହୁଲନ—ବି. (ହୁଲ+ଭାବନ) ହୁଲିବା,
ଉପସ୍ଥିତି ଗତ କରିବା ।

ହୁନ—ବି. (ହେ+ଭାବନ) ଆହୁନ ।
ହେ—(ଧାରୁ) ଆହୁନ କରିବା, ଶବ୍ଦ
କରିବା, ପ୍ରକାଶ କରିବା ।

ହ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ହ୍ୟେଶ୍ଵର, ଗତ+ଅହନ)
ଗତକାଳ ।

ହ୍ୟତ୍ରୁ—ବି. (ହ୍ୟ+ତ୍ରନ) ପୁଷ୍ଟିବିଷ୍ଟ
ସମ୍ବାନ୍ଧ, କାଳିକାର, ଗତକାଳ ଜାତ,
ଗତକାଳ ପାପ୍ର, (ଶ୍ରୀ) ହ୍ୟାତ୍ମିଣୀ ।

ହ୍ୟୁତ୍ୟ—ବି. ହ୍ୟୁତ୍ୟନ ଦେଖ,(ଶ୍ରୀ)ହ୍ୟୁତ୍ୟ ।

ହ୍ୟାଦେ—ଶ୍ରୀ. (ପାଟଣ) ଅବ୍ୟ.ହେଇଟି ।

ହ୍ୟୁଗ—(ଧାରୁ) ସମ୍ବରଣକରିବା, ଲୁହିବା,
ଘୋଡ଼ାଇବା ।

ହ୍ୟୁଣୀ—ବି. ହ୍ୟୁଣୀଯ୍ବା ।

ହ୍ୟୁ—ବ. (ହ୍ୟ+ଅଧ୍ୟ.ଅ) ଅକ୍ଷୁତିମ
ସୁତୁହତ୍ତ ଜଳାଶ୍ୟ, ପୁଲବେଷ୍ଟିତ ପ୍ରାକୁ-
ତକ ଜଳାଶ୍ୟ, କରଣ, ରଣ୍ଜି, ଗରୁଗରଞ୍ଜ
ହ୍ୟୁଦ୍ରତ—ବ. (ହ୍ୟ+ଶ୍ରୀ+କ.ଅ)
କୁମୀର ।

ହ୍ୟୁମ—ବ. (ହ୍ୟ+କନ୍ତ) ଲୁହତା,
ହ୍ୟୁତା, ହ୍ୟୁତା, ଜଳାଶ୍ୟ, ବାଜାରପାଶ ।

ହ୍ୟୁଷ—ବି. (ହ୍ୟୁ+ରଷ) ଅଭିଶ୍ଵ
ହ୍ୟୁଷ, କୁତୁତମ, (ଶ୍ରୀ) ହ୍ୟୁଷିଶ୍ଵ ।

ହ୍ୟୁଷୀଯାନ—ପୁ. ବି. (ହ୍ୟୁଷ+ରୂପୀ)
ଅଭିଶ୍ଵତ୍ର, କୁତୁତର, (ଶ୍ରୀ)ହ୍ୟୁଷୀଯାନୀ ।

ହ୍ୟୁ—ବ. (ହ୍ୟୁ+କ.ନ) ମୁହୁ, ଶ୍ରୀ,
ଅନୁତ୍ର, ଗେଡ଼ା, ବାଜାର, ଲୁହୁ, ଏକ-
ମାମଳକୋରୁଣୀୟ ସୁରମ୍ଭୁତ ବର୍ଣ୍ଣ, (ଶ୍ରୀ)

ବାମଳ, ପ୍ରକୃତ ସୁରମ୍ଭୁତ ପ୍ରମାଣରୁ ନୁହନ
ମନୁଷ୍ୟ, ଏକମାତାକାଳୋତ୍ତରୀୟ ସୁର,
ପ୍ରଭମାଶବିଶେଷ, ମେଷ, ବୃଷ, ଲୁହୁ, ମୌଳ

ରାଜିଗଣ, ଶକ୍ତିକ ଓ ପାରଦର
ରାସାୟନିକ ମିଶ୍ରଣବିଶେଷ, ପୁଷ୍ପକାରୀସ,
ଗୌର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଶାଳ ।

ହୃସ ର—ବ. ଲଦୁପ୍ରାଣ ସ୍ଵରରି ।
ହୃସ ର—ବ. ଲଦୁପ୍ରାଣ ସର ରି ।

ହୃସ ର—ବ. ଲଦୁପ୍ରାଣ ସର ର ।
ହୃସ ର—ବ. ଲଦୁପ୍ରାଣ ସର ର ।

ହୃସକ—ବ. (ହୃସ+ସ୍ଵାର୍ଥେକ) ହୃସ
ଦେଖ, ଚାନ୍ଦାରି । [ସାର୍କି ।

ହୃସକନ୍ତ—ବ. ଏକପ୍ରାତର ସାରୁ, ତେଜିଛି
ହୃସକନ୍ତ—ବ. ବନବଦର, ବଣ
ବରକେଳି ।

ହୃସକଣ୍ଠ—ୟୁଂ. ବ. ଶର୍ଷଷ (ଶମାସରଣ) ।
ହୃସକଣ୍ଠ—ବ. (କ.ଧା) ଶେତକୁଣି ।

ହୃସକର୍ତ୍ତ—ବ. (କ.ଶ୍ରୀ) ଲୁଣ ।
ହୃସଗବ୍ରହ୍ମକ—ବ. ବାଙ୍ଗେରୁକୀ, ବାଙ୍ଗ
ବଳା, ଗୋଟିଏରୁକୀ, ଗରଗରିବିଶେଷ ।

ହୃସଜମ୍ବ—ବ. କୁତୁଜମ୍ବ, ଗିଲିରିକାମ୍ବ ।
ହୃସତର୍ତ୍ତିଳ—ବ. ସାଜାନ୍ଦ, ସରୁଗରିଲ ।

ହୃସତା(ତୁ)—ବ. (ହୃସ+ଭାତା)କୁତୁତୁ,
ସୁଲଘାଣତା, ହୃସ ।

ହୃସତେଜା—ୟୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ)
ଶୀତେଜା, ଶୀତେଜିକ୍ରିଶୀଷ୍ଟ, ନିପ୍ରେଜ,

ହୃସଦର୍ତ୍ତ—ବ. ଶୈତକଣ, ହୃସକଣ ।
ହୃସଦର୍ତ୍ତ—ବ. ଜୈଜାନ୍ଦ, ଲୋବାନ୍ଦ ପର ଏକ-
ପ୍ରକାର ସୁତନ୍ତ ଝୁଣ୍ଣା ଗଢ଼ ।

ହୃସାର୍ଦ୍ଦ—ବି. ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ଗୁରୁ, ଲଦୁପ୍ରାଣ
ଓ ମାର୍ଗପାଣ (ଦର୍ଶି), ଗେଡ଼ା ଓ ଡେଣୋ ।

ହୃସପଞ୍ଚମୁଳ—ବ. ଲଦୁପଞ୍ଚମୁଳ, ଶାଳ-
ପଣ୍ଡି, ପୁଣ୍ଣିପଣ୍ଡି, ଦୃଷ୍ଟା, କଣ୍ଠକାଶ ।

ହୃସପଦିକ—ବ. ଟିକିଳ ମଧୁକ ବୃକ୍ଷ,
ପାହାନ୍ତିଆ ମହୁଳ ଗଢ଼ ।

ହୃସତିକ—ବ. (କ.ଶ୍ରୀ) ଅଶ୍ରୁ ।
ହୃସପଣ୍ଡି(ପଣ୍ଡି)—ବ. କୁତୁ ପଣ୍ଡି ବୃକ୍ଷ ।

ହୃସଦୁଷ୍ଟ—ବ. ଜଳମଧୁକ ।
ହୃସପାଦୀ—ୟୁଂ. ବି ଓ ବି. (କ.ଧା)

ଅଳ୍ପମୟ ବିଦେଶରେ ରହିବା ବ୍ୟକ୍ତି ।
ହୃସପଳ—ବ. ମଧୁର ନାରିକେଳ,
ଗ୍ରେଟ ଝଳ, (ବି) କୁତୁ ପଳକିଶ୍ଚ ।

ହୃସପଳା—ବ. ଭୁଲୁକାମ୍ବ, ବିଶକାମ୍ବ,
ଲିଲିରିକାମ୍ବ ।

ହୃସକର୍ମ—ବ. ହୃସ କା ସ୍କଲପାଣ
କର୍ମ, ହୃସର କର୍ମ ଓ ହୃସ ସର
କର୍ମମୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିକରଣ ।

ହୃସବାହୁକ—ୟୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) କୁତୁ
ବାହୁବିଶ୍ଵ (ବ୍ୟକ୍ତି), (ଶ୍ରୀ) ନାତ୍ରକା ।

ହୃସବୃକ୍ଷ—ବ. କୁଣ୍ଡ, କୁତୁ ଗଢ଼ ।
ହୃସମୂଳ—ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ରକ୍ତେଷ୍ମୁ, କୃଷେଷ୍ମୁ,
କଳକା ଆଶ୍ରୁ ।

ହୃସମୂଳ—ବ. ଉତ୍ସୁକାଣ୍ଠୀ କୁପ ।
ହୃସରୋମ—ବ. ବିଦେହରାଜ ଦେବ,
ସୁର୍ଣ୍ଣରେମର ସୁର ।

ହୃସଶାଖା(ଫିଲ୍) —ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଶୁଳ୍କ,
ଶୁଳ୍କା, ଶୁଳ୍କାରି ।

ହୃସଶିର୍କ—ବ. ଗ୍ରେଟ ମଳନାରାଜ ।
ହୃସର—ବ. (କ.ଧା) କୀଣ ସ୍ଵର,
ଲଦୁପ୍ରାଣ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ (ସାଥ—ଅ. ଇ.
ଇ. ର. ଥ.) ।

ହୃସା—ବ. ହୃସର ହୃକିଙ୍ଗ, (ବି) ମୁଦ୍ର-
ପଣ୍ଡି, ନାରବଳା, ଭୁଲୁକାମ୍ବ, ବାମମ,
ବାର୍ଗିଶ୍ର ହୃୟ, ଶେତାପରିତା,
ଧଳାତିତା ଗେଛ ।

ହୃସାନ୍ତି—ୟୁଂ. ବି. ଅର୍କ ବୃକ୍ଷ, ଅରଣ୍ୟର ।
ହୃସାଙ୍କ—ୟୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) କୁଟା,
ଗେଡ଼ା, ବାମନ, ଖରକାୟ, (ବି)

ମାବକ, ରଷବକ, (ଶ୍ରୀ) ହୃସଙ୍କୀ ।
ହୃସାକ୍—ଧାର୍ଯ୍ୟ ସୁନ କରିବା ।

ହୃସାଦ—ବ. (ହୃଦ+ଭାଦ) ସୁନ, ରବ,
ରବ, ହରଣଶବ୍ଦିପୁଙ୍କ ସାନପୁଅ, ମେତ
ରଜନ, (ବି) ଶବକାରକ ।

ହୃସାଦକ—ବି. ରବ ନିଷ୍ଠୁରେ କୁଳକା
ଦ୍ରୁଦମୀ—ବ. (ହୃଦିନ୍ଦନ୍ତିର) ବିଦୁତ୍ତ,
ଦ୍ରୁଦମୀ, ନକ୍ତ, ନକ୍ତା, ଶନ୍ତିକା, (ବି)
ରେକାରଣୀ ।

ହୃସାନ୍ତି—ୟୁଂ. ବି. (ହୃଦା+ରାଜ) ଶବ-
ଦିଷ୍ଟ, ରକ୍ଷଣକାଶ, (ଶ୍ରୀ) ହୃସାନ୍ତି ।

ହୃସାନ୍ତି—ବ. (ହୃଦା+ଭାନ୍ତି) କିରା
ଶୀଳ, (ଶ୍ରୀ) ଶୁଳ୍କାନ୍ତି ।

ହୃସାନ୍ତି—ବି. (ହୃଦା+ଭାନ୍ତି) କିରା-
ଶୀଳ, ଲକ୍ଷାଯକ୍ତା, (ଶ୍ରୀ) ହୃସାନ୍ତି ।
ହୃସାନ୍ତି—ୟୁଂ. ବି. (ହୃଦା+ଭାନ୍ତି) କିରା-

କୁତୁକଳାର ଦ୍ଵାରିକ ଶ୍ରୁତି ।

ହୃସନ—-ବ. (ହୃସ+ଶିତ୍ତ-ଶ.ଅନ) କିମାଇବା ।

ହୃସନ୍ତୁ-ବିଂ, (ହୃସ+ଅନ୍ତୁ) ଶିଦର
ଦିପ୍ୟକ, ହୃସର ଯୋଗ୍ୟ ।

ହୃସପାପ୍ତ-ବିଂ, (୨ତତ) ଶ୍ରୀତ, ଅଳ୍ପୀ-
ଭୂତ, (ଶ୍ରୀ) ହୃସପାପ୍ତ ।

ହୃସବୁଦ୍ଧ—ବ. (ବିପଶ୍ଚତ ସହଚର)
ଶ୍ରୀ ଓ ବର୍କନ, କିମିବା ଓ ବର୍ତ୍ତିବା ।

ହୃସ-ବି. (ହୃସର ଭାବ)ହୃସତା, ଲମ୍ବତା,
ନାଗତା ।

ହୃଣ୍ଟା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରୀ+ଭ.ଗ+ଆ)
ଲକ୍ଷା, ପୃଣା ।

ହୃତ—ୟୁଂ. ବି. (ଶ୍ରୀ+କ.ତ) ଲକ୍ଷିତ,
(ହୃ+ମ.ତ) ବିଭକ୍ତ, ମତ, (ଶ୍ରୀ)
ହୃତା, (ବି) ଅଂଶ ।

ହୃତ—ବ. (ହୃ+ଭ.ତ) ହରଣ, ହୃତ ।
ହୃବେର—ବ. ଯା ବେର ଦେଖ ।

ହୃ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଲକ୍ଷିତ ହେବା ।

ହୃ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରୀ+ଭ.କିପି) ଲକ୍ଷା,
ଦକ୍ଷପ୍ରକାପତିକ କନ୍ଦା ଓ ଧର୍ମଜ ପଦ୍ମୀ ।

ହୃ—ବ. ବାନମନ୍ଦବିଶେଷ ।

ହୃକ—ବ. ନେଉଳ ।

ହୃକା—ବ. (ଶ୍ରୀ+ଭ.କ+ଆ) ଶାସ,
ଭୟ, ଲକ୍ଷା ।

ହୃକୁ—ବ. (ଶ୍ରୀ+କ.କ+ର) ଲକ୍ଷିତ,
ଲକ୍ଷକୁଳା, ସଲକ୍ଷ, (ବି) ହୃକୁ, ନିର୍ବ,
ଦିପ, ଦିଶଧାରୀ, ଗୁଙ୍କା, ବିଶୁଦ୍ଧ ।

ହୃକ୍ଷ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଲକ୍ଷା କରିବା ।

ହୃନିତି—ବି. (ଶ୍ରୀ+ଭ.ତ) ଲକ୍ଷା ।

ହୃବେର(ଲ)—ବ. କୁରୁବେଲ, ଦାକ୍ତି,
ନାମକ ଗନ୍ଧଦ୍ରବ୍ୟ, ସୁଗନ୍ଧବାଲା ।

ହୃବେଳ(କ)-ଶ୍ରୀହୃବେଳ ଦେଖ ।

ହୃମାନ—ୟୁଂ. ବି. (ଶ୍ରୀ+ମାନ) ଲକ୍ଷା-
ଶୀଳ, ଲକ୍ଷାଯକ୍ତା, (ଶ୍ରୀ) ହୃମାନ ।

ହୃମ୍ଭି—ୟୁଂ. ବି. (୩ତତ) ଲକ୍ଷା-

ହେତୁରୁ କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିମୁଦ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶ୍ରୀମୁଦ୍ର ।
 ହେତୁ—(ଧାରୁ) ଗଢି କରିବା ।
 ହେତୁ—(ଧାରୁ) ଚନ୍ଦକରିବା ।
 ହେତୁପିତ—ଶିଃ, (ଶ୍ରୀ + ଶିତ୍ + ତି)ଲଙ୍ଘା-
 ପ୍ରାପିତ ।
 ହେତୁ—(ଧାରୁ) ଘୁଷିବା, ଗଢି କରିବା,
 (ଅଣ୍ଟ) ବୋଲାଇବା ।
 ହେତୁରୀ—ବି. (ହେତୁଷ୍ଟୁ + ରୀ.ଥ + ଆ)
 ଶ୍ରୋତ୍ତାର ରିବ, ଅଣ୍ଟୁଣ୍ଟ ।
 ହେତୁଶଶ—କି. ରମନ, ଗଢି ।
 ହେତୁ(ହେତୁ)ତ୍ର—(ଧାରୁ)ରତିକରିବା ।
 ହେତୁ—(ଧାରୁ) ସମ୍ମରଣ କରିବା ।
 ହେତୁ—(ଧାରୁ) କହିବା ।
 ହେତୁ—(ଧାରୁ) ଶବ୍ଦ କରିବା ।
 ହେତୁ—ତ୍ରା, ବି. (କରେରିଆ ସାଜେତିକ)
 ହାଳ୍ମ ।

ହେତୁ—(ଧାରୁ) ଆମୋଡ଼ିତ ହେବା,
 ସ୍ଵାନ କରିବା ।
 ହେତୁ—ବି (ହେତୁ + ଶା.ଥ) ଆହୁତ,
 ଆନନ୍ଦ, ହର୍ଷ, ପ୍ରମୋଦ ।
 ହେତୁଦକ—ପୁଂ. ଶିଃ. (ହେତୁଦକ + କ.ଥକ)
 ଆନନ୍ଦଜନକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ହେତୁଦକା, ଆହୁତ
 ବିଷସ୍ତୁରେ କୃଣିଲ ।
 ହେତୁଦନ—ବି.(ହେତୁ + ଶା.ଅନ)ଆନନ୍ଦ,
 ଆହୁତ, (ହେତୁ + ଶିତ୍-ହେତୁ +
 ଅନ) ଆହୁତ ଜନ୍ମାଇବା, (ପୁଂ.ବି)
 ଶିବ ।
 ହେତୁଦମୟ-ବିଃ, (ହେତୁଦମୟ+ଅନ୍ତ୍ୟ)ଆହୁତ-
 ଯୋଗ୍ୟ, ଆନନ୍ଦାର୍ଥ, ଆହୁତର
 ଉପସୃତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ହେତୁଦମୟ ।
 ହେତୁଦତ—ବିଃ,(ହେତୁ+ମୀ.ତ)ଆହୁତିତ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ହେତୁଦତ ।
 ହେତୁଦନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ହେତୁଦନୀ + ରି)

ବିଦୁତ୍ତ, ବନ୍ଦ, ନିଧାବିଶେଷ, ତହୋକୁ
 ଶକ୍ତିବିଶେଷ ।
 ହେତୁଧ—ପୁ. ବି. (ହେତୁଧ + କ.ଇନ)
 ଆହୁତଦୟତ୍ତ, ଆନନ୍ଦଜନକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ହେତୁଧନ ।
 ହେତୁକ—ବି. (ଶ୍ରୀ + ଶା.କ + ଆ) ଲଙ୍ଘା ।
 ହେତୁକୁ—ବ. ଶ୍ରୀକୁ ଦେଖ ।
 ହେତୁଷା—ବି. ହେତୁଷା, ଅଣ୍ଟୁଧନ ।

“ଶ୍ଲୋକୀ” କ ବର୍ଣ୍ଣର ଶୋଟିଏ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର,
 (କ + ଷ ଅଟେ), ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରେ “କ”
 ଅନ୍ତରଦ୍ୟ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କ ପରେ “ ଶ୍ଲ ”
 ଅନ୍ତରଦ୍ୟ ଶବ୍ଦମାନ ସନ୍ଦିବେଶିତ
 ହୋଇଥିଲା ।

ଶ୍ଲୋକୀ ସା ପ୍ରକାଶକ